

VEN. P. LUDOVICI DE PONTE S.J.

MEDITATIONES

DE

PRAECIPUIS FIDEI NOSTRAE MYSTERICIS,

DE HISPANICO IN LATINUM TRANSLATAE A

MELCHIORE TREVINNIO S. J.

DE NOVO EDITAE CURA

AUGUSTINI LEHMKUHL S. J.

CUM APPROB. REVMI ARCHIEP. FRIB. ET SUPER. ORDINIS.

PARS III.

COMPLECTENS MEDITATIONES CIRCA VITAM CHRISTI PUBLICAM
AB EJUS BAPTISMO USQUE AD PASSIONEM, EJUS GESTA,
DOCTRINAM, MIRACULA, PARABOLAS.

FRIBURGI BRISGOVIAE.

S U M P T I B U S H E R D E R ,
TYPOGRAPHI EDITORIS PONTIFICII.
MDCCCLXXXIX.

EJUSDEM LIBRARIAE AEDES SUNT VINDOBONAE, ARGENTORATI, MONACHII ATQUE
IN URBE S. LUDOVICI AMERICANA.

Ex parte nostra facultatem concedimus, ut eximium
hoc opus „V. P. Lud. de Ponte S. J. Meditationes“
curâ Aug. Lehmkuhl, ejusdem Soc. sacerdotis, denuo
in lucem edatur.

Ex aet en, 19. Junii 1889.

Jacobus Rathgeb,
Praep. Provinc. Germ. S. J.

INDEX MEDITATIONUM SYNOPTICUS.

---

	pag.
Introductio seu instructio de vita mixta	3
§ 1. De praecipuis activae vitae actionibus	5
§ 2. De actionibus vitae contemplativae	6
§ 3. Necessitas contemplationis pro vita activa	8
§ 4. Imperfectionum activae vitae correctio	11
§ 5. De vitae contemplativae unitate	13
§ 6. De vitae contemplativae excellentiis	16
§ 7. De majore mixtae vitae excellentia	18
§ 8. De excellentissima ratione, qua Christus utramque vitam conjunxit	20
 MEDITATIO I. De S. Joannis Bapt. vita et praedicatione	 25
Punctum I. S. Joannis vita in deserto excelluit 1. innocentia cum aspera poenitentia conjuncta; 2. altissima contemplatione; 3. fortitudine in daemonis tentationibus superandis: in quibus eum imitari studebo	25
P. II. Perpendam in ejus <i>praedicatione</i> : 1. inspiracionem Spiritus Sancti, quam exspectare et sequi debeo; 2. zelum S. Joannis; 3. argumentum, scil. poenitendi motiva; 4. fructus ubertatem .	28
P. III. Perpendam, quomodo, crescente Joannis auctoritate, ipse in humilitate creverit; nullo modo elatus, sed suam vilitatem professus, opera sua deprimebat — mihi exemplo et pudori	30

pag.

MEDITATIO II. Quaestiones Joanni propositae ejusque data responsa; in quibus quatuor humilitatis actus perpendam	33
P. I. Honorem indebitum non usurpat, sed rejicit, Lucifero et Adamo contrarius, atque satanae astutiam eludit	33
P. II. Honorem meritum, opera sua tegens declinat .	35
P. III. Proprium nihilum confessus, in nulla re gloriatur, nisi quod vox sit Dei	36
P. IV. Reprehensionem non meritam libens fert, atque solum Christum exaltat	37
 MEDITATIO III. De Christi Domini baptismo	 39
P. I. Considerabo Christum B. matri valedicentem et ejus iter versus Jordanem, ubi miscens se peccatoribus ostendit humilitatem esse optimam praeparationem ad magna opera	39
P. II. In Christi baptismo perpendam: 1. S. Joannis gaudium, humilem excusationem, 2. Ch. Domini demissionem, quam majorem etiam ostendit in Eucharistia, et S. Joannis obedientiam	41
P. III. Post baptismum considerabo: 1. Christo coelos aperiri non pro se tantum, sed etiam pro nobis; 2. Spiritum Sanctum columbae specie in Eum descendentem indicare ejus puritatem, peccati deletionem, spiritualem foecunditatem; 3. Patris beneplacitum plenissime in Eo requiescere	44
P. IV. Perpendam baptismi christiani p[re]e Joannis baptismo excellentiam, pro quo maximas gratias agam	48
P. V. Considerabo, Christo glorificationem, eo orante, contigisse, quo orationis efficacia et necessitas commendatur	50
 MEDITATIO IV. Christi in deserto commoratio et jejunium quadragesimale	 52
P. I. Perpendam Christi secessum, quo me docet vitare laudes humanas, amare orationem et solitudinem	52

	pag.
P. II. Considerabo hac in re ductum Spiritus Sancti, ejusque modum suavem et fortē, idque ad locum orationi et poenitentiae aptum	53
P. III. In jejunio Christi perpendam: 1. causam, scil. satisfactionem pro peccatis hominum eorumque instructionem; 2. ipsius jejunii severitatem et jucunditatem	56
MEDITATIO V. De Christi Domini temptationibus . . .	58
P. I. Universim perpendam: 1. Cur Deus nos tentari permittat; 2. quo modo solitudo temptationibus apta sit; 3. nostrae instructionis causa Christum voluisse tentari post baptismum et jejunium	58
P. II. Perpendam singulas temptationes et in iis reportatam victoriam: 1. temptationem in materia gulæ, 2. in objecto vanæ gloriae, 3. in re avaritiae et ambitionis: ex quibus documenta pro mea instructione sumam, ut cum Christo faciam victoriam	61
P. III. Considerabo post victoriam Angelorum ministerium Christo delatum, quo discam spem in Dei providentiam, fiduciam in Angelum custodem, in patientia constantiam	67
MEDITATIO VI. Apostolorum vocatio et electio . . .	69
P. I. In Apostolis quoad naturalem conditionem humilibus perpendam: 1. Dei erga humiles prædilectionem, 2. humilitatis ad magna præstanda necessitatem, quo major Dei sit gloria	69
P. II. Ex Apostolorum conditione morali discam: 1. Misericordiae divinae esse vocationem; 2. Deum interdum quidem ad bonas dispositiones, quas remuneret, respicere; sed eum etiam sine ullis meritis peccatores vocare	71
P. III. Considerabo diversum vocandi modum, quum alios sensim, subito alios, imperio alios, alios invitatione vocarit: hinc cum magna fiducia Deo	

pag.

ejusque providentiae me meumque spiritualem vitam committam	74
P. IV. Perpendam insignem Apostolorum obedientiam, quum sequuntur Christum seposito proprio judicio, prompto animo et sine mora	77
P. V. Perpendam excelsam dignitatem, ad quam prae V. T. Sanctis Apostoli evecti sunt: in Christi familiaritatem admissi, omnibus gratiis ornati, futuri judices constituti; Apostolorum imita toribus similia promissa sunt	79
MEDITATIO VII. De duobus, Christi et Luciferi, vexillis	81
P. I. Considerabo Luciferi vexillum: 1. ejus per sonam horribilem, ejus odium in Deum et ho mines; 2. temptationum, quas struat, materias; 3. universalem, quam tentet, pugnam et de ceptionem: hinc mihi cavebo et tot hominum stultitiam et ruinam deplorabo	81
P. II. Considerabo Christi evocationem: 1. Ejus per sonae amabilitatem; 2. ad labores et aspera quaeque invitationes; 3. rationes quas habeam Eum sequendi	82
P. III. Perpendam efficacissima Ch. effata, quibus me ad sui sequelam urget, et proponit 1. aeterni tatem de qua agatur, 2. mundi vilitatem, 3. re tributionis futurae justitiam	84
MEDITATIO VIII. De perfecta renuntiatione et tribus hominum classibus	87
P. I. Prima hominum classis in causa salutis et per fectionis <i>vellet</i> , sed <i>non vult</i> : examinabo, num in qua re sic agam	88
P. II. Secunda classis vult imperfecte, iis solis mediis usa, quae placent: videbo, quam saepe ad hanc classem pertineam	89
P. III. Tertia classis perfecte vult, omnibus mediis ad hibitis, quae fini adaptata sunt: in qua me con stituere omnino contendam, ad ea me inclinans, quae naturae repugnant	91

	pag.
MEDITATIO IX. De miraculo in nuptiis Canae edito	94
P. I. Considerabo, quomodo Christus et Maria in nuptiis se habeant: 1. Christi in mensa modestiam; 2. Mariae commiserationem; 3. ejus fiduciam in Filium et petitionem, qua magis etiam me juvabit in inopia spirituali . . .	94
P. II. In responso Christi perpendam: 1. ejus divinam potentiam, 2. a carnis affectu alienationem; 3. occasionem quam matri dat virtutum exercendarum	96
P. III. In responso B. V. Mariae ad ministros considerabo: 1 ejus fiduciam, 2. spiritualem intelligentiam, 3. verborum parcitatem	97
P. IV. In Christi jussione et miraculosa aquae conversione considerabo: 1. ministrorum obedientiam; 2. Christi potentiam; 3. ejus liberalitatem, quae major etiam erit in necessitate spirituali	99
P. V. Colligam spiritualia documenta: 1. discam potentem B V. Mariae intercessionem; 2. gaudeo de Apostolorum in fide confirmatione; 3. intelligam, cur Deus dona sua differre soleat	101
MEDITATIO X. De ejectione negotiatorum e templo .	104
P. I. Perpendam in hac actione Christi zelum eumque fortem pro Dei gloria hominumque sanctitate, et precabor, ut eum etiam in me ostendat . .	104
P. II. In praedicta morte et resurrectione perpendam hujus signi magnitudinem, illudque ut fundamentum nostrae fidei	106
P. III. Perpendam, quomodo Christus in fine vitae suae secundo ejecerit negotiatores e templo eosque increpaverit; et totum hoc transferam ad animam meam, quae etiam templum esse debet quietum et virtutibus ornatum	108
MEDITATIO XI. De sermone in monte et octo beatitudinibus	110
P. I. Considerabo Christum: 1. in munere docendi ut magistrum, legislatorem, consiliarium; 2. ejus	

pag.

ea in re excellentiam, quum et intus loquatur et vires addat; 3. quomodo hoc munus in per- fectionis studiosos etiamnunc exerceat . . .	111
P. II. Expendam generale sermonis argumentum, quae sunt virtutes carni amarac, spiritui dulces, mundo contrariae	114
P. III. Considerabo <i>paupertatis</i> actus diversos, exem- plum a Christo datum, praemium promissum, poenam amatorum divitiarum	115
P. IV. Perpendam circa <i>mansuetudinem</i> : actus, Christi exemplum, praemium	118
P. V. Similiter circa <i>luctum</i> : 1. actus et causas, scil. peccata propria et aliena, exsilium hujus vitae, passionem Domini; 2. Christi Domini exemplum; 3. praemium et contrarias mundani gaudii poenas	120
P. VI. Circa <i>justitiae sitim</i> considerabo: 1. desideria implendi Dei mandata, proficiendi in sanctitate, me uniendi cum Christo; 2. Christi Domini exemplum; 3. praemium et oppositas poenas .	123
P. VII. Circa <i>misericordiam</i> : 1. opera corporal. et spirit.; 2. Christi Domini misericordiam; 3. prae- mium et divinae misericordiae necessitatem .	126
P. VIII. Circa <i>puritatem</i> : 1. gradus et actus; 2. Christi exemplum; 3. praemium	128
P. IX. Circa <i>pacificos</i> perpendam: 1. quotuplex nec- essaria sit pax; 2. Christum pacis datorem; 3. praemium eorum, qui in amplificanda pace juvant	130
P. X. Perpendam: 1. <i>persecutionum</i> varia genera, quae justis accident; 2. eximum Christi in iis fe- rendis exemplum; 3. excellens praemium eorum qui justitiae causa patiuntur; 4. periculum humanae laudis	131
MEDITATIO XII. De Apostolorum officiis a Christo eis commendatis	135
P. I. Expendam: 1. eorum cum <i>sale</i> similitudinem, 2. a Christo ipsis communicatam, 3. caute custodiendam et exercendam	135

	pag.
P. II. Expendam: 1. quomodo <i>lux</i> esse debeant, 2. Christo in hac re similes, 3. quomodo cavenda sit falsa humilitas	137
P. III. Ut <i>civitas in monte</i> collocata debent eminere in sanctitate	139
MEDITATIO XIII. De legis evangelicae perfectione .	140
P. I. Considerabo, quomodo Christus legem imple- verit: 1. observavit; 2. promissa implevit; 3. perfectionem adjecit	140
P. II. Expendam sententias Christi: 1. in eum, qui legem vel minimam violaverit; 2. in eum, qui fecerit et docuerit	141
P. III. Exemplar Dei perfectionis nobis proponitur, quae: 1. omni defectu immunis est, 2. omnes virtutes et perfectiones habet, 3. easque summo gradu	143
P. IV. Hanc triplicem perfectionem intimius expendam: 1. quomodo in singulis decalogi praeceptis Christus peccata vel minora prohibuerit; 2. quo- modo omnes virtutes jubeat et suadeat; 3. quo- modo ad heroicum virtutum modum suos alliciat	145
MEDITATIO XIV. Circa orationem Dominicam con- siderabo singula verba	149
<i>Pater</i> est Deus creatione et sanctificatione, idque cum sollicita cura et providentia: ego vicissim filii affectus induere debeo. — <i>Noster</i> , quo monemur fraternae charitatis, et reverentiae — <i>in coelis</i> , hinc a terrenis mens est avocanda	150
<i>Sanctificetur</i> : quod fit subjectione et obedientia — <i>Nomen</i> , quod totum div. Esse significat — <i>tuum</i> : nam non nobis, sed nomini tuo da gloriam	155
<i>Adveniat regnum tuum</i> , scil. gratiae, gloriae, consum- mationis, quo omnia Deo adversa destruantur	157
<i>Fiat voluntas tua</i> , et praecepti, et consilii, non nostra perversa; idque perfectissime, <i>sicut in coelo</i> . . .	159

pag.

<i>Panem</i> , i. e. cibum tum spiritualem, tum corporalem. — <i>nostrum</i> qui a Deo quidem procedit, tamen pro nobis pinsitur. — <i>quotidianum</i> , non extra- ordinarium. — da nobis <i>hodie</i> , scil. quovis die de novo petendus est	161
<i>Dimitte nobis debita nostra</i> , scil. peccata et poenas, quibus obnoxii sumus: — sed conditio et modus: <i>sicut et nos dimittimus debtoribus nostris</i> offensas	163
<i>Et ne nos inducas in temptationem</i> , scil. vel removendo, vel vires addendo ut vincamus	165
<i>Sed libera nos a malo</i> , scil. ab omnibus, praeteritis, praesentibus, futuris, quae vere mala sunt. — <i>Amen</i> : quae confirmatio acuere debet nostrum desiderium	166
MEDITATIO XV. De discipulorum ad praedicandum missione	167
P. I. Perpendam desiderium Christi in nostram sa- lutem, quomodo, quum videat in messe copiosa- tam paucos messores, et instiget nos ad orandum, et ipse mittat operarios	167
P. II. In missione discipulorum perpendam: 1. binos mitti ad commendandum mutuum auxilium; 2. eos mitti liberaliter instructos mirabili po- testate, sed 3. terrenarum rerum copia de- stitutos	169
P. III. Considerabo virtutes apostolico muneri neces- sarias: <i>ovinam</i> mansuetudinem, patientiam, charitatem, in Deum fiduciam; <i>serpentinam</i> pru- dentiam sine fallacia	171
P. IV. Considerabo modum a Christo praescriptum, ut sint: pauperes, suo soli negotio intenti, Deo confisi	173
P. V. Argumentum praedicationis: regnum coelorum et ejus media	175

	pag.
MEDITATIO XVI. De gloriose Beati Joannis Bapt. martyrio	176
P. I. Perpendam in persona Joannis ejus zelum et fortitudinem	176
P. II. In S. Joanne vinculis constricto expendam: 1. Deum hanc tribulationem pro praemio misisse; 2. Joannem summo gaudio eam ferre; 3. desiderio eum flagrare Chum in limbo annuntiandi	177
P. III. In martyrii occasione expendam: 1. quomodo diabolus virtutibus omnimodum bellum indicat, 2. atque ab uno peccato in alia trahat . . .	179
P. IV. In ipso martyrio expendam: 1. gaudium et fortitudinem Joannis, 2. ejus gloriosum adventum in limbo, 3. perennem gloriam in coelis . . .	181
MEDITATIO XVII. De quinque panibus miraculose multiplicatis	184
P. I. Perpendam turbam inedia laborantem, scil. 1. ejus devotionem, 2. Christi p[re]e Apostolis misericordiam tum in hac tum in simili occasione exhibitam	184
P. II. Expendam: 1. paupertatem victus in Apostolis, 2. eorum sui oblivionem et obedientiam, qua nostrae cooperationis necessitatem docemur .	187
P. III. Expendam p[re]parationem, scil.: ordinem servatum, Christi orationem et benedictionem: quae sumam pro exemplo refectionis corp. et spirit.	188
P. IV. In ipso miraculo 1. expendam Chi potentiam, paternam providentiam, hujusque suavem modum; 2. applicabo ea ad SS. Eucharistiam .	190
P. V. Post miraculum 1. videam Dei liberalitatem, qua pro paucis panibus datis Apostoli receperunt tantam copiam; 2. turbae admirationem, Chi humilem fugam	193
MEDITATIO XVIII. De maris tempestate sedata	195
P. I. Perpendam: 1. quam parce et religiose Ch. capiat somnum; 2. hujus sensum allegoricum; 3. causas, cur Deus tribulationes Ecclesiae permittat	195

P. II.	1. Discipuli docent nos, ad orationem confugiendum esse; 2. Ch., utut ad ferendum auxilium paratus, ostendit, sibi displicere fiduciae defectum	197
P. III.	In sedata tempestate perpendam, quam potens sit Chi imperium; quo fiduciam magnam concipiām	199
MEDITATIO XIX. De Christi super mare ambulatione		200
P. I.	Ch. in monte solus 1. commendat orandi studium; 2. exercet Apostolos in obedientia eos solos esse jubens; 3. in tempestate erudit Apostolos et nos	200
P. II.	Perpendam: 1. Apost. conatum ad superandas difficultates, eosque sequar in re spirituali; 2. Christi charitatem, qua vult opem ferre; 3. miraculosa ambulatione super mare eum ostendisse potentiam suam et docuisse orationis efficaciam; 4. imbecillitatem humanam in Apostolis <i>nunc timentibus</i>	201
P. III.	Considerabo varia judicia et deceptions in rebus spiritualibus: 1. quum alii sua somnia pro instinctu divino habeant, 2. alii instinctus divinos pro phantasmate, 3. alii vera a falsis discernant: discam et petam vitare periculosas omnes deceptions	204
P. IV.	Expendam in pacandis Apostolis Chi clementiam, potentiam, suavitatem vocis: <i>Ego sum</i> .	207
P. V.	Expendam Petri fervorem, erga Ch. aestimationem, desiderium pro Eo agendi et cum Eo manendi, fiduciam, quum cupiat ad Ch. venire	209
P. VI.	Perpendam: 1. in Cho annuente, qualis zelus ei placeat; 2. in Petro promptam obedientiam, quae mihi sit exemplo	211
P. VII.	In Petro mergente perpendam: 1. quam malus sit fiduciae defectus; 2. Chum permisisse periculum, sed non interitum; 3. quomodo sedet suo ingressu in navim tempestatem, 4. atque dulcia et amara suis amicis misceat	212

	pag.
MEDITATIO XX. De confessione divinitatis Christi a S. Petro facta	214
P. I. Perpendam: 1. cur <i>post orationem</i> Ch. pro- posuerit interrogationem de sua divinitate, 2. quo <i>fine</i> , 3. qua humilitate, se vocans Filium hominis	214
P. II. In responso discipulorum expendam: 1. eorum prudentiam; 2. <i>ignorantiam Dei</i> , quam late pateat; 3. causas variorum <i>circa Deum errorum</i> , 4. eorumque non raro <i>practice</i> in viris christianis occurrentium	216
P. III. Dein expendam: 1. Cur Ch. Apostolos in oppo- sitione aliorum interrogaverit; 2. Petrum prae reliquis tum ex suo fervore, tum ex singulari luce divina Chum Filium Dei confessum esse; 3. hujus confessionis singula verba expendam	219
P. IV. Christus hanc confessionem 1. laudibus effert, 2. eamque gratiae div. tribuit	222
P. V. Expendam singulare Petri praemium: 1. nomen gloriosum, 2. dignitatem fundamenti Ecclesiae inconcussi, 3. munus clavigeri regni coelorum .	223
MEDITATIO XXI. De Christi transfiguratione . . .	226
P. I. Perpendam, <i>cur</i> Ch. se transfiguraverit, scil. ut testimonium redderet futurae gloriae servos suos manentis	226
P. II. Locus et tempus: 1. In ipso praedicationis tempore et <i>mox</i> post datam Apostolis promis- sionem; 2. in monte excelsa, quo doceat, coe- lestes favores non dari in mundanis tumultibus	227
P. III. Ex electione trium Apostolorum discam: 1. fer- vorem quanti aestimet Christus; 2. <i>quibus</i> vir- tutibus illi Apostoli excelluerint	228
P. IV. Modus transfigurationis docet, quomodo Ch. nostra causa gloriam sibi connaturalem tamdiu abdicaverit: quod ad summas agendas gratias me impellere debet	230

pag.

MEDITATIO XXII. De gestis in Christi transfiguratione	232
P. I. Perpendam colloquium Christi cum Moyse et Elia: 1. cur <i>illi</i> admissi, 2. cur gloria specie, 3. quantopere Christo sua passio cordi fuerit: quod me ad admirationem et laborum amorem rapere debet	232
P. II. In Apostolis expendam: 1. humanam imbecillitatem, qua tum somno indulserint; 2. gloriae aeternae magnitudinem, cuius una guttula Apostolos ita extra se rapuerit; 3. illorum imperfectionem, quae postea tandem mutata est	234
P. III. Testimonium coeleste de Christi divinitate, quo Ejus donorum abundantia et auctoritas effertur, cui me totum debeam tradere	236
P. IV. In fine perpendam: 1. Apostolorum perturbationem, eamque a Christo sedatam; 2. Christi humilitatem, qua celari vult hanc suam glorificationem	237
 MEDITATIO XXIII. De filiis Zebedaei	239
P. I. Considerabo: 1. eorum ambitionem; 2. presumptionem in petendo, qua abutantur Christi circa orationem promissione; 3. astutiam, quum per matrem potius desideria proponere volunt	239
P. II. Considerabo: 1. Cur Christus de eorum desiderio interrogaverit; 2. in responso duorum fratum perpendam ambitionis impetum et inquietudinem, humilitatis paci adeo contrariam	242
P. III. Christi responsum monet, saepe errores committi in oratione, scil. si petimus: 1. temporalia <i>absolute</i> , 2. <i>sinistra intentione</i> etiam spiritualia, 3. vel extraordinaria, 4. vel cum neglectu operum bonorum, 5. praemium ante pugnam	243
P. IV. In provocacione ad calicem Chi bibendum perpendam: 1. etiam denegando petita Christum beneficium praestare; 2. quam suaviter ad	

	pag
ferenda dura alliciat; 3. cur passionem suam <i>calicem</i> et baptismum dixerit	245
P. V. Ex intrepido duorum fratrum responso sumam ansam meditandi: 1. diversas causas intrepidi animi; 2. quantus sit favor, si Christus nos admittit ad patiendum; 3. quanta misericordia Ch. illis fratribus etiam calicem beatitudinis aeternae concesserit	248
P. VI. Indignatio ceterorum Apostolorum docet: 1. hu- manam imbecillitatem, 2. Christi mansuetudinem, qua fastum illum repressit	250
MEDITATIO XXIV. De Lazaro mendico et divite epulone	251
P. I. Expendam Lazari <i>vitam</i> 1. ut exercitium patientiae in ferendis doloribus, paupertate, contemptu, omnimoda infirmitate; 2. sed per haec ut scholam sanctitatis	252
P. II. Lazari <i>mortem</i> perpendam, quae fuit 1. finis miseriae et initium felicitatis; 2. aditus ad aeternam et immensam gloriam, in quam brevi post intravit	254
P. III. Lazari <i>glorificationem</i> in terris considerabo, scil. 1. ejus nominis memoriam perennem, 2. ejus per ipsum Christum canonizationem	255
P. IV. <i>Vitam</i> epulonis considerabo 1. vitiis et peccatis plenam; 2. ideo nomen ejus delendum erat e libro vitae	256
P. V. Infelicem illius <i>mortem</i> perpendam, quae fuit: 1. finis deliciarum, miseriarum initium; 2. aditus ad atrocissimas poenas pro ratione et proportione culparum	258
P. VI. In <i>responso</i> Abrahae perpendam: 1. immutabilem divinae justitiae sententiam redditis unicuique secundum opera; 2. inermem et inefficacem commiserationem epulonis, ne propria poena aggravaretur	260

pag.

MEDITATIO XXV. De conversione Beatae Mariae MagdalenaE	268
P. I. Mulier illa peccatrix docet: 1. timorem et fiduciam; 2. usum gratiae internae et externae occasionis promptum, ne eam frustra accipiamus	268
P. II. Expendam virtutes in hac conversione elucentes: 1. fidem, 2. humilitatem, 3. dolorem ex magno amore ortum, 4. externam poenitentiam, quae instrumenta peccati in virtutum instrumenta convertit	264
P. III. Considerabo Pharisei judicia temeraria 1. contra Christum, quasi non esset propheta nec sanctus; 2. contra mulierem, quasi etiam tum mansisset peccatrix: quae temeritas caveri debet maxime a Superioribus	267
P. IV. Parabolam expendam a Christo adeo prudenter et modeste propositam, in qua 1. Deus creditor, 2. homo debitor ob peccata, 3. isque solvendo omnino impar, 4. cui Deus condonat; 5. quae condonatio magis aestimatur et plenior erit in eo, qui debiti sui magnitudinem melius recogitat et agnoscit	268
P. V. Expendam applicationem parabolae a Christo factam, qua 1. exemplo conversionis magnae peccatricis confunditur is qui se justiorem habet, 2. docemur, saepe post multa peccata aliquem ad majorem fervorem brevi assurgere, quam tepidum justum longo tempore	271
P. VI. In dimissione MagdalenaE perpendam 1. ejus gaudium, 2. Christi modestiam, 3. plenissimam ab Eo datam veniam	273
MEDITATIO XXVI. De conversione mulieris Samari-tanae	274
P. I. In Christo ejusque apostolicis itineribus perpen-dam: 1. Ejus labores, 2. charitatem, 3. secretam in convertendis peccatoribus providentiam	274

pag.

P. II. In colloquio incepto: 1. Christi sitim lucrandi animas; 2. mulieris inurbanitatem, 3. Christi nihilominus inexhaustam charitatem	276
P. III. Expendam: 1. mulieris responsum et ruditatem, discamque ex creaturis ad divina ascendere; 2. vivam gratiae aquam ejusque proprietates, quod sedet sitim in aeternum, extinguat sitim rerum terrenarum, sit fons semper manans, idque ex ipsa anima, transferat in vitam aeternam: hinc magnum hujus doni desiderium capiam .	278
P. IV. 1. Christus dextre sicut hanc mulierem ita alios peccatores ad justificationem disponit, excitans agnitionem culpae commissae; 2. mulier humiliter monita admittit ac statim proficere studet; 3. Christus plenius instruit eam de cultu Dei	282
P. V. Considerabo, quomodo mulier, accenso desiderio Messiae, subito circa Christum illustretur ac plene convertatur magnisque virtutibus a Christo donetur: ex quo agnoscam divinae gratiae potentiam ejusque desiderium in me excitabo .	285
P. VI. In Apostolorum reditu perpendam: 1. eorum admirationem; 2. Christi ingentem sitim implendae Patris voluntatis, quem pro cibo habet; 3. copiosae multitudinis conversionem	287
MEDITATIO XXVII. De muliere in adulterio deprehensa	290
P. I. Expendam 1. Christi notam mansuetudinem erga peccatores, ex quo inimici ei laqueum struere conantur; 2. id traham ad diaboli similem astutiam, qua conatur justorum virtutes excessu in vitia vertere, mihique ab ea cavere studebo	290
P. II. Christum considerabo in terra scribentem, quo ostendat: 1. se nolle terrenis negotiis occupari; 2. nullius condemnationem esse praepropere faciendam; 3. se eundem esse, qui legis tabulas digito suo scripserit	291

pag.

P. III. In responso Christi perpendam: 1. ejus prudentiam, 2. quo modo et fine ipsis pharisaeis peccata in memoriam revocaverit, iisque moras dederit ad resipiscendum; 3. quomodo <i>singuli</i> pudore suffusi recesserint	293
P. IV. Considerabo Christum cum muliere: 1. quam aliter se erigat coram muliere eamque aliter respiciat, quam pharisaeos; 2. quam <i>plenam</i> illi impertiat misericordiam; 3. eamque admoneat et confirmet: quod in me fiduciam accendere debet, qua ad Christum configiam .	296
MEDITATIO XXVIII. De conversione Zachaei . . .	298
P. I. In Zachaei persona perpendam: 1. initium conversionis esse desiderium a gratia divina inspiratum; 2. quam gratiam Zachaeus, nulla mundi habita ratione, prompte sequitur	298
P. II. Christi invitantis verba expendam singula: 1. Zachaeum <i> nomine</i> vocat; 2. <i>festinat</i> ut ei beneficiat; 3. statim „ <i>hodie</i> “ conversio perficienda est, neque unquam bona proposita differenda; 4. „ <i>oportet</i> me manere“, quasi Christi interesset; 5. <i>manere</i> vult Christus, non obiter adesse .	300
P. III. 1. Expendam Zachaei promptam obedientiam; 2. aliorum prava judicia, quae mihi exemplo Christi contemnenda sunt	302
P. IV. In Zachaeo perpendam perfectae conversionis signa: 1. quod ostendit <i>efficax</i> propositum, 2. idque ultra obligationis limites, 3. seque humili candore Christo committit	303
P. V. In ultimis Christi verbis: 1. expendam benedictionem Zachaeo et per eum toti familiae datam; 2. applicabo eam ad illam benedictionem, quam Christus in S. Communione largiatur .	305
MEDITATIO XXIX. De muliere Chananaea . . .	308
P. I. In muliere Chananaea expendam insignes in orando virtutes, quas imitari debeo: 1. magnam fidem et fiduciam, 2. charitatem in orando pro	

	pag.
aliena necessitate, 3. reverentiam, 4. fervorem et constantiam	308
P. II. Christum considerabo specie tenus severum in mulierem: 1. ut ejus augeat desideria, 2. ut heroicos virtutum actus in ea eliciat, patientiam, humilitatem, prudentiam, quibus et ego indutus cum muliere Christum exorabo . . .	309
P. III. Finalis exauditio ostendit 1. quantopere placeat Christo humilis fiducia, 2. quam potens haec sit apud Christum	311
MEDITATIO XXX. De servo centurionis sanato . . .	312
P. I. In centurione consideranda est: 1. magna erga servum pietas, 2. humilitas, 3. fides et fiducia in Christum eximia	312
P. II. In colloquio Christi cum centurione perpendam: 1. Christi benignitatem ad servum accedere parati, 2. centurionis sese humiliantis verba, quibus Ecclesia quotidie ad S. Communionem utitur, 3. ejusque reliquarum virtutum documenta	314
P. III. In Christi responso 1. perpendam Christi ad- mirationem, quo sensu; 2. confundar com- paratione hujus centurionis; 3. spe erigar ob Christi eximiam benignitatem	316
MEDITATIO XXXI. De muliere a fluxu sanguinis sanata	318
P. I. In muliere illa 1. considerabo illius miseriam, ejusque insignem fidem; 2. applicabo ejus acta ad S. Communionem, in qua per tactum Christi omnes meae miseriae curari possunt; 3. videbo modum, quo ad Christum tangendum me mulieris exemplo disponere debeo	318
P. II. In Christo mulierem cogente, ut se prodat, per- pendam: 1. cur Christus miraculum manifestari voluerit; cur et quomodo alii alias effectus ex rebus sacris hauriant, atque conabor ipse dignos fructus haurire; 2. quomodo Christus ignoran- tiam et defectus mulieris emendet, 3. atque vitiosum pudorem deponendum esse doceat .	320

pag.

P. III. Benigna mulieris dimissio me docere debet: 1. nimium timorem erga Deum deponere; 2. ex amore potius ad Eum accedere, quam ex re- verentia recedere	324
MEDITATIO XXXII. De aegroto ad probaticam piscinam sanato	325
P. I. Expendam miraculosam probaticaे piscinae virtutem, eamque cum virtute sacramentorum N. L. conferam, quae longe excedunt eo quod <i>quoslibet morbos animae sanent, semper praest</i> <i>sint, omnibus pateant . . . . .</i>	325
P. II. In colloquio Christi cum aegroto consideranda: 1. Christi misericordia, qui non rogatus ad aegro- tum accedit; 2. necessitas nostrae <i>seriae voluntatis</i> , si sanari volumus; 3. impotentia nostra sine divino auxilio: ex quibus colligam, quo- modo ego ad sacramenta N. L. accedere debeam	327
P. III. In sanando viro aegroto 1. considerabo Christi potentiam et misericordiam; 2. verba „ <i>tolle grabatum tuum</i> “ mihi allegorice applicabo; 3. mirabor et imitabor heroicam viri obedien- tiam in judicii subjectione	330
P. IV. Considerabō 1. Christum ex humilitate et zelo religionis a turba declinasse et adiisse templum; 2. virum sanatum gratiis Deo agendis studuisse; 3. Christi monita seria contra relapsum . .	331
P. V. Per miraculi in se facti manifestationem vir- ille docet: 1. optimam gratiarum actionem esse zelum animarum; 2. in eo prudentia opus esse	333
MEDITATIO XXXIII. De leproso a Christo mundato	334
P. I. Expendam 1. insignes virtutes in oratione leprosi se prodentes: fidem, reverentiam, resignationem; 2. animae meac lepram, de eaque discam semper gemere usu precum jaculatoriarum	334
P. II. In Christo leprosum uno verbo sanante con- sideranda: commiserationis affectus, potentia, benignitas	335

Fin de l'aperçu

La suite du livre est en qualité visuelle diminuée. Le livre est toutefois complet.

Il est possible de se procurer à prix abordable une édition papier du livre en visitant le site suivant :

canadienfrancais.org

Ce PDF peut être distribué librement. Plus de détails à la dernière page.

	pag.
P. III. Mandatum viro sanato impositum: 1. ostendit Christi zelum in servanda Lege; 2. praefigurat efficaciam sacramenti poenitentiae, meque monet hujus sacramenti praeparationem et postea gratiarum actionem; 3. docet Christi humilitatem	337
MEDITATIO XXXIV. De decem leprosis	339
P. I. In supplicatione leprosorum consideranda: 1. eorum humilitas et reverentia, 2. orationis mutuae efficacia	339
P. II. In eorum sanatione consideranda: 1. nos ob edire Deo debere, si quoad animam sanari volumus; 2. nos debere confugere ad Christi vicarios, 3. etiam si quando jam antea mundati fuerimus	340
P. III. Perpendenda 1. in novem leprosis non redeuntibus tot hominum ingratitudo; 2. in uno alienigena gratitudinis meritum et praestantia; 3. in Christo mansuetudo et liberalitas	342
MEDITATIO XXXV. De caeco apud Jericho sanato	345
P. I. In viro illo caeco considerabo 1. virtutes in orando: fidem, fervorem, constantiam; 2. me ipsum ut spiritualiter caecum, atque cum illo Christum deprecabor	345
P. II. In Christo Domino expendam: 1. cur primo dissimulaverit, caecique constantiam probaverit; 2. cur et quae a caeco interrogaverit	347
P. III. In ipsa sanatione 1. magna fidei vis commendatur; 2. modus spiritualis illuminationis duplex, subitaneus et successivus, insinuatur	349
MEDITATIO XXXVI. De caeco nato	351
P. I. In persona illius juvenis caeci nati perpendam: 1. aspectum Christi misericordia plenum; 2. oauas varias, cur Dominus mala terrena permittat; 3. Christi desiderium in nobis opus suum perficiendi	351

P. II. In sanatione plura commendantur mysteria:	
1. Christus medio ex se inepto uti potest;	
2. nostrae infirmitatis agnitus commendatur;	
3. sacramenta N. L. praefigurantur	352
P. III. Perpendam illustrem hujus caeci nati confessionem et persecutio-nes propter Christum toleratas, vid. ejus zelum, fortitudinem, veritatem, pru-dentiam, patientiam	354
P. IV. In Christo eum consolante expendam: paternam in suos curam, instructionem caeco nato datam, praecognitionem humilium, superborum severam reprehensionem	355
MEDITATIO XXXVII. De surdo et muto	357
P. I. In surdo et muto 1. considerabo animae meae miseras, quando sine remedio relinquuntur;	
2. hinc alienae orationis indigentiam	357
P. II. Considerabo caeremonias in hac sanatione a Christo adhibitae, quibus docet: 1. secessum a mundano tumultu; 2. nostrae miseriae magnitudinem, de qua Christus ipse gemat; 3. auxilii divini necessitatem, ita ut Spiritus Sancti in-spiratione et divina sapientia, divini imperii efficacitate vincula nostra sint solvenda. — Insuper docemur, quid in juvandis animis nos facere debeamus	359
P. III. In miraculo effectu considerabo: 1. Christi potentiam; 2. quomodo omnia bene fecerit;	
3. quomodo turba Christi laudes extollat	361
MEDITATIO XXXVIII. De daemonicaco lunatico surdo et muto	363
P. I. Considerabo daemonis in homines saevitiam:	
1. in corpora, 2. in animas peccatorum, 3. in damnatos	363
P. II. In objurgatione, quam Christus praemisit, con-siderabo 1. quam graviter Christus ferat in-credulitatem; 2. quam benigne infirmos perducat	

	pag.
ad fidem: 3. quo discam petere id, quod ex me non possim	365
P. III. In sanatione pueri perpendam: 1. Christi in daemones imperium; 2. daemonis repugnantiam, quae docet, quam multo gravius ferat peccatoris conversionem; 3. Christi benignitatem, quum puerum patri reddat, non sibi retineat	367
P. IV. Instructio discipulorum ostendit: 1. Christi prudentiam et lenitatem in Apostolis reprehendens; 2. fidei vividae necessitatem ad magna facienda; 3. orationis cum jejunio utilitatem	368
MEDITATIO XXXIX. De resuscitatione filiae archisynagogi	371
P. I. In defuncta filia perpendam: 1. mortem accidere posse cuilibet in quacunque conditione posito; 2. praematurae mortis causas diversas, sive justitiae, sive misericordiae divinae; 3. sicut hanc defunctam, ita etiam spiritualiter mortuos ex se non posse ad vitam redire	371
P. II. In accessu Christi ad domum archisynagogi perpendam: 1. cur <i>hic</i> sine reprehensione domum adeat; 2. cur occulte, aut coram paucis testibus, miraculum peragere velit	373
P. III. In ipsa resuscitatione 1. concipiam gaudium de Christi potentia; 2. videbo figuram conversionis peccatoris, in qua etiam Christus urget ad opera bona et ad esum panis ejusque eucharistici	375
MEDITATIO XL. De resuscitatione filii viduae apud Naim	376
P. I. In juvene defuncto spiritualiter considerabo 1. peccatorem vi passionum lapsum; 2. Christum sola sua misericordia succurrentem	376
P. II. In circumstantiis miraculi perpendam: 1. cur Christus <i>palam</i> hoc miraculum edere voluerit; 2. efficaciam lacrymarum, quae pro aliis, iisque peccatoribus funduntur; 3. quomodo accessus	

	pag.
Christi et tactus loculi significet necessitatem tactus gratiae, qua praeparetur conversio . . .	378
P. III. In ipso miraculo denuo perpendam 1. quam potenter Christus agat; 2. non omnes a peccatis <i>statim</i> ad perfectum vitae usum revocari; 3. peccatores a Christo redi Ecclesiae matri, quo ejus gaudium augeat	379
MEDITATIO XLI. De Lazari resuscitatione . . .	381
P. I. Maria et Martha in nuntio dando de Lazari infirmitate docent insignem modum orandi per insinuationem; expendam titulos, quos et mihi adducere licebit	381
P. II. Perpendam, quomodo Christus suos 1. consolari consueverit, pro summo solatio eos referens ad gloriam Dei, 2. fortiter etiam soleat probare, sicut hic moras trahendo sorores illas probavit, quo exerceret earum spem et resignationem .	383
P. III. Christus itineri se committens 1. ostendit machi- nationum hostilium non esse rationem nimiam habendam: expendam monita Christi: „ <i>Nonne duodecim sunt horae diei</i> “ et: „ <i>Si quis ambu- laverit in die, non offendit</i> “; 2. manifestat discipulis mortem Lazari, ex qua fidem disci- pulorum et gloriam Dei auctum iri gaudet; 3. gaudet fervore discipulorum secum mori statuentium; quos imitari conabor	384
P. IV. In adventu Christi in Bethaniam perpendam 1. Marthae fidem et fiduciam in Eum, quae nihilominus a defectu purganda est; 2. Mariae perfectionem insigniorem, quam ostendit prompta sua obedientia, reverentia, perfectiore fiducia; 3. sicut Martha et Maria implorant Lazari re- surrectionem, ita utraque vita, et activa et con- templativa, his sororibus figurata, ad exorandam peccatorum conversionem concurrere debet .	388
P. V. In circumstantiis miraculi perpendam: 1. Christi commiserationem et lacrymas, quas magis etiam	

pag.

fudit propter nostra peccata; 2. erronea hominum de Christo judicia; 3. cur non miraculo, sed ope humana jusserrit lapidem tolli; 4. precationem ad Patrem, qua docemur, coelitus descendere spiritualia dona, eaque gratitudine nostra certiora fieri	391
P. VI. Perpendam 1. subitaneum ob Christi verbum redditum Lazari ad vitam; 2. in Lazaro spiritualiter considerabo mortem peccati et laboriosum modum induratum peccatorem ad vitam revocandi	393
MEDITATIO XLII. De decreto Pharisaorum occidendi Christum	395
P. I. Perpendam in Christi inimicis: 1. quomodo odium et invidia bona Christi opera ad ipsorum salutem facta vertant in propriam ruinam; 2. quomodo impio suo consilio, quo sibi consulere volunt, accelerent interitum	395
P. II. In consilio Caiphae expendam: 1. ejus odium et superbiam, quae detester; 2. quomodo Spiritus Sanctus etiam perverso instrumento ad suos fines utatur	397
P. III. Christo recedente, perpendam 1. ejus immensam mansuetudinem, 2. discipulorum fidelitatem, 3. Christi gaudium de imminente morte	398
MEDITATIO XLIII. De viro aedificante domum suam aut super petram, aut super arenam	401
P. I. 1. Inter Christi fideles et sapientes sunt, et stulti vid. qui credunt Deum omnia intuentem et peccata severissime punientem, neque vivunt secundum hanc fidem. 2. Utrique temptationibus triplicis generis impugnantur, a carne, a daemone, a Dei providentia sive permissione orituris, triplici concupiscentia mala; 3. verum discriben sumitur ex diversa praeparatione et virili pugna	401

P. II.	Stultorum instar super arenam aedificare est, vitam fundare in sola fide, in fide mixta terrenis affectibus, in naturae viribus: quod aedificium facillime ruit ut statua Nabuchodonosoris, et ruina excitat strepitum magnum	403
P. III.	Super petram aedificare, est vitam fundare in charitate, propria abnegatione, virtute Christi Ejusque gratia et imitatione	405
MEDITATIO XLIV. De parabola seminantis		406
P. I.	Considerabo seminantem ejusque actionem: 1. Seminans ipse Deus. 2. Terra, in qua semi- natur, anima nostra, quae in memoria pias cogitationes et imagines veritatum aeternarum, in intellectu illustrations, in voluntate sanctos affectus recipit. 3. Causa seminandi et finis est non Dei, sed nostrum commodum: hinc in laudes div. et in colloquia cum singulis per- sonis divinis prorumpam	406
P. II.	Perpendam, sementis adeo pretiosae magnam partem perire, idque ex culpa nostra, ita: 1. si non sinam divinum semen ullo modo in me penetrare, ac si secus viam spargatur; 2. si, ut in petra, semen radices non agat in corde meo, sed orta prosperitate vel adversitate arescat; 3. si in spinis curarum et voluptatum munda- narum suffocetur	409
P. III.	Semen in terra bona receptum fructum quidem facit, sed diversum pro diverso statu diversoque fervore: contendam ut in me faciat centesimum	412
MEDITATIO XLV. De parabola zizaniorum		413
P. I.	Considerabo semina in agro Ecclesiae: 1. Chri- stus in eo seminat homines justos et sanctos, qui ut semen Christi alias justos efficere debent. 2. Diabolus spargit inter eos homines perversos, qui difficulter a probis discernuntur. 3. Diabolus	

	pag.
superseminat, i. e. post Christum, atque bonum semen in pravum convertere conatur; 4. idque facit clam et fraudulenter	413
P. II. In stupore servorum Domini perpendam: 1. quam vere mirari possimus, quod, non obstante tanta gratia divina, in Ecclesia diversisque ejus statibus tot mali inveniantur: quod non a Deo, sed ex diabola et mala hominum voluntate oritur. 2. Adorabo divinam providentiam, quae, etsi ego non intelligam, in hac permissione justissimos et sapientissimos fines habet	415
P. III. Christus non vult statim eradicari zizania; in quo expendam: 1. servorum zelum non omnino rectum, quia nimio impetu, ante tempus, cum periculo pro tritico, intentione minus recta volunt agere; 2. charitatem et misericordiam Christi, qui malos tam diu sustineat iisque propter justos parcat	418
P. IV. Perpendam ultimam sortem zizaniorum et tritici, vid. 1. utraque usque ad messem judicii crescere sive in improbitate, sive in justitia; 2. tempore judicii terribilem esse poenam improborum, 3. immensam gloriam justorum	421
MEDITATIO XLVI. De parabola grani sinapis	423
P. I. Expendam, quid grano sinapis significetur: 1. Ipse Christus, specie humilis et vilis, sed infinitae virtutis, maxime quum conteritur in cruce et quum se abscondit in SS. Sacramento; 2. justi ad Christi Domini imitationem; 3. ipsae virtutes christiana, quibus regnum coelorum acquiritur	424
P. II. Expendam, quomodo granum sinapis crescat: 1. Christus Dominus seminatus in terra, ibique emortuus radices misit usque ad limbum, justos eduxit, gloriosus crevit honore et multitudine spiritualium filiorum; 2. justi similiter per tribulationes crescent idque ad immensam gloriam	426

P. III. Expendam 1. quomodo in ramis Christi quiescere liceat, in ejus doctrinis, consiliis, vitae exemplis ; 2. quomodo etiam Christi discipuli ramos producant doctrina et praedicatione, scriptione, vivo exemplo, quibus alii exerceantur et instruantur : pro quibus omnibus laudes Deo offeram . . .	429
MEDITATIO XLVII. De negotiatore pretiosam margaritam quaerente	431
P. I. Considerabo 1. diversum hominum studium, quum alii alia pro rebus pretiosis habeant ; 2. me tamen debere <i>veras</i> margaritas fide notas quaerere, 3. ac praecipue Christum Dominum ipsum	431
P. II. Expendam rationem, qua quaerere debeam : 1. oratione, 2. meditatione, 3. desideriis . . .	434
P. III. Expendam ipsam margaritam inventam: 1. Christum Dominum esse margaritam <i>unam</i> eamque pretiosissimam ; 2. eam inveniri consideratione et affectu erga Ejus perfectiones et excellentias, in quarum comparatione omnia despiceret et deponere debeam ; 3. me examinabo, num vere sic quaeram Christum Dominum	435
P. IV. Similiter expendam, perfectionem evangelicam ejusmodi margaritam esse, meque ad ejus aestimationem et amorem stimulabo	437
MEDITATIO XLVIII. Parabola de ove perdita . . .	438
P. I. Perpendam: 1. Christum, quomodo erga suos se pastorem gerat; 2. quomodo fideles, maxime justi, oves sint Christi, eum agnoscentes, sequentes, pabulum ab eo recipientes, se suaque pro Christo dantes; 3. ovem errantem esse peccatorem sua culpa non explentem conditiones verae ovis; 4. infinitam charitatem, qua Christus per summos labores et dolores perditam ovem quaesierit et quaerat, eamque variis gratiac impulsibus quasi persecutatur, donec inveniat	439

pag.

P. II. Circa inventam ovem perpendam: 1. ovem ipsam posse diligentiam Christi frustrare; 2. quanta mansuetudine Christus ovem inventam tractet; 3. quomodo invitet Angelos et justos ad congaudendum	442
P. III. In conclusione parabolae perpendam: 1. gaudere me debere de peccatorum conversione, eamque adjuvare; 2. si ego sim ovis perdita, me quam primum conversione gaudium Christo et Angelis creare debere	444
MEDITATIO XLIX. De filio prodigo	446
P. I. Considerabo conditionem eorum, quos Deus filios habet: 1. duo genera, bonos et malos; 2. liberaliter Deus dona sua distribuit, arbitrio hominum ea relinquens; 3. felicitas hominum in eo est, ut apud Deum in ejusque protectione maneant, infelicitas a recessu ex domo paterna incipit atque mox summopere augetur. In adolescente filio me ipsum considerabo . . .	446
P. II. Consideranda miseria filii, eaque spiritualiter expendenda: 1. fames cibi spiritualis, 2. servitus erga diabolum, 3. vilissima occupatio in rebus carnalibus, 4. ipsarum voluptatum fames insatiabilis	448
P. III. Considerabo conversionem filii prodigi: 1. eam initium sumere a consideratione propriae miseriae per Dei gratiam; 2. eam progredi comparatione proprii status cum conditione justorum; 3. confirmari fiducia et firmo proposito, 4. eoque statim exsecutioni dando	450
P. IV. Consideranda receptio a patre facta: 1. Deus peccatorem a longe exsistentem gratia sua aspicit, movet, ei occurrit, osculum praebet; 2. eum in pristinum statum restituit, 3. idque cum gaudio, 4. ita ut filius plus recipiat, quam sperare audebat	452
P. V. Ex filii senioris agendi ratione discam 1. invidiam quandam vitare, 2. divinae largitatis	

	pag.
magnitudinem in peccatores, si se converterint, 3. quantum debeam aestimare gratiam manendi semper in domo et protectione divina	454
MEDITATIO L. De Samaritano ejusque misericordia in vulneratum	456
P. I. In homine illo vulnerato considerabo: 1. quemlibet hominem a supernaturali statu dejectum per peccatum; 2. tentationes, quibus dejici soleat; 3. bona, quibus spoliatur, scil. gratiam divinam et virtutes; 4. vulnera quibus langueat: quibus me ipsum videam descriptum	456
P. II. In iis, qui secus viam transeant, perpendam: 1. homines, qui auxilium praestare ex se vel non possunt, vel timent, vel nolunt; 2. Christum Dominum qui solus potest et vult juvare . .	458
P. III. Considerabo modum, quo Christus juvat: 1. Ipse accedit; 2. omnia vulnera ligat; 3. infundit oleum et vinum sacramentorum et coelestis doctrinae; 4. in humeros suscipit; 5. committit curae Ecclesiae	460
P. IV. In conclusione parabolae ostendit Christus, quantopere velit a nobis fraternalm charitatem, cuius se ipsum proponit exemplum	464
MEDITATIO LI. De servo qui decem millia talentorum debet	465
P. I. In debitore perpendam: 1. Deum exigere ab omnibus rationem, sive in morte, sive antea monendo ut cogitemus de solutione; 2. peccatum mortale recte dici debitum decem millium talentorum, quod solvi a nobis nequeat, sed perpetua omnium rerum spoliatione castigari mereatur .	465
P. II. Perpendenda deprecatio servi et venia data: 1. servus agnoscit debitum, se humiliat, orat, firmiter proponit; 2. dominus magna uititur misericordia	467

P. III. In agendi ratione cum converso perpendam:	
1. homines sibi mutuo esse debitores, a Deo permitti, ut virtutes exerceamus; 2. exemplo servi illius perverse agi saepe contra proximum ira, crudelitate, ingratitudine; 3. hujus rei causam esse, quod recedamus e conspectu Dei, illusque simus immemores	469
P. IV. Accusatio illius servi monet me: 1. quantopere peccata, eaque in proximum Angelos offendant; 2. Deum ob ingens peccatum saepe subito ad judicium vocare	471
P. V. Admonitio finalis docet infinitam charitatem Dei, qua urgeat veniam mutuam dandam titulo com- munis patris, mutui debiti, timoris nisi remit- tamus	473
MEDITATIO LII. De villico iniquo	474
P. I. In illo villico perpendam: 1. Deum Dominum diversi generis bona homini distribuere, quorum homo coram Deo administrator sit; 2. dissipatio- nem committi abusu bonorum contra Dei volun- tatem; 3. hoc abusu nos infamiam incurrere, etsi non apud homines, tamen apud Deum .	474
P. II. In evocatione villici perpendam: 1. Deum saepe in poenam abbreviare nobis vitam; 2. vocare Deum ad rationem reddendam modo subito, modo sensim admonendo; 3. de omnibus ratio- nem reddendam esse: quare singula Dei dona nunc percurram eorumque usum examinabo .	476
P. III. In fraudibus villici considerabo: 1. a Christo cas non in se laudari sed solam prudentiam in iis latentem proponi nobis, quo ea uti discamus in rebus spiritualibus; 2. figurantur varia ex- ercitia, sive poenitentiae, sive contemplationis, sive externae opitulationis, quibus coelum ac- quirere possumus	479

pag.

MEDITATIO LIII. De publicano et pharisaeo . . .	483
P. I. Perpendenda est pharisaei superbia, qua 1. se ipsum sanctum existimat, 2. se jactat, 3. aliis se praeferit, 4. opera sua magni facit, 5. alios contemnit	483
P. II. Contrarii actus humilis publicani: 1. se indignum existimat, 2. pudore coram Deo suffunditur, 3. ad poenam paratum se ostendit, 4. sibi soli intentus alios non dijudicat, 5. Dei misericordiae se committit	483
P. III. Perpendam Christi sententiam 1. in hunc publicanum et pharisaeum, priorem alteri praeferentis; 2. generalem contra superbos et pro humilibus sententiam: me ad illius vitii detestationem, alterius virtutis amorem excitabo	486
MEDITATIO LIV. De patrefamilias conducente operarios in vineam	488
P. I. Considerabo conductionem operariorum: 1. Deum ut patrem familiae Angelorum et familiae hominum; 2. vineam — Ecclesiam vel justos; 3. operarios homines quibus cura colendi animas suas incumbit; 4. vocationem divinam, quae saepius in vita humana repetitur usque ad ipsam senectutem	488
P. II. Consideranda mercedis distributio: 1. Haec distributio, Christo Domino commissa, fit in fine vitae, quae quasi dies est; 2. fit magis secundum laboris fervorem, quam secundum ejus diuturnitatem: quod mibi stimulus addere debet	490
P. III. In murmuratione exorta perpendendum: 1. tantam esse mercedem ferventibus datam, ut aliorum, nisi sancti essent, invidiam posset excitare; 2. imperfectos et tepidos pronos esse ad querelas, quod praesumant de suis operibus, quod pondus servitii divini sentiant, sua luera quaerant, invidia pungantur: e contrario fervidos his defectibus esse immunes	492

pag.

P. IV. Conclusio perpendenda: 1. novissimos, i. e. sero conversos, vel despectos et parvos in hoc mundo saepe in Dei oculis praecellere; 2. paucos esse qui ad perfectionis culmen perveniant, multos sua culpa in mediocritate vel tepore haerere	494
MEDITATIO LV. De parabola vineae	496
P. I. Consideranda cura Dei circa Ecclesiam vineam suam: 1. sepem circumdedit protectionem Angelorum; 2. torcular sacramentorum exstruxit; 3. turri specialis providentiae illi providit; 4. locat eam hominibus, ut sibi fructum colligant, interim se quasi absentem gerens	496
P. II. In exactione fructuum perpendenda 1. infinita Dei charitas, qua variis mediis agricolas monuerit per patriarchas, prophetas, Filium suum, et detestabilis agricolarum malitia contra Dei legatos; 2. sollicitudo Dei in particulari circa me per suos ministros et internas inspirationes, meusque agendi modus	498
P. III. Perpendam justum Dei judicium, et mihi timebo, ne Deus se mihi subtrahat	501
MEDITATIO LVI. De invitatis ad coenam nuptialem	502
P. I. Considerabo nuptias, quas paravit Deus Filio suo: 1. cum hac singulari natura, quam Filius hypostatice sibi univit; 2. cum Ecclesia; 3. cum singulis hominibus: ad quam desponsationem me praeparabo	502
P. II. Considerabo coenam illam magnam, quae instruitur, scil. 1. doctrinam coelestem, 2. admirabiles leges et consilia, 3. sacramenta N. L., maxime SS. Eucharistiam	504
P. III. Considerabo repulsam, quam dant invitati: 1. se excusant ex superbia et cupiditate; 2. venire renuunt sine excusatione ob carnalem voluptatem; 3. legatos regis contumelia et caede afficiunt	505

	pag.
P. IV. Considerabo novam invitationem aliorum : 1. Infinita Dei liberalitas loco priorum nunc vocat viles et despectos; 2. admittit bonos et malos; 3. finali vocationis effectu Deus non fraudatur, quum alii pro aliis intrent	507
P. V. Perpendam: 1. non sufficere intrare ad coenam, sed oportere id fieri cum veste nuptiali charitatis; 2. hunc defectum regem graviter offendere neque latere posse; 3. quodsi apparuerit, infelices istos veste nuptiali carentes intolerabili pudore suffusum iri	509
P. VI. Perpendam terribilem sententiam, qua enuntiantur: 1. poenae perpetuitas, 2. ad quodvis bonum impotentia, 3. tenebrae extremae, 4. fletus et stridor dentium	511
MEDITATIO LVII. De virginibus fatuis et prudentibus	513
P. I. Considerabo 1. in Ecclesia esse et justos et peccatores; 2. posteriorum imprudentiam, quod fidem habeant sine charitate, lucem sine virtutibus, externam speciem sine veris operibus bonis; 3. prudentes e contrario de omnibus sibi providere, ut in hora mortis securi esse possint	513
P. II. Considerabo 1. somnum omni hominum generi obrepere posse, somnum tepiditatis justis, improbis somnum mortis spiritualis; 2. somnum mortis corporalis omnes occupare, monente infirmitate et morbo, eumque invitatos etiam obruere; 3. mortem ex inopinato venturam esse: quare paratos nos semper esse oportet . . .	515
P. III. Considerabo adventum sponsi et judicis: 1 coram quo omnes, et boni et mali, comparebunt; 2. mali imprudentiam suam serius cognoscent, quum nemo jam juvare possit; 3. prudentes magno gudio cum sponso intrant ad aeternam laetitiam	517

P. IV. Considerabo reprobationem virginum fatuarum:	
1. Coeli portae clauduntur beatis, ne excidere possint unquam, reprobis ne unquam possint admitti; 2. quam horribilis illa exclusio et reprobatio; 3. memoria semper retinenda verba Christi: <i>Vigilate</i>	518
 MEDITATIO LVIII. De parabolis talentorum et mnarum	
	521
P. I. Perpendam talentorum distributionem:	
1. Talenta sunt bona naturae, industria acquisita, supernaturalia; 2. eaque non nostra, sed Dei; 3. diversis in majore minoreve copia distribuuntur; 4. neque quisquam ultra virtutem oneratur; 5. dantur ad finem nostrae et alienae salutis et perfectionis	521
P. II. Perpendam luerum a duobus servis factum:	
1. Profectus magis pendet a diligentia, quam a copia talentorum; 2. copia bonorum quomodo prodesse possit, quomodo obesse	524
P. III. Perpendenda in ratione exacta:	
1. Adventus domini protrahitur, ut omnes tempus sufficiens habeant; 2. securitas servorum ferventium; 3. praemium largissimum a Domino datum; 4. cur aequale praemium detur illi qui duo, atque ei qui quinque talenta lucratus sit	526
P. IV. Perpendam malitiam et excusationem servi pigri,	
ut eam detester, neve similiter dona a Deo data ex pigritia vel timore inutilia relinquam	528
P. V. In sententia condemnatoria perpendam:	
1. confusione impii servi coram aliis, 2. eundem spoliatum omnibus bonis, 3. affectum extremis suppliciis	529

V. P.

LUDOVICI DE PONTE,

E SOCIETATE JESU,

M E D I T A T I O N U M

PARS TERTIA,

*QUAE MEDITATIONES COMPLECTITUR CIRCA OMNIA CHRISTI
DOMINI ACTA AB EJUS BAPTISMO AD FINEM USQUE PRAE-
DICATIONIS, DOCTRINAM, MIRACULA, PARABOLAS.*

INTRODUCTIO

et fundamentum meditationum hujus partis,

utramque vitam complectens, activam et contemplativam, per Martham et Mariam sorores indicatam, mixtamque ex utraque, quam Christus Dominus noster tempore suae praedicationis exercuit.

Spiritualis vita, juxta communem sanctorum patrum et spiritualium magistrorum sententiam, duplia complectitur opera et exercitia, activae et contemplativae vitae nomine indicata. Activa vita est ratio sive modus quidam vivendi, externas actiones potissimum respiciens, sive nostrum illae spiritualem profectum, sive proximorum commodum concernant, dum charitatis et misericordiae opera, aut corporalia (a quibus tyrones merito initium facere debent) aut spiritualia (qualia sunt docere, concionari et similia, quae perfectorum magis sunt propria), erga illos exercemus. Contemplativa vita est modus vivendi, interiores praeципue actiones respiciens cognitionis et amoris Dei, ad quem per gradus et exercitia lectionis, meditationis, orationis et contemplationis consernitur, de quibus primae partis initio in epitome orationis men-

talis (quae omnia illa complectitur) fuse diximus. Hae duae vitae solent conjungi et actiones proprias commiscendo mirum in modum se mutuo juvare, ex quo tertia illa vita consurgit, quae, ex hac utraque composita, mixta appellatur et, quod in utraque est perfectissimum, in se complectitur. Hinc est, quod Christus Dominus, qui tamquam magister et totius perfectionis universale in omni vitae genere et ad omne genus hominum exemplar in mundum venit, postquam per triginta aetatis annos humilitatem, obedientiam, silentium et alias exteriore activae vitae actiones exercuit, quae ad profectum nostrum diriguntur, voluerit in reliquis vitae annis heroica nobis pretiosissimarum activae vitae actionum exempla praebere, dum easdem contemplativae excellenti quadam et divina potius quam humana perfectione conjunxit¹, ut ex hujus tertiae partis meditationibus facile cognoscetur. Pro quarum fundamento operae pretium duxi, utriusque vitae officia, actiones, proprietates modumque, quo ipse Christus ea exercuit, praemittere juxta ea, quae S. Lucas in evangelica historia refert de duabus illis sororibus, Martha, quae ipsum Christum domi suae hospitiocepit, et Maria, quae, ad ejusdem Domini pedes sedens, ejus doctrinam audiebat; quae (ut communiter Sancti interpretantur) utramque hanc vitam referunt. Et in earum historia altissima et utilissima, quae de utraque vita tradi potest, doctrina depicta esse videtur. Et, ut uno labore duo expediā negotia, simul scopum meum eliciam et meditationem circa ipsam historiam contexam.

---

¹ Cf. S. Thom. III. q. 40. a. 1 ad 2 et 3.

§ 1. De praecipuis activae vitae actionibus.

Praecipuas activae vitae actiones et officia mystice declarat Evangelista, dum ait: *Ipse (Jesus) intravit in quoddam castellum; et mulier quaedam, Martha nomine, excepit illum in domum suam*¹. Quibus verbis tria indicantur officia, quae hoc vitae genus concernunt.

Primum est animae nostrae domus ad Christum in ea spiritualiter excipiendum praeparatio, quae fit tum ejus ab omnibus peccatis expurgatione, adhibitis poenitentiae operibus (*quoniam in malevolam animam non introibit sapientia incarnata nec habitabit in corpore subdito peccatis*²); tum ejus tranquillitate, dum a tumultu inordinatarumque passionum turbatione, mortificatione adhibita, expeditur (nullus enim hospes libenter longiore mora in tumultuoso turbatoque hospitio commoratur); tum denique virtutum moralium ornamentis, dum magno fervore actiones earum exercentur. Talem enim habitationem, pretiosissimam hujusmodi aulaeis exornatam, libenter Christus inhabitat et in ea perseverat, hospiti suo per gratiam et charitatem conjunctus.

Secundum officium activae vitae est, Christum Dominum in ejus pauperibus hospitio excipere, sicut Martha, quae ipsum Christum ejusque Apostolos hospitio excipiebat, illis serviens et septem misericordiae corporalia opera erga eos exercens; de quibus idem Dominus dixit: *Quamdiu fecistis uni ex his fratribus meis minimis, mihi fecistis*³. Ego in eis peregrinus eram, et me hospitio exceperis; esuriebam, et me pavistis ac potastis. Ad meas itaque rationes pono, quod meis pauperibus facitis; unum enim ego sum cum eis, in quibus et maneo.

¹ Luc. 10, 38.² Sap. 1, 4.³ Matth. 25, 40.

Tertium officium altius adhuc vitae activae, quum ea perfectissima est et contemplativae proxima, consistit in procurando ipsi Christo hospitium in animis proximorum¹, eos ad id exhortando ac ita disponendo, ut ipse Christus tali eorum hospitio delectetur. Quod is praestat, qui spiritualis misericordiae erga eos opera exercet docendo, consulendo, corrigendo, concionando, confessiones audiendo, sacramenta administrando et his similia exhibendo; in quibus charitas et erga proximos amor zelusque salutis eorum magis elucet. Hoc fuit discipulorum Christi munus, quos ipse ante faciem suam mittebat in omnem civitatem et locum, quo erat ipse venturus², ut hospitium illi in hominum animis praepararent.

§ 2. De vitae contemplativae actionibus.

Praecipuas vitae contemplativae actiones subdit idem Evangelista, quum ait: *Et huic Marthae erat soror, nomine Maria, quae etiam sedens secus pedes Domini audiebat verbum illius³.* Qua sententia praecipuum officium et occupatio vitae contemplativae nobis ob oculos ponitur, quae hospite illo fruitur, quem soror ejus activa vita hospitio exceptit⁴, in animo, dum, spiritu ad ejus pedes prostrata, coelestem ejus doctrinam audit. Quia enim utraque soror ejusdem patris Dei est filia, ad unum finem nostrae perfectionis, ejus vero gloriae genita: fit, ut prius Spiritus divinus activam vitam generet, quae prior et imperfectior est, per quam hospitium ipsum parat. *lectumque ornat*, in quo hospes requiescat, et postea contemplativam gignit, quae illo fruatur, ejus doctrinam audiat recipiatque divini amoris dulces amplexus⁵.

¹ Cf. S. Thom. II. II. q. 182. a. 2 ad 3.   ² Cf. Lue. 10, 1.

³ Luc. 10, 39.   ⁴ Cf. S. Thom. I. c.

⁵ Cf. S. Thom. I. c. a. 4, et Cant. 1, 15.

Proprietates et munia vitae contemplativae, quae hic insinuantur, haec sunt: *Prima* est, ipsi Christo Domino appropinquare. Ut enim Martha, domesticis mysteriis distracta, remotior a Christo erat, Maria autem ad pedes ejus sedebat: ita contemplationi dediti Deo sunt propinquiores spiritu. Cognitione enim et amore in ejus praesentia versantes lucem et virtutum splendorem ab eo accipiunt, juxta illud Davidis: *Accedite ad eum, et illuminamini*¹.

Secunda proprietas est, magna quiete prope Christum sedere. Contemplativus enim, dimissis eo tempore externis operibus, quae interturbant, omnes suas facultates colligit, imaginationes, cogitationes affectusque sedat, solumque cognitioni et amori Dei intentus audit, quid ille intus ad cor loquatur, juxta illud Psalmi: *Vacate et videte, quoniam ego sum Deus*²; et illud: *Audiam, quid loquatur in me Dominus Deus*³.

Tertia proprietas est, prope Christi Domini nostri pedes sedere, varios hoc situ affectus veluti protestans: *Primum* humilitatis, quum infimum in hujus Domini praesentia eligit locum; *secundum* reverentiae, quasi tanti magistri majestatem recognoscens; *tertium* subjectionis, sese subjectum et promptum ad quaeunque ille mandare dignabitur, offerens; *quartum* imitationis, statuens ejus sequi vestigia; et haec omnia ex amore, oblectando sese in hac animi sui demissione, reverentia, subjectione et imitatione, et optando, pedes hujus Domini toto suo spiritu amplecti. Et qui hac ratione ad contemplationem accedunt, id consequuntur, quod Scriptura ait: *Qui appropinquant pedibus ejus, accipient de doctrina illius*⁴.

Quarta proprietas et proprium vitae contemplativae opus est, audire verbum Dei; quod variis modis⁵

¹ Ps. 33, 6.   ² Ps. 45, 11.   ³ Ps. 84, 9.

⁴ Deut. 33, 3.   ⁵ Cf. S. Thom. II. II. q. 180. a. 3 ad 4.

mens praestat, aliis ad alios sese disponens. *Primum* enim audit verbum Dei, dum sacros libros aut alios pios legit, per quos nobis loquitur Deus, eam docens doctrinam, quam in eis legimus. *Deinde*, dum ex concionatorum et magistrorum ore verbum Dei audit, in quibus aequae loquitur Christus¹, atque ore suo. *Tertio* audit etiam verbum Dei ab ipsomet in meditatione, variis intus in corde suo ratiocinationibus cum illo colloquens, divinas virtutes inquirens et earum intelligentiam a divino ipso magistro accipiens. *Ultimo* denique verbum Dei audit in contemplatione, simpliei quodam, sed amoris plenissimo intuitu veritatum, quae ad ipsum Deum pertinent; cujus supremum actum Scriptura audiendi phrasi exprimit, sicut Paulus, qui in raptu suo *audiuit arcana verba*² Dei; et Christus dixit discipulis suis: *Quaecunque audivi a Patre meo, nota feci vobis*³. Ut enim, qui audit, absque multis propriis ratiocinationibus accipit puram et subactam magistri doctrinam, ita anima in contemplatione parvo labore, magno vero gustu intra se recipit inspirationes, illustrationes et excelsos a Deo sensus, quibus manet edocta, illustrata, pasta et amoris affectibus accensa, ac intra se *insitum Verbum recipit*⁴ increatum, qui est Deus, cui perfecta charitatis unione conjugitur.

§ 3. Vitam activam opus habere contemplativa, qualesque circa hoc sint querelae.

*Martha autem satagebat circa frequens ministerium; quae stetit et ait: Domine, non est tibi curae, quod soror mea reliquit me solam ministrare?*⁵ Hac occasione ostenditur, quam activa vita indigeat contemplativa. In primis enim manifestum fit exemplo Marthae, solam

¹ Cf. 2 Cor. 13, 3.   ² 2 Cor. 12, 4.   ³ Joan. 15, 15.

⁴ Cf. Jac. 1, 21.   ⁵ Luc. 10, 40.

actionem non sufficere ad Christo pro voto servendum explendaque status sui munia, nisi ejus soror contemplatio suppetias ferat, cuius est devotionem ac in externis functionibus dulcedinem impetrare, sine qua vita activa sicca et semicoeca esset, querelis et multis repugnantiis plena. Propter quod dicebat S. Bernardus¹, ipsius actionis interesse, a consideratione praeveniri; et quamvis possit quis absque perfecta contemplatione ad coelum pervenire, nemo tamen absque aliquo contemplationis modo poterit cum suavitate progredi aut onus et jugum legis Domini jucunde portare.

Ex quo sequitur propria necessitate urgeri activam vitam, nonnihil subsistere, sicut Martha (*quae stetit*), et Christum Dominum petitionibus compellare et contemplationis spiritum, quantum sibi necessarius est, postulare sique dulci quadam et amica querela dicere: Domine, videris mei oblivisci solamque et sororis meae contemplationis societate destitutam relinquere. Dic illi, me ut juvet; et quia tuum dicere est facere, et jubere est exsequi, jube, mecum adesse contemplationis spiritum. *Mitte de coelis et a sede magnitudinis tuae spiritum sapientiae, a quo illa procedit, ut mecum sit et tecum labore, ut sciām, quid acceptum sit apud te*², et opere ipso mox exsequar.

Verum observandae in hac re sunt nonnullae imperfectorum querelae, qui externis activae occupationibus nimium dediti sunt sibique in eis complacent. Quidam enim occulta quadam superbia de Christo Domino conqueruntur, quod multum externis actionibus in Dei obsequio laborantes solos quasi et absque contemplationis suavitate et dulcedine relinquat, ac si nullam ipsorum curam gereret, nec ullo tali praemio ipsorum atque aliorum labores afficiat, sicut *frater*

¹ S. Bern. de consider. l. 1. c. 7. n. 8.

² Sap. 9, 10.

senior filii prodigi parenti suo conquerebatur, quod non sibi, sicut prodigo filio indulgeret¹. Est autem haec insignis deceptio, quia supremus noster Pater omnium omnino curam gerit, tam activorum, quam contemplantium, singulisque sufficienter juxta cuiusque statum providet. Qui ergo Deum, quasi in hac providentia negligentem, accusat, argumentum est, quod neque se, neque illum ex defectu humilitatis agnoscat. Qui enim Deum et se ipsum agnoscit, feli-
cem se reputat, si ei serviat etiam ut infimus et absque ulla indulgentia aut praemio alio, quam sit ipse met Deus; et qui eosque se non humiliaverit, non obtinebit donum contemplationis, dicente Scriptura: *Non audebunt contemplari omnes, qui sibi videntur esse sapientes*², quia nimirum superbis et de se praesumentibus contemplatio negatur, dabitur autem humilibus, et qui sese providentiae divinae commiserunt.

Alii sunt, qui non quidem directe, sed oblique tamen de ipsis contemplativis conqueruntur, ut Martha de Maria, eosque otiosos et exiguae in Ecclesiam et proximos utilitatis reputantes volunt, ut, contemplatione reicta, se ad externas actiones conferant; sique, licet non verbis expresse, illorum tamen occupationem quasi fastidientes Christo Domino reipsa dicere videntur: *dic, ut me adjuvet*; jube, illos a tuis pedibus surgere et ad nos juvandos accedere. Quae etiam magna est illusio parumque in spiritu exercitatorum indicium, qui reliquos omnes velint ea, quam ipsi tenent, via deducere. Contemplativi siquidem otiosi non sunt, sed satis bene occupati in Domini sui obsequio, quo ille valde delectatur, juvantque non mediocriter Ecclesiam ipsam ejusque operarios, quando a Deo Domino nostro gratiam et favorem obtinent ad eorum labores et operum fructus. Ideoque ipse Do-

---

¹ Luc. 15, 29.   ² Job 37, 24.

minus advocatum se exhibet contemplantium, ut in hac historia videbimus eum statim Mariam defendisse. Quare plurimum mea intererit in coelestis Patris manus me projicere, qui gratias et dona sua *singulis dividit*, *prout vult*¹ et nobis expedit; et hac confidentia eam partem modumque vivendi amplectar, quem ipse mihi designavit, gratias etiam pro eo agens, quem aliis communicavit, et gaudens, quod illi magni sint suaque illa magnitudine meam juvent parvitatem, ut charitate hac aliorum dona mea propria faciam. O Deus cordis mei, procul a me hujusmodi sint querelae; satis mihi sit, quod tu facias, ne ego conquerar, siquidem nihil, quod a te prodeat, potest mihi non esse percommodum.

§ 4. Aliae vitae activae imperfectiones, quas Christus Dominus corrigit, ut illa perfectior evadat.

*Respondens dixit illi Dominus: Martha, Martha, sollicita es, et turbaris erga plurima*². Hac respon-
sione Christus, iterato Marthae nomine, ita amorem erga illam aperit, ut superfluam simul sollicitudinem et turbationem, etiam erga res bonas, reprehendat nobisque porro defectus indicat, qui activam imper-
fectorum vitam comitari solent, quamvis non prop-
terea amare eos desinat; ut enim ait David: *Imper-
fectum meum viderunt oculi tui, et in libro tuo omnes
scribentur*³.

Sollicitudinis hujus anxiae turbataeque radix triplex esse solet. *Prima* est ipsa naturae nostrae insita hebetudo. Nam, D. Gregorio teste⁴, quidam natura sua inquieti sunt ac turbati omninoque ad quietem contemplationis inepti, qui quo magis sese conantur

¹ Cf. 1 Cor. 12, 11. ² Luc. 10, 41. ³ Ps. 138, 16.

⁴ Cf. Moral. lib. 5. n. 55 (cap. 31, al. 22).

colligere, eo majorem imaginum et cogitationum turbam patiuntur. Alii contra natura sua quieti sunt et pacati et ita ad collectionem faciles, ut ad omnia externa videantur inepti. Sed ut amor Dei hos interdum a sua extrahit collectione, ita timor illos suaviter colligit et ancorae instar animam in mediis fluctibus et tempestatibus, quibus jactatur, firmam et stabilem tenet. Est enim gratiae factu facillimum, quod naturae impossibile esse videtur. Ideo qui desideria sentit in se orationis et contemplationis, ne desperet, sed cor suum figat ligetque cum Deo duplice hac timoris et spei ancora. Timeat, inquam, damna, quae faciet, ni se dedat orationi; confidat vero de omnipotentia Dei, quod tandem voti compos evadet.

Secunda radix est exigua experientia aut zelus nimius sine scientia et discretione. Ex quo ob falsam quandam necessitatis vel pietatis apprehensionem procedit, ut multa complecti velit seseque variis occupationum oneribus supra vires implicare; cum quo conjuncta plerumque est interior anxietas atque turbatio, ut omnibus illis satisfaciat. Et hoc nomine Christus Martham notavit, quae necessitatis ipsi serviendi et cibum praeparandi praetextu multa conquirebat, sese anxietate et turbatione magna in illa effundens. Hujus erroris remedium consistit in emendandis judicii erroribus et occupationibus ita moderandis, ut ne spiritum suffocent aut convenientem ad orandum quietem impediant, revocando in mentem illud Sapientis: *Sapientia scribae in tempore vacuitatis; et qui minoratur actu, sapientiam percipiet*¹. Quod est dicere: Ne manus ad res multas extendas, sed otii tempore et opportunitate sapientiam apprehende; qui enim occupationes minuit externas, illam recipiet.

---

¹ Eccl. 38, 25.

Tertia radix est quidam proprietatis modus, amori proprio affinis, qui etiam bono admisceri solet bonisque rebus foveri. Quae licet forte sint paucae, eas tamen qui nimium amat, sibi turbationem adsciscit, quod triplici hominum generi facile accedit: Iis impensis, qui ad inordinatos affectus et impetus natura propensi sunt, licet bonae alioquin intentionis sint; vanae item gloriae appetentibus, qui semper student, quae semel arripiunt, ad exitum perducere, a vana gloria veluti ex insidiis capti; indiscretis denique ac ignavis, qui, quae licere videntur, etiam expedire putant, quorum ob nimium affectum mancipia fiunt. Hos Apostolus verbis illis notavit: *Omnia mihi licent, sed non omnia expedient; omnia mihi licent, sed ego sub nullius redigar potestate*¹. Nullius, inquit, fieri mancipium volo nec quicquam passione instar servi ductus agere, sed ratione et puro Dei amore, tamquam liber. Ex his radicibus provenire potest, ut vita activa impedit contemplativam; sed si illae mortificentur, commode convivet utraque soror, neutra alteram in praecipuis functionibus suis, designatis temporibus praestandis, impediente².

§ 5. De uno illo necessario, quod et dispositio et finis est vitae contemplativae.

Prosequens Christus Dominus Martham instruere dixit: *Porro est unum necessarium; qua sententia fundamentum jecit excusationis et laudationis Mariae et in ea ipsius vitae contemplativae, quae omnia reducit ad unitatem, multitudine et varietate, quoad fieri potest, rejectis. Quod unum hisce gradibus obtinetur.*

Prima enim unitas est in usu rerum temporalium, dum illae ad unam, quae sit necessaria et quae ad

¹ 1 Cor. 6, 12.

² S. Thom. II. II. q. 182. a. 3.

vitae sustentationem sufficiat, reducuntur. Et hoc voluit Christus Dominus Marthae insinuare, quasi dicens: non est, cur ita sis sollicita et circa multa praeparanda ad meam et discipulorum meorum sustentationem occupata, quia vel unicum aliquid sufficit, eoque contenti erimus.

Haec in hujusmodi rerum usu tam stricta et exacta unitas multum confert ad cordis quietem et ipsam contemplationem. Per eam enim varia desideria anxiaeque curae circumciduntur; et ita Sancti, contemplationi dediti, res hujusmodi temporales valde neglexerunt, simplici aliqua re necessaria in victu et vestitu contenti, sicut etiam dixit Apostolus: *Habentes alimenta, et quibus tegamur, his contenti simus*¹.

Quare, si Deo vacare cupio et contemplationis suavitatem experiri, rejicienda mihi est rerum multitudine, necessario huic uni contraria. Qui enim paucis temporalibus est contentus, plurima consequetur spiritualia; et qui moderate iis utitur, quae sunt in terra, copiosas recipiet coelestes voluptates.

Secunda unitas in intentione posita est, quae actiones omnes ad unum solum necessariumque finem dirigit, qui est Dei gloria, ejus voluntatis exsecutio nostraque salus, multitudine ac varietate intentionum et finium, qui huic uni adversentur aut ad illud non tendant, sublata. Et ideo Christus Marthae unum tantum dixit esse necessarium, quod Maria, doctrinam ipsius audiens, ad animae suae sustentationem et ejus finem obtinendum cupiebat. Nihil enim mihi prodesse poterit, omnem rerum mundi multitudinem luerari, hac una animae meae salute, quae in eo, ut Deo placeam, consistit, amissa. Ideo magno fervore cum Davide *unam petam a Domino, et hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini omnibus diebus vitae*

---

¹ 1 Tim. 6, 8.

meae¹, ut per contemplationem videam praestantiam gloriae et voluntatis Dei deliciarumque ejus magnitudinem, amando, quae video, et quae amavero, procurando. Et haec ipsa adhuc magis ad particularia applicando, debedo omnia mea ad unum illud necessarium reducere, quod Apostolus magis patefecit, quum dixit: *Unum corpus, unus spiritus, una spes, una vocatio, una fides, unum baptisma, unus Dominus, unus mediator, unus Deus et pater omnium*². Quare detestari ac mortificare oportet quocunque desiderium et affectum rerum, quae unitati mystici corporis Ecclesiae, et Spiritus quo illa regitur, et spei salutis meae ac vocationis ad quam sum vocatus, fidei quam profiteor, baptismatis quod suscepi, mediatoris Christi Jesu qui me redemit, ac Dei et Domini qui me creavit, et Patris qui me adoptavit in filium et coeli vult haeredem constituere, adversantur.

Tertia unitas, propria vitae contemplativae, consistit in usu sensuum et facultatum interiorum, quas omnes ita ad unitatem reducit, ut soli Dei cognitioni et actuali dilectioni attendant. Et hoc voluit Christus Marthae insinuare, quum dixit: *Turbaris erga plurima, ad plurimas effunderis cogitationes, affectus, curas; magis necessarium illud unum est, ut anima tua una sit, hoc est, unita et intra se ipsam collecta; una in sensuum affectibus, ad unionem cum spiritu revocatis, carnis rebellione mortificata; una in appetitionibus, ad Dei voluntatem reductis, contempta cujuscunque creaturae, quae huic contraria sit, appetitione; una in suis curis, ad eam unam reductis, quae divinae bonitati placere studeat, reliquis omnibus divinae ipsius providentiae remissis; una in suis cogitationibus, ita ad illud unum directis, ut eo tempore nihil praeter Deum cogitare velit, sed omnes*

¹ Cf. Ps. 26, 4.² Cf. Eph. 4, 4 sq.; 1 Tim. 2, 5.

distractiones ac mentis vagationes, quoad hujus vitae status debilitati possibile erit, collectione cohibere; una denique in amore, quem in uno ac solo infinito bono collocet, quod ipsum dicentem cum Psalmista: *Quid enim mihi est in coelo? et a te quid volui super terram?*¹ impleat ac satiet.

§ 6. De vitae contemplativae excellentiis.

Concludens tandem Christus, quod intendebat: *Maria, inquit, optimam partem elegit, quae non auferetur ab ea*². In qua sententia illud est primum observandum, licet Christus asseruerit, Mariam meliorrem eam partem, quae contemplationis est, elegisse, ut quae libertate arbitrii sui ad illam vitae rationem se accommodasset, fontem tamen et originem talis electionis fuisse gratiam et Dei inspirationem, quae Mariae voluntatem ad eam permovit. Nam etiam in his vivendi rationibus locum habet, quod Christus aliquando discipulis dixit: *Non vos me elegistis, sed ego elegi vos*³, pertinetque ad Spiritum Sanctum, ut alias distribuit, hanc etiam gratiam, cui velit et cui ad salutem et perfectionem convenit, inspirare. Sed ne tamen ullus se ab ea, quoad poterit, procuranda excuset, dixit Christus, Mariam eam vitae rationem elegisse, quae, ipso auctore, activae praefferenda est, quam elegerat Martha, eo quod illa summo bono, a quo omnis promanat bonitas, sit magis conjuncta faciatque hominem Deo similiorem et Angelis ejus et nobilissimas duas animae facultates, intelligentiam et voluntatem, perficiat, illam quidem excellentissimo sapientiae actu, quae est ipsius Dei cognitio, illustrando, hanc vero excellentissimo et heroico charitatis actu, qui est Dei amor, inflammando. Et ut

¹ Ps. 72, 2. 5.

² Luc. 10, 42.

³ Joan. 15, 16.

ab hoc oritur amor erga proximum, ita ex contemplatione perfectio procedit operum externorum, quia fervorem eis, spiritum, dulcedinem et plenitudinem impertit.

His excellentiis eam quoque Christus adjunxit: *quae non auferetur ab ea*, ac si diceret: nec propter causas, quas adfers, nec ob querelas, quas proponis, Mariae auferam partem, quam elegit, ut tuam amplectatur; quae etsi bona sit, illius tamen est melior. Hoc adimplet Christus tribus modis.

Primum, quia, quem singulariter ad eam vitae rationem vocavit, nunquam, quod in se est, ab ea revocat, aut ab alio revocari probat, aut ab ipso vocato ob humanas apparentes rationes persuasionsve deserri placet; sed vult potius eum in arrepto instituto ad finem usque vitae perseverare.

Secundo, quos inspiratione motioneque sua ad excellens hoc exercitium invitat et ducit, nec ipse certis suis ac designatis horis illud exsequi impedит, nec, ut alii apparentibus eos virtutis titulis impedian, probat; potius eos, ut hic Mariam, defendit et in illorum defensionem illud Canticorum usurpat: *Adjuro vos, filiae Jerusalem . . . , ne suscitetis neque evigilare faciatis dilectam, quo adusque ipsa velit*¹, quasi dicat: ne dulcem contemplationis somnum quietemque, qua mecum gaudet, turbetis, donec desiderio suo ac necessitati satisfaciat; nam quum ipsius voluntas meae sit valde conjuncta, tunc ipsa excitari ab illo somno volet, quum id mihi placere intelliget. Ideoque quum vel proximi charitatem vel Superioris obedientiam aliud exigere animadvertis, statim accurret.

Denique nunquam Deus electis suis auferet contemplationem, quam hic inchoarunt, sed eam perficiet². In morte enim, etsi activae vitae cesserent

¹ Cant. 2, 7; 3, 5.

² Cf. S. Thom. II. II. q. 180. a. 4.

actiones, nunquam tamen Dei contemplatio cessat, in qua beatitudo et aeterna vita consistit. Ut enim Augustinus ait: *Ibi vacabimus et videbimus, amabimus et laudabimus*¹; ibi Deus sine fine videbitur, sine fastidio amabitur, sine fatigazione laudabitur. Hoc munus, hic affectus, hic actus erit in omnibus, in quo per omnia saeculorum saecula perdurabimus. Amen.

§ 7. De vitae mixtae, quae activam et contemplativam complectitur, excellentia.

Non sine mysterio Christus Dominus *partem* nuncupavit Mariae vitam, cum Marthae vita collatam. Insinuavit enim ea voce, aliam esse vitam excellētissimam, quae veluti totum quoddam sit ex utraque parte compositum, quod utriusque vitae exercitia, nobilissima praesertim, complectitur, quae animarum profectum respiciunt. Hanc igitur velut perfectissimam, D. Thoma teste², Christus secutus est tempore suae praedicationis et simul S. Joannes Baptista; ac postea sancti Apostoli sacrique doctores et clarissimi alii Ecclesiae Sancti eum sunt imitati, qui, ut *Angeli ad supremum scalae, cui Deus innitebatur, ascendentēs*, illi sese per contemplationem uniebant et postmodum ad infimum scalae, ubi Jacob dormiebat, *descendentēs*³, excitabant . . . et ad sui creatoris obsequium homines hortabantur. Et quamvis haec perfectio, teste Cassiano⁴, rara sit paucisque concessa: omnes tamen spirituales viri eam procurare merito deberent juxta vocationem suam. Vita enim contemplativa, si perfecta est, amore ipso Dei insignem statim proximi amorem et ejus salutis zelum ingenerat. Et hoc ex

¹ S. Aug. de civitate Dei lib. ult. cap. 30. n. 5.

² III. q. 40. a. 1 ad 2 et 3. ³ Cf. Gen. 28, 12. 13.

⁴ Coll. 19. c. 19.

mente sanctorum patrum¹ est munus pretiosissimum, quod Christo Domino offerre possumus, ejus facti coadjutores in animabus lucrandis, pro iis, ubi opus erit, vitam ipsam impendentes; et ita contemplatio ipsa, ut Dei voluntati sese accommodet, propria interrumpit exercitia, quo animas lucretur, quae Deum ament ac glorificant. Et ut Martha, quietem sororis suae Mariae videns, communem utriusque magistrum interpellavit, ut a sorore juvaretur: ita contra Rachel, quae figura est contemplativae, quum Lia sororis, quae activam refert, foecunditatem in filiorum generatione videret, questa apud Jacob, communem maritum, dixit: *Da mihi liberos, alioquin moriar*². Qui enim perfectam habet contemplationem et Dei amorem, desiderat sicut Apostolus spirituales filios Christo generare. Et hic zelus ita viscera ejus inflamat, ut, quum illi intereunt, ipse prae dolore moriatur; vivit vero, quum eos vivere cernit³.

Haec summa est rerum, quas activa et contemplativa et ex utraque mixta vita complectitur; quas et juxta vires meas curare merito debo et eas a Christo Domino his et similibus colloquiis efflagitare: O Jesu dulcissime, quem apud Martham hospitatum Maria ejus soror invenit, concede mihi, ut in anima mea te hospitio excipiam, eam purgando et vitae activae exercitiis sicut Martha ita ornando, ut tamen simul verbum tuum cum Maria audiam et contempler. O Salvator piissime, qui nimiam Marthae sollicitudinem turbationemque reprehendisti, Mariae vero otium quietemque commendasti: tibi supplico, ut ita obsequii tui intuitu vitae activae exerceam actiones, ut, quas illae adferunt, distractiones non me pertur-

¹ Cf. S. Greg. M. in Ezech. l. 1. hom. 12. n. 30; S. Thom. II. II. q. 182. a. 2.

² Gen. 30, 1.   ³ Cf. S. Thom. II. II. q. 182. a. 1—3.

bent, sed eas contemplationis quiete paceque componam. O animarum amator, ob quas in angustum mundi hujus locum venisti, cupiens in eis hospitari: concede mihi sic meliorem Mariae partem eligere, ut bonae, quae Marthae contigit, non obliviscar, et ita in earundem animarum commodum laborare, ut et illae et ego tale tibi praeparemus hospitium, quale ipse cupis, ut a te postea in coelesti, sicut nos cupimus, excipiamur. O bonum meum et gloria mea, ne patiaris, ita me aliorum cura premi, ut, mei ipsius oblitus, divinam tuam doctrinam contemplari negligam. Reprime, quaeso, Domine, Marthae sollicitudinem, ut locum et tempus semper cedat Mariae; urge etiam Mariam, ne solam omnino Martham relinquat. O peccatorum reparator, qui Marthae Mariaeque precibus fratrem Lazarum resuscitasti: concede omnibus Ecclesiae tuae filiis, ut fraterne conveniamus ad fundendas ad te pro fratribus nostris preces, ut eos ad gratiae vitam resuscites, qua utriusque hujus vitae actiones, activae et contemplativae, tanta perseverantia exerceant, ut aeternam omnes vitam consequamur. Amen.

§ 8. De excellentissima ratione, qua Christus contemplativam activae conjunxit.

Superest, rationem illam, qua Christus Dominus utramque hanc vitam ad nostrum exemplum toto praedicationis suae tempore conjunxit, exponere, quod bifariam praestitit, primum, tempus ipsum in partes duas distribuens, diem proximis, noctem orationi ea, quam S. Lucas refert, ratione tribuens. *Exit, inquit, in montem orare, et erat pernoctans in oratione Dei*¹.

---

¹ Luc. 6, 12; cf. S. Greg. M. Mor. l. 6. e. 37 (al. 17 vel 25).

Quibus verbis insinuat praeparationem, qua Christus Dominus noster sese ad orationem disponebat, tempus, quo illa durabat, et fervorem, quo orabat, etiamsi non sui causa, sed ad nostrum exemplum illa praestaret.

Praeparatio ea erat, ut eligeret, quidquid ratione loci, temporis et societatis mentis recollectioni serviret. Nam locus erat solitarius, tempus nocturnum, utpote quieti aptissimum, societas nulla alia, quam Pater ipse aeternus, quem in abscondito et secreto cordis orabat.

Tempus, quo durabat oratio, erat longum; pernoctabat enim in hac exercitatione et usque mane perseverabat. Nam ad contemplationis celsitatem ordinarie nemo sine exacta longaque collectione pervenit, luctando veluti alter *Jacob tota nocte usque mane*¹, ut Dei benedictionem obtinere possit. Et ideo Sapiens ait: *Melior est finis orationis, quam principium*²; indicans, necessariam esse initium inter et finem orationis distantiam, et porro prolixam esse debere, quo majorem in fine, quam initio habuerit, perfectionem obtineat.

Fervorem et orationis Christi excellentiam aperuit Evangelista, cum recepta Scripturae phrasi, qua illa solet *res excelsas* indicare, eam orationem Dei appellavit, hoc est altissimam et excellentissimam orationem, Deo dignam, qua, ut Jeremias ait, *sedebit solitarius et tacebit, quia levavit super se*³, et usque ad conjunctionem cum Deo ascendet.

Causa autem, cur haec oratio dicatur Dei, ea est, quia, quidquid in ea est, Dei est; ideoque quatuor continent excellentes proprietates, quae ipsius sunt Dei.

Prima est, quod ab ipso Deo et divini ejus spiritus inspiratione procedat, *qui*, ut Apostolus ait, *po-*

¹ Cf. Gen. 32, 24.

² Ecclae. 7, 9.

³ Lam. 3, 28.

*stulat pro nobis*¹, quia ipsam meditationem ejus affectus, et quae petenda sunt, et ipsum etiam fervorem, quo sunt petenda, nobis inspirat; tepida enim alioqui erit oratio, quae a tali inspiratione praeventa non fuerit².

Secunda proprietas est, quod in Dei conspectu fiat, memoria et intelligentia in solo ipso Deo et ejus conversatione occupatis absque ulla ad id, quod in ipsum Deum non tendat, distractione, juxta illud Davidis: *Introibo in potentias Domini; Domine, memorabor iustitiae tuae solius*³, solius scilicet bonitatis, fidelitatis et caeterarum magnitudinum, quas meditor.

Tertia proprietas est, quod omnium affectuum, desideriorum et petitionum argumentum et materia sit Deus ipse, vel quod ipse vult aut jubet ad sui solius gloriam, ita ut nihil vel petam, vel desiderem, quod non voluntatis et gloriae ipsius veste tegatur, et praे omnibus ipsummet Deum, non aliis contentus futurus, petam, dicens cum Moyse: *Ostende mihi faciem tuam*⁴, vel te ipsum manifesta, quia hoc mihi sufficit, et in hoc omnia continentur.

Denique oratio illa appellatur Dei, cuius finis fructusque est unitio cum ipso Deo et in eundem per amorem perfectum transformatio, ut quae simillimos nos eidem, sicut filios, qui suos omnino parentes referunt, constituant. Ex quo provenit, ut actiones, quae ex hujusmodi oratione procedunt, eandem participent celsitatem; et quando ipsa oratio est oratio Dei, ipsa quoque *justitia sicut montes Dei*⁵, et misericordia sit *misericordia Dei*⁶, et caeterae virtutes sint etiam virtutes Dei, imo et ipsi, qui eas exercent, sint, teste Psalmista, *Dii*⁷ per participationem.

¹ Rom. 8, 26.

² Cf. S. Bonav., de septem itin. aetern. it. 2. dist. 5. *Primo.*

³ Ps. 70, 16.   ⁴ Exod. 33, 13.   ⁵ Cf. Ps. 35, 7.

⁶ Cf. 2 Reg. 9, 3.   ⁷ Cf. Ps. 81, 6.

Haec est oratio illa excellentissima, quam Christus Dominus exercebat, cuius admirandos affectus ostendit in oratione, quam habuit in baptismo et transfiguratione, ut suis locis dicetur; et ad eam debemus omnes adspirare. Etsi enim alta sit et ardua, sed ex inspiratione et coelesti auxilio non erit difficilis.

Ex hac divina recollectione exibat Christus ad vitae activae actiones, eisdem nihilominus alio secundo modo orationem conjungens. Ordinarie enim brevem orationem praemittebat, ut quum miraculum fecit in quinque panibus, et quum aliquibus infirmis sanitatem impertivit, obsessos a daemone liberavit, Lazarum resuscitavit; idemque dicendus est, licet secreto, in reliquis fecisse actionibus, hoc exemplo nos instruens, debere activam et contemplativam familiares et veluti germanas sibi esse, non solum diversis ejusdem diei temporibus, sed eadem etiam hora, jungendo activae actionibus brevem aliquam orationem. *Levemus*, ait Jeremias, *corda nostra cum manibus ad Dominum in coelos*¹, manus quidem, ait Gregorius², ad operandum, corda vero ad orandum, eo modo, quem in hujus libri introductione diximus.

Denique vitae activae opera, quae Christus hoc tempore fecit, ut Deo gloriosissima, ita proximis fuerunt utilissima. A baptismō enim suo coepit gratiae legem promulgare et homines ad evangelicam perfectionem doctrina sua disponere, quam admirandis sermonibus declaravit, heroicis exemplis exercuit, clarrisimis miraculis confirmavit; sermonibus miscuit rationes altissimas, verba placidissima; exempla fuerunt eminentia in omni genere virtutum, dum opere prius exerceceret, quod erat docturus verbo; miracula erant stupenda in omni rerum genere et utilia omni generi

¹ Lam. 3, 41.

² S. Greg. M. Mor. l. 18. c. 5. (al. 3) n. 10.

hominum in corporibus, in animis, admixtis simul virtutibus admirandis, in quibus etiam omnipotentiam et divinitatem personae suae manifestabat.

Haec vivendi ratio fuit Jesu Christi Domini nostri tempore praedicationis suae, ex qua colligimus, ea quatuor, quae in ejus vita eluxerunt, orationes, conciones, exempla, miracula, futura esse meditationum tertiae hujus partis argumenta ad vitae contemplativae nutritionem, quamvis propositi mei non sit, omnia, sed praeclariora tantum meditando percurrere. Nec in earum decursu me ordini, quo illa sunt gesta, alligabo, quo facilius aliqua argumenta conjungam, quae quum inter se affinitatem habeant, ad eundem scopum tendunt, ut alicujus virtutis cupidi conjunctas simul habeant aliquot meditationes, quae ipsorum institutum promoveant.

Et quoniam hae meditationes eorum sunt propriae, qui ab incipientium sive tyronum gradu ad proficientium in virtutibus statum transeunt, ad rem existimavi fore, si memoranda illa S. Augustini¹ verba praemitterem: *Multi languescunt in orando; et in novitate suae conversionis ferventer orant, postea languide, postea frigide, postea negligenter.* Et adhuc pejus est, quod cum tanta hac sua relaxatione et negligentia securos se esse existimant, non advertentes, hostem, ipsis dormientibus, vigilare, et periculum esse, ne per ejus manus intereant. Propter quod ipse Christus monuit: *Oportet semper orare et non deficere*², hoc est, eo fervore ac perseverantia orare, ut nec cessemus, nec relaxemus orationis exercitium, ad eam nos tanta diligentia praeparantes, ut a divino ea Spiritu adjuta orationis Dei nomen promereatur.

---

¹ in Ps. 65 v. 20.   ² Luc. 18, 1.

MEDITATIO I.

De admiranda S. Joannis Baptistae vita et praedicatione usque ad Christi Domini nostri baptismum.

Meditationibus de Christi baptismo recte praemittentur aliquae de S. Joanne Baptista tum propter ordinem ipsius historiae, tum quod in his Evangelicae perfectionis primae quaedam virtutes ipsa praxi expressae cernantur.

PUNCTUM I.

Primo considerandum est, gloriosum Baptistam ab infantia per multos annos *in deserto*¹ usque ad suae praedicationis initium miraculosam vitam duxisse, in qua praecipuae quatuor eluxerunt virtutes, velut quatuor evangelicae perfectionis columnae.

S. Joannis
vita in
deserto
insignis
erat:

Primum excelluit in poenitentia et asperitate corporis, quam in omnibus, in quibus exerceri potest, severissime praestitit. Nam *ipse Joannes*, ait S. Matthaeus², *habebat vestimentum de pilis camelorum et zonam pelliceam sive asperum cilicium circa lumbos suos; esca autem ejus erat locustae et mel silvestre*, quod in desertis locis occurrebat; habitatio spelunca vel rupis alicujus fissura; lectus ipsa dura terra; denique mirabili patientia frigora aestusque et caeteras temporum injurias tolerabat. Et hic observandum, haec non ab ipso adhibita, quo praeteritorum peccatorum lueret poenas, qui fuit in ventre matris sanctificatus nec postea grave ullum peccatum admisit, sed quo se etiam a minimis praeservaret carnemque suam dominus spiritui eam subjiceret ac se ad coelestia dona

<sup>1. innocentia
et aspera
poenitentia;</sup>

¹ Luc. 1, 80; 3, 2.   ² Matth. 3, 4; cf. Marc. 1, 6.

percipienda (quae ordinarie non nisi hujusmodi asperitatis obtinentur) disponeret. Ex quo ferventia concipiam desideria, Sanctum hunc in iis rebus, quas, debilitate mea considerata, praestare potero, imitandi, corporalem asperitatem, prout potero, ita amplectens carnemque meam castigans, ut eam *hostiam viventem, sanctam, Deo placentem*¹ exhibeam non solum ob predictum finem, sed etiam in satisfactionem pro multis peccatis, quae propter eandem carnem perpetravi. Sed quoniam vestitus hic et insignia servorum coelestis regis sunt propria (dicente ipsomet rege: *qui mollibus vestiuntur, in domibus regum sunt*²), ego, Rex aeterne, maximi pendam servus tuus esse; ideoque ex nunc insignia tua induere *mortificationemque tuam in corpore meo*, exemplo praecursoris tui, *circumferre*³ statuo.

Ipsius occupatio exercitatioque erat oratio et contemplatio perpetua, eaque valde elevata, usus ex privilegio singulari magistro Spiritu Sancto, qui ut eum *in solitudinem deduxit, ita ad cor ei locutus est*⁴, eundem docens et miris illustrationibus consolationibusque abundantioribus afficiens, quam Moysen, Eliam, Davidem reliquosve, qui ipsum praecesserunt, prophetas. Cujus singularitatis eam inter alias causam ponderabo: quod, quum non sit possibile, absque voluptate aliqua vitam hanc transigere⁵, quo quis ob Dei amorem magis se carnis voluptatibus privat, eo copiosioribus spiritus voluptatibus afficitur. Quum ergo divus Joannes omnino renuntiasset divitiis, honoribus, dignitatibus ac paternae domus deliciis, affligeret vero ex altera parte asperrime carnem suam, praemia a Deo referebat in centuplo, ineffabilibus coelestibus gaudiis

¹ Rom. 12, 1.   ² Matth. 11, 8.   ³ Cf. 2 Cor. 4, 10.

⁴ Cf. Os. 2, 14.

⁵ Cf. S. Greg. M. Mor. I. 18. c. 9 (al. 8 vel 7) n. 16.

affectus, ita ut desertum illi domus esset recreationis, spelunca instar coeli, solitudo occasio societatis et colloquiorum cum Angelis cumque ipso Deo. Ex quo magnum spiritum affectumque sumam tum ad corporis asperitates, quas tantis Deus afficit deliciis coelestibus, tum ad ipsam orationem et cum Deo familiaritatem, ex qua tanta provenit consolatio et impulsus ad majora, et omnino studebo contendamque ad montem myrrhae et thuris collem¹ descendere, qui mutuas sibi porrigit manus. Ad quod a Spiritu Saneto petam, mihi ut sit interius magister, quamvis spirituales magistros, quos ipse in Ecclesia posuit, non propterea praeterire debeam; neque enim eo mecum privilegio aget, quo erga Baptistam est usus.

Excelluit tertio in fortitudine et animi constantia, per tot annos in duplici hoc exercitiorum genere perseverans. Et credibile valde est, eodem tempore gravissimas eum passum esse tentationes et pugnas a daemone. Si enim Christus quadraginta dierum spatio, quo fuit in deserto, eas pertulit: quomodo S. Joannes tot annis, tam perfectam vitam sequens, sine temptationibus mansisset? contra quam rabida invidia hostis urebatur optabatque propterea eum dejicere, qui electo cibo² delectatur, et fiduciam habet, quod Jordanis, hoc est Sanctus, poenitentiae maxime deditus, influat in os ejus³. Proposuerit illi forte delicias paternae domus et inter cognatos dignitatem sacerdotalem, quam haereditate habere poterat, vitae, quam auspicabatur, asperitatem, et similes alias visibles et invisibles opposuerit difficultates, permittente id Deo ad ipsius Sancti exercitationem, quo in omni virtute ac fortitudine progressum faceret, utpote qui, strenue hosti resistens, triumphum semper de eo reportaret.

<sup>3. fortitudine
contra
diaboli
tentationes.</sup>

¹ Cant. 4, 6.   ² Hab. 1, 16.

³ Job 40, 18.

Quarto erat insignis in cordis puritate, levissimos etiam defectus diligentissime devitans fervore proficiendi in omnibus his virtutibus, ut indicat S. Lucas illis verbis: Puer autem crescebat et confortabatur spiritu¹, quia Spiritus Sanctus eum confortabat juvabatque, ut impleretur in eo illud psalmi: Beatus vir, cuius est auxilium abs te; ascensiones in corde suo dispositus, ut iret de virtute in virtutem, donec videatur Deus Deorum in Sion².

Petam imitationem in his dotibus.
 Quatuor haec, in quibus S. Joannes celebris fuit, omnium sunt ad concendendum perfectionis fastigium, et ut quis fiat magnus in oculis Dei, efficacissima; quae propterea meritis ejusdem Sancti mihi juxta capacitatem et statum meum impertiri supplex petam. O Sanctissime Spiritus, conforta debilem spiritum meum, ut strenui hujus praecursoris exemplo castigem severe carnem meam, malignis spiritibus strenue resistam proficiamque quotidie in contemplatione ac coelestibus virtutibus, *crescens*, sicut matutina lux, usque ad perfectam diem³. Amen.

PUNCTUM II.

Eius praedicatione: Aetate perfecta, venit in omnem regionem Jordanis, praedicans baptismum poenitentiae in remissionem peccatorum⁴, et dicens: Poenitentiam agite; appropinquavit enim regnum coelorum. Tunc exibant ad eum Jerosolyma et omnis Judaea et omnis regio circa Jordanem, et baptizabantur ab eo in Jordane, confitentes peccata sua⁵.

Considerandum hic est, quis Joannem ad haec exercitia praedicandi et baptizandi induxit, quo ea spiritu praestiterit, quid praedicarit, et quo fructu.

1. a Spiritu S. inspirata: Primum, qui eum induxit, Spiritus Sanctus fuit, qui eundem duxerat in desertum. Ejus enim pro-

¹ Lue. 1, 80.   ² Ps. 83, 6—8.   ³ Prov. 4, 18.

⁴ Lue. 3, 3.   ⁵ Matth. 3, 2. 5—6.

prium est, postquam suos electos ad magnam perfectionem evexit, eosdem inducere, ut alios perficere studeant. Id ergo cum S. Joanne servavit, ut exiret ex deserto et praedicaret *pararetque plebem perfectam Christo Domino*¹. Praeterea quoniam tot annos fuerat in vinaria Dei cella, inebriatus fortissimo charitatis vino, haec charitas ipsum ex illa secessione expulit, ut, ad homines rediens, eos ad sui dilecti obsequium invitaret. Amor itaque Dei et proximi simulque obedientia Spiritus Sancti illum in publicum exire et sese in Israël ostendere jusserrunt. Ex quo discam, quid me ad similia exercitia impellere debeat, si in eisdem absque errore versari cupiam.

Deinde spiritus, quo ille praedicabat, ex parte una zelosus et Eliae instar terribilis erat, ex altera misericors et compatiens instar Moysis. In Phariseos et Saducaeos, qui pervicaciores erant, zelum terribilibus verbis et horrendis minis ostendebat, dicens: *Genimina viperarum, quis demonstravit vobis fugere a ventura ira?*² et: *ne velitis dicere intra vos: Patrem habemus Abraham; parum enim vobis id proderit, si sitis ipsi mali. Dico enim vobis, quia potens est Deus, de lapidibus istis suscitare filios Abrahae*³, quibus promissiones suas adimpleat. Plebem vero et publicanos ac milites benigne omnes, nemine excluso, excipiebat; salubria eis consilia dabat, ut suis muniis satisfacrent, eleemosynas juxta facultates suas elargientes etc.

Tertio concionum ejus argumentum erat ad poenitentiam et dignos ejus fructus exhortatio, proposita aeterni praemii spe, eo quod *regnum coelorum approxinquaret*; aeternique supplicii minis, eo quod *securis ad radicem arboris posita, et omnis arbor non ferens fructum excidenda et in ignem mittenda esset*⁴: nam

2. zelo et
charitate
peracta;

3. argumen-
tum, quod
tractabatur;

¹ Cf. Luc. 1, 17.

² Luc. 3, 7.

³ Matth. 3, 9.

⁴ Luc. 3, 9 sq.

Deum *ventilabrum in manu habere*, quo mundi hujus *aream expurget et triticum* (qui boni sunt) *in coelestia horrea, paleam* (qui mali sunt) *in ignem inexstinguibilem* mittat¹. Hoc totum mihi accommodans me ipsum ad poenitentiam utroque hoc nomine, spe praemii et supplicii metu, excitabo, cogitans, jam forte securim ad vitae meae radicem, ut eam praecidat, esse positam, et, nisi me emendavero, futurum me velut paleam, in aeterni ignis pabulum destinandam.

Quarto praedicationis fructus erat uberrimus. Innumera enim omnis generis hominum multitudo ad eum confluebat, illi obediebat magna humilitatis et poenitudinis significacione; qua etiam peccata sua manifestans sese ad baptismum offerebat. Et quod mirabilius est, haec omnia persuadebat, nullo edito miraculo, eo quod ipsius vitam continui cuiusdam miraculi instar habebant. Ex quo apparet, quam sit efficax vita immaculata concionatoris ad persuadendum, quod populo proponit, quantumvis difficile illud sit, et auditores duro sint corde. O Pater aeterne, excita in Ecclesia tua multos sanctos hujus praecursoris imitatores, qui Filium tuum praecurrant, praeparantes illi plebem perfectam, sanctam ipsius legem zelo et misericordia praedicantes, vitae exemplo, quod verbo dicunt, confirmantes, quo fructum copiosum multarum animarum colligant, quae vitam aeternam consequantur. Amen.

PUNCTUM III.

Cum summa
auctoritate
juxta
humilitatem
profundam.

Tertio est considerandum, qua ratione S. Joannis auctoritas creverit apud plebem adeo, ut *cogitare coepint, teste Luca, in cordibus suis, an ipse Joannes esset Christus et Messias in lege promissus*², et aliqui

¹ Lue. 3, 17.   ² Cf. ib. 3, 15.

id apud se omnino statuerint. Sed sanctus praecursor, ubi id vel per revelationem Dei, vel ex verbis aut aliis a plebe editis signis cognovit, statim contradixit, dicens: *Ego aqua baptizo vos. Veniet autem fortior me, cuius non sum dignus solvere corrigiam calceamentorum ejus; ipse vos baptizabit in Spiritu Sancto et igni*¹. Consideranda hic est rara S. Joannis animi demissio, quam tribus heroicis actibus in sua maxima dignitate constitutus demonstravit.

Primus fuit, quod non se vane extulerit ex adeo aspera vitae ratione, quam tenebat, nec ex insignibus Dei donis ac favoribus, quibus a Deo in contemplatione affiebatur, nec ex populi tanto applausu, nec ex tanta de se concepta opinione aut exhibito sibi honore. Est enim, ut S. Bernardus ait², rarissimum et paucissimorum ac clarissimorum Sanctorum, animi demissionem cum innocentia et sanctitate honorata conjungere. Verum S. Joannes, quum Nazaraeus esset, non tamen eo erat sensu, quasi nutrisset comam altarum cogitationum, sed profundas jecit in suae vilitatis abyso radices.

Secundus fuit actus, propriam abjectionem, Christi vero excellentiam palam confiteri, quum quasi diceret: quamvis alte vos de me sentiatis, scitote, alium esse me fortiorum et potentiorum in verbo et opere; nea vulgaris haec est distantia, sed ingens, adeo *ut non sim dignus*, qui inter ejus mancipia numerer aut abjectissima in ejus obsequio officia exerceam, quale esset *corrigiam calceamentorum ejus solvere*. Ex quo apparet, perfecte humilem, quo sanctior est, eo se viliorem abjectioremque in divinis oculis nec dignum, qui ejus fiat mancipient, reputare, nec contentum esse

¹. Nulla in eo elatio;

². confessio proprie vilitatis;

¹ Luc. 3, 16.

² Cf. S. Bern. in Cant. serm. 13. n. 3; S. Greg. M. Mor. l. 1. c. 33 (al 16 vel 34) n 47.

ita de se sentire, nisi et eandem reliqui de ipso opinionem concipient.

3. depressio
propriorum
operum.

Tertius fuit actus, proprium baptismum deprimere, Christi vero extollere, dicens, suum esse in sola aqua, inefficacem ad delenda peccata et mundandas animas eorum, qui lavarentur; venturum tamen alterum, qui suo baptismo Spiritum Sanctum daret ignemque divini amoris. Ex quo etiam viri demissi virtus elucet, opera sua, qua ipsius sunt, contemnentis cupientisque, non pluris ea ab aliis fieri, quam reipsa sint facienda; Dei vero opera extollentis et ab omnibus, ut par est, aestimari optantis.

Confundar
de mea
superbia et
statuam
prae-
cursorum
imitari.

Tribus hisce demissionis actibus perpensis, magnum concipiam pudorem, quod videam, me longe ab illis abesse et superbiae propensionem sequi, quae me ad actus plane contrarios trahit. Statuam igitur firmiter, illos demissionis actus in posterum imitari, juxta vitae meae conditionem et qualitatem, siquidem absque tali demissione nec sanctitas vera, nec secura est ulla altitudo et dignitas, nec, quae meae sunt partes, ita praestare potero, ut Deo et Angelis placeam proximosque aedificem. O gloriose praecursor, exsulto animo, quum te apud Deum et homines in tanto honore constitutum, de te ipso vero tam demisse video sentientem. Ora, queso, eum, qui adeo rara te animi demissione ornavit, mihi ut partem ejus aliquam imperatiatur, ne superbia mea id amittam, quod ipse concesserit gratia sua. O anima mea, siquidem *in medio tui* et in re ipsa *humiliationis causam*¹ habes obnotissimam tuam paupertatem et spiritus miseriam: agnosce, quod es, et te ipsam juxta merita tua abjice; quo enim Deo acceptior est dives humilis, eo est odibilior *pauper superbus*².

¹ Cf. Mich. 6, 14.   ² Eccli. 25, 4.

MEDITATIO II.

Circa quaestiones S. Joanni propositas, quibus
quaesitum ab eo est, quisnam esset; et quale is
Christo Domino, quale sibi testimonium dederit,
quo insignem animi demissionem ac sanctitatem
ostendit.

Crescente rumore plebis, quod S. Joannes esset
Messias, miserunt Judaei ab Jerosolymis sacerdotes et
levitas, ut interrogarent eum: *Tu quis es?*¹ Qui dum
respondet, quatuor animi demissi actus heroicis aper-
ruit, qui spiritualis vitae in summa sua perfectione
sunt tamquam fundamenta; quibus alii multi hujus
et aliarum virtutum actus sunt conjuncti.

Quatuor
humilitatis
actus in
responso
legatis
Jud. dato.

PUNCTUM I.

Primum interrogatus: *Tu quis es? confessus est et non negavit; et confessus est: quia ego non sum Christus*². In hac responsione elucet primus Sancti hujus heroicus actus demissionis, in qua, ne honorem Christo debitum sibi usurparet, sed ei redderet, cuius erat et cui jure debebatur, adeo firmiter fundatus stabat, ut sine mora et in momento aperta et magna asseveratione veritatem non negarit, sed confessus asseverarit, se non esse Christum; milliesque idem confessus fuisse ac confirmasset, si toties interrogatus fuisse. Ut enim superbia summe appetit divinitatis Christi excellentiam esseque sicut Deus: ita animi demissio summe diabolicam talem praesumptionem detestatur; et ut superbia illa luciferum et ejus angelos e coelo³, Adamum et Eavam ex paradyso⁴ ejecit

Honorem
indebitum
non
usurpat,
sed rejicit.

Comparatio
cum superbia
Luciferi et
Adami.

¹ Joan. 1, 19.   ² ib. 1, 20.   ³ Cf. Is. 14, 11.

⁴ Cf. Gen. 3, 24.

multosque mundi hujus *principes et monarchas* detru-
sit in infernum¹ (quia reprobationis satanaeque filio-
rum, *qui rex est super omnes filios superbiae*², indicium
est): ita huic adversa humilitas servavit *Angelos in*
coelo, sanctum praecursorem et *Apostolos Christi*, qui
quamcunque adorationem sive divinitatis honorem sibi
oblatum constantissime rejecerunt³; quod signum est
electorum⁴, qui in omnibus et per omnia Deo volunt
esse subjecti, cupientes, eidem pro omnibus, quae
ipsius sunt, gloriam et honorem deferri.

Astutia
diaboli in ista
tentatione
paranda.

Consideranda etiam satanae astutia, qui, Joannis
sanctitati invidens, quum eum nunquam antea variis
tentationum machinis adhibitis superare potuisset,
hanc fortissimam construxit, ut divinitatis ei honor
dignitasque a Judaeis offerretur, persuasus, hac via
omnino illum superandum, qua se noverat superatum.
Qua etiam arte Sanctos aggredi consuevit, ita res
dirigens, ut majores honores dignitatesque eis offe-
rantur, quam ipsi mereantur, ut eos inde facile pree-
cipitet. Sed electi in vera humilitate fundati, se ipsos
agnoscentes, quamcunque praeeminentiam, dignitatem,
nomen, locum aut titulum, quae sua merita vident
excedere, detestantur, iis contenti, quae meritis suis
vident respondere, advertentes, se non posse utrum-
que sustinere. Ac propterea *quo se majores* et in al-
tiore loco constitutos vident, eo se magis *in omnibus*
humiliant, ut Sapiens ait⁵, quo major Deo honor de-
feratur. O Deus omnipotens, quem vere honorant
humiles: concede mihi veram animi demissionem, ut
eum, quo dignus es, honorem tibi deferam; eum vero,
quem promeritus non sum, omnino detester.

¹ Cf. Ezech. 28, 2. 8.   ² Cf. Job 41, 25.

³ Cf. Apoc. 22, 9; Act. 14, 14.

⁴ S. Greg. M. Mor. l. 34. c. 22 (al. 17 vel 16) n. 43.

⁵ Cf. Eccli. 3, 20.

PUNCTUM II.

Altera sacerdotum quaestio fuit: *Elias es tu?* Cui respondit Joannes: *Non sum? Propheta es tu?* Et respondit: *Non*¹. In his responsis elucet secundus humilitatis heroicus S. Joannis actus, quem proxime praecedenti adjunxit. Qui enim potuit fateri, se Eliam esse eo sensu, quo eum Christus Eliam in spiritu appellavit, noluit tamen id affirmare, sed ad interrogantium mentem expedite respondit: *Non sum.* Vere enim humilis non solum, quem non meretur, honorem repellit, sed etiam, quantum in se est, quem reipsa meretur et jure posset acceptare, refugit. Et præterea humilis pura, simplici et absque ulla duplicitatis specie gaudet veritate, quum præcipue id ad demissionem suam conferre animadvertit. Ac præterea plane confessus est, se Eliam non esse.

Potuit etiam vere dicere, se esse prophetam; sed respondit: *Non*, eo sensu, quo vulgo prophetae dicuntur, qui praedicunt futura. Solet enim vere humilis inventiones quaerere, sua tegendi et meritos etiam effugiendi honores, quum contra superbus modos inveniat, etiam quae non habet, ostentandi, ut etiam non debitum sibi honorem consequatur, etiamsi ad id mendacia aut exaggerationes sint adhibendae.

Denique ad omnia interrogata brevissime et siccissime respondit, ita ut brevitas et siccitas in singulis responsis cresceret usque ad simplicissimum *non*. Nam vere humilis tantum abest ab osculo manuum eorum, qui honorem ipsi deferunt et laudantes adulantur, ut sicce potius aspereque eos excipiat, quia nec sibi de honore delato aut fama blanditur, nec *vidit*, ut Job ait, *solem mundanae gloriae, cum fulgeret, et lunam famae incidentem clare;* nec *laetatum*

Honorem
meritum
declinat:

i. S. J. tegit
sua merita;

2. honorem
deferentibus
non blandi-
tur, sed sicce
respondat.

¹ Joan. 1, 21.

est in abscondito cor ejus, nec osculatus est manum suam ore suo¹. Quod est dicere: nec in eo, quod revera habet, neque in eo, quod de se ipso fertur, est delectatus. O justitiae sol, a quo tantum praecursor tuus luminis ad mundi hujus splendorem contemnendum accepit, simili, quaeso, me luce illustra, ne cum voluptate aspiciam, quod me sua excaecat vanitate.

PUNCTUM III.

Tertia fuit quaestio: Quis es, ut responsum demus iis, qui miserunt nos? Quid dicis de te ipso? Ait: Ego vox clamantis in deserto: dirigite viam Domini, sicut dixit Isaia propheta². In qua responsione tertius elucet heroicus demissionis S. Joannis actus, qui simul et officium, quod ex parte Dei, et nihilum, quod ex sua haberet, aperuit. Officium, inquit, meum est, ut sim vox et praeco Christi, monens homines, ut ad ipsum excipiendum se praeparent. Vocavit ergo se vocem, quia, ut vox nullum Esse aut permanentiam ex se habet, sed a loquente et proferente tota dependet, ita ipse de se ipso sentiebat, se nec Esse nec valorem ullum a se ipso in eo officio habere, sed totum, quidquid illud esset, accipere se a Deo, qui per ipsum loquebatur, et cuius ipse vox erat. Ex quo apparet humilitatem non esse caecam ad dona, quae ex Deo habet, cognoscenda, nec mutam ad confitenda, quum est opportunum, ita tamen, ut etiam tunc verbis humilibus ea manifestet, quibus ostendit, se a Deo pendere et nihil a se habere, ut ex omnibus Deo gloria tribuatur.

Praeterea ut S. Joannes non respondit, se Zachariae filium esse et ex sacerdotali tribu, sed esse vocem Christi, quia hoc solum omnibus praefert: sic hu-

Confessio
proprii
nihili,

quod, quan-
tum potuit,
extulit.

Ortus
praedicti
non fecit
mentionem.

¹ Cf. Job 31, 26. 27.

² Joan. 1, 22. 23; cf. Is. 40, 3.

milis non gloriatur nec jactat genus aut carnis parentes aut officia haereditate obtenta, sed servum esse Christi, facienda ipsius voluntati consecratum, et hoc dicit se esse, et nihil aliud, juxta Salomonem: *Deum time et mandata ejus observa, hoc est enim omnis homo*¹; ac si dicat: in hoc consistit verum Esse hominis, de quo super omnia glorietur. Cujus contrarium facit superbia, quae gloriatur et jactat gloriam a parentibus et a genere, et ut Oseas loquitur: *Gloria eorum a partu et ab utero et a conceptu*².

Denique observa, quo pacto S. Joannes sese vocem appellari, quae clamat: *Praeparate viam Domino*. Nam et vita et doctrina, exempla et verba vox erant, cohortans ad sanctitatem et perfectionem; eratque vox Dei, per quam Deus magnitudo et majestas cognoscebatur, sicut homo ex voce sua cognoscitur. Ad cuius imitationem conabor et ego vox esse Christi in omnibus, quae dixero et fecero. O Deus aeterne, fac me unici Filii tui Iesu Christi vocem, vita adeo mihi perfecta concessa, ut ea sit vox, clamans ejus gloriam, non mihi ipsi eam vindicans, sed tibi, a quo, quidquid est bonum, profuit, cui sit honor et gloria in saecula saeculorum. Amen.

Omnis ejus
honor, quod
vox Dei sit.

PUNCTUM IV.

Ultima quaestio fuit: *Quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque Elias, neque Propheta?* Respondit eis Joannes, dicens: *Ego baptizo in aqua; medius autem vestrum stetit, quem vos nescitis. Ipse est, qui post me venturus est, qui ante me factus est, cuius ego non sum dignus, ut solvam ejus corrigiam calceamenti*³.

In hac S. Joannis responsione quartus elucet actus heroicus ejus animi demissionis. Primum quod re-

Repre-
hensionem
inseruit
tulit.

¹ Ecclae. 12, 13.   ² Os. 9, 11.   ³ Joan. 1, 25—27.

prehensus usurpati baptizandi officii, quum propheta non esset, non usus est excusatione aut defensione sui, quamvis vere dicere potuisset, propterea se baptizare, quod Deus ita jussisset; sed tacero potius id voluit, ne sese honorare aut sibi auctoritatem conciliare videretur. Delectatur enim humilis reprehensione sibi innocentis objecta, nec vult honoris sui secretum pandere, nisi quum id cedit in Dei gloriam, quam in omnibus studet promovere.

Sed ulterius S. Joannes progressus est. Nam coram illis sacerdotibus et levitis ratificavit testimonium, quod Christo et sibi coram tota plebe alias dederat, se ipsum suumque baptismum deprimens, Christi vero personam extollens, ut in fine proximae meditationis observavimus. Quia enim illi, quibus respondebat, principales erant et ipsius responsa ad totum senatum in Jerusalem delaturi, libenter aperuit illis, quis ipse, et quis Christus esset, ut ad omnium id notitiam perveniret, et ita Christus omnibus ut verus Messias venerationi esset, ipse vero non nisi ut vox haberetur, et Christi baptismus multo pluris aestimaretur, ideoque libentius eum susciperent. Ex quo facile appareat, jure merito Christum dixisse, eum non esse *arundinem*, quae *vento* quovis *agitaretur*¹, sed instar terrae firmum et immobilem, utpote solide supra suo nihilo fundatum. Et uniuersim humilium est, in suis animi decretis constantes esse, tam ut se abjiciant, quam ut Deum extollant; estque sibi volupe, haec in totius mundi conspectu facere, quo propria vilitas, Dei vero celsitudo magis innotescat. O Deus aeterne, qui propriis manibus hoc humilitatis exemplar fabricasti et ante Filii tui, qui ejus virtutis magister veniebat, faciem illud praemisisti: adjuva me, ut his exemplis discam humilitatem, qua meum cor ad gratiae tuae

Christum
exaltans se
deprimit.

¹ Cf. Matth. 11, 7.

dona disponam, quae superbis denegas, humilibus autem liberaliter largiris, quo ex sua illos vilitate ad gloriae tuae celsitudinem in aeternum extollas. Amen.

MEDITATIO III.

De Christi Domini nostri baptismo.

PUNCTUM I.

Primum considerandum est, Christum Dominum, quum triginta esset annorum, matri suae sanetissimae valedixisse, dicentem, pervenisse jam tempus, quo sese mundo manifestaret ac redemptoris doctorisque officio fungeretur. Ex qua valedictione etsi aliquo illa sensu ob solitudinem ex Filii ad dies aliquot absentia tangeretur, eum tamen non aequo solum animo accepit, sed etiam lubenti ob desiderium, quo tenebatur, nostrae salutis, voluntatem Dei propriae et commune nostrum commodum proprio gustui anteponens. Statim itaque Christus Dominus *Jordanem* versus recta contendit, ubi S. Joannes conciones suas habebat et publicanos et peccatores omnes, quotquot baptismum illius suscipere volebant, baptizabat. Quibus ipse Dominus se adjungens concionemque audiens petiit baptizari¹.

Valedictio
matris, et
protectio
Christi ad
Jordanem,

Circa hanc historiam considerandae sunt facti hujus Christi Domini causae, quarum *prima* fuit, ut, concessionaris et magistri munus auspicaturus, rarae humilitatis exemplum exhiberet, quo se magistrum discipulo, redemptorem redempto, Dei vivi Filium praecursori famuloque suo subjicit omnisque sancti-

^{1. ut}
praeciperet
exemplum
rarae
humilitatis,

¹ Cf. Matth. 3, 13 sq.; Marc. 1, 9 sq.; Luc. 3, 21 sq.; S. Thom. III. q. 39.

tatis auctor peccatoris figuram accepit. Nam quum ipse Christus sapientia esset infinita omniumque magister, inter milites tamen et publicanos sese collocavit, ut S. Joannis concionem audiret; et quum ab omni macula purissimus esset, peccatorum tamen baptismum petiit, ac si et ipse esset peccator, idque nulla obligante lege, sed propria sese ad peccatorum similitudinem humiliandi voluntate, sicut etiam infans circumedi voluit aliorum infantum more, qui essent in peccato concepti. O agne innocentissime, qui tollis peccata mundi, quid tibi et baptismo isti? quid tibi cum sordidae plebis, peccatis maculatae, lotione? Tu, Domine, quum peccator non sis, haberi tamen vis; ego, quum sim peccator, justus tamen haberi volo. O utinam superbia haec mea tantae humilitatis tuae exemplo consumeretur et evanesceret.

Hinc intelligam, bonum rerum magnarum initium ab humilitatis exercitiis esse sumendum, quibus nos disponamus, ut Deus multa magnae suae gloriae opera per nos efficiens, quum voluerit, faciat manifestos. Et hoc Isaias indicavit, dicens: *Et mittet, quod salvatum fuerit de domo Juda, radicem deorsum, et faciet fructum sursum*¹; quasi distinctius diceret: Primum humilitate sese sub terram instar radicum abscondent, postea se ipsos gloriosis operibus proferent, sicut arbor fructibus suis manifestatur. Quapropter, si cupis, anima mea, perfectionis turrim, quam moliris, ad coelum usque pertingere, deprime te ipsam usque ad abyssum; quo enim altius est ascensurum aedificium, eo necesse est altius jacere fundamentum².

Hinc etiam intelligam, humilitatem esse optimam ad baptismum et poenitentiam dispositionem et ad puritatem animae, quae his sacramentis communicatur,

quae esse
debet funda-
mentum
perfectionis,

praeparatio
ad
sacramenta:

¹ Is. 37, 31.

² S. Aug. serm. 69 (de Script.), al. 10 de verb. Dni n. 2 et 3.

obtinendam, dum me peccatorem lotione ac puritate a culpis indigentem agnosco, dicens cum Davide: *Asperges me hyssopo, et mundabor; lavabis me, et super nivem dealbabor*¹. O duleis Jesu, qui ex humilitate voluisti a Joanne solius aquae baptismo ablui: lava me gratiae tuae aqua in virtute pretiosi tui sanguinis, hyssopo humilitatis admixti. O anima mea! excellenter hanc virtutem amplectere, quae hyssopi instar vivam gratiae aquam et sanguinis Salvatoris, in ara crucis multis tormentis effusi, virtutem colligit, quo me a lepra mundet peccatorum.

Secunda ejusdem facti fuit causa, quo prius faceret, quam doceret; et quoniam statuerat novum ex aqua et Spiritu Sancto baptismum praedicare, voluit prius hunc ex aqua sola suscipere, ne quis ipsius adeo pretiosum baptismum suscipere dignaretur. Eadem vero opera praecursoris sui baptismum voluit commendare, dum reipsa illum ipse suscepit, sicut voluit etiam circumcisio accipere, quo ostenderet, se legem illam approbare et tamquam Dei legem venerari.

Ex quo colligam obligationem, qua teneor, evangelica praecpta consiliaque servare. Hoc est enim, illa opera approbare et venerari; sicut legem transgredi est, illam reipsa reprobare et spernere, *legislatorem vero ejus inhonorare*², ut ait Apostolus. Quodsi Christus Dominus Joannis baptismum suscipere voluit, quum ad id nulla lege teneretur, quanto magis erit rationi consentaneum, me ipsius praecpta et consilia custodire, praestando re ipsa plura etiam, quam tenear, praecipue in humilitatis negotio.

<sup>2. at prius
ficeret,
quam
doceret,</sup>

<sup>et exemplo
esset verbi
Dei
praeconibus.</sup>

PUNCTUM II.

Quum Christus a Joanne baptismum peteret, ipse que in procinctu esset, ut conferret, Spiritus Sanctus

*Baptismus
Christi.*

¹ Ps. 50, 9.   ² Cf. Rom. 2, 23.

ei revelavit, hominem illum Christum esse et Messiam (*neque enim de facie eum sciebat*¹). Tunc Joannes prohibebat eum, dicens: *Ego a te debeo baptizari, et tu venis ad me?* Respondens autem Jesus dixit ei: *sine modo; sic enim decet nos implere omnem justitiam*².

Hie *primum* observa ingens sancti Joannis gaudium et laetitiam, qua ejus anima fuit perfusa, quum Christum Dominum novit, renovatis hic jubilis illis, quibus in materno utero fuit affectus. Cum hoc vero gaudio insignem junxit reverentiam et animi demissionem, se ipsum peccatorem confitens et Christi baptismo in Spiritu Sancto, quo purgaretur, indigentem. Ideoque admiratione et stupore plenus, quum Jesum se adeo videret humilantem, in verba illa prorupit: *Tu venis ad me? tu, Deus infinite, tu, mundi Salvator et peccatorum remissor, tu, qui me in materno utero sanctificasti, ad me venis? ad me, creaturam tuam, mancipium vilemque vermiculum? et quidem, ut ego te aqua sola baptizem, auctorem baptismi gratiae.*

O profundissima Domini mei demissio! His similes affectus promovere in me debeo, quum potissimum ad Sacram Eucharistiam accedere volo; in utraque cognitione Dei et mei ipsius ne ipsum exercens et porro etiam in affectibus ex ea provenientibus, qui, semper tamquam germani fratres conjuneti, alter alterum mutuo juvant.

Attentissime perpendenda est admiranda Christi responsio: *sic decet nos implere omnem justitiam*, et quidquid pertinet ad sanctitatem, me quidem ad baptismum tuum demittendo, te, ut me baptizes, mihi obtemperando. Qua sententia nobis significavit, omnem nostram sanctitatem humilitate et obedientia contineri: humilitatem inquam coram Deo et hominibus,

1. Ingens
gaudium
S. Joannis,
quum
Christum
agnoscere,
et homilis
recusatio.

Admirer Dni
demissio-
nem, etiam
in S.
Eucharistia.

2. Re-
sponsio
Christi Dni.

humilitatis
et obedien-
tiae com-
mendatio.

obedientiam vero eidem Deo ejusque ministris praestantes et harum virtutum gradus tres complectentes. Quorum *primo* majoribus nos subjicimus, quocunque nomine Superiores illi sint, dignitate, officio, aetate, scientia. *Secundo* (qui perfectior est) subjicimus nos etiam aequalibus, potiorem illis honorem et locum libenter cedentes et in eo, quod cupiunt, modo sit bonum, eis obedientes, ac si nostri Superiores id juberent. *Tertio*, eoque perfectissimo, quum etiam inferioribus ita demisse prompteque obtemperamus, ac si nostri essent Superiores¹. Et quoniam hoc gradu has virtutes Christus hodie exercuit, et ea ratione sunt vere compendium totius justitiae et sanctitatis, eo etiam gradu eas procurare merito nobis debemus, *subjecti*, ut S. Petrus ait, *omni humanae creaturae propter Deum*² in iis, quae sanctissimae ejus voluntati conformia sunt, servata tamen juxta S. Gregorii sententiam externa auctoritate et decencia, quam juxta prudentiae leges cujusque status exigit. Praeterea utraque hac virtute omnem implimus justitiam erga Deum, nos ipsos et proximos, quam Michaeas verbis illis expressit: *Facere iudicium, diligere misericordiam, et sollicitum ambulare cum Deo*³. Nam illae virtutes sunt, quae nos ad divinam reverentiam et obedientiam, ad nos ipsos mortificandos et contemnendos, ad bonum exemplum proximis dandum pacemque cum illis habendam incitant et permovent. Omnia haec complexus est Christus hac sua responsione; ideoque debeo me hoc spiritu excitare ad utriusque virtutis exercitationem, haec mecum ipse colloquens: sic te decet implere omnem justitiam, non ejus partem, sed totam, non dimidiato corde, sed integro et perfecto; et quamvis magnus in mundo sis, et quamcunque in Ecclesia

¹ Phil. 2, 3.² 1 Petr. 2, 13.³ Mich. 6, 8.

dignitatem obtineas, refert plurimum, omnem implere justitiam, te ipsum demittendo et obediendo, sicut fecit Christus cum suo praecursore, et praecursor ipse cum Christo.

3. Prompta
S. Joannis
obedientia.

Tertio observabo, Joannem e vestigio Christo obtemperasse tribus illis gradibus, qui obedientiam perficiunt, in exacta videlicet exsecutione, voluntatis promptitudine et judicii proprii subjectione, et ita, quo Christo Domino obediret, summa reverentia eum baptizavit. Complacet enim sibi Christus, dum ipsius servi proprium judicium divino ipsius judicio subjiciunt nec contra ipsius decretum duros se exhibent, sicut Petrus¹, quum imperfectus adhuc esset, lavari a Christo recusabat; in qua obstinatione si perstisset, partem cum eo non habuisset amicitiamque et gratiam ejus amisisset, ut suo loco dicetur.

PUNCTUM III.

Glorificatio
Christi post
baptismum.

Videns aeternus Pater Unigenitum suum adeo humiliatum, judicavit, se ad eundem honorandum et auctoritatem ejus promovendam illius sententiae quasi jure teneri: *Qui se humiliat, exaltabitur*². Ideoque solet Deus in eo ipso hominem exaltare, in quo se ipse demisit, ut, qui se eo demittit, ut insipiens aut peccator habeatur, eum Deus in sapientia et sanctitate exaltet. Tria vero excellentissima media Pater aeternus ad honorem Filio conciliandum in hac occasione adhibuit, quae ex verbis sanctorum Evangelistarum considerabimus.

*Aperti sunt ei coeli*³.

Primum fuit medium, quod coeli admirando splendorre et reclusione, quae in aëre formata fuit, aperti fuerunt. Aitque S. Matthaeus, apertos fuisse *ei*, hoc est, ejus causa, ad ejus honorem, quo ostenderetur,

¹ Joan. 13, 8.

² Luc. 14, 11.

³ Matth. 3, 16.

Christum Dominum hominem esse non terrenum aut ^{Christo coeli}
ex terra factum, ut Adamus fuit, sed *coelestem e*
*coelo*¹ venisse, et consequenter vitam ejus, doctrinam,
 legem et opera ejus omnia coelestia esse. Item aperti
 sunt ei, ut indicaretur, per ipsum reserandas fore
 coelorum portas iis omnibus, qui illum imitarentur,
 nam ad ejus imitationem ipsos quoque futuros coele-
 stes; quo etiam confirmabatur ejus thematis veritas,
 quod S. Joannes in sua praedicatione proponebat:
 poenitentiam agite, quia appropinquavit regnum coelo-
 rum. Apertis enim ipso Christo coelis significabatur,
 illos iis etiam aperiendos, qui agerent poenitentiam et
 ejus amplecterentur doctrinam. S. Marcus ait: *Et vidit*
*coelos apertos*². Quo significatur, Christum Dominum
 nostrum infinita sua sapientia coelestia omnia secreta
 penetrasse et porro ut oculatum testem *enarraturum*
 nobis³, quae illic gererentur, et per ipsum nobis
 aperienda, ita ut, in terra adhuc manentes, possemus
 sicut S. Stephanus *videre et contemplari* secreta coe-
 lestia ibique *conversationem nostram* habere⁴. O coe-
 lestis Adam, Christe Jesu, jure merito tibi coeli
 aperiuntur, ut honorificeris, qui demissione tua eos es
 promeritus et expugnasti. Jure ergo merito tibi ape-
 riuntur teque, ut eo concendas, invitant, quia tui
 sunt. Aperi et mihi illos, Domine, ita, ut amplius mihi
 non occludantur. Quare dele, Domine, ex anima mea
 terreni *Adami imaginem*, tuam vero imprime coelestem⁵.

*Descendit Spiritus Sanctus corporali specie sicut columba
 in ipsum*⁶.

Secundum medium, quo Pater aeternus est usus
 ad Filii sui honorem, fuit Spiritus Sancti in specie

¹ Cf. 1 Cor. 15, 47.   ² Marc. 1, 10.   ³ Cf. Joan. 1, 18.

⁴ Cf. Act. 7, 55; Phil. 3, 20.   ⁵ Cf. 1 Cor. 15, 49.

⁶ Luc. 3, 22.

Spiritus S.
in specie
columbae
indicat:

columbae missio, quae super ejus caput sedit, quo externa illa forma plenitudinem ipsius Spiritus Sancti, qui ab initio ipsius conceptionis intus latebat, significaret¹ requiescere super hanc virgam et florem Jesse² cum septem donorum suorum immensitate.

Venit vero in specie columbae ad notandum *in primis* innocentiam, puritatem et mansuetudinem Christi, ut omnes intelligerent, eum, etsi poenitentiae baptismo ablutum, non esse tamen peccatorem, nec aliquid ei cum peccatoribus esse commune, sed justum, purum, sincerum, instar columbae, absque peccati felle aut irae, absque duplicitate aut dolo aliquo³. Deinde, ut significaretur, eum non solum ab omni peccato immunem esse, sed agnum esse Dei, qui mundi peccata deleret. Ut enim *columba* tempore Noë *ramum olivae portavit* in signum cessationis aquarum diluvii⁴, ita eadem est nunc indicium, Christi praesentia et meritis cessaturum diluvium peccatorum, quo mundus submergebatur. Tertio, ut indicaretur, hunc Dominum neque solitarium, nec sterilem futurum, sed foecundum, qui plurimam sobolem, innocentiae suae imitatrixem, esset procreatus, ex quibus Ecclesia una consurgeret, unius fidei charitatisque unitione conjuncta, de qua illud diceretur: *Una est columba mea*⁵. O Spiritus Sanctissime, gratias ago pro tanto testimonio innocentiae sanctitatisque, Salvatori nostro reddito: veni etiam sicut columba super me puritateque et sanctitate tua me reple. *O utinam pennas mihi dares sicut columbae*⁶, quibus ad foramina vivae hujus petrae volarem, super quam hodie requievisti, quo intra ipsius cor requiesceret meum, eidem stricto amore conjunctum.

¹ Cf. S. Thom. III. q. 39. a. 6 ad 4.   ² Cf. Is. 11, 1. 2.

³ Cf. 1 Petr. 2, 22.   ⁴ Cf. Gen. 8, 11.   ⁵ Cant. 6, 8.

⁶ Cf. Ps. 54, 7.

2. peccati
per Eum
ablationem,

3. Ejus
spiritualalem
foecundi-
tatem.

Possim simul S. Joannis gaudium considerare, quo fuit perfusus, quum *Spiritum Sanctum quasi columbam super Christum descendisse vidi*¹, et laetiam, qua id aliis, qui non viderant, promulgavit, rogaboque eundem Spiritum, ut animae meae clarificeat oculos, quo fidei lumine cognoscam dona illa et inestimabiles divitias, quae sunt in Christo, ut eum pluris aestimem ac, ut par est, amem.

*Et ecce vox de coelis dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*².

Tertium hoc est medium, quod Pater ad Filium honorandum adhibuit, voce inquam aperta in aëre efformata, non terribili et terrifica, sed suavi ac dilectionis plenissima: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi complacui*. Singula enim verba mysterium continent.

Primum „hic“, ac si diceret: Hic, qui purus homo mortalis ac patibilis appareat; hic, qui ex humiliatione peccator appareat, ut qui peccatorum baptismo est ablutus; hic, *super quem columba descendit: hic Filius est meus, non adoptivus, ut caeteri justi, qui praecesserunt, sed naturalis et unicus, non hoc baptismo, sed ex utero meo ante luciferum genitus*³, aeque aeternus atque ego, aeque sapiens, aeque bonus, quia, sicut ego Deus sum, ita et ipse Deus est. Quare per excellentiam est *dilectus meus*, quem ego amavi et amo super omnia creata et quae creari possunt, idque infinito amore, quo me ipsum amo; et in eo mihi complaceo, delector gloriisque, eum me filium habere, quia semper ipse mihi placet *facitque, quae mihi placita sunt*⁴, ideoque, ut mihi gratus esset, tali

Declaratio
Fili Dei, in
qua singula
verba
gustabo.

¹ Joan. 1, 32.   ² Matth. 3, 17.   ³ Cf. Ps. 109, 3.

⁴ Cf. Joan. 8, 29.

baptismo opus non habebat, quia ita mihi prius placuit, ut nemo unquam absque illo placere mihi potuerit aut possit; per ipsum vero placebunt mihi, quotquot eum imitabuntur. O Pater aeterne, gratias summas tibi ago ob exhibitum Filio in tali opportunitate honorem, in qua ob tui amorem ille se demittebat; gaudeo etiam, quod tantopere in eo tibi complaceas: per quem supplico, ita mihi adsis, ad ejus imitationem facienti ea, quae tibi placent, ut in me quoque tibi complaceas. O mi Salvator, gratulor tibi honorem hoc die delatum a tuo Patre et Spiritu Sancto, comprobantibus hisce testimoniosis, te nostrum esse magistrum ac redemptorem: fac me, Domine, Patri tuo coelesti gratum dignumque, quem in filium adoptet.

Ultimo observabo, ob Christi Domini merita coepisse hodie manifestari Trinitatis Sanctissimae mysterium, in voce Patris aeterni, in columba, quae Spiritum Sanctum referebat, in eo, quod Pater hic Christum Dominum non servum, sicut apud Isaiam¹, quum dixit: *Ecce servus meus, suscipiam eum; electus meus, complacuit sibi in illo anima mea*, sed Filium compellavit, ut ejus revelaret divinitatem, qui qua homo servus erat. Ex hac consideratione Christo Domino etiam gratias agam, quod mysterium hoc nobis revelarit, supplicans etiam, animam meam ut illuminet, quo et intelligere et venerari illud possim.

PUNCTUM IV.

Praeceilentia
baptismi
a Christo
instituti.

Quarto erit considerandum, qua ratione Christus Dominus eo tempore, juxta S. Thomae sententiam², suum instituerit baptismum longe alium a S. Joannis baptismo, qui eam virtutem et efficacitatem ei tribuit, quam prodigiosa haec tria signa repraesentant, ut

¹ Is. 42, 1. ² III. q. 66. a. 2. [in qua re aliter sentiunt. N. E.]

aperiat videlicet nobis portas coeli, ut gratias dona-
que Spiritus Sancti nobis communicet et filios Dei
adoptivos efficiat, qui divinis ipsius oculis, fide et
cognitione Sanctissimae Trinitatis, in ejus virtute et
nomine ille confertur, grati reddamur; idque totum
ita plane baptismus efficit, ut, qui nunc statim post
illum acceptum moritur, mox absque impedimento
coelum ingrediatur et haereditatem accipiat filii Dei
in clara ejusdem Sanctissimae Trinitatis visione, qua
beatus efficiatur. O mundi Salvator, gratias ago tibi,
quas possum, quod in ipso evangelicae legis vestibulo
suave adeo nobisque commodum sacramentum insti-
tueris, tot praerogativis donisque spiritualibus cumu-
latum, quae per illud nobis communicantur. Gratias
item ex toto corde ago ob tantum mihi baptismi col-
latum beneficium, quum plurimos eodem privatos reli-
queris, me vero in *Ecclesiae tuae arcam receperis*, ut
*salvus sim*¹, plurimis diluvii aquis perire permissis.
Supplico, Domine, ne coeli portae, quae tunc mihi
fuerunt apertae, unquam occludantur, aut Spiritus
Sanctus, qui tunc mihi fuit datus, ullo tempore a me
recedat, aut filii Dei dignitatem, ad quam tunc evec-
tus fui, unquam amittam, sed ita tibi semper placeam,
ut ad aeternam tui fruitionem et gloriam merear per-
venire. Amen.

Est etiam fas credere, Christum Dominum non
solum suum hodie instituisse baptismum, sed eundem
praecursori suo tribuisse², illud ejus implens votum,
quod aperuit, quum dixit: *Ego a te debeo baptizari*.
Familiare enim est Christo Domino, illorum explere
vota, qui ipsum diligunt, honoreque et praemio gratiae
suae sibi obedientes ac servientes afficere. Quum
ergo Joannes, ut ipsi obediret, suo aquae baptismo

Gratiarum
actio pro
baptismo
christ.,
et precatio.

Joannes
a Christo
baptizatus.

¹ Cf. 1 Petr. 3, 20. 21.

² S. Thom. III. q. 36. a. 6 ad 3.

eum abluerit, decuit vicissim, eum ab ipso Christo baptismo Spiritus Sancti et ignis baptizari, eundemque excellentissimis gratiis ac coelestibus donis denuo repleri. O quanta laetitia perfusus fuit sanctus precursor! quamque bene collocatos existimavit officii sui labores, quorum hodie tam copiosum praemium a Christo Domino accepit! Quam opportune usurpare potuisset sententiam illam Simeonis: *Nunc dimittis servum tuum, Domine, secundum verbum tuum in pace, quia viderunt oculi mei salutare tuum*¹. Sed qui fervens gratusque erat, statuit, hanc animi gratitudinem, publico testimonio Christo dato, ipsius excellentias totius vitae suaे spatio praedicare, quod re ipsa praestitit. Ad cuius imitationem similia ego animi grati concipiā desideria ob accepta ab ipso beneficia.

PUNCTUM V.

Hac facta
Christo
orante, quo
appararet:

orationis
efficacia,

Ultimo et illud observandum, omnia haec admiraanda Christo Domino *orante*, ut ait S. Lucas², contingisse. Statim enim ac fuit baptizatus, ad orandum se composit, et nunc primum in Evangelio legitur Christus orasse; in quo aliquae orationis excellentiae, necessitas et frequentia, qua fieri debet, nobis indicantur. *Prima* est, quod oratio medium sit efficax ad impetranda a Deo predicta illa tria admiranda. Nam illa nobis coelos aperit coelestiaque revelat secreta, ut de S. Petro fertur, quod *oranti coelum fuerit apertum*³. Plenitudinem etiam obtinet Spiritus Sancti et donorum ejus, sicut Apostoli, in *oratione perseverantes, repleti sunt Spiritu Sancto*⁴, ut parte V. dicetur. Inter orandum quoque Patris voces, hoc est, divinae ejus inspirationes audiuntur, et filiorum Dei obtinetur

¹ Lue. 2, 29. 30.   ² ib. 3, 21.   ³ Cf. Act. 10, 11.

⁴ Cf. ib. 1, 14; 2, 4.

dignitas mediaque, quibus eidem placemus. Et si orationi demissio animi conjungatur, ut hoc tempore Christus conjunxit, est multo ad omnia praedicta potentior, quia, ut Sapiens ait¹, *oratio humiliantis se nubes penetrabit efficitque, ut coeli aperiantur, quo gratiae ac dona, quae Pater luminum donare consuevit, ad nos descendant.*

Conjunxit etiam Christus Dominus orationem baptismi, ut nos doceret, orationem et devotionem omnia opera nostra et sanctorum sacramentorum usum comitari debere, quo ea, ut oportet, faciamus, Deum oran-tes, ut obstacula, quae ad horum fructum evacuandum hostes nostri ponunt, ipse removeat auxilioque suo juvet ad eorum finem consequendum.

Praeterea sua post baptismum oratione docuit nos Christus, quanta sit baptizatis et fidelibus orationis necessitas, ac porro, quam proprium illorum exercitium id esse debeat ad imminentes tentationes prae-cavendas novamque vitam, quam sunt professi, auspi-candam et ad gratias et dona in baptismo accepta conservanda.

Credendum est autem, tunc non eam solum orationis formam Christum habuisse, qua petitur aliquid, sed reliquos etiam modos, quos refert Apostolus², ad-hibuisse, *gratias aeterno Patri referendo pro collatis in se beneficiis et mox etiam conferendis, ut fecit, quum Lazarum resuscitavit*³. Oravit item pro iis omnibus, qui baptismum ibi praestolabantur, et qui ipsius postmodum accepturi erant baptismum, quo illum absque fictione susciperent; et in genere pro omnibus illum instituebat optabatque, ut omnes illum susci-perent et gratias ac dona consequerentur, quae signis illis externis significabantur.

ejus cum
sacramentis
conjunctione

cuius
necessitas

¹ Eccli. 35, 21.   ² Phil. 4, 6; 1 Tim. 2, 1.

³ Joann. 11, 41.

Ex omnibus his considerationibus discam, orationem magni facere et ad eam affici, firmaque animi decreta faciam eam exercendi, Christum ipsum respi- ciens, cuius meritis a Sanctissima Trinitate petam, ut concedat mihi orationis spiritum efficacem.

MEDITATIO IV.

**De Christi in desertum post baptismum profectione,
ubi quadraginta dies et totidem noctes jejunavit.**

PUNCTUM I.

Christi
secessus in
desertum,
quo doceret:
1. vitare
humanas
laudes,

Considerandum hie primum, Christum Dominum statim post baptismum, praecursore suo et reliqua plebe in eodem loco relictis, *plenum*, ut Lucas ait, *Spiritu Sancto, regressum esse a Jordane*¹; cuius rei causa fuit, ut virtutes aliquas exerceret iis familiares, qui Spiritu Sancto sunt pleni.

Quarum *prima* fuit sibi charissima animi demissio, qua voluit humanas laudes et honores vitare. Multitudine enim plebis, quae viderat audiveratque stupenda illa in ejus baptismo, non cessasset eum laudare et honorare, quod ipse fugere volens se subtrahere et abscondere statuit, non quod illi periculum esset vanitatis, sed ut nos, quibus tale periculum imminet, hoc exemplo remedium doceret, praecipue in initio, quum est adhuc virtus tenera ac propterea in periculo evanescendi, flante vento vanitatis, ut apud Job scribitur, *viam et spem hypocitarum perire*².

Secunda fuit causa discedendi ex Jordane, ut doceret, viros Spiritu Sancto plenos, etsi exteriores non

¹ Luc. 4, 1.   ² Cf. Job 8, 13.

contemnunt caeremonias, qualis erat baptismus ille in sola aqua, statim tamen ac illis fecerunt satis, ad interiora et altiores virtutis exercitationes configere, ne, quod ipse Dominus Phariseis exteriore lotiones magni facientibus dixit, jure aliquo ipsis objiciatur: *Populus hic labiis me honorat, externis caeremoniis, cor autem eorum longe est a me*¹; et: *Vae vobis, Scribae et Pharisei, hypocritae, quia mundatis, quod deforis est calicis et paropsidis, intus autem pleni estis immunditia*².

Tertio subtraxit se Christus a Jordane; ut doceret, 3. amare solitudinem. eum, qui divino Spiritu plenus est vidiisque secreta coelestia ac Dei suavitatem in oratione degustavit, statim cupere, sese a strepitu et impedimentis popularibus expedire, quo liceat in solitudine, quod vidit, ruminare magisque serio in eorum, quae sibi ostensa sunt, contemplationem incumbere. O Jesu dulcissime, imple me Spiritu Sancto, quo tu plenus es, ut propositum a te exemplum imiter et, quomodo tu te subtraxisti, etiam me ipsum subtraham.

PUNCTUM II.

Considerandum deinde, *Spiritum statim expulisse ac duxisse Christum in desertum, ubi mansit quadraginta dies et quadraginta noctes eratque cum bestiis*³. Expendam ductum spiritus S.:

Ubi haec observanda: quis spiritus, quomodo, ad quem locum et quas ob causas Christum impulerit, quidque ipse illuc egerit.

Primum itaque: Christus non a spiritu vanitatis, aut inordinato vel humano tantum affectu ad eam profectionem inductus est, sed a Spiritu Sancto, quo repletus erat. In quo disserimen filiorum Dei et hujus saeculi ostenditur. Hi enim ad actiones suas a ma-

¹ Matth. 15, 8.   ² ib. 23, 25.   ³ Cf. Marc. 1, 12. 13.

^{1. quis duxerit;}

ligno daemonis, earnis, mundi, aut proprio impulsu
pravo et ad judicium ac voluntatem propriam incli-
nato moventur; illi vero bono spiritu aguntur, ejus
inspirationes impulsusque coelestes sequentes, juxta
illud Apostoli: *Quicunque Spiritu Dei aguntur, ii sunt
filii Dei*¹. Quodsi me Dei filium esse glorior, conan-
dum mihi est, in meis omnibus actionibus divini Spi-
ritus ductum sequi, non eum, qui illi adversatur.

Modus etiam observandus est, quo Spiritus Chri-
stum movit. Ajunt enim Evangelistae, fuisse cum
festinatione et efficacitate (*statim expulit*²) et suavi-
tate (*ductus est*³, quasi manu duceretur.) In quibus
etiam ostenduntur ipsius Spiritus Sancti mores in suis
inspirationibus. Displacent enim illi morae, dilationes,
tepiditas et laxitas in agendo, sicut etiam violentia
et repugnantia, sed *omnia ipse fortiter suaviterque
disponit*⁴; ideoque filios Dei decet eadem festinatione,
efficacitate et suavitate illi obtemperare ejusque di-
rectionem cum gudio absque distractione ad alia
amplecti instar quatuor illorum animalium, quae, *ubi
erat impetus spiritus, illuc gradiebantur, nec reverteban-
tur, cum ambularent*⁵.

<sup>3. eur
in desertum,</sup> Locus, quo Spiritus Christum impulit, desertus
erat; non itaque in Jerusalem aut aliam civitatem
duxit, in qua conversaretur et cum hominibus ageret,
sed pro eo tempore in desertum et solitudinem, ut
ageret inter bestias, quo prius insignes aliquas exer-
ceret virtutes, quam se mundo manifestaret, exemplo
que nos suo doceret.

<sup>scil. locum
aptissimum
ad orandum,</sup> *Primum ergo voluit humilitatem exercere, ut, sicut
in nativitate positus fuit in praesepio inter animalia,
ut mundum in humiliatione ingrederetur, ita nunc,
priusquam eidem se mundo manifestaret, quadraginta*

¹ Rom. 8, 14.   ² Marc. 1, 12.   ³ Matth. 4, 1.

⁴ Cf. Sap. 8, 1.   ⁵ Ezech. 1, 12.

dies inter bestias voluit Dominus Angelorum versari,
 quo se pro homine demitteret, *qui ob sua scelera
 factus fuerat ut jumentum et bestia*¹.

Deinde ad desertum locum est ductus, ut totum illud tempus poenitentiae et orationis exercitiis daret; et ad poenitentiae exercitiae. *ad quae aptissima est solitudo et desertum. Et ita re ipsa magna sua voluptate se Christus exercuit, illud usurpans Cantieorum: Vadam ad montem myrrhae et ad collem thuris*², *hoc est ad poenitentiam et devotionem, mortificationem et contemplationem excellenter exercendam. Poenitentiam exerceuit diu vigilando, humi dormiendo, temporum injurias absque defensione ulla tolerando, severissime et miraculose jejunando. Orationem et contemplationem sine intermissione habuit, ita ut, licet corpore inter bestias moraretur, spiritu inter Angelos esset in coelo et ex deserto illo ad aeternum Patrem *sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhae et thuris*³ *ascenderet. Ex quo intelligam, Spiritus Sancti proprium esse, haec duo exercitia suggerere; ac eorum porro, qui Christum imitari cupiunt, multum eisdem temporis dare; praeципue tyronum, qui viam virtutis incipiunt, et similiiter, qui in publicum ad res magnas divini obsequii prodire parant. Ii enim, quo felicioribus auspiciis res tales aggrediantur, merito se ad dies aliquot in solitudinem recipient, ubi Deus ad cor illorum loquatur*⁴, *de agendis instruat ac vires et fortitudinem ad ea exequenda conferat. Proprium est siquidem, ut ait Job*⁵, *regum et consulum terrae, qui animas sunt gubernaturi ac directuri, prius sibi hujusmodi cordis solitudines aedificare, quo modum eas gubernandi et dirigendi prius ipsi addiscant. O Spiritus Sanctissime, suggere mihi, deduc me efficaciter ad myrrhae montem**

¹ Cf. Ps. 48, 13. 21.   ² Cant. 4, 6.   ³ ib. 3, 6.

⁴ Cf. Os. 2, 14.   ⁵ Cf. Job 3, 14.

et thuris colles, ut meum valeam Salvatorem imitari. O mi Salvator, qui ad exemplum mihi praestandum vadis in desertum, duc et me tecum, solitudinem intra me invenire docens et in ea poenitentiam et orationem exercere.

PUNCTUM III.

Christi
jejunium. Considerandum, Christum quadraginta dies et quadraginta noctes continuo jejunasse; et hujus jejunii causae ac circumstantiae reliquae observandae sunt.

Principalis causa fuit duplex. *Prima*, quo ipse primorum parentum gulam, qua divinum illi praeceptum, fructum arboris vetitae gustantes, sunt transgressi, et totius mundi edacitatem et ebrietatem lueret, in eadem re volens ipse poenam sustinere, in qua homines deliquerunt, ut discam, gulam meam jejunio castigare, pro qua video ipsum jejunare. *Secunda* causa fuit, ut baptizatos, qui Deo servire cupiunt, doceret, carnis insultus jejunis domare et spiritui subjicere, primumque congressum circa gulam esse debere, ut hostis domesticus, quo daemon adversus spiritum utitur, primum reprimatur. Futuros quoque Sancti Evangelii ministros eadem ratio pugnandi decet, castigato, ut Apostolus ait, *corpore et in justam servitatem redacto, ne, cum aliis praedicaverint, ipsi reprobi efficiantur*¹. Quare si cupis, coelos tibi non occludi, quos baptismus aperuit, refrena te ipsum jejunis; gula enim primos nostros parentes e paradiso expulit, et abstinentia juvat, ut ad illum admittaris.

Jejunium
severum. *Secundo* jejunium hoc Christi fuit strictissimum, licet miraculosum, utpote nullo cibo potuve die aut nocte per tot dies sumpto, ut nos doceret jejunare quam poterimus exactissime, nec miraculo ullo petito,

¹ Cf. 1 Cor. 9, 27.

nec destructa natura aut viribus ita debilitatis, ut divinum obsequium impediatur, sed *contenti*, ut Apostolus ait, *sustentatione necessaria¹* et *oblatis corporibus nostris Deo in hostiam viventem*, *ut sit rationabile obsequium nostrum²*, et jejunium nostrum intra rationis limites contineatur.

Tertio jejunium hoc fuit prolixum per quadraginta dies et noctes, ut nos doceret in poenitentiae operibus et carnis castigatione constantiam, donec perfectionem consequamur. Nam etsi ille ultra quadraginta dies jejunium non produxit, parato tamen erat animo diutius protrahere, si id fuisset necessarium. Eoque jejunium quadragesimale, quod Ecclesia severe servat, approbavit. Ad ejus propterea exemplum me excitabo, ut quam potero exactissime illud celebrem, quatuor hujus numeri decades ad quatuor dirigens fines: Primam ad satisfaciendum pro meis peccatis; secundam in gratiarum actionem pro acceptis beneficiis; tertiam ad virtutes, quae mihi desunt, impletandas; quartam ad disponendum me ad resurrectio- nis gloriam, quam in praemium laborum spero.

Quarto denique jejunium hoc, etsi strictum, fuit tamen jucundum. Toto enim hoc tempore, ut ex Evangelistis colligimus, non esuriit; virtus enim divinitatis et contemplationis jucunditas efficiebat, ne caro fame et lassitudine propter tale jejunium premeretur, ut neque Moyses neque Elias jejunio suo vexabantur³, ille, quod in monte cum Deo colloquebatur, hie, quod ad similem conversationem in montem pergebat et ab Angelo subcinericio pane oblato fuerat refocillatus. Quo etiam monemur, oratione et devo- tione facile ac jucundum jejunium redi, dum pro auxilio, quod illae a jejunio accipiunt, suavitatem et

Jejunium
diuturnum.

¹ Cf. 1 Tim. 6, 8.   ² Cf. Rom. 12, 1.

³ Cf. Exod. 34, 28; 3 Reg. 19, 8.

Jejunium
nihilominum
jucundum.

jucunditatem eidem reddunt. O Jesu dulcissime, gratias tibi ago pro tam stricto jejunio, quod in satisfactionem pro meis peccatis tolerasti: ignosce, quae so, mihi juvaque, ut in posterum et corpus meum ab escis abstineat et spiritus a peccatis. Amen.

MEDITATIO V.

De temptationibus, quas Christus Dominus noster in deserto sustinuit.

PUNCTUM I.

In tentatione Christi perpendam: Fuit Christus Dominus a Spiritu ductus in desertum inter alias causas, teste S. Mattheao, *ut tentaretur a diabolo*¹.

Considerandum ergo hic *primum* est, Spiritus Sancti esse, viros perfectos temptationum occasionibus exponere, quo gratiae suae efficacitas in eis magis eluceat, dum insignes illi victorias et magnarum virtutum ac meritorum lucra ex hostibus referunt. Quare etsi non sit meum, hujusmodi me occasionibus temere exponere; si tamen occurrant, existimare licet, Divini Spiritus providentia eas evenire, ut ait Apostolus². *Fidelis autem Deus est, qui non patietur, vos tentari supra id, quod potestis; sed faciet etiam cum temptatione proventum.* O Sancte Spiritus, in tuam me providentiam totum projicio, ut, ubique tibi gratius erit, me colloces, quo prober ac tenter, modo protector mihi adsis et auxiliator in congressibus; tunc enim, ni ego me ipsum tradidero, certa erit Victoria.

¹ Matth. 4, 1.   ² 1 Cor. 10, 13.

Secundo est considerandum, ductum esse Christum ad locum desertum potius, quam ad alium, quod is locus ob solitudinem commodissimus daemoni sit ad tela sua exserenda. Ille enim, statim ac solum quempiam conspicit nec habentem, a quo possit consilio ac directione mediisque aliis juvari, quae spirituales patres in temptationibus constitutis adhibere solent, spem concipit illum dejiciendi et ita cautissime aggreditur, ut fecit cum Eva, quando solam a marito suo Adamo separatam conspexit, quam facile decepit ac vicit. Ideoque SS. Patres¹ neminem non satis perfectum volunt ad loca deserta, solitariam vitam ducturum, se conferre. Ex quo illud discam, etsi in aliorum frequentia degam, nisi confessario et spirituali patri temptationes meas aperuero, censeri me esse solum et in solitudine habitare ac proinde in periculo versari temptationibus succumbendi. Ut enim Sapiens ait²: *Si mordet serpens in abscondito et absque sibili, nullum habet lucrum incantans*, hoc est, quum tentat daemon, et culpa mordet, tacet vero, qui morsus est, etiamsi medicus adsit, qui possit adhibere medicinam, non sanabitur, quia perinde illi est medicus, ac si non adasset et ipse est solus. *Vae autem soli, quia, cum ceciderit, non habet sublevantem se*³. Praeterea, quum solitaria vita, asperitate orationeque fundata, sit perfectissima, mox atque daemon aliquem cernit illam auspicantem, accurrit ad tentandum, quo illum ab ea cogitatione deterreat. Etsi enim omnes detestetur ac vexet, praecipue tamen ferventes, qui Deo servire statuunt, ubicunque tandem sint. Nec tamen propterea abjiciendus animus est. Nam idem Sanctus Spiritus, qui tale suggerit vitae

2. Solitudo
quando et
quo sensu ad
tentationes
sit apta.

¹ S. Cassian. de coenob. inst. l. 8. c. 17; cf. S. Basil. reg. fus. 7.

² Ecclae. 10, 11.   ³ ib. 4, 10.

genus, suggestit quoque efficaciter media ad vincendas tentationes, ab hoste contra illam excitatas; et ut ferventes calore suo suscitant adversus se *Leviathan*¹, qui est spiritus nequam, ita Spiritum Sanctum excitant ad ferendam opportune opem.

3. Ch. statim
post
baptismum
et jejunium
tentari voluit
ad nostram
instructio-
nem et con-
solutionem.

Tertio considerandae causae, cur Christus statim post baptismum et jejunium tentari voluerit, quia omnes in nostram cedunt utilitatem.

Primo, etsi ipse in virtute tyro non esset, voluit tamen viam ordinariam tyronum in Dei obsequio tenere, qui, ut ait Sapiens², tentantur et *ad tentationes se preeparant*.

Deinde, quo se aliis hominibus similem faceret in omnibus, quae annexam culpam non habent, et ut *tentatus* ipse *infirmitatibus nostris compateretur*³, ut ait Apostolus, et vincens ipse suas doceret nos vincere nostras, animumque et fortitudinem ad id nobis conferret. *Hinc* est, quod, licet quadraginta illorum dierum decursu varie *tentatus fuerit*, ut SS. Marcus et Lucas insinuant⁴, in fine tamen tres externas et spectabiles sustinuerit tentationes, in quibus velut in semine reliquae latent, ut ex pugna contra eas discesseremus contra reliquas pugnare. Unde tria magni momenti disceam documenta pro tempore tentationis.

Primum, non dandum esse locum afflictioni et desolationi, quasi Deus mihi non faveat, qui sic me tentari permittit; *sed in dolore sustine, et in humilitate tua patientiam habe*⁵, ait Sapiens. Si enim Salvator meus, Filius Dei, tentatus fuit, mirum non est, me tentari; et spiritualis laetitia in ipsa tentatione non modo ad me defendendum, sed etiam ad offendendum

¹ Cf. Job 3, 8.   ² Eccli. 2, 1.   ³ Cf. Hebr. 4, 15.

⁴ Cf. Marc. 1, 13; Lue. 4, 2; v. S. Thom. III. q. 41. a. 3 ad 2.

⁵ Cf. Eccli. 2, 4.

hostem plurimum juvat ad victoriam. *Secundum* documentum, magna confidentia remedium et auxilium tempore temptationis a Deo petendum esse, dicendo: mi Rex, qui nosti, quid sit tentari, compatere mihi, et vel hanc amove a me temptationem, aut vires confer ad vincendam. *Tertium* est, praeveniendas esse temptationes oratione et jejunio, ut Christum videmus eas praevenisse. Ut enim ipse postea dixit Apostolis, esse *genus quoddam daemoniorum, quod non nisi jejunio et oratione pellatur*¹: sic est in temptationibus, et ad hanc praeparationem conjiciam oculos in eam rationem, qua Christus suas vicit temptationes, ut eadem utar contra meas.

PUNCTUM II.

Secundo attenduae sunt temptationes Christo propositae, et modus, quo illas superavit. Nam etsi primae materia fuerit gula, secundae vana gloria, tertiae ambitio vel avaritia; omnibus tamen admiscebatur superbia et excellentiae appetitio. Ut enim tentator superbus est et superbia ipse cecidit eademeque primum hominem dejecit ac propterea ejus temptationis vim valde perspectam habet, ita semper illam aliis miscet, quo facilius homines dejiciat. Contra vero Christus Dominus omnes illas temptationes humilitate repulit, tamquam potentissimo telo ad satanae laqueos eludendos.

Singulas
temptationes
et victorias
expendau.

Tentatio I.

Prima temptationis materia fuit gula quoad affectum et modum quaerendi cibum. Quum enim post quadragesimum jejunii diem Christus esuriret ut homo, daemon, qui omnia, quae ille faceret, observabat, non

Prima
tentatio
in objecto
gulae.

¹ Cf. Matth. 17, 20.

existimavit, occasionem illam famis ejus sibi esse negligendam; quare pietatis et compassionis cuiusdam specie ait illi: *Si Filius Dei es, dic, ut lapides isti panes fiant*¹; ac si dixisset: utere potestate, quam habes, miracula faciendi, quo tuae necessitati provideas. Incitabat itaque Christum ad inordinatum cibi affectum, etiam cum miraculo quaerendi.

Diversi
modi, quo
nos in hac
re tentemur.

Et hic observandi varii modi tentationum in genere gulae. Delicatos enim ita voluptate ciborum proposita tentat, ut ejus causa obtinendae ad divinae legis transgressionem inducat, sicut Evam induxit. Egentes provocat ad subveniendum necessitati suae mediis illicitis, modo furto aperto, modo arte doloque, dispensationes et revelationes fictas praetexens (ut fecit *viro illi Dei*, quem falsa revelatione, alteri prophetae facta, induxit, contra Dei prohibitionem panem comedere²), modo pietatis praetextu vana et praesumptuosa media suggerens. Et hoc modo est usus hic contra Christum et hac vel illa via primum satagit, quos videt spiritui deditos, vitio gulae superare. Nam qui abjecto huic vitio manus dedunt, effoeminati ad majora certamina reduntur.

Modus
repellendi.

Respondit autem illi Christus humiliter, allata Scripturae Sacrae sententia: *Non in solo pane vivit homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei*³; quasi responderet: neque ob tuam suggestionem, nec ut mihi indulgeam, ad miraculum confugere volo, quum Deo non desint alii modi et alii cibi, quibus me sustentare possit; credo enim iis, quae circa hoc sunt scripta, confidoque, ipsius providentiam mihi non defuturam. His nos docuit rationem tentationes reprimendi, quae necessitatis temporalis aut sustentationis aut voluptatis praetextu exsurgunt, humili-

¹ Matth. 4, 3.

² 3 Reg. 13, 18 sqq.

³ Matth. 4, 4.

tatem inquam fidemque in Dei verbum et confidentiam in ejus providentia. Si enim *dat jumentis escam ipsorum, et pullis corvorum invocantibus eum*¹ escam non denegat, quomodo negaturus est Pater coelestis filii suis eam potentibus?

Tentatio II.

Ex hac victoria Christi occasionem satanas sumpsit, vanae gloriae, praesumptionis et nimiae confidentiae materiam eidem offerendi. *Tunc assumpsit eum diabolus in sanctam civitatem, et statuit eum supra pinaculum templi, et dixit ei: Si Filius Dei es, mitte te deorsum; scriptum est enim: quia Angelis suis mandavit de te, et in manibus tollent te, ne forte offendas ad lapidem pedem tuum*²; quasi id ei suaderet, quod quum faceret, tum videntes in eum crederent, tum coelestis ejus Pater laudaretur.

Altera
tentatio
in objecto
vanae
gloriae.

Hic *primum* sunt satanae proprietates in suis temptationibus observandae, ne astutiis ejus decipiamur. Prima enim tentatione explorare conatur cujusque studia et propensiones, ex quibus ad novas insidias et laqueos struendos sumit occasionem; nec solum ex necessitatibus, quae nos premunt, aut malis inclinationibus, sed ex bonis quoque ad nos tentandos gradum ita facit, ut nos ad indiscretum earum usum aut minus rectam intentionem aut pravas alias circumstantias inducat. Confidentes in Deum instigat ad confidentiam nimiam, ut fiant praesumptuosi; zelantes Dei gloriam ad iracundiam permovet; peritos, et qui virtutem suam Scripturis Sacris stabiliunt, eisdem ipse, ad suas insidias tegendas adhibitis, decipere conatur. Ex quo discam, non statim tutum existimare, quod boni speciem praefert, nisi prius

Artes diaboli
tentantia
consuetae.

¹ Ps. 146, 9.   ² Matth. 4, 5, 6; cf. Ps. 90, 11.

diligens adhibuerim examen de fine et intentione et aliis particularibus circumstantiis, juxta illud S. Joannis: *Probate spiritus, si ex Deo sint*¹.

Modus
agendi
diversus in
malo et in
bono Angelo.

Secundo observa maligni et boni spiritus discrimen, quod in hac historia elucet. Bonus enim Christum duxit in desertum locum, ut vanas hominum laudes et vanam gloriam, quae ex eis oriri consuevit, effugeret; malus vero ex solitudine deduxit ad pinnam templi coram multitudine, sic eum ad laudes vanas captandas provocans, ficto gloriae Dei praetextu. Nam advertens, Christum in deserto miraculum convertendi lapides in panem recusasse, existimavit, illum in publico coram plebe editurum aliquid miraculum, quia vana gloria fortius movet coram multis, qui laudare possunt, quam privatim aut coram paucis.

Mirabor
Christi man-
suetudinem.

Tertio Christi insignem mansuetudinem admirabor, qui satanae locum dederit, ipsum ex deserto ad templi pinnam exportandi, nulla resistentia aut repugnantia adhibita, quum facillimum fuisse impedit, etiam non manifestata pro eo tempore omnipotentia sua, ne ex facto Filius Dei agnosceretur. Sed in hoc quoque exemplum nobis humilitatis relinquere voluit. O mansuetissime agne! quomodo tam crudelis lupi manibus te permittis? Ab eis, quaeso, magna tua misericordia me libera, ne ex tua gratia ad culpae me abyssum deturbent.

Modus
victoriac.

Pergam considerare, quo pacto hanc temptationem Christus vicerit. Respondit enim satanae: *Scriptum est: non tentabis Dominum Deum tuum*²; quasi diceret: Miracula non sunt ob vanitatem absque necessitate facienda. Confidentialia in Deum nec temeraria, nec presumtuosa esse debet; quum ergo liceat mihi per gradus descendere, cur Deum tentem et me hinc

¹ 1 Joan. 4, 1.

² Matth. 4, 7; cf. Deut. 6, 16.

praecipitem? Ex quo intelligam, humilitatem et discretionem cum animi tranquillitate et mansuetudine plurimum ad vanitatis tentationes, specie virtutis teatas, superandas conferre. Humilitas enim disponit animam ad lumen et discretionem obtinendam, juxta illud Sapientis: *Ubi humilitas, ibi et sapientia*¹. Sed petenda a Deo est, ad cuius omnipotentiam spectat, ut ipse S. Job dixit, *faciem indumenti ejus revelare et portas vultus ejus aperire*², hoc est, larvam virtutis, qua dolos suos contegit, deponere. O strenue potensque bellator, Christe Jesu! animae meae oculos coelesti lumine illustra, ut satanae insidias agnoscam, quum se ille in lucis Angelum ad me decipiendum transfigurat, adestoque omnipotentia tua, ne leonis hujus feritas me terreat, aut draconis astutia decipiat.

Tentatio III.

Tertia tentatio avaritiam et ambitionem completebatur. Iterum, hoc est tertio, *assumpsit eum diabolus in montem excelsum valde; et ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum; et dixit ei: Haec omnia tibi dabo, si cadens adoraveris me*³.

Hic *primum* appetet rabida illa satanae sitis, qua meam sitit condemnationem, ut qui mundum universum, si ipsius esset, mihi pro unico mortali peccato contra Deum offerret; ex quo contra discam ego, quanti salutem meam facere debeam, ac propositum firmissimum et efficacissimum nunquam faciendi aliquid contra eam etiam pro omnibus, quae in mundo sunt, dis eens ab hoste meo, aeterna omnibus caducis et perituris praeferre. Adversus hanc enim tentationem recte dixit Christus: *Quid prodest homini, si mundum universum lucretur, animae vero suae detri-*

Alia tentatio
in re
avaritiae et
ambitionis.

Diabolus
quanti ducat
animae
ruinam;

¹ Prov. 11, 2.   ² Cf. Job 41, 4. 5.   ³ Matth. 4, 8. 9.

*mentum patiatur?*¹ Quod etiam damnati, qui sunt in inferno, fateri coguntur: *Quid nobis profuit superbia? aut divitiarum jactantia quid contulit nobis?*²

Secundo considerandum, quam sit hosti nostro, mendaciorum parenti, familiare, falsis eorum promissis, quae nec ipsius sunt, nec dare cuiquam potest, homines decipere. Nam interdum arces nescio quas in imaginatione nostra tamquam in aëre fundatas fabricans ingentium nobis bonorum spem facit, si letale aliquod peccatum admittamus. Alias idem per mundanos adulatores falsosque amicos praestat, qui iniqua quaedam nobis procuranda, fallaci ea consequendi spe, nobis obtrudunt. Ex quo apparet, quam stultum sit, ei fidem adhibere, qui nec per se ipsum, nec per os alterius novit unquam dicere veritatem, sed mendacium semper ad meam deceptionem et perniciem.

Quam grande malum peccatum mortale. Tertio attendam, quam grande malum sit letale peccatum, avaritiae praesertim et ambitionis, quae hominem satanae sese prosternere eundemque ut Deum adorare cogit. Ac propterea Apostolus *avaritiam idolorum servitutem* appellat³. Est enim pecunia vere idolum, in quo satanam latenter avarus adorat; et ideo Christus impossibile dicebat esse, *duobus dominis servire*, hoc est *Deo et mammonae*⁴. Ex quo etiam magnam concipiā commiserationem eorum, qui, in terram procedentes, daemonem adorant, non ob totum mundum, quem ille fallaciter promittit, sed ob ejus particulam minimam, tantillum inquam fortunarum aut honoris.

Statim vero oculos ad eum modum, quo Christus hanc repulit tentationem, conjiciam, magno imperio satanae respondens: *Vade, satana; scriptum est enim:*

¹ Matth. 16, 26.   ² Sap. 5, 8.   ³ Cf. Col. 3, 5.

⁴ Matth. 6, 24.

Dominum Deum tuum adorabis et illi soli servies¹. Qua responsione zelum suum divini honoris nobis aperuit, dum, tantam satanae impudentiam non ferens, indignans illum a se repulit, et victum, confusum ac timore correptum abire jussit, ut eo exemplo discam, quanto zelo deceat me armari adversus tentatores, quum Dei honorem praesumunt attingere, ut magno inquam animo et virili pectore eos a me repellam, meam in hoc gloriam collocando, quod genua mea nulli, nisi Deo soli, flectere velim et propter eum illis etiam, quibus ipse vult, nulli vero contra ipsum; haec enim sancta libertas daemones terret ac fugere compellit. O Deus exercituum, qui zelo armatus adversus mundi hujus principem decertasti ex eoque victum expulisti: adjuva debilitatem meam, ut eundem ipse etiam vineam, me aggredientem, gratiaque tua a me repellam. Da mihi adversus concupiscentiam carnis temperantiam, adversus concupiscentiam oculorum spiritus paupertatem, adversus superbiam vitae veram animi demissionem². His enim tribus hostibus devictis, mundum etiam ipsum, qui illis innititur, devicero, sicut tu vicisti, cui pro hac Victoria sit honor et gloria in aeternum. Amen.

PUNCTUM III.

Tunc reliquit eum diabolus: et ecce Angeli acceserunt et ministrabant ei³.

Considerandum hic, quis Angelos miserit, quot et quem in finem venerint, quidque egerint. Misit illos Pater aeternus ad honorem Filii, ut victoram reddearent solemnem, et ut curam, quam de illo gerebat geritque omnium, qui in certamine versantur, ostend-

¹ Matth. 4, 10; cf. Deut. 6, 13.   ² Cf. 1 Joan. 2, 16.

³ Matth. 4, 11.

deret. Et quamquam Angelus unus ad praesentem necessitatem sufficiebat, multos voluit venire, qui de tam insigni victoria debellatoque atrocissimo hoste satana congratularentur. Statimque reverentia summa mensam in deserto illo loco sternentes, quo gravem famem depelleret, obtulerunt praestantes officium servorum erga suum Dominum.

Ex ministerio
Angelorum
discam :

1. fiduciam in
providen-
tiam div. : Ex quo *primum* magnam de providentia divina confidentiam concipiam, quae tantam filiorum suorum eorumque, qui pro ipsius honore in hujus mundi deserto, in pugna et certamine versantur, curam gerit. Benedicta sit, o Pater coelestis, divina tua providentia! Gratias tibi ago pro cura de Filio tuo habita et honore in hac victoria eidem exhibito. Per eundem supplico, mei etiam curam gere adjuvaque, ut vere in te confidam.

2. adjutorii
Angeli
custodis
gratiam
agnitionem :

Secundo etiam intelligam, Angelos certantibus assistance invicibiliter eosque juvare, congaudere vincentibus et victoriam illorum excolere, esequre (ut VI. P. dicetur) divinae providentiae ad necessitatum nostrorum remedium instrumenta. Quare et amare et revereri eos merito debeo et frequentissime in auxilium vocare, ne temptationibus succumbam, vel ideo, ne hac eos laetitia privem. Quae veritas adeo certa est, ut ipsem satanas, dum Christum tentaret, eandem confessus in medium protulerit ex Davide in praedicto psalmo, divina providentia sic ad nos confortandos disponente. Sciens enim daemon, alium se fortiores sibique repugnantem Angelum esse, qui aeque nostrae defensioni, atque ipse oppugnationi invigilet, contrahit audaciam suam, ne, quantum cuperet, nobis noceat.

3. patientiam
in penuria
rerum
tempo-
ralium.

Tertio discam, patientiam et tolerantiam habere in rerum temporalium inopia, quam opportune Christus Dominus sit sublevaturus, et in temptationibus, etiam multiplicatis et diuturnis, confidentiam retinere, quia opportune Deus evanescere eas faciet, earum auctore

repulso. Nunquam tamen securum me omnino esse existimabo, dum vita superest. Neque enim frustra S. Lucas adjecit, *satanam usque ad tempus a Christo recessisse*¹, sed ut intelligas, eum, etsi modo recedat ad novum forte, et periculosius certamen redditurum. Sed qui ad primum vincendum gratia sua juvit, juvenit etiam ad secundum et semper. Amen.

MEDITATIO VI.

De Apostolorum vocatione et electione².

PUNCTUM I.

Consideranda primum est Apostolorum, quos Christus elegit, conditio quoad eorum naturalia et conferenda cum finis, ad quem eligebantur, celsitate; ipsius etiam electionis causae perpendendae sunt. Primum enim volens Christus *duodecim* viros *eligere*, qui *duodecim* essent *Ecclesiae fundamenta*³, ipse sola sua misericordia eos elegit ac vocavit; et quidem non in nobiles, divites aut potentes Judaeae et Galilaeae, nec in legisperitos aut Pharisaeos (qui illius temporis erant religiosi) oculos conjecit, sed pauperes, humiles, rerum ignaros et in vilibus et abjectis officiis versatos, et hos, illis relictis, eligere voluit. Cujus facti tres fuerunt causae.

Ex
conditione
Apostolorum
quoad
naturalia
discam:

Prima, quod, quamvis Deus, ut est apud Job⁴, non propterea, *quod potens sit, potentes abjiciat*, nec

1. prae-
dilectionem
Dei in
humiles;

¹ Luc. 4, 13.

² Cf. Matth. 4, 18 sq.; 10, 2 sq.; Marc. 1, 17. 19; 3, 14; Luc. 6, 13 sq.

³ Cf. Apoc. 21, 14.   ⁴ Job 36, 5.

propterea, quod sapiens sit, sapientes repellat, tamen, quoniam ipse abjecit sese, ut fieret homo, pauper, humilis et abjectus, venitque ad hoc, ut humilitatis nobis magister esset, voluit eam in omnibus exercere, discipulos pauperes et humiles habere eisque sese conjungere, *quia cum simplicibus sermocinatio ejus*¹ et cum humilibus corde, quum superbi hujus mundi magistri contra de discipulis secundum naturalia nobilibus magnisque gloriantur.

2. humilitatis
necessitatem
pro magnis
muneribus,

Secunda causa fuit, quia volebat ipse, discipulos in humilitatis spiritu excellere, qui dona sibi communicanda et illustria facinora per ipsos a Deo facienda non sibi, sed Deo auctori attribuerent. Ideoque, ut ait Apostolus², *non sapientes, nobiles, potentes*, qui superbi esse consueverunt, sed, *quae stulta sunt mundi, et infirma . . et ignobilia mundi et contemptibilia elegit* et bene in suae vilitatis cognitione fundatos, qui ipsa praxi bene consciit essent ejus, quod ex se haberent, *ne glorietur omnis caro in conspectu Dei*, usurpans sibi, quod re ipsa suum non est. Ex quo dissem, quanti referat, profundas in humilitate radices jacere, si ad res magnas pro divino obsequio eligi cupio, juxta illud, quod ipse Christus in aeterni Patris laudibus posuit, quum dixit³: *Confiteor tibi, Pater, Domine coeli et terrae, quia abscondisti haec redemtionis mysteria a sapientibus et prudentibus, et revelasti ea parvulis.* O Pater aeterne! laudo et glorifico te ob delectum, quem de humilibus habes, quibus divina mysteria reveles: fac me parvulum in oculis meis, ut magnus fiam in tuis, quo me ut tuae omnipotentiae ministro ad res magnitudine tua dignas utaris.

con-
versionem
mundi soi
Deo
tribuendam.

Hinc *tertia* oritur talis electionis causa, quo inquam stupenda mundi conversio non humanis conatibus aut viribus, sed virtuti divinae tribueretur. Impossi-

¹ Prov. 3, 32.

² Cf. 1 Cor. 1, 26.

³ Matth. 11, 25.

bile enim factu fuisset, homines adeo pauperes et apud mundum abjectos superbo ipsi et avaro fidem adeo novam, doctrinam adeo sublimem, legem adeo puram vitamque severam, qualis est vita evangelica, persuadere, nisi Dei omnipotentia tale opus perficeret, nisi dextera Dei altissimi talem faceret in hujusmodi hominum mentibus mutationem. Propter quam ingentes gratias illi agam, perpendens, simile quid evenire in minoris mundi, animae meae, conversione, quam nullae humanae vires valerent ad Deum trahere, nisi ipsius virtus juvaret; nec cum psalmista dicere liceret: *Nunc coepi novam vitam, nisi quia haec est mutatio dexteræ excelsi*¹.

PUNCTUM II.

Consideranda deinde est virorum istorum, quos Christus elegit, conditio quoad moralia, hoc est, virtutes aut vitia, bonos pravosve mores, perpenso vitae genere, ex quo illos eduxit, causisque, ob quas id fecit.

Primum ergo perpendam, vocationis divinae duas tantum esse causas, infinitam Dei misericordiam et Christi Domini merita, propter quem, ut ait Apostolus, *vocavit nos vocatione sua sancta, non secundum opera nostra, sed secundum propositum suum et gratiam, quae data est nobis in Christo Jesu*², quamvis interdum in hujusmodi vocatione Deus ad aliquas eorum, qui vocantur, dispositiones respiciat, ut fini, ad quem vocantur, deservire possint, quo alios etiam ad similes dispositiones procurandas excitet. Interdum autem etiam non ornatos talibus vocat, quo intelligamus, vocationem ipsam a mera ipsius gratia provenire, ne, qui eas dispositiones habent, existiment, se propter illas vocatos; et qui eis carent, ne propterea desperent,

Ex
conditione
Apostolorum
moralium
discunt:

1. Vocationem
Dei nunti
in Dei
misericordia
et meritis
Christi.

¹ Ps. 76, 11.   ² 2 Tim. 1, 9.

se vocatum iri. Ac propterea Evangelistae has vocationes benigno blandoque Christi aspectui tribuunt, qui benigniores oculos in eos conjecit, quos vocavit, quam quos reliquit et vocare potuisset, si ita placuisset. Omnia haec in Apostolorum vocatione sunt perpendenda mihi que, quantum me concernunt, applicanda.

Primum aliquos discipulos accepit Christus e schola S. Joannis Baptistae, apud quem studiose versati erant, quo illam etiam scholam hoc afficeret honore et simul ostenderet, complacere sibi hujusmodi homines ad res magnas obsequii sui adhibere. Horum primus, qui Christum secutus est, fuit S. *Andreas*¹, in quo duplex fuit mirabilis ad talem vocationem dispositio, quas Evangelista insinuat: 1. quod magno teneretur perfectionis propriae desiderio et sequendi, quod melius judicabat. Etsi enim diu in S. Joannis schola fuisset versatus, statim tamen ac ab eo cognovit, Christum esse agnum Dei, magistro suo relieto, secutus est Christum tamquam aptiorem, a quo majorem speraret perfectionem addiscere. 2. Quod magno zelo tenebatur, ut fratres sui eandem perfectionem assequerentur, dum eos vocavit et invitavit ad eum sequendum, quem ipse sequebatur. Et ita, statim ac *fratrem suum Simonem invenit, eum ad Jesum deduxit*². Quae duae dispositiones eum aptum reddiderunt, quem Christus ad se vocaret, quod aptissimae essent ad apostolicum munus, cuius finis est propria et proximorum salus.

Secundo vocavit Christus alios virtuti deditos, ad bonum propensos et in bonas actiones incumbentes, quo sic virtuti honorem conciliaret nosque ad laudabilia earum exercitia permoveret. Inter hos fuerunt quatuor illi, qui in mari Galilaeae piscabantur, *Petrus, Andreas, Jacobus et Joannes*³, in quibus duae aliae

2. Cur
et quas
dispositiones
Deus
interdum
respiciat.

Scholam
Joannis B.
honoravit.

Virtutes
discipulorum
praemivit.

¹ Joan. 1, 40.   ² ib. 1, 42.   ³ Matth. 4, 18, 21.

virtutes splenduerunt: Una, quod durae et humili occupationi essent intenti, ut otium fugientes victum sudore vultus sui quaererent usque ad retium suorum propriis manibus refectionem. Altera fuit insignis et stricta germanitas mutua inter se, ut qui non solum secundum carnem fratres essent, sed etiam spiritu et magna sese mutuo juvandi voluntate, ut idem quisque alteri, quod sibi, bonum cuperet. Quae duae dispositiones aptissimae etiam erant ad apostolatus officium, quod in charitatis unitione et in aliorum commodum laborandi desiderio fundatur. Et in omnibus his quatuor contendam excellere, si cupio a Christo eligi in discipulum et in magnis ejus obsequii rebus occupari.

Tertio vocavit quosdam insignes peccatores et ad malum propensos rebusque hujus vitae tenacissime adhaerentes, quos ex mundi hujus pelago et peccatorum abyssῳ eduxit, sicut *Matthaeum* et postea *Saulum*¹, ut in eis gratiae suae vim et misericordiae magnitudinem ostenderet, ne quis peccator desperaret aut de ejus misericordia, tamquam ab ea exclusus, diffideret, qui omnes complectitur et omnibus cupit benefacere. O supreme magister et infinite misericors! laudent te Angeli pro tanta misericordia, qui non dignaris, homines adeo viles in discipulos et graves adeo peccatores in Apostolos adsciscere, *educens*, ut habet psalmus, *nubes ab extremo terrae*², quia de terrenis hominibus coelestes efficis, ex frigidis sicisque cordibus ferventes devotosque facis praedicatores, qui instar *nubium elevati*³ volant per orbem, quem sua doctrina admirabilique vitae exemplo irrigant. Respicie in me, Domine, misericordiae oculis aspectuque tuo consume affectiones omnes terrenas in me et ad

etiam
peccatores
vocavit.

¹ Cf. Matth. 9, 9; Luc. 5, 27; Act. 9, 4.

² Ps. 134, 7.   ³ Cf. Is. 60, 8.

coelestium desideria eleva, quo misericordiae tuae
thesauros in homine tot miseriis plenissimo manifestes.
Glorifica, anima mea, Deum tuum, qui ad suam te
scholam immerentem vocavit, multis aliis in errorum
suorum abyssō relictis; colloca te ex humilitate in
extremo terrae, quo te sol ille justitiae respiciat ele-
vetque tamquam nubem ad altitudinem coeli.

PUNCTUM III.

Modus
vocandi
diversus:

Tertio considerandus est admirandus ille modus,
quo in Apostolorum vocatione usus est Christus, per-
pendendo verba, suavitatem et efficacitatem hujus
vocationis, quae non eadem fuit in omnibus. Quos-
dam enim paulatim ad se sequendum allexit, alios
primo intuitu traxit; quosdam verbis, officio et occu-
pationi ipsorum accommodatis, alios simplici verbo et
imperio quodam divino.

Nam *primum* Andream et Petrum sensim allexit,
ter, ut Augustinus et alii doctores dicunt, eos vocans.
Primum, ut ipsum agnoscerent, in *hospitium suum*
admisit¹, duabus aut tribus horis vesperi et familia-
riter cum eis, sicut cum multis aliis agens. Secundo
eosdem vocavit, ut suam doctrinam audientes strictiore
sibi familiaritate eos conjungeret, sicut alios etiam
discipulos admittebat. Tertio omnino ad perpetuam
sequelam, *relictis suis omnibus*², vocavit. Quam vo-
candi rationem Christus ita direxit, ut doceret, ho-
mines ordinaria lege gradibus quibusdam ad perfectio-
nem concendere, per tres videlicet illas vias statusve
notos, incipientium, proficientium et perfectorum. Nam
divinae inspirationis semen, ipsomet Christo teste,
primum prodit in herbam, mox in culmum et spicam

¹ Joan. 1, 39; cf. S. Aug. de consensu Ev. I. 2. c. 17.

² Luc. 5, 10; Matth. 4, 20; Marc. 1, 18.

magnam, ac demum in plenum ac solidum in spica ipsa granum. Primum enim ad leviora aliqua opera nos inducit, et si obtemperemus, mox ad majora et altiora promovet, et in his quoque obsequentes perfectis operibus replet. Ex quo discam, quanti sit momenti, cuicunque inspirationi et vocationi interiori, etiam ad parva et ordinariam orationem inducenti, obtemperare; ea enim obedientia me ipsum reddam aptiorem, quem Deus ad majora et ad celsiorem vocet orationem.

Secundo alios ictu quodam et primo aspectu suo vocavit ad voluntatis suae manifestandam omnipotentiam, dum, quos vult, ex profundo, in quo haesitant, commutatis subito eorum cordibus, extrahit. Hac ratione usus videtur erga filios Zebedaei, cum parente circa punctionem et retium refectionem occupatos; et erga S. Matthaeum in telonio sedentem, cambiis cum aliis immersum, quem *triplici* quidem *fune ruptu difficillimo*¹, ligatum, prava inquam inclinatione, multarum divitarum possessione et publico telonarii officio et societate et commercio cum reliquis publicanis, simplici tamen illo verbo „*sequere me*“ extraxit, malam ejus inclinationem et habitum unico tractu ita evelens, ut omnes divitias, officium et socios dimitteret, ostensa hoc facto gratiae suae efficacitate et potestate, quam in ipsam naturam habet.

In his viris me ipsum considerabo, perturbationum mearum et inordinatarum affectionum, negotiorum et curarum saeculi retibus irretitum et illaqueatum ac debilem adeo, ut propriis viribus me ab eis expedire non possim, adeo potius ad eadem addictum, ut neque velim, nec desiderem me expedire; potius miser hic status ita arridet et eum sic manere mihi perplacet, ut juxta prophetam *immolem sagenae meae et reti meo*

2. alias
subito;

¹ Cf. Ecclae. 4, 12.

*sacrificem*¹, dum, affectiones has meas et res ipsas terrenas et voluptatem adferentes sicut idola colens, eisdem totus illigor et irretior.

Verum Jesu Christi Domini nostri misericordia adeo magna ac potens est, ut vel verbulo efficere possit viresque addere ad me expediendum ab eis et omnia relinquenda. O Deus omnipotens! *disrumpere* velociter *vincula* mea, ne amplius reti huic affectio-
num mearum, sed *tibi sacrificem hostiam laudis*² tuum-
que nomen invocem. O anima mea, ne diffidas, quin
te liberam et in meliorem mutatam videre possis;
*facile est enim in oculis Dei subito honestare pauperem*³
et unico aspectu suo omnem tuam miseriam reparare.
Rex enim, qui sedet in solio iudicii, dissipat omne malum
*intuitu suo*⁴.

Tertio perpendam, Christum Dominum imperio quodam Matthaeum et alios vocasse verbo illo „*sequere me*”⁵, nulla alia eis redditia ratione, quamvis intus eis revelaret, plurimum eorum interesse, si acquiescerent. Quatuor vero illos piscatores suavius vocavit illis verbiis: *Venite post me, et faciam vos fieri piscatores hominum*⁶, promissione illa eos alliciens, ac si dixisset: nec propensionem vestram, nec officium abstraham, sed perficiam; loco enim piscium animas coelo prae-
dicatione vestra piscabimini.

Ex quo apparet, Deum accommodare gratiam suam ei bono, quod est in ipsa natura, illud adhuc magis perficiendo, quo simul utraque familiariter gradiens finem suum suavius consequatur; et ita gratia vocationis Christiano propria multum confert ad malas naturae propensiones compescendas, sicut in Mattheo, bonas vero perficiendas, ut in piscatoribus illis, quo-

3. alios
imperio,
alias
invitatione.

¹ Cf. Hab. 1, 16.   ² Cf. Ps. 115, 16. 17.

³ Eccli. 11, 23.   ⁴ Prov. 20, 8.   ⁵ Matth. 9, 9.

⁶ ib. 4, 19.

rum vocationem mihi ipsi applicans videbor mihi audire Christum Dominum cordi meo loquentem: Abjice retia, quibus capis voluptates et hujus vitae commoda, venique post me; consilia mea amplectere, et ego te aliarum voluptatum bonorumque coelestium faciam pescatorem, imo et hominum, quos verbo et exemplo tuo coelo lucraberis.

Ex dictis concludo, finem apostolicae vocationis duas partes complecti: alteram, ut ipsi Christum perfecta virtutum ejus imitatione sequantur; alteram, ut alios ex hujus mundi pelago adducant, qui idem faciant. Quod posterius in priore habet fundamentum; stultum enim esset, alios, ne periclitentur, ex mari educere, si propterea ego submergerer et a Christo sequendo ego retardarer, ut alios ad id deducerem.

PUNCTUM IV.

Considerandum denique, quam fuerit excellens <sup>Expendua in
obedientia
Apostolorum:</sup> Apostolorum in acquiescendo Christo vocanti obedientia. Ut enim ajunt Evangelistae: *Cum Petrus et Andreas retia sua in mari laxarent, et filii Zebedaei cum patre suo in navi retia repararent, et Matthaeus telonariae intentus esset, statim, vocante Christo et continuo relictis omnibus, secuti sunt eum*¹.

In hac obedientia indicarunt ipsi tres excellentis ^{1. abnegatio-} <sup>nem proprii
judicij:</sup> hujus virtutis proprietates. *Prima* praecipuaque fuit, captivare intellectum et judicium proprium in obsequium Christi, sese ejus praescripto absque replica et rationum, quae ad se excusandum vel jussa differenda in contrarium concurrere poterant, allegatione subjecere. Nam S. Petrus praetendere potuisset filiae educationem, familiae sustentationem ac rerum domesticarum dispositionem; Joannes et Jacobus, quod pa-

¹ Cf. Matth. 4, 18—22; 9, 9.

rentes haberent seniores suique laboris ad sustentationem indigentes; Matthaeus, quod rationes haberet cum multis implicatas multamque pecuniam negotiationi expositam, ac propterea necessarium esse, de omnibus disponere. Nihil horum praetexuerunt, sed judicium suum absolute mandatis Christi subjecerunt et, in divinam providentiam confidenter sese projicientes, caeca quidem obedientia, at non stulta, sed prudenti obtemperarunt. Illustratio enim interior divinae gratiae vis ac divinitas, quae in Christi vultu et verbis emicabat, illos convicit, ut sese totos ei traderent.

Secunda obedientiae perfectio fuit voluntatis, quam promptissime Christi voluntati subjecerunt, exuentes, quidquid affectus amoris ad uxorem, filios, parentes, cognatos ipsasque fortunas haberent. Quae licet parvae essent, magnas tamen, Gregorio¹ teste, judicati sunt reliquisse, ut qui voluntate ac desiderio, aliquid aliud quam ipsum Christum habendi, sese spoliarent. Cujus causa S. Petrus dixit: *Ecce nos reliquimus omnia, et secuti sumus te*². Non dixit: reliquimus omnia, quae habebamus; sed absolute: omnia, ut ostenderet, se omnia, quae habebant et habere poterant, reliquisse, parentes, fratres, cognatos, amicos, uxores, filios, fortunas, et quidquid juris ad eas habere potuissent, ac se ipsos demum, libertatem, voluntatem et, si opus esset, honorem et vitam ipsam, quia omnibus, ut Christum sequerentur, renunciarunt.

Tertia perfectio fuit exsecutionis, quae fuit velox, in puncto alacris, nulla mora nec per instans quidem interposita, absque repugnantia aut tristitia³; et licet ante oculos essent, quae alias amabant aut magni faciebant, parentes, retia, pecuniae, nihil tamen haec

² animi
prompti-
tudinem,

³ ex-
secutionis
celeritatem.

¹ In Evang. hom. 5. n. 2.   ² Matth. 19, 27.

³ Cf. S. Joan. Chrys. in Matth. hom. 14,

illos remorata sunt, sed tamquam serpentes omnia illi fugerunt. Qui extensa habebant in mari retia, statim ea abjecerunt; qui ea reparabant, non sunt vel ad punctum progressi; qui libros rationum apertos habebat et pecunias in ipsis mensis, reliquit eo modo, quo erant, quum verbum „*sequere me*“ audivit, idque tanta animi voluptate, ut e vestigio instruxerit convivium ipsi Christo et ejus discipulis atque publicanis, quo interior laetitia etiam exteriore proderetur. O Dei omnipotentiae miracula! o *mutatio dexteræ excelsi!*¹ O *sol tripliciter exurens montes, radios igneos exsufflans, et refulgens radiis tuis obcoecans oculos!*² concede mihi obedientiam coecam, ferventem ac diligentem, quam montibus his apostolicis contulisti, ut, tibi obsequens sicut illi, perveniam ad regnum cum illis per omnia saecula. Amen.

PUNCTUM V.

Perpendenda ultimo sunt praemia, propter hanc obedientiam a Christo Apostolis collata.

*Primum enim eos ad maximam omnium, quas in Ecclesia sua instituit, dignitatem evexit, quae est Apostolatus, suos illos constituens legatos, qui ipsius vices auctoritatemque in evangelicae legis per universum mundum praedicatione sustinerent.*³

*Deinde illos elegit, teste Marco, ut essent cum illo, et strictiorem cum eis familiaritatem haberet, omnium secretorum suorum conscientes illos faciens, quibus postea dixit: Jam non dicam vos servos, quia servus nescit, quid faciat dominus ejus; vos autem dixi amicos, quia omnia, quaecunque audivi a Patre meo, nota feci vobis.*⁴

Tertio majores eis gratias ac dona, quam omnibus Veteris Testamenti et Novi, qui eos secuti sunt,

Praemia et
dignitates
Apostolorum
perpendam,
quod facta
sunt:
1. Apostoli,

2. Christo
familiares,

3. omnibus
gratis
omnati,

¹ Ps. 76, 11.   ² Cf. Eccli. 43, 4.

³ Cf. Matth. 10, 2; Marc. 3, 14.   ⁴ Joan. 15, 14, 15.

Sanctis contulit, non modo quoad sanctitatem, sed etiam quoad sapientiam et potestatem miracula patrandi, et reliquias gratias, quae gratis datae dicuntur; qua de causa dixit Apostolus, eos *primitias Spiritus*¹ habuisse et esse *gloriam Christi*².

Quarto eisdem promisit: Amen dico vobis, quod vos, qui secuti estis me, in regeneratione, cum sederit Filius hominis in sede majestatis sua, sedebitis et vos super sedes duodecim, judicantes duodecim tribus Israël³, eo quod ipsi obediverint ac ejus intuitu et amore reliquerint omnia; quibus et in hac ipsa vita centuplo plus dedit, quam illi reliquerant. Quod si ita est, uti diximus, eos efficaci voluntate omnes fortunas, honores ac voluptates reliquisse, quas vel optare potuissent; quod eis ipse Christus dedit, centies milles plus fuit, quam quod ipsi reliquerunt. Tales enim gratias, dona et spirituales consolationes illis dedit, ut omnia, quae reliquerant, incomparabiliter excederent. Ut vero nos ipsos excitaremus ad simile quid praestandum, atque Apostoli praestiterunt, eadem nobis promisit, quae illis, ut suo loco⁴ videbimus. O mi redemptor! siquidem eos, qui vocationi tuae obdiunt, liberalibus adeo praemiis affici, aequum est, ut et ego in hac vita tibi obsequar, ut eo perveniam, ubi gloria tua frui liceat. Amen.

¹ Rom. 8, 23.   ² 2 Cor. 8, 23.   ³ Matth. 19, 28.

⁴ Infra P. VI. med. 48.

MEDITATIO VII.

De universalis vocatione, qua Christus Dominus omne genus hominum ad crucis vexillum, ad suum vexillum Lucifer vocat.

Quoniam, S. Joanne teste, *in hoc apparuit Filius Dei, ut dissolvat opera diaboli*¹, praemitteremus vocacionem, qua daemon homines ad se sequendum contra Christi crucem invitat; subjiciemus deinde ipsius Christi vocationem, ut utramque conferentes intelligamus, utrum audire expediat et sequi. Utraque vero meditatio multum adferet lucis ad recte faciendam status vitae electionem, qui nostrae saluti maxime sit conveniens.

PUNCTUM I.

Primum considerandus est *hujus mundi princeps*², Lucifer, in igneo suo throno, fumo plenissimo, sedens, aspectu horribili, vultu tremendo, innumeris daemonibus, harum tenebrarum principibus, stipatus, in id omnibus conspirantibus, ut, vexillo contra Christi crucem erecto, bellum in eum moveant. In quem finem temptationum laqueos adversus homines parant, ad tria illa vitia illos inducentes, quae S. Joannes³ *concupiscentiam carnis, concupiscentiam oculorum et superbiam vitae* appellat. Primum ad carnis voluptates alliciunt, quae circa gulam et luxuriam versantur; deinde ad divitias et honores, qui avaritiae et ambitionis sunt materia; denique ad vitae superbiam, quae propriae excellentiae est appetitio cum presumptione de se ipsis ac de judicio proprio. Vocatur vero superbia vitae, quia magna, vivax et tumultuaria

1. ejus personam horrendam;

2. tentationes, quibus homines alliciat;

est, continuo vivens, crescens reliquaque mundi hujus
vitia et peccata proferens¹.

3. deceptio-
neum, quam
efficiat.

Mox rabies illa perpendenda est, qua *daemones, ut
rugientes leones, circumveunt mundum universum, nulli
parcentes angulo, quaerentes, quem devorent*², sive per-
secutionum violentia sicut leones, sive apparentium
rationum astutia sicut serpentes, ut deceptos ad
suas partes pertrahant. Qua arte ingentem edunt
stragem, quia innumeri homines ad eos advolant, alii
concupiscentia carnis et ejus voluptatum ducti, alii
divitiarum et honorum, alii superbiae et elationis vitae;
ac denique ad ejus vexillum transeunt, quotquot *crucis
Christi sunt inimici*, de quibus ait Apostolus³: *Quorum
deus venter est, et gloria in confusione ipsorum; quorum
finis erit interitus et mors aeterna.*

Deplorabo
tot hominum
stultitiam.

Hac consideratione ad commiserationem et lacry-
mas exemplo Apostoli me excitabo, quod tantus sit
eorum numerus, qui ad partes daemonis transeant,
obstupescens eorum stultitiam, qui scientes, se in ser-
vitii et laboris sui praemium nihil, nisi inferni tor-
menta accepturos, nihilominus eum sequantur. Cir-
cumspiciens vero totam vitam meam praeteritam et
praesentem deflebo, quod aliquando in eadem fuerim
deceptione, Deumque rogabo, ut ab ea me liberare
velit. Amen.

PUNCTUM II.

Considerabo
Christi evo-
cationem:
1. Personam
amabilem;

Considerandus deinde Christus Dominus noster in
humili quodam loco, vultu amabili et jucundo, di-
scipulis et alia multa hominum turba circumdatus,
atque omnibus dicens: *Si quis vult post me venire,
abneget semetipsum et tollat crucem suam et sequatur*

¹ Cf. Ps. 73, 23.   ² Cf. 1 Petr. 5, 8.

³ Cf. Phil. 3, 18.

me¹. Quibus verbis ad tria alia omnes invitat, iis contraria, quae princeps hujus mundi proponebat.

Primum ad propriam uniuscujusque abnegationem et triplicis illius mundi concupiscentiae vitiorumque ab illis manantium mortificationem, ut quisque vide-
licet omnes sensuum voluptates, divitiarum cupidita-
tem, omnem inanis honoris internaeque superbiae et
propriae excellentiae appetitionem et praesumptionem,
judicium denique proprium et voluntatem abneget
atque mortificet.

Deinde ad propriam crucem tollendam invitat, ut prompti nimirum sint ad triplicis illius mundi con-
cupiscentiae contraria amplectenda, ad labores vide-
licet doloresque tolerandos, paupertatem, contemptum
et omne genus humiliationis et subjectionis, quia spi-
ritualis crux Christi his tribus partibus constat: pau-
pertate, contemptu et dolore, quamvis earum unam-
quamque plures molestiarum differentiae comitentur.
Quam crucem vult Christus quotidie ab omnibus ita
tolli, ut quisque eam partem ferat, quae eo die ipsi
contigerit, idque cum perseverantia usque ad mortem.

Tertio denique invitat omnes ad virtutum suarum et exemplorum, quae ipse praebet in abnegatione et propriae crucis bajulatione, imitationem, quia decre-
vit, nullum omnino ad suum comitatum et scholam admittere, qui eam non statuerit amplecti et sub tali suo vexillo militare; ideoque protestatus est: *Qui non bajulat crucem suam et venit post me, non potest meus esse discipulus² et non est me dignus³.*

Mox expendam, quam sit haec vocatio rationi
consentanea. Si enim ego sum improbus et ab utero ad vitia peccataque propensus, aequum omnino est,
me ipsum ita abnegare, ut pravas omnes propensi-
ones mortificem, quo a malis et incommodis, quae ab

2. Ejus
invitationem
ad laboriosa
et aspera
quaequa;

¹ Luc. 9, 23.   ² ib. 14, 27.   ³ Matth. 10, 38.

^{3.} quantas
babeam
rationes Eum
sequendi.

eis proveniunt, eripiar. Et, si voluptates, divitiae, honores et hujus mundi excellentiae fomentum sunt iniquitatum, justum est, inordinatum illorum amorem exuere, ut a tot miseriis sim liber. Et, si necesse quoque est, multas mihi in hac vita calamitates, dolores ac tribulationes accidere, quid prudentius fecero, quam si, vel ex necessitate virtutem faciens, crucem meam libenter amplectar, qua vitam promerear aeternam? Ac denique, si Christus Dominus noster e coelo descendit, ut crucem suam ferret, dolores, paupertatem, contemptum amplectens: quid magnum fecero, si eundem sequar, id faciens, quod dux meus, rex meus et Deus meus, ut me exemplo suo permoveret, effecit? O dux supreme! siquidem me ad id vocas, ut me ipsum abnegem, accede, Domine, ut tecum contra me ipsum certes; necesse est enim, ut fortior me sit is, qui me vincat. Et quandoquidem id a me requiris, ut quotidie crucem meam portem, impertire etiam gratiam tuam, ne succumbam aut ab ea oppressus deficiam. Amen.

PUNCTUM III.

Tertio considerandae sunt tres illae efficacissimae rationes, quibus usus est Christus Dominus, ut hanc vocationem nobis persuaderet.

Prima est: Qui voluerit animam suam salvam facere, perdet eam, et qui perdiderit animam suam propter me, salvam faciet illam¹; quasi diceret distinctius: salus vestra et vita aeterna in eo est posita, ut, vos ipsos abnegantes crucemque vestram portantes, me eo usque sequamini, ut, ubi necesse fuerit, vitam hanc temporalem mei causa exponatis, sicut ego exposui. Et qui hoc modo eam exposuerit, non omnino

Expendam
rationes
a Christo
additas:

1. agitur
salus
aeterna;

¹ Lue. 9, 24.

eam perdet, quia perfectiorem hac aeternamque recipiet. Eadem ergo ratione imaginari licet Christum mihi dicentem: Qui fortunas suas, honorem, delicias, amicos et quocunque temporale bonum propter me perdiderit, eadem postmodum inveniet; contra qui eadem conquerirere aut conservare contra voluntatem meam voluerit, ea perdet et animam simul cum illis in aeternum.

*Secunda ratio est: Quid enim prodest homini, si mundum universum lucretur, animae vero suae detrimentum patiatur? aut quam dabit homo commutationem pro anima sua?*¹ Ac si nobis diceret: si satanae suggestionem, non vero meam vocationem sequamini, animas vestras perdetis in aeternum. Quid igitur vobis profuerit, omnes hujus mundi delicias, honores et excellentias consecutos fuisse, si tandem anima vestra pereat? Interrogate damnatos ipsos, qui jam in inferno cruciantur, et respondebunt: *Quid nobis profuit superbia? aut divitiarum jactantia quid contulit nobis?*² deliciae, honores, dignitates, et quidquid bonorum in terra est, quam nobis utilitatem attulerunt? *Transierunt omnia illa tamquam umbra et tamquam nuntius praeteriens;* nunc vero aeternis his tormentis cruciamur.

*Tertia ratio est: Filius enim hominis venturus est in gloria Patris sui cum Angelis suis, et tunc reddet unicuique secundum opera ejus*³; quasi nobis diceret: ego venturus sum cum meae crucis vexillo ad hunc mundum judicandum. Et quos reperero noluisse illam mecum portare, ad aeternum ignem in daemonum societate, cujus partes secuti fuerunt, condemnabo; eos vero, qui, voci meae obedientes, crucem meam amplexi fuerunt, ad aeterni Patris mei gloriam deducam.

2. mundi
detrimentum
Bocci
pendendum;

3. prout
egerimus,
recipiemus.

¹ Matth. 16, 26.

² Sap. 5, 8.

³ Matth. 16, 27.

Has tres rationes bene perpendens utramque vocationem, Luciferi scilicet et Christi, conferam finemque infeliciissimum eorum, qui illum, felicissimum vero eorum, qui hunc sequuntur. Quum itaque, ipso Christo Domino teste, sit impossibile simul *duobus dominis servire, Deo et mammonae*¹, Christo vanisque hujus mundi honoribus, nec possibile sit sub duobus adeo inter se repugnantibus ducibus militare: contendam omnino, aures meas Luciferi suggestionibus occludere, voci vero Christi audientes praebere, me ipsum, ut ipse suadet, abnegando, meam crucem bajulando ac supremum ducem meum sub ejus vexillo promptissime sequendo. Ad quod praestandum juverit quoque expendere, quid in hora mortis, et quum ante Christi tribunal in die judicii constituar, fecisse, quem secutum me fuisse vellem, divitias an paupertatem, honores an contemptum, delicias an afflictiones, meam voluntatem explevisse an eandem meque ipsum abnegasse. Et illud porro nunc eligam, quod tunc elegisse et amplexus esse vellem.

Quae Lucifer praebet duleia, re sunt amara;	quae Christus, specie amara, re jucunda
--	---

Ne vero tam procul, ad mortem et judicium rem hanc et felicem electionem differre videar, id unum addam, quod valde ad rem facit: in Luciferi vocatione, quae in speciem delicias, honores, divitias, libertatem et requiem promittere videtur, omnia tamen tot acerbitatibus commixta esse, ut re ipsa sint difficillima. Nam ipsimet damnati apud Sapientem fatentur: *Lassati sumus in via iniquitatis et perditionis, et ambularimus vias difficiles*². Contra vero Christi vocatio, etsi in speciem sit abnegatio et crux, ita tamen a divina providentia temperata et eujusque humeris ac viribus proportionata tantaque coelestium gratiarum jucunditate respersa est, ut etiam in hac vita jucundissima ac levissima judicetur. Nam

¹ Matth. 6, 24.   ² Sap. 5, 7.

et iis, qui a partibus daemonis steterunt, magnum est levamen, ad Christi castra transire; quos ipse Christus hoc ipso ad se invitat, quum dicit: *Venite ad me omnes, qui laboratis et onerati estis, et ego reficiam vos; tollite jugum meum super vos, et discite a me, quia mitis sum et humilis corde; et invenietis quietem animabus vestris. Jugum enim meum suave est, et onus meum leve*¹. Quamvis, inquit, jugum meum sit sui ipsius abnegatio, est tamen suave; et quamvis crux mea sit onus, est tamen leve, modo humiles esse velitis et mansueti, sicut me esse videtis. Ego enim *humilibus eam gratiam impertior*², ut, quidquid alias grave est et asperum, vere leve reddatur ac jucundum. O magister dulcissime, cujus humeris mea et mortalium omnium crux innititur: concede, quaeso, mihi, tuam ut vocationem audiam laboresque crucis amplectar, providentiae tuae relinquens, ut levamen et auxilium ad eam ferendam opportunum tempori suo adferas, ut ego eligens, dum vivo, id quod mortis tempore optarem elegisse, accipiam in judicio tuo coronam gloriae. Amen.

MEDITATIO VIII.

De resignatione ad Christi vocationem amplectendam et renuntiandum omnibus, ut quis in ejus discipulum adscribatur, necessaria.

Quoniam Christus Dominus nunquam a vocandis ad suam sequelam hominibus desistit, aptissimam hic dispositionem indicabimus, quam habere debemus, ut eo contendamus, quo sanctissima ejus vocatio locum

¹ Matth. 11, 28—30.   ² Cf. Jac. 4, 6.

Interna
terram
renuntiatio
necessaria.

in nobis inveniat, et porro per eam consequamur aeternam vitam. Eam autem dispositionem docuit idem, qui vocat, Christus Dominus noster, admiranda illa sua apud S. Lucam sententia: *Omnis ex vobis, qui non renuntiat omnibus, quae possidet, non potest meus esse discipulus*¹. Qua sententia non ita jubet omnes renuntiare omnibus, quae possident, ut illis re ipsa se spolient, sed corde et inordinato eorum affectu, et ut parati etiam sint re ipsa se spoliare et a se abjicere, quum aut ad salutem aeternam impedimento sibi esse animadverterint, aut certe quum speciali Deus vocatione ad id eos permoverit, inspirans, tale medium ipsis ad eandem salutem consequendam convenientissimum esse atque tutissimum. Sub illa autem communi voce *omnium* intelligendae sunt facultates omnes temporales, honores, dignitates, officia, etiam eminentia, parentes, filii, fratres, amici, noti et quaecunque personae et res reliquae hujus mundi, quorum inordinatus amor a Christo Domino sequendo nos potest retardare et, ne ejus discipuli simus, impedire. His praemissis tres hominum classes distinguemus, qui salutem consequi desiderant et porro ad Christum sequendum se disponere, ut discernamus, quinam illorum rectam viam teneant, ut illis nos conjungere statuamus.

Quam
diversae so-
habent
homines
ad Chi-
sequelam.

PUNCTUM I.

Prima classis eorum est, qui, salutis suae finem assequi volentes, media tamen ad id ob difficultatem, quam adjunctam habent, non applicant; vellent Christum sequi, non tamen omnibus renunciare. Quodsi forte eis renunciare et inordinatum ad ea affectum exuere velint, efficacia tamen ad id media non arri-

¹ Luc. 14, 33.

piunt, sicut aegroti illi, qui, sanitatem recipere cupientes, nec sanguinem tamen emittere nec pharmaca aliave ad eam necessaria medicamenta adhibere volunt ob dolorem et acorbitatem, quam in illis sentirent. Hi contraria omnino divinae vocationi et mandato illi de renuntiando omnibus dispositione laborant; qui propterea nec spiritualem salutem, nec aeternam unquam vitam consequentur, ad quam non desideriis nudis, si opera desint, pervenitur. Nam etsi salutem consequi et sanari velle videantur, re vera tamen id nolle potius convincuntur. Id enim Spiritus Sanctus insinuavit, quum dixit: *Vult et non vult piger*¹; vult finem, sed non vult media; vult ad Christum pervenire, sed non vult eundem sequi; vult virtutem, qua bona est, sed non vult, qua eadem difficultatem habet annexam, propter quam eam deserit.

Lustrabo ergo me ipsum, ut videam, num eadem laborem deceptione, dum virtutes aliquas consequi cupio. Interdum enim dicam, cupere me humilitatem consequi et superbiam extirpare; sed me nec ipse humiliare studeo, nec ab aliis humiliari sustineo. Dicam, me cupere patientiam obtinere et iram vincere; nolo tamen quidquam tolerare. Et porro superbus remaneo et impatiens, quia et perturbationum animi mortificatio ad vitia superanda et virtutum exercitatio ad virtutes ipsas acquirendas est omnino necessaria.

Videam, num
ego et in
quibus ita
me geram.

PUNCTUM II.

Secunda classis eorum est, qui desiderio salutis consequendae media etiam volunt adhibere, sed quae ipsi judicio suo approbant et propria voluntate eligunt, non quae Dei praescripta sunt voluntate. Vo-

2. Secunda
vult im-
perfecte —
media en-
sola, quae
placunt.

¹ Prov. 13, 4.

lunt Christum sequi et inordinatum ad res suas amorem deponere, sed hanc tamen certam statuunt exceptionem, ut eas retineant. Et quamvis eadem occasiones ipsis sint peccandi, Deusque interne illos ad eas etiam reipsa deserendas instiget, non acquiescent, sed quum id sentiunt, tristantur potius, sicut adolescens ille dives, quum audivisset a Christo: *Si vis perfectus esse, vade, vende, quae habes, et da pauperibus*¹, abiit tristis. Similes hi sunt illis aegrotis, qui quum sanitati restitui cupiant, non tamen ea volunt acceptare medicamenta, quae praescribit medicus, sed quae ipsi tamquam palato suo arridentia elegerint, volentes etiam voluntatem medici ad eadem approbanda pertrahere. Sic, inquam, hi volunt Dei voluntatem ad suam inclinare, non suam Dei voluntati subjicere. Quare et hi laborant dispositione divinae repugnante vocationi renunciandi rebus omnibus, etiam cum salutis propriae periculo. Nam forte novit Deus, talem rerum exspoliationem ad inordinatas ipsas affectiones exuendas et multa peccata, quae ab eis proveniunt, evitanda et porro ad perfectam ipsorum curationem esse necessariam.

Et universim erendum mihi est, morborum meorum spiritualium remedium non in mediis, quae meo capite et coeco judicio adinvenio, sed in iis, quae statuerit Deus, positum esse, qui medicus est animae peritissimus. Sicut Naaman ille Syrus leprosus, etsi vehementer optaret a lepra sanari, remedium tamen ab Elisaeo propheta sibi constitutum admittere solebat, *septies in Jordane lavandi*, sed illud facilius, quod suo capite sibi elegerat, ut videlicet propheta *egredieretur ad ipsum et tangeret manu sua locum leprae*²; sed re ipsa nunquam fuisse sanitati restitutus, nisi mente mutata, a propheta praescriptum medium fuisse

¹ Matth. 19, 21.

² Cf. 4 Reg. 5, 10. 11,

amplexus, quia Deus sanitatem illi reddere decreverat, non medio ab ipso excogitato, sed alio magis eidem utili et accommodato.

Sed et hic lustranda sunt interiora mea circa res alias vitae et instituti mei, ut videam, num in eis decipiatur. Si enim confitear peccata mea et animae meae rationes confessario aperiam, error erit, mediis, quae ille mihi ad sanitatem recipiendam praescribet, nolle acquiescere, sed iis, quae ipse mihi effingo. Similiter, si sum religiosus, magna mea erit deceptio, status mei perfectionem mediis a me excogitatis obtinere velle et contendere, praelatos meos ad ea approbanda pertrahere meumque judicium et voluntatem eis non subjicere. Quare merito mihi simile quid objicere Christus posset, quod in pari occasione dixerat S. Petro: *Vade post me, satana*¹; non enim ego facere debeo, quod tu vis, sed tu, quod ego. Non magister discipulum, sed discipulus magistrum sequi debet; nec subditus Superiorum suum, sed Superior subditum gubernare. O supreme magister! siquidem nobis es *via, veritas et vita*², ne patiaris, aliam me quam tuam viam tenere, nec aliam quam tuam veritatem amplexi, nec vitam aliam quam tuam ducere, te semper sequendo, qui e coelo descendisti, non ut tuam, sed Patris tui voluntatem ea via, quam ipse praescripsit, sequereris.

PUNCTUM III.

Ex his intelligam, tertiam classem feliciorem esse eorum, qui quum finem salutis suae, propensionum inordinatarum victoriam ac virtutum perfectionem cupiant obtainere, ita media illa amplectuntur, quae Deus illis proponit, ut se ipsos universim Dei voluntati re-

3. Tertia
classeis
perfecte volit,
adabilitis
mediis
quibusvis
con-
venientibus

¹ Matth. 16, 23.   ² Joan. 14, 6.

signent paratosque vel ad retinendas, vel ad abjiciendas res suas offerant et aequae ad utrumque statim amplectendum inclinent, quod ad Dei gloriam et honorem, animae vero suae salutem magis expedire cognoscent, sicut aegroti illi, qui adeo sunt salutis cupidi, ut in medicorum se manus totos projiciant, promptos, ea medicamenta acceptare, quae illi convenientiora judicabunt, nec, quod in se est, ad haec potius, quam ad illa propendentes. Haec mira est ad divinam vocationem audiendam ejusque illustrationes et inspirationes recipiendas dispositio, quamvis confidentia semper sit in Dei providentia collocanda, qui per Isaiam ait: *Ego Dominus Deus tuus docens te utilia, gubernans te in via, quam ambulas*¹, sive per se ipsum id faciat, sive per suos ministros. Et quicunque se permiserint ab ipso gubernari, omnia, quae ipse suggesserit et praeceperit, media acceptantes: accidet illis, quod idem mox subjicit: *facta fuisset sicut flumen pax tua, et justitia tua sicut gurgites maris*; perveniente propterea tales secure ad portum salutis et perfectionis. Divina enim providentia unumquemque ad eum statum vitaeque rationem vocat, quae ipsi maxime conveniens est, ut part. VI. meditat. 46. apparebit.

Si hasce tres praedictas hominum classes inter se contulero damnaque et deceptions duarum priorum deprehendero, oportet me tertiam eligere ac in Dei conspectu constitutum eidem ex toto corde, sicut Saulus olim, dicere: *Domine, quid me vis facere?*² Ecce servum tuum, te sequendi ac tibi serviendi cupidum, sed multis inordinatis affectionibus languentem. Manibus me tuis totum trado, ut de me pro libitu disponas; paratus enim sum, tuam exsequi voluntatem. Suggere, doce, propone media, saluti animae meae convenientissima; divina enim gratia tua me

In hac classe
me in
omnibus
constituere
contendant.

¹ Is. 48, 17.   ² Act. 9, 6.

adjuvante, illa exsequar, sive retentis facultatibus,
quas possideo, sive abjectis amore tui.

Sunt tamen, qui, ulterius adhuc pergentes, quo Ino studebo
propius ad Christi imitationem accedant, inclinant
potius cupiuntque, quantum in ipsis est, pauperes re
ipsa esse, contempti, afficti, sicut ipse Christus fuit,
quam divites, honorati et consolati, sicut alii, etiam
Sancti, fuerunt, quamvis in ea sint indifferentia, ut
vel amplectantur vel rejiciant utramvis partem juxta
ipsius Christi beneplacitum, eo quod sciant, non omni-
bus eam gratiam conferri, ut in rerum spoliatione et
voluntaria religiosa paupertate ipsum sequantur aut
injurias et contumelias pro illo patientur. Hanc etiam
animi praeparationem obtinere omni conatu curare
par esset ad imitationem Apostoli, qui dicebat: *Mihi
autem absit gloriari, nisi in cruce Domini nostri Jesu
Christi, per quem mihi mundus crucifixus est, et ego
mundo*¹; ego enim mundum et horreo et contemno,
mundusque me quoque horret atque contemnit, ita
me tractans, ut crucifixum quempiam contemptibilem,
infamem et infelicem. O Deus aeterne! concede mihi
hanc ex tua misericordia dispositionem, ut dignus
efficiar, quem ad magna praestanda et amore tui
etiam ferenda vocare velis. Amen.

Ino studebo
inclinare ad
ea, quae
naturae
meae sunt
contraria.

---

¹ Gal. 6, 14.

MEDITATIO IX.

De miraculo, a Christo in nuptiis Canae Galilaeae edito.

PUNCTUM I.

Considerabo
Jesum et
Mariam in
nuptiali
convivio:

*Nuptiae factae sunt in Cana Galilaeae, et erat mater
Iesu ibi. Vocatus est autem et Jesus et discipuli ejus
ad nuptias. Et deficiente vino, dicit mater Jesu ad eum:
Vinum non habent¹.*

Primum consideranda est Christi Domini benignitas et charitas, quam ostendit accedendo convivium illud nuptiale, ut aliis beneficiandi captaret occasionem et spirituale aliquod lucrum suis discipulis adferret. Simul vero attendam ejus in mensa puritatem, modestiam et in mediis illis nuptiarum gaudiis gravitatem, eo nos docens exemplo, virum spiritualem in omni loco talem esse debere, ut non se ad profana effundat, juxta Davidis consilium: *Justi epulentur et exsultent, sed in conspectu Dei*²; sic enim nihil indignum facient sanctitate, quam profitentur, aut Domino, in cuius praesentia versantur.

Deinde Virginis commiseratio et sollicitudo pendenda est, quae, vini defectum advertens pudoremque et confusionem hospitum providens, miserta, etiam nemine id monente, remedium procurare opera Filii cogitavit, ut gratum animum iis, qui ipsam inviterant, ostenderet. Idemque nunc erga sibi addictos et devotos praestat, eorum vicem et necessitates dolens, etiam quum ipsi aut obliviscuntur aut negligunt ad eam pro remedio recurrere. Nam, ut S. Augustinus ait³,

¹ Joan. 2, 1—3; cf. S. Thom. III. q. 43. a. 3. ² Ps. 67, 4.

³ Cf. serm. de annunt. Dom. II. (inter orat. spurias S. Aug. edit. Mign. serm. 194 app.) et de civ. Dei l. 20. cap. 17.

quo beatissima Virgo caeteris Sanctis est melior, eo est de nostris commodis eisdem sollicitior. O Virgo sanctissima! cur non ego in tuo ero obsequio sollicitus, quae in meis necessitatibus reparandis adeo es sollicita? Si adeo tibi curae est, gratiam pro quovis exiguo obsequio rependere; aequum etiam est, me sollicitum esse pro collatis in me beneficiis te glorificare. Ea enim spe esse possum, quod porro pergens etiam majora praestabis.

Tertio perpendendum, quam benevola ac resignata confidentia brevissimam illam petitionem proposuerit Beata Virgo: *Vinum non habent*, omnino certa, Filii visceribus, cui nec amorem nec potestatem ad pietatem indigentibus exhibendam deesse noverat, satis fore, praesentem illam necessitatem ei insinuare, ut, si ita expediret, eam sublevaret. O Virgo sanctissima! respice, quantus in me sit vini charitatis et devotionis defectus; et quae ob materialis vini defectum tanta commiseratione tangi te ostendisti, ob spiritualis vini inopiam magis etiam permota, sicut illis procurasti remedium, hanc etiam cura sublevandam, dicens Filio tuo: Fili, servus hic meus non habet amoris divini vinum; tribue ergo illi copiosum, ut cum fervore tibi servire possit. Imitabor vero et ego exemplum hoc Beatae Virginis, ejus orandi rationem usurpans, qua necessitates meas magna resignatione, confidentia amoreque Christo Domino proponam, illius liberalitati et benignitati remittens, ut opem, quando magis expediet, adferat. Ideoque loco verbi *vinum* similia licebit ponere ac Deo Domino nostro dicere: Pater mi, deest mihi fervor; Deus meus, deest mihi humilitas, patientia, obedientia; respice miseriam meam et miserere.

3. ejus
fiducialem
petitionem.

Quanto magis
me juvabit
in spirituali
inopia.

De hoc orandi modo phura dicentur in meditat. de suscitate Lazari, infra meditat. 41.

PUNCTUM II.

In responsu
Christi
expendunt;

Ad Beatae Virginis insinuatam petitionem respondit Christus: *Quid mihi et tibi est, mulier?* *Nondum venit hora mea*¹. Hujus adeo in speciem siecae injucundaeque, re ipsa vero mysterio plenae responsionis expendendae sunt causae.

1. Eius
divinitatem;

Prima fuit, quo se Christus plus, quam hominem esse et simul Deum manifestaret, cuius proprium est, miraculum edere, quod mater petebat, in quo tamen ita eam designationem sequi et tempus et horam servare oporteret, quae idem, qua Deus erat, designasset, ut nec carnis nec sanguinis intuitu ea mutaret aut praeveniret, hoc exemplo docens, non debere nos necessitatibus nostris angi nimium aut turbari et optare, horam a Deo ad earum remedium destinatam praeveniri, aut tempus, quo subveniat, ei praescribere, sicut qui Bethuliae obsidebantur, praescripserunt, quos propterea *Judith* merito reprehendit²; sed postquam, quod mearum est partium, praestitero, oportere me totum divinae providentiae committere, ut tempore a se ad id statuto (quod opportunius magisque erit mihi expediens) opem ferat. O Salvator dulcissime, qui et necessitatum et miraculorum tempus constitutum habes, eam sequere designationem; nam voluntas mea ita resignata est, ut tuae semper obsequatur nec ad horam aut momentum ab ea recedat.

2. a carnis
affectu im-
munitatem;

Secunda causa fuit, ut nos doceret, quam esset ab omni carnis affectu remotas; qua de causa verba etiam sua ita semper proferebat, ut cordis affectus proderent. Nunquam enim legitur sanctissimam Virginem tenero matris nomine compellasse, sed mulieris, ut tum hoc loco, tum in ipsa cruce pendens fecit, quum eam discipulo commendaret³. Imo quum con-

¹ Joan. 2, 4.

² Cf. Jud. 8, 11.

³ Cf. Joan. 19, 26. 27.

cionantem quidam ex auditoribus interrumperent, dicentes: *Ecce mater tua et fratres tui foris stant quae- rentes te; expeditissime respondit: Quae est mater mea, et qui sunt fratres mei? Et extendens manum in discipulos suos dixit: ecce mater mea et fratres mei. Quicunque enim fecerit voluntatem Patris mei, qui in coelis est, ipse meus frater et soror et mater est*¹. Ex quo discam, a carnis et creaturarum omnium affectibus omnino me expedire, nec ipsum matris aut fratris nomen ore meo usurpare, si et cor meum hisce vocibus trahi experior, sed contendam potius, divinae voluntatis executionem super omnia aestimare; propterea siquidem Moyses: *Qui dixit, inquit, patri suo et matri suae: nescio vos, et fratribus suis: ignoro vos; et nescierunt filios suos. Hi custodierunt eloquium tuum et pactum tuum servaverunt*².

Tertia causa fuit, ut Beata Virgo excellentissimas suas virtutes exercendi haberet occasionem, patientiam potissimum, humilitatem, confidentiam. Neque enim adeo dura Filii in omnium conspectu responsione turbata fuit aut conquesa nec verbum ullum reddidit, quo se injuria affectam ostenderet; imo, quod majorem adfert admirationem, nec fiduciam depositit, quod esset exaudita et quod petiverat impetrasset, ut mox apparebit. Cujus exemplo me ipsum ad patientiam animabo nec animo dejiciar, etiamsi Deus petitiones meas vel non exaudiatur, vel differat exaudire, vel si quandoque insulas ab hominibus responsones retulero, memor sententiae illius Isaiae: *In silentio et in spe erit fortitudo vestra*³. His enim mediis a Deo obtinebimus, quae desideramus.

occasionem
actuum
virtutum
exerc. Mariae
datam.

PUNCTUM III.

Dicit mater ejus ministris: *Quocunque dixerit vobis, facite*⁴. In qua sententia perpendendae sunt heroicae

In responso
B. V.
expendana:

¹ Matth. 12, 47—50.   ² Deut. 33, 9.   ³ Is. 30, 15.

⁴ Joan. 2, 5.

ipsius Virginis virtutes, quas in ea prodidit, ejusque consilii sive insinuationis praestantia, finis et scopus, ipsa denique verba.

Primum heroicam ostendit fiduciam. Nam etsi Filius ei distinete respondisset: Faciam, quod petis; nihil aliud illa ministris dicere potuisset, quam dixerit.

Magnam deinde lucem habuit ad Christi mentem et finem penetrandum. Etsi enim ille praesenti necessitati occurrere potuisset, sive novum vinum creando, sive paululum illud, quod remanserat, multiplicando, mensae interim ministros non monendo: ipsa tamen Beata Virgo, sciens, Deum, ut nostris necessitatibus subveniat, nostram cooperationem requirere, cognovit, Filium aliquid famulis, ut facerent, commissurum. Ac propterea illos monuit, ut, quodecumque illis Filius diceret, exsequerentur.

Ex hoc ergo Beatae Virginis consilio discemus, ad obtainendum a Deo, quod cupimus, nullum efficacius esse medium, quam si confidentiae id obtainendi obedientiam eorum, quae ipse praescribit, conjungamus, quia, ut regius ait propheta, Deus voluntatem timentium se faciet, et deprecationem eorum exaudiet¹; et S. Joannes: *Si cor nostrum non reprehenderit nos, fiduciam habemus ad Deum; et quidquid petierimus, accipiemus ab eo, quoniam mandata ejus custodimus, et ea, quae sunt placita coram eo, facimus*². Et ipse Christus Apostolis suis dixit: *Si verba mea in vobis manserint, quodcumque volueritis, petetis, et fiet vobis*³. Et universim, quo nos magis obedientes fuerimus Deo⁴, eo ipse nostris orationibus obedient magis. Quapropter obediens magno fervore, anima mea, si cupis cito exaudiri; nam citius vel unica sic obedientis exauditur oratio, quam ignavi alicujus decem millia.

¹ Ps. 144, 19.   ² 1 Joan. 3, 21. 22.   ³ Joan. 15, 7.

⁴ Cf. S. Aug. de op. monach. c. 17.

Affectum *denique* Beatae Virginis, quo silentium et verborum <sup>verborum
parcitatem.</sup> parcitatem colebat, attendam. Sive enim verba ad Filium, sive ad mensae ministros considerem, ea brevia, moderatissima ac matura fuisse deprehendam. Haec vero nominatim, tamquam a tanta matre et magistra profecta, cordi meo imprimenda curabo; et quidquid mihi Christus Dominus noster dixerit, nulla re praetermissa, etiam difficulti, et quae non ad rem aut parvi omnino momenti mihi esse videatur, implere studebo, sive occultis ipse inspirationibus eam suggerat, sive opera Superiorum. O suprema Virgo, virtutum omnium magistra, doce me, quaeso, in praxim eas deducere, quas tu hic exerceuisti, ut in eis possim Filio tuo placere dignusque esse, ea consequi, quae desidero.

PUNCTUM IV.

Et dicit eis (ministris) Jesus: Implete hydrias aqua. Et impleverunt usque ad summum; et quum aquam in vinum convertisset, dicit eis Jesus: Haurite nunc et fert architriclino¹.

Jussio
Christi et
miraculum.

Hic *primum* est consideranda horum ministrorum obedientia, ut qui beatae Virginis consilio optime instructi essent. Nulla enim aut mora aut replica interposita (qua utique inquirere potuissent: ut quid hoc injungitur? quid aquae cum vino, cuius inopia laboramus?), sed proprium judicium subjicientes, id, quod jubebatur, sunt exsecuti, et ea ratione, qua non cogitabant, id, quod cupiebant, praeter mentem obtinuerunt. Ex quo diseam, quam sit tutum, Deo ejusque vicariis obtemperare, non inquirendo ex curiositate causas, ob quas aliquid mihi injungatur, tum ad callidi hostis nostri fraudes evitandas, qui ea ratione

Perpendam:
1. obedientiam ministrorum;

¹ Joan. 2, 7. 8.

seduxit Evas, eam interrogando causam prohibitionis comedendi fructum arboris scientiae, tum quod plerumque Deus, ut, quod petimus, nobis largiatur, aliquid nobis consuevit praecipere ei, quod quaerimus, in specie repugnans, quo discamus, judicium nostrum ejus obedientiae subjicere; et si in iis, quae me humiliare aut desolationem mihi adferre videntur, obtemperem, ea me via Deus exaltabit et consolabitur.

2. Christi potentiam; Perpendam *deinde* Christi Domini omnipotentiam, qui absque ullo aquae contactu sola voluntate sua in vinum eam convertit. Exsultabo itaque, quod adeo potentem habeam Salvatorem, eumque orabo, ut pravum cor meum in bonum convertere dignetur et, quod frigidum nunc est et imperfectionibus plenum, reddere fervens ac perficere, totumque me ipsum liberaliter, sine contradictione aut repugnantia ulla ad parendum offeram. Nam, ut S. Augustinus¹ ait, qui fecit me sine me, non mutabit me ex malo in bonum, nec ex frigido ferventem reddit, si ego restitero.

3. Ejus liberalitatem. *Tertio* expendam porro insignem ejusdem Christi Domini liberalitatem in compensandis obsequiis sibi praestitis, dum pro uno forte vilis vini poculo, quod in convivio accepit, sex hydriias excellentissimi vini usque ad summum plenas reddidit. Quod etiamnum praestat, dum pro calice aquae frigidae mensuram reddit *bonam et confertam et coagitatom et supereffluentem*²; et religioso dat centuplum eorum, quae ipsius amore reliquit.

Quantum faciet in spirituali connubio? Ac *denique* cum piis illis mentibus, quae orationi se dedunt, spirituale contrahens connubium eas *introducit in cellam vinariam*³, ubi ex sex hydriis (quas coelestium affectuum, actuum scilicet heroicorum sex virtutum praestantissimarum plenissimas habet) hau-

¹ Cf. in Joan. tr. 72. n. 2 et 3.

² Lue. 6, 38.

³ Cant. 2, 4.

stum summa earum laetitia propinat: charitatis nimis erga Deum, misericordiae in proximos, zeli divinae gloriae et salutis animarum, ferventis devotionis cum magna promptitudine ad omnia obeunda quae divinum obsequium concernunt, gratitudinis cum laude et gratiarum actione pro beneficiis acceptis, et obedientiae resignatae ad faciendum et preferendum, quidquid Deo beneplacitum fuerit. O Salvator omnipotens et large liberalis, te solum Dominum ac Deum meum ac omnia mea habere volo: introduce me in cellam tuam vinariam et sex horum affectuum heroicorum vino me inebria et ad summum usque perfectionis statui meo propriae reple, quo *Seraphini* instar accensus sex hisce *alis advolem*¹ et tibi conjungar nec a tuo amore et laudibus unquam desistam per saecula omnia. Amen.

PUNCTUM V.

Quales denique effectus in hoc miraculo fuerint, est perpendendum. Inter quos *primus* fuit Beatae Virginis gaudium, quum illud miraculum patratum conspexit, nec se a spe sua excidisse; ac propterea valde fuit in fiducia confirmata et maximas Filio gratias pro eo favore egit. Perpendam etiam ex hoc, quam sit potens hujus Virginis oratio et intercessio, siquidem in ejus gratiam Christus horam suam, quam ad tale miraculum patrandum nonnum venisse dixerat, acceleravit. Illa itaque oratio et petitio in causa fuit, cur hora, quae alias non pervenisset, accesserit. Dignumque magna consideratione est, quod, ut ad primam sanctificationem, quam post conceptionem suam Christus est operatus, sancti videlicet Joannis Baptiste, Beatae Virginis matris suaee opera uti voluit,

Effectus et
documenta:

Quam potentia
B. Virginis
intercessio.

¹ Cf. Is. 6, 2.

ita ad primum patrandum miraculum eandem adhibuerit; et utrumque opus per eam acceleravit, ut nos hac ratione doceret, eandem Virginem sanctissimam futuram semper nostram advocatam ad spiritualia et temporalia bona, sanctitatem et miracula, quae in suos Deus edit electos, celerius impetranda. Ideoque magnopere mihi ipsi congratulabor, quod tales habeam matrem, cui hinc valde sit curae, quidquid ad meum bonum spectat, inde vero sit eadem adeo potens ad illud mihi impetrandum. O mater piissima! monstrate mihi esse matrem in accelerando intercessione tua miseriarum mearum remedio, quo ab omni tepiditate expeditus incipiam tandem Filio tuo ferventer inservire.

Apostolorum
in fide
confirmatio.

Secundo perpendam, ipsos Christi discipulos valde fuisse hoc miraculo in fide confirmatos, propter quod S. Joannes ait: *Et crediderunt in eum discipuli ejus*¹, novo scilicet fervore fidei et magno spiritus gaudio magistri sui omnipotentiam cernentes gaudentesque, in ejus se contubernio versari, de quo eam fiduciam concepissent, quod, quamdiu illum apud se haberent, nihil esset sibi defuturum. Nec sine causa Christus voluit primum suum miraculum in re adeo domestica vulgari et necessaria ostendere, quo rudiores et adhuc in via Dei tyrones in fide confirmaret et hac ratione sensim ad altiora disponeret.

Tertio architriclini stuporem ex adeo praestanti vino gustato ortum perpendam. Neque enim continere se potuit, quin statim ad se vocari curaret sponsum ac reprehenderet, quod communem omnium hominum consuetudinem, qui primum bonum vinum apponunt et ultimo, quod deterius est, non servasset, sed contra optimum ipse in fine proposuisset. Nam primum illud, quod ipsi initio bonum fuit visum, sta-

¹ Joan. 2, 11.

tim atque gustavit, quod Christus fecerat, judicavit acerbum. Sed is non est Dei morem in ea re asse-
cutus, qui pretiosum a se factum vinum offerri noluit,
donec alterum fuisse omnino exhaustum, et ejus de-
fectus animadverti coepisset, idque ob duplarem cau-
sam. *Prima*, ut pluris faciamus ea, quae nobis Deus
largitur, quum propriam nostram miseriam experti
videmus, peropportune a Deo nobis remedium adferri,
ipsa experientia discentes id, quod regius propheta
dixit: *Deum esse adjutorem in opportunitatibus, in tri-
bulatione*¹. Subvenit enim, quum maxime nobis est
opportunum. *Secunda* causa est, ut doceat, se non
dare spiritus consolationes, donec carnales mortifi-
centur, nec pluere coeleste manna, quamdiu superest
farina ex Aegypto accepta; et, ut ait S. Bernardus²,
non bene commiscentur duo haec genera vinorum,
coelestia scilicet et terrena solatia. Quare si coelestia
gustare cupio, necesse est, in me terrena deficere,
quamvis interdum Deus det delibare coelestia, ut nos
facilius a terrenis expediamus. O animarum amator!
propina mihi ad gustandum spiritus vinum, ut in eo,
quod carni arridet, gustum nullum inveniam. Con-
cede, ut coelestis tui pectoris suavitatem percipiam,
ut terrenarum omnium deliciarum fastidium acquiram.
O anima mea! te ipsam ad voluptates sensuum mor-
tificandas permove, quo digna sis, aeternas obtainere
in saecula. Amen.

Deus dona
sea differre
solet, dum
agnoscamus
nostram
miseriam,

relinquamus
terrena.

¹ Ps. 9, 10.

² In Ascens. Dni sermo 3. n. 7 et 8; epist. 2. n. 10.

MEDITATIO X.

Christus Dominus noster negotiatores e templo expellit.

PUNCTUM I.

Ascendit Jesus Jerosolymam, et invenit in templo vendentes boves et oves et columbas, et nummularios sedentes. Et cum fecisset quasi flagellum de funiculis, omnes ejecit de templo, oves quoque et boves; et nummulariorum effudit aes et mensas subvertit. Et his, qui columbas vendebant, dixit: Auferte ista hinc, et nolite facere domum Patris mei domum negotiationis¹.

Perpendam:
1. zelum
Ch. Uni pro
gloria Dei
et nostra
sanctitate.

Primum perpendam insignem zelum, quo Christus tenebatur paternae gloriae et puritatis templi ejus. Zelus enim est ardens quoddam desiderium amovendi vel impediendi, quidquid rei amatae adversatur², eo quod sit contra ejus voluntatem, honorem aut commodum. Et quo amor est major, eo et zelus major est et major porro tristitia de injuria vel damno amati majorque ad ejus remedium impetus.

*Et quoniam Christus Patrem suum et ejus Ecclesiam immense amabat, ardentissimo quoque zelo tenebatur eorum, quae ad illos spectabant. Ex quo processit, ut flagellum acciperet et eos ex templo ejiceret, qui illud profanabant, ut notavit S. Joannes, illud Davidis allegans: *Zelus domus tuae comedit me³.* Quibus verbis zeli illius magnitudinem significat in duabus. Primum, quod fuerit instar ignis consumentis, qui non solum cor ejus torquebat, sed et facultates et honorem, gaudium et vitam ipsam consumpsit, omnia dissolvens, donec nudum, inhonoratum, desertum ac*

¹ Joan. 2, 13—16.

² Cf. S. Thom. I. II. q. 28. a. 4.

³ Ps. 68, 10.

mortuum illum in cruce reliquit, ut Patris sui ejusque domus honorem tueretur. Secundum, quod zelus hic totum ipsum in se transtulit et transformavit eo modo, quo, qui sumit cibum, illum in se convertit. Sic enim zelus ipsum Christum comedisse intelligendus est; totus enim ipse, omnes ejus cogitationes, verba et opera ita in zelum erant conversa, ut zelus ipsum moveret et urgeret ad omnia, quae boni nostri intuitu dicebat et faciebat. Et in hodiernum diem zelus iste Christum comedit. Nam (ut meditat. 11. IV. partis dicemus) zelus in causa est, cur se ipsum cibum faciat, quem comedant fideles. O dulcissime Redemptor! gratias tibi ago pro illo zelo, quem de domo Patris tui, quae est Ecclesia, et de anima mea, quae etiam ejus est domus, habuisti. Remove ab ea, quidquid tibi displicet, et consume igne tuo, quidquid illam turbat. Da etiam mihi zelum tuo similem, ut honorem tuum etiam cum mei honoris jactura propugnem; felicissimus enim ero, si zelus iste me consumpscerit, sicut te comedit.

Deinde perpendam Christi Domini, quae ex hoc zelo nascebatur, fortitudinem, qua tantae hominum frequentiae unus sese opposuit cum periculo, ne omnes in ipsum insurgerent. Amor enim divinus humanum omnem timorem expellit, quia fortis est ut mors dilectio, dura sicut infernus acumulatio¹. Et quum opus est, flagellum facit, quo castigat negligentes et a Dei domo avertit, quidquid in ejus vergit detrimentum. Et eadem etiam causa Deus ipse, ut ait Scriptura, quem diligit, corripit et quasi pater in filio sibi complacet², quo ejus auferat imperfectiones. O dulcissime Salvator, qui eodem zelo, quo flagellum accipis ad domum Patris tui purgandam, permittis hostibus tuis, flagello castigare corpus tuum, ut tuorum flagellorum

Orabo, ut in
me hunc
zelum
ostendat.

<sup>2. fortitudi-
nem hujus
zeli.</sup>

Petam, ne
michi pareat.

¹ Cant. 8, 6.   ² Prov. 3, 12; cf. Hebr. 12, 6.

poena pro illorum peccatis satisfacias: eodem, quaeso, zelo me indue, ut carnem meam pro ejus culpis castigem et magna fortitudine alienas impedire contendam. Ne, quaeso, auferatur pius *zelus tuus a me*¹, quum peccavero; malo enim ut filius castigari quam in mea libertate vivens ut extraneus haberi.

PUNCTUM II.

Proponitor
signum
mortis et
resurrectio-
nis Christi.

Potentibus Judaeis a Christo signum aliquod sive miraculum, ut crederent et approbarent, quod faciebat, respondit: *Solvite templum hoc, et in tribus diebus excitabo illud. Ille autem dicebat de templo corporis sui*², *in quo sunt omnes thesauri sapientiae et scientiae absconditi, et in ipso inhabitat omnis plenitudo divinitatis corporaliter*³ propter unionem hypostaticam. Circa hoc considerandum, quale hoc sit signum, quae miracula in se includat, quae sint ejus significata et effectus.

Primum duo hic signa complexus est Christus, alterum passionis, alterum resurrectionis suae. *Primum* est, quod permitteret ipse, excellens adeo templum flagellis, spinis et clavis destrui, dum cruci affixum, luxatum et mortuum reliquerunt. *Secundum*, quod propria virtute resurrecturus corpusque suum gloriiori, quam prius habuisset, vitae restituturus esset. Eadem signa etiam alias eisdem Judaeis dederat. *Generatio*, inquit⁴, *mala et adultera signum querit, et signum non dabitur ei, nisi signum Jonae Prophetae. Sicut enim fuit Jonas in mare projectus, quo navem a naufragio liberaret, in ventre ceti tribus diebus et tribus noctibus, et postea tamen vivus exivit: sic Filius hominis projicietur in turbatissimum mare tribulacionum et, a morte ac inferno devoratus, erit in corde*

¹ Ezech. 16, 42.

² Joan. 2, 19. 21.

³ Col. 2, 3. 9.

⁴ Matth. 12, 39. 40.

terrae tribus diebus et tribus noctibus, tertio tamen die vivens triumphator et glorificatus resurget.

Utrumque hoc signum fuit prodigiosum. Magnum enim fuit prodigium, quod Christus, Deus et homo, glorificatam habens animam, corpus tamen haberet mortale, et dissoluta animae cum corpore unitione occidi se permetteret. Quod miraculum indicium fuit infinitae ipsius charitatis et misericordiae, qua hostibus suis potestatem fecit corporis sui templum dissolvendi, ut sic illorum animarum templum repararet easque Dei vivi templa efficeret. Imo etiam omnipotentiae ipsius fuit signum, quam ostendit, dum horrendos adeo cruciatus et contemptus prodigiosa quadam patientia et mansuetudine usque ad mortem in cruce toleravit. In ipsa quoque morte omnipotentiam suam prodidit, ut qui morte sua de ipsamet morte et inferno triumphavit non solum in se ipso, sed in suis etiam electis, quos ab ejus tyrannide eripuit et ex ventre ceti, a quo fuerant devorati, exemit. Et ita glorificatus multis spoliis et innumeris animabus, quas e limbo eduxit, resurrexit.

His signis effecit, ut homines in ipsum crederent, eum diligenter et ei obedirent; quamobrem idem Dominus dixit: *Et ego, si exaltatus fuero a terra, omnia traham ad me ipsum*¹, idque non flagellis ex funiculis confectis et severitate poenarum, sed *in funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis*² et multis beneficiis adhibitis. Gratias tibi, Redemptor duleissime, ob adeo novum et inusitatum signum, tibi quidem valde charum, mihi vero utilissimum et perjucundum. Ego miser ille sum, qui templum tuum, quod est anima mea, peccatis meis destruo. Quod tamen tu tribus diebus reaedificare potes, me in primo gratia tua vivificando, in secundo perseverantia me perficiendo, et ad gloriae

Fundamen-
tum nostrae
fidei.

Gratiarum
actio et
deprecatio.

tuae participationem in tertio resuscitando. Repara igitur illud, Domine, propter tuae passionis merita, meque ad tuum obsequium trahe funiculis tot beneficiorum, quae in me contulisti, ut spiritu renovatus ad te in coelo fruendum citius perveniam.

PUNCTUM III.

*Secunda negotiato-
rum ejecito:* Considerandum tertio, Christum Dominum secundo circa suae passionis tempus negotiantes e templo ejecisse mensasque nummulariorum et cathedras vendentium columbas evertisse ac dixisse: *Scriptum est: Domus mea domus orationis vocabitur; vos autem fecistis illam speluncam latronum. Et non sinebat, ut quisquam transferret vas per templum*¹.

*Discrimen
primaæ
ejectionis.* Circa hoc factum cum praecedente comparatum est perpendendum, quod primo illo Christus verbo et flagello ex funiculis confecto negotiantes ejecit e templo, secundo autem verbis et magnis miraculis editis, relinquendo flagella pro dorso suo, ut sic nos doceat duplicum modum, quo ipse solet spirituale templum purificare, poenis scilicet et beneficiis. Primo usus est in lege vetere, quae erat lex timoris; secundo utitur in nova, quae est amoris. Quodsi neuter proficiat, tandem destruetur templum, sicut contigit Hierosolymitano, adhibito ultimo aeternae damnationis supplicio. Deinde in primo illo dixit: *Nolite facere domum Patris mei domum negotiationis*, significans, templum non esse domum negotiationis profanae, sed divinae, ac proinde non esse ad illud veniendum causa negotiandi cum hominibus, sed cum Deo, *ut negotium proprium*², quod nostram salutem concernit, *peragamus*, sacrificiis et orationibus ad felicem expeditionem ad-

¹ Matth. 21, 13; Marc. 11, 15; cf. Is. 59, 7.

² Cf. 1 Thess. 4, 11.

hibitis. Secundo *non sinebat, ut quisquam transferret vas per templum*, et severius illos reprehendit, dicens: *Vos autem fecistis illam speluncam latronum*, nobis significans, hujusmodi emptionis et venditionis negotiacionibus facile misceri fulta, fraudes, injusticias et interdum etiam simonias. *Radix enim omnium malorum est cupiditas*¹, quae eo usque pervenit, ut etiam Spiritum Sanctum ejusque gratias ac dona, per columbas expressa, vendere audeat. O Salvator mundi, *super quem descendit Spiritus Sanctus quasi columba de coelo*², quem tuis discipulis *tamquam ignem*³ communicasti, purga me a meis cupiditatibus igne tui amoris, ut *sanctitudinem et columbae puritatem, quae domum tuam decet*⁴, consequi possim in omnia saecula. Amen.

Ex hoc ulterius perpendam, qua ratione anima mea et templum et domus orationis esse debeat, in quam ingredi debeam et *Patrem coelestem in abscondito orare, qui videt in abscondito cordis mei et reddet mihi*⁵. Et quoniam non vocatur domus orationis locus, in quo semel atque iterum oratur, sed qui oratorium est et ad orationem solum dedicatus: tale debet esse cor meum, ut hujus exercitii assiduitati magno fervore conseceretur. Quocunque itaque ivero, ut Sancti loquuntur, mecum arripiam oratorium meum, ut impleam, quod Apostolus monet: *Volo, viros orare in omni loco, levantes puras manus sine ira et disceptatione*⁶. Hinc fit, ut anima mea sit domus orationis et esse debeat humilitatis, obedientiae, patientiae et aliarum virtutum. Omnes enim, ut in hujus libri introductione dictum est⁷, in orationis domo inveniuntur, eam comitantes et excellentes suos actus cum ea exercentes, ac propterea non debet esse profanae

Etiā anima
mea sit
domus
orationis:

quibus
virtutibus
instruenda.

¹ 1 Tim. 6, 10.   ² Cf. Joan. 1, 32.   ³ Act. 2, 3.

⁴ Cf. Ps. 92, 5.   ⁵ Cf. Matth. 6, 6.   ⁶ 1 Tim. 2, 8.

⁷ Cf. S. Ambr. de Sacram. I. 6. c. 3; S. Hilar. in Matth. 5.

negotiationis domus nec latronum hospitium, hoc est, vitiorum et terrenarum curarum, quae turbant et depraedantur devotionem ipsamque orationem e propria domo exturbant. Ex quo intelligam, animam meam, ut digna sit orationis domus, debere has tres conditiones praecipue habere, ut sit munda, quieta et ornata: munda a culpis, quae mordent; quieta a passionibus, quae eam turbant; ornata denique virtutum actibus, quibus fovetur. Tunc enim, ait S. Augustinus, *ipsa munditia cordis sui delectabit te et faciet te orare*¹; si autem immunda sit, turbata et incomposita, quum illam ingredi volueris, exhibis statim et orationem relinques, sicut qui ecclesiam ingreditur oraturus, in qua strepitus et clamores sunt, exit statim, quia non potest, ut cuperet, orare. O Salvator mi! sancto zelo tuo te arma, flagellum in manu tua accipe et, ingressus templum hoc, ejice ex eo, quidquid tibi displicet, nec patiaris, quidquam per illud transire, quod turbet. Purga hanc latronum speluncam, ut ex nunc sit domus orationis, Angelorum hospitium et pacis habitatio, in qua tu maneas in aeternum. Amen.

MEDITATIO XI.

De sermone in monte et de octo beatitudinibus.

*Videns autem Jesus turbas ascendit in montem, et cum sedisset, accesserunt ad eum discipuli ejus; et elevatis oculis in eos, aperiens os suum docebat eos, dicens: Beati pauperes spiritu, etc.*²

Circa hoc adeo magnificum exordium considerari potest mysterium loci, in quo sermo habetur, qui est

¹ in Ps. 33. v. 5 (sermo 2. n. 8).

² Matth. 5, 1 sq. et Luc. 6, 20 sq.

mons altus; sessio autem ipsius magistri, quae est terra humilis; auditores, qui proprius accesserunt, qui sunt ipsi Apostoli; oculorum motus, qui est elevatio ad illos conspiciendos; modus item loquendi, qui fuit os suum aperiendo; ac denique sermonis thema, quod est octo beatitudines; et super omnia interior magistri excellentia, a quo reliqua processerunt.

PUNCTUM I.

Primum considerandum, Christum Dominum nostrum in hoc monte triplicis praecipui officii, quod ejus Pater ad nostram utilitatem ei commiserat, publicam possessionem adiisse, magistri videlicet, legislatoris et consiliarii, omnia exercendo perfectione altissima, montis altitudine praesignata. Ingressus enim intra se ipsum ex thesauris scientiae et sapientiae Dei, quos in se ipso habebat, protulit nova et vetera¹, pre-

Considerabo
C. Dni
officium
decendi

ut magistri,

magister docuit nos non vana aut curiosa, non astrologiam aliasve humanas scientias, quae multum inflare, parum vero prodesse consueverunt; sed scientiam nos docuit Sanctorum², et ut Isaias loquitur: Ego Dominus Deus tuus docens te utilia³, quae altissima fidei nostraræ mysteria resque ad sanctitatem obtinendam necessarias complectuntur. Qua legislator promulgavit de novo ac declaravit divinam legem cum omni puretate et sanctitate, quam in se continet, eandemque ab omnibus erroribus, quos humana malitia ei immiscuerat, purificavit; quae vero in antiqua lege erant imperfecta, ipse excoluit atque perfecit. Qua consiliarius docuit legis novae et evangelicae consilia, quae sunt excellentissima omnium, quae consuli pos-

legislatoris,
consiliarii.

¹ Cf. Matth. 13, 52.   ² Cf. Sap. 10, 10.

³ Is. 48, 17.

sunt; quorum ratione appellatur *Admirabilis, Consiliarius et magni consilii Angelus*¹.

Deinde perpendam, tria haec officia exsecutum esse Christum Dominum novo quodam admirando et excellentissimo modo. Nam ut magister non solum exterius doctrinam proponebat, sed interius etiam lucem dabat coelestem, qua illa caperetur et aestimaretur. Ut legislator non solum excellentes leges et praeepta proponebat, sed eadem cordi imprimebat, simul gratiam conferens, ut magna suavitate implerentur. Denique ut consiliarius non solum consilium dabat, sed spiritum etiam simul et vires ad recipientum et porro exsecutioni mandandum conferebat. Qua ratione magistros omnes, legislatores et mundi consiliarios excelluit, ut propterea jure merito prohibuerit: *Nec vocemini magistri, quia magister vester unus est, Christus*². Et eadem ratione erit unus tantum legislator et consiliarius unicus. O Pater acterne, gratias tibi ago, quod mihi optimum magistrum, legislatorem et consiliarium dederis, quem dare poteras. O Fili Dei vivi, quid pro tanto hoc beneficio reddam, quod ipsemet veneris tuumque os aperueris, ut tuam me doctrinam doceres? Suffecisset enim, si Angeli venissent, et eorum ore eam mihi communicasses. O anima mea, *videant oculi tui praceptorum tuum*³, quem tibi Deus dedit. Et quandoquidem praecipit, ut *consiliarius sit tibi unus e mille*⁴, hunc elige, qui omnium est optimus, electus ex millibus. Consule eum in tuis dubiis, et *consilium tuum sint justificationes ejus*⁵. O coelestis magister, illustra me tua luce, ut cognoscam, quod me doces. O legislator superne, impetrare mihi benedictionem tuam, ut, quod mihi imperas, implere

Quantopere
prae aliis
excellat,

quum etiam
intus
loquatur
et vires
conferat.

¹ Is. 9, 6.   ² Matth. 23, 10.

³ Cf. Is. 30, 20.   ⁴ Eccli. 6, 6.

⁵ Cf. Ps. 118, 24.

valeam. O admirabilis consiliarie, da mihi vires, ut tua sequar consilia et tuo auxilio *de virtute in virtutem ascendam, donec te videam, Deum deorum in Sion*¹. Amen.

Demum perpendam, Christum Dominum nostrum nunquam desistere a tribus hisce officiis erga homines praestandis, erga eos praecipue, qui desiderant montem perfectionis cum ipso concendere et ipsi amore maxime appropinquare. Nam ut Scriptura loquitur: *Qui ad eum accedunt, illuminantur*², *et qui appropinquant pedibus ejus, per ipsius humilitatis imitationem accipient de doctrina illius*³. In tales conjicit ipse oculos suae misericordiae eosque docet nunc per sacros et pios libros, quum eos legunt, nunc seorsim per internas inspirationes, quum orant et meditantur, aperiens ipsem os suum, et ad eorum cor loquitur, ubi instar magistri novum infundit lumen ad fidei mysteria cognoscenda, et legislatoris instar affectus imprimit legis gratiae et charitatis, et sicut consiliarius vocat et ad perfectionem sequendam sollicitat.

Hoc igitur spiritu accedere me oportet ad concionem, lectionem et orationem, sicut qui prope accedit ad divinum hunc magistrum audiendum, qui me interne per alios alloquitur. Propterea enim dixit Pater aeternus, quod *non faciet avolare a te ultra doctorem tuum*⁴.

Nunquam enim usque ad finem mundi ab hoc officio cessabit. Quare in ipso horum exercitiorum vestibulo Christo Domino nostro dicere possum: O magistrorum magister, aperi, quaeso, os tuum et loquere, quia audit servus tuus⁵, desiderans, id exsequi, quod audierit.

Etiammune
hoc munus
Ch. exercet.

¹ Cf. Ps. 83, 8.   ² Cf. Ps. 33, 6.

³ Deut. 33, 3.   ⁴ Is. 30, 20.

⁵ 1 Reg. 3, 10.

PUNCTUM II.

Considerandum hic est thema ipsum et sermonis Christi fundamentum. Inspiciens enim ipse virtutum thesaurum, quem in anima sua habebat, ex eo protrulit octo primarias, quibus universa evangelicae perfectionis ratio continetur; quae virtutes quidem sunt antiquae, sed valde novae et nunquam in mundo auditae, novo quodam nomine beatitudinum illis imposito, quamvis carni essent acerbae. Hic locum habuit illud sponsae: *Labia ejus lilia distillantia myrrham primam*¹. Nam aperiens os suum nunc primum per labia sua distillavit magna dulcedine et suavitate octo hosce virtutum et mortificationis selectissimae actus, gustui quidem et carni acerbos, Deo vero gratos et suaveolentes, spiritui valde utiles, et qui ab omni culpac corruptione praeservare illum possint; praemio enim, quod promittebat, et suavissimo, quo eas proponebat, modo dulcissimos reddebat. O supreme magister, *instilla*, quaeso, cordi meo electam et probatissimam harum virtutum *myrrham*, et manus meae ac diti et omnes animae facultates *illam distillent*², doctrinam e vestigio tuam opere exsequendo.

mundo
contrariae, Deinde perpendam, qua ratione Christus Dominus harum virtutum, quae in mundo despectui et horrore erant, honorem promoverit. Mundus enim non beatitudines illas, sed calamitates judicabat, ac propterea, eas fugiens, eis contraria amplectebatur. Noster vero Salvator gloriose valde nomine unamquamque compellavit et excellentissimum praemium cuique assignavit exemplo suo perquam maxime illustravit. Quum enim, qua Deus erat, paupertatis, fletus ac persecutionum capax non esset, descendit e coelo, ut harum virtutum actus, homo factus, exiceret latentesque in

¹ Cant. 5, 13.   ² ib. 5, 5.

Thema
sermonis:

Virtutes
evangelicae
carni
amarae,
dolces
spiritual,

eis thesauros nobis aperiret. Gratias tibi, supreme magister, quod nos a tanto errore doctrina et exemplo tuo liberaveris; ex nunc beatitudinem judicabo, quidquid tu clarissimo hoc nomine compellas, totisque viribus et illud quaeram et fugiam contrarium. De tege, Domine, errorem hunc omnibus, qui in mundo vivunt, ut, his veritatibus cognitis, virtutes ipsas amplectantur et earum fruantur praemiis veramque, ad quam fuerunt conditi, beatitudinem consequantur.

Tertio perpendam, has octo beatitudines esse instar octo graduum scalae coelestis, per quos ad sanctitatis culmen et cum Deo unionem concenditur, et hoc spiritu easdem meditari oportet, tria aut quatuor in singulis expendendo¹: actus videlicet illius virtutis; exemplum, quod Christus nobis eam exercendo praebuit; praemium, quod eidem respondens promittit; ac denique poenam, quam iis minatur, qui viam tenent contrariam, ut in subjectis punctis dicetur. Hoc prae-notato, ne eadem res repetatur saepius, Christi Domini exempla breviter tantum tangam, lectorem remittens ad fusiorum tractationem, quae in mysteriis, ubi Christus eas exercuit, ponetur, in cruce praecipue, in qua omnes illas eminenter exercuit, ut initio IV. partis apparebit. Et eadem causa ipsa praemia leviter tangam, quia de omnibus simul in fine VI. partis fusius agetur, ut in aestimabiles gloriae divitias aperiamus.

sed scalae
sanctitatis

PUNCTUM III.

Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum coelorum.

Considerandi sunt *primum* actus paupertatis spiritus, qui sunt quinque. *Primus* est, spiritu et corde rebus temporalibus renunciare, inordinatos ad eas affectus exuendo et ad eas re ipsa relinquendas, quando

*Paupertatis
actus:
affectu rebus
renunciare.*

¹ Cf. S. Thom. I. II, q. 69,

ad Dei voluntatem exsequendam id fuerit necessarium,
 nos ipsos offerendo paratos. *Secundus* igitur perfectior
 actus est, re ipsa abjecere, quidquid possideo, excita-
 tus ad hoc spirituali et pura voluntate Deo placendi,
 ut *Spiritus Divini*, qui me ad id inclinat, impulsui
 paream. *Tertius* est, exuere et purificare animam ab
 omni spiritu et vento vanitatis et ab omni tumore et
 praesumptione vana, contemnendo, quoad potero, corde
 omnes mundi pompas, aut etiam eas relinquendo,
 quando id possum et mihi id expedit ad divinum ser-
 vitium. *Quartus* est, me ipsum ab omni proprietatis
 spiritu exspoliare, judicium proprium propriamque
 voluntatem cum omnibus ejus desideriis (nisi quae
 Dei voluntati sunt conformia; nam tunc non propria,
 sed communia judicabuntur) omnino exuendo. *Quintus*,
 isque supremus actus est, ita me ipsum exinanire, ut
 adeo pauperem me agnoscam, quod ex me ipso nihil
 prorsus habeam, nisi Deus gratis mihi donet, siqui-
 dem ne ipsum quidem esse, quod habeo, meum est,
 sed Dei, sine quo nihil sum. Quinque hos actus per-
 pendens tum erubescam, quod eos in me non repe-
 riam, tum Spiritui divino supplicabo, me ut adjuvet
 ad illos juxta rationem mei status obtinendos.

Deinde considerabo rara illa, quae Christus Do-
 minus noster in omnibus vitae suae aetatibus et in
 rebus omnibus, quae paupertatis materia esse poterant,
 exempla nobis reliquit¹. Elegit enim imprimis matrem
 pauperem, pauperem patriam, pauperrimam porticum,
 in qua nasceretur, fuitque in paupere praesepio recli-
 natus. In juventute sua artem exercuit vilem et
 pauperem; nam manuum suarum labore victum com-
 parabat (sicut in II. parte dictum est). Quando etiam
 praedicabat, comedebat de iis, quae votae foeminae
 ministrabant ei ex facultatibus suis²; comedebat autem

re se iis
exuere,

vanitate se
exuere,

voluntatem
et judicium
abnegare,

proprium
nihil
agnoscere.

Quonodo Ch.
in omnibus
actibus illis
excelluerit.

¹ Cf. Ps. 87, 16; S. Thom. III. q. 40. a. 3,

² Luc. 8, 3.

hordeaceum panem. Nec propriam domum habebat; sic enim ipse dixit: *Vulpes foveas habent, et volucres coeli nidos; Filius autem hominis non habet, ubi caput suum reclinet*¹. Imo et discipulos elegit pauperes ac semper se pauperibus conjunxit. Contemptum sui amavit, honores fugit, propriam voluntatem exuit, imo excellentissima quadam interiore paupertate se ipso sese exspoliavit. Dixit enim, se descendisse de *coelo*, non ut propriam voluntatem faceret, sed *ejus, qui misit ipsum*²; et: *a se ipso se nihil posse, sed quod Patrem suum facientem videret*³. Ac denique mortis tempore eo usque ejus paupertas devenit, ut, sublatis vestibus, nudus in cruce relinqueretur. Et ut amore suum erga paupertatem, quantique illam faceret, manifestius ostenderet, tamquam lapidem sui Evangelii fundamentalem et portam, qua ad ipsius scholam pateret ingressus, in hoc sermone illum posuit, dicens: *Omnis ex vobis, qui non renuntiat (saltem affectu) omnibus, quae possidet, non potest meus esse discipulus*⁴. O supreme magister! per quinque illos sanguinis fontes, qui ex quinque tuis vulneribus emanarunt, quinque hos paupertatis actus mihi concede, quo perfectionem, quam super eam exstruxisti, consequi valeam.

Tertio perpendam, Christum Dominum hujusmodi Praemium. pauperibus regnum coelorum promisisse et propterea illos beatos pronunciasse, qui re ipsa tales sunt, dum etiam in hac vita regnum Dei possident, quod Apostolus *justitiam, pacem et gaudium in Spiritu Sancto*⁵ appellat, quod iis conceditur, qui suam cupiditatem mortificant, sicut I. partis meditat. 21. dictum est. Sunt praeterea beati propter spem et certam arrham, quam habent, regnum coelorum obtinendi, quod in altera vita est promissum, cuius divitiae, ut postea

¹ Luc. 9, 58.   ² Joan. 6, 38.   ³ Cf. ib. 5, 19. 30.

⁴ Luc. 14, 33.   ⁵ Rom. 14, 17.

videbimus, sunt inaestimabiles. O anima mea! quomodo spiritus paupertatem non amplexaberis, quam tuus coelestis magister complexus est, et in qua tot praemia obtainentur? Projice ergo te in ipsius manus, qui nec providentia sua tibi deerit, nec desinet promissionem suam implere. Et qui quotidie regnum Dei petis, paupertatem, cui illud est promissum, amplectere.

Minae contra
divitiarum
amatores.

Considerabo *quarto* horrendas minas Christi Domini aduersus eos divites, qui, paupertatem spiritus detestantes, superfluas amant divitias. *Vae, inquit, vobis divitibus, quia habetis consolationem vestram*¹; quasi diceret: o vos infelices! quorum totum praemium in ea consolatione finietur, quam in vestris divitiis habetis; *vae, inquam, vobis, qui, praemium hie vestrum accipientes, nullam postea a Deo consolationem habebitis, quae vera alias et pura est consolatio, non sicut vestra, cui mille incommoda admiscentur.* Nunquam enim regnum vobis erit, *justitia, pax et gaudium*, sed injustitia potius, turbatione ac tristitia replebimini ac denique ad extremam paupertatem aeternamque miseriam devenietis, *sicut epulo ille dives, qui quum bona et consolationes receperisset in vita sua, postea in inferno cruciabatur*², contraria pauperis Lazari sorte.

Quare, anima mea, si tanti praemii desiderium ad paupertatis amorem non te movet, moveat te saltem tot malorum timor, ut, consolationem tuam in temporalium divitarum odio ponens, amorem transferas ad aeternas, quibus frui possis.

PUNCTUM IV.

Beati mites, quoniam ipsi possidebunt terram.

Mansuetudinis
actus.

Perfecta mansuetudo hos actus complectitur. *Primus est, irae impetus cordisque perturbationes re-*

¹ Luc. 6, 24.   ² ib. 16, 25.

primere, interiore et exteriore in vultu et corporis motibus tranquillitate conservata.

Secundus, affabilem esse cum omnibus, verbis eos blandis alloquendo, nullo verbo injurioso aut ingrato nec turbata voce aut contentione, quae turbare alios possit, prolato.

Tertius, non solum injurias non ulcisci, aut malum pro malo non reddere, sed potius nec violentia injuriosa ei resistere, qui mihi inferat injuriam, et ferre magna tranquillitate meum contemptum, offrendo, si opus erit, *sinistram maxillam meam ei, qui percusserit dextram*¹; bonum pro malo reddendo; eum, qui me injuria affecit, excusando Deumque, ut ei ignoscatur, rogando. Hujusmodi mansuetudo erga omnes servanda est, Superiores, aequales et inferiores, in omnibus negotiis, in quovis eventu, nunquam admittingendo contra eam aliquid, etiam quum zelo justitiae, ubi necessarium est, fuerit utendum.

Deinde considerabo excellentissimam Christi Domini mansuetudinem, quam semper tanti fecit, ut, quum insigne semper ejus exemplar se ipsum praaberet, diceret: *Discite a me, quia mitis sum et humilis corde*². Hoc eodem insigni voluit agnosci in primo in mundum adventu, dicens per prophetas: *Non erit tristis neque turbulentus; non clamabit . . . , nec audietur vox ejus foris; calatum quassatum non conteret et linum fumigans non extinguet*³, potius fumum illum et naribus suis excipiet et patienter feret. In passione etiam sua raram ostendit mansuetudinem, ut etiam pro persecutoribus exoraret, ut suo loco dicemus. O mansuetissime agne, qui quum tundereris et excoriareris, os tuum non aperiebas: copiosam mihi concede gratiam, quo admirabilem tuam imiter mansuetudinem.

Eximum
Christi
exemptum.

¹ Cf. Matth. 5, 39.   ² ib. 11, 29.

³ Is. 42, 2—4; cf. Matth. 12, 19.

Praemium.

Considerandum *tertio*, mansuetorum praemium esse, ut possideant terram. *Primum*, quia ipsi sunt domini terrae cordis sui suarumque passionum, possidentes etiam magna firmitate animas suas et intra illas Deum suum et Dominum, quocum valde familiariter agunt, sicut mitissimus Moyses et mansuetus David. Complacet enim sibi Deus valde, dum *vias suas mansuetos docet*¹ et cum illis conversatur. *Hinc* est, quod etiam humanorum cordium terram possideant, quia omnium voluntates ad se trahunt, et dum *ipsi opera sua in mansuetudine*, ut Sapiens ait, *perviciunt, super hominum gloriam diliguntur*². Denique viventium *terram haereditabunt*³, quae est patria coelestis, ad quam conditi fuerunt, et in qua Deum Dominum nostrum, qui illorum est haereditas et patrimonium, possidebunt; et ab eodem etiam ipsi possidebuntur, qui habitat et requiescit super mansuetos, quibus coelos suos replet. O Spiritus divine, qui quasi columba super mansuetos agnos descendis ob similitudinem, quam tecum habent: fac et me tibi mansuetudine similem, ut cum firmitate conjunctio nem eum tua gratia possideam et gloriae postea haereditatem. Amen.

PUNCTUM V.

Beati qui lugent, quoniam ipsi consolabuntur.

Iactus spiritualis: Fletus, qui beatus dicitur, hos actus complectitur. *Primus* est, risum, lusus et superfluas recreationes non illicitas solum repellere, sed aliquas etiam, quae sine peccato poterant assumi, juxta illud: *Risum reputavi errorem, et gaudio dixi: quid frustra deciperis?*⁴ *Secundus* est, flere ob mea peccata, non tam

¹ Cf. Ps. 24, 9.   ² Cf. Eccli. 3, 19.   ³ Cf. Ps. 36, 9.

⁴ Ecclae. 2, 2.

ob incommodum, quod ex eis mihi provenit, quam ob divinam offenditionem, sicut flevit sanctus Petrus, et Psalmista, quum diceret: *Exitus aquarium deduxerunt oculi mei, quia non custodierunt legem tuam*¹. Tertius actus est, aliorum hominum peccata deflere tum ob proprium ipsorum damnum et condemnationem, tum ob injuriam, qua Deus est ab eis affectus, ex corde dolens, quod videam, quam male ipsi Deo serviatur, sicut Jeremias, quum diceret: *Quis dabit capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrymarum? et plorabo die ac nocte imperfectos filiae populi mei?*² Quartus actus est, exsilium proprium Deique absentiam deflere, suspirando, ut illius praesentia frui possim, dicens cum Psalmista: *Fuerunt mihi lacrymae meae panes die ac nocte, dum dicitur mihi quotidie: ubi est Deus tuus?*³

ob peccata
propria et
aliena.

ob Dei
absentiam.

Primae lacrymae sunt contritionis, secundae compassionis, tertiae devotionis; quibus illae sunt similes, quae in meditatione mysteriorum passionis Dominicæ funduntur. Et perpendens, omnes lacrymas mihi deesse, nec solum corporeas (quae saepe solent sine culpa deesse), sed etiam illas, quae a spiritu procedunt, dicam ipsi Domino, quod filia Caleb dixit patri suo: *Terram australē et arenem dedisti mihi; junge et irriguam. Dedit itaque ei Caleb irriguum superius et inferius*⁴. O Pater supreme! *anima mea sicut terra sine aqua tibi*⁵; da mihi irriguum inferius, hoc est, timoris lacrymas, et irriguum superius, quae sunt lacrymae amoris, ut ita peccata mea et miseras omniumque mortalium defleam, ut a misericordia tua remedium earum obtineam. Amen.

Deinde considerabo, nusquam dici Christum aliquando risisse, ut S. Basilius notavit⁶. Scimus tamen,

Ch. non
legitur
risisse,
sed flevisse.

¹ Ps. 118, 136.   ² Jer. 9, 1.   ³ Ps. 41, 4.

⁴ Jos. 15, 19; cf. S. Greg. M. dial. 1. 3. c. 34.

⁵ Ps. 142, 6.   ⁶ Reg. fus. 17.

saepe illum flevisse, in praesepi videlicet, in morte Lazari, super civitatem Jerusalem et in cruce, tenerimis lacrymis, sicut in horum mysteriorum meditationibus licebit videre. Ac denique, ut Apostolus ait, *in diebus carnis suae*, hoc est, vitae suae mortalibus, *preces supplicationesque cum clamore valido et lacrymis obtulit*¹, donec in horto Gethsemani orans sudavit non aquae guttas, sed sanguinis, ac si sanguinis lacrymas per omnes naturalis sui corporis poros funderet propter mystici sui corporis peccata et miserias. O dulcis Jesu! converte oculos meos in fontes lacrymarum, ut tuas comitentur, quarum ego fui causa.

Tertio perpendam, fletum, qui in oculis hujus mundi calamitatis et miseriae est signum, in conspectu Christi esse beatitudinem. Ita enim ipse *beatos* appellat eos, qui lugent², promittens illis in eo consolationem, propter quod lugent. Si lugent ob sua peccata, consolationem in eorum venia obtinebunt; si ob aliena peccata aut proprium suum a coelesti patria exsilium, convertet Deus planctum eorum in gaudium ipsis³ spe, quod illorum labores finientur, et aeternae consolationes advenient cito, abstergente Deo omnem lacrymam ab oculis eorum⁴ et planctui finem imponente. O felices lacrymas, quae tales consolationes pro praemio habent. Hic, Deus meus, lugere volo, siquidem ipse luctus est dulcis, quodsi adeo jucundum est, tui amore lugere, quam erit dulce, te ipso frui.

Denique perpendam vae illud, quod Christus minatus est, dicens: *Vae vobis, qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis*⁵. Si itaque effraenate me risui tradidero vanisque voluptatibus, sequentur me amarae

¹ Cf. Hebr. 5, 7.   ² Matth. 5, 5.   ³ Cf. Ps. 29, 12.

⁴ Apoc. 7, 17.   ⁵ Luc. 6, 25.

lacrymae et terribilis dolor, vel in hac vita, juxta illud Salomonis¹: *Risus dolore miscebitur, et extrema gaudii luctus occupat*, vel in altera, ubi, ut Christus ipse dixit, *erit fletus et stridor dentium*², juxta sententiam adversus Babylonem latam: *Quantum glorificavit se et in deliciis fuit, tantum date illi tormentum et luctum, quia in corde suo dicit: sedeo regina . . . et luctum non video*³. Detestare, o anima mea, risus inanes et planetum honestum amplectere, siquidem temporaneis lacrymis redimes aeternas.

PUNCTUM VI.

Beati, qui esuriunt et sitiunt justitiam, quoniam ipsi saturabuntur.

Esurire et sitiare justitiam hos actus complectitur: *Primus* est desiderare, omnia, quae justitiae sunt et obligationis erga Deum et proximos, implere, re nulla praetermissa, sed omnia omnino libenter absque taedio et fastidio, etiam quum carni desipiunt, praestando, instar illius, qui famelicus comedit et sitibundus babit; comedit enim babitque ille, quantum necesse est, magno appetitu et gustu, juxta illud Sapientis: *Anima esuriens etiam amarum pro dulci sumet*⁴. *Secundus* actus est, desiderare, magis ac magis in virtutibus proficere, eo judicio, quod parum sit, quod habetur, deesse vero plurima. *Tertius* actus est, esurire et sitiare, ut haec ipsa justitia sit in mundo, et omnes eam assequi studeant et conservare, se ipsos etiam ad famem temporalem et quamcunque aliam molestiam tolerandam offerant, ut haec justitia praevaleat. *Quartus* actus est, ex omnibus visceribus ^{possessionis} ^{Christi}, esurire Christum Dominum, *qui nostra justitia est*⁵,

¹ Prov. 14, 13.

² Matth. 8, 12

³ Apoc. 18, 7.

⁴ Prov. 27, 7.

⁵ 1 Cor. 1, 30.

sacramentaliter aut spiritualiter sumere ac desiderare vivam ipsius gratiam vinumque et lac divinarum consolationum haurire, magna siti currendo ad ipsa Sacra menta, ad orationem et meditationem tamquam ad fontes Salvatoris, ex quibus illae promanant. *visionis Dei.* Quintus est, ardenter desiderare coronam justitiae et suspirare ad visionem Dei et cum Christo ejus mensae assidere, ut comedam ac bibam, quod me semper satiare possit. In hac fame et siti consistit ille, quem spiritus fervorem appellamus, accidia et pigritiae vitio omnino contrarius; quo fervore merito mea omnia opera perficiam, erubescens, quod cibos corporis tanta fame appetam, spiritus vero tanto fastidio.

Quantopere Christus sitiverit justitiam. Secundo considerabo, Christum Dominum nostrum adeo semper esurivisse et sitivisse justitiam, ut corporis famem non sentiret, sicut, valde defatigatus et cibo indigens, dixit suis discipulis: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me*¹; ac si clarius dixisset: donec spiritus appetitum exsatiet, nihil facio famem corporis, neque hoc cibi sui defectu corpus premitur, donec suum spiritus sumat. Tanta deinde siti premebatur bibendi calicem passionis suaे, ut diceret: *Baptismo habeo baptizari, et quo modo coarctor, usque dum persiciatur*². In cruce quoque dixit: *sitio, idque non tam propter sitim, quam in corpore tolerabat, quam propter eam, quam in spiritu patiebatur, sicut in horum mysteriorum meditationibus apparebit.* O dilecte Redemptor, accende me tui amoris igne, ex quo fames haec sitisque procedit, ut tuum semper obsequium esuriam et sitiam, sicut tu meum remedium sitivisti.

Beatitudo hujus siti. Tertio perpendam, tales esurientes esse beatos, qui saturabuntur, Deo illis largiente, quod optant, copiosam illis in hac vita gratiam et plurima merita

¹ Joan. 4, 34.   ² Luc. 12, 50.

concedendo magna interiore spiritus eorum jucunditate, imo se ipsum illis in cibum dando et amore se ipsis uniendo tanta satietate, ut dicant: *Quid mihi est in coelo, et a te quid volui super terram?*¹ Et quamvis hujus vitae satietas novam famem et sitim excitet, juxta illud: *Qui edunt me, adhuc esurient, et qui bibunt me, adhuc sient*², haec tamen fames et sitis non molesta est, sed jucunda, quia fastidium aufert et gustum auget. Denique in futura vita, ut ait David, conspectu *Dei* claro *satiabuntur*, cum apparuerit gloria ejus³. O felix fames, cuius praemium est talis satietas. Expende, anima mea, hanc saturitatem, quia illa talem in te famem excitabit.

Quarto perpendam minas Christi Domini, dicentis: *Vae vobis, qui saturati estis, quia esuriatis*⁴. Saturos eos appellat, qui bonis temporalibus sunt pleni comeduntque ac bibunt usque ad satietatem, ut sibi indulgeant, ex quo oritur, ut nec esuriant nec sitiant justitiam, sed fastidio quodam illam horreant, juxta illud Sapientis: *anima saturata calcabit favum*⁵, cuius poena erit similis ejus, qua epulo ille dives et avarus premebatur⁶, *qui epulabatur quotidie splendide et postea in inferno sepultus tanta siti premebatur*, ut vehementer desideraret, *Lazarum extremum digiti intingere in aquam et refrigerare linguam ejus, quia cruciabatur in illa flamma*, quod tamen fuit illi dengatum. Etiam saturos appellat superbos, qui teste Apostolo *jam saturi sunt ac divites facti*⁷, qui tandem eo devenient, ut insigni fame bonorumque omnium penuria premantur. Deus enim Dominus noster, sicut beatissima Virgo dixit, *esurientes implet bonis et divites dimittit inanes*⁸. O Deus aeterne, aufer a me adeo

*Vae contra
saturos.*

¹ Ps. 72, 25.   ² Eccli. 24, 29.   ³ Ps. 16, 15.

⁴ Luc. 6, 25.   ⁵ Prov. 27, 7.   ⁶ Luc. 16, 19 sq.

⁷ Cf. 1 Cor. 4, 8.   ⁸ Cf. Luc. 1, 53.

exsecrabilem satietatem, quo a tam molesta misera-
que fame liber evadam.

PUNCTUM VII.

Beati misericordes, quoniam ipsi misericordiam consequentur.

Misericordiae
opera.

Misericordia complectitur quatuordecim illa opera, quae misericordiae appellamus, septem videlicet corporalia et totidem spiritualia, quae omnia tribus circumstantiis adhibitis exerceantur, ut sint excellentia. *Prima*, ut ad omnes proximos, qui in miseria sunt, nemine excluso, etiam inimico, se extendat. *Secunda*, ut omne genus miseriarum, tam corporis quam spiritus complectatur juxta eujusque facultates. Sicut dixit filio suo Tobias: *Si multum tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude*¹. Quodsi facultas tibi desit ad subveniendum alicui necessitati, saltem cupias subvenire petasque a Deo, ut ipse subveniat, et studeas, si potes, ut remedium alii adferant. *Tertia* est, ut interna alienae miseriae compassionem te exerceas, eam quasi propriam prius commiserante corde sentiendo et postmodum ipsum donum ex sola charitate praebendo, nulla alia retributione exspectata, nisi a solo Deo, *qui retribuet tibi*, ut Christus dixit, *in retribuzione justorum*².

Eminens
Christi
exemplum.

Deinde considerabo, Christum Dominum nostrum eminenter fuisse misericordem cum tribus praedictis circumstantiis; fuit enim universalis omnium nostrarum miseriarum reparator et totum suae praedicationis tempus in iis misericordiae operibus impendit, aegrotos sanando, esurientes etiam miraculo pascendo, mortuos suscitando, peccatoribus amanter ignoscendo, ignorantes docendo, orando, et *omnibus bene faciendo*.

¹ Tob. 4, 9.

² Cf. Luc. 14, 14.

*ac sanando omnes oppressos a diabolo*¹. Tantique hanc virtutem fecit, ut iis, qui ipsum ab ea removere conabantur, dixerit: *Discite, quid est: misericordiam volo, et non sacrificium*²; quasi diceret: illud discite, quod potius est et praे aliis Deo placet; placet autem illi misericordia praे sacrificio, nec vult hoc sine illa. O bone Jesu, qui in hunc mundum misericordia motus venisti et ex commiseratione miserias nostras supra tuos humeros, ut nos ab eis liberares, accepisti: hanc mihi exhibe misericordiam, ut te imitari possim in ea; et quandoquidem omnibus dixisti: *Estote misericordes, sicut et Pater vester misericors est*³, adjuva me gratia tua, ut excellentem ejus misericordiam imitari valeam.

Tertio perpendam, misericordiae praemium esse, obtinere a Deo misericordiam et ab omnibus miseriis tam corporis quam spiritus liberationem, in hac quidem vita, quantum expedit, in futura vero ita plene et cum eo excessu, quo Dei omnipotentis misericordia imbecillis hominis misericordiam excedit, quem illa sit ex omni parte infinita, ut in VI. parte meditat. 12. dicetur. Quae tamen eo erit erga me major, quo majorem ego erga proximum exhibuero; remetietur enim mihi, qua mensura mensus fuero, sicut I. parte meditat. 21. dictum est. Si itaque tot ego habeo miserias, a quibus solus me Deus possit liberare, quid magis e re mea facere potero, quam si erga alios sim misericors, ut Deus sit misericors erga me? O felices misericordes, quos misericordiarum Pater ab omnibus liberat miseriis.

*Denique nisi misericors sim, ero miserrimus, quia Deus non compatietur mihi, sicut non fuit compassus nequam illi servio, quem tradidit tortoribus*⁴, quod erga

Praemium
misericordiae.

Poena
duriticii.

¹ Act. 10, 38.   ² Matth. 9, 13.   ³ Luc. 6, 36.

⁴ Cf. Matth. 18, 34.

suum conservum non fuisset misericors; imo, ut ait S. Jacobus, *judicium sine misericordia illi, qui non fecit misericordiam*¹. Ac propterea in die judicii referentur in sententia pro bonis opera misericordiae, quae fecerunt; et eorundem defectus exprimetur in sententia adversus reprobos, ut suo loco I. parte dictum fuit.

PUNCTUM VIII.

Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt.

Perfecta cordis mundities est *perfecta charitas* cum tribus illis circumstantiis, quas posuit Apostolus: *De corde puro, et conscientia bona, et fide non facta*². Prima circumstantia est cordis mundities sive puritas non solum a letalibus peccatis, sed etiam quoad poterit fieri a levioribus, ita ut, quamvis attingant illud, non tamen penetrent nec consuetudine aut constanti affectu inhaerescant. Secunda est conscientiae puritas et sanctitas, quae illam mundis cogitationibus et desideriis mundisque et sanctis operibus replet. Tertia est simplicitas absque ulla fictione in agendo cum Deo et cum hominibus, incedendo cum eis in veritate sincera et pura intentione absque duplicitate et fraudibus. Haec puritas propterea dicitur cordis, quod animam praecipue et voluntatem spectet, unde etiam ad corpus promanans in eo efficit castitatem juxta cuiusque statum, quamvis in virginibus et continentibus purior sit, quia, ut ait Apostolus, *sancti sunt corpore et spiritu*³, *mundantes se ab omni inquinamento carnis et spiritus*⁴.

Cordis
mundities
triplex.

Quam
eminenter
in Cho.

Deinde perpendam, Christum Dominum nostrum eminentissimum fuisse in hac puritate, quia neque

¹ Jac. 2, 13.   ² 1 Tim. 1, 5.   ³ Cf. 1 Cor. 7, 34.

⁴ Cf. 2 Cor. 7, 1.

peccavit, neque peccare potuit, neque *princeps hujus mundi in eo habuit quidquam*¹, nec ejus adversarii potuerunt *eum arguere de peccato*². Vitam suam purissimis ac sanctissimis actionibus exornavit, in omnibus quaerens Patris sui gloriam, *nec inventus est dolus in ore ejus*, adeoque fictam puritatem, quae non esset ex corde, oderat, ut aspere illam reprehenderet, dicens: *Vae vobis, Scribae et Pharisei, hypocritae, quia mundatis, quod deforis est calicis et paropsidis, intus autem pleni estis rapina et immunditia. Pharisee caece, munda prius, quod intus est calicis et paropsidis, ut fiat id, quod deforis est, mundum*⁴. Nam ex cordis puritate externi operis puritas manat; et ut nemo ex eo calice bibere vellet, qui, etsi exterius mundus, intus tamen sordidus esset: ita Christo Domino externa mundities sine interna non placet. O purissime Salvator! *candor lucis aeternae et speculum sine macula Dei majestatis, et imago bonitatis illius!*⁵ munda me ab omnibus maculis et omnibus exorna virtutibus, ut intus et extra mundus sim in tuo conspectu in saecula. Amen.

Ultimo perpendam, hujus puritatis praemium esse beatitudinem essentialē Sanctorum, tam hujus vitae, quae consistit in Dei suavi et jucunda contemplatione, quam alterius vitae, quae consistit in clara ipsius Dei visione, de cuius excellentiis dicetur in VI. parte meditat. 52. Et propterea dixit David: *Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco sancto ejus? innocens manibus et mundo corde, qui non accepit in vano animam suam nec juravit in dolo proximo suo*⁶. O beata mundities, quae ad tantam altitudinem elevatur! O anima mea! siquidem non

Praemium
puritatis.

¹ Cf. Joan. 14, 30. ² Cf. ib. 8, 46.

³ 1 Petr. 2, 22. ⁴ Matth. 23, 25. 26. ⁵ Sap. 7, 26.

⁶ Ps. 23, 3. 4.

intrabit in coelum aliquod coinquinatum¹ culpa, ut videat Deum: contende ad summam puritatem et munditium, ut obtinere tibi liceat hujusmodi felicem visionem.

PUNCTUM IX.

Beati pacifici, quoniam filii Dei vocabuntur.

Pacifici
qui sint.

Pacifici sunt, qui pacem faciunt; in quo sunt quatuor gradus eximii. *Primus* est, se ipsum pacificare, carnem suam spiritui, perturbationes rationi et totum spiritum Deo subjiciendo. *Secundus* est, cum caeteris hominibus se pacificare, juxta illud Apostoli: *Quod ex vobis est, cum omnibus hominibus pacem habentes²*, nulla eis data perturbationis occasione, sed magnae potius conjunctionis. *Tertius* est gradus, ipsos proximos inter se etiam pacificare, studendo, dissidentes inter se componere. *Quartus* et supremus est, animas cum Deo pacificare, adjuvando ad earum cum eo reconciliationem, et creaturas reducendo ad sui creatoris obsequium.

Hos pacis gradus perpendens, *quae*, teste Apostolo, *exsuperat omnem sensum³*, deflebo eorum defectum, quem in me experior, supplexque Deum rogarbo, ut illos mihi communicare dignetur. O Deus pacis et charitatis, largire mihi pacem illam, quam tuis dedisti Apostolis, ut in pace et tranquillitate tibi serviam, aliique, me cooperante et tecum illos pacificant, tibi serviant.

Deinde perpendam Christum Dominum nostrum venisse e coelo, ut hanc pacem nobis adferret, ac propterea per excellentiam regem pacificum appellari. In qua pace tantopere sibi placuit, ut et *suos* ipse *discipulos* ea *pace⁴* salutaret et eadem voluerit ipsos

Ch. excellenti modo pacem attulit.

¹ Cf. Apoc. 21, 27.   ² Rom. 12, 18.   ³ Phil. 4, 7.

⁴ Cf. Joan. 20, 21, 26.

alios salutare, dicentes: *Pax huic domui*¹. Et ut nos cum aeterno suo Patre pacificaret, innumeris sustinuit persecutions, nunquam tamen in se ipso pace et tranquillitate amissa; potius *cum his, qui oderunt pacem, erat pacificus*² et per sanguinem, quem in cruce effudit, ut Apostolus ait, *pacificavit omnia, sive quae in terris, sive quae in coelis sunt*³. O Rex pacifice et supreme, cui tanti constitit, hanc pacem adipisci: ne, quaeso, patiaris, ejus me fructu privari, nec bellum sit ullum adeo grave, ut me ab ejus consecutione retardet.

Tertio considerabo, praemium pacificorum esse, ut Praemium
pacificorum. eminenter sint filii Dei, *primum*, quod singulariter ab ipso diligentur et magnam apud ipsum gratiam invenient ob similitudinem, quam cum ipso habent; *secundo*, quia, eos sub paterna sua providentia suscipiens, eorum tamquam charorum filiorum curam geret, eis indulgens donisque suis eos ditans ac verorum filiorum spiritum eis tribuens, ut non solum *filii Dei nominentur*, verum etiam re ipsa sint⁴; ac *denique*, quia gloriae ipsius haeredes erunt, ubi hanc dignitatem plenissime consequentur et simul immensam et aeternam pacem. O felices pacifici, qui ad tales dignitatem sunt elevati; infelicissimi vero, qui pacem turbant, qui propterea filii daemonis vocabuntur, cum quo haereditatis partem habebunt in inferno.

PUNCTUM X.

*Beati, qui persecutionem patiuntur propter justitiam,
quoniam ipsorum est regnum coelorum.*

Primum considerandum est, quas persecutions, a quibus, quam ob causam et qua ratione justi patiantur. *Persecutions* sunt omne genus injuriarum Persecutions, quae
ferendae sint
a justis.

¹ Cf. Lue. 10, 5.   ² Ps. 119, 6.   ³ Cf. Col. 1, 20.

⁴ Cf. 1 Joan. 3, 1.

et afflictionum in facultatibus, honore, consolatione, salute et vita, a quibus vel universim vel ex parte nullus est liber, quia regula est generalis, Apostolo teste: *Omnes, qui pie volunt vivere in Christo Jesu, persecutionem pro illo patientur*¹. Has inferunt daemones propter odium, quo Deum Dominum nostrum et virtutem prosequuntur; homines etiam, illorum ministri, sive aperte sint hostes, sive qui amicos quidem se esse profitentur cum specie pietatis; etiam ipsi parentes, fratres et cognati, ipso Christo attestante, justos tradent ac morte affident, arbitrantes, obsequium se praestare Deo².

Harum persecutionum causa non erit, ut S. Petrus ait³, *quod peccantes colaphizentur et sufferant, sed quod bene facientes patienter sustineant, et quod propter Dei conscientiam sustineat quis tristias, patiens injuste*. Nemo itaque, ait idem Apostolus⁴, *vestrum patiatur ut homicida aut fur aut maledicus; si autem ut Christianus, non erubescat, glorificet autem Deum in isto nomine*. Justitia itaque, qua quis statuit fidem servare et religionem; virtutum etiam opera, ad quae obligantur, exercere; aliena vitia reprehendere; propriis officiis satisfacere; perfectiorem et religiosam vitam, ad quam vocati sunt, sequi: haec, inquam, in causa sunt, cur justi persecutiones sustineant. Ratio vero et modus eas sustinendi est, ut magna patientia animique laetitia sustineant, magnum Dei favorem reputantes, quod aliquid ejus amore pati digni habentur. Nam propter injustitiam aut scelera aliquid pati aut cum impatientia, non pertinet ad hanc beatitudinem.

Deinde considerabo rara illa, quae in hoc genere Christus Dominus reliquit nobis, exempla. Ab ipsa

Causa esse
debet
justitia.

Exemplum
Ch. Domini.

¹ 2 Tim. 3, 12.   ² Cf. Luc. 21, 16 et Joan. 16, 2.

³ Cf. 1 Petr. 2, 19. 20.   ⁴ ib. 4, 15. 16.

enim infantia persecutionem sustinuit, multoque gravorem tribus ultimis vitae suae annis, conveniente ad eam persecutionem omni hominum genere, et in omni genere rerum, majore atrocitate, quam unquam fuerit auditum, et ob causam ex parte ipsius justissimam omnium, quae unquam fuerit, propter promulgationem videlicet sanctissimae sue legis et reprehensionem vitiorum et scelerum et ob humani generis redemptionem. Idque totum sustinuit admirabili et prodigiosa patientia, ut in fundamentali meditatione IV. partis, quae tota est de hoc puncto, dicetur.

Hoc exemplo me ipsum excitabo ad patiendum et sustinendum, mihi ipsi dicens: si Dominum meum persecuti sunt, quid mirum, si me, ejus servum, persequantur? *Et si patrem familias Beelzebub vocaverunt, quanto magis domesticos ejus?*¹ O Salvator mi! domesticus tuus sum, paratus ferre ac pati quameunque persecutionem ob gloriam et praemium ejus: concede mihi, ad imitationem tuam magna servitii tui bona facere et magna mala absque tui offensione pati.

Tertio considerabo, eorum, qui persecutionem patiuntur, praemium esse regnum coelorum, quod etiam pauperibus spiritu promittitur, sed majore excellentia; pluris enim aestimatur, persecutiones illas pati, quae ab aliena manu inferuntur, quam ferre paupertatis miserias, quae sponte et propria electione suscepit.

Abundans
praemium.

Hoc regnum dat Deus gustandum in hac vita, dum in mediis tribulationibus *justitiam, pacem et gaudium in Spiritu Sancto*² iis, qui illas patiuntur, impertitur. Propter quam causam ipse Christus dixit, *se centies tantum nunc in tempore hoc nobis largitur cum persecutionibus et in saeculo futuro vitam aeternam*³. Additque: *Beati estis, cum maledixerint vobis . . . et dixerint omne malum adversum vos, mentientes,*

¹ Matth. 10, 25.   ² Rom. 14, 17.   ³ Cf. Marc. 10, 30.

propter me. Gaudete et exsultate, quoniam merces vestra copiosa est in coelis¹; ac si distinctius diceret: adeo est magna merces, ut sola ejus spes ad vos in persecutionibus exhilarandos sufficiat adeo excellenti gaudio, ut centies excedat illud, quod sine illis habuissetis. O felices persecutiones, quae eas sustinentem exaltant, ut sit rex in coelis et coronam accipiat vitae, quam Deus repromisit². Hae mihi erunt gaudium, in eis totam gloriam meam ponam. Veniant, Deus meus, omnes, quas dignaberis permittere; gratia enim tua me offero ad eas propter justitiam amplectendas ob spem, quam mihi facis, gloriam tuam obtinendi.

Denique minas illas considerabo, quas Christus Dominus iis minatur, qui contraria incedunt via, dicens: Vae, cum benedixerint vobis homines³, mundani seilicet, et vos eorum laudibus et adulacionibus delectamini. Et quum verbo illi vae nihil aliud addit, ostendit, graves esse minas, quasi diceret: vae vobis, quia hujusmodi benedictionibus vos decipiunt et in graves culpas pertrahunt; et quoniam ab impiis hujusmodi benedicimini, quos imitamini, participes maledictionum eritis, quae illis supervenient. Nolo, Redemptor mi, ab hujus mundi hominibus benedici, ne oleum peccatoris impinguet caput meum, et ne maledictio intret sicut oleum in ossibus meis⁴. Hie volo ab impiis maledici, ut postea cum bonis a te benedicar regnemque tecum in regno coelorum in aeternum. Amen.

¹ Matth. 5, 11. 12.   ² Cf. Jac. 1, 12.   ³ Lue. 6, 26.

⁴ Cf. Ps. 140, 5; 108, 18.

Minas in
eos, qui a
mundi
honorantur.

MEDITATIO XII.

Quae officia Christus hoc sermone Apostolis commendaverit.

Post octo beatitudines in medium allatas commendavit Christus Dominus Apostolis eorumque successoribus tres illos actus sive officia coelestis et ecclesiasticae hierarchiae, quae sanctus Dionysius¹ appellat: Purificare, illuminare et perficere, tribus ad id accommodatis jucundisque similitudinibus utens, quae meditationis hujus erunt argumentum, quas quisque poterit in propriam utilitatem applicare.

PUNCTUM I.

Vos estis sal terrae. Quodsi sal evanuerit, in quo salietur? Ad nihilum valet ultra, nisi ut mittatur foras, et conculcetur ab hominibus².

Primum considera, apostolicorum virorum et Christum Dominum perfecte imitari cupientium officium esse, verbo et doctrina suaequa vitae exemplo terrenorum hominum corda salire et a corruptis vitiorum humoribus perpurgare, ne male oleant et aeternum pereant, simulque poenitentiam, mortificationem et virtutis exercitationem ita suavem illis reddere, ut libenter eis vescentes sibi incorporare, pacem et amoris conjunctionem cum eis habere delectet. Quod tamen officium apostolici viri non a propria natura aut haereditate habent, sed a sapientiae sale et gratia, quam Deus eis impertitur, ut se ipsos sapidos Deique palato gratos reddant, quo magis et ipse cum voluptate inter eos pascatur, et illi, in se prius purgati, ad aliorum purgationem juvent.

quoniam
apostolici
viri sal es
debeant.

¹ De eccl. hierarchia c. 3. § 2.

² Matth. 5, 13.

Christus suis
impensis
sal erat. *Deinde expendam, quam exakte Christus effectum*
hunc salis, magnis licet suis impensis, praestiterit. Ut enim sal saporem cibis impertiens dissolvitur, ita Christus *se ipsum exinaniendo*¹ et graves labores perferendo se ipsum dissolvit, ut nos Deo sapidos redderet suoque exemplo sapidam nobis dulcemque redderet virtutem ac sapientiae salem et gratiam, a qua jucundus hic sapor illi provenit, nobis promereretur. Ut enim nullum antiquorum sacrificiorum Deo gratum esse poterat, *nisi sale condiretur*²: ita nullum opus nostrum illi placebit, nisi Christo ejusque gratiae conjunctum. O dulcissime Jesu, esto tu insulssissimo cordi meo sal terrae, ut Patri tuo suave gratumque reddatur; et siquidem *non potest comedi insulsum, quod non est sale conditum*³: gratia tua condias virtutis opera, ut ea comedere mihi libeat.

Poena eorum,
qui hoc Dei
domini non
servant. *Tertio perpendam, quamvis officium hoc sit gra-*
tuitum Dei donum, ejus tamen in nobis conservatio-
nem ab arbitrio etiam nostro dependere; quare qui
hujusmodi sal est semel constitutus, etsi, si in sua in-
tegritate conservaretur, dignus esset, qui ingenti suo
honore ad mensam Dei adhiberetur: tamen, si sua
superbia elatus evanescat et dissolutus saporem amit-
tat, ejicietur foras a Dei protectione ad sterquilinum
mundi, ubi in magnam suam ignominiam ab homini-
bus et postea etiam a daemonibus in inferno con-
culeetur. Quum haec expendam, circumspiciam quo-
que, num sal istud in me sit, et quo sapore Deo
serviam, et qua ratione salis officium erga eos fa-
ciam, qui meae sunt curae commissi, et num apud
universos contendam, virtutem sapidam reddere atque
jucundam. O Jesu dulcissime, fac me salem terrae,
etiamsi per ignem et aquam propterea sit mihi trans-
eendum, nec permitte, me pro condimento saporis

¹ Cf. Phil. 2, 7.² Cf. Lev. 2, 13.³ Cf. Job 6, 6.

scandalum illi adferre et culpa mea sterilem fieri terrae instar, quae sale seminatur, et in ejus propria detrementum vertere officium, quod ad ejusdem utilitatem mihi commisisti.

PUNCTUM II.

Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi supra montem posita; neque accendunt lucernam et ponunt eam sub modio, sed super candelabrum, ut luceat omnibus, qui in domo sunt. Sic luceat lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, et glorificent Patrem vestrum, qui in coelis est¹.

Considera primum, Apostolorum et doctorum officium non terrenum esse, sed coeleste. Qui enim docti fuerint, fulgebunt quasi splendor firmamenti; et qui ad justitiam erudiunt multos, quasi stellae in perpetuas aeternitates². Sua enim doctrina vitaeque exemplo lux esse debent hominibus hujus saeculi, qua ignorantiae et culpae eorum tenebras expellentes virtutis et veritatis *lux illis sint in Domino*, quo e filiis tenebrarum *lucis filii efficiantur*, cuius fructus est in omni bonitate et justitia et veritate³.

Attendam vero simul, quam exakte Christus ipse officio huic lucis satisficerit, qui de se ipso alias dixit: *Quamdiu sum in mundo, lux sum mundi*⁴. O justitiae sol, a quo omnes Ecclesiae stellae recipiunt lumen: fac me sicut unam aliquam ex eis, ab omni liberum obscuritate, ut juxta illud Prophetae⁵: *Stellae dederunt lumen in custodiis suis et lactatae sunt, vocatae sunt et dixerunt: ecce adsumus; et luxerunt ei cum jucunditate, qui fecit illas, mcam, ad quam vocare dignatus es, stationem fideliter tenens promptumque*

Officio
docendi
et exemplo
luc sunt.

Christus in
hoe euinel

¹ Matth. 5, 14—16.   ² Dan. 12, 3.   ³ Cf. Eph. 5, 8. 9.

⁴ Joan. 9, 5.   ⁵ Bar. 3, 34. 35.

me semper voci tuae cum jucunditate exhibens mun-
dum totum illuminem, quem ad tuam gloriam con-
didisti. Amen.

Considera *deinde*, quantus sit error, ex timiditate
aut pusillanimitate lucem et doctrinae talentum mihi
a Deo concreditum abscondere aut abjecta intentione
et fine illud obscurare cum periculo illud amittendi
et in tenebris postea manendi, candelae illius instar,
quae sub modio posita, ubi respirandi locus non est,
statim extinguitur. Nec minor ille erit error, si
Deus me supra candelabrum aliquod in militante
hac ejus Ecclesia, in eminenti videlicet et publico
aliquo officio, constituit, non dare lumen doctrinae
et exemplum iis, qui meae curae sunt commissi. Nam,
ut Christus Dominus praelato cuidam officium suum
negligenti dixit: *Movebo candelabrum tuum de loco
suo*¹, privabit, inquam, me officio incuriaeque meae
debitas poenas exiget.

Contra vero perpendam, quantopere Deo placeat,
si meae actiones adeo sint sanctitate eminentes, *ut*,
qui eas *vident*, aeternum *Patrem glorifcent*² et ad si-
miles efficiendas, quo alii eundem etiam glorifcent,
excitentur, intentione ipsa a quocunque alio sinistro
fine ita perpurgata, ut in meis actionibus non meam,
sed ipsius Dei Domini nostri gloriam quaeram, eam
meam reputans gloriam, quae ipsius est, dolens vero,
quod pravis meis actionibus hactenus in causa fuerim,
cur *Dei nomen obfuscatum et ab aliis saepe blas-
phematum*³ fuerit. O Salvator mi! quandoquidem
Patris tui gloriam tantopere desideras: tantum mihi,
quaeso, vitae splendorem concede, ut per eam ejus
gloria et crescat et semper dilatetur.

¹ Apoc. 2, 5.   ² Cf. Matth. 5, 16.

³ Cf. Rom. 2, 24.

Quam
dumosum
lucem hanc
abscondere.

Quam
gloriosum
sit, vita et
doctrina
lucere.

PUNCTUM III.

Non potest civitas abscondi supra montem posita.

Tertia hac similitudine docet Christus Apostolos suos, eorum munus non esse, ut eremitae sint aut solitarii, propriae tantum attendentes utilitati, sed civitatem potius eos esse ad multos alios recipiendos, eamque non in valle, hoc est, in vita imperfecta et obscura, sed supra montem, insignem videlicet fortitudinem et perfectionis celsitatem, fundatam, juxta illud Isaiae: *Super montem excelsum ascende tu, qui evangelizas Sion; exalta in fortitudine vocem tuam, qui evangelizas Jerusalem*¹, et porro moneas, eorum munus esse non exiguum, sed multum populum congregare, sicut civitatem magnam et plenam, quae omnes eos recipiat, qui cupiunt esse perfecti, eosque evangeliæ perfectionis viam et coelestis viae politiam doceat. Desiderat enim Deus Dominus noster, ne, qui ipsius sunt electi, mediocritate quadam vitae contenti humilibus actionibus sibi complaceant, sed, ad vitae perfectae celsitatem contendentes suosque proximos ad eandem promovere conantes, cum multis aliis supernam civitatem amplificaturi condescendant. O aeterna sapientia, quae ancillas tuas, animas scilicet praedicatorum mittis, ut homines vocent ad arcem et ad moenia civitatis², eos ad christianaæ perfectionis altitudinem exhortantes: voca etiam me efficaciter, ut prior eandem ego condescendam; et virtutem impertire, ut alii permulti ad eandem, me vocante, perveniant, quo tu ab omnibus semper glorificearis. Amen.

Apostoli
debent
omnibus et
præ aliis
esse con-
spicui.

¹ Is. 40, 9.   ² Cf. Prov. 9, 3.

MEDITATIO XIII.

De lege evangelica, quam Christus Dominus in sermone montis promulgavit; de ejusdem excellentiis et perfectionis, ad quam nos elevat, praestantia.

PUNCTUM I.

Christus
legem veterem implevit:

I. ejus
praecepta
observando,

Observandum primum, Christum Dominum nostrum evangelicae suae legis promulgationi praemisisse, quanti esset naturalis, quae in Moysis et prophetarum libris declarata erat, aestimanda, qualeque ipse circa eandem officium esset in mundo praestiturus, quum dixit: *Non veni, solvere legem, sed adimplere*¹. Quod tribus modis praestit exactissime. *Primum*: quia non venit ex coelo, ut vitae suae laxitate et libertate carnis legem ipsam instar ejus, qui nulli legi adstrictus esset, transgredieretur; nec venit, ut secum ipse aut cum suis in ea dispensaret; sed venit potius, ut exactissima in se ipso custodia omnibus discipulis suis ad eandem exemplo esset. Quamobrem ad ejus imitationem et ego dicam: Non veni in mundum, ut, juxta meam voluntatem vitam ducens, Dei voluntatem calcem ejusque legis jugum assulatim concidam, sed ut, me eidem subjiciens, integrum servem. Nec ad religionem accessi, ut propriam, sed ut divinam sequerer voluntatem, quae instituti mei regulis continetur. Si enim Deus meus et supremus legislator, etiamsi supra legem ipsam esset, se ipsum tamen eidem subjicit venitque de coelo, ut ejus jugum super se tollendo, quanti eam faceret, nos doceret, quid magnum fecero, si eidem me subjecero? Quantae vero impudentiae fucrit, si eandem excussero?

¹ Matth. 5, 17; cf. S. Joan. Chrys. in Matth. hom. 16. n. 2.

Venit *deinde*, adimplere legem in iis, quae illa ^{2. ejus promissa exsequendo;} promittebat, idque adeo exacte, ut asseveraret: *Amen quippe dico vobis: donec transeat coelum et terra, iota unum aut unus apex non praeteribit a lege, donec omnia fiant*¹. Certus itaque ac securus esse possum, Deum ex parte sua, quidquid in lege promisit, etiam si minimum videatur, impleturum, sicut ipse Christus implevit reque ipsa exsecutus est, quidquid de ipso revelatum et promissum erat, quo me provocat exemplo ad omnium ipsius mandatorum exactam observationem, non majorum tantum, sed minimorum etiam, quae iota, characterum minimo, significantur, omni etiam adhibito conatu, ut in ea observatione omnes complectar circumstantias modosque perfectionis, quos ipsa mandata in se continent, qui apice, characteribus adjuncto, significantur.

Venit *denique* de coelo, ita legem implere, ut perfectionem, quae in ea desiderabatur, adjiceret, tum ejus peccatis amplius explicatis, tum admirandis consiliis ei adjectis, gratiaque sua interne ad omnia implenda communicata. O legislator supreme, quantas possum maximas ago gratias, quod tot modis legem ipse tuam impleveris; adjuva me gratia tua ad id, quod mihi praecipis, ita explendum, ut in me ipse impleas, quod promittis.

PUNCTUM II.

Considerandae sunt *deinde* celebres duae sententiae sive conclusiones, quas colligit Christus ex dictis. *Prima* est: *Qui ergo solverit unum de mandatis istis minimis et docuerit sic homines, minimus vocabitur in regno coelorum*², tam videlicet in militanti, quam in triumphanti Ecclesia. Quibus verbis id nobis indicat:

¹ Matth. 5, 18.   ² ib. 5, 19.

1. Quantum malum, vel unam legem negligere, esto, reliqua servem mandata; si vel unicum ex minimis fuero transgressus, futurum me minimum, hoc est, contemptum et vili aestimandum in regno coelorum, ac porro ab eo excludendum tamquam eo indignum, sicut fuit Adamus e paradiso ejectus ob unicum praeceptum violatum. *Qui enim vel in uno offendit, . . . transgressor factus est legis¹* et injuria afficit legislatorem, qui omnia servanda constituit, et charitatem destruit, qua omnia illa colligantur; ideoque coelestia omnia bona amittet, ac si omnia fuisse transgressus.

Quodsi mandatum ex minimis illis sit, quae non obligant sub culpa letali, qui tamen studio et malitia illud transgredietur, erit etiam in virtute minimus, quod parvi fecit, quod Deus mandavit. Debeat enim advertere, etsi materia esset parva, mandantem tamen esse magnum nec a magnitudine sua alienum ducere, etiam parva mandare; ideoque vel hoc nomine non esse levem censendam injuriam, quae ei, dum talis materia contemnitur, irrogatur. Et quoniam victor semper censetur vieto superior, qui a re minima superatur, minimus esse censembitur; habebitque in eo locum Sapientis illa sententia: *Qui spernit modica, paulatim decidet²* ad graviora.

Tertio, si non solum aliquod mandatum quis transgrediatur, sed alios etiam ad idem faciendum verbo aut exemplo induixerit, erit quoque minimus in regno coelorum ac porro excludetur ab eo duplii nomine, quod videlicet sibi et aliis fuerit iniquus.

2. Quam magnam legem et facere et alios docere.

Altera sententia est: *Qui autem fecerit et docuerit, hic magnus vocabitur in regno coelorum³*. Qua sententia docemur, sanctitatis et excellentiae in virtute praemiique, quod ei respondebit in regno coelorum, mensuram esse ipsam divinae legis observantiam, cuius sunt duo gradus; alter est, eam facere, alter,

¹ Cf. Jac. 2, 10. 11.   ² Eccli. 19, 1.   ³ Matth. 5, 19.

eandem docere. Facere consistit in tota lege quoad magna et parva ejus mandata, nullo omnino praetermissa, observanda, sicut praedictum est; docere autem in persuadendis aliis, idem ut praestent. Qui secundus gradus primo est praestantior. Conjunxit tamen Christus utrumque ad eorum connexionem insinuandam, quatenus secundus non facit magnum docentem, nisi et ipse etiam faciat; primus vero, quatenus re ipsa facit, docet etiam exemplo, paratus interim etiam verbo docere, si Deus id jusserit, ratione status et officii, quo fungitur, aut juxta legem et dictamen charitatis. Et qui haec ratione docet, est valde magnus inter coeli magnates, quia non est excellentia major, quam Dei imitatione bonum esse et in se ipso perfectum aliosque adjuvare, ut et ipsi boni sint atque perfecti; ut in proximo puncto dicetur.

PUNCTUM III.

Considera tertio perfectionis altitudinem, ad quam discipulos suos Christus exhortatur; est enim altissima, quae in hac vita possit obtineri, sicut jueundissimis illis verbis: *Estote ergo perfecti, sicut et Pater vester coelestis perfectus est*¹, ipse Christus aperuit.

Perfectio De exemplar nostra
sanctitatis :

Cujus perfectionis ut praestantiam intime penetrare possim, perpendam, Dei Domini nostri perfectiōnem in tribus consistere. *Primum* est, quod omni culpa defectuque ita careat, ut mali quippiam, aut quod a sua bonitate et sanetitate degeneret, eum facere sit impossibile. *Secundum*, quod virtutes omnes et perfectiones, quas vel imaginari possumus, complectatur, nulla prorsus omissa. Nam omnes, quae in creaturis reperiuntur, et aliae innumeræ, quas nos cogitatione assequi non possumus, in ipso creatore

1. quod nullus in neo defectus

2. sed omnes perfectiones,

^{3. eaeque}
in summo
gradu.

simul inveniuntur unitae. *Tertium* est, quod omnes et singulas hujusmodi perfectiones habeat in summa, quae possibilis sit, excellentia. Non itaque potest cogitari sapientia, bonitas et charitas major, quam sit ipsius Dei, quia est infinite sapiens, bonus et charitate plenus; et idem de perfectionibus reliquis esto judicium.

Desiderium
Dei erga
nostram per-
fectionem.

Ex quo efficitur, Deum, ut qui sit in se perfectissimus, vehementer in id propendere, ut omnia sua opera sint etiam perfecta et modo suo participant infinitam ejus perfectionem, homines praecipue, quos ad imaginem et similitudinem suam condidit. Ex hoc enim ejus desiderio profectum est id, quod nobis Christus dixit: *Estote perfecti, sicut et Pater vester coelestis perfectus est;* quasi dicere nobis velle videatur: nolite mediocre quadam puritate et sanctitate esse contenti, nec perfectionis vestrae exemplar Abramum, Moysen aut prophetam aliquem vobis constituite, nec solum Angelos, Cherubinos aut Seraphinos; sed infinitae perfectionis exemplar vobis proponite, ut ad illius imitationem, quam possitis maximam, perfectionem assequi contendatis. Hoc autem exemplar sit Pater vester coelestis, cui tamquam filii in tribus illis, quae infinita ejus perfectio complectitur, quam simillimi esse studeatis. Gratias tibi, Fili Dei vivi, pro tanto favore, quo adoptivos prosequeris filios, dum eos exhortaris, ut perfecti sint, sicut est tuus Pater coelestis. Illustra me, o superne magister, ut, quam mihi commendas, perfectionem agnoscam; accende, ut eam amem; et ita corrobora, ut eam quaeram et assequar. Amen.

Concipiam
propositum
Denun-
cianti.

Hinc ferventia concipiam proposita Dei perfecti-
nem imitandi, *primum* studendo, omnem culpam ca-
vere, non letalem modo, sed vel levissimam, quoad
potero, juxta illud, quod ipse Deus populo suo di-
xit: *Perfectus eris, et absque macula cum Domino Deo*

*tuo¹; deinde omnes virtutes assequi contendendo, easdem summa, qua potero, intentione exercendo, non eas tantum, quae sunt sub pracepto, sed eas etiam, quae cadunt sub consilio, siquidem coelestis meus Pater non solum, quae ad vitam transigendam sunt necessaria, tribuit, sed multa etiam alia, quae adferunt voluptatem; tertio casdem virtutes excellentissimo, quo potero, modo exercendo, ita ut amor Dei meus eas omnes habeat qualitates et circumstantias, quae in ipso pracepto exprimuntur, ut ex toto scilicet sit corde meo, ex tota anima mea et ex tota fortitudine mea², et obedientia mea, humilitas et patientia in omnibus gradibus sint perfectae, quos habere possunt, procurando, ut Apostolus ait, ut *charitas mea magis ac magis abundet, ut probem semper potiora*³. Et quoniam charitas terminum augmenti sui non habet⁴, desiderium meum esse debet, semper in ea crescere. O anima mea! siquidem exemplar, quod imitandum habes et tibi proponis, infinitum est, et quantumvis illud imiteris, adhuc supererit infinitum, quod imiteris: imitare, quam potueris maxime, ut ad eam perfectiōnem quam proxime accedas. O Pater amantissime, qui jubes me perfectum esse, sicut tu perfectus es: da mihi, quod jubes, ut praestem, quod tu desideras.*

PUNCTUM IV.

Consideranda hic est suprema evangelicae legis, quam Christus promulgavit, perfectio, ut *essemus perfecti, sicut Pater ejus coelestis perfectus est*, expendentes, tria etiam legem hanc complecti, in quibus ea Dei perfectioni assimilatur.

Ipsa lex
evangelica
perfectissima:

Primum est⁵, quod omnem culpam, sive magna ea sit sive parva, prohibeat usque ad verbum otio-

¹ Deut. 18, 13.   ² Cf. ib. 6, 5.   ³ Cf. Phil. 1, 9, 10.

⁴ S. Thom. II. II. q. 24. a. 7.   ⁵ ib. I. II. q. 108. a. 3.

1. Peccata
etiam mi-
nima pro-
hibebit;

sum, nullum prorsus defectum admittens. Et quo magis nos a culpis removeat, etiam a rebus valde parvis et a quibusvis superfluis affectionibus, quae illarum occasio esse possunt, nos monet abstinere, sicut olim Nazaraeos jubebat, *a vino et omni, quod inebriare potest, abstinere; quidquid ex uva exprimitur, non bibere; uvas recentes siccasque et quidquid ex vinea esse potest, ab uva passa usque ad acinum, non comedere*¹. Idque jubebat totum, quo ab ebrietate remotores essent. Quod facile animadvertemus, si per aliqua mandata ex iis, quae negativa dicuntur, discurramus. Nam in secundo decalogi, quo a male jurando longissime distemus, jussit Christus Dominus, *non jurare omnino, ... nec quidem per caput tuum, quia non potes, inquit, unum capillum album facere aut nigrum; sit autem sermo vester: est, est; non, non; quod autem his abundantius est, a malo est*², aut periculosum et imperfectum erit, nisi gravis id necessitas exigat. In quinto preecepto, ut nos ab occidendo proximo areceret, omnem prohibuit injuriam eidem inferri. *Omnis, inquit, qui vel in corde suo irascitur fratri suo, reus erit judicio; et qui eidem dixerit: raca (quod est, aliquo externo indicio suam iram prodere), reus erit concilio; qui autem dixerit: fatue, reus erit gehennae ignis*³. Quodsi ab eodem injuria afficiamur: *Ego, inquit, dico vobis, non resistere malo; sed si quis te percusserit in dexteram maxillam tuam, praebe illi et alteram*⁴. In sexto, ne quid inhonesti admittas, jubet: *Si oculus tuus dexter scandalizat te, erue eum et projice abs te; ... et si dextera manus tua scandalizat te, abscide eam*⁵, quod est dicere, ut personam et rem quameunque, quae mihi possit esse occasio peccandi, etiam si dilecta et pretiosa mihi sit et necessaria esse

¹ Cf. Num. 6, 3. 4.   ² Matth. 5, 34—37; cf. Jac. 5, 12.

³ Matth. 5, 22.   ⁴ ib. 5, 39.   ⁵ ib. 5, 29. 30.

videatur, a me tamen omnino projiciam. In septimo, quo nos a rei alienae furto et usurpatione deterreat, propria jubet largiri. *Omni, inquit, petenti te tribue; et qui aufert, quae tua sunt, ne repetas; et qui aufert tibi vestimentum, etiam tunicam noli prohibere*¹. O legis evangelicae puritatem, legem vere dignam purissimo Deo! Vere, Domine, *eloquia tua casta, argentum igne examinatum, probatum terrae, purgatum septuplum*². Utinam perfecte illa servarem, ut a septem vitiis purgatus et ab omni imperfectione liber existerem.

Secunda legis evangelicae excellentia est³, quod sese ad imperandum et suadendum omne genus virtutum extendat, tam theologicarum, quam moralium, erga Deum, nos ipsos, proximos, ut, qui eam custodit, omnibus sit ornatus virtutibus, quae ipsum apud creatorem suum ornare possunt, et quae carnis propriae domant passiones eamque spiritui subjiciunt, et quae omnia justitiae et misericordiae opera erga proximum implent.

His *tertiam* addit excellentiam, quod easdem virtutes doceat in summo perfectionis gradu, qui sit in in hac vita possibilis. Nam esse non potest profundior humilitas, magis heroica patientia, admirabilior obedientia, perfectior charitas, quam lex nostra doceat. Quae enim purior in rebus agendis intentio esse potest, quam ita opera nostra bona abscondere, ut *nesciat sinistra tua, quod dextera*, ut Deo placeat, efficit? ⁴ Et quae charitas Dei perfectior, quam si *ex toto corde tuo, ex tota anima tua, ex omnibus viribus tuis et ex omni mente tua Deum diligas?*⁵ Quae etiam major erga proximum charitas, quam quae etiam se ad inimicos diligendos extendit? *Ego autem, in-*

2. omnes
virtutes
jubet vel
suadet;

3. summum
virtutum
gradum
doceat.

¹ Lue. 6, 29. 30.   ² Ps. 11, 7.

³ Cf. S. Thom. I. II. q. 100. a. 2.   ⁴ Matth. 6, 3.

⁵ Lue. 10, 27; Deut. 6, 5.

quit, dico vobis: *Diligite inimicos vestros, et benefacite his, qui oderunt vos, et orate pro persequentibus et calumniantibus vos, ut sitis filii Patris vestri, qui in coelis est, qui solem suum oriri facit super bonos et malos et pluit super justos et injustos*¹. Ex quibus sententiam illam superius positam conclusit: *Estote ergo vos perfecti, sicut et Pater vester coelestis perfectus est.*

O Pater coelestis, qui perfectissimam tuam in nos charitatem ostendisti, dum justitiae solem, Filium tuum, pro nobis omnibus nasci ejusque doctrinae pluviam omnibus communicari fecisti, conferendo hac ratione etiam inimicis ejus summum, quod poteras, bonum ad eorum remedium: concede mihi, infinitam tuam charitatem cum omnibus ejus excellentiis et virtutibus imitari eo modo, quem in sancta tua lege prescrisisti, quo easdem et earum perfectiones consequi valeamus. Amen.

Ex his concludam, praeccipuum meum in christiana et religiosa vita finem in eo esse debere, ut legem evangelicam in tribus illis praedictis rebus, quoad exactissime fieri poterit, custodiam, illius memor, quod Sanctus Apostolus dixit: *Finis praecepti est charitas de corde puro ab omni culpa, et conscientia bona virtutum omnium operibus exornata, et fide non facta*², fideliter videlicet, donec carum culmen obtineatur, eas assequi contendendo et studendo, ut idem monet, *probare et exsequi Dei voluntatem bonam, beneplacentem et perfectam*³, et hac ratione perfectus evadam. Nam, ut S. Joannes ait, *qui servat verbum ejus, Jesu Christi, vere in hoc charitas Dei perfecta est*⁴ ac tota porro christiana perfectio. *Plenitudo enim legis, ait Apostolus, est dilectio*⁵.

¹ Matth. 5, 44. 45.   ² 1 Tim. 1, 5.   ³ Cf. Rom. 12, 2.

⁴ 1 Joan. 2, 5.   ⁵ Rom. 13, 10.

MEDITATIO XIV.

Circa precationem Dominicam.

In hoc sermone montis docuit etiam Christus Dominus discipulos suos orationem, quam Dominicam appellamus¹, quae inter omnes orationes praecipuum merito locum propterea obtinet, quod a supremo orandi magistro, et ut nos doceret coelestem Patrem orare, fuerit instituta. Quamobrem singula ejus verba meditando expendemus juxta modum circa verba orandi in I. partis introduct. § 9. positum. Constitutus ergo in Dei Trini et Unius conspectu, ad quem oratio dirigitur, quamvis ad singulas Trinitatis Personas dirigi etiam possit, Christo Domino humiliter supplicabo, ut coelesti suo lumine animam meam illustrare et amoris sui igne accendere dignetur, ut veritates et excellentias spirituales, quas brevi hac oratione complexus est, sentiam et recte ea petere attingam, quae ipse peti a se voluit, et intentionis magna puritate ac ferventi devotionis affectu ei simili, quem ipse habuit, dum eam docens Patrem alloqueretur. Fas enim est credere, sic eum Apostolos orare docuisse, ut simul eandem ipse Patrem oraret; nec eandem quotidie in nobis orare cessat. Ut enim S. Augustinus ait², Christus Dominus pro nobis orat ut sacerdos, sed in nobis etiam orat ut caput nostrum, spiritum nobis et orandi virtutem infundens; ideoque nos dicimus cum illo hanc orationem, et ille nobiscum, nostraque oratio ejus orationis meritis conjungi debet, ut exaudiatur et feliciter expediatur.

Observandum est tamen, bis Christum Dominum hanc precationem docuisse: Primum omnes in monte

¹ Cf. Matth. 6, 9 sq.; Luc. 11, 2 sq.; S. Thom. II. II. q. 83. a. 9.   ² In Ps. 85. n. 1.

publice, deinde quum ipse orandi finem fecisset, et unus discipulorum ei dixisset: *Domine, doce nos orare, sicut docuit et Joannes discipulos suos*¹. Ex quo discimus, hanc orandi formulam et publice et privatim servari posse. Quum publice fit, sicut in Sacro Missae, ea brevitate percurri debet, quam locus ille exigit; quum vero privatim, et tamquam orationis mentalis argumentum accipitur, plures etiam horae in ea consumi possunt, et Christo Domino dicere licet: *Domine, doce me orare*, non eo solum modo, quo docuit Joannes discipulos suos, sed sicut tuos ipse docuisti Apostolos, cordi meo eas veritates sensusque et affectus imprimens, quos illis communicasti. Qua brevi petitione peracta, unicum tantum ejus orationis verbum accipiam, cuius significata ratiocinatione perquiram et profunda meditatione expendam, eos adjungens affectus, petitiones et colloquia, quae ei, quod expendero, aut quod Domini Spiritus suggesserit, sint conformia.

Pater.

Deus duobus
titulis pater.

Primum eos titulos et nomina perpendam, ob quae Deus et Dominus noster sit etiam noster pater. Primum enim est omnium hominum pater titulo creationis; ipse enim omnibus dedit, ut essent, dum ad suam eos imaginem et similitudinem condidit. Est vero pater justorum ob gratiae Esse, quod illis impertiens adoptivos suos filios regnique coelestis haeredes constituit; estque millies hac ratione eorum pater, quia, quoties excellentissimum illud Esse, quod in baptismo acceperrunt, illi peccando amittunt, paratus ipse est poenitentibus restituere. Et hac ratione cupit ipse omnium esse pater, non suae, sed nostrae utilitatis causa, non

¹ Luc. 11, 1.

ob nostra merita, sed sola sua gratia et misericordia. Et quamvis ita gratis sese, ut noster sit pater, offerat, non tamen parvo illi stetit, ut esset, ut qui ingentibus in cruce toleratis doloribus nos genuerit, offerens naturalis Dei Filius vitam suam, ut gigneret adoptivos, et eundem omnes patrem haberent.

Ex omnibus his considerationibus magnos hauriam laudis affectus, gloriam Deo pro singulis deferendo titulis, in quibus fundatur, quod meus sit pater. O Pater amantissime! gratias tibi ago ob nobilissimum Esse gratiae, quod filiis tuis tribuis, nunquam defatigationem sentiens in eodem reparando, quotiescumque illi suis peccatis illud obfuscant. O vos Angeli, qui Deum in coelis patrem habetis: laudes ei gloriamque tribuite, quod etiam hominum in terra viventium pater esse dignetur.

Considera *deinde*, quam exakte Deus patris officium expleat, dum tenere adeo nos amat, sollicitam de nobis curam gerit, providentia sua nos protegit, abunde sustentat et in eo statu collocat, qui nostrae saluti magis convenit, adeoque in his omnibus excellit, ut nullus parentum terrenorum, ad ipsum coelestem comparatus, patris nomine sit dignus; et ideo nobis ipse Christus prohibuit: *Patrem nolite vocare vobis super terram; unus est enim Pater vester, qui in coelis est*¹.

O supreme Pater, quas tibi gratias agam, quod patris officium erga me suscipere dignaris. Nolo amplius patres vocare terrenos, qui me facile deserere consueverunt (*pater enim meus et mater mea dereliquerunt me*²), sed te solum coelestem vocabo patrem, qui *assumpsisti me*, nec, nisi a me prius desertus, me deseres. O Pater, esto mihi pater et monstra, te mihi patrem esse, nomen istud, quod in mei gratiam acceperisti, reipsa adimplendo.

Affectus
laudis.

Quoniam per
Deus patris
officium
gerat.

Gratias
agam.

¹ Matth. 23, 9.   ² Ps. 26, 10.

Ego vicissim
filius esse
debeo.

Perpendam *tertio*, Deum eo ipso, quod pater mihi esse vult, offerre mihi filii sui dignitatem ac porro exigere a me boni filii erga parentem officium et partes, ut ipsum videlicet amem, colam, ei obediam ejusque zelem honorem et gloriam. O coelestis Pater, unde tantum mihi bonum, ut, vilis adeo creatura tua, tuus tamen vocer filius? Quae te charitas permovit, ut mancipium vilissimum tuum *filium nominari et esse volueris*?¹ Qui igitur patris partes adeo exacte erga me suscipis, adjuva, Pater, ut boni filii partes fideliter erga te expleam. O vermis vilissime, cave a filii Dei dignitate degeneres, indignum quippiam talis patris filio committens; stude potius, ei similis esse in vita. Decet enim filios parentibus suis esse similes.

*Cur in hac
oratione D.
pater vocari
velit.*

Ultimo causas expendam, ob quas voluerit Deus in hac precatione pater a nobis appellari. *Prima* enim fuit, ut amoris et fiduciae in eum affectus in nobis excitaremus; sic enim orantibus dabit, quae hic petimus. *Deinde*, ut ab ejus rei laudibus orationem auspicaremus, quam ipse plurimi facit, et de qua gloriatur, gloriam ei dantes, quod pater noster esse velit; idemque nobis honestus sit titulus et praetextus; ut, quod petimus, impetremus. *Tertio*, quo intelligamus, velle ipsum sibi a nobis filiorum spiritu affectuque serviri, ac propterea, quidquid petierimus, tale esse debere, ut a tam bono patre bonum filium petiisse decet. O Pater supreme! certus sum, daturum te mihi, quidquid ut filius petiero, qui jubes peti ut a vero patre.

Noster.

*Deus pater
omnium est.*

Circa verbum hoc perpendam, cur Dominus noster noluerit, ut diceremus: Pater mi, sed: *Noster*. *Primum* enim id fecit, ut infinitam ejus charitatem et liberalitatem agnosceremus, quae in eo emicat, quod, quum

¹ Cf. 1 Joan. 3, 1.

non possit nisi unicum habere naturalem filium, plurimos voluerit adoptivos habere, adeo excellentem hanc dignitatem ita hominibus et Angelis conferens, ut ea singuli possint absque alterius detrimento gaudere. Ita enim est omnium pater, ut aequa sit meus, ac si meus tantum esset, nec aliorum. Sit aeternum benedicta charitas adeo immensa, ut in tanta filiorum numerositate tantam omnium curam gerat, ac si unicus esset et solus.

Deinde voluit nos docere, sicut ipse multorum filiorum est pater, ita nos omnes fratres esse debere, ut ex hoc ad proximorum etiam amorem excitaremur, pro omnibus postulantes et optantes, omnes, nemine contempto, hujus patris esse filios, siquidem dives et pauper, nobilis et ignobilis, sapiens et idiota aequa possunt unius coelestis Patris esse filii juxta illam Malachiae sententiam: *Numquid non Pater unus omnium nostrum? numquid non Deus unus creavit nos?* *Quare ergo despicit unusquisque nostrum fratrem suum?*¹ O Pater noster, sufficit mihi scire, te hominum esse patrem, ut eos tamquam fratres amem, omnes amore complectar, siquidem omnes tua complectitur charitas.

Denique voluit sui in nobis reverentiam excitare. Monemur de reverentia. Verbum siquidem „Pater mi“ magnae est indulgentiae magisque Unigenae divini hujus Patris proprium, quem tamen cum amore et reverentia simul necesse est alloqui. Quod tamen non impediet, quo minus seorsim et in cubili meo „Pater mi“ dicere licet, siquidem tam est nunc meus, ac si nullum, nisi me, filium adoptivum haberet.

Qui es in coelis.

Considerandum hie, quum Deus in omni sit loco, cur solum dixerit: *Qui es in coelis.* *Primum* enim

¹ Mal. 2, 10.

Monemur
coelum
cogitare,

locum illum expressit, ut me ad reverentiam excitaret, considerantem supremi hujus Patris dignitatem, qui coelorum sit Dominus et in eis regnet. *Deinde*, ut cor meum a terrenis ad coelestia erigeret, et quaeunque sunt hic, contemnens ad coelestem haereditatem, quam coelestis Pater noster paratam habet, suspirarem.

*eiusque
puritatem
imitari.*

Tertio, ut in mortali hac vita non modo tamquam advena et peregrinus degam, sed simul ut coeli candidatus, qui coelestem puritatem, sine qua eo non pervenitur, habere contendam.

Demum ac praecipue, ut in oratione ipsa oculos et spiritum *ad coelum et montes elevem*, *unde veniet auxilium mihi*¹ et bona, quaecunque peto. O Pater, qui in coelis habitas, eleva me istuc, ubi commoraris; et quamdiu non elevas, adjuva me gratia tua, ut omnis *conversatio mea in coelis sit*², et eorum, quae in terra sunt, obliviscar. O anima mea, quae in terra hac es peregrina, siquidem Pater tuus et haereditas tua est in coelo: suspira ad ejus domum pervenire, ut tanta ejus fruariis haereditate.

Tandem perpendam, etiam justos, in quibus Deus per gratiam suam inhabitat, coelos appellari³, ac eorum hic fieri mentionem, ut intelligamus, Deum eorum praecipue esse parentem, qui vere ejus sunt coeli, et ut, qui orat, omnem culpam terrenaque omnia a se ableget fiatque coelum, in quo Deus possit habitare, ac se ipsum colligat et ad sua interiora se recipiat ibique suam coram patre suo, qui in cordis ipsius abscondito manet, orationem effundat. O utinam coelum essem clarum et virtutibus exornatum, in quo Deus inhabitare sibi complaceret. Fateor, Deus meus, hominem me esse de terra terrenum, sicut

¹ Ps. 120, 1. ² Cf. Phil. 3, 20.

³ Cf. S. Ambros. de Saeram. l. 5. c. 4.

Nos ipsi
coeli esse
dehemos.

Adami terreni filium; sed opto tamen, gratia tua fieri coelum et homo coelestis, sicut coelestis Adami filius. Veni, Domine, ad servum hunc tuum; nam praesentia tua coelum efficietur.

Tria praedicta verba praeambulum quoddam sunt hujus orationis; in subsequentibus continentur septem petitiones, quas oratio ipsa complectitur.

Sanctificetur nomen tuum.

Prima hac petitione hoc petitur, ut ipse Deus agnoscatur, laudetur et glorificetur ab omnibus, nomenque ejus venerationi sit, adoretur sanctumque habeatur. Perpendendo tamen verba singula seorsim, expendam *primo*, cur potius *sanctificetur* dixerit, quam *glorificetur* aut *laudetur*. Causa enim est, quod nihil aequum est, ut sanctus esse; ac nulla propterea illi major gloria deferriri potest, quam si sanctus habeatur et Seraphinorum sanctorumque illorum quatuor animalium Apocalypseos more *Sanctus*, *Sanctus*, *Sanctus Dominus Deus omnipotens*, qui erat, et qui est, et qui venturus est¹, magno affectu proclamat. O Pater sanctissime, ex animo gaudeo ob sanctitatem, qua polles, optoque, ut te filii tui in ea imitentur; eandem et ego omnibus praeferre volo, ut, tua implens mandata, sanctus sim, sicut tu sanctus es.

Deinde considerabo, cur potius „*nomen sanctifice-*
tur“, quam „*majestas*“ tua, aut „*potentia*“, dixerit. Causa enim fuit, quod, quidquid de Deo agnoscimus, et omne, quod ipsius compellationem apud nos habet, id totum in veneratione esse, gloriosum ac sanctum haberi sit aequissimum. O Pater coelestis, quomodo-
cunque te compellem, sanctus tu es; et ideo cupio,
sanctitatem tuam ab omnibus agnosci. Diceris omni-

deus
sanctitatem
magni
aestimat.

Nomen seu
totum Esse
Dei glori-
ficandum;

¹ Apoc. 4, 8.

potens, sapiens, creator, gubernator, dominus, pater; sanctificetur ergo omnipotentia tua, sapientia et ab omnibus habeatur sancta. O creator sancte, gubernator sancte et Pater sancte, omnia nomina tua sancta sunt; estque justum, omnes flectere genua sua ac Deitatis tuae nomen, statim atque audiverint, adorare ac venerari, quia dignissimum est, quod ob sanctitatem suam summa veneratione nominetur et ab omnibus audiatur.

Dei nomen, non nostrum, Tertio vocem tuum perpendam, ac si diceret: sanctificetur nomen tuum, non meum; tu enim solus sanctus per essentiam, nec alias est, qui divinum sanctitatis honorem mereatur, nisi tu, a quo et per quem justi sanitatis vestigium aliquod hauriunt. *Non nobis, Domine, non nobis, sed nomini tuo da gloriam*¹; non nostrum, sed tuum dulcissimum nomen glorificetur. Tibi enim *Regi saeculorum immortali, invisibili, soli Deo honor* debetur et gloria in saecula saeculorum², nobis autem confusio magna faciei nostrae³ et contemptus. Erubesco, Deus meus et Salvator meus, ob animi mei elationem, qua nomen meum appeto dilatari et toti mundo innotescere et ab omnibus aestimari, qui tamen vituperari potius, blasphemari, contemni et in oblivione apud omnes esse dignus sum. Utinam in tui sancti nominis gloria quaerenda, mei autem oblitione me totum occuparem.

Perpendam quarto, cur petitioni huie, qua voluit Christus a nobis peti, Dei nomen sanctificari, non adjecerit: per nos. Causa enim est, quo nostra petitio desideriumque nostrum nec intra terminos et limites contineretur, sed sanctissimi ejus nominis sanctificatio extenderet se ad omnes tam Angelos, quam homines, nec ad eos solum, qui nunc in terra versantur, sed ad eas etiam animas, quae vel in coelo sunt, vel in

idque ab omnibus.

¹ Ps. 113, 9.   ² 1 Tim. 1, 17.   ³ Bar. 1, 15; Dan. 9, 7.

purgatorio; nec ad praesentes tantum, sed ad eos etiam, qui sunt futuri; imo ut creaturae omnes aspectabilis hujus mundi suo unaquaeque modo laudent et sanctum ejus nomen glorifcent. Dignissimum est enim, quod ab omnibus glorifieatur, et *omne genu flectatur, coelestium, terrestrium, et inferorum*¹, superno Dei nomine et unigenae Filii ejus Jesu, Salvatoris nostri.

Denique perpendam, qua ratione nomen hoc tum ego sanctificare debeam, tum illi, pro quibus, ut illud sanctificant, peto. Praecipua enim ejus nominis glorificatio in eo est, ut omnes credant, quod ipse revelat; sperent, quod ipse promittit; obedient iis, quae ipse jubet; adorent vero et serviant, sicut ipse praescribit; ac demum ex toto corde eum diligant, et talis eorum sit vita et talia opera, ut, *qui ea viderint, glorifcent Patrem, qui in coelis est*². O Pater gloriosissime, per unici Filii tui merita supplico, ut fidei lumen infidelibus omnibus, gratiam tuam et charitatem fidelibus, justis omnibus ferventem amorem impertiri digneris, quo sanctum nomen tuum ita in terra sanctificant, sicut beati faciunt in coelo. *Vae mihi, per quem et per cujus opera nomen Dei inter gentes blasphematur*³. Adjuva me, Domine, ut ea in posterum talia sint, per quae nomen tuum glorifieatur in saecula. Amen.

Sanctificandus
perfecta legis
obser-
vatione.

Precatio.

Adveniat regnum tuum.

Considerandum hic est, quodnam hoc sit regnum, quod petimus advenire. *Primum* illud regnum petimus, quo Deus ipse in justis regnat per gratiam. Ideoque regnum hoc multa complectitur, et in primis fidem, quam tenere oportet; leges gubernationis ipsius, quas observare; sacramenta, quae suscipere; sacrificia, quae offerre; et virtutes omnes, quibus Regi

Petendum:
1. regni
gratiae
augmentum,

¹ Phil. 2, 10. ² Cf. Matth. 5, 16. ³ Cf. Rom. 2, 24.

nostro servire debemus, animas nostras ad hoc disponentes, ut in eas Rex ipse venire et inhabitare dignetur; ac denique illud, quod Apostolus *justitiam, pacem et gaudium in Spiritu Sancto*¹ appellat. O coeli Rex, veniat tuum hoc regnum ad nos, et quotidie veniat cum novis perfectionis augmentis. Est enim aequissimum, ut tamquam verus legitimusque Rex noster in nobis regnes, nos gubernes, omnesque tuae gubernationi subjecti simus.

Petimus *deinde* regnum aeternae gloriae, in quo Deus cum beatis tranquille regnat. Sed non dixit tamen: perduc nos ad tuum regnum; sed: *adveniat* ad nos *regnum tuum*. Si enim ipsius regnum ad nos per gratiam pervenerit, certum est, nos ab ipso deducendos ad gloriam; ideoque majori nobis curae prius regnum esse debet quam posterius. Omnes enim cum Christo in coelo regnare desiderant, quia omnibus id est jucundum; non tamen aequae omnes optant, Deum in ipsis hac in terra regnare, quia molestiam id aliquam adjunctam habet. Sed ego, Rex meus, supplex, ut regnum tuum veniat, peto, quo in me et omnibus regnes per gratiam; sed et illud peto, ut et *civitas illa sancta Jerusalem de coelo descendens*² sese nobis manifestet vivaque fide revelet, ut visione sua in suum nos amorem accendat et, ut ejus habitatores efficiamur, nos ad se perducat. Utinam in illud regnum me totum immersum viderem! utinam adveniret et in me ipsum intraret! *Intra me enim esse necesse est*³, quod me beatum faciat.

Tertio petimus, etiam regnum Dei ultimum et consummatum, quale in novissimo judicii die erit, advenire, quum daemonis regnum omnino destruetur, Deus vero in justis regnabit, eorum animas et corpora glorificans, ut regnum gloriae ejus in omnibus

2. regnum
gloriae,

3. regni
daemonis de-
struetio.

¹ Rom. 14, 17.

² Apoc. 21, 2.

³ Cf. Luc. 17, 21.

*compleatur*¹. O utinam hoc regnum adveniret, ut, peccatis cessantibus, desiderium impleretur animarum sanctorum, quae illud exspectant, ut eo simul cum corporibus aeternum potiantur.

*Denique verbum illud tuum perpendam. Veniat, inquam, Domine, regnum tuum, ut, quodecunque tuum non est, destruat, nec in me regnum peccati aut daemonis amplius dominetur, sed ut gratia tua per justitiam regnans*² *tale regnum destruas, supplex peto. Nec peto, ut hujus mundi regnum, quod in divitiis, honoribus et voluptatibus ejus fundatur, sed tuum, quod in veris virtutibus constructum est, in me regnet. O Salvator dulcissime, qui professus es, regnum tuum non esse de hoc mundo*³: *regnum tuum volo, regnum tuum desidero, illud solum peto. Veni, o Trinitas sanctissima, et in nos ipsos intra, inhabita et regna in nobis, qui terram incolimus, sicut regnas in sanctis, qui coelos jam incolunt, ut, sicut illi tibi serviunt et placent, nos quoque serviamus. Amen.*

Fiat voluntas tua, sicut in coelo, et in terra.

Considerandum *primo*, quaenam illa sit voluntas, Voluntas Dei multiplex. quam petimus impleri. Divina videlicet est, legis divinae praeeceptis, evangelicis consiliis, occultis Spiritus Sancti inspirationibus et Ecclesiae ejusque ministrorum ac eorum, qui Dei loco et nomine nobis praesunt, ordinationibus expressa. Utinam hanc Dei voluntatem semper exsequeremur. Satis enim omnibus esse debet, quod ea creatoris nostri sit, ut properea lubentes eam amplectamur. *Vita mea, Deus, in voluntate tua*⁴ *est, ut eam exsequar, mors in ejusdem transgressione. Impleam itaque eam, ut vivam; non transgrediar, ne moriar.*

¹ Cf. Apoc. 6, 11.   ² Cf. Rom. 5, 21.

³ Cf. Joan. 18, 36.   ⁴ Ps. 29, 6.

Dei, non mea
voluntas
facienda;

Deinde verbum tua perpendam, Deo dicens: nolo,
Domine, propriam meam, quae perversa est, nec carnis,
quae adversus spiritum rebellat, nec daemonis, quae in-
justa est, nec mundi, quae vana, voluntatem sequi; sed
tua fiat, quae sola bona et justa omnisque bonae vo-
luntatis est regula. O dulcis Jesu, qui de coelo de-
*scendisti, non ut tuam, sed Patris voluntatem faceres*¹*:*
adjuva me gratia tua, ut in rebus omnibus meam ab-
negem et mortificem eamque tuae divinae subjiciam.

inque cum
suuma per-
fectione.

*Perpendam tertio modum, eandem Dei voluntatem exsequendi, qui verbis illis „sicut in coelo, et in terra“ exprimitur, sicut videlicet Angeli et beati spiritus eam in coelo exsequuntur, integre in primis, ita ut nihil prorsus negligatur; pura deinde intentione, Deo ipsi placendi; tertio prompte, velociter et exacte omnino absque mora aut repugnantia ulla; quarto fortiter et ad finem usque constanter; quinto amoris ferventis, continui intensique intuitu magnam animi voluptatem, gaudium et exultationem in Dei volun-
tate exsequenda constituendo.*

Precatio.
*O Pater dulcissime, operae pretium omnino fuit, prius petere, ut adveniret regnum tuum, et ut coelum tuum ad intima nostra penetraret, siquidem hoc a nobis exigis, ut in terra constituti vitam nostram, sicut qui in ipso coelo sunt, degamus. Utinam cum omni ea perfectione, qua fieri potest, voluntatem tuam exsequerer. Nolo enim esse parcior in eo de-
siderando, quod adeo excellenter me jubes a te petere.*

*Petimus denique hic, fieri Dei voluntatem a ter-
renis hominibus, sicut fit a viris coelestibus, praे
omnibus autem, sicut facta fuit ab Adamo ipso coe-
lesti, Jesu Christo Domino nostro, qui de coelo ipso
descendit, ut perfectione excellentissima divinam ex-
sequeretur voluntatem.*

---

¹ Cf. Joan. 6, 38.

O Pater coelestis! rationi omnino consentaneum est, ut filii, quos gratiosa tua voluntate genuisti, faciant, quod eis jubes, sicut fecit is, quem ex tua genuisti substantia. *Doce me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu¹*; cui sit honor et gloria in saecula. Amen.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

Considerandum *primo*, quemnam haec petitione panem a Deo petamus; non enim quemeunque, sed supersubstantialem et excellentissimum petimus.

Primum panem illum petimus, qui spiritum nutrit atque corroborat, qui est ipsum sanctissimum altaris Sacramentum, supplicantes, ut nos ejus sumendi dignos efficiat talesque, qui sacramentaliter quotidie aut spiritualiter saltem sumere possimus ejusque fructum et gratias innumeratas, quae in illo communicantur. *O panis vivus, qui de coelo descendisti . . . pro mundi vita²*, da te ipsum mihi, ut per te et in te tibique semper conjunctus vivam. Amen.

Petimus *deinde* consuetam animae nostrae sustentationem, quae sunt gratiae auxilia, quibus spiritualis ejus vita conservatur, in quibus numerantur sacramenta, inspirationes, illustrationes, divinorum mysteriorum intelligentia panisque ille, de quo ipse Christus dixit: *Meus cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me³*. O Pater amantissime, qui jubes me vitam ducere coelestem et ita voluntatem tuam in terra facere, sicut fit in coelo: impertire mihi duos istos panes coelestes, quibus ita puram vitam conservem, donec consequar aeternam. Amen.

Petimus *denique* etiam panem ad corporalem vitam sustentandam necessarium, quia vult ipse, ut eam

Imprimis
panis
spiritualis
petendus;

dein
corporalis.

¹ Ps. 142, 10.

² Joan. 6, 51. 52.

³ ib. 4, 34.

conservemus et ut panem ad id ab ipso petamus, non anxia et superflua sollicitudine, sed ea confiditia, quae de ejus providentia merito est habenda. In quibus omnibus nobis insinuat, quod simus ejus filii infantesque, qui a sustentatione, quam noster Pater datus est, dependeamus, sine cuius providentia non possemus nostris viribus eam obtinere.

Deinde considerandum verbum illud nostrum. Etsi enim supersubstantialis iste panis vere sit ipsius Dei, quia ab ipso ad nos provenit, ipse eum pinsit ac distribuit; vult tamen, ut nostrum eum appellemus, quia ad necessitatem nostram reparandam destinatur, et quia redemptor noster illum pro nobis comparavit suorumque meritorum jus nobis applicavit, ut petremus, quoniam promissionis etiam nomine noster jam est. Et quoniam divinus panis diversis modis pinsitur, pro Angelis in coelo atque pro hominibus in terra, perfectis et imperfectis, pro omnibus, Domine, panem nostrum peto, naturae nostrae capacitatique conformem, qui saluti nostrae consequenda sit utilis. Non peto corporalem alienum panem nec superfluum, quo minus carni indulgeam, sed panem nostrum, necessitati nostrae debitum ad vitam traducendam et in tuo obsequio expendendam.

Tertio illud etiam verbum *quotidianum* expendam, quasi dicamus Deo: non extraordinariam aut insolitam aut singularem petimus portionem, quam tuis singulariter dilectis amicis impertiri soles, quia ea indignum me judico; sed solitam quotidianam, sine qua anima mea nec vivere, nec in spirituali sua vita progressum facere potest, nec ipsum corpus subsistere, extraordinarium alium divinorum tuorum favorum panem divinae tuae providentiae suavique aeternae tuae dispositionis ordinationi relinquens.

Perpendam *quarto* illud *da nobis*, quia non mihi soli, sed omnibus hominibus tamquam fratribus, cha-

ritate aut naturae (etiamsi alioqui inimicis) necessitudine conjunctis, petere jubet, juxta illud Christi¹: *Orate pro perseverentibus et calumniantibus vos, ut etiam intelligam, si contingenter, me videre inimicum meum esurientem, cibandum illum esse*², siquidem hic a Deo panem nostrum, qui ipsius etiam est, peto.

Denique et verbum hodie est perpendendum. *No-* que enim dicit: Da nobis hodie et cras, sed: hodie tantum, quia vult Deus, ut quotidie eum petam et orationem quotidie frequentem ac intelligam, quotidie me ab ipso pendere, ut superfluam crastinae diei sollicitudinem abjiciam, quia forte non erit mihi dies crastina, sicut constituit Deus Israëlitis, ut *panes de coelo colligerent, qui sufficerent per singulos dies*³, quo semper a providentia divina penderent, quamvis super-substantialem etiam panem pro die hodierno petam, qui, Apostolo teste, *hodie cognominatur* et totum vitae hujus tempus complectitur⁴, quod, cum aeternitate comparatum, non est nisi diei unius. O Pater coelestis, da mihi abundanter panem hunc ad diem hodiernum et in aeternum, sed ita tamen, ut et vivam et eo fervore orem in hoc die, ac si nullus alias mihi supersit.

Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.

Considerandum *primum*, quaenam illa sint debita, quae nobis dimitti postulamus. Nam imprimis peccata sunt letalia aut venialia et poenae, quarum propter illa rei sumus; quae omnia Deus solus dimittere potest, sed per ea media id facit, quae ipse constituit. Petimus igitur, media illa nobis applicari gratiamque conferri, qua illis utentes remissionem debitorum consequamur.

debita sunt
peccata et
poenae,

¹ Matth. 5, 44.   ² Cf. Rom. 12, 20.   ³ Cf. Exod. 16, 4.

⁴ Hebr. 3, 13.

quibus
omnes
teneantur.

Perpendam *deinde*, quamvis eo sanctitatis quis pervenerit, ut Deum patrem liceat compellare; quamvis ejus regnum illi advenerit, et ejus voluntatem in terra adimplere studeat sicut in coelo: debere tamen se peccatorem recognoscere ac ita de se sentire, quod in genere venialium peccatorum quotidie impingat debitaque propterea quotidie contrahat, ob quae merito dicere debeat: *Dimitte nobis debita nostra*. O Pater benignissime, fateor, quotidie non uno tantum debito, sed multis me tibi obstringi, quum saepius cado. Sed tibi, Domine, ut qui fons es misericordiae, complaces, dum indulges, siquidem jubes, ut dimitti mihi petam; et nunc ecce peto, quia ita jubes. Concede ergo, quod peto, qui tibi complaces concedendo.

quae debita
a nobis
dimitienda.

Tertio perpendam similiter, quae illa sint debita, quae proximis ac debitoribus nostris dimittimus; sunt enim injuriae et offensiones a proximis aliquando nobis illatae, quas debo illis remittere, nec injuriantem aut me offendentem odisse aut vindictam auctoritate propria quaerere odiive indicia aliqua, sed charitatis potius consueta signa exhibere. Plenius tamen ille debita dimittere censendus est, qui etiam, acceptae injuriae oblitus, singulari eum amore prosequitur et singularia in eundem beneficia confert, a quo injuria est affectus; quamobrem copiosiorem ac liberaliorem etiam a Deo ipse priorum debitorum remissionem obtinebit. Ex quo intelligam, quantopere Deus cupiat, ut nobis invicem dimittamus, quae invicem debemus, siquidem ea conditione nostra nobis peccata ipse vult dimittere, modo et nos debitoribus nostris dimittamus; et quam ipse cupiat, ut statim nobis mutuo dimittamus, *nec sol occidat super iracundiam nostram*¹, qui in quotidiana nostra precatione

¹ Cf. Eph. 4, 26.

repetere nos jubet, quod nostris debitoribus dimittamus. Quodsi reipsa non praesto, ipsemet in me sententiam profero. Dicens enim Deo: dimitte mihi, sicut ego dimitto; si ego non dimittam, re ipsa, quod in me est, dico: nec mihi dimitte. O liberalissime Pater! ex corde omnino debitoribus meis dimitto, quod mihi debent, ut tu dimittas mihi, quod tibi debo; certus enim sum, vix mihi *centum denarios* deberi, quum ego *decem millia talenta* tibi debeam¹.

Et ne nos inducas in temptationem.

Perpendam primum, non dixisse Christum, ut a Patre nostro petamus, ne nos tentari permittat, aut ne tentatori facultatem tentandi faciat. Praesupponit potius, nos tentandos, expedireque, id a coelesti nostro Patre permitti, et facultatem hosti nostro ad id dari; quam si dederit, ea erit absque omni dubio justa nobisque utilis, nostris viribus commensurata. Quare paratos nos esse oportet ad tolerandas daemonis ejusque ministrorum, qui in hoc mundo vivunt, nostraequae propriae carnis et propensionum ejus temptationes et insultus, sicut supra diximus. Sed vult Christus, ut gratiam petamus, ne a temptatione vincamur aut in peccatum aliquod consentientes tentationi succumbamus, et simul, ne idem Deus tale nobis temptationis genus insurgere aut in tali occasione evenire permittat, in qua ipse nos praevidet esse vindendos. O Pater coelestis! aspice hunc filium tuum in loco temptationis degentem, ex omni parte a multis hostibus oppugnatum. Non refugio, Deus, conflictum, quem tu in bonum meum permittis, sed gratia tua assiste, ut victor evadam. Patri siquidem honori est Victoria filii.

Non immo-
niles ab omni
tentatione,
sed Victoria
petenda.

¹ Cf. Matth. 18, 24, 28.

Sed libera nos a malo.

Quam multa
mala, a
quibus
liberandi
sumus.

Petimus ultima hac petitione, ab omnibus malis liberari, praeteritis, praesentibus et futuris, aeternis et temporalibus, animae et corporis, quatenus id ad animae nostrae bonum conferet. Quare a Deo petimus, a peccatis praeteritis ita liberari, ut gratia sua nobis illa remittat, ab ignorantibus, erroribus, animi perturbationibus, calamitatibus et miseriis, quibus nunc urgemur, eripiat, et a futuris praeservet, aeterna praecipue damnatione daemonisque, qui *malus* est¹, potestate, a quo potissimum liberari cupimus, quem dicimus: *Libera nos a malo*, quo neque in hac, neque in futura potestatem aliquam in nos habere permittatur, aut ejus mancipia efficiamur. Quamobrem licebit in hac petitione litanias quasdam instituere eis similes, quas habet Ecclesia, exprimendo ea mala, a quibus peto liberari. Ab omni mala — libera nos, Domine. Ab ira tua; a spiritu fornicationis; a spiritu superbiae, etc. — libera nos, Domine.

Amen.

Amen indicat
fervorem
petitionis.

Conclusit Christus precandi formulam verbo illo *amen*, quod est *fiat*, *fiat*, quod propterea ingenti dicendum est affectu desiderioque a Deo obtainendi, quod peto. *Desiderium enim pauperum exaudit Dominus*². Adjungenda est quoque magna fiducia, quod exaudiemur, ut qui ea petamus, quae ipse Dominus petenda praescribit, juxta ea, quae S. Joannes dicebat: *Haec est fiducia, quam habemus ad eum: quia, quodcunque petierimus secundum voluntatem ejus, audit nos; et . . . scimus, quoniam habemus petitiones, quas postulamus ab eo*³. Ipse enim docuit nos, quae ex ipsius voluntate petere debeamus.

¹ Matth. 13, 19.

² Cf. Ps. 9, 38.

³ 1 Joan. 5, 14. 15.

Doctrina, quam in hoc sermone Christus docuit de providentia, quam ad subveniendum nostris necessitatibus nostrasque orationes exaudiendas habet, foecundam habet utilissimarum meditationum materiam, quas in VI. partem reservamus.

MEDITATIO XV.

De Apostolorum ac discipulorum ad praedicandum missione.

PUNCTUM I.

Considera primum, Christum, quum suos discipulos ad praedicandum mitteret per terram Israel, dixisse illis: *Messis quidem multa, operarii autem pauci; rogate ergo dominum messis, ut mittat operarios in messem suam*¹, qui eam colligant. Qua sententia infinitam suam charitatem, misericordiam et desiderium, quo tenetur, nostrae salutis manifestat.

Salutis
hominae
desiderium
in Ch.

Primum itaque ait: *Messis multa*, quia multi sunt, quos ad coeleste regnum destinatos habet, multique, qui praedicatorum et mysteriorum evangelicorum auxilium exspectant, quo se diuino obsequio tradant omnino. Et hoc est, quod Christum ad commiserationem excitat, ut eos cupiat adjutos.

Multitudo
eorum, qui
invandi sunt

Deinde ait: *Operarii pauci*, quia plurimi hominum sectantur otium, horrentes laborem; quodsi aliquando laborant, id proprii commodi potius, quam aliorum gratia faciunt. Pauci sese, ut operarii sint, disponunt; multi ei, qui mittere eos velit, resistunt. Et hoc ipsum ejus viscera magis movet ad compassionem et

Pameitas,
coram qui
juvant.

¹ Matth. 9, 37. 38; cf. Luc. 10, 2.

porro ad desiderium, ut tot mittantur, quot messis ejus necessitas et multitudo requirit.

Dicit *tertio*, ad ipsum dominum messis, qui est Christus, spectare, ut operarios designet mittatque, quia nemini licet, in alienam messem absque domini facultate intrare. Qui enim a Deo non vocatus in hujusmodi se opus immisces, ostendit, se non Domini obsequio palatove studere, aut messis ipsius, sed proprium commodum, honorem et utilitatem quaerere. Frustra autem laborabit, qui talis est; nisi enim in nomine et virtute Jesu Christi nec piscari, nec meti potest animarum messis et capture.

quae
oratione
impetranda
est,

Quarto ait, rogandum esse Dominum messis, ut mittat operarios, qui eam colligant, ut ostendat, se ejus non oblitum esse, sed optare potius, ut colligatur; velle se tamen rogari, eo quod oratio medium sit aptissimum ad exsequendas divinas dispositiones et praedestinationes, et ut simul operis hujus praestantiam et valorem intelligamus; in quo tamen non de ipsius Domini, sed messis et operariorum agitur lucro et utilitate. Ex hoc enim tum hominum salus, quae messis instar demeti, ut in horrea coelestia perveniant, debet, tum operariorum merces, quibus ipsam Deus messem committit, dependet. Hanc enim ob causam Apostolus ait: *Necessitas enim mihi incumbit; vae mihi est, si non evangelizavero*¹.

sed saepe
nltre a Deo
datur.

Denique tanta est Christi Domini charitas, ut, statim ac suum hoc messis colligendae desiderium expressit, non exspectans, ut Apostoli ac discipuli id peterent, statuerit eos mittere, ut ostendat, etsi nos in hac gratia petenda incurri simus, charitatem tamen suam infinitam non traditaram messem oblicationi, sed bonitate et misericordia sua sola se operarios electurum et missurum, qui regiones metant, sicut

¹ 1 Cor. 9, 16.

reipsa per universam Ecclesiam et gentilitatem quotidie eum facere videmus.

O Salvator dulcissime! quantas possum maximas pro sollicitudine hac erga messem tuam in operario-
rum, qui eam colligant, missione gratias ago. Et quandoquidem, ut id facias, rogari cupis, millies hu-
milater supplico, ut multos fideles magni exempli,
*probabiles et inconfusibiles operarios*¹ mittere non de-
sinas; ad quod si ego aliquid valeo, *ecce ego, mitte
me*². Si enim tu me vocas mittisque, aequum est,
ut paream, conando exsequi, quod jubes.

Hos et similes alios affectus ac proposita ex quinque his considerationibus elicere oportet messisque ipsius necessitatibus et operariorum penuriae condolere.

PUNCTUM II.

Considerandum, Christum reipsa statim *Apostolos* Iu missione
Apostolern ad perpendam: *ac discipulos suos in terram Israël binos et binos ad praedicandum misisse*³ ac dixisse: *Infirmos curate, et mortuos suscitate, leprosos mundate, daemones ejicite; gratis accepistis, gratis date*⁴.

Perpendam *primum causas, ob quas voluerit Christus discipulos suos binos ire, et non unum solum, ut videlicet alter alterum juvaret, consolaretur et custodiret, et ea ratione mutuae perfectae charitatis legem implerent exemplo suo alios ad eandem charitatem colendam excitarent; ut ejusdem veritatis, quam praedicarent, duo essent testes contestes; ac demum, ut eorum posteri exemplum hoc sequeremur, studentes, hujusmodi ministeria cum comitatu obire. Frater enim, ut Sapiens*⁵ ait, *qui adjuvatur a fratre, quasi civitas firma. Et idem Sapiens*⁶: *Si unus ceci-*

1. mutui
auxilli
utilitatem:

¹ Cf. 2 Tim. 2, 15.   ² Is. 6, 8.   ³ Marc. 6, 7.

⁴ Matth. 10, 8.   ⁵ Prov. 18, 19.   ⁶ Ecclae. 4, 10.

derit, ab altero fulcietur. Vae soli, quia, cum ceciderit, non habet sublevantem se. Et ipsem Christus Dominus: Ubi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum¹. O felix contubernium, cui tertium se Christus adjungit, ejus curam habiturus.

Deinde Christi liberalitatem omnipotentiamque perpendam, quam ostendit in tam ingenua et absque omni invidiae indicio communicatione potestatis patrandi miracula discipulis suis facta, addens etiam, ipsos postea etiam majora, quam ipsem fecisset, edituros, ut auctoritatem majorem ipsis et doctrinae ipsorum conciliaret. Quum enim homines essent alias abjecti, nisi tali fuissent potestate ornati, facile fuissent ab omnibus contempti.

Nominatim vero duo illa memoranda verba „gratis accepistis, gratis date“ sunt expendenda. Primo enim ipsosmet discipulos erudit in humilitate, ut sciant, neque hanc, neque alias potestates sibi ob ipsorum merita aut alterius justitiae titulo debitas esse, sed gratis omnino concessas, ne quis in se ipso, sed in Domino, a quo eas accepit, glorietur². Ideoque revertentibus cum gaudio discipulis ac jactabundis, quod etiam daemonia ipsis subjicerentur in nomine ejus, ut eorum superbiam reprimeret, respondit: Videbam satanam sicut fulgur de coelo cadentem³, quasi diceret: exemplum hoc in daemonibus vobis obedientibus aspicientes discite, non vobis tribuere, quod reipsa non vestrum, sed Dei est; propterea enim illi e coelo sunt praecipitati, quod, quae Dei erant, sibi usurparent.

Secundo verbo liberalitatem erga proximos commendat, quam ipse discipulis exhibebat, ut, sicut ipsi eam potestatem gratis acceperunt, gratis quoque eadem erga proximos, non lucri temporalis aut pretii alicujus intuitu utantur; nam quo minorem ipsi ab

2. Christi
liberali-
tatem;

3. officium
apostolicum
gratis
exereendum

¹ Matth. 18, 20.

² 1 Cor. 1, 31.

³ Luc. 10, 17.

hominibus recompensationem quae siverint, eo ampliorem a Deo mercedem recipient, qui, suam propriam reputans injuriam, per Prophetam conqueritur: *Quis est in vobis, qui claudat ostia et incendat altare meum gratuito*¹, et qui gloriam meam praecipue, non proprium quaerat commodum. O dulcis Iesu! siquidem, quaecunque habeo, a te accepi: omnibus illis, quia revera sunt tua, servire tibi cupio. Solius tui amoris causa sensuum meorum portas ocludam et in cordis mei altari ignem affectuum incendam offeramque bonorum operum sacrificia; quodsi in proximorum utilitatem aliquid mihi donaveris, illud etiam in eos distribuam, nullo alio praemio aut mercede propter te quae sit semper gloria de omnibus, quae a te procedunt. Amen.

PUNCTUM III.

Consideranda sunt illa virtutum ornamenta, quae discipulis, praedicationem aggressuris, Christus commendat: *Ecce, inquit, ego mitto vos sicut oves et agnos in medio luporum. Estote ergo prudentes sicut serpentes, et simplices sicut columbae*². Quibus verbis sex eis virtutes commendat: Ovium mansuetudinem, nemini, etiam a quo ipsi laederentur, nocentes; patientiam in tolerando, quodecunque ipsis inferatur incommodum; charitatem, se ipsos et quaecunque habuerint, in aliorum utilitatem tradentes, etiamsi illi sint inimici, sicut oves lac suum, lanam et carnem in hominum usum conferunt; simul tamen magnam in pastoris, a quo mittuntur, providentia fiduciam collocare necesse est, sicut ovis totam sui custodiam in pastore positam habet, ut quae arma nulla propria, quibus se defendere possit, habeat. Et hoc verba illa in-

Virtutes
Apostolis
commen-
datae:

1. mansue-
tudo,
patientia,
charitas,
fiducia;

dicant: *Ecce ego mitto vos sicut oves in medio luporum*; ac si distinctius loqueretur: non dubitetis, quin lupos sitis et vestrae doctrinae ac vitae persecutores habituri; vos vero inter eos non ut lapi aduersus lupos aut canes aduersus leones, ut eos mordatis aut laceratis, versemuni, sed ut oves et agni, mansuetudinis, patientiae, charitatis fiduciaeque armis pugnando, semper memores, quod ego sim, qui misi, ego vester pastor, magister et Deus vester, qui curam vestri geram et in periculis defendam. O supreme Pastor! siquidem tu es, qui me mittis, mitte, quo vis; tua enim protectione ubique securus ero. Corrobora debilitatem meam virtute tua, ut etiam lupos ipsos expugnare et in mansuetas gregis tui oves convertere possim, ut, quod per tuum prophetam futurum praedixisti, re ipsa impleatur: *Habitabit lupus cum agno, et pardus cum haedo accubabit, vitulus et leo et ovis simul morabuntur*¹ sub pastoris unius humili obedientia.

2. prudentia
sive fallacia.

Commendat deinde, ut ea ratione sint mites, patientes, benevoli et confidentes, ut non sint tamen insipientes, imprudentes et temerarii, sed ut serpentum prudentiam semper adhibeant, quae prudentia in eo *primum* est posita, ut munus suum ita exsequantur, ut, licet corpus vulnera a lupis accipiat, nihil tamen anima patiatur, sicut serpens, etiamsi corpus vulneri exponat, caput abseondens contegit *obturatque aures suas, ne exaudiuit vocem incantantium et benefici incantantis sapienter*², quae nocumentum ei posset adferre. Deinde eadem prudentia requirit, ut tempus exspectetur, locus et opportunitas quaeratur ad praedicandum et ad doctrinam suam persuadendum, sicut etiam serpens, quum Evam decepit, observavit; par est enim, tantam circumspectionem et

prudentiam nos in bonum adhibere, quantam serpentes, qui sunt diaboli, hostes nostri, adhibent in malum. Non vult autem Christus, hanc prudentiam esse vulpinam, quae duplicitatem fraudesve contineat, falsas sequens suspiciones et temeraria judicia, sed ut sincera sit et verax cum vitae puritate sine fellis malitia et amaritudine, ne ovium mansuetudini adversetur. Ac propterea adjecit columbae simplicitatem, ut puros oculos intentionis haberent sponsae illius instar, cui dicitur: *Oculi tui columbarum*¹, quos in Dei gloriam et animarum fructum absque rerum terrenarum admixtione conjiciant. O innocentissime Agne, in quem descendit *Spiritus Sanctus corporali specie sicut columba*²: coniunge, quaeso, in anima mea prudentiam cum simplicitate, quo ita aliis prodesse studeam, ut iidem mihi non noceant.

PUNCTUM IV.

Considerandus modus, in via servandus, quem ita Christus praescripsit: *Nolite possidere aurum neque argentum neque pecuniam in zonis vestris, non peram in via neque duas tunicas neque calceamenta neque virgam; dignus est enim operarius cibo suo. Neminem per viam salutaveritis. In quamcunque domum intraveritis, primum dicite: pax huic domui*³. Perpendendus autem est Christi scopus in hac instructione; ad tria enim potissimum respexit.

Primum, ut ne quid nimis aut superfluum in temporalibus commodis admitterent, sed necessariis tantum contenti essent. Quare nihil pretiosum auri argenteive, non superfluam pecuniam ad sibi indulgendum accipient; et si tunica una et calceamenta

Modus
servandus
in itinere:

¹ Cant. 1, 14; 4, 1.   ² Luc. 3, 22; cf. Joan. 1, 32.

³ Matth. 10, 9. 10 et Luc. 10, 4. 5.

illis sufficient, ne duplicata, ut ea mutare et modo his, modo illis uti possint, accipient; et si vel sandalia, vel quid aliud accommodatum pauperibus sufficiente possint, ne integra portent calceamenta; et qui ad iter agendum baculo non indigent, et hunc abjiciant, aut si ob debilitatem baculo, cui innitantur, indigent, ne virgam accipient, qua se defendant ad vindictam.

2. confidentia
in Deum,

Secundum est, ut, nimiam alimenti, vestimenti et commoditatum sollicitudinem etiam in necessariis dimittentes, divinae providentiae confidant, quae, modo ipsi tales sint, quales oportet, et munus suum fideliter exsequantur, de omnibus sit provisura, quia dignus est operarius, cui dominus ejus de victu prospiciat; et Deus certo providebit, hominibus inspirando, ut eum tribuant, quem et ipse operarius non ut laboris mercedem, sed tamquam sustentationem vitae, ut laborare amplius possit, accipere poterit. Et ita reipsa Christus id implevit exacte, sicut ipsi Apostoli fassi sunt, quum nocte passionis suae Christus eos interrogavit: *Quando misi vos sine sacculo et pera et calceamentis, numquid aliquid defuit vobis?* At illi dixerunt: *Nihil*¹. O pastor providentissime, *virga tua et baculus tuus*² gubernationis et sollicitudinis tuae sufficient ad *consolandum* et *sustentandum me*. Si enim te habeo, omnia habeo; et si tu mihi non desis, nihil deesse potest.

3. ab omni
re inutili
abstinentia.

Tertium est, ne in profectione ipsa colloquiis, familiari conversatione aut rebus aliis, ad rem non facientibus et a scopo suo alienis, distineantur. Hoc enim dicere voluit, quum neminem in via salutandum praecepit. Neque enim honestas decentesque salutationes prohibuit, qui eos in hospitiis ita humanos et placidos esse voluit, ut primo hospites suos saluta-

¹ Lue. 22, 35.

² Cf. Ps. 22, 4.

rent ac evangelii pacem illis offerrent eandemque a Deo pro illis petentes domos illorum ingredierentur: nam pace in anima non exsistente, minus disposita illa est ad veram doctrinam recipiendam. O magister coelestis, cui adeo curae est nos docere: imprime cordi meo doctrinam tuam, ut opere illam exsequar, nulla re admissa, quae me ab ea retardet. Amen.

Ad extremum animat illos Christus ad muneric*sui execusionem. Si, inquit, ibi erit filius pacis, requiescat super illum pax vestra; sin autem, ad vos revertetur*¹, duo his verbis illos docens: *Primum, fore, ut eorum praedicatio esset fructuosa in aliquibus, in iis videlicet, qui pacis filii essent, a Deo ad evangelii doctrinam absque resistantia recipiendam electi. Secundum, quod, ubi apud alios fructum non adferret, eo quod eam repellerent, ad ipsos esset reversura; quasi diceret: ne propterea vos pacem vestram abjiciatis, aut commoveamini ira vindictae, sed hanc Deo potius relinquite, quia non propterea vestro vos labore fraudabimini.*

PUNCTUM V.

Considerandum denique praescriptum ipsius prae-dicationis thema et argumentum, quum dixit: *Dicite illis: Appropinquavit in vos regnum Dei?*² *Et exeuntes praedicabant, ut poenitentiam agerent*³.

Perpendenda hic sunt tria, quae themate hoc continentur: *Primum media salutis, ad ingressum in coelum necessaria, qualis erat poenitentia peccatorum, extirpatio vitiorum, virtuosorum operum exercitia, terrenarum rerum contemptus, quae perditionis animae causa existunt. Secundum scopus et horum operum incentivum, quod erat regnum coelorum; non*

regnum
coelorum
et media
necessaria.

¹ Luc. 10, 6.   ² ib. 10, 9.   ³ Marc. 6, 12.

itaque ad amplectendam doctrinam permoverentur praecipue formidine poenae aut temporalium commodorum intuitu, sed ob promissum regnum coelorum. *Tertium*, quod hoc totum facile esset ac pervium et jucundum, quia regnum ipsum coelorum prope jam esset, auctor videlicet gratiae, qui coelorum esset portas reseraturus mediaque jucunda et efficacia ad ingrediendum collaturus, sicut re ipsa jam ea offerre incipiebat. O Rex coelestis, qui gloriosum adeo regnum in hunc mundum intulisti: adjuva me, ut illud expugnare rapereque valeam, qui dixisti, *a diebus Joannis Baptistae*, qui illud praedicare cooperat, *regnum coelorum vim pati, et violentos illud rapere*¹. Da mihi, Domine, tantum roboris, quo adeo pretiosam margaritam ego rapiam, quandoquidem tu, qui ejus es Dominus, congaudes, quod omnes illam rapiant ac ita ditescant.

MEDITATIO XVI.

De gloriose B. Joannis Baptistae martyrio.

PUNCTUM I.

Perpendam: *Quum duxisset Herodes uxorem Philippi fratribus sui, dicebat illi Joannes: Non licet tibi, habere uxorem fratribus tui*².

S. Joannis
zelum fortis-
simum

Consideranda hic *primum* est novi hujus Eliae fortitudo et zelus, qui etsi consuetudine et familiaritate magna Herodi conjunctus esset (*Herodes enim, ut ait S. Marcus, metuebat Joannem, sciens eum virum justum et sanctum, et custodiebat eum, et auditio eo multa faciebat, et libenter eum audiebat*³), graviter tamen

¹ Matth. 11, 12.

² Cf. Marc. 6, 17, 18.

³ ib. 6, 20.

publicum ejus et scandalosum peccatum increpabat, quamvis non ignoraret, ejus se amicitiam et consuetudinem amissurum. Viri enim, honorem Dei zelantes, nihili faciunt, regis terreni gratiam amittere, ne coelestis regis gratiam in discrimen adducant. Et licet Joanni esset nota Herodis crudelitas multoque magis Herodiadis, quae ob hujusmodi increpationes eum e medio tollere cupiebat, non tamen ipse propterea timuit aut a muneris sui prosecutione destitit, sed cuivis periculo damnoque, quod evenire sibi posset, se ipsum exposuit; in quo insignem animi fortitudinem constantiamque ostendit, nec *arundinem* aliquam *vento agitatam*¹ se esse, sed *columnam ferream et murum aereum*². Quia enim nec proprium honorem nec vitam amabat, nihili eam perdere faciebat nec minas ulla curabat, sed *quasi leo confidens absque terrore*³ erat. Ex quo exemplo firma concipiam fortitudinem et animi constantiam sancti hujus praecursoris imitandi proposita, abjiciens a me nimium inconstantium hujus mundi rerum amorem, ex quo facile oritur, ut arundinis instar quovis tentationis vento a bene propositis dimovear.

PUNCTUM II.

*Herodes adjecit et hoc super omnia, quae fecerat, mala, et tenuit Joannem et alligavit, ac vinxit eum et inclusit in carcerem*⁴.

In
tribulatione
immissa
perpendam:

Considerandum hic, Christum Dominum hanc tribulationem S. Joanni etiam amicissimo permisisse, quia eosque omnia illi feliciter evenerant. Honorabatur enim ab omnibus, laudabatur, obediebatur ei. Oportebat autem, eum reliquorum prophetarum justo-

¹ Matth. 11, 7.   ² Jer. 1, 18.   ³ Prov. 28, 1.

⁴ Luc. 3, 19. 20; cf. Matth. 14, 3; Marc. 6, 17.

1. Deus eam
pro praemio
permisit.

rumque, qui futuri sunt, more per viam tribulationum et persecutionum pertransire, ut ad imitationem Job, sicut in prosperitate excellentes suas virtutes ostenderat, ita etiam faceret in adversitate et ut aurum in fornace magis magisque purificaretur et gloriae suae coronam excellenti sua patientia adaugeret. Ex quo magnam persecutionum laborumque propter justitiam exantlatorum opinionem et aestimationem hauriam. Etsi enim illi hominum judicio sint poenae malique censeantur, in oculis tamen Dei praemia potius, quibus in hac vita sibi charissimos ad majorem coronam exercet, judicantur; ideoque *beatos eos dicit, qui persecutionem patiuntur propter justitiam, quoniam ipsorum est regnum coelorum*¹.

Deinde modus est perpendendus, quo ipse S. Johannes eam tribulationem pertulit. Est enim par credere, quum accederent ministri, qui illum caperent, nec fuga nec latebris aliquibus sibi consuluisse, sed potius eis occurrisse seque, ut caperetur, obtulisse exultasseque, quum se catenis ligari videret, non minus, quam postea fecit sanctus Paulus, quod videret, ab aliis se etiam juvari ad carnis suae, quam ipse odio sancto prosequebatur, mortificationem. Carcerem porro ipsum in oratorium convertit, noctes ipsas in oratione et contemplatione expendens, sicut in deserto antea facere consueverat; dies vero expendebat in discipulis aliisque vincitis erudiendis. Inde enim discipulos suos ad Christum misit, petens, non se a carcere, sed ipsos a crassa, qua tenebantur, ignorantia liberari.

2. Quam
sancte
Joannes
eam tulerit,

3. Desiderium
annuntiandi
Christi
defunctis
justis.

Demum, qui praecursoris Christi officio in mundo perfunctus jam esset, cupiebat dissolvi, ut eodem munere apud Sanctos, qui in limbo detinebantur, posset fungi, justis illis praenuntians, in proximo esse redemtionem ipsorum; quamobrem hilari omnino

¹ Matth. 5, 10.

animo ipsam mortem in dies exspectabat. Nam voluntatis divinae tamquam propheta conscientius erat et depositionem corporis sui non procul esse neverat. O anima mea! congaudeas sancto huic praecursori in hac tribulatione, sciens¹, quod tribulatio patientiam operatur, patientia autem probationem, probatio vero spem; spes autem non confundit aut decipit. Qui enim hac ratione patiuntur, charitas Dei diffusa est in cordibus eorum per Spiritum Sanctum, qui datus est eis pignus aeternae vitae.

PUNCTUM III.

Cum dies opportunus accidisset, Herodes natalis sui coenam fecit principibus et tribunis et primis Galilaeae. Cumque introisset filia ipsius Herodiadis et saltasset et placuissest Herodi simulque recumbentibus, rex ait puellae: Pete a me, quod vis, et dabo tibi. Et juravit illi: quia, quidquid petieris, dabo tibi, licet dimidium regni mei. Quae, a matre inducta, petiit caput Joannis.. in disco. Rex, etsi contristatus, propter jusjurandum tamen et simul discumbentes noluit eam contristare; sed misso spiculatore praeceperit afferri caput ejus in disco; . . . et dedit illud puellae, et puella dedit matri sue².

Perpende hic satanae astum et crudelitatem, quam per tyrannum Herodem exercuit, omnium vitiorum aciem congregans, ut caput Joannis amputaretur, in odium clarissimarum ejus virtutum. Nam ingluviem in convivio adversus praecursoris temperantiam armavit; Herodiadis luxuriam adversus ejus vitae castimoniam et puritatem; puellae levitatem adversus ejus gravitatem; Herodis prodigalitatem et jactantiam in promittendo etiam dimidio regno ob levissimam ex saltatione haustam voluptatem contra ejus pauper-

In occasione
martyrii
S. Joannis
expendit:
1. quomodo
diabolus
per vitia
diversa
virtutibus
bellum
intulerit;

¹ Rom. 5, 3—5.

² Cf. Marc. 6, 21—28.

tatem et humilitatem; ac denique crudelitas, fictio, fraus, infidelitas falsaque ob juramentum religio insurrexerunt adversus mansuetudinem, sinceritatem, veritatem et perfectissimam sanctissimi hujus viri religionem. Ex quo advertam, qua ratione daemon per vitia bellum virtutibus moveat; qui tamen non praevalebit adversus vere studiosos, qui solida in virtute fundamenta jecerunt. Quare magna animi fortitudine statuam, *serpentis hujus caput conterere*¹, etiamsi meum ab eodem praecidatur. Etsi enim caput a corpore secet, non me tamen a capite meo Christo, in quo totum bonum meum repositum habeo, separabit. O Jesu dulcissime, *caput corporis Ecclesiae, qui in omnibus primatum tenes*²: eum, quaeso, mihi spiritus fervorem largire, ut neque *tribulatio neque angustia neque periculum nec persecutio neque ipsa mors a charitate tua vel ad momentum me separet*³. Adjuva me, ut ita in militante Ecclesia pro servitio et gloria tua pugnem, ut ad triumphantem perveniam, in qua tecum regnum in aeternum. Amen.

2. quomodo
ab uno
peccato ad
alia trahere
soleat.

Licebit etiam, tam peccati quam peccatoris, qui fraena sibi laxare incipit, conditionem moresque pendere, quod videlicet ruat semper in pejus. Neque enim mysterio vacare censendum est, quod S. Lucas huic adjecit historiae: *Herodes adjecit et hoc super omnia, quae fecerat, mala, ut Joannem includeret in carcерem*; et praeter hoc alia sine dubio adjecit multa peccata in illo convivio, ut in ipso impleretur illud Psalmi: *Superbia eorum, qui te oderunt, ascendit semper*⁴. Primum enim ad Joannis increpationem aures obturavit; eundem postea inclusit ac vinxit in carcерem; ac deinde astutissimae vulpis instar, falsae religionis praetextu, ne jusjurandum, quod male fecerat,

¹ Cf. Gen. 3, 15.   ² Cf. Col. 1, 18.

³ Cf. Rom. 8, 35 sq.   ⁴ Ps. 73, 23.

violare videretur, decollavit. Ad cujus similitudinem ego, qui aliquando divinae gratiae, quae per Joannem significatur, familiariter conjunctus eram, libenter divinas inspirationes auscultans, postea paulatim eisdem resistere incepi ac meis deinde affectibus et animi perturbationibus dans locum in carcerem gratiam eam includo, ac denique peccatis admissis eam jugulo, adjiciens quotidie plura pejoraque prioribus, festum quasi in eis diem agens, vel etiam religionem violari fingens, nisi ca perpetrem. Ex quibus omnibus discam, principiis malis obstare et praecipue admonitionem et increpationem humili gratoque animo suscipere; non enim hoc praedestinati a reprobis distant, quod hi peccent, illi non peccent, sed quod illi tandem corruptionem amplectentes sicut *David* emendantur¹, hi vero eandem, ut *Saul*², repellunt iramque suam in corripienes ipsos convertunt, sicut hic Herodes, usque ad lapsum in profundum malitiae et abyssum inferni.

PUNCTUM IV.

Herodes, misso spiculatore, praecepit adferri caput Joannis in disco; . . . et dedit illud puellae, et puella dedit matri sua³.

Hic perpendam *primum*, quanta animi voluptate S. Joannes sententiam mortis exceptit, quum ei fuit annunciatum; exultavit enim animo, quod in tali causa vitam amitteret, suamque voluntatem divinae omnino, quae id ita disponebat, subjicit. Estque fas credere, sicut Christus ipse in solemnni die paschatis mori voluit, ut vel hac ratione animi sui ad vitam pro hominibus exponendam promptitudinem ostenderet: ita voluisse, ut S. Joannes in die solemnis convivii moreretur, ut appareret, lauti convivii loco se habere pro justitia mori et veritate.

In ipso
martyrio
videam:
1. gaudium
S. Joannis,

¹ 2 Reg. 12, 13.   ² 1 Reg. 20, 30.   ³ Cf. Marc. 6, 27. 28.

2. fortitudi-
nem,

Credendum quoque est, flexis ipsum genibus orationem fecisse, primum pro suis persecutoribus, ac dixisse: Dimitte illis, Domine, quia passione excoecati nesciunt, quid agant; et mox pro suis etiam discipulis; ac demum pro se ipso, spiritum suum in Dei manus commendando. Sieque forti animo caput suum obtulit praecidendum. Et si quo forte dolore affiebatur, is non erat propterea, quod vitam amitteret, sed quod mors non esset acerbior, quo amplius in obsequium dilecti sui pateretur.

3. gloriosum
in limbum
descensum,

Tertio considerare licet, quanto honore sanctissima illa anima ad Abrahae sinum deducta fuerit. Si enim ad pauperis *Lazari*¹ animam deducendam multi *Angeli* venerunt, quot millia ad tanti praecursoris comitatum venisse par est credere? et si *multi in ejus nativitate* (quod Angelus Zachariae parenti futurum praedixerat²) *gavisi sunt*, quid fecisse credendi sunt illi justi, qui in limbo detinebantur? quanto gaudio eos perfusos existimabimus ex ejus praesentia, qui tam certa recentiaque illis de Messia, quem ipsi tantis desideriis tanto tempore exspectabant, nova referret.

4. ejus
gloriam
in coelis,

Hinc gradum faciam ad gloriae magnitudinem contemplandam, qua nunc in coelo tamquam praemio tot praestantium obsequiorum perfruitur, quae ab instanti suae in utero materno sanctificationis ad illud, quo in careere decollatus est, Christo Domino praestitit. Nam etsi brevis ejus vita fuerit (ut quae trigesimum tertium annum non excesserit), merita tamen ob insignem, qui in ejus vitae decursu cernitur, fervorem fuerunt ingentia. Quem propterea idem Christus Dominus ad unum ex altissimis in coelo thronis inter supremos Seraphinos evexit tribusque laureolis et coronis, virginis, doctoris ac martyris, decoravit, imo bis martyris, tum quod paupertate, castitate con-

¹ Cf. Luc. 16, 22.² Cf. ib. 1, 14.

tinuataque carnis suae mortificatione toto vitae tempore martyrium sustinuerit, tum quod vitam pro testimonio veritatis, effuso sanguine, finierit. Et in die novissimo ob reicta sua omnia Christi amore sedebit in gloriosa sede sicut Apostoli ad duodecim tribus Israël et totum ipsum mundum judicandum. O praecursor sancte, congaudeo de tanta ista tua exaltatione. Felix fuisti in nativitate, felicior in vita, et in morte adhuc felicior, sed in gloria felicissimus, quam tali vita talique morte es consecutus. Felicia obsequia, quae Christo Domino praestitisti! felices labores, quos tolerasti, qui felicia adeo praemia et coronas sunt sortiti! Et quandoquidem tanta est felicitas tua, ora Dominum, ut mihi concedat, vitam tuam imitari, ut gloriae etiam tuae partem obtineam. Amen.

Ultimo considerandum, Herodem, Herodiadem et <sup>5. contrarium
malorum
exitum.</sup> filiam ejus hodie quidem de viro sanctissimo et ejus capite triumphasse, sed non ita multo post, Dei iustitia superveniente, omnes tres misere vitam finivisse, et locum in eis sententiam illam Job habuisse¹: *Tenent tympanum et cytharam et gaudent ad sonitum organi, ducunt in bonis dies suos, et in puncto ad inferna descendunt.* Propterea enim David ait²: *Mors peccatorum pessima, non in conspectu Dei tantum, sed in oculis etiam hominum, superveniente illis infelici mortis genere ob admissa in vita peccata.* Quare comparatione vitae mortisque S. Joannis in Dei conspectu pretiosae ad infelicem inimicorum ejus vitam et mortem praeferam Joannis morte mori, quam Herodis imperio regnare, si quidem timendum est, ne nunc Herodes horrendis sine spe remedii tormentis crucietur, Joannes vero inenarrabilibus et nunquam finiendis gaudiis delectatur.

¹ Job 21, 12. 13.   ² Ps. 33, 22.

MEDITATIO XVII.

De miraculo a Christo Domino, dum quinque hominum millia quinque panibus pavit, patrato.

PUNCTUM I.

Post S. Joannis decollationem Jesus *secessit in locum desertum seorsum; et cum audissent turbae, secutae sunt eum pedestres, et misertus est super eos, quia erant sicut oves non habentes pastorem, et coepit illos docere multa. Vespare autem facto, accesserunt ad eum discipuli ejus, dicentes: . . . dimitte turbas, ut euntes in castella emant sibi escas. Jesus autem dixit eis: Non habent necesse ire; date vos illis manducare*¹.

Consideranda hic *primum* est ingens turbae illius, quae Christum sequebatur, pietas ac devotio ob duas praecipue causas: *Prima, quia videbant signa, quae faciebat super his, qui infirmabantur*²; *secunda, propterea quod admiranda doctrina eorum animas pascebatur, juxta illud Osee³: In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis, beneficiis videlicet corporalibus et spiritualibus. Quibus funiculis ita eos Christus constringebat, ut, etiamsi sero jam esset, et ipsi non comedissent nec haberent, quod comederent, nollet tamen ab eo separari; cibique prorsus obliti, jucunda illius praesentia continebantur.* O Jesu suavissime! trahe me ad te funiculis hujusmodi meque ita arete tibi constringe, ut, omnium creaturarum oblitus, te solum cretorem meum quaeram.

Deinde perpendenda est misericordia Apostolorum et Christi erga turbam, utramque inter se conferendo.

In turba
fame pressa
expendam:

1. turbae
devotionem;

2. Christi
erga eam
miseri-
cordiam,

¹ Matth. 14, 13—16 et Marc. 6, 35. 37.

³ Os. 11, 4.

² Joan. 6, 2.

Nam Apostolorum fuit exigua, utpote hominum debilium; dum enim turbae defatigationem famemque cernerent, se vero ad eam sublevandam impotentes, miseratione tacti magistro suggesserunt, ut eam dimitteret, quo sibi ipsa in locis proximis provideret. Quum enim ipsi ad nutum magistri sui essent promptissimi, noluerunt propria, sed ejus auctoritate illam dimittere. Sed ipse Christus, exiguam illorum misericordiam cernens et majorem aliam, quae Dei erat, concipiens, voluit reipsa turbae necessitati succurrere. Et ideo hortabatur discipulos, ut ipsi ei providerent: *Date illis vos manducare;* ac si exiguam illis misericordiam exprobrans dilatare viscera pietatis juberet, et ne tantam turbam adeoque indigentem alio mitterent, ut remedium quaereret. Sed vos, inquit, quaerite et subvenite, siquidem potestatem vobis jam dedi etiam miracula patrandi; aut saltem a me, ut id faciam, efflagitate, quem scitis ea facere posse. Ex quo discimus, misericordiam, praelatorum praecipue, non angustam, sed amplam et, ut loquitur David¹, *misericordiam Dei esse debere, exhibitis omnibus, quos possumus, modis ad succurrendum indigentiae proximorum.* Quodsi facultas nobis desit, ad eum merito recurrendum est, qui eam habet, et sollicitandus, ut provideat.

Ut altius adhuc misericordiam hanc Christi agnoscamus, revocandum in memoriam est, quod in simili occasione idem dixit: *Misereor super turbam, quia ecce jam triduo sustinent me nec habent, quod manducant;* et si dimisero eos jejunos in domum suam, deficient in via; quidam enim ex eis de longe venerunt². In quibus verbis insinuat nobis, quam sit ipsius proprium, miserias nostras intime et in particulari cognoscere, et titulos sive causas, quae illum ad occurren-

^{3.} *camque
simili
exempli
illustratum;*

¹ 2 Reg. 9, 3.   ² Marc. 8, 2. 3.

dum permovent, invenire, periculum denique praevidere, cui, nisi occurrat ipse, expositi sumus; quas omnes causas sibi ipsi assumit, quasi propter eas incumbat sibi nobis providere, ac si multum sua interesset id facere. O benignissime Deus! quid multum faciam, si triduo te sustineam, qui omnes dies tuos in beneficiendo nobis expendis. Plus tu praestas, quum vis mecum manere, quam ego, quod velim tecum perseverare. Et quid mirum, si de longe ego ad te quaerendum veniam, qui de coelis ipsis, ut me quaerereres, descendisti? Procul a te, Deus, discessi mala mea vita; sed accessi tamen ad te per poenitentiam. Ne, quaeso, me jejunum dimittas a tuo conspectu, ne in aspera et periculosa hujus vitae via deficiam. Sustenta me continuis gratiae tuae subsidiis, ut robustus ad felicem meae peregrinationis finem perveniam. Amen.

4. modum
subveniendi.

Perpendam *quarto*, Christum Dominum, tum ut sollicitudinem suam de subveniendo illi turbae manifestaret, Philippum interrogasse¹: *Unde ememus panes, ut manducent hi?* (quod etiam dixit, ut ait Evangelista, *tentans eum; ipse enim sciebat, quid esset facturus*), tum ut appareret causa et necessitas, quae miraculum postulabat, nolens prodigo et supernaturali medio uti ad nos sustentandos, ubi naturalia media suppetunt et sufficiunt. *Respondit ei Philippus: Ducentorum denariorum panes non sufficiunt eis, ut unusquisque modicum quid accipiat*². Idemque caeteri discipuli fatebantur, agnoscentes exigucas suas vires. Sed ex eadem discipulorum sententia ego, magister dulcissime, immensam tuam potentiam intelligo; nam ubi tu es, non est opus pecunia, cum solo verbo possis non solum panis bolum unicuique largiri, sed abundantissimos panes omnibus hominibus subministrare. Ex nunc statuo, spem meam non ponere in pecunia, etiamsi *ei obedient*

¹ Joan. 6, 5. 6.

² ib. 6, 7.

omnia¹, sed in te liberalissimo rerum omnium largitore, qui aperiens manum tuam imples omne animal benedictione².

PUNCTUM II.

Petenti Christo a discipulis panes, quos habebant, perpendam obtulerunt ei *quinque panes hordeaceos et duos pisces*³, quos pro sua sustentatione secum acceperant.

Tria in hoc sunt consideranda, mysterio plena: ^{1. quam parce Apostoli sibi providerint;} *Primum*, Christi Domini nostri ejusque discipulorum magna paupertas, quamque parvam curam gererent de corporis sui commoditatibus et indulgentia, qui in loco illo deserto pro tredecim personis et aliis, qui ut plurimum accedebant, non habebant, nisi quinque panes, eosque hordeaceos et valde insipidos ac pauperum omnino hominum proprios, et, quum pescatores illi essent, nonnisi duos pisces pro omnibus habebant. Quo exemplo erubescens, ut qui sollicite quaeram et superflua et ea, quae delectent in cibis, me ipsum conabor excitare ad ea tantum acceptanda, quae et pauca et communia sint, etiamsi alioquin insipida. O dulcis Jesu, qui ingratum populum coelesti pane in deserto satiasti, te vero tibique charissimos discipulos hordeaceo pane sustentas: impertire mihi gratiam, qua illud mihi eligam, quod tu tibi elegisti, et corpus meum ea tractem asperitate, qua tuum te tractasse video. Amen.

Deinde charitas et obedientia Apostolorum est perpendenda, qui absque replica ulla aut mora statim Christo petenti panes obtulerunt nec se illis pro se ipsis indigere dixerunt, potius gratum sibi esse insinuarunt, vel ex ipso ore sibi auferri, quo eorum, qui aderant et indigebant, necessitati subveniretur.

^{2. quam prompte omnia obtulerint.}

¹ Eccelae. 10, 19. ² Cf. Ps. 144, 16. ³ Joan. 6, 9.

Ex quo discam, obedientiam cum charitate in pauperum bonum conjungere, meas commoditates ex commiseratione in eorum utilitatem libenter contemnendo, certus, me illas non amissurum, sed in meliores commutaturum, ut hic Apostolis evenisse cerno.

Ex quo etiam intelligam, etsi Christo Domino alia quoque media miraculosa praesenti necessitati occurrendi non defutura fuissent, voluisse tamen hoc medio panum, quos Apostoli pro se habebant, uti et illos ab eis petere, ut eorum charitatem et commiserationem probaret, num solida esset, et eadem opera tanti miraculi participes illos faceret simulque doceret me, si non possum totam omnino pauperis miseriam expedire, tamen saltem partem aliquam sublevare, ut Deus liberalitate sua suppleat, quod mihi defuerit, ut hac ratione consilium illud Tobiae¹ impleam: *Quomodo potueris, ita esto misericors; si multum tibi fuerit, abundanter tribue; si exiguum tibi fuerit, etiam exiguum libenter impertiri stude.* Idem porro evenit in spiritualibus necessitatibus, tum propriis, tum proximorum. Vult enim Christus Dominus, ut ex parte mea offeram ego, quod possum, etiamsi parum illud sit; ipse vero omnipotens et misericordia sua supplebit defectus meos.

PUNCTUM III.

Perpendendum etiam et illud est, quod hujus convivii initio Christus praemisit.

Primum enim praecepit Apostolis², ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super viride foenum (et discubuerunt in partes per centenos et quinquagenos), tum ut hac ratione convivarum numerus constaret (qui fuit quinque millia virorum, exceptis mulie-

Praeparatio
miraculosi
convivii:

ordo
servatus,

¹ Tob. 4, 8. 9.

² Marc. 6, 39. 40.

ribus et parvulis, qui totidem fere fuerunt), tum ut ordo servaretur et decorum inter comedendum et in panum distributione, et omnes possent miraculi magnitudinem advertere.

Accepto itaque in manibus suis pane, Christus *asperxit in coelum*¹, ut doceret, *omne datum optimum et donum perfectum desursum esse et descendere a Patre luminum*², etiam ipsam, quam ipse ut homo habebat, miracula faciendi potestatem.

Tertio gratias de more egit, tum ob cibum, quem coram se habebat, tum propter eum, quem miraculose turbae largiri statuerat, docens nos, Deo gratos esse pro quovis dono, etiam parvo, et quod panem nobis det, etiamsi hordeaceum, siquidem vel eo nomine, quod ipse illum det, merito debet magni fieri, et eo magis, quod ei det, cui ipse nihil debet et qui talem sit minime promeritus.

Postea panem ipsum vocali aliqua oratione benedixit, qua virtutem illi impressit, ut tum multiplicaretur, tum perficeretur. Christi enim benedictio non est nostrae similis, ut petat solum aut optet; sed efficax est ad perficiendum, quod dicit. Dicta benedictione, *panem frangens dedit discipulis, discipuli autem turbis*³.

Hoc toto suo facto docet Christus rationem christiane ac religiose comedendi, quatuor praedictis circumstantiis adhibitis. *Prima*, ut ordo adsit dispositioque quoad convenientem cuique sedendi locum, electo, quod in nobis est, infimo potius et *novissimo et spiritu* loco⁴. *Secunda*, ut mentis oculi in coelum leventur, attendentes, quod nos Deus aspiciat, ut eo quasi signo gula contineatur et lingua, servatis temperantia et modestia debitibus. Id enim voluit David, quum

mentis
in coelum
elevatio,

gratiarum
actio,

quae
applicanda
convivio
corporali

¹ Cf. Matth. 14, 19.

² Jac. 1, 17.

³ Cf. Matth. 14, 19.

⁴ Luc. 14, 10.

dixit: *Justi epulentur et exsultent in conspectu Dei*¹, sicut etiam Moyses et omnes seniores Israël post holocausta et hostias Deo oblatae ad Jethro venerunt, *ut comederent panem cum eo coram Deo*². *Tertia*, ut animi gratitudo adsit, gratiaeque agantur Deo pro gratiosa eleemosyna, quae a liberali ejus manu evenit, a qua divites et pauperes panem, quo vescuntur, accipiunt; et hoc affectu comprimentur querelae, quas caro sensualis eructat, quum vel modicus vel minus ad palatum conditus proponitur cibus aut tarde ad vescendum adfertur. Qui enim nihil boni promeritus est, quidvis et quocunque modo sibi offeratur, accipit cum gratiarum actione. *Quarta* est, ut benedictio praecedat et oratio devota, quae etiam ipsius cibi sumptioni est conjungenda, quo, dum corpus reficitur, animae quoque aliqua refectione praebeatur. Ex quo fiet, ut, licet modicus sit ac insipidus cibus, sufficiens tamen sapidusque videatur; solet enim spiritus sapor insipiditatem, quam caro horret, dulcem reddere. Hac ratione Apostolus ait, *omnem creaturam Dei bonam esse, et nihil rejiciendum, quod cum gratiarum actione percipitur; sanctificari enim per verbum Dei et orationem*³.

In eodem facto proponitur nobis ratio sanctissimae Eucharistiae sumendae, quae hoc ipso convivio praesignatur; de qua tamen meditat. 14. partis IV. dicetur, quia eadem servavit Christus Dominus in ejus institutione in nocte novissimae coenae.

PUNCTUM IV.

Consideranda praeterea est excellentis hujus miraculi praestantia; miraculo enim panis multiplicabatur in manibus Christi et Apostolorum et ipsorum, qui

¹ Ps. 67, 4.

² Cf. Exod. 18, 12.

³ 1 Tim. 4, 4. 5.

eo vescebantur. Nam etsi parum acciperent et ex eo comederent, non tamen consumebatur, sed multiplicabatur, donec omnes saturarentur, quia panis erat sapidissimus, sicut panis Dei, et ab ejus manu donatus.

Primum itaque omnipotentiam Christi perpendam, <sup>1. Christi
omni-
potentiam,</sup> qui panes quinque in tot millia et insipidos alias in sapidissimos adeo facile convertere potuit, et similiter pisces; hauriamque ex hac consideratione magnum animum ad libenter adeo potenti Domino serviendum. O Rex coeli, quis non sibi honori ducet, quod tibi servire possit, qui possis etiam in deserto *parare mensam populo tuo?*¹ Vere, ubi tua est omnipotentia, non est, quod locus desertus timeatur. Illa enim *educis rivos de petra durissima*² efficisque, ut *populus tuus sugere possit mel de petra oleumque de saxo durissimo*³. *Pluis illis manna ad manducandum, panem coeli das eis. Panem Angelorum manducat homo, et cibaria mittis ei in abundantia.* *Transfers austrum de coelo et, inducens in virtute tua Africum, pluis carnes et sicut arenam maris volatilia et coturnices*⁴, quibus saturantur; et in manibus esurientis panes piscesque multiplicas, ut scirent filii tui, quos dilexisti, *Dome*ne, *quoniam non nativitatis fructus pascunt homines, sed sermo tuus hos, qui in te crediderunt, conservat*⁵.

Hinc ad paternam magni hujus Dei providentiam contemplandam condescendam, quam in eos, qui illi inserviunt, nutriendos liberalissime et prodigiosis his mediis, quando humana desunt, ostendit, modo fiducia nostra, quam de se nos habere vult, non desit, illi innixa promissioni, quam nobis fecit, quum dixit: *Nolite solliciti esse, dicentes: quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur? Haec enim omnia*

In ipso
miraculo
perpendam:

¹ Ps. 77, 19. ² Cf. Deut. 8, 15. ³ Cf. ib. 32, 13.

⁴ Cf. Ps. 77, 24 sq. ⁵ Sap. 16, 26.

<sup>2. Ejus
paternam
providen-
tiam,</sup>

gentes inquirunt. Scit enim Pater vester, quia his omnibus indigetis. Quaerite ergo primum regnum Dei et justitiam ejus, et haec omnia adjicientur vobis¹, sicut hujus turbae docet exemplum, quae ipsum Christum studio ejus doctrinam audiendi quaerens (dicit enim S. Lucas, quod loquebatur illis de regno Dei²), cibum ab ipso etiam corporis liberalem accepit sibi et uxoribus ac filiis suis, ut hic locum habeat, quod regius propheta dixit: Non vidi justum derelictum, nec semen ejus quaerens panem³. O Pater amantissime! gratias tibi ago pro paterna hac tua in eos, qui tibi serviunt et in te spem suam collocant, providentia: concede mihi hanc gratiam, ut mihi sicut vero filio curae sit, obsequi tibi, sicut experior, tibi, optimo Patri, curae esse, omnia mihi largiri, quae sunt mihi necessaria.

3. providentiae modum suavem.

Modus etiam ejusdem providentiae considerandus est, qui in hoc apparet miraculo. Nam etsi, qui comedebant, plurimi essent, variarum aetatum et complexionum, juvenes, senes, robusti, debiles, foeminae, pueri, ejusdemque panis ea tantum, quam Apostoli volebant, mensura daretur, ita illa sufficiebat omnibus, ut omnes satians contentos redderet, ut idem hic locum habere videatur, quod est scriptum de manna: Nec qui plus collegerat, habuit amplius; nec qui minus paraverat, reperit minus; sed singuli juxta id, quod edere poterant, congregaverunt⁴; et quod adjecit Apostolus: Qui multum, non abundavit; et qui modicum, non minoravit⁵, quamvis hoc fuit hic singulare, quod, postquam saturati sunt omnes, multum superfuerit, quo dantis magnificentia magis eluceret. In quo etiam providentiae divinae suavitas cernitur, quae dans unicuique justorum, quod vult, his plus,

¹ Matth. 6, 31—33.   ² Luc. 9, 11.   ³ Ps. 36, 25.

⁴ Exod. 16, 18.   ⁵ 2 Cor. 8, 15.

illis minus, omnibus satisfacit, omnes satiat, ita contentum unum justum modico reddens, sicut alterum multo.

Verum multo amplius hic emicat sacratissimi Eucharistiae Sacramenti magnitudo, quod, quum sit unus idemque coelestis panis, etiamsi manibus sacerdotis in hominum millia distribuatur, nunquam tamen minuitur; et quamvis unica hostia in plurimas partes dividatur, tantundem quaelibet continet particula, quantum tota simul hostia continebat, quia et in tota et in quavis ejus parte totus est Christus. Quare tantum sumit, qui minimam, sicut qui maximam partem accipit; itaque mentem illa aequa atque haec saturare potest. Omnes denique satiat, omnibus abunde satisfacit, oblata cuique portione gratiae, quam necessitas ejus dispositioque requirit. O Deus omnipotens, quam sunt miranda opera tua! quam tua providentia dives! quam larga! quam suavis! quam jucunda! Laudent Angeli te omnes propter illam; eademque cum gratiarum actione homines omnes fruantur; et anima mea omnesque facultates ejus tui amore liquecant omnesque in obsequii tui rebus occupentur, qui in mihi indulgendo tam amanter occuparis.

Haec multo
magis in
Eucharistia
emicant.

PUNCTUM V.

Denique considerandum, quid post hoc miraculum evenerit. Nam primum jussit Christus Apostolos: *Colligite, quae superaverunt fragmenta, ne pereant. Collegerunt ergo et impleverunt duodecim cophinos fragmentorum . . . , quae superfuerunt his, qui manducauerant*¹; ostendens eo facto liberalitatem suam in rependenda promptitudine Apostolorum, qua quinque

Acta post
miraculum:

1. copia
panis, quae
supererat,
commendat
Dei libera-
litatem:

¹ Joan. 6, 12. 13.

hordeaceos panes obtulerant, pro quibus duodecim optimi panis cophinos plenos reddidit, ut, quoniam ipsi duodecim erant, singuli singulos cophinos pro frustulo crassioris illius panis, quem fuissent alias habituri, reciperent; sicuti viduae illi, quae pugillum farinae, quem habebat, liberaliter obtulit Eliae, ita farinam multiplicavit, ut *hydria farinae non defecerit, nec lecythus olei fuerit per multos dies imminutus*¹.

Ex eodem autem cognoscere licet, quam copiosis Deus praemiis afficiat eos, qui eleemosynas libenter elargiuntur et aliquid ipsius obsequii intuitu praestant, dum multiplicatum adeo eis reddit, quod derunt. Deo enim aliquid offerre non est illud projicere, sed, Sapiente teste, *foeneratur Domino, qui miseretur pauperis, et vicissitudinem suam reddet ei*², utpote qui centum pro uno reddere consueverit.

Licet etiam conjicere, quid sit Deus in futura vita redditurus, qui tanta reddit in praesenti. *Mensuram, inquit, bonam et confertam et coagitatam et supereffluentem dabunt in sinum vestrum*³ pro iis, quae divini amoris intuitu praestantur. O Deus immense! quid tibi reddemus pro his, quae nobis confers? Opto mensuram omni ex parte bonam offerre, sanctis operibus plenam, strictis poenitentiis confertam, ferventibus affectibus supereffluentem, quae ultra ea, quae jubes, etiam quae tantum consulis, supereffluenter complectatur; et quoniam gratia tua haec mihi desideria contulisti, ad ea explenda vires etiam adjunge.

Demum laetitiam turbae admirationemque perpendam, quam ex insigni illo miraculo hausit; quae tanta reipsa fuit, ut statuerent in cordibus suis, *eum capere et facere regem*⁴, felices se existimantes, adeo potenti liberalique regi inservire. Sed cognitis Jesus

his in
terris,

magis
in praemio
coelesti;

2. turbae
admiratio,
Christi
humilitas.

¹ Cf. Reg. 17, 14.   ² Prov. 19, 17.   ³ Luc. 6, 38.

⁴ Joan. 6, 15.

eorum cogitationibus *fugit in montem ipse solus*, quo hominum illorum conatus averteret dignitatesque et honores temporales declinaret, exemplo hoc me docens, temporalia hominum praemia aut dignitates bonis meis actionibus non quaerere, sed, quod in me sit, eas et earum occasiones studiose effugere. O Rex aeterne, qui regnum temporale adeo es aversatus, quia *regnum tuum de hoc mundo non erat*¹: concede et mihi, ut, aeternis excellentiis contentus, temporales omnino calcem.

MEDITATIO XVIII.

De sedata a Christo Domino maris tempestate.

Post miraculum de quinque panibus alterum successit famosum, quo ingens maris tempestas fuit sedata; sed quia simile aliud praecessit, de eo praesens instituitur meditatio, eo quod multum sit ad sequentem conductura.

PUNCTUM I.

Post concionem prolixam, plurimae multitudini a Christo habitam, cum sero esset factum, ascendebo ^{In Christi somno perpendam} in naviculam, secuti sunt eum discipuli ejus; et ecce motus magnus factus est in mari, ita ut navicula operiretur fluctibus. Et erat ipse in puppi, super cervical dormiens².

Circa hunc Christi Domini somnum considerabo primum tres, quae in eo erant, circumstantias: Prima,

¹ Cf. Joan. 18, 36.

² Marc. 4, 31; Matth. 8, 23; Marc. 4, 38.

^{1.} varias circumstantias,

quod fuerit post longum laborem, ut se ostenderet hominem, tali subsidio indigentem. *Secunda*, quod fuerit modicus; non enim *ad interiora navis*, ut Jonas¹, *descendit*, sed in puppi dormiebat, quo in oculis omnium esset ac excitari facile posset. *Tertia*, quod, etsi corpore *dormiret*, cor ejus tamen *vigilaret*², non minus omnia, quae agerentur, circumspiciens, quam si omnino vigilaret. Has tres circumstantias decet me somno meo adhibere, ne sit ex indulgentia aut otiositate, sed a necessitate coactus, cum moderatione et modestia et, si possibile fuerit, etiam piis adjunctis somniis, ut illud psalmi liceat usurpare: *Nox illuminatio mea in deliciis meis*³, et licet ego dormiam, cor tamen meum vigilet.

^{2. somni mysterium,} Perpendam *deinde* somni hujus mysterium; quo, inquam, pacto Christus Dominus in Ecclesiae suae, imo et cuiusvis animae navi fingat interdum se dormire, ac si nostri curam non gereret, dum feras adeo tempestates exsurgere sinit persecutionum et tentationum, ut mergi prope videatur. Non enim exterius modo fluctus eam impellunt, sed, ut S. Marcus addit, etiam *fluctus mittebat in ipsam navim, ita ut impleretur navis*⁴. Ipsas enim internas animae facultates implet interdum tristitiae, timores, scrupuli et variae aliae turbationes, ob quas tamen existimandum non est, Christum Dominum a navi esse absentem aut, quae in ea geruntur, et electorum suorum pericula non respicere. Propterea enim per os David dixit: *Cum ipso sum in tribulatione, eripiam eum et glorificabo eum*⁵; et iterum dixit: *Ecce non dormitabit, neque dormiet, qui custodit Israël*⁶. O Salvator dulcissime, qui nolis instar procellosi hujus mundi maris horrendis fluctibus adeo fuisti jactatus, ut amarissimae

¹ Jon. 1, 5.   ² Cf. Cant. 5, 2.   ³ Ps. 138, 11.

⁴ Marc. 4, 37.   ⁵ Ps. 90, 15.   ⁶ Ps. 120, 4.

tristitiarum ac timorum aquae intrarent usque ad animam tuam¹: exemplo illo tuo me corroboro, ne tribulatio interna aut externa, quae me jactaverit, etiam submerget.

Perpendam denique, hujusmodi tempestates a Christo, ut hic insinuatur, permitti ad nostrae fidei probationem, ad fiduciam excitandam, humilitatis profectum et purgationem vitiorum, et ut ad orationis variarumque virtutum exercitium provocemur. Propterea enim vulgo dicitur: quod intrat in mare, discit orare. Nam intrantibus in animam tribulationibus, exire solent fluctus vitiorum; et intrante humiliatione, egreditur ventus superbiae; et angustia intrante, tepiditas expellitur. O gubernator peritisime! guberna pro libitu tuo navem animae meae, modo ne ab ea discedas; etsi enim plurimum jactetur, te praesente non submergetur, sed perficietur, ipsis tribulationum fluctibus eam ad omnium virtutum paeclaram exercitationem sublevantibus.

3. cur
tempestates
Deus per-
mittat
spirituales.

PUNCTUM II.

*Et accesserunt ad eum discipuli ejus et suscitaverunt eum, dicentes: Domine, salva nos, perimus. Et dicit eis Jesus: Quid timidi estis, modicae fidei?*²

Christus
excitatur:
in quo
expendam:

Duo hic perpendenda: Alterum ex parte discipulorum, qui in his angustiis media oratione ad eum recurrerunt, qui unicum est laborum omnium levamen, Deus videlicet ipse. Aliqui enim brevibus quidem, sed efficacibus usi verbis, periculum et necessitatem suam aptissime explicantibus, dixerunt: *Domine, salva nos, perimus;* alii suavis cujusdam querelae insinuatione dixerunt: *Magister, non ad te pertinet, quia perimus?*³ ac si dixissent: magister, ad te

1. ad
orationem
esse con-
fugiendum:

¹ Ps. 68, 2.   ² Matth. 8, 25. 26.   ³ Marc. 4, 38.

omnino pertinet, nostri curam habere, quia noster es magister, et fiduciam omnem nostram in te uno collocatam habemus; eur ergo in tanto nos periculo deseris? Ad horum ergo discipulorum imitationem in meis calamitatibus ad Christum Dominum recurrere statuam, utraque hac utens oratione: Domine, salva me, ecce pereo; et: Magister, ad te pertinet, animam meam liberare, utpote quae tua sit magis quam mea. Ego discipulus tuus sum et sub tua vivo protectione. *Tuus sum ego, salvum me fac. Exurge; quare obdormis Domine? exurge, et ne me repellas in finem. Quare faciem tuam avertis, oblivisceris inopiae nostrae et tribulationis nostrae?*¹

Christo,
alloqui ad
auxilium
prompto,
discipulere
parvam
fiduciam.

Alterum perpendendum est ex parte Christi Domini nostri, qui statim excitatus est, ut qui ad auxilium discipulis ferendum esset propensissimus, quos tum de modica fide et in ejus omnipotentia exigua fiducia reprehendit. *Quid, inquit, timidi estis, modicæ fidei?* ac si distinctius eis diceret: Licet quidem, ad exigutas vestras vires et praesens periculum aspicientes, timendi occasionem habeatis; at, si fidei oculos in me conjicientes credatis, quis ego sim, et attendatis, in meo vos comitatu ac tutela esse, omnem vos timorem deponere par est. O dulcissime Salvator! ingenue fateor, nihil esse debere, si te aspiciam, in quo merito dubitare debeam de potentia tua aut sapientia aut propensione ad mihi auxilium ferendum, quia tu es infinite potens, sapiens, bonus, ideoque totum me et ex toto corde in tuas conjicio manus. Et quo tribulatio major fuerit, erit etiam fiducia major, ut tuam in me liberando omnipotentiam ostendas.

¹ Ps. 118, 94; 43, 23. 24.

PUNCTUM III.

Tunc surgens Jesus imperavit ventis et mari; et comminatus est vento. Et dixit mari: Tace, obmutesce. Et cessavit ventus, et facta est tranquillitas magna¹.

In sedata
tempestate
expendam:

Perpendenda hoc loco est Christi Domini omnipotentia et imperium in creaturas, earumque exacta et ad nutum obedientia ad omnia, quae ille imperat. Exsultabo itaque de his propter gloriam, quae redemptori meo inde accedit; simul vero confundar ob exiguum meam obedientiam magnamque in ejus mandata rebellionem. Sed latet in illis verbis „tace, obmutesce“ mysterium. Quia enim Dei opera sunt perfecta, quum suam vult omnipotentiam manifestare, non solum tacere imperat, sed etiam obmutescere, quod amplius est, ut, turbationem ipsam a radice sedans, perfectam efficiat pacem. Quamobrem, si variis cogitationibus et passionibus turbari me sensero, orabo ipsum Dominum, ut eas non tacere solum ad tempus, sed etiam mutescere imperet, ne unquam amplius me in ea re perturbent, in qua turbaverunt hactenus. Quodsi me interdum turbari expediatur, id ita moderetur, ut magna eorum, quae in me expperior, admiratione id dicam, quod homines in navi illa mirati dixerunt: Qualis est hic, quia venti et mare obediunt ei?² O Salvator omnipotens! cor meum est quasi mare fervens, quod quiescere non potest, et redundant fluctus ejus³ mille divagationibus, et contrariarum passionum ventis commovetur: impera illi, ut quiescat, dicens: Tace, obmutesce, quia ipsum dicere tuum est omnipotens, et ideo ei e vestigio parebitur.

Christi
potens
imperium:

hinc
concipiam
fiduciam.

¹ Matth. 8, 26 et Marc. 4, 39.   ² Matth. 8, 27.

³ Cf. Is. 57, 20.

MEDITATIO XIX.

**Christus Dominus, super mare ambulans, phantasma
a discipulis existimatur.**

In hac meditatione per modum doctrinae inseram aliqua documenta ad discernendum Christi verum spiritum a phantasticō sive imaginario verumque et solidum spiritus fervorem et affectus, quos Deus, dum pias animas visitat, in oratione jucunda sua praesentia in eis efficit.

PUNCTUM I.

Ch. ab Apostolis sc separatis: Compulit Jesus discipulos ascendere in naviculam et praecedere eum trans fretum, donec dimitteret turbas. Et dimissa turba, ascendit in montem solus orare. Vespere autem facto solus erat ibi; navicula autem in medio mari jactabatur fluctibus; erat enim contrarius ventus¹.

1. ut studium orandi commendaret, Perpendam hic *primum*, quantopere Christus orationem amaret, cui ut vacaret, separatum locum et quietum noctis tempus eligebat; dimissis a se discipulis, ad quartam usque vigiliam noctis magno eam fervore producebat (quod in hujus III. partis introduct. § 8 notavimus). Ex quo discam, quam sollicite me pro salute mea oporteat orare, quum videam, Christum studiose adeo pro aliorum salute in oratione pernoctare.

2. ut Apostolos in obedientia exerceretur, Deinde perpendam, grave fuisse Apostolis, a magistro suo charissimo discedere, siquidem S. Marcus ait: *Coëgit eos*². Voluissent enim potius ipsi in montem cum ipso ascendere et orare, ut in ejus semper

¹ Matth. 14, 22—24.   ² Marc. 6, 45.

essent societate, ut qui conjicerent, sibi periculosum fore, mare sine magistro suo ingredi. Sed vicit tamen obediendi studium. In omnibus enim par est, Deo ut pareatur, etiam quum periculum aliquod grave videtur imminere, etiam quum secreta oratio intermittenda; id enim est Deum pro Deo relinquere.

Denique mysterium hujus tempestatis, qua navis Apostolorum jactabatur, est expendendum. *Alias* quidem ipso Christo in navi manente, sed dormiente tamen, exorta tempestas fuit; nunc absente eo, tempestas exoritur, tum quo discipulorum fides magis magisque probetur, videntium, magistrum absentem esse, tum ut intelligatur, solere eundem Christum suis quoad sensibile gratiae subsidium abesse et gravibus interdum tempestatibus agitari permettere, quo eorum fidelitas magis probetur. Et quo illi majores in virtute progressus faciunt, eo solent hujusmodi probationes ea absentiae ratione magis crescere ob innumera bona, quae inde solent provenire.

2. eosque
exoritura
tempestate
proharet.

PUNCTUM II.

Tametsi Christus esset in monte et nocte, *vidit eos laborantes in remigando* (*erat enim ventus contrarius eis*). *Et miseratione motus circa quartam vigiliam noctis venit ad eos ambulans super mare, et volebat praeterire eos*. At illi, ut viderunt eum ambularem super mare, putaverunt, phantasma esse; et turbati sunt, dicentes: *quia phantasma est*. *Et prae timore clamaverunt*¹.

Christus
Apostolis
auxilio
venit. —
Perpendam:

Perpendendum hic *primum*, discipulos, etsi tempestate agitatos, non tamen animum abjecisse aut otiosos fuisse, sed contra ventum et gravem tempestatem remigando strenue laborasse, quo naviculam

1. Aposto-
lorum
conatum,

¹ Marc. 6, 48. 49 et Matth. 14, 26.

suam et se ipsos salvos ad portum deducerent, ut ex eo discam, animum non abjicere instante tribulatione aut complicatis manibus otio me tradere et in solum Deum totum ejus remedium conjicere, sed manum admovere, et quidquid in me erit, etiamsi sudandum sit, apponere, illius instar, qui solus remigat, orationem et alia poenitentiae opera sedulo et optimo, quo licebit, modo exercendo, quo Deus auxilium ferre non differat.

<sup>2. Chi
charitatem,</sup> Charitatem *deinde* Christi expendam, qui etsi absens esse videatur, non tamen suorum oblviscitur, sed, eorum laborem diligentiamque respiciens, hinc sibi complacet ex eorum conatu, inde commiseratione movetur ob ea, quae patiuntur. O anima mea, quamvis in hujus mundi mari et in saeculi hujus tenebrosa nocte constitutam et temptationibus agitatam te conspicias, magnam habe fiduciam, quia Salvator tuus in coelorum montibus orans¹ *ad dexteram Dei est, et advocatum habemus apud Patrem, qui interpellat pro nobis;* et labores tuos ex throno illo suo aspiciens, commiseratione tactus, misericordia sua infinita aderit teque sicut Stephanum juvabit, quo possis ad coronam pervenire.

<sup>3. cur Ch.
super aquas
ambulans
venerit.</sup> *Tertio* causas expendam, cur voluerit Christus, ad suos discipulos veniens, super aquas ambulare. *Prima* enim causa fuit, quo suam omnipotentiam manifestaret et potestatem, quam in maris aquas et mundi hujus tribulationes et tempestates haberet, quas dum pedibus suis nullo timore calcaret, eisdem se superiorem ostenderet; ac porro etsi passionis suae tempore aquae tempestas eum demergeret, aut absorberet profundum, ut infigi videretur in luto²: non id ex debilitate sua, sed ex charitate desiderioque pro bono nostro patiendi provenire. Nam Deus

¹ Cf. Rom. 8, 34 et 1 Joan. 2, 1.

² Ps. 68, 15. 16.

videlicet eum exaudiens et ab ea tempestate liberans eum suscepit, et victor ac superior evadens placuit Deo super vitulum novellum, cornua producentem et ungulas¹.

Altera causa fuit, ut orationis efficacitatem ostenderet, quam solus in monte habuerat. Ex qua solent justi adeo robusti prodire, ut nec tempestates ingruentes pertimescant, nec ab eis submergantur; potius intrepido corde eas aggrediuntur et superiores evadunt. Et licet ii, qui sunt in navi, vehementer timeant, ipsi tamen nec in mediis fluctibus timent, oratione et fiducia in Deum majorem illis securitatem adferente, quam humana omnia remedia iis adferre possent, qui spem suam in eis ponunt. Nam in mediis innumeris tempestatibus tamquam *in ventre piscis sicut Jonas*² constituti oratione sua impetrant, ne tribulationis *cetus* ipsis noceat, sed ad tutissimum potius portum deducat. O Jesu dulcissime! concede mihi ad altum orationis montem ascendere tecum, supra me ipsum elevando, quo ejus virtute, adjuvante gratia tua, super tribulationum et tentationum aquas exsurgam nec ab eis mergar.

Perpendendus demum discipulorum inanis timor ^{Apostolorum timor.} ex conspecto Christo Domino super aquas ambulante, quod phantasma esse crederent. Nam qui ob tempestatis furem, qua jactabantur, non dicuntur clamasse, iidem ob metum inanis aspectus *exclamaverunt, et omnes conturbati sunt*³, ut ex hoc discamus, quanta nostra sit imbecillitas et miseria, qui saepe, Dei virtute muniti, magna etiam pericula obimus et difficultatibus nos opponimus, et mox ingenti ignavia et pusillanimitate terremur a minimis et phantasticis, ut intelligamus revera, non nostram esse illam virtutem et fortitudinem, quam in rebus adeo exiguis nobis deesse experimur.

¹ Ps. 68, 32.

² Jon. 2, 1.

³ Cf. Marc. 6, 49. 50.

PUNCTUM III.

Varia
hominum
judicia circa
spiritualia:
1. alii sua
somnia pro
revelationi-
bus habent;

Circa verbum illud Apostolorum „*quia phantasma est*“ consideranda sunt tria hominum genera, qui, cum ejusque rebus conceptus habent. Alii enim, quod re ipsa phantasma est et umbra phantastica, Christum verum esse existimant. Somnia enim sua et imaginarias apprehensiones pro certis verisque habent revelationibus, affectus et animi sui perturbationes veras judicant esse virtutes. Nam impotentem iram suam zelum existimant, turpem amorem dicunt esse spiritualem. Hi ut plurimum sunt superbi, prae sumentes et proprio judicio nimium tribuentes. Quam obrem saepe *satanas se transfigurans in Angelum lucis*¹ eis persuadet, propriam ipsorum sententiam verissimam esse lucem, quum vere sint tenebrae; et alias proprium ipsorum judicium, satanae fungens officio, facit eos credere, omnes internos suos motus et instinctus esse a Spiritu Sancto, quum re ipsa a proprio suo carnali, saeculari, superbo caecoque dictentur. Alias propria imaginatio cum capitibus praesertim imbecillitate eos decipit, dum adeo vivam Christi imaginem sibi illa effingit, ut Christum ipsum verum existiment; et fietitio hoc favore inaniter evanescunt, sibi persuadentes, ea verba, quae paulo ante ipsi forte cogitaverant, aut quae libenter audirent, ab ipso Christo esse prolata. Ac denique etiam ipsi valde spirituales, qui veras Dei inspirationes habere consueverunt, judicant interdum, tales esse proprias ipsorum ratiocinationes, sicut Nathan prophetae accidit, quum dixit Davidi, cogitanti domum Domino aedificare: *Omne, inquit, quod est in corde tuo, vade et fac, quia Dominus tecum est*². Adnotavit autem S. Gregorius³, non ex revelatione id dixisse Nathan,

¹ Cf. 2 Cor. 11, 14.² 2 Reg. 7, 3.³ Dial. lib. 2. c. 21.

sed ex proprio judicio, siquidem eadem nocte dixit Dominus eidem Nathan, ut diceret Davidi, non ipsum, sed filium ejus *domum nomini Domini aedificaturum*¹. Eodem etiam modo decepti de aliorum spiritualibus motionibus judicium faciunt, fidem facile iis, quae ipsis dicuntur, adhibentes seque signis externis apparteniisque deduci patientes. Ex quo fit, ut approbent ea, quae vere sunt phantasmata, illamque viam teneant, de qua Spiritus Sanctus: *Est via, quae videtur homini justa; novissima autem ejus deducunt ad mortem*².

Alii contra omnino, quod vere Christus est, phantasma existimant et solidam virtutem appellant passionem, veram inspirationem proprii spiritus impulsum judicant. Tales solent esse nimis timidi, scrupulosi et ignari, qui ob suam ignorantiam aut timidam et melancholicam complexionem *illic trepidaverunt timore, ubi non erat timor*³. Quod interdum etiam iis accedit, qui in via spiritus aliquos progressus fecerunt, quum graves aliquae tentationes et tempestates exsurgunt, sicut in hac occasione Apostolis accedit, ipso Christo Domino has tenebras dubiaque permittente, sitne Deus an phantasma, quod ipsis oculis cernunt et experientia neverunt, quo sic exerceantur et probentur crescentque in humilitate et aliis virtutibus. Tunc enim terribilior censenda tentatio est, quum illud ipsum, quod Deus tamquam remedium mihi offert, novam interpretor deceptionem⁴. Et similiter decepti aliqui increduli et inexperti de aliorum spiritualibus motionibus sentiunt, de iis, quae ignorant, blasphemantes, existimantes, visiones omnes ac revelationes et opera, quae vident audiuntve admiranda, phantasmata atque deliria esse. Idque perinde asserunt, ac si hisce tem-

2. alii veres
impulsus
div. pro re
inani
habent;

¹ 2 Reg. 7, 13.   ² Prov. 14, 12.

³ Ps. 52, 6.

⁴ Cf. S. Greg. M. in Ezech. lib. 1. hom. 5. n. 4.

poribus nemini se Deus, sicut olim Sanetis, communica. Utrumque hoc extremum est perniciosum. Neque enim minus malum censeri debet, si Christum existimes esse phantasma, quam si contra habeas phantasma pro Christo; aut repellas, quod est Deus, existimans esse daemonem, quam admittere, quod revera est daemon, existimans esse Deum. Et aequenoxium est, si carnis impetum sequaris, credens esse Spiritus Sancti, atque *Spiritus impulsum extingueret*¹, credens esse carnis impetum.

3. alii vera
a falsis recte
discernunt.

Tertium hominum genus medianam tenet viam, quae est juxta S. Joannis consilium: Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint². Quo examine praemisso, gratia Dei assistente, judicium, quale oportet, de rebus omnibus faciunt ac distinguunt id, quod est vere Christus, ab eo, quod est phantasma et mera apprehensio, tam in rebus propriis quam alienis, quas examinant; soletque Deus ad id conferre donum illud, quod Apostolus *spirituum discretionem*³ appellat, quod praecipue magistris Ecclesiae communicat, quos propterea examinatores et spiritum malorum *probatores*⁴ appellat. Ad quos propterea par est eos recurrere, qui sunt minus experti, ne decepti aut falsum aurum pro vero recipiant, aut verum tamquam falsum rejiciant. Debemusque omnes hanc coelestem lucem a Christo Domino nostro, ne aberremus, petere, dicentes: O coelestis magister, vere *spirituum ponderator*⁵: ne, quaeſo, me patiaris eam tibi injuriam inferre, ut phantasma appellem, quod vere Deus est, aut Deum, quod est merum phantasma. Illustra me potius divina luce, ut alterum horum ab altero discernere valeam; adjuva me etiam, quo boni spiritus impetum sequar, fugiam vero mali. Amen.

¹ Cf. 1 Thess. 5, 19.   ² 1 Joan. 4, 1.   ³ 1 Cor. 12, 10.

⁴ Cf. Jer. 6, 27.   ⁵ Prov. 16, 2.

PUNCTUM IV.

Quum p^{re} timore discipuli clamavissent, statim Jesus locutus est eis, dicens: *Habete fiduciam; ego sum, nolite timere*¹.

Christus
pacat
discipulos

Perpendenda hic *primum* est clementia Salvatoris Jesu Christi, qua voluit tam cito turbatos et afflictos discipulorum animos consolari, se ipsum eis manifestando, et tribus tantum verbis falsam eis apprehensionem expellens. Est enim spiritus Christi proprium, falso timore rejecto, ad solidam fiduciam animos permoveare talesque in eis effectus ingenerare², ut verbi illius „*ego sum*“ capiant veritatem. Neque enim satis eis fuisset idem verbum quomodounque propositum, nisi voce propria ipse locutus fuisset, quam ipsi revera agnoverissent, aut certa eisdem indicia exhiberentur, quae ostenderent, ipsum vere esse, qui loqueretur.

1. Quam
elementer
se ipsis
aperuit!

Hinc ulterius pergens considerabo, quid in cordibus nostris agatur, quum Christus illa visitans loquitur et signis aliquibus aperit, se esse, qui loquatur. Ut enim quisque hominum proprium habet modum loquendi, ex quo, qui cum ipso versantur, eum agnoscunt et ab aliis discernunt: ita viri spirituales, qui valde familiariter cum Christo agunt, dicunt, eum sic et sic solere ad cor loqui, tanta dulcedine, pace et virtutum plenitudine, quae ipsius divinitatem referant et manifestent, quod, qui loquitur, sit spiritus bonus, quia malus nunquam potest talem saporis dulcedinem effingere. Hoc tamen Christus verbi sui omnipotentiam ostendit, quia vel unico momento transmutat cor timidum in valde confidens, ex tristi in laetissimum, ex perturbato in tranquillissimum, ex duro in mollis-

2. quam
potenter
etiam mihi
ad cor loqui
potest!

¹ Matth. 14, 27.

² Cf. S. Aug. confess. lib. 6. c. 13; S. Greg. M. dial.

l. 4. c. 48.

simum, ex arido in devotum, ex afflito variis carnis, vanitatis, concupiscentiae temptationibus in quietum et contrariis affectibus ornatum. Itaque tempestatum et perturbationum tempore daemonis spiritus adfert pusillanimitatem, animi defectionem, diffidentiam, desperationem; at Christi spiritus contra adfert magnanimitatem, excitationem et in Deo fiduciam ac in ejus servitio constantiam. Tempore autem prosperitatis et consolationis, sive sensualis sive spiritualis, daemonis spiritus superbiam adfert, vanitatem, praesumptionem, propriam fiduciam, sui ipsius complacentiam, rerum propriarum, maxime vero judicii proprii aestimationem, rerum vero aliorum contemptum; at spiritus Christi humilitatem suggerit, sui ipsius contemptum, de se ipso diffidentiam, sanctum timorem labendi, subjectiōnem Deo et omnibus propter eum exhibendum.

Ego sum diversi effectus.

Et ut idem homo alio tono in eodem verbo effe-
rendo utitur, quum ad terrendum vult iram ostendere, quam quum ad indulgendum ostendit lenitatem: ita Christus eodem illo verbo „*ego sum*“ contrarios in diversis hominibus effectus producit. Nam hic disci-
pulos a concepto timore liberavit pacique reddidit; eos vero, qui, ut eum comprehendenter, in hortum venerant, ita terruit, ut, verbo illo „*ego sum*“ audito,
*abierint retrorsum et ceciderint in terram*¹, ut in IV. parte dicetur. Eodem etiam modo praesentiae suae testi-
monia interna peccatoribus reddit, justis illos repre-
hensionibus, minis terroribusque conterendo, ut peccata
sua deserant, his vero indulgendo blandioribus affec-
tibus gaudii pacisque spiritualis, ut in suo animet
obsequio; et si initio timorem interdum ineutit, ut
excitet reverentiam, mox tamen pacem adfert cum
laetitiae et conscientiae securitate².

¹ Joan. 18, 6.

² Cf. S. Thom. III. q. 30. a. 3 ad 3.

His bene perpensis, supplex a Christo Domino petam, ut me, visitans, ita ad cor loquatur, ut vere ipsum loquentem agnoscens reverear, amem, serviam et illi omnino confidam. O Deus omnipotens, qui es ille, qui est: die, quaeso, animae meae: *Ego sum, noli timere*, dulcem tuam et jucundam ei manifestando praesentiam, quo inanes ejus omnes timores evanescant, ferventia vero desideria inflammentur, opere ipso illa ad tuam gloriam exsequendo. Amen.

PUNCTUM V.

*Auditis Christi Domini verbis, respondens Petrus dixit: Domine, si tu es, jube me venire ad te super aquas*¹.

In his verbis quinque ferventis charitatis proprietates indicantur, quibus verus fervor a falso discernitur. *Prima* proprietas est ingens lux et Christi Domini ac excellentiarum, quae in verbo illo „*ego sum*“ latent, aestimatio, quam divino lumine illustratus Petrus ita est assecutus, ut non dubitantis, sed omnino asseverantis illa fuerint verba ejus „*si tu es*“, quasi dixerit: quandoquidem tu es, qui est ipsum esse, ipsum posse, ipsa bonitas, ipsa charitas; ostende mihi re ipsa, te esse, qui sis, testimonium praebens ejus, quod es. *Secunda* proprietas est, vehementer ² desiderare, aliquid sibi a Deo injungi, quo suum erga eum amorem vicissim ostendat; ideo enim ait: Si tu es, jube me. Servus enim tuus sum et promptus ad tibi parendum. Magnae gloriae mihi duco, si mihi aliquid mandes; manda itaque, quod vis, et ego parbo. *Tertia* proprietas est ingens desiderium apud dilectum manendi, quamcunque moram, quae ab eo impeditiebat, longam et molestam sibi existimans, desiderans, non lento, sed festino passu progredi. Ac

Petri
fervidum
amorem
expendam,
scilicet:
1. summa
aestimatio
nem Chi-

². desiderium
pro Cho
agendi,

³. desiderium
apud Chm
manondi,

propterea adjecit S. Petrus: *Domine, si tu es, jube me venire ad te super aquas;* idque non vanitate ductus aut miraculum expetens dixit, sed ferventi desiderio prope magistrum suum manendi impulsus. Perpendam vero, eundem S. Petrum, quum in sua navi ingentis piscationis miraculum vidi, voluisse a Christo ipso recedere; dixit enim: *Exi a me, quia homo peccator sum, Domine*¹. Nunc autem, videns ipsum Christum super aquas ambulantem, accedere potius cupit; et uterque hie spiritus bonus erat. Nam primus ab humilitate proficisebatur; conjiciens enim in se ipsum oculos advertit, se peccatorem et indignum esse, qui prope tantam majestatem consisteret. Secundus vero ex amore processit, quia non in se ipsum, sed in Christum ejusque omnipotentiam respiciens illi volebat adhaerere. Utrumque ergo affectum diversis temporibus merito eliciam, quia, ut primus secundum facit tutiorem, ita vicissim secundus primum reddit perfectiorem.

4. confiden-
tiam,

Quarta proprietas, quod se confidentissime offerat etiam ad ea, quae et proprias vires excedunt et imbecillitati propriae impossibilia videntur, quia non viribus propriis sua desideria metitur, sed virtute Dei. Ideoque S. Petrus se obtulit, ut in mare sese projiceret, persuasus, se magistri sui virtute posse super aquas ambulare nec mergi, sicut ipsum videbat ambulantem nec tamen mergi; ferventem enim charitatem nec multae tribulationum aquae extinguerere, nec flumina illam obruere potuerunt². Denique charitas, 5. pruden-
tiam, etsi fervens sit, non est tamen praeceps aut temeraria, sed prudens et cauta, quae non se projicit ultra, quam possit, nisi Dei licentia mandatum adsit aut inspiratio, in quo fiduciam suam ponit. Sic enim S. Petrus non prius se conjectit in mare, quam Christus id juberet, dicens: *Veni. O magister dulcissime! Introduc me in*

¹ Luc. 5, 8.

² Cf. Cant. 8, 7.

cellam vinariam et ordina in me charitatem¹ pretiososque ejus affectus iis proprietatibus exorna, quibus sancti hujus Apostoli tui charitatem exornasti, ne fervor, aut quia inordinatus, me praecipitet, aut quia timidior, aliquid de perfectione sua amittat.

PUNCTUM VI.

Respondente Christo: *Veni! descendens Petrus de navicula ambulabat super aquam, ut veniret ad Jesum².*

Perpendendum hic *primum*, Christum, licet alias S. Petri fervorem represserit, non tamen nunc illum repressisse, sed in eo potius sibi complacuisse petitionique ejus annuisse, quam videbat a vero amore profluxisse et resignationis fiduciaeque spiritu non in se, sed in Christi virtute factam fuisse. Petitiones autem, quae tales habent comites, quia a Spiritu Sancto procedunt, facile Christus exaudit. Libenter enim *voluntatem timentium se facit et deprecationem eorum exaudit³*, quas ad amoris eorum manifestationem dirigi cernit. Contra vero, quum idem S. Petrus in nocte passionis diceret: *Etsi omnes scandalizati fuerint in te, ego nunquam scandalizabor, et: Tecum paratus sum et in carcерem et in mortem ire⁴*, non illi respondit: *Veni!* sciens, illam promptitudinem a superbia et praesumptione de se ipso procedere, etiam cum aliquo reliquorum condiscipulorum contemptu, quibus sese præferebat. Quae quod in hac petitione defuerint, illi annuit. Ex quo intelligam, qua ratione, quae a Christo Domino impetrare cupio, petere me oporteat.

Annuit etiam Christus illi petitioni, ut ipsi discipuli experientia discerent, ipsum jure merito illis dixisse: *Confidite, ego sum, nolite timere⁵*, siquidem

In Petro
aqua
ingrediente
perpendam:
1. qualis
zelus Cho-
placent,
qualis
displaceat.

¹ Cf. Cant. 2, 4.   ² Matth. 14, 29.   ³ Cf. Ps. 144, 19.

⁴ Cf. Matth. 26, 33; Luc. 22, 33.   ⁵ Marc. 6, 50.

². quomodo
alii discipuli
hoc miraculo
instruantur,

adeo se potentem ostendebat, ut vel illo verbulo „*veni*“ tantum prodigium perficere posset, ut purus homo aequa super aquas, atque supra firmam terram ambularet. Ex quo spiritum suum elevarent ad credendum et confidendum, ipsum esse adeo potentem, ut efficeret ipsos *super aspidem et basiliscum ambulare et conculcare leonem et draconem*¹, nulla ab eisdem accepta laesione, et ut maris hujus mundi fluctus non horrescerent, eo quod efficere ipse posset, ut illi supra eos ambularent, nec solum non mergerentur, sed nec madefierent quidem, nisi ad summum pedum plantae, hoc est, leviores aliquas culpas contraherent aut imperfectionis incuriam aliquam.

O Jesu potentissime, anxia est et sollicita anima mea, ut te vitamque tuam sequatur, ut ad te gloriique tuam perveniat. Dic ei verbum illud „*veni*“². Ejus enim virtute omnia illi facilia fient. Nam *credenti et fiduciam in te habenti omnia sunt possibilia*³.

*Denique perpendam, S. Petrum mox, atque verbum illud Christi „*veni*“ audivit, absque ulla mora aut timore ex navi exsilivisse et ambulare super aquas coepisse versus ipsum Jesum, cupientem illi approximare, ut ex hoc discam, quanta velocitate fiduciaque oporteat me exsequi, quidquid ipsius Christi erit voluntatis, et quidquid ejus obsequii intuitu proposuerim aut obtulerim, neque haerere aut dubitare, quibusvis periculis me committere in virtute verbi ipsius, siquidem *omnia possum in eo, qui me confortat*³.*

PUNCTUM VII.

Videns Petrus ventum validum timuit; et cum coepisset mergi, clamavit dicens: Domine, salvum me fac. Et continuo Jesus extendens manum apprehendit eum et

¹ Cf. Ps. 90, 13.

² Cf. Marc. 9, 22.

³ Phil. 4, 13.

3. exemplo
Petri me
promptum
erga Clm
debet esse.

*ait illi: Modicae fidei, quare dubitasti? Et cum ascen-
dissent naviculam, cessavit ventus. Et statim navis fuit
ad terram, in quam ibant¹.*

Primum hic perpendendum, permisisse Christum illum timorem in Petro, ne inaniter se extolleret, sed ut agnosceret, se needum habere perfectam fidem, ut qui imperterrita quidem animo sese in mare perturbatum projecisset, sed validum tamen in eo ventum pertimuisset, quia oculos ab ipso Christo, in quem initio eos conjecerat, avertit et respexit ad ventum; deficiente autem Petri in Christum fiducia, defecit etiam ejus in aqua consistentia, coepitque mergi. O Deus omnipotens! adjuva debilem fidem meam neve patiaris, me avertere oculos a te in tribulationibus occurrentibus, ne absorbear ab eis.

Deinde perpendam, eum, qui, ut Christi Domini voci obediatur, ejus verbo confidens aliqua adit pericula, non peritum. Nam, statim atque in auxilium ipse vocabitur, aderit, manum porriget ac a periculo eruet. Sin sponte propria ob vanitatem aut jactantiam illa adiero, deseret me Deus in tantae temeritatis poenam atque ut Machabaeos illos sacerdotes, qui ob nomen inane sine consilio pugnam aggressi sunt, perire permittet².

Tertio perpendam, Christo naviculam ingrediente, ventum cessasse, ut intelligamus, tentationes, quae ipso absente exsurgunt, eo praesente evanescere; ejusdemque auxilio appellit nolis cito et feliciter magna tranquillitate ad terram viventium et aeternae salutis portum ingreditur.

Denique in tota hac historia docuit nos Christus familiarem suam nobiscum agendi rationem, dum vel ad religiosum statum et ad aliquod magni momenti negotium vocat. Nam initio omnia nobis reddit fa-

Expendam:
1. ear Ch.
permiserit
Petrum
mergi;

2. permisit
periculum,
sed non
interitum;

3. cessat
temporata;

4. amicis suis
Christus
dulcia et
amara
miscat.

¹ Matth. 14, 30. 32 et Joan. 6, 21.   ² Cf. 1 Mach. 5, 67.

cilia et expedita, quo, omni metu deposito, confidenter nos ad ea conjiciamus; sed paulo post tempestates exsurgere permittit et timores, non ut deserat, sed ut in virtutibus progressum faciamus; ac demum plenam cum ingenti laetitia pacem impertit ob nova experimenta, quae nos docent, quam multa possimus ex ejus gratia. Et in hunc sensum dixit per prophetam¹: *Ego lactabo eam, hoc est, consolationum mearum lacte eam quasi-decipiam, ut me sequatur, et ducam eam in solitudinem, et loquar ad cor ejus, et collocabo eam in valle Achor et tribulationum ad aperiendam spem, ut ex eis novam concipiat spem et canet ibi juxta dies juventutis suae;* et exsultabit sicut in principio, quum afflueret consolationibus. O dilekte mi, lacta ac decipe me sancta hac deceptione, ut a mundi fraudibus me eripias et ad aeternam coelestemque requiem deducas. Amen.

MEDITATIO XX.

**De illustri Divinitatis Christi confessione, quam
S. Petrus professus est.**

PUNCTUM I.

In interrogacione Chi perpendendum dicunt homines esse Filium hominis?²

1. post orationem: Perpendendum primum, Christum Dominum hanc interrogationem proposuisse, ut ait S. Lucas, *cum solus esset orans*³, ut intelligeretur, non curiositate, sed necessitate, nec proprii sui, sed nostri commodi causa propositam esse, et ut doceret, orationis suae

¹ Os. 2, 14. 15.

² Matth. 16, 13.

³ Luc, 9, 18.

virtute Petro revelatam esse veritatem, quam suo responso professus est, et si hoc lumen ego habere cupio, oratione illud me obtentur, juxta illud Jacobi¹: *Si quis vestrum indiget sapientia, postulet a Deo, qui dat omnibus affluenter . . . , et dabitur ei. Postulet autem in fide nihil haesitans.*

Deinde perpendam, eam interrogationem a Christo ^{2. ad discipulorum instructionem,} fuisse propositam, *primo*, ut clariorem suis discipulis sui notitiam communicandi occasionem acciperet. Ex qua cognitione et notitia tamquam ex radice et semine nostra salus dependet, uti ipsemet fassus est, quum dixit: *Haec est vita aeterna, ut cognoscant te solum Deum verum, et quem misisti, Jesum Christum*². *Deinde* etiam fuit proposita, ut nos doceret ex hominum dictis et sermonibus fructum capere. Velle enim hominum de nobis opinionem scire, ut salutis nostrae securitatem in ea constituamus, magnus esset error, quum, Apostolo teste, *qui judicat nos, Dominus sit*³. Non nocet autem, imo expedit saepe, eam velle cognoscere, ut scientes, quid ipsi de nobis sentiant, tum defectus emendemus, quos illi in nobis advertunt, aut eos evitemus, ne vere de nobis dicantur; tum bona, quae dixerint, si forte non habemus, acquirere studeamus, aut si habemus, eadem perficere contendamus. Hac enim ratione hominum de nobis opiniones et judicia in commodum nostrum convertemus.

Consideranda *demum* est insignis illa Christi humilitas, quae in eo elucet, quod se ipsum semper Filium hominis appellat, quod nomen tum universis hominibus est commune, tum ita vile et abjectum judicatur, ut nullus eo facile utatur, quum absque ulla jactantia potuisset speciosiora et gloriosiora nomina usurpare; sed nimirum docere nos voluit hu-

¹ Jac. 1, 5. 6.

² Joan. 17, 3.

³ Cf. 1 Cor. 4, 4.

militatem et abjectiores vilioresque titulos, quos juxta status nostri rationem licebit eligere, quia etiam in hoc est verum: *Qui se humiliaverit, exaltabitur*¹, ut etiam in hoc loco apparet. Nam statim ac ipse Christus Filium se hominis appellavit, Petro revelavit Pater, eum esse Filium Dei vivi, idque omnium Apostolorum nomine palam confessus est. O Fili Dei vivi, impertire mihi eam humilitatem, quam, dum hominis filius fieres et humilia filiorum hominum amplectereris, ostendisti, ut ex hac humiliatione ad filii Dei dignitatem per te perveniens gloria illa fruar, qua ejus filii gaudent. Amen.

PUNCTUM II.

In responsu
discipulorum
expendam:
1. pruden-
tiam,

Discipuli dixerunt: *Alii Joannem Baptistam, alii autem Eliam, alii vero Jeremiam, aut unum ex Prophetis*².

Perpendenda hic *primum* Apostolorum prudentia in hac responsione. Scientes enim, Scribas et Pharisaeos de Christo dicere, quod *Samaritanus esset, vorax et potator vini, publicanorum et peccatorum amicus*³, et alia hujusmodi mala, nihil tamen horum retulerunt, sed quod magistro suo honorificum videbatur, hoc nos exemplo docentes, non debere justos aut prudentes aliis referre, quae eorum inimici de eis referunt, quia ut plurimum illa sunt falsa, nec alium fructum adferunt narrata, quam quod eos, quibus referuntur, ad iram et indignationem contra inimicos provocent. Est itaque prudentiae, talia illos celare nec nugas serere, quae laedunt fraternalm charitatem. Et fortasse propterea Christus non quae-sivit, quem Scribae et Pharisaei dicerent esse Filium hominis, sed quem dicerent homines, hoc est, tur-

¹ Matth. 23, 12. ² ib. 16, 14.

³ Joan. 8, 48; Matth. 11, 19.

bae et populus. Et S. Lucas ait, dixisse Christum:
*Quem me dicunt esse turbae?*¹

Deinde perpendendum, quam sit familiare hominibus imbecilli suae naturae relictis, circa Dei et Christi Jesu cognitionem errare sive ob intelligentiae stuporem, sive ob aliquam perturbationem, quae mentis lumen obtundit, aut ob daemonis fraudes, qui veram Dei cognitionem illis auferre studet, ut sub tyrannide sua innumeris peccatis teneat captivos, juxta illud prophetae: *Propterea captivus ductus est populus meus, quia non habuit scientiam*², hoc est, veram fidem et cognitionem Dei rerumque ad ejus obsequium pertinentium. Ex quo magnam hauriam infidelium commiserationem et ignorantia hac laborantium, de quibus Apostolus ait: *Ignorantiam Dei quidam habent*³; sed si quis ignorat, ignorabitur⁴, quia eum Deus non agnoscat ut suum nec ad aeternam vitam approbat. *O scientiarum Dominus!*⁵ miserere ignorantiarum nostrarum impleque, quod promisisti, *replendo terram scientia Domini*⁶.

Perpendam tertio, homines, quum circa res Dei et Christi Domini errant, plerumque aliquid illi, quod habet, auferre, dum Dei magnalia sui ingenii angustiis aut judicio suo, perturbationi alicui succumbenti, metiri conantur. Et ita hic apparet, turbam et plebem Christo abstulisse divinitatem, dicentes, eum esse vel Joannem Baptistam vel Eliam; alios autem, perturbationi majori locum dantes, sapientiam illi sustulisse, dicentes: *Quoniam in furorem versus est*⁷; alios sanctitatem, *Samaritanum*⁸ eum appellantem; alios potentiam, ejus miracula calumniantes ac dicentes: *In Beelzebub, principe daemoniorum, ejicit*

Quam late
pateat Dei
ignoratio.

Commis-
ratio.

Causae
errandi circa
Deum.

¹ Luc. 9, 18.   ² Is. 5, 13.   ³ 1 Cor. 15, 34.

⁴ ib. 14, 38.   ⁵ 1 Reg. 2, 3.   ⁶ Cf. Is. 11, 9.

⁷ Marc. 3, 21.   ⁸ Joan. 8, 48.

*daemonia*¹; alios prudentiam, dum aliquem defectum in ejus operibus ac rerum dispositionibus carpebant, sicut illi, qui in morte Lazari dicebant: *Non poterat hic, qui aperuit oculos caeci nati, facere, ut et hic non moreretur?*² Et in hodiernum diem fert Christus a gentilibus et ab haereticis et ignaris hujusmodi calumnias, ut, dum aliquas ego patior, quia injuria mihi honor aufertur aut quid simile, Christi exemplo me ipsum consoler.

Quarto perpendam etiam, aliquos Christianos ob malam suam conscientiam suis operibus testimonium facere, quod falsas habeant de Deo et Christo apprehensiones et practice errent in ejus cognitione, dum Deum quendam vel severum et implacabilem, qui *metere velit, ubi non seminavit*³, ut piger ille servus dicebat, vel ita nimium misericordem sibi fingunt, ut, licet pro libitu vivant homines, omnia tamen ipse dissimulet. Et *mentita est iniquitas sibi*⁴, *formans*, ut ait S. Bernardus⁵, *sibi idolum pro eo, quod non est Deus*; adeo enim a veritate, quae est in Deo, alienum sibi format conceptum, ut non sit conceptus Dei veri, sed falsi et *idoli*, *quod nihil est in mundo*⁶, quia in mundo talis Deus non est, qui sit crudelis, oblivious, inexorabilis, personarum acceptor aut peccata dissimulans, sicut ipsi sibi fingunt.

Denique etiam aliqui spirituales, qua homines sunt, errant interdum practice in Dei et spiritus Christi cognitione, aliiquid eorum, quae ipse habet, illi auffrindo, dum Christum sibi aliqui apprehendunt tenacem et certis terminis limitatum et angustae suae apprehensioni aptatum. Quidam enim Christi spiritum putant esse solum spiritum Joannis Baptiste, severum, asperum valdeque poenitentem; alii solum

Ipsi
christiani
non raro
circa Deum
errant;

imo practice
etiam viri
spirituales.

¹ Luc. 11, 15.   ² Joan. 11, 37.   ³ Cf. Matth. 25, 24.

⁴ Ps. 26, 12.   ⁵ In Cant. serm. 38. n. 2.   ⁶ 1 Cor. 8, 4.

Eliae spiritum existimant, zelantem, terribilem aduersus peccata et ipsos peccatores; alii contra solum Jeremiae spiritum judicant, compatientem, flebilem ob peccata et hujus mundi miseras; alii, quod solum sit spiritus Prophetarum, qui in desertum secedebant, aut qui populo praedicabant, aut qui miracula faciebant etc. Et hi omnes valde sunt angusti multumque spiritui Christi detrahunt, dum angustum adeo illum limitatumque sibi proponunt, quum tamen ille a Sapiente¹ *unicus et multiplex* esse praedicetur, ut qui magnam spirituum varietatem variosque Deo serviendi modos complectatur, qui tamen omnes in uno amoris et charitatis spiritu fundantur et ad finem unum, qui est Dei gloria, diriguntur. Ex quo intelligam, gravem esse errorem, si Christum et ejus spiritum ei spiritui, quem in me ego sentio, limitare et accomodare velim, desiderans, omnes eandem, quam ego sequor, tenere viam; hoc enim est limitate et anguste de Deo et de Christi redemptione sentire, qui aliquibus quidem est S. Joannes Baptista, aliis Elias, aliis Jeremias; his est solitarius et contemplationi deditus, illis affabilis et activus. O Patris aeterni sapientia, in quo sunt omnes spiritus, quibus Sancti omnes tibi placuerunt: illum, quaeso, mihi spiritum elargire, quo tibi magis placeam; et unicuique tuorum electorum eum etiam concede, qui illi magis expedit. Purga intelligentiam meam ab omni errore, ut talem te cognoscam, qualis tu vere es, et in medio cordis mei in ea te forma habeam, qua vere dignus es.

PUNCTUM III.

Dicit illis Jesus: Vos autem, quem me esse dicitis? Respondens Simon Petrus dixit: Tu es Christus, Filius Dei vivi².

¹ Sap. 7, 22.   ² Matth. 16, 15. 16.

Cur Ch.
discipulos
inter-
rogaverit.

Perpendendum hic *primum*, Christum Dominum nostrum, quum audivisset, quid homines de se ipso sentirent, voluisse etiam cognoscere, quid ipsi discipuli sentirent, dicens: vos, qui plus quam homines estis ob coelestem, quam audivistis, doctrinam et vitae, quam estis professi, altitudinem, quem me esse dicitis? Hoc dixit, non quod ignoraret, quid ipsi sentirent, sed ut, hac occasione accepta, illos excitaret et in fide suae divinitatis confirmaret. Ad Christi ergo imitationem, ingressus in cor meum, ab anima mea percunctabor: tu, quem dicis esse Christum? quid de eo sentis? quid de ejus bonitate ac misericordia? de ejus sapientia et omnipotentia? quid sentis de ejus humilitate et obedientia? de virtutibus, quas exercuit in ea abjectione, quam, ut tibi subveniret, accepit? Haec autem mihi ipsi dicam, ut me ad alte sentiendum de Christo ejusque virtutibus provocem, magna de his opinione et aestimatione concepta, me ipsum simul reprehendendo ob defectum, quem in hae re animadverto.

Petrus
praet alii
respondet:

1. ob
fervorem,

2. ob
specialem
lucem sibi
datam.

Secundo perpendam, quamvis haec interrogatio omnibus esset proposita, solum tamen Petrum respondisse ob duas causas. *Altera* fuit, quod in Christi amore et obsequio ferventior esset; in omnibus enim, quae magistri sui honorem concernebant, diligentissimus erat ac primus. Cujus imitatione conabor inter bonos excellere et primus esse in iis, quae spectant obsequium divinum, quamvis simul etiam studere debo, in meis oculis esse ultimus propter humilitatem, ut, si in fervore sum primus, id fiat absque meo detimento. *Altera* causa fuit, quod Deus Dominus noster, quum illum tam bene dispositum ad sua dona suscipienda videret, singulari et extraordinaria luce illum illustravit, ut Christi magnalia cognosceret, quare a lumine illo abreptus, reliquos discipulos praeveniens, omnium illorum nomine re-

spondit: *Tu es Christus, Filius Dei vivi.* Praepara te, anima mea, fervore magno ad serviendum tuo dilecto, qui dicit: *Qui habet, dabitur ei, et abundabit*¹. Tene, quod accepisti, eoque magna utere diligentia, quo gratiae suae dona Deus in te multipliceat.

Tertio perpendam singula illustris hujus confessionis verba seorsim. *Primum* fuit: *tu es*, ac si diceret: tu, qui Filium hominis te appellas, tu, quem homines dicunt esse Joannem Baptistam aut unum ex Prophetis, tu, qui noster es magister et qui nos in tuos discipulos elegisti, tu es, qui es, et es ipsum Esse per essentiam, a quo, quidquid Esse habet, dependet. *Secundum* verbum fuit: *Christus Dei*, ac si diceret: Tu es Christus et Christus Dei, hoc est, tu es ille Messias, Judaeis promissus et *desideratus cunctis gentibus*², tu es Rex Israël, Rex regum et Dominus dominantium, tu es *summus sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech*³, tu summus ille es *Propheta, quem omnes audire debent*⁴, tu es *unctus Sanctus Sanctorum*⁵, quem Deus unxit oleo laetitiae *prae consortibus tuis*⁶. Haec omnia complectitur nomen Christi, quod unctionem significat et eminenter convenit nostro Salvatori, in quo simul dignitates eorum inveniuntur, qui ungebantur, quae sunt praedictae. *Tertium* fuit: *Filius Dei vivi*, ac si diceret: non tu es quicunque Christus, sicut sunt puri homines, sed tu es Filius Dei, non adoptivus, sed naturalis Filius Dei vivi, qui quod vivus sit, habet nobilissimam viventium operationem, quae est, sibi similem generare; et ita te Deum vivum, sicut ipse est, genuit, et porro infinitum, immensum, aeternum, omnipotentem, sapientem et bonum, imo sapientiam

Ipsa
confessionis
verba ex-
pendenda.

¹ Matth. 13, 12; cf. ib. 25, 29. ² Agg. 2, 8.

³ Ps. 109, 4. ⁴ Cf. Deut. 18, 15. ⁵ Dan. 9, 24.

⁶ Ps. 44, 8.

ipsam et bonitatem. Ad haec omnia et multa plura S. Petrus coelesti lumine penetravit eaque ore confessus est, quando haec verba est prolocutus; et licet S. Joannes Baptista et Nathanael et alii hanc confessionem fecissent eisdem fere verbis, excelluit tamen S. Petrus, eadem insigni fervore, magna reverentia ac devotione dicendo. Et eodem spiritu studebo ego illa proferre, et exsultans ob Redemptoris mei excellentias supplicabo, lumen illud mihi concedi, quod sancto huic Apostolo fuit communicatum, ut viva fide eoque modo dicam, qui illi placeat.

PUNCTUM IV.

Respondens autem Jesus dixit ei: Beatus es, Simon Barjona, quia caro et sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in coelis est¹.

Perpendendum hic est, quam fuerit grata Christo Domino haec adeo illustris S. Petri confessio, et quare ratione eandem ipse confirmaverit et approbaverit et hunc sanctum Apostolum propter illam exaltaverit. *Primum* enim beatum illum appellat, quia ex hac cognitione et confessione coepit ejus felicitas, et nostra incipit, quia initium est, ut alias diximus, *aeternae et beatae vitae*². *Secundo*, vocavit illum Simonem, quod obedientem significat, et filium *Joannis*³, quod significat gratiam, aut Jona, quod columbam significat, ut ostenderetur hac confessione adeo nobili se Deo obedientem ostendisse, a quo fuerat ipsi revelata, et filium ipsius gratiae et Spiritus Sancti, qui illam inspiravit, et in ejus virtute futurum se obedientem legi gratiae et plenum Spiritu Sancto cum magna divinorum donorum plenitudine. *Tertio* dixit: *Quia non revelavit tibi caro et sanguis,*

Ch. responsus
suo:
1. laudat
hunc con-
fessionem;

¹ Matth. 16, 17.

² Cf. Joan. 17, 3.

³ ib. 21, 15.

quia neque fides haec, nec supernaturalia dona, quae ab illa procedunt, cognosci possunt aut haereditatem sive donatione carnalium parentum haberi neque propria industria aut instructione hominum carnalium nec viribus humanae nostrae naturae, siquidem non sumus sufficientes cogitare aliquid hujusmodi a nobis quasi ex nobis; sed sufficientia nostra ex Deo est¹.

Quarto dixit: *Sed revelavit Pater meus, qui in coelis est; quibus verbis confirmat, se esse Filium Dei vivi,* cuius Pater in coelis est et hujusmodi veritates ex mera gratia revelat ad gloriam Filii sui et ad ipsorum hominum utilitatem. Qui propterea pater lumen² appellatur; ab eo enim omnes verae illustrationes procedunt, quibus ipse Filiusque ejus cognoscuntur. O Pater coelestis! ob amorem illum, quo Filium tuum unigenitum prosequeris, supplex oro, ut illustres animam meam, ut assequar, quod caro et sanguis assequi non possunt. *Et quandoquidem nemo ad Filium tuum venire potest, nisi tu, qui eum misisti, eum traxeris³: trahe me in vinculis charitatis⁴,* ut ei obediam, sicut debo, et filius existens obedientiae filius quoque sim tuae gratiae per Spiritum Sanctum, quem illis communicas, qui tecum sunt in charitate.

<sup>2. eamque
gratiae div.
tribuit.</sup>

PUNCTUM V.

Mox Christus adjunxit: *Et ego dico tibi: Quia tu es Petrus, et super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; et portae inferi non praevalebunt adversus eam. Et tibi dabo claves regni coelorum. Et quodcunque ligaveris super terram, erit ligatum et in coelis; et quodcunque solveris super terram, erit solutum et in coelis⁵.*

¹ Cf. 2 Cor. 3, 5.

² Jac. 1, 17.

³ Cf. Joan. 6, 44.

⁴ Cf. Os. 11, 4.

⁵ Matth. 16, 18. 19.

Praemium
et promissa:

Perpendenda hic sunt splendida illa et gloriosa promissa, quae Christus Dominus noster fecit S. Petro, ut appareat, quam liberali praemio Deus afficiat etiam in haec vita obsequia, quae illi praestantur, et quam illi sint felices, qui ferventer illi serviunt primique esse contendunt in iis, quae ad ipsius obsequium pertinent. Propterea beatus hic Apostolus quatuor singulares favores piae suis condiscipulis obtinuit.

1. nomen
gloriosum,

Primus favor fuit, quod nomen valde gloriosum illi imposuit, dicens: *Tu es Petrus*, quasi dicere vellet: tu de me dixisti, quod sim Filius Dei vivi; ego vero implere nunc volo verbum, quo aliquando tibi dixi: *Tu vocaberis Cephas*, quod interpretatur *Petrus*¹; quare ex nunc volo, te in posterum Petrum appellari. Et quoniam nomina a Christo Domino imposita non sunt inania, sed plena veritate, quam significant, ideo hoc nomine, Apostolo huic imposito, participem eum fecit virtutum, quas nomen Petrus, a petra, *qui est Christus*², deductum, significat, sibique ipsi in hoc similem, quod est esse petram fundamentalem Ecclesiae, et in fortitudine et constantia et reliquis pretiosi fortisque lapidis virtutibus.

2. dignitas
fundamenti
Eccles.,

Ideoque adjungit *secundam excellentiam*, dicens: super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam; quasi diceret: ego, qui per excellentiam sum *sapiens ille homo*, qui *domum suam aedificat super petram*, ne descendens pluvia et venientia flumina aut flantes venti eam subruant³, aedificabo Ecclesiam meam universalem super me quidem, qui lapis sum fundamentalis et fundamentorum omnium fundamentum, sed simul etiam eandem super te tamquam super firmam petram fundabo, tribuens tibi dignitatem capitatis omnium fidelium universalis, qui in te et confessione vivaque fide tua innitentes superaedificabunt domos suarum conscient-

¹ Joan. 1, 42.

² Cf. 1 Cor. 10, 4.

³ Cf. Matth. 7, 24. 25.

tiarum, quos tu in fide, religione sanctaeque legis
meae obedientia confirmabis atque stabilis.

Tertius favor sive excellentia fuit, securum eum reddidisse de perseverantia et invicta hujus petrae et hujus aedificii fortitudine, dicens: etiamsi portae inferi omnino pateant, exeantque omnes inferni potestates ad eam oppugnandam, non praevalebunt adversus eam; et quamvis pluviae descendant et flumina et venti tribulationum hujus mundi et carnis irruant in domum illam, non cadet, quia fundata est super petram¹, omnipotentiam scilicet, sapientiam et protectionem ipsius Christi, qui est viva petra, qui domum illam defendet et firmitatem dabit illi petrae, qui est Petrus, et ejus successoribus, qua ipsius sunt vicarii, ne in hac fide deficiant.

3. ejusque stabilitas,

Quartus favor fuit, quod dixit: Et tibi dabo claves regni coelorum, quo ejus portas hominibus aperire et claudere possit, hoc est, dabit illi clavem scientiae, ut veritates, quae in sacris literis latent, hominibus declareret et aperiat, clavem etiam potestatis ad remittenda peccata, quae ingressum in coelum impediunt. Quae omnia Christus implevit, ut meditat. 9. et 13. part. V. apparebit, ubi etiam harum promissionum praestantia expendetur, propter quas maximas agam gratias, tamquam mea judicans beneficia, Apostolo huic sancto collata. Non enim haec privilegia tam in ipsius utilitatem, quam totius Ecclesiae sunt illi collata et mei ipsius, qui fructum ex eis capio, ac si pro me solo fuissent concessa. Gaudabo quoque ob hujus Sancti excellentias, cupiens, illum, quantum licebit, imitari. O gloriose Apostole, gaudeo de novo hoc nomine hodie tibi imposito, et nova dignitate, quae tibi promittitur. Sit ergo faustum et felix, quod factus sis petra fundamentalis Ecclesiae, terribilis

4. munus clavigeri.

¹ Cf. Matth. 7, 25.

daemonibus, et claviger aethereus, Angelis et hominibus amabilis. Ora supplex eum Dominum, qui fundamentalem te petram constituit, ut me juvet ad vitam meam super eam petram exstruendam, ita ut portae inferi adversum me non praevaleant. Aperi mihi tuis istis clavibus coeli portas, quas ego mihi clausi; clade vero portas inferi, quas ego aperui, quo ab omni culpa expeditus ingrediar tecum regnum coelorum, in quo fruar Dei gloria. Amen.

MEDITATIO XXI.

De Christi Domini transfiguratione.

Et post dies sex assunxit Jesus Petrum et Jacobum et Joannem fratrem ejus, et dicit eos in montem excelsum seorsum; et (dum oraret¹) transfiguratus est ante eos, et resplenduit facies ejus sicut sol, vestimenta autem ejus facta sunt alba sicut nix².

Circa haec verba complura sunt in subjectis punctis expendenda.

PUNCTUM I.

Our Oh.
gloriam suam
ostenderit. Primum considerabo, quibus rationibus Christus Dominus adductus transfiguravit se ac glorificatum ostenderit suis Apostolis, ad testimonium videlicet aliquod adferendum gloriae, quam sub mortali et passibili humanitate opertam tenebat, et quam habituri essent, qui illi servirent, quando cum ipso regnarent, et ut illos ad portandam crucem magis animaret, et ut intelligerent, etiam in hac vita praebere Deum interdum delibanda aeternae gloriae gaudia, quamvis

¹ Luc. 9, 28.

² Matth. 17, 1. 2; cf. S. Thom. III. q. 45.

obiter. Et hoc est, quod paulo ante dixerat: *Amen dico vobis, sunt quidam de hic stantibus, qui non gustabunt mortem, donec videant Filium hominis venientem in regno suo¹, et ipsum regnum Dei².* His similia sunt, quae supra diximus, vitam ejus, qui sequitur Christum, ita esse crucem, ut spiritus deliciis sit dulcorata, quibus fit jugum ejus suave et onus leve. Ex quibus omnibus magna concipiam desideria, gloriose adeo huic Domino deserviendi, ea spe, quod eo fruar in futura gloria, et forte aliquid ejus etiam in hac vita delibandum dabit.

PUNCTUM II.

Deinde perpendam tempus et locum, quem ad hoc mysterium Christus elegit. Tempus fuit in medio suae praedicationis et sex dies, postquam omnes hortatus est, ut tollerent crucem suam, subjungens, quod nunc dicebamus, aliquos visuros ipsum in regno suo, quod, ut alias Evangelista dicit, implevit octavo die (computatis eo, in quo facta est promissio, et in quo fuit impleta), ut nos doceret, Deum non diu differre, quae promittit, sed quando opus est, statim implere ad nos magis animandos; item perfectam glorificationem futuram post sex dies vitae hujus mortalis, quae erit octava generalis resurrectionis, quamvis totum tempus est modicum respectu aeternitatis. Nam, ut ait psalmus, *mille anni ante oculos Dei tamquam dies hesterna, quae praeteriit³*, sive, ut Apostolus ait, totum est tamquam momentum⁴, quod vix percipi potest.

Locus fuit mons excelsus et separatus, aptus ad orationem, ut intelligamus, hujusmodi favores et prerogativas non fieri a Deo animabus in loco publico

Tempus
trans-
figurationis
monet me,
Deum diu
non differre
praemium.

¹ Matth. 16, 18.   ² Luc. 9, 27.   ³ Cf. Ps. 89, 4.

⁴ Cf. 2 Cor. 4, 17.

Locus monet,
favores div.
non dari
inter
strepitus
mundi.

et in strepitu et tumultu hujus mundi, sed in solitudine et secreto recollectionis, et quando valde illae sunt remotae ab affectibus curisque terrenis et ad vitam magnae perfectionis elevatae, sicut Moyses et Elias non pervenerunt ad contemplationem, quum inter homines versabantur, sed in monte valde ab eis remoto; ex quo me ipsum excitabo ad solitudinem et altitudinem vitae, dicens cum Davide: *Quis dabit mihi pennas sicut columbae, et volabo, et requiescam; ecce elongavi fugiens, et mansi in solitudine¹ sperans, quod ibi loquetur Deus ad cor meum²*, ubi desideratam requietum inveniam.

O anima mea, te super te ipsam eleva et contende, ut cor tuum sit sicut mons altus et separatus, mons propter actionum tuarum perfectionem, altus propter contemplationem rerum aeternarum, separatus propter mortificationem rerum transeuntium, ut complaceat sibi Christus ad te venire teque per amorem in se transfigurare.

PUNCTUM III.

In sociis
selectis
expendam: Considerabo tertio, quos socios secum duxerit Christus ad montem et orationis exercitium, cui vacabat. Socii fuerunt tres ferventissimi ac dilectissimi ejus Apostoli. Quamvis enim Deus Dominus noster omnes justos diligat, ferventioribus tamen plus indulget. Quod vero non omnes duodecim duxerit, ostendit, non omnibus extraordinarios hos favores fieri, ac forte, quod inter duodecim esset Judas, impius ac perversus homo. Nec expediebat talem deducere, ut tantae voluptatis particeps fieret, nec solum relinquere, ne infamaretur; ex quo discam, quantum referat, esse aliquem in Christi amore ferventem; quam vero noceat, aliquem nequam esse in communitate bonorum.

¹ Ps. 54, 7. 8.   ² Cf. Os. 2, 14.

¹ ferventes
electos
esse,

Est tamen et hoc advertendum, Christum Domi-^{2. non tamen omnes,}
num nostrum hujusmodi extraordinaria privilegia con-
ferre, quibus vult et sicut vult. Et interdum alicui
minus sancto illa communicat, sanctiore praetermissio
ob sua secreta judicia, differens hujus praemium ad
futuram vitam; quare, licet S. Andreas non fuerit ad
montem deductus, non propterea efficitur, eum non
fuisse aequae ferventem, atque alios, qui fuerunt de-
ducti. Et hoc me debet consolari, quum videro, am-
plioribus favoribus Deum alios prosequi, me vero
praeteriri; nec propterea animum abjiciam aut in
pusillanimitatem aut desperationem deveniam, summam
potius felicitatem existimabo Dei Domini nostri dispo-
sitionem, et ut suas ipse dispositiones exsequatur,
quandoquidem illae et magis aptae sunt et mihi magis
expediunt.

Tertio perpendam mysterium horum trium socio-<sup>3. virtutes in
iis maxime
elucientes.</sup>
rum, qui referunt tres praecipuas virtutes, elevatae
orationis comites, in qua fit animae transfiguratio:
Fides videlicet viva ac fervens, per Petrum indicata;
spes firma fortiter adversus hostes orationis pugnando,
quae per S. Jacobum exprimitur; et accensa atque
affectuosa charitas, per S. Joannem insinuata. Ne-
cessere tamen est, Christum Dominum praeire et in-
spirationibus suis illos ducere ac dirigere, ut possint
ad perfectissimorum affectuum altitudinem conse-
dere, quibus transfiguratio in Deum per unionem
amoris obtinetur. O dulcissime magister, *emitte de*
coelo lucem tuam et veritatem tuam, quae me deducant
*et adducant in montem sanctum tuum*¹, trahendo eo
omnes affectus meos, quibus tibi conjungar.

Hinc apparet, exercitium, quo Christus in monte
occupatur, fuisse, ut ait S. Lucas, orationem, ut di-
scamus, in ea delicias et favores coelestes communi-

¹ Cf. Ps. 42, 3.

cari, eamque animae transfigurationem impetrare, terrenam vitam in coelestem commutare et ex humana divinam facere. Nam in oratione anima elevat se supra se ipsam, ejus facies resplendet ob lucem veritatum et splendorem virtutum, quae in ea ipsi communicantur; emittit enim radios dilectorum affectuum dealbatque vestes, opera videlicet, purissimis intentionibus. Denique ibi manet transformata in Deum et deificata, juxta id, quod S. Apostolus de ea dicit, quod *revelata facie gloriam Domini speculans in eandem imaginem transformetur a claritate in claritatem*¹. O dulcissime Jesu, concede mihi, ita tuarum virtutum gloriam meditari ac contemplari, ut in eas transformer, et me doce, tanto spiritu orare, ut in tuae gloriae imaginem transfigurer. Amen.

PUNCTUM IV.

*Modus, quo
fiebat trans-
figuratio.* Quarto considerandus est modus, quo se Christus transfiguravit. Id enim fecit permittendo, ut animae suae gloria, quae alias detinebatur, ne derivaretur in corpus, exiret extra et ei communicaretur. Ex quo effectum est, ut illud splendoreret sicut sol et multo amplius; sed sol est expressus, quod nihil sit splendidius, cum quo conferretur. Inde etiam factum est, ut vestimenta fierent alba sicut nix, ae divina illius facies ineffabili pulchritudine splendoreret, majore inquam, quam unquam fuerit ac futura sit *in filiis hominum*, ut ait Psalmista². Ex quo valde illi exsultans congratulabor ac dicam: o Jesu Nazarene, nazaraeorum omnium princeps, gaudeo, me videre te candiorem ipsa nive, nitidiorem lacte, rubicundiorem ebore antiquo et sapphyro pulchriorem³. O quam gloriosus apparuisti in conspectu Domini illa pulchritudine, qua

¹ Cf. 2 Cor. 3, 18.

² Cf. Ps. 44, 3.

³ Cf. Lam. 4, 7.

ipse te induit. O anima mea, aspice dilectum tuum luna pulchriorem, sole splendidiorem, *candidum et rubicundum, electum ex millibus*¹, et laetare de ejus gloria, ama ejus pulchritudinem et requiesce in ea.

Hauriam etiam magnos affectus laudis et gratitudinis Christi Domini nostri, quod tot annis corpus suum tanta gloria nostri causa privaverit, et quod nunc illam ei dederit delibandam, quamvis ad modicum tempus et animo iterum eam subtrahendi, ut redemptionis nostrae negotium commodius prosequetur. O bone Jesu, quantas possum, gratias tibi ago ob levamen, quod afflito et rigide tractato corpori tuo hodie attulisti, concedendo, ut gloriae dulcedinem, quam post resurrectionem est habiturum, hodie delibet, priusquam dolores et passionis ignominias experiatur. Ex hoc, Domine, adverto, quantum tibi debeam, qui sanctissimum tuum corpus per tot annos tanta gloria privasti, quo posset in cruce tanta ignominia sacrificari. O utinam possem omnibus deliciis et perituris hujus miserae vitae voluptatibus renunciare, ut aliquid liceret pati ob tuum infinitum amorem! Mallem, Salvator mi, tecum nunc esse in monte Calvariae patiens, quam in monte Thabor gaudens; nunc praeeligo pati, et quando tu dignaberis, veniet etiam, ut fruar.

Laus et
gratiarum
actio erga
Ch.

---

¹ Cant. 5, 10.

MEDITATIO XXII.

De iis, quae in ipsa transfiguratione Christi
evenerunt.

PUNCTUM I.

Et ecce, duo viri loquebantur cum illo; erant autem Moyses et Elias, visi in maiestate; et dicebant excessum ejus, quem completurus erat in Jerusalem¹.

In hoc puncto *primum* est considerandum, cur Christus Dominus noster ex omnibus Testamenti Veteris prophetis hos duos elegerit. *Prima* hujus causa fuit, quod hi et notiores et excellentiores fuerint ob sanctitatis magnitudinem. *Deinde*, quod uterque fuerit valde zelans observationem legis et utilitatem populi sui, quo nomine plurimos labores pertulerunt. *Tertia*, quod uterque *quadraginta dies jejunaverit*², sicut ipse Christus Dominus, et uterque in alio monte contemplatus fuerit Dei magnitudinem ejusque incarnationis mysterium; ideoque voluit Christus ab illis honorari et honorare illos. Ex quo concipiam ingens desiderium virtutum, quae in eisdem Sanctis resplenderunt, jejunii praecipue, orationis et zeli, ut apud eundem Dominum bono sim loco, sicut illi fuerunt.

Secundo perpendam, duos istos sanctos prophetas *visos esse in magno splendore et maiestate*, tum quod ita expediret honori Christi, quem veniebant recognoscendi suum Redemptorem, tum ut intelligeretur, Sanctos debere esse Christo similes in gloria et maiestate, sicut sunt in laboribus et ignominiis hujus vitae. O quam fuerant laeti hi Sancti eum videntes, quem tot annis desideraverant et exspectaverant! quomodo recognoverunt et tamquam Deum suum et Salvatorem

Colloquium
Chi eum
Moysē et
Elias:

1. Cur *am*
electi;

2. ipsi splen-
didi appa-
ruerunt;

¹ Luc. 9, 30. 31.   ² Exod. 34, 28; 3 Reg. 19, 8.

adoraverunt! quas gratias eidem egerunt, quod ad eos redimendos venisset! Perpendens autem hos eorum affectus excitabo et ego in me eosdem simul cum illis.

Tertio perpendam, de qua re cum Christo Domino <sup>3. colloquium
de passione
Dni.</sup> colloquerentur; dicebant enim excessum ejus, quem completurnus erat in Jerusalem, de passione videlicet et morte ipsius, quae plena fuit excelluitque in doloribus et ignominiis, sicut etiam in satisfactione pro nostris peccatis; quidquid enim in eo fuit, excellens et plurimum fuit ultra, quam nos merebamur, et quam esset necessarium ad nostrum remedium. O dulcis Jesu, qualia sunt colloquia inter tot gaudia? Colloquiane de passione et morte cum tanta gloria et exultatione cohaerent? Si *musica in luctu est importuna narratio*¹, etiam luctus in ipsa musica erit; verum ex hoc conjicio, tuas musicas esse colloquia de passione, quia amor illa reddit jucunda.

Hinc intelligam, Christum Dominum nostrum, quamdiu vixit, nec ad breve quidem tempus requiem habere voluisse, sed miscuisse semper laborem, ut nos doceret, gaudium in hac vita ad passionem esse dirigendum, et ut intelligamus, eum, qui in amando excedit, libenter colloqui de eo, quod amat; et quoniam impense amabat ipse passionem in gratiam sui Patris et nostrae utilitatis, delectabatur valde, colloquia de ea audire. O excellens amator, concede mihi te amare, sicut me amasti, quo pati delecter, et de passione sermones miscere, sicut tu fuisti delectatus. O utinam omnes consolationes meae ad ignominias et dolores cum excessu tolerandos dirigantur, quamvis vere non erit excessus, siquidem quidquid pati potero, modicum censembitur, si cum eo conferatur, quod meis peccatis sum promeritus, aut cum eo, quod tu, Domine, pro eisdem pertulisti.

Admiratio
et precatio
ut discam
labores
amare.

PUNCTUM II.

Petrus vero, et qui cum illo erant, gravati erant somno; et evigilantes viderunt majestatem ejus et duos viros, qui stabant cum illo. Et factum est, cum discederent ab illo, ait Petrus ad Jesum: Praeceptor, bonum est, nos hic esse; et faciamus hic tria tabernacula, unum tibi, unum Moysi et unum Eliae, nesciens, quid diceret¹.

Admiratio
discipulorum
doceat nos:
1. humanam
imbecilliti-
tatem,

Hic imprimis perpendenda est miseria et imbecillitas nostra, quod, quum Christus Dominus noster orat ac vigilat et in sua oratione transfiguratur, Apostoli dormiunt. Fas quidem est credere, incepisse illos orare cum suo magistro; sed quia oratio protrahebatur, prae lassitudine obdormiverunt. In quo appetit discriben inter orationem ferventium et tepidorum. Nam illorum orationis, ut Sapientis verbis sic utar, *melior est finis, quam principium*; in fine enim obtinetur transfiguratio, sicut ostendit Christus in sua oratione. Sed contra tepidorum orationis principium melius est, quam finis; strenue enim inchoantes mox defatigantur ideoque perfectam transfigurationem, ad quam oratio dirigitur, non assequuntur. Et si supra me ipsum me reflectam, deprehendam, quod saepe in hoc impingam et jacturam faciam favorum, quos mihi Deus concederet, si fervens in oratione vigilarem. Vult tamen interdum Christus Dominus infinitam suam misericordiam nobis ostendere et dormientem excitare extemporaneis suis illustrationibus, gloriam suam aperiendo et consolationem, quam meritus non fuerat, communicando, sicut his Apostolis hic accidisse videmus.

2. futurae
gloriae im-
mensitatem,

Deinde perpendam gaudii illius immensitatem², quod erit in aeterna gloria, cuius vel una guttula, quam S. Petrus degustavit, dum Christi Domini corpus

¹ Lue. 9, 32. 33.

² Cf. Solil. (op. spur. inter op. S. Aug.) c. 21.

vidit glorificatum, ita illum satiavit, ut voluerit perpetuo ibi manere ac doluerit, quod Moyses et Elias abierint, ideoque obtulerit, tria ibi tabernacula se facturum, in quibus habitarent, nihil de se aut suis sociis cogitans, ac si in mundo non essent aut talibus tabernaculis ad habitandum non indigerent. Rerum enim coelestium pulchritudo et suavitas, si gustetur, facile efficit, ut rerum terrenarum obliviscamur et cum Apostolo dicamus: *Existimo, omnia detrimentum esse, . . . et arbitror ut stercora, ut Christum lucifaciam*¹ et sim cum illo in gloria. O Deus meus, *quam magna multitudo dulcedinis tuae, quam abscondisti timentibus te!*² Fac, me vel unicam guttam ejus delibare, ut rerum omnium terrenarum fastidium³ concipiam solaque coelestia quaeram.

Tertio perpendam, S. Petrum nescivisse, quid diceret, tum quod suavitate, qua in anima afficiebatur, ebrius esset, tum propter horrorem, quem habebat contra passionem et mortem Christi, cuius mentione nihil delectabatur, et potius optabat illam impedire, sicut reipsa tentavit sex dies ante transfigurationem, dicens Christo: *Absit a te, Domine, non erit tibi hoc.* Quem Christus Dominus repulit, dicens: *Vade post me, satana; scandalum es mihi, quia non sapis ea, quae Dei sunt, sed ea, quae hominum*³. Et quum nunc audiret Moysen et Eliam confirmantes ea, quae Christus de morte sua ante paucos dies dixerat, voluisset ipse hoc impedire, et in eo fervore dixit, ut in eo loco perpetuo manerent. Sed neque hic sciebat, quid diceret, quia Deus statuerat, Christum mori; et quia haec vita non est ad fruendum, sed ad patiendum; et orationis consolationes non dantur, ut in eis sistamus, sed ut eisdem excitemur ad labores passionis; et quia insignis est ignorantiae, non delectari iis col-

3. Petri eo tempore imperfectionem.

loquiis, quibus Christus delectatur, et, quum in ipsius sis comitatu, velle effugere, ne ejusdem amplectaris voluntatem. O dulcis Jesu! hoc mihi concede, ut amem, quod tu amas, et iis delecter, quibus tu delectaris, atque deleter ea jucunditate, quam mihi in monte Thabor dabis, qua animo, ut libenter sim tecum etiam in monte Calvariae. Amen.

PUNCTUM III.

Adhuc (Petro) loquente, ecce nubes lucida obumbravit eos, et ecce vox de nube, dicens: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui; ipsum audite¹.

Perpendendum hic *primum*, Patrem aeternum et Spiritum Sanctum voluisse etiam hac occasione Christum Dominum nostrum honorare ejusque auctoritatem manifestare, quo ipsius personae auctoritas, dignitas et doctrina agnosceretur (quod etiam in ipsius baptismo praestiterant): Spiritus Sanctus in nube, quae significat copiosam doctrinam et scientiam et gratiarum ac donorum coelestium abundantiam, quae essent hominibus per Christum communicanda; et haec nubes non obscura fuit, sicut olim Deus manifestabatur in nube et nebula, sed lucida et splendens, ut significaret, cessasse jam figuram, ac pervenisse veritatem per illas significatam. Ipse quoque Pater aeternus auctoritatem Filio suo voluit afferre voce illa, quae prodiit ex nube, quae ipsius Christi Domini etiam divinitatem referebat, juxta illud Joannis: *Tres sunt, qui testimonium dant in celo, Pater, Verbum et Spiritus Sanctus, et hi tres unum sunt²* in divinitate et omnino conformes in testimonio, quod de illa reddunt.

Deinde perpendam illa Patris aeterni verba: Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui.

Manifestatio
divinitatis
Christi.

¹ Matth. 17, 5.   ² 1 Joan. 5, 7.

Quibus ea confirmavit, quae in ejus baptismo dixerat, simul nos monens, statum filiorum Dei incipere in hac vita a baptismō, perfici vero in gloria, ubi accipiunt haereditatem. Haec verba expensa sunt supra medit. *tertia*. Hic vero adjecit Pater: *Ipsum audite*, quasi diceret: audite, quae docet et praecipit, credite et exsequimini, quia magister est vester, non Moyses neque Elias, estque mea voluntas, ut ipsum audiatis. O supreme Pater, gratias tibi ob testimonium, quod tribuis Filio tuo. Placet mihi, Domine, ejus doctrinam audire et amplecti; ipse enim dixit: *Mea doctrina non est mea, sed ejus, qui misit me*¹. *Et quaecunque a te audivit, haec loquitur in mundo*², et quum illum audimus, te audimus. O dulcissime Jesu, congratulor tibi novam hanc officii tibi commissi et magisterii munieris approbationem; et quandoquidem Pater tuus jubet, te audiri: *loquere, Domine*³, ad eorū meum, *quia audit servus tuus, cupiens id implere, quod audierit*.

PUNCTUM IV.

*Et audientes discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt valde; et accessit Jesus et tetigit eos dixitque eis: Surgite, et nolite timere*⁴.

Hoc facto docemur, boni spiritus proprium esse, initio, quum loquitur, hominem turbare, postmodum vero quietum cor et tranquillum reddere, quod etiam Danieli⁵ contigit. Sed tu, anima mea, perpende, si jueunda suavisque Dei vox ita electos turbavit, quid factura sit terribilis ac tremenda ejusdem vox, quum in auribus reproborum sonuerit. Audi itaque nunc dulcis magistri vocem, ne postea severi judicis vox te perterrefaciat.

Apostoli
turbati et
confirmati.

¹ Joan. 7, 16.   ² Cf. ib. 8, 26.   ³ 1 Reg. 3, 10.

⁴ Matth. 17, 6. 7.   ⁵ Dan. 10, 11. 19.

Levantes autem oculos suos, neminem viderunt, nisi solum Jesum¹, ut intelligerent, de ipso solo vocem illam esse intelligendam, ipsumque solum ipsis sufficiente absque Moyse et Elia. O mi amantissime! discedant licet omnes meque deserant, modo tu mecum permaneas, nihil mihi superest desiderandum. Moyses discedat, discedat Elias, abeant creaturae omnes; modo tu, Deus meus, ne discedas neve me deseras, securus maneo, contentus et satiatus.

*Chi monitum
et humilitas.* Denique *descendentibus illis de monte, paecepit eis Jesus, dicens: Nemini dixeritis visionem, donec Filius hominis a mortuis resurgat², cupiens, hanc gloriam latere, ne esset impedimentum passionis et mortis ejus. O profunda humilitas! o ardens charitas Redemptoris! Ut gloriam suam manifestet, eligit montem et locum secretum paucosque testes, quibus perpetuum imponit silentium, quamdiu ipse vixerit; ut vero mortem et ignominiam subeat, montem elitit et locum publicum, his adeo raris humilitatis exemplis superbiam meam confundere volens meque ad laborum tolerantiam insignibus adeo charitatis operibus permovere. Concede mihi, Domine, te in his virtutibus imitari, siquidem in eum finem earum exemplum mihi praestitisti.*

---

¹ Matth. 17, 8.   ² ib. 17, 9.

MEDITATIO XXIII.

De iis, quae Christo Domino cum filiis Zebedaei evenerunt, quum ab eo peterent ad dexteram et sinistram ejus sedere in regno ejus.

Sequemur in hac meditatione historiam, prout refert S. Marcus, quod ita sit magis ad nostrum institutum; adjungemus autem aliquid ex S. Matthaeo. Et advertendum est, quod referre aut perpendere Apostolorum defectus in ea occasione non est cum injuria ipsorum, sed cum exaltatione bonitatis et potestatis Christi Domini nostri, qui tunc illos sustinebat et docebat, sed postmodum adeo illos mutavit, tantumque eis sanctitatem et perfectionem communicavit. Quae in aliquot meditationibus subsequentibus praeculmis habenda sunt.

PUNCTUM I.

Postquam Christus passionem et resurrectionem suam Apostolis praedixisset, accedunt ad eum *Jacobus et Joannes, filii Zebedaei, dicentes: Magister, volumus, ut, quocunque petierimus, facias nobis*¹. Circa hoc punctum perpendendae sunt in his duobus fratribus proprietates ambitiosorum, modusque et ratio, qua utuntur ad orandum et impetrandum, quod ambiunt.

Perpendam ergo *primum*, hos duos Apostolos, quum a Christo Domino audivissent, quam *multa esset passurus*, quia tamen etiam audiverunt, ipsum *resurrectum ac regnaturum*², oblitos prioris, posterius arripuisse et optima loca in ejus regno desiderasse cum aliqua ambitionis et honoris concupiscentia. Ex quo apparet, qua ratione affectus ille ambitiosus, qui

Conside-
randa in Jac.
et Joanne
ambitio
ejusque
actus:

impetus in
agendo,

¹ Marc. 10, 35.   ² Matth. 20, 19.

sensus obtundit quidem, ne intelligent, quid sit ignominia, ad eam appetendam nos inclinans, eosdem tamen aperit, ut capiant, quid sit honor, et urgeant desiderium illum procurandi.

Deinde perpendam, eosdem Apostolos, qui tunc valde erant imperfecti, ambitionem et imperfectionem suam in ipso modo orandi et petendi aperuisse, dicentes: Magister, volumus, ut, quodcunque petierimus, facias nobis. In quibus verbis tres fuerunt imperfectiones. Prima, quod se ostenderint suae voluntati addictissimos, tamquam regulam eam adhibentes eorum, quae petebant, et quae Christus deberet illis concedere. Ex qua imperfectione altera illa processit, hoc est, defectus resignationis propriae voluntatis in ipsius Christi voluntatem, quia non dixerunt: Magister, si vis, aut: si possibile est, aut: si nobis ita expedit, sed absolute inquiunt: volumus, conantes, Christi voluntatem ad suam pertrahere, non vero suam Christi voluntati conformare. Et hinc tertia imperfectio manavit, praesumptio videlicet in petendo a Christo Domino nostro adeo generaliter, ut illis faceret, quidquid ipsi peterent, ac si certi ac securi essent, se, quod justum esset, petituros, aut Christum non debere illis denegare, quod ipsi petere auderent, abutentes ipsius Christi promissione, qua dixerat: Petite, et dabitur vobis; . . . omnis enim, qui petit, accipit; et dico vobis: Omnia, quaecunque orantes petitis, credite, quia accipietis, et evenient vobis¹. In quo toto tamquam imperfecti errabant. Nam oratio, quae Christo Domino nostro placet, non ab amore proprio, sed ab amore Dei, non a propria voluntate, sed a desiderio divinam exsequendi procedere debet, nec nostram, sed Christi gloriam quaerere debet. O supreme magister, hoc mihi tribue, ne petam unquam, quod

¹ Matth. 7, 7. 8; Marc. 11, 24.

propria appetit voluntas, sed quod sit tuae consenteum; neve permittas, me temere dicere: da mihi, quod ego volo; sed supplex petam: da mihi, quod tibi placet.

*Tertio perpendam, qua ratione duo isti fratres in unam petitionem tam facile convenerint (solet enim caro et sanguis facile in honoris ambitione convenire); qui tamen, ut ambitionem celarent et negotium facilius expedirent, noluerunt ipsi per se ipsos petitionem proponere, sed matrem sollicitarunt, ut peteret, quod ipsi desiderabant, et ita S. Matthaeus ait: Accessit ad eum mater filiorum Zebedaei cum filiis suis, adorans exteriori reverentia et magni aliquid ab eo petens¹. Et quoniam illa velut interpres erat voluntatis filiorum, S. Marcus ipsos dicit accessisse, ut peterent, quod mater pro illis petiit, ut hinc constet, ambitionem etiam ipsis, qui ea laborant, in specie displicere, ac propterea eos eam occultare et honorem vel dignitatem ita quaerere, ut alii non advertant, eos tale quid ambire. Ex altera vero parte valde sunt solliciti in mediis omnibus carnis, sanguinis et mundi hujus adhibendis, quae ipsis ambitio tamquam apta et opportuna ad finem suum consequendum suggestit. Et propterea David tentationem hujus vitii appellat *negotium perambulans in tenebris*. Ambitio enim est subtile malum², venenum secretum, pestis occulta, fraudum textrix, mater hypocrisis, fons invidiae, origo vitiorum, tinea virtutum et vermis omnem destruens sanctitatem; quare supplex Dominum orabo, ut *scuto circumdet me veritas ejus*³ et ab hac ambitiosa negotiatione defendat, quae tantum ipsis negotiantibus detrimentum adfert.*

astutia
in mediis
adhibendis.

¹ Matth. 20, 20.

² S. Bern. in Ps. 90. serm. 6. n. 4.

³ Cf. Ps. 90, 5.

PUNCTUM II.

*Dixit eis Jesus: Quid vultis, ut faciam vobis? Et dixerunt: Da nobis, ut unus ad dexteram tuam, et alius ad sinistram tuam sedeamus in gloria et regno tuo*¹.

Hic *primum* perpendam prudentiam et sapientiam Christi Domini nostri, qui etsi noverat occulta cordis utriusque Apostoli, non tamen illos statim reprehendit nec dixit: nolite petere, quod vultis, quia non expedit; sed exspectavit, ut ipsi ambitionis suae vulnus aperirent et ore venenum exspuerent. Nec tamen dixit eis, daturum se, quidquid peterent, ut nos doceret, non esse prudentis, in genere offerre, quidquid alii a nobis petierint, praecipue quum illi sunt imperfecti. Continget enim, tales aliquid mali petere aut imperfectum quid, sicut accidit Herodi, quando filiae Herodiadis dixit: *Quidquid petieris, dabo tibi*², quae instinctu matris petivit caput Joannis Baptistae.

Deinde perpendam, hos duos fratres, etiamsi sci-
rent, se simul cum Petro caeteris omnibus Apostolis
a Christo praeferri, graviter tamen tulisse, Petrum
ipsis praelatum, ac propterea petivisse utrumque
locum Christo proximum, unum ad dexteram, alterum
ad sinistram, ut nec ipse Petrus ipsis praeferretur.
Estque fas credere, ambitionem illam, si fuisset ulte-
rius progressa, etiam ipsosmet fratres ab invicem
disjuncturam fuisse; uterque enim manum dexteram
quaesivisset, ut alteri praeferretur. Ex quo intelli-
gam hujus vitii inquietudinem, quod nec sociis nec
propriis fratribus parcat, et quanto securius sit, eli-
gere, sicut Christus ipse docuit³, *novissimum locum*,
infra quem nullus sit alius, et nolle vel uni soli prae-
ferri, alioqui hoc ipsum cordis mei pacem turbabit et

Christi
sapientia
interrogatio.

Ambitionis
insolentia,

¹ Marc. 10, 36. 37.   ² ib. 6, 23.

³ Luc. 14, 10.

fructum humilitatis auferet¹. O humilitatis magister Christe Jesu, qui nec Barabbae praeferri voluisti, sed ultimum locum in hominum opinione tibi elegisti: supplex oro, adjuva me, ut eundem mihi etiam eligam; rationi enim est consentaneum, discipulum id sibi eligere, quod videt talem magistrum sibi elegisse.

Tertio considerabo, ambitionem ad res omnes se effundere, corporeas et spirituales, primatum in omnibus inordinate quaerens. Sic enim hi Apostoli aut desiderarunt maximam excellentiam in regno et gloria Christi, existimantes, statim post resurrectionem regnum ipsius futurum temporale, sicut Judaei existimabant, aut, si credebant fore regnum spirituale, ambiebant maximam in eo excellentiam, non ut sanctiores essent, sed ut p[re]e aliis in majori veneratione essent. Et hinc proveniebat, ut mediis valde inordinatis eam ambirent. Uterque autem hic superbiae et ambitionis modus displicet valde Christo Domino nostro, ut mox apparebit.

eaque ad
omnia se
extendit.

PUNCTUM III.

Ait illis Jesus: Nescitis, quid petatis². Circa haec verba considerandi sunt errores orationis ex parte nostra, quia non scimus, quid petamus; ex eo enim provenit, ait S. Jacobus, *ut petentes non accipiamus, eo quod male petamus*³.

Errores in
oratione:

Primus error est, excellentiam aliquam aut temporalem dignitatem aut quid terrenum petere absque resignatione in Dei voluntatem et non adhibita conditione, si ad nostram salutem expediat illud obtinere.

1. temporale
quid absolute
petere,

Secundus error est, excellentiam aliquam spiritualem petere, etiam in virtutibus, non adhibita puritate

2. spirituale
sinistra
intentione,

¹ S. Bern. in Cant. serm. 37. n. 7.   ² Marc. 10, 38.

³ Cf. Jac. 4, 3.

intentionis necessaria, eam practendentes non tam ob Dei, quam ob nostram gloriam.

^{3. extra-ordinariis inihiare,} *Tertius* est, aliquam in his excellentiis petere, quae nostra merita valde excedit et singularis est aut extraordinaria altiorque, quam existimemus; sed petimus tamen illam ex ignorantia et humilitatis defectu, sicut qui peteret ecstases, revelationes aliosve hujusmodi favores, sicut sponsa, quae dixit¹: *Indica mihi, quem diligit anima mea, ubi pascas, ubi cubes in meridie.* Et responsum accepit: *Si ignoras te . . . egredere et abi;* quasi illi dictum esset: Plus petis, quam sis promerita, quia te ipsum ignoras.

^{4. in solas preces, non in opera incumbere,} *Quartus* error est, easdem spirituales excellentias petere solis precibus aut aliorum intercessionibus, non habita ratione proprietum meritorum aut operum. Etsi enim orationes sint necessariae, non tamen illae sufficiunt, nisi opera accedant et labores, quibus ad eas recipiendas disponamus; multoque minus sufficiunt, quando ad impetrandas adfertur praetextus carnis et sanguinis aut solius cognationis, quae apud Deum parvi fiunt, ut res adeo excelsa propterea tribuatur.

^{5. praemium petere ante pugnam.} *Quintus* error est, hujusmodi excellentias, quae in praemium et coronam vincentibus dari solent, petere ante pugnam et commeritum praemium.

His omnibus de causis, juxta variorum doctorum expositionem, dixit Christus Dominus noster duobus his Apostolis: *Nescitis, quid petatis.* Qua re in alieno capite experimentum accipiens diligenter attendam, quid petam, qua intentione, quo medio et modo illud petam, ne et ego illud a Christo audiam: *Nescis, quid petas.* O bone Jesu! qui Apostolis tuis dixisti: *Quodcumque petieritis Patrem in nomine meo, hoc faciam²,* concede mihi, id solum petere, quod in no-

¹ Cant. 1, 6. 7.

² Joan. 14, 13.

mine tuo petere deceat, ut petenti, quod tibi placet, des mihi, quod petiero. O Spiritus sapientissime! quum sim ego adeo ignarus, ut, *quid orem, sicut oportet, nesciam*¹, nec modum, quo petere expedit: utrumque me doce, ut petenti quod me docebis et inspirabis, non dicatur: Nescis, quid petas.

PUNCTUM IV.

Adjecit Christus: *Potestis bibere calicem, quem ego bibo? aut baptismo, quo ego baptizor, baptizari?*² quasi diceret: Ergone sufficientes in vobis vires ad hoc experimini et parati estis ad haec toleranda?

Hic perpendendum est *primum*, magnum esse Christi Domini nostri beneficium, quum aliquid petendo aut in modo petendi erramus, illud nobis negare nosque e vestigio in utroque dirigere, ob oculos nobis proponendo, quod par est ab ipso petere, sicut fecit cum his duabus dilectis Apostolis nunc et alias³, quum ipsi interrogarent: *Vis, dicimus, ut ignis descendat de coelo et consumat illos Samaritanos? Et conversus increpavit illos, dicens: Nescitis, cuius spiritus estis? Filius enim hominis non venit, animas perdere, sed salvare.*

Ex quo discam, gratias Deo agere non solum ob ea, quae mihi tribuit, sed ob ea etiam, quae ut pater negat, quando nescio, quid petam, meque instruit, ut petam, quae petere debeo.

Deinde charitatem et suavitatem Christi Domini in hac sua interrogatione perpendam, qua suos Apostolos ad labores suae passionis verbis, exemplis et efficacibus rationibus allatis invitavit, eos docens, medium ad dexteram vel sinistram, quam ambiebant, obtinendam illud esse aptissimum, si calicem, quam

Christus
alicit ad
ferenda
gravia:
1. ex
beneficio
denegat,
quae male
petuntur.

2. Quam
suaviter Ch.
ad dura
allieiat suo
exemplo.

¹ Cf. Rom. 8, 26. ² Marc. 10, 38. ³ Luc. 9, 54—56.

ipse bibebat, et illi biberent et eo baptizarentur baptismo, quo ipse erat baptizandus, ad quod eos exemplo suo provocabat.

Nam si supremus coeli terraeque monarcha ad thronum suae gloriae occupandum pervenit hauriendo istum calicem, quanto magis est rationi consentaneum, ejusdem subditos non pervenire eo, ut *sedeant cum ipso in thronis*¹ ab ipso promissis, nisi eundem calicem bibant; et quid mirum est, discipulos eum bibere, quem bibit ipse magister? O dilekte mi, satis mihi est, quod eum calicem tu biberis, et gratum sit tibi, me eundem bibere, ut ad id praestandum me offeram. Et quamvis nec ad dexteram tuam aut sinistram in regno tuo sedes mihi esset, felicem et fortunatum me judico, quod possim illum bibere, quia praecipuum mihi praemium est, multa facere et pati pro te, ut gratus sim ob plurima, quae tu fecisti et passus es pro me.

Tertio perpendam spiritum latentem in eo, quod Christus Dominus noster passionem et mortem suam calicem et baptismum appellaverit. Alludit enim ad antiquam consuetudinem, occidendi malefactores, oblato illis venenato haustu, aut in aquis suffocando, ad significandum, sicut calix mortis, ingrediente veneno in hominem, eum occidat, et baptismus suffocet, totum hominem in aquas submergendo, ita ad Christi Domini passionem et mortem convenire duo genera cruciatuum (sicut in IV. parte dicetur); alii enim fuerunt interni, qui sanctissimam ejus animam penetrarunt, alii externi, qui etiam corpus affixerunt. Et quamvis S. Matthaeus dicat, interrogasse Christum: potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum, S. Marcus tamen dicit: *Quem egoibo*, quia revera desiderio et repraesentatione interna continue illum

S. One
passionem
suam calicem
dixerit.

¹ Cf. Luc. 22, 30.

bibebat, eratque prope, ut exterius quoque in sua passione biberet. Et utrumque magnum continet mysterium, quia dirigebatur ad reprimendam internam et externam discipulorum ambitionem, eos invitans ad eam reprimendam eo calice et baptismo tot laborum et contemptuum, eos corde desiderando et aggrediendo reipsa.

Ultimo consideranda et alia causa mysterio plena, ob quam dixit: *Potestis bibere calicem, quem ego bibiturus sum?* Fit enim in sacra Scriptura mentio multorum calicum¹, quos tamen Christus Dominus non omnes exhausit. Unus est enim calix passionis et laborum, aliis est calix gloriae et praemii, qui est sors beatorum, aliis est calix irae Dei et ejus poenarum, quae sunt sors damnatorum. Primum bibit Christus Dominus noster et ad eum bibendum nos exhortatur, et qui eum biberit, bibet etiam secundum quem Christus bibit, et non gustabit ultimum sicut nec Christus gustavit. Sed qui laborum calicem bibere recusat ac propterea legem Dei conculcat, non gustabit secundum, et eveniet illi sorte tertius. Quare, anima mea, accipe libenter tuae salutis calicem, licet amarissimum; nam temporali hac amaritudine expedites te ab aeterna bibesque excellentem calicem, qui ineberiat, videns et summo gaudio Deum amans.

Hac consideratione fingam mihi, Christum Dominum nostrum idem me, quod suos Apostolos, interrogare, dicentem: tantumne animi tibi est, et paratus es, bibere calicem, quem ego bibi, et eo baptismo baptizari, quo ego baptizatus fui? Et mox cor meum ingressus me ipsum examinabo, num vere tantus mihi sit animus, et ea mihi adsit promptitudo, ut respondere annuendo possim, sicut mox dicemus; et si me eum non habere deprehendo, contendam assequi predictis considerationibus.

Calix
Christi qui
sit.

Eiam ego
cum Christo
bibam.

¹ Cf. Ps. 115, 13; 15, 5; 74, 9; Is. 51, 17.

PUNCTUM V.

Intrepidum
discipulorum
responsum
et Christi
confirmatio.

At illi, Jacobus et Joannes, dixerunt ei: Possumus. Jesus autem ait eis: Calicem quidem, quem ego bibo, bibetis, et baptismo, quo ego baptizor, baptizabimini; sedere autem ad dexteram meam vel ad sinistram non est meum dare vobis, sed quibus paratum est a Patre meo¹.

Causae variae
hujus
intrepidi
animi.

Perpendendum hic *primum*, ex triplici capite pro-
venire posse, quod quis ad calicem hunc bibendum
se offerat dicatque absolute: *Possum*. 1. Ex ambi-
tionis spiritu, qui ut ad magna instigat, ita etiam
ad ipsa media, quae ad ea consequenda judicantur
apta, etiam quum aliquam humiliationem conjunctam
habent, quia per ea sperat se ad altiora pervenire.
2. Ex spiritu ferventi, sed coeco, ignaro et inexperto,
qui in cumulo, ut dicitur, et in genere pati vult,
quod quidem multis facile videri solet, quia et pugna-
sive bellum est jucundum ei, qui nunquam in eo fuit,
ideoque facile existimat esse, calicem hunc bibere,
qui nunquam illum gustavit. 3. Ex Christi spiritu,
qui hujusmodi desideria suis electis inspiret, ut etiam
in particulari sese offerant ad eos labores tolerandos,
quos Christus ipse sustinuit. Et hoc spiritu excita-
tos fuisse hos duos fratres ad dicendum verbum illud
„*possumus*“ credibile est, si non tunc, quum illud
dixerunt, at certe, quum re ipsa desiderium illud
opere compleverunt. Ex eodem spiritu debo ego
me ad idem offerre, non meis viribus confidens, sed
Christi virtuti et gratiae, dicens cum Apostolo: *Omnia
possum in eo, qui me confortat²*; qua gratia conforta-
tus potero et volo bibere calicem, quem ipse bibit.

¹ Marc. 10, 38—40; Matth. 20, 22—23.

² Phil. 4, 13.

Deinde perpendam, magnam esse Christi Domini gratiam et favorem, quod nobis calicem suae passionis bibendum propinet. Sic enim duobus his dilectis Apostolis illum obtulit. Sed non caret mysterio, quod alter illorum reipsa pro Christo mortuus fuerit, alter vero, etsi plurima pro eodem passus, mortem tamen obierit naturalem, ut ostendatur, calicem passionis Christi non solum, mortem ipsam exemplo martyrum obeundo, bibi, sed etiam patiendo exemplo confessorum. O dulcissime magister! eum mihi fervorem concede, ut ex ore tuo audiam et reipsa experiar: calicem meum bibes et baptismo meo baptizaberis, ut patiens tecum ad regnandum etiam tecum perveniam. Amen.

Tertio consideranda est infinita sapientia, bonitas et charitas Christi Domini nostri, quae in ultimis ad hos duos Apostolos verbis elucet. Nam etsi sessionem ad dexteram et sinistram suam eo praetextu, quem ipsi proponebant, negaverit, alio tamen id ipsum illis concessit, ac si distinctius illis dixisset: non ex officio mihi incumbit nec decet, ut, quia mihi cognati estis, neque ob solam intercessionem et preces absque merito et labore vestro ad dexteram vel sinistram meam vos assidere faciam; meum est tamen, id ipsum illis concedere, quibus est a Patre meo constitutum, quales illi sunt, qui calicem meum biberint et in mei obsequium, explentes quae illis mandavero, laboraverint. At porro quoniam vos calicem meum bibetis, id hoc nomine vobis praestabo, postquam illum exhauseritis. Pater enim meus, cuius est, homines ad coelum praedestinare, ita statuit, ut praedestinati ad magna praemia non perveniant, nisi per magnos labores. O dulcissime Jesu! Deus vere, cui aeque atque Patri tuo competit, sedes et loca in tuo regno disponere, vehementer exsulto de ea rectitudine, quam adhibes, tantae suavitati conjuncta. Et

Quantus
favor, si Ch.
nos admittit
ad patienti-
dum.

Quam miseri-
corditer Ch.
etiam
gloriam
futuram
concesserit.

siquidem tuum non est, indignis, sed dignis sedes hujusmodi conferre et regnum disponere, sicut Pater tuus dispositus¹: fac me, queso, dignum gratia tua, ut aliquam illarum obtineam in gloria. Amen.

PUNCTUM VI.

Et audientes decem Apostoli indignati sunt. Jesus autem vocavit eos ad se et ait: Scitis, quia principes gentium dominantur eorum, et qui majores sunt, potestatem exercent in eos. Non ita erit inter vos, sed quicunque voluerit inter vos major fieri, sit vester minister; et qui voluerit inter vos primus esse, erit vester servus; sicut Filius hominis non venit ministrari, sed ministrare et dare animam suam redemptionem pro multis².

In indignatione reliquorum discipulorum considerabo:

1. miseriam humanam,

Primum perpendenda est magna imbecillitas et miseria hominum, nisi a divina gratia perficiantur. Nam etsi decem Apostoli audivissent Christi Domini nostri responsum adeo efficax, ut stultam filiorum Zebedaei ambitionem reprimere posset, nihil tamen apud illos effecit; potius in idem vitium impegerunt, indignati contra illos duos, quod quaevisserent ipsis praeferriri. Ex quo apparet, quantum detrimentum adferat malum exemplum, quamque sit ambitio perniciosa in communitatibus, adferens illis discordias, invidias et indignationes.

Deinde consideranda Christi Domini nostri mansuetudo, quae non est indignata aut in ambitiosos aut in eos, qui contra illos sunt indignati, sed spiritu amoris omnes congregans omnes sui erroris admonuit ambitionemque duobus exemplis repressit, altero quod fugere debent, altero quod sequi. Quod fugere debent, est exemplum principum hujus mundi, qui in eo suam excellentiam ponunt, ut subditis imperent

2. Christi manus tradidit.

¹ Cf. Luc. 22, 29.

² Matth. 20, 24—28; cf. Marc. 10, 42 sq.

cum imperio et tyrannide eosque sub pedibus suis collocent. Vos autem, inquit, totam vestram excellentiam in eo ponite, ut omnibus serviatis sitisque potius omnium servi. Et hac via ad altitudinem regni mei pervenitur, quam qui obtinuerit, in eundem finem tendere debet. Exemplum, quod sequi debent, est ipsius vita; nam ego, inquit, etiamsi vester sim magister vobisque major ac primus in regno Patris mei, veni tamen in mundum, non ut mihi ministraretur, sed ut ego aliis ministrarem essemque omnium ultimus, sicut est servus, in eoque vitam gravissimis tormentis ac despectibus pro hominum salute traherem. Quare si mei estis discipuli, attendite, sicut ego ad hoc veni in mundum, ita vos ad idem in meam scholam pervenisse. O dulcissime magister, audivi excellentem lectionem, quam mihi praelegisti; ex nunc non amplius mundi exempla discere volo, quae in meam vergunt damnationem, sed tua, quae mihi sunt ad salutem et perfectionem. Et quandoquidem gratia tua ad tuam me scholam deduxisti, adjuva me, ut in proxim deducam lectionem, quam in ea audivi, ad gloriam sanctissimi nominis tui. Amen.

MEDITATIO XXIV.

De mendico Lazaro et divite epulone.

Haec historia, quam Christus Dominus noster retulit¹ ad exemplum et experimentum nostrum, est viva quaedam effigies felicis mortis justorum, qui passionis ejus calicem bibunt, et contra infeliciissimae mortis ac supplicii peccatorum, qui illum abjicientes Babylonicum *poculum*² bibunt, quod S. Joannes au-

¹ Luc. 16, 20 sqq.   ² Apoc. 17, 4.

reum esse commemorat, quia honoribus et divitiis confidit, quod tamen *abominatione et immunditia plenum est.*

PUNCTUM I.

Lazari vita
1. exercitium
patientiae:

Consideranda imprimis est mendici Lazari vita, quae fuit continuum quoddam patientiae exercitium, in tribus aut quatuor praecipuis circumstantiis, quibus ad magnam pervenit sanctitatem, ut in se exprimeret, quod Christus postea est passus.

in ferendis
doloribus,

Primo ergo fuit singulari in tolerandis gravissimis vulnerum doloribus patientia; erat enim a planta pedis usque ad verticem capitis sicut alter Job plenus, non potens, ab una in alteram partem se movere, sed jacebat ad portam avari divitis, hoc ipsum tolerans magna conformitate cum Dei voluntate absque rancore, murmuratione aut querelis.

paupertate,

Deinde excelluit in extrema paupertate, inopia et fame toleranda, quam tanto silentio sustinebat, ut nec verbis quidem eleemosynam petivisse dicatur, sed ostensis tantummodo vulneribus.

contemptu.

Tertio haec ipsa sustinebat omnino derelictus et in hominum contemptu; nam quum tanta fame premeretur, *ut cuperet saturari de micis, quae cadebant de mensa divitis, et quum nemo illi daret*¹, non de divitis crudelitate aut servorum ejus conquerebatur. Accedit etiam, quod haec omnia pateretur, ipsis oculis cernens, quanta abundantia et copia aliis suppeteret, quod solet propriae inopiae dolorem augere.

Quarto ad eam pervenit miseriam, *ut canes ad eum venirent et lingerent ulcera ejus*², adeoque mancus et inutilis erat, ut neque eos ipse abigere posset, neque, qui illos removeret, inveniretur. Quodsi existimemus, hanc fuisse ingenitam canibus pietatem, hoc potius

¹ Cf. Luc. 16, 21.   ² ib.

mendici poenam auxisset, quum in canibus inveniret pietatem, quam non experiebatur ab hominibus. Ex quo apparet, quod perfecta patientia omne genus calamitatum amplectitur, sive illae ex propria natura proveniant, quales sunt morbi, sive per manus hominum, quales sunt depraedationes et similes injuriae, sive a creaturis ratione non utentibus, quales sunt ferae, vespae, cyniphes, sive a frigore, glacie aliquaque temporum injuriis, sive denique quas daemones procurant et inferunt. In quibus id impletur, quod S. Jacobus Apostolus dixit: *Patientia opus perfectum habet, ut sitis perfecti et integri, in nullo deficiente*¹.

His gradibus pervenit Lazarus ad tantam sanctitatem, ut ejus vitae et laborum Christus Dominus voluerit esse historicus et eam in exemplum sanctitatis proponere. Et in ea videtur passionem propriam delineasse, in qua et ipse fuit vulneribus plenus, in extrema paupertate et tanta ab omnibus desertione, ut, quum in cruce pendens aquae guttam desiderasset, nec qui illam daret, repertus est, nec qui ei compateretur. Suis itaque Christus Dominus cruciatibus Lazari vulnera confirmavit nosque docuit, brevem et expeditam ad sanctitatem viam esse, pati dolores, rerum indigentiam, deseriri ab aliis et contemni, amplectentes in omnibus divinam ipsius voluntatem: in omnibus inquam; nam in aliquo horum, quando solum est, divinae nos voluntati conformare, non est res magna, sed quando omnia sunt simul, heroicæ virtutis est, aequanimitter omnia tolerare. Non enim heroicum est, morbum ferre, quando adsunt divitiae, et homines, qui adsunt, indulgent et compatiuntur; nec magnum est, inopiam ferre, quando adest, qui illam sublevet. Sed omnes hasce calamitates ferre, et neminem esse, qui subveniat, heroicæ virtutis est,

2. sed per
haec
ascensus ad
sanctitatem.

et illi, quam Christus habuit, simillima. O Jesu vulnerate, pauper ac deserte! adesto mihi gratia tua, ut et sanctissimam tuam et Lazari hujus mendici patientiam possim imitari, voluntatem meam cum tua in meis calamitatibus conformando, siquidem in eum finem haec mihi proponis exempla.

PUNCTUM III.

Lazari mors
gloriosa:

Gloriosam Lazari mortem deinde considerabo, de qua Christus Dominus dixit: *factum est, ut moreretur mendicus et portaretur ab Angelis in sinum Abrahae*¹. In quo *primum* perpendam, Lazari mortem fuisse finem dolorum, paupertatum ac temporalium desertionum, principium vero quietis, divitiarum et aeternorum honorum. Et quamvis mors ejus quoad corpus fuerit vilis et apud homines contemptibilis, quoad animam tamen pretiosa fuit in oculis Dei, qui Angelos suos misit, ut illam ad Abrahae sinum, ubi cum justis requiesceret, deferrent. Et quamvis ad hoc vel solus Angelus ejus custos suffecisset, voluit tamen Deus, plurimos Angelos et Angelorum exercitum ad illam honorandam et comitandam venire. O quam laeta exivit anima illa ex corpore suo, quam exultans cum tam illustri comitatu! quot congratulationes de sua victoria ab Angelis accepit! Quam vero contra daemones confusi erubuerunt! Vere, Deus meus, jam video, quam *pretiosa sit in conspectu Domini mors Sanctorum ejus*², quamvis ulcerosi, pauperes et contempti fuerint in mundo. O utinam moriatur anima mea morte justorum, et fiant novissima mea horum similia³.

1. finis
miseriae,
initium boni
aeterni,

Expendam deinde, quanta gloria mendici hujus anima in coelo fruatur, quando ex limbo translata fuit, et qua etiam corpus afficietur in resurrectione.

2. pignus
coelestis
beatitudinis.

¹ Luc. 16, 22.   ² Ps. 115, 15.   ³ Num. 23, 10.

Nam ob ejus ulcera immenso nunc afficitur gaudio, ob paupertatem aeternas possidet divitias, ob nuditatem gloriae habet vestem, ob famem satietatem aeternam, ob desertionem et hominum contemptum protectionem et honorem a Deo et Angelis ejus. O quam bene collocatos nunc judicat labores omnes, quos in hac vita sustinuit, judicans nimirum, *quod in praesenti fuit illi momentaneum et leve tribulationis, supra modum in sublimitate aeternum gloriae pondus in se fuisse operatum*¹. Excitare, anima mea, ad patientium adversa in hac vita, quandoquidem tanta requies et gloria te exspectat in futura.

PUNCTUM III.

Considerandum tertio, quantum honorem Christus Dominus etiam in hac vita huic mendico tribuerit, praecipue in duobus. *Primum* fuit, quod ejus nomen, cuius in mundo nulla erat memoria, voluit nobis revelare, et quidem ut in suo Evangelio perpetuo scriptum maneret, ut omnes ejus memoriam retinerent; divitem vero illum avarum nec nominavit, nec in ore suo accepit, ut pauperes et contempi intelligent, se non esse in oblivione apud Deum, et quod de nomine illos agnoscat et eorum curam gerat et suo tempore illos promulgaturus et honore sit affecturus. Vult enim, eos in Ecclesia sua in honore esse, sicut S. Paulum primum eremitam, S. Franciscum et alios (quorum nomina dudum fuissent oblivione sepulta, nisi fuissent Sancti), et ut appetitum retundamus, quo noti et in mundo nominati esse cupimus et quo studemus opera nostra patefacere, Deo potius hanc curam relinquentes.

Secundum fuit, quod eundem canonizaverit tamquam Sanctum gloriamque revelaverit, quam ab An-

Laz. glori-
ficatio in
terra:

1. Memoria
ejus
perennis;

2. Canoni-
zatio per
ipsum
Christum.

¹ Cf. 2 Cor. 4, 17.

gelis in morte sua accepit, ut omnes eum pro tali habeant, et in Ecclesia templa illi aedificantur, et imagines exponantur; cuius si reliquiae haberentur, eas etiam veneraremur, juxta illud Davidis: *nimirum honorati sunt amici tui, Deus*¹. Nominatim vero haec fecit Christus, ut ostenderet excellentiam patientiae in calamitatibus et miseriis; sola siquidem sufficit ad testimonium sanctitatis, ut, qui eas sustinet, ut Sanctus canonizetur. Qui enim Dei voluntati se in patiendo subjicit, facilius subjiciet in obediendo. Ut autem aliquis fiat Sanctus insignis, sufficit, si Deo in omnibus obediatur et aequanimititer toleretur, quae ipse ordinat aut permittit, modo praedicto. O Deus aeterne, gratias maximas tibi ago pro honore, quem tuis exhibes servis, erigens de stercore pauperem, ut eum colloces cum coeli principibus: concede mihi, ejus patientiam et obedientiam imitari, ut tua cum eo fruar gloria. Amen.

Ad haec tria puneta reduci potest, quidquid de unoquoque Sancto meditamur. *Primum* est ipsius vita et virtutum gradus, quibus ad tantam sanctitatem imitatione Christi pervenit; *secundum* est ejus felix mors et praemium, quod in illa Deus illi contulit; *tertium* est honor, quo Deus illum etiam in hac vita affecit, dum etiam inter homines praemium tribuit meritorum.

PUNCTUM IV.

Quarto consideranda est execranda avari divitis vita, e diametro contraria vitae justi Lazari. Nam universa ejus vita fuit continuum quoddam superbiae et avaritiae exercitium, indulgentiae in seipsum, durtieei vero cordis in reliquos. Superbiam et sensuali-

Contraria
vita
epulonis;

¹ Ps. 138, 17.

tatem ostendit in vestitu. *Induebatur enim purpura et byssō*¹; purpura propter vanitatem, byssō propter indulgentiam. Quae etiam in victu erat, *quia epulabatur quotidie splendide*² ob jactantiam; delicatis vero cibis vescebatur ob gulositatem et quotidie usque ad satietatem comedebat ac bibebat. Avaritiam ostendit, quia divitiis in propriam tantum utilitatem utebatur, magnam cordis duritatem et crudelitatem in pauperes ostendens, quibus adeo misericordiam et eleemosynam denegabat, ut nec micas quidem, quae ex mensa ipsius cadebant, illis largiretur, nec ulla commiseratione tangebatur ulcerosi et esurientis pauperis, qui ad januam ejus jacebat, in quo propriis canibus crudeliorem se ostendit, quibus tamen aliquid comedendum projiciebat, nihil vero pauperibus. Hinc proveniebat, ut ejus domestici similes ipsi essent, discentes facile exemplo domini sui, non misereri pauperum, siquidem nemo fuit domesticorum, qui pauperis illius misereretur. His gressibus in gravissima incidit peccata, exhauriens totum maligni hujus mundi spiritum, qui innititur concupiscentiae carnis, concupiscentiae oculorum et superbiae vitae³. Tale enim est, quidquid est in mundo, contrarium prorsus spiritui Christi.

Quam ob causam adeo illum Christus est detestatus, ut etiam ejus vitam enarrans nec nominare voluerit, ut ostenderet, quantopere illum detestaretur et sperneret, et quod nec agnosceret nec approbaret, cuius nomen ex libro vitae esset deletum, velletque, nullam ipsius apud homines esse memoriam. Et eodem modo caeteris paribus omnes eos detestatur, qui illo ducuntur spiritu, vel omnino vel ex parte quaerentes vanitatem, sensualitatem et propria commoda quamvis cum detrimento proximorum. Ex quo licet conjicere, quam sint repugnantia Christi Domini et

*eiusque
nomen e
libro vitae
deletum.*

¹ Luc. 16, 19.   ² ib.   ³ Cf. 1 Joan. 2, 16.

mundi hujus judicia. Lazarus enim in oculis mundi hujus erat infelix, in oculis Christi felicissimus. Contra dives in mundi oculis erat felicissimus, apud Christum vero infelicissimus. Christus enim humilis fuit et in seipsum rigidus, mollis vero in reliquos; et tales vult ipse habere servos. O dulcis Jesu, ex toto corde detestor purpurae superbiam et byssi delicias, quum tu purpura quidem vestitus fueris, sed ad irrisio nem, nudus vero in cruce pependeris. Nolo convivia nec delicias in cibis, quum tu hordeaceos comedeleris panes tibique in eibum et potum fel et acetum porrigi per miseris. Nolo, nomen meum inaniter per mundum promulgari, ne tu illud deleas e libro vitae aut mei oblitus e regno tuo repellas.

PUNCTUM V.

Consideranda quinto est infelix hujus divitis mors et cruciatus, quibus afficitur in inferno¹. Statim enim ac mortuus est dives, sepultus est, ut Christus dixit, in inferno. Mors itaque ejus finis fuit ejus divitiarum, deliciarum et vanitatum, initium vero miseriarum, cruciatuum et contemptuum, quibus afficietur in aeternum. Ex hac vita nihil eorum, quae habebat, secum abstulit, praeter vitia et peccata, quae illius tormentorum essent alimentum; in quo propterea locum habuit illud Job: *Ducunt in bonis dies suos, et in puncto ad inferna descendunt*². Nam etsi primo aspectu mors ejus suavis appareret, sed ultimus tamen vitae terminus fuit principium ejus poenae. O punctum horrendum, finis vitae delectabilis, quae brevi finitur, et initium vitae miserrimae, quae nunquam finietur. Si in hoc puncto ad inferna descendero, *quid mihi profuit superbia? aut divitiarum jactantia quid mihi*

Epalonis
mors infelix:

1. finis
deliciarum,
miseriarum
initium,

*contulit?*¹ Praestat ergo in laboribus ducere dies vitae hujus et in puncto in coelum ascendere, ut illorum fructu praemioque aeternum fruar.

Mox Christus Dominus, ut infelicitis hujus divitis poenas aperiat, de illo ait: *Elevans autem oculos suos, cum esset in tormentis, vidi Abraham a longe et Lazarum in sinu ejus. Et ipse clamans dixit: Pater Abraham, miserere mei, et mitte Lazarum, ut intingat extremum digiti sui in aquam, ut refrigeret linguam meam, quia crucior in hac flamma².* In his monemur, damnatos affici tormentis, culpis suis proportionatis; ideoque infelix hic dives quatuor atrociam sustinebat. *Primum* flamarum, quae totum eum a pedibus ad caput cooperiebant ob vanitatem et delicias purpurae et byssi, quibus induebatur. *Secundum* fuit in lingua, quae, ut fuit instrumentum gulæ et garrulitatis, ita comburebatur ab igne horrendaque fame et rabida siti cruciabatur. *Tertium* fuit invidiae, quum videret per revelationem felicem Lazari sortem, ut propterea ausus non sit, quidquam ab eo petere, sed ipsum Abraham accessit. *Quartum* fuit desertionis et contemptus omnium in poenam suae crudelitatis. Neque enim apud Abraham misericordiam invenit, nec gutta aquae, quam petebat, est illi concessa, quia ipse micas panis negaverat pauperi, et ideo non meruit misericordiam obtinere, quia non fecit ipse misericordiam. O Deus justissime! quam sunt justa judicia tua, et quam proportionatae poenae tuae peccatis nostris! Quomodo non timeo rigorem justitiae tuae; quomodo non tremo ad poenas illas inferni! Libera me, Deus, a tui offensione, ne veniant super me irae tuae. Aperi oculos divitum, ut experimentum capiant in hoc divite; oculos etiam aperi pauperum, ut non invideant divitibus.

¹ Cf. Sap. 5, 8.   ² Luc. 16, 23. 24.

poenarum
atrocium
pro culpis
inflictio.

PUNCTUM VI.

Perpendam sexto responsum Abrahami diviti datum, quo promulgavit illi immutabilem divinae justitiae sententiam. *Fili, inquit, recordare, quia recepisti bona in vita tua, et Lazarus similiter mala; nunc autem hic consolatur, tu vero cruciaris. Et in his omnibus inter nos et vos chaos, hiatus, magnum firmatum est, ut hi, qui volunt hinc transire ad vos, non possint, neque inde huc transmeare*¹.

Immutabilis
justitiae div.
sententia:

1. Quomodo
ex bonis
hujus vitae
mala
aeterna, et
ex malis
bona
oriantur.

Duas partes complectitur haec sententia: *Prima est, quod dives reperit in hac vita bona temporalia, hoc est, magna sua voluptate illa sit complexus, collucans in illis suam felicitatem et acceptans eadem in praemium aliquorum operum bonorum, mutata autem sorte, in poenam malorum nunc habeat cruciatus et tormenta; contra vero Lazarus in hac vita reperit mala et calamitates, quas patienter complectens eis purgavit culpas, in quas forte inciderat, in praemium vero bonorum operum, quae fecerat, mutata sorte, magna nunc accipiat bona et inestimabiles delicias.* Quare, utramque horum hominum sortem conferens, eligam mihi illam, quae est Lazari. Neque enim possibile est, in hac vita sortem habere divitis et in altera mendici. Si autem mendici sortem hic habuero, ea mihi erit consolatio, quod in futura non mihi continget divitis sors. O anima mea, attente considera, quam in hac vita sortem eligas; ex ea enim dependet, qualis in altera tibi continget. Tremas ad prosperitates temporales, quia forte praemium erunt operum tuorum et postea commutabuntur in adversitates aeternas. Contra vero laetum te ostende ad hujus vitae adversitates, quia Deus illas tibi mittit in pignus et arrham prosperitatum, quas tibi conferet

in futura. *Secunda pars est, quod non sit transitus ex inferno ad coelum, nec ex coelo ad infernum; nullus itaque beatorum unquam e coelo exibit ad condemnationem.* Decretum enim Dei in hoc est absolutum, firmum et immutabile, ut suo loco dicetur (parte VI. meditat. 51).

Ultimo expendam aliam petitionem, quam miserimus iste proposuit Abrahamo, quam tamen ille similiiter denegavit. Quum Lazarus, ait, ad me venire non possit, *rogo ergo te, pater, ut mittas eum in domum patris mei — habeo enim quinque fratres —, ut testetur illis, ne et ipsi veniant in hunc locum tormentorum*¹. Quod non dicebat ex charitate, sed quod fratum in infernum adventus ipsius poenam esset aucturus ob culpam, quam malo suo exemplo illis dato contraxerat. O miseria horrenda damnati, cuius poena crescit aspectu bonorum, quos prius despexerat, et societate malorum, quos opera sua juverat; quare et boni et impii ei sunt carnifices, et omnia illi convertuntur in damnum, sicut *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum*². *Et ait illi Abraham: habent Moysen et Prophetas; audiant illos.* Hoc enim illis est satis. Cui dives dixit: *non credo, pater Abraham, id sufficere illis, sicut nec mihi suffecit.* Sed, si quis ex mortuis ierit ad eos, poenitentiam agent. *Ait autem illi Abraham: Si Moysen et Prophetas non audiunt, neque, si quis ex mortuis resurrexerit, credent*³. Facile enim dicent, esse aliquod phantasma, aut subesse fraudem. Et multo est certius testimonium Sacrae Scripturae, quae a Deo est revelata, quam testimonium mortuorum. Ex quo concludam, quantum mea referat, intelligere et fide viva credere, quod Deus de vita futura in Scriptura Sacra et Evangelio revelavit, meamque vitam huic fidei conformem instituere, ex-

Comunis-
ratio
epulonia-
damnati
qualis?

cur
inefficax?

¹ Luc. 16, 27. 28.   ² Rom. 8, 28.   ³ Luc. 16, 29—31.

perimentum in alieno capite accipiens. Si enim caecus fiam et indurescam, ne audiam, quod fides me docet, etiam excaecabor et indurescam, ne credam, quod mortui dixerint, si ad me venirent. Quodsi id credere nolo, quod mortui dicent: praestat audire, quod Scriptura Sancta de eisdem refert, ac si eosdem ipsos audirem, illud Ecclesiastici semper nobis occidentes: *Memor esto iudicii mei; sic enim erit et tuum; mihi heri et tibi hodie*¹, sicut meditat. 11. partis I. expendimus.

MEDITATIONES

de aliquot miraculis, a Christo in conversione peccatorum et aegrotorum sanatione patratis.

Duo miraculorum genera Christus Dominus erga homines fecit praeter illa, quae circa insensatas creaturas, vinum, panem et mare, patrasse diximus. Quaedam fuerunt spiritualia, peccatores, qui in peccatis suis consenserant, convertendo; alia corporalia, aegrotantibus morbis incurabilibus sanitatem reddendo aut mortuos suscitando. Et, teste S. Thoma², plerumque secundum primo conjungebat, animae simul et corpori sanitatem restituendo et sanando, ut ipse Christus dixit, *totum hominem*³, tam exteriorem, quam interiorem, prius tamen illum ad perfectam hanc sanitatem recipiendam disponendo. Quare dum corporale miraculum meditamus, perpendendus est spiritualis effectus, quem in infirmo efficiebat, et quem in utilitatem nostram idem significabat. Nam ut corporis morbi animae morbos indicant, ita horum curatio occultam illorum curationem referebat. Quae omnia in subsequentibus meditationibus apparebunt. Incipiemus autem a conversionibus peccatorum, quarum Evangelistae mentionem faciunt.

¹ Eccli. 38, 23.   ² III. q. 44. a. 3.

³ Cf. Joan. 7, 23; 5, 14; Luc. 5, 20. 24.

MEDITATIO XXV.

De conversione Beatae Mariae Magdalene.

PUNCTUM I.

Rogabat Jesum quidam de Phariseis, nomine Simon, ut manducaret cum illo . . . Et ecce mulier, quae erat in civitate peccatrix, ut cognovit, quod accubuisset in domo Pharisei, venit ad illum et attulit alabastrum unguenti¹.

Perpendendae hic sunt *primum* hujus peccatricis qualitates. Quum enim hoc nomine appellatur, insinuatur, ejus peccata fuisse carnalia, profunde radicata et scandalosa; ob hujusmodi enim peccata peccatricis nomine solent mulieres vocari. Sed Evangelista non expressit horum peccatorum speciem; nam, ut Apostolus ait, *nec nomen quidem hujusmodi peccatorum decet in vobis nominari*². Sed quoniam postea S. Lucas et Marcus dicunt, Christum ab ea *septem daemonia ejecisse*³, colligitur, eam innumeris peccatis obnoxiam fuisse, quae septenario illo numero intelliguntur, et quod septem letalia peccata et daemones, qui illa suggerunt, hospitium et mansionem in ejus anima invenissent. Ex quo duos affectus eliciam, alterum timoris de imbecillitate mea, experimentum in ipsa Magdalena accipiens, quae ob levia non vitata in multa et gravissima peccata prolapsa est; et quod illi evenit, contingere et mihi potest. Alter effectus est confidentiae de misericordia Dei; apud quem enim peccatrix haec remedium invenit, confidam, me etiam illud inventurum, si, ut secutus sum peccantem, sequarem etiam poenitentem.

Mulier
peccatrix
docet:
1. timorem
et fiduciam;

¹ Luc. 7, 36. 37.   ² Cf. Eph. 5, 3.

³ Luc. 8, 2; cf. Marc. 16, 9.

2. usum
gratiae et
externae et
occasions et
inspirationis
internae.

Deinde perpendam occasionem, quam haec mulier habuit, ad Christum Dominum nostrum accedendi. Quae forte fuit, quod aliquam ejus concessionem audierit; et quod ejus mansuetudinem sciret, qua recipiebat peccatores; et super omnia coelestis inspiratio, quae illam magno lumine illustravit, non graves illi poenas propter peccata minando, sed obligationes aperiendo, propter quas teneretur, omnium creatorem prae creaturis diligere totumque amorem suum in eo collocare, quem collocabat in creaturis. O Pater coelestis, de quo Christus dixit, quia *nemo posset ad ipsum venire, nisi fuerit ei datum a te*¹: *trahe me ad ejus servitium in vinculis charitatis*², dolentem, quod eum offenderim, qui tot nominibus meretur ab omnibus diligi.

Tertio perpendam promptam illam obedientiam, qua peccatrix haec divinae inspirationi et impulsui paruit. Non enim exspectavit, donec Christus ad hospitium suum rediret, in quo manere consueverat; sed statim atque cognovit, ubi Christus manducaret, etiam in domo aliena, tempore convivii et inter alios invitatos accessit, ut eum quaereret, ut ex eo discam ego, bona proposita non differre sed divinis inspirationibus respondere, praecipue circa meam conversionem, memor illius dicti Sapientis³: *Non tardes converti ad Dominum, et ne differas de die in diem; subito enim veniet ira illius, et in tempore vindictae disperdet te.*

PUNCTUM II.

*Et stans haec peccatrix retro secus pedes ejus, lacrymis coepit rigare pedes ejus, et capillis suis tergebat et osculabatur pedes ejus et unguento ungebat*⁴, quod se-

---

¹ Cf. Joan. 6, 66.   ² Os. 11, 4.   ³ Eccli. 5, 8, 9.

⁴ Lue. 7, 38.

cum in alabastro attulerat. In hoc adeo insigni opere perpendenda est perfecta hujus mulieris poenitentia et excellentes virtutes, quas hic ostendit.

Expendam
virtutes
in hac
conversione
elucientes:

Prima fuit magna fides ac divinitatis et Christi misericordiae aestimatio. Credidit enim, ipsum esse Deum, cui soli competit condonare peccata; credidit etiam, se nullo verbo prolatu*s*, sicut revera nullum protulit, intelligi, et, quidquid in corde haberet, ab ipso cognosci, eumque scire, ad quid illa veniret quidque peteret. Alii ad Christum accedebant, ut morborum corporis remedium peterent; de hac sola muliere peccatrice legimus, quod venerit, ut spiritu*li*um morborum tantum remedium impetraret et veniam peccatorum.

1. fidem,

Secunda virtus fuit heroica humilitas, qua suum honorem contempsit, nihil curans, quid convivae, eam videntes, de illa dicerent. *Nicodemus* venit ad Christum, ut eum de suis dubiis consuleret, sed *venit nocte*¹ et humano timore plenus. At Magdalena venit ad Christum, ut animae salutem impetraret, sed venit de die et amoris divini plena, humanos omnes timores calcans et, quidquid homines dicerent, contemnens, quia totum cor suum in eo collocaverat, ut Deum placaret. Nec solum insignem humilitatis gradum habuit, dum in conspectu hominum promptam sese obtulit, ut ab illis contemneretur, sed alterum etiam humilitatis gradum apud Deum obtainuit, dum, non ausa ante ejus faciem comparere, prae pudore suorum peccatorum stetit retro seque ad pedes Christi project. O anima mea, humilia te coram Deo et hominibus; *qui enim se in omnibus rebus et coram omnibus hominibus humiliat, coram Deo inveniet gratiam*² eritque postea venerationi Angelis et ipsis etiam hominibus.

2. humili-
tatem,

¹ Joan. 3, 2.   ² Cf. Eccli. 3, 20.

^{2.} dolorem
ex amore
ortum,

Tertia virtus fuit dolor internus amore plenissimus, cui magnos orationis et devotionis affectus conjunxit, quos illis externis signis manifestabat. Nam lacrymis pedes Christi rigabat, malos suos gressus deplorans et ipsius Christi gratia lavari supplicans; eosdem pedes capillis suis tergebat, petens, a culpis mundari; eosdem osculabatur, petens, cum ipso reconciliari et pacis osculum veniamque sibi concedi; unguento illos ungebant, petens, se ipsius Christi virtutibus ungi, sublato a se peccatorum foetore; et in corde tantum suo loquens, vox penitus non audiebatur¹, tacensque delictum suum illi cognitum faciebat² plusque orationem suam, quam ipsum unguentum in conspectu Christi effundens³ miserias suas et insignem earum sensum aperiebat. Ex his discam excellentissimum quandam orandi modum, non verbis, sed affectibus, quos externis actionibus signisque, ex igne cordis procedentibus, manifestabo, quales sunt gemitus, suspiria, pectoris tensiones, manuum elevationes, genuum flexiones usque ad terram, cum humilitate eam osculando, et similes, quibus Sancti, ut se ipsos ad devotionem excitarent, uti consueverunt; ignis enim, qui intus in sinu ardet, statim appetit in vestibus, et spiritus devotio statim erumpit in corpus.

^{1.} externam
poenitentiam.

Quarta virtus fuit exterior poenitentia, qua, quae ipsi perditionis causa fuerant, ea fecit instrumenta satisfactionis, dum oculos suos, capillos, labia, odores pretiosos et se ipsam totam in Christi servitio expendit, oblita sui et omnium, quae non faciebant ad placandum Dominum suum, opere ipso explens, quod postea sanctus Apostolus faciendum consuluit: Sicut exhibuistis membra vestra servire immunditiae et iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra

¹ Cf. 1 Reg. 1, 13.   ² Cf. Ps. 31, 5.

³ Cf. Ps. 141, 3.

servire justitiae in sanctificationem¹. O ferventem poenitentiam! o divinae inspirationis efficacitatem! Tange me, Domine, tanta efficacitate, ut viscera mea omnia contremiscant omnesque facultates ac sensus in te placando occupentur, ut, sicut fuit sensus meus, ut errarem a te, decies tantum iterum conversus requiram te².

PUNCTUM III.

Videns autem Phariseus, qui vocaverat eum, ait intra se, dicens: hic, si esset Propheta, sciret utique, quae et qualis est mulier, quae tangit eum, quia peccatrix est³. Considera hic duo gravia judicia temeraria hujus Pharisaei, alterum in Christum, alterum in Magdalenam, utrumque ortum ex eo, quod ipse superbus esset ac praesumptuosus.

Considerabo
Pharisaei
judicia
temeraria:

1. contra
Christum,

Primum judicium fuit, quo judicavit, Christum non novisse, quae illa esset mulier, ac propterea ipsum non esse prophetam; aut si illam novit, ipsum non esse sanctum, quod se ab ea tangi et eo contactu se maculari permitteret. In utroque autem graviter erravit, secutus caeterorum Pharisaeorum, qui etiam superbi erant, dictamen, quorum illa est apud Isaiam sententia: qui dicunt: recede a me, non appropinges mihi, quia immundus es⁴. Quorum poenam subjicit propheta, dicens: Isti fumus erunt in furore meo, ignis ardens tota die⁵, poenas reddentes erroris quidem sui fumo, superbiae vero igne. O bone Jesu, propheta sancte, sapiens et humilis, novisti bene, Domine, quae illa sit, quae tangit te ac propterea tangi te permittis, ut hoc contactu illa sanctificetur, te impolluto manente. Non enim refugis, a peccatoribus tangi, quo a suis illi peccatis mundentur.

¹ Rom. 6, 19.   ² Cf. Bar. 4, 28.   ³ Luc. 7, 39.
⁴ Is. 65, 5.   ⁵ ib.

2. contra
mulierem.

Secundum judicium temerarium fuit, quo de illa muliere judicavit, quod, quae antea peccatrix fuisset, etiamnum talis esset, quum tamen sufficientia haberet indicia, quibus eam talem tunc non esse posset judicare, quam ad Christi pedes adeo largiter flere videret. Intelligam ex hoc, quam errent superborum hominum judicia, qui audent adeo temere aliorum corda et intentiones, quae soli Deo reservantur, judicare, malum ex bono ita haurientes, ut, ex quo commiserationem et aedificationem sumere deberent, inde occasionem arripiant proximum contemnendi. Nominatim vero advertam in hoc Pharisaeo deceptionem quandam valde perniciosa aliquorum, in primis suis apprehensionibus adeo pertinacium, ut, si quem semel improbitatis nota signaverint, nunquam amplius sibi persuadere possint, eundem esse probum; adeoque semper illum suspectum habent, ut, quamvis aperta videant signa mutationis ejus in melius, fidem nullam adhibeant et difficilius ipsi proprium judicium mutent, quam malam alii vitam. Quodsi tales sint Superiores, occasionem subditis adferunt desperationis, quia non credunt eorum poenitentiae, sicut crediderunt culpae. In quo etiam infinitae Dei bonitati injuriam faciunt, cuius est proprium, oblivisci peccatorum, si quem illorum poenitet, et honore ac favore prosequi eum, qui, etsi peccavit aliquando, sese tamen emendavit.

PUNCTUM IV.

In parabola
Chi ex-
pendam:
1. Chi pro-
minentiam et
modestiam:

Intelligens Jesus Pharisaei cogitationes *dixit ad illum: Simon, habeo tibi aliquid dicere. At ille ait: Magister, dic*¹. In hoc perpendam divinam Christi sapientiam, qui, ut judex est universalis, aspiciens peccatricem et Pharisaeum, utriusque tacentis cogita-

¹ Luc. 7, 40.

tiones cognovit, tam bonas illius poenitentis, quam perversas et temerarias Pharisei, de quibus ipse admirabile, justissimum, ac misericordia plenissimum judicium fecit, illas approbando et has condemnando, utrumque in utilitatem utriusque. Coelesti enim prudenter respondit pro illa muliere, ut illam honorans Pharisaeo preeponeret; repressit vero Pharisei temeritatem, ut eam curaret, ostendens, se esse prophetam et agnoscere, quae illa esset mulier, cuius cognosceret cogitationes.

Simul autem magnam ostendit humilitatem et modestiam. Nam quum Simon illum invitasset, essetque in illius domo, quum illum corripere statuisset, prius civiliter ab eo quasi licentiam petiit verbum aliquod dicendi; nec tamen, statim ac illam obtinuit, illum reprehendit aut condemnavit, sed plausibili quadam parabola sensim illum disposuit, ut hinc discamus mansuetudinem et modestiam, quae adhiberi debet in corrigendis viris peritis, amicis et magnatibus, quo nostra correctio fructum illis adferat, sicut etiam fecit Nathan propheta, qui jussu Domini corripuit David regem, cui peccatum illius proposuit sub quadam parabola, qua illum induxit ad veram poenitentiam.

Parabola, qua Christus usus est ad Simonem, haec fuit: *Duo debitores erant cuidam foeneratori; unus debebat ei denarios quingentos, et alius quinquaginta. Non habentibus illis, unde redderent, donavit utrisque. Quis ergo eum plus diligit?* Respondens Simon dixit: *aestimo, quia is, cui plus donavit.* At ille dixit ei: *recte iudicasti*¹. Circa hanc parabolam considerandum primo generaliter mysterium, quod in se concludit, expendendo, quis ille sit creditor, et qui debitores; quis plus, et quis minus debeat; unde fiat, ut non habeant, unde reddant, et qua ratione utriusque donetur;

2. Verba
et sensua
parabolae.

¹ Luc. 7, 41—43.

ac denique quis debitorum plus amet eum, qui ipsi donavit.

Deus
creditor. *Primum* creditor est Deus, quem nostris peccatis offendimus, et habet adversum nos scripturam obligatoriam, quam Apostolus vocat *chirographum decreti*, *quod erat contrarium nobis*¹. Est inquam chirographum illud, Dei decreto firmatum, quo peccatores rei fiunt poenae temporalis et aeternae, quam peccata nostra meruerunt. Et quoniam infinite sapiens est ac potens, non potest debitor illum decipere aut effugere.

Homo debitor
ob peccata. Debtores sumus homines, quorum aliqui plus, aliqui minus debent ob plura et graviora peccata. Aliqui debent quinquaginta, quod quinque sensibus decem legis Dei mandata sint transgressi; alii debent quingentos, quia eadem saepius violarunt, contemnentes etiam Ecclesiae praecepta, et propria status ipsorum, denique legis evangelicae, quae centenario numero significata perfectionem complectitur. Inter hos ego me ipsum numerabo, persuasus, me plus debere, quam cogitem; sunt enim multa debita ipsi debitori occulta, quae creditori sunt manifesta, quorum causa dixit David: *ab occultis meis munda me*², Domine.

Impossi-
bilitas
solvendi. Tertio hi debitores non possunt debitum reddere, quia non poterunt ei respondere *unum pro mille*³. Est enim impossibile nostris viribus Deo pro nostris culpis satisfacere aut mereri, ut nobis illa dimittat aut chirographum deleat obligationis, quod contra nos habet; quod propterea semper integrum remansisset, nisi ipse Deus ex infinita sua misericordia factus fuisse homo et passione ac morte sua *illud delevisset et e medio sublatum cruci affixisset*⁴, cuius virtute gratis nobis

¹ Col. 2, 14.   ² Ps. 18, 13.   ³ Cf. Job 9, 3.

⁴ Cf. Col. 2, 14.

condonat culpas media poenitentia, ut obstringat nos ad ipsum amandum ex toto nostro corde ob infinitam ipsius bonitatem, quam ostendit, dum tantum debitum adeo vili mancipio condonat, quo illud ad ipsum redamandum eidemque serviendum provocet.

Ex quo fit, ut, qui major fuerit peccator, postquam ^{condonatio.} Deus illi donavit, magis obstrictus hoc nomine maneatur ad plus amandum, eo quod majus acceperit beneficium in tam longa ad poenitentiam exspectatione et graviorum culparum remissione et a gravioribus poenis liberatione.

Et si coelesti lumine hoc beneficium agnoscat, ita faciet, gratum se ei, qui illud contulit, ostendendo. Et eo respicit haec parabola. Nam plus aut minus Deum diligere, non tam ex eo dependet, quod major aut minor fuerit peccator, quam quod plus aut minus peccatorum suorum gravitatem agnoscat. Et quia superbi, qualis iste erat Phariseus, parum existimant se Deo debere exiguumque habent culparum suarum cognitionem, quas parvas esse existimant: ita parum Deum diligunt, quia beneficium remissionis illarum parvum existimant. Qui vero se graves judicant peccatores et multitudinis ac gravitatis peccatorum suorum profundam habent cognitionem, multum Deum amant, quando illis remittuntur, judicantes, magnum hoc esse beneficium. O Deus liberalissime et benignissime! ex toto corde desidero te diligere, siquidem loco supplicii, quod te offendendo promerui, peccata mea mihi donas, ut te diligam; fateor, multa esse graviaque peccata mea, et pro eis cupio multa et magna servitia reddere.

Quis
erga Deum
gratior.

PUNCTUM V.

Hic perpendam, qua ratione Christus Dominus hanc parabolam mulieri, quae se magnam peccatricem existimat, et Phariseo, qui justum se aut minus pec-

Applicatio
parabolae:

cato rem putabat, accommodaverit¹. Nam conversus ad mulierem dixit Simoni: *vides hanc mulierem?* *Intravi in domum tuam; aquam pedibus non dedisti*, ut, si voluissem, eos lavarem, *haec autem lacrymis rigavit pedes meos et non linteo aliquo, sed capillis suis tersit*; *osculum mihi pacis non dedisti*, *haec autem, ex quo intravit, non cessavit, osculari pedes meos*; *oleo caput meum non unxisti*, *haec autem pretioso unguento unxit pedes meos*. Propter quod dico tibi: remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum; cui autem minus dimittitur, minus diligit; ac si diceret: mulier haec existimat, se multum debere, ideoque majus a me beneficium exspectat, ut tantum debitum illi remittam; ideoque me dilexit multum, ut opere ipso ostendit, et ego illi multa donavi peccata, quia hoc suo amore se ad id bene disposuit. Tu autem existimas, te parum debere, ideoque parvum exspectas beneficium, etiamsi tibi donem; et propterea parum diligis.

Primum hic considerandum, Christum Dominum exemplo magnorum peccatorum, qui convertuntur, confundere plerumque eos, qui se justos existimant; ideoque suadet nobis, ut illos inspiciamus et attentius consideremus, dicens: *vides hanc mulierem?* *vides ejus lacrymas, suspiria, humiliationem, confusionem et tot inventiones, quas invenit ad placandum Deum?* *vides, inquam, hoc totum?* Perpende igitur totum bene et erubescere, quod tam parum tu facias, quo Deus tibi ignoscat. Nam *amen*, inquit ipse Christus², *dico vobis, quia publicani et meretrices praecedent vos in regno Dei*, scil. eos, qui se justos existimant.

Deinde perpendam, magnum aliquem peccatorem ferventi aliquo actu plerumque ad excellentiorem charitatem et sanctitatem pervenire, quam justus quispiam tepidus multis actibus et multis annis, sicut hic

peccatores
conversi
saepè con-
fundunt
alios,

magno
fervore
compensant
priora
peccata.

¹ Luc. 7, 44—47.

² Matth. 21, 31.

evenit Magdalena. Et simul observabo, quam sit generosa ratio veniam peccatorum impetrandi, multum Deum amare; amor enim disponit ad veniam peccatorum impetrandam et cum ea incedit, crescit et augetur, dum se obstringi videt ad amandum eum, qui tanta illi remittit. O Redemptor mi! erubesco in praesentia hujus adeo ferventis poenitentis, meam advertens extremam tepiditatem: *lava, quaeso, Domine, sordes hujus filiae Sion*, animae videlicet mendicae meae, *in spiritu judicii et spiritu ardoris*¹, justitiae spiritum et charitatis ignem mihi communicando, ut te multum amem, qui tam multa mihi donasti.

PUNCTUM VI.

Dixit autem Jesus ad mulierem: Remittuntur tibi peccata. Et cooperunt, qui simul accumbebant, dicere intra se: quis est hic, qui etiam peccata dimittit? *Dixit autem ad mulierem: fides tua te salvam fecit; vade in pace*². Perpendam hic primum efficacitatem illius verbi „*remittuntur tibi peccata*“, quo Christus Dominus a culpa simul et poena Magdalenam absolvit et copiosam ei gratiam communicavit, vehementer ipsa exultante, dum illa verba audiret. Et nos decet etiam exsultare, siquidem etiam nunc, quando confessarii nos absolvunt, eisdem verbis utuntur, quae eundem quoque efficient effectum, si habuerimus eandem dispositionem.

Elucet etiam hic modestia Christi Domini, qui advertens, circumstantes haerere, quod audirent, ipsum dimittere peccata, noluit eam remissionem suae liberalitati, sed peccatricis fidei tribuere, dicens illi: *fides tua te salvam fecit*, fides videlicet viva, quam de mea divinitate et potestate, et spes amoris plena, quam de mea misericordia habuisti, salutis tuae causa fuerunt.

Dimissio
Magdalene
solatio plena.

Modestia
Chi - justi-
ficationem
Magdalene
fidei tribuit.

¹ Cf. Is. 4, 4.   ² Luc. 7, 48. 50.

Quam
plenam
dederit Ch.
remissionem.

Denique perpendam, quam affixa haereret Magdalena pedibus Christi, a quibus etiam post optatam veniam peccatorum obtentam non volebat discedere, donec illi Christus dixit: *vade in pace*, quandoquidem pacificata jam es cum Deo et intra te ipsam plenaria tuorum peccatorum indulgentia et plena tuarum passionum sensualium victoria. Totum enim hoc fas est credere concessisse liberalitatem hujus Domini ei, quae tantopere ipsum dilexit. Ac propterea fortassis ei non dixit, quod aliis peccatoribus dicere consuevit: *noli amplius peccare*, ut qui agnosceret magnam firmitatem illius conversionis ob copiosam gratiam et amorem, quem illi impertivit. O felices illos, qui cum humilitate et charitate ad Christi pedes accedunt, a quibus tam feliciter expediti exsurgunt. Accede, o anima mea, magna ad eosdem pedes confidentia, amplectere magno amore, statue firmissime, eorum vestigia sequi, nec ab eis recedas, donec ipse tibi dixerit: *vade in pace*.

MEDITATIO XXVI.

De conversione Samaritanae.

PUNCTUM I.

Transiens Christus a Judaea in Galilaeam per Samariam *venit in civitatem Samariae, quae dicitur Sichar...* Erat autem ibi fons Jacob. Jesus ergo fatigatus ex itinere, sedebat sic supra fontem. Hora erat quasi sexta (hoc est meridies). Et tunc *venit mulier de Samaria, haurire aquam*¹.

¹ Joan. 4, 5—7.

Perpende hic *primum* labores ac defatigationes Christi Domini nostri in suis profectionibus et peregrinationibus ob animarum utilitatem: nam pedes iter faciebat et absque aliquo levamine etiam in ipso meridie et prolixis itineribus. O supreme pastor! quam tibi care stat, perditas oves quaerere? Tantum enim subis laborem, ut unam quaeras, ac si essent multae. Quoties in itineribus sudasti, defatigatione corporis te interdum ad sedendum compellente, ut aliquod levamen acciperes! Gratias tibi, Domine, pro hac lasitudine, cui compatior, quia graviores alias praenuntiat; paulo siquidem post aliud levamen non habebis in meridie, quam durum crucis lectum.

Deinde ejusdem Christi Domini charitatem considerabo. Non enim, dum ad fontem sedit, tam quaequivit corporis sui quietem, quam venari voluit animam illam, quam sibi praeelegerat; nunquam enim passus est, praeterire occasionem animabus beneficiandi. O incarnata sapientia! quam dulci et admirabili providentia eos *praeoccupas*, qui, a te aberrantes, te concupiscunt, ut illis te prior ostendas¹: qui te non quaerunt, inveniunt, et iis, qui ante non te interrogabant, dixisti: *ecce ego, ecce ego*². Si Magdalena te quaequivit, tu id ei inspirasti eamque traxisti; et si mulier haec Samaritana te invenit, id factum est, quia tu ivisti, ut eam quaereres. Suggere mihi, Domine, ut te quaeram; quaere me, ut te inveniam.

Hinc ulterius ascendam, ut videam, quam sint mirabilia Dei secreta circa animarum conversionem, ad quam occasiones disponit, quando nihil minus illae cogitant. Erat haec mulier peccatrix et carnalis, quae, quum quinque viros habuisse, nunc erat cum alio in concubinatu; imo S. Chrysostomus³ aliive interpretes

In Chi
Itinerante
considero:
1. Ejus
labores,

2. chari-
tatem,

3. secretam
providentiam
circa
peccatores

¹ Cf. Sap. 6, 14.   ² Cf. Is. 65, 1 et Röm. 10, 20.

³ In Ps. 13. n. 3 (inter op. spuria); cf. Maldon. in Jo. 4, 18.

putant, eam cum quinque etiam prioribus fuisse in concubinatu, et quod dicitur quinque viros habuisse, non intelligi de maritis legitimis. Quum igitur talis haec mulier esset et venisset haurire aquam, nihil minus, quam de salute sua cogitans, invenit ibi Christum, qui, extraordinario favore et admiranda efficacitate ac suavitate illam prosecutus, ejus qualitati et conditioni sese accommodavit, ut mox apparebit.

PUNCTUM II.

Venienti Samaritanae ad fontem dicit ei Jesus: *Da mihi bibere . . . Dicit ei mulier: Quomodo tu, Judeus cum sis, bibere a me poscis, quae sum mulier Samaritana? Non enim coutuntur Judaei Samaritanis. Respondit Jesus . . . Si scires donum Dei, et quis est, qui dicit tibi: da mihi bibere; tu forsitan petisses ab eo, et dedisset tibi aquam vivam*¹.

In hujus colloquii initio proponitur omnino ad vivum, qualis homo sit erga Deum, qualisque Deus erga hominem, quae duo sunt capita spiritui utilissima.

Primum igitur considerabo, quamvis Christus Dominus corporali siti premeretur, ut qui ex itinere defatigatus et in meridie eo pervenisset, multo tamen majorem spiritualem sitim eum habuisse salutis illius animae, sicut in cruce, quum dixit: *Sitio*. Et quia qui sitit, magno gustu haurit aquam, in se ipsum illam immittendo: ita Christus Dominus noster maxima sua voluptate babit ac recipit animas, quas in viscera sua immittens per amorem sibi incorporat; et hoc desiderio dixit: *da mihi bibere*. O Jesu dulcissime, quam optarem, innumeratas tibi animas offerre, quibus sitim tuam expleres! Ecce meam; accipe illam tibique ita conjunge, ut nunquam a te separetur.

In colloquii
initio
expendam.
1. Chi sitim
nostrae
salutis,

Deinde perpendam, Samaritanam non solum aquam Christo denegasse, sed eum etiam reprehendisse, quod illam peteret et secum loqueretur. In quo depicta nobis proponitur parcitas, inurbanitas et rusticitas hominum erga Deum, cui negant, quod ille petit, sive petat per secretam inspirationem, sive per communem suam sanctam legem, sive per Superiores, sive per pauperes petentes eleemosynam. Neque unquam illis desunt excusationes et praetextus ad denegandum, quod petitur; imo reprehendunt oblique et conqueruntur, quod multa et gravia ab ipsis petantur, et moleste ferunt ipsum colloquium et familiaritatem cum Deo. Quod totum provenit ex eo, quod, sicut Samaritana, non noverunt, quis iste sit magnus Deus, qui illa petit, nec eam aestimant, ut par esset, quia paene extinctam fidem habent.

Tertio perpendam responsum Christi Domini, in quo apparet infinita ejus charitas et liberalitas erga hominem. Nam loco ultionis de nobis sumenda, ut facere statuerat *David de Nabal*¹, quod ei negasset, quae petiverat, nos denuo invitat, ut ea bona ab illo petamus, quae nobis desunt, cupiens, ut agnoscamus, quis sit Deus et quanta ejus dona, ut excitetur in nobis desiderium ea petendi. Et propterea Samaritanae dixit: *si scires donum Dei*, quem praesentem habes, qui est unigenitus ejus Filius, donatus mundo, ut *Spiritus Sanctus* donum et reliqua gratiae sua dona ei communicet, et si scires, qualis occasio tuae salutis nunc tibi offertur, et quis est hic, qui petit a te bibere: tu forte ab eo petiisses; et est ipse adeo liberalis, ut nihil tibi negaret, sicut tu illi negas, potius tibi quandam aquam daret, non mortuam, sed vivam, ex qua tua ipsius vita dependet.

Et ulterius adhuc infinita ejus liberalitas progeditur; nam vehementius ipse desiderium ostendit sua

<sup>2. mulieris
inurbanitatem,</sup>

<sup>3. Chi in-
exhaustam
charitatem.</sup>

dona communicandi, quam homines habent eadem petendi, etiam postquam illa cognoverunt. Nam in primo nullam adhibet dubitandi rationem, quum in secundo adhibuerit¹. Ait enim: *Si scires, quis est, qui petit a te bibere, tu forsitan ab eo peteres.* Quia enim libera es, fieri potest, ut spirituale bonum, quod cognoscis, non desideres, ne aliud, quod magis diligis, praetermittas. Si tamen, ut decet, petiveris, absque dubio tibi dedero. *Dedisset tibi, quia omnibus dixit: Petite, et dabitur vobis*². Quamobrem ait S. Augustinus³: Erubescat humana pigritia, quia plus paratus est Deus dare, quam nos accipere. O mundi Salvator, illustra animam meam, ut Dei donum agnoscat, et me ad petendum efficaciter permove, ut illud obtineam et mox tibi dicam: *Dilectus meus mihi, et ego illi*⁴. Qualis mihi est dilectus meus, talem me illi exhibere par est, ut, quidquid a me petit, eidem dem, sicut ipse mihi dat, quidquid peto. Imo desiderabo, ut aliquid petat, ut statim illi annuam, sicut cupit ipse multum a se peti, ut multum mihi det. Ipse mihi est donum, siquidem totum se mihi gratis donat; et ego illi ero donum, me totum ei donans, non ob aliam mercedem, quam ut illi serviam in saecula. Amen.

PUNCTUM III.

*Dicit ei mulier: Domine, neque in quo haurias, habes, et puteus altus est; unde ergo habes aquam vivam? . . . Respondit Jesus . . . omnis, qui bibit ex aqua hac, sitiet iterum; qui autem biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non sitiet in aeternum; sed . . . fiet in eo fons aquae salientis in vitam aeternam*⁵.

¹ Graecis tamen verbis non inest [N. Ed.].   ² Matth. 7, 7.

³ in Luc. 11, 5—13 (serm. 105, al. 29 de verb. Dni. c. 1).

⁴ Cant. 2, 16.   ⁵ Joan. 4, 11—14.

In hoc Samaritanae responso proponitur nobis pri-
mum animalis et carnalis hominis effigies, de quo Apo-
stolus: *Animalis homo non percipit ea, quae sunt Spi-
ritus Dei*¹, nec intelligere potest ultra id, quod oculis
corporis cernit, nec aliam aquam vivam esse existimat,
quam quae ex fontibus manat et oculis cernitur. Sed
Christi tamen proprietas est, docere nos, spiritum a
rebus visibilibus ad invisibles, a temporalibus ad
aeternas, a creaturis ad creatorem elevare, conside-
rantes, in ipso creatore et rebus coelestibus omnes
creaturarum et bonorum terrenorum perfectiones pree-
stantiori modo et absque defectibus illis et imper-
fectionibus, quas in his inferioribus admixtas habent,
inveniri; quare ab ipsa aqua et fonte visibili docet
nos invisibilia ratiocinari. Ex hoc exemplo discemus
methodum, in mentali oratione circa res hujusmodi
visibles ratiocinandi.

Quinque admirandas proprietates aquae vivaे gra-
tiae suae hic insinuavit Christus Dominus ex oppo-
sitione ad aquam corporalem; quas decet nos per-
pendere, ut eam aquam agnoscamus, desideremus et
toto corde obtinere contendamus.

Prima proprietas aquae illius vivae est, quod sitim
sedet in aeternum; in quo differt a corporali, quae
ad breve tantum tempus illam sedat, quia, quum sit
corruptibilis, mox consumitur; sed aqua illa viva, quod
in se incorruptibilis est, perdurat in anima perpetuo,
nisi peccato aliquo letali sponte sua illam evomat.

Secunda proprietas est, quod ita animam satiet, ^{2. exstinguit}
ut aliarum aquarum et bonorum terrenorum sitim ^{situm}
universim exstinguat, eo modo, quo dixit Christus:
*Qui credit in me, non sitiet unquam*², hoc est, nec
sitiet, nec rem creatam mihi contrariam appetet, quia
ego illum satiabo et pro omnibus ei satisfaciam. In

Mulieris
responsum.

Percreaturas
ad divina
ascenden-
dum.

Proprietates
aquaе
gratiae:

1. sedat
sitim in
aeternum.

¹ 1 Cor. 2, 14.   ² Joan. 6, 35.

quo differt ista aqua a bonis terrenis, quae parum et brevi tempore satiant ac facile fastidium adferunt, quia vilia sunt et cito pereunt. Sed coelestia satiant in aeternum et absque ullo fastidio, quia pretiosa sunt et suavia; adferunt vero fastidium terrenorum.

<sup>3. est fons
semper
manans,</sup> *Tertia* proprietas est, quod ipsa aqua viva sit fons, qui semper manat; est enim intra ipsam animam ipse Spiritus Sanctus, qui fons est gratiarum. Ex quo fonte, ut Christus ipse ait, *flumina de ventre ejus fluent aquae vivae*¹ cum abundantia magnorum donorum coelestium. Et ipsamet gratia semper impellit ad augmentum, ut propterea de illa dicatur: *Qui bibunt me, adhuc sicient*², hoc est, quamvis rerum terrenarum sitis extinguatur, sident tamen illud bonum, quod tanta sua voluptate possident.

<sup>4. ex ipsa
manat
anima,</sup> *Quarta* proprietas est, quod ex ipsa anima manet haec aqua viva, quasi ebulliens et magno impetu versus coelum saltans. Inclinat, inquam, magna laetitia, velocitate et promptitudine ad res coelestes, quia nec se a rebus terrenis detineri permittit, nec patitur moras aut dilationes, nec repugnantias admittit aut taedia, nec intra humanum cor vult se coaretare, sed magno impetu urget, foras exire et supra se ipsam elevare, ut cum sua origine, a qua procedit et quae Deus est, sese conjungat.

<sup>5. in
aeternam
transfert
vitam.</sup> *Quinta* proprietas est, quod saliat in vitam aeternam; nam, ut Apostolus ait, *est pignus haereditatis nostrae*³ coelestis, quam speramus, et permanet cum illa in aeternum. Quo nomine non solum a bonis corporis differt, sed etiam ab aliquibus bonis spiritus, quae cum vita corporis finiuntur nec ad aeternam vitam perveniunt, qualis est virtus fidei et spei et aliae quaedam gratiae gratis datae, de quibus Apo-

¹ Joan. 7, 38.   ² Eccli. 24, 29.

³ Cf. Eph. 1, 14.

stolus: *Charitas nunquam excidit, sive prophetiae eva-
cuabuntur, sive linguae cessabunt, sive scientia destruetur*¹.

Ex his considerationibus magnam hujus divini doni aestimationem conceipiam magnaque desideria illud procurandi, accedens in magno gaudio ad fontes *Sal-vatoris*², qui sunt Sacraenta, ex quibus haec aqua ejusque augmentum hauritur, perpendens, quod, statim atque Samaritana tantas ejus aquae excellentias audivit, dixit Christo: *Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam neque veniam huc haurire*³. Quibus verbis ostendit, se aliquantulum in sua conversione progreedi, desiderans aquam illam vivam sibi oblatam eamque instanter ac reverenter ab eodem Domino petens, qui eam obtulerat. Adhuc tamen carnalis et rufis erat, ut quae ob finem adhuc abjectum, ne videlicet sitiret et ut laborem ad aquam ex fonte illo hauriendam veniendi vitaret, illam petebat. In quo proponitur nobis aliquorum imperfectio, qui cupiunt quidem spiritualia bona non tam ob illorum pulchritudinem, quam ob aliqua temporalia commoda, quae ex eis cupiunt sibi evenire, honorem verbi gratia, aut lucrum aliquod, sive ut a melancholia et tristitia liberentur, quales illi sunt, qui sensibiles a Deo consolationes expetunt affectu amoris proprii, quo levius ferant hujus vitae molestias. Qui autem perfecti esse desiderant, quaerere ac petere hanc aquam debent propter bona praedicta, quae in ea sunt, dicentes ferventi affectu: *Domine, da mihi hanc aquam, ut non sitiam iterum.*

O Deus coeli et terrae, da mihi hanc aquam, ne unquam aliud sitiam aut anxie occuper in quaerenda aqua corporalium et corruptibilium bonorum; satis enim mihi sunt spiritualia et aeterna. O

Acuam
in me
desiderium
hujus doni.

¹ 1 Cor. 13, 8.   ² Cf. Is. 12, 3.

³ Joan. 4, 15.

dulcis Jesu! fons aquae vivae, pone intra animam meam divinum hunc fontem, qui ebulliat semper, crescat et saliat in vitam aeternam. Amen.

PUNCTUM IV.

Hic perpendam admirandam Christi Domini dexteritatem, qua Samaritanam disponebat, ut ea removeret, quae illam impediabant accipere aquam gratiae vivam. Videns enim ejus desiderium dixit ei: *Vade, voca virum tuum et veni huc.* Respondit mulier et dixit: *Non habeo virum.* Dicit ei Jesus: *Bene dixisti: Quia non habeo virum.* Quinque enim viros habuisti, et nunc, quem habes, non est tuus vir; hoc vere dixisti¹.

In
progressu
instructionis
considerabo:

1. mulierem
ut typem
hominis
peccantis;

Circa hoc praesupponimus, hanc mulierem referre eas animas, quae cum creaturis in continuo sunt concubinatu, concedentes quinque suis sensibus et appetitionibus, quidquid voluptatum effrenate concupiscunt. Ex quo provenit, ut, quamdiu ita manent, sint incapaces ad vivam gratiae aquam et Spiritus Sancti dona recipienda, qui *non habitat in corpore subdito peccatis*², praecipue carnis, quae Apostolo teste *profanant templum Spiritus Sancti*³ et abominanda carnis cum meretrice conjunctione dissolvunt pretiosam animae cum Dei Spiritu conjunctionem; ac propterea idem Apostolus hortatur: *Fugite fornicationem*⁴ et omnes ejus occasiones, ut animas vestras per amorem *uni viro Christo despondeatis*⁵.

His praemissis, perpendam, qua ratione Christus Dominus noster, ut hujus mulieris sanitatem a morbi radice auspicaretur, apostema peccati, quod occultaverat, aperuit, illam corripiens non verbis asperiori-

2. Chi
curam, ut
sanet a
peccato;

¹ Joan. 4, 16—18.

² Sap. 1, 4.

³ Cf. 1 Cor. 6, 19.

⁴ ib. 6, 16.

⁵ Cf. 2 Cor. 11, 2.

bus, sed in spiritu lenitatis, dicens: *Cum quinque viros habueris, nunc quem habes, non est tuus vir*, ac si dixisset: Rationi fuisse consentaneum, insatiabili voluptatum appetitioni frenum imponere et ab eis recedere.

Deinde perpendam, quam moderate acceperit Samaritana hanc admonitionem, quae veritatem non negavit nec indignata est aut injuriae verba contra Christum dixit, quod probro illam afficeret; potius, illum venerata, Dominum appellavit et credens, eum esse Prophetam, ut qui res adeo occultas cognosceret, dixit: *Domine, video, quia Propheta es tu*¹, ac si diceret: Verum dicas in omnibus. Et hac humili confessione suarum culparum initium dedit suae conversioni. Prope enim est, ut curetur, qui moderate fert repressionem. Et ideo dixit Sapiens²: *Quam bonum est, correptum manifestare poenitentiam! Sic enim effugiet voluntarium peccatum.*

Aliud statim signum dedit Samaritana suae poenitutinis, fidei et aestimationis, quam de Christo Domino conceperat, volens ab eo instrui circa fidem et religionem, de qua eousque fuerat dubia, ideoque dixit: *Patres nostri in monte hoc adoraverunt, et vos dicitis, quia Jerosolymis est locus, ubi adorare oportet*³; quasi diceret: Domine, quandoquidem es Prophetam, libera me a dubio, in quo versor, docens, in quo loco debeam Deum adorare et offerre sacrificia ad illum placandum et illi placendum. Ex quo apparet, primam veri poenitentis curam esse debere, cognoscere, quae ad veram fidem cultumque divinum pertinent, quandoquidem *sine fide impossibile est placere Deo*⁴. Respondens autem Jesus dixit illi: *Mulier, crede mihi, quia veniet hora, quando neque in monte*

3. quam
humiliter
mulier
admittat
monita,

et proficiat
in virtute;

¹ Joan. 4, 19.

² Eccli. 20, 4.

³ Joan. 4, 20.

⁴ Hebr. 11, 6.

*hoc, neque in Jerosolymis adorabitis Patrem. . . Sed venit hora, et nunc est, quando veri adoratores adorabunt Patrem in spiritu et veritate. Nam et Pater tales quaerit, qui adorant eum. Spiritus est Deus; et eos, qui adorant eum, in spiritu et veritate oportet adorare*¹. Quod fuit illi dicere: Jam non est amplius tua interrogatio necessaria quoad locum adorandi Deum eumque sacrificiis ac caeremoniis, ut haec tenus, colendi; omnia enim haec cessabunt, quia Deus adorandus est in spiritu et veritate, quae externis istis umbris et figuris hactenus latebat.

4. quam apte
Chus doceat
Dei adoratio
nem.

Sed amplius horum verborum spiritum perpendens intelligam, Christum nos docere modum, quo a suis fidelibus velit in evangelica lege adorari, nominatim vero ea adoratione, quam quisque solus et seorsim Deo exhibit. Primum enim haec adoratio in omni loco fieri potest. Nam etsi templa sint ad Missae sacrificium destinata, adorare tamen Deum in quovis loco et angulo licet, quia ipse in omni loco est; ac propterea dixit Apostolus: *Volo viros orare in omni loco, levantes puras manus*² ad Deum. Praeterea adoratio fieri debet intra ipsum spiritum nostrum, qui templum est spirituale Dei et cubiculum orationi destinatum, de quo dixit Christus: *Tu autem, cum oraveris, intra cubiculum tuum, et clauso ostio, ora Patrem tuum in abscondito*³, qui videt, quomodo illum adoremus. Tertio haec adoratio esse debet in spiritu et veritate, quia ab inspiratione et Spiritus Sancti motione ac veritate, qui est Christus, procedere debet ejusque directionem ac dictamen ita sequi, ut sensus nostros cum fidei veritate, nostram vitam cum vita Salvatoris, et opera externa cum internis absque fictione et fraude aliqua conformemus. Quia enim Deus est spiritus et ipsamet veritas, similes quaerit

¹ Joan. 4, 21—24.

² 1 Tim. 2, 8.

³ Matth. 6, 6.

adoratores, qui et spirituales sint et veraces, sicut ipse est. Ac porro non externo solo cultu contentus esse debo, quia illud esset corpus sine spiritu et umbra sine veritate; praecipue itaque procurare debo internos virtutum actus, qui illi dent vitam, quales sunt: fides magnitudinum Dei cum humilitate et mearum abjectionum recognitione, spes divinarum promissionum cum oratione et petitione earum, amor Dei cum obedientia et erga sanctam ipsius voluntatem subjectione actibusque devotionis, laudis et orationis gratiarum. Hoc modo adoratur Deus, sicut ipse desiderat adorari; *nam et Pater tales quaerit, qui adorent eum.*

O Pater misericordiarum, in ejus manu est, invenire, quod quaeris, et facere, quod desideras: effice, ut multi te spiritu et voluntate adorent, quo modo tu vis adorari. Et quandoquidem eam mihi felicitatem concessisti, ut viverem in lege gratiae: concede etiam, ut te adorem non in uno tantum loco, sed ubique; nec tantum corpore, sed etiam spiritu; non externis tantum signis, sed veritate, sequens te, qui es *via, veritas et vita*¹, cui sit honor et gloria in aeternum. Amen.

Preceatio.

PUNCTUM V.

Consideranda hic est admiranda Samaritanae hujus conversio et mutatio, quae, ut erat rudis in rebus Dei, non est assecuta altitudinem doctrinae Christi; et ideo dixit: *Scio, quia Messias venit (qui dicitur Christus); cum ergo vener itille, nobis annuntiabit omnia.* Dicit ei Jesus: *Ego sum, qui loquor tecum*². In quibus verbis perpendenda in primis est infinita Christi charitas, qui veritatem adeo altam et tanti momenti tam

Conversio
mulieris
opus omni-
potentiae
et charitatis:

¹ Joan. 14, 6.   ² ib. 4, 25.

aperte voluerit mulieri illi peccatrici, quamvis sincerae, revelare, quam tamen Scribis et Pharisaeis occultaverat aut certe per ambages et parabolas tantum in poenam superbiae eorum insinuaverat. Sed non minus tamen suavissima ejus omnipotentia elucet in mirabilibus illis, quae in ea muliere operatus est virtute illius verbi: *Ego sum, qui loquor tecum*¹. Quo in primis ejus intellectum vera fide illustravit, ut cognosceret, quis esset, qui cum illa loquebatur, ut crederet, eum esse Messiam; et simul locutus est illi ad cor, ita illud emolliendo, ut praeteritam suam vitam detestaretur. Praeterea dedit illi vivam gratiae suae aquam, quam illa petiverat, implens, quod promiserat, quum dixit: *Tu forsitan petiisses ab eo, et ille dedisset tibi aquam vivam*. Tertio adeo replevit illam interno gaudio, ut oblita corporalis aquae, ad quam hauriendam venerat, et *hydria* ad fontem *relicta*, abierit festinanter *in civitatem*², ut Christi notitiam suis concivibus afferret, et accederent ad fruendum eo, quo ipsa fructa fuerat. In quo apparet, quantus sit fervor animae, quam Deus tangit, ut, quaecunque habet prae manibus, abjiciat, ut liberasset et expedita ad ea praestanda, quae divini sunt obsequii, sicut ipsi Apostoli fecerunt. Quarto dedit illi perfectam humilitatem, qua non recusavit se ipsam infamare, ut Christum honoraret, manifeste protestans, quod secreta male actae vitae suae illi Christus aperuisset, ut propterea illum tamquam Prophetam acciperent, exemplum nobis praebens Christum praedicandi, ut Apostolus ait, *per infamiam et bonam famam*³. Quinto magnam ei prudentiam tribuit et aquam vivam sapientiae circa modum ipsum Christum praedicandi. Neque enim dixit: Mihi credite, quia vidi Prophetam, qui dubio procul est Mes-

Quantis
virtutibus
Christus
eam subito
ornaverit.

¹ Joan. 4, 26.   ² ib. 4, 27.   ³ 2 Cor. 6, 8.

sias; sed muliebris suae imbecillitatis conscientia, propter quam non existimabat, se dignam esse, cui fides adhiberetur, solum dicebat¹: *Venite et vos ipsi videte.* Et quamvis adjecit: *Numquid ipse est Christus?* non id dubitando dixit, sed optando modeste, ut ipsi, venientes et videntes, idem crederent, confidens, quod Christus esset illos docturus, sicut ipsam docuerat. *Sexto* denique tantum spiritum et fervorem in verbis communicavit, ut multi *exirent de civitate et venirent ad Jesum* et crederent in eum². O divitiae divinae gratiae! *O mutatio dexteræ Excelsi!*³ Quis alius praeter te, Deus meus, potuisset tam cito mulieris hujus cor immutare et in ea ac per eam tot admiranda operari? Erubesco meam tepiditatem, quando advero magnae hujus peccataricis fervorem. Illustrame, Domine, immuta et accende, sicut hanc Samaranam, ut tibi serviam et magnalia tua ita praedicem, ut fiam dignum instrumentum tuae gloriae. Amen.

PUNCTUM VI.

Considerandum sexto est, quid discipulis cum Christo Domino in hac occasione evenerit. Nam quum in civitatem abiissent, ut cibos emerent, ve- nientes ex civitate mirabantur, quod cum muliere lo- queretur⁴, judicantes, ex magna humilitate magistrum suum cum illa miscuisse sermones, statuentes tamen, eum more suo egisse de rebus coelestibus. Ego tamen, Redemptor mi, etsi humilitatem tuam vehementer admirer, laudo tamen etiam charitatem, qui adeo sollicite ovem unam perditam quaeris, quamvis totius gregis vilissimam, familiariter cum ea agens, quo ex statu peccati illam extrahas. Adjuva, Domine, me tua gratia, ut et ego totum me applicem ad lucran-

In
discipulorum
redita
perpendam:

1. corum ad-
mirationem
et erga Ch.
reverentiam;

¹ Joan. 4, 29.   ² ib. 4, 30. 39.   ³ Ps. 76, 11.

⁴ Joan. 4, 27.

dum tibi tam parvum quam magnum, siquidem aequa utriusque salutem desideras.

Mirati sunt etiam discipuli, videntes cum solum cum muliere loquentem, quod in ipso erat valde rarum; nihil tamen illi dixerunt, quia, quaecunque magister illorum faciebat, in veneratione habebant, nunquam male judicantes, quidquid ille faceret. Ex quo discent Superiores caute agere in hujusmodi colloquiis familiaribus, nisi raro et gravi necessitate urgente; subditi etiam exemplum accipient ad non temere judicandum nec male suspicandum de majorum suorum dietis et factis, quos debent ut sanctos venerari, juxta illud Psalmi: *Nolite tangere Christos meos, et in prophetis meis nolite malignari*¹.

Interea rogabant eum discipuli, dicentes: *Rabbi, manduca*. Respondit: *Ego cibum habeo manducare, quem vos nescitis . . . ; meus enim cibus est, ut faciam voluntatem ejus, qui misit me, ut perficiam opus ejus*².

In his verbis aperuit ipse Christus magnam, quam de Patris sui voluntate exsequenda haberet, aestimationem (quae voluntas erat, ut animae ad ipsum converterentur), siquidem defatigatus et esuriens nec comedere vult nec cibum gustare, potius dicens, cibum suum esse, voluntatem illam Patris exsequi, idque non quomodocunque, sed magna perfectione et integritate. Quamyis enim eam voluntatem exsequi care illi constaret, felque et acetum esset illi gustandum, omnia tamen levia dulciaque reputabat, quod ea esset ejus voluntas, quem ipse tantopere diligebat. O dulcis Jesu! fac me cibum meum existimare, ut tuam, non meam exsequar voluntatem, perfecte faciens opus, quod mihi injungis, et tanta fame cibum hunc animae manducans, ut cibi corporis me faciat obliisci.

2. Chi zelum gloriae div.

¹ Ps. 104, 15.   ² Joan. 4, 31—34.

Hinc etiam sanctum concipiam timorem, ne mihi dicat Christus: ego cibum manduco, quem tu nescis; talem, inquam, cibum, quem tu non probas, quia tibi non arridet; et ideo non comedis, sicut ego comedo. Si enim ego sim inobediens legi Dei, ejus inspiratio-nibus et Superiorum meorum praeceptis, non agnoscō cibum, quem comedit Christus, et porro nec vita Christi vivam; nemo enim potest unitus esse Christo, nisi cibum eum comedat, quem ipse comedit.

Perpendam *denique*, mox pervenisse Samaritanos ad Christum, qui magna illos charitate et humanitate exceptit et praedicavit regnum Dei; mansitque apud illos duos dies, ubi spirituali hoc cibo famem suam et appetitum satiavit, quia multi crediderunt in eum tanta certitudine, ut, nullo conspecto ejus miraculo, divinis tantum ejus sermonibus ad credendum con-vincerentur. *Et mulieri dicebant:* *Quia jam non propter tuam loqueland credimus; ipsi enim audivimus, et scimus, quia hic est vere Salvator mundi*¹, non Judaeo-rum tantum, sed etiam gentilium; et hoc scimus, quia ejus sufficientia testimonia habemus. O coelestis magister, qui per tuam Ecclesiam, hac fervente Sa-maritana significatam, nobis aperis, quisnam sis: id-ipsum etiam nobis intra cor nostrum dignare per te ipsum aperire. Mane nobiscum integros duos dies, duo illa charitatis praecepta exacte nos docens, ut, illa exacte servantes, perveniamus ad videndum clare, quod tu sis noster Deus et Salvator, cui sit honor et gloria in omnia saecula. Amen.

conver-sio-nem Samu-ritanorum.

---

¹ Joan. 4, 42.

MEDITATIO XXVII.

**De muliere adultera, quam a suis accusatoribus
Christus liberans ejus etiam peccata dimisit.**

PUNCTUM I.

Cum Jesus in templo sedens populum doceret, adducunt *Scribae et Pharisei mulierem in adulterio deprehensam . . . , et dixerunt ei: Magister, haec mulier modo deprehensa est in adulterio; in lege autem Moyses mandavit nobis hujusmodi lapidare, tu ergo quid dicis? Hoc autem dicebant, tentantes eum, ut possent accusare eum*¹.

Perpendenda hic *primum* est Christi Domini nostri mansuetudo circa familiaritatem cum peccatoribus et magna ejus misericordia in eorum peccatis condonandis, siquidem ipsimet ejus hostes, a daemone instigati, ex ea laqueum facere constituerunt, ut ipsum hac occasione tentarent, constituentes illum adulterae hujus judicem, existimantes, illum misericordia sua illius peccatum remissurum, etiamsi propterea Moysis legem aut conculcare aut corrigere aut mutare opus esset, ut occasionem hinc arriperent illum accusandi tamquam Moysi et ejus legi adversantem, aut, si juxta legem adulteram condemnaret, proclaimarent ipsi, non esse eum adeo misericordem, sicut prae se ferebat. Ex quo gaudium hauriam, quod mitem adeo et misericordem Salvatorem et magistrum habeam, ac dicam: Exsulto, Salvator mi, de tanta ista tua mansuetudine et misericordia, ex qua cupio laqueum fabricare, non ad tentandum te, sicut Pharisei, sed ad trahendum te ad cor meum, quo mei commiseratione tactus plurima mea graviaque peccata remittas.

Christi
misericordia
in pecca-
tores.

¹ Joan. 8, 3—6.

Perpendenda secundo est satanae et ejus ministrorum astutia in tentandis justis parandisque eis laqueis in ea maxime virtute, in qua illi excellunt, ut ad vitium contrarium per excessum eos pertrahant efficiantque, ut legem Dei pallio et praetextu illius virtutis conculcent. Nam valde misericordem impellunt, ut praetextu misericordiae transgrediatur leges justitiae; et valde zelantem urgent, ut sub specie zeli ultionem quaerat contra leges mansuetudinis. Quare necesse est scire, virtutes omnes ita conjungere, ut, dum aliam exercemus, aliarum jaeturam non faciamus, sed Christum Dominum nostrum imitemur, de quo ait Psalmista: *Propter veritatem et mansuetudinem et justitiam; et deducet te mirabiliter dextera tua*¹; et iterum: *Misericordia et veritas obviaverunt sibi; justitia et pax osculatae sunt*².

O sapientissime magister! doce me ea dexteritate catenam ex virtutibus construere, ut, perfecte unisatisfaciens, nullius perfectioni aliquid desit; *introduc me in cellam tuorum vinorum et ordina in me charitatem*³, ut ita unius virtutis affectus hauriam, ut non turbent meum judicium in aliarum detrimentum.

PUNCTUM II.

*Jesus autem, inclinans se deorsum, digito scribebat in terra*⁴.

Perpendenda hic sunt facti hujus causae et hujus scripturae mysteria. *Primum* inclinavit se Christus Dominus, ut scriberet in terra instar hominis cogitabundi, ut ostenderet, se quaestionem illam non tanti facere, eo quod tunc temporis ad ipsum non spectaret, in exteriori judicio hujusmodi causarum judicem agere, nec se velle illis admiscere, sicut eidam petenti ab

Astutia
diaboli
impellendi
justos ad
excessum,

¹ Ps. 44, 5.   ² Ps. 84, 11.   ³ Cf. Cant. 2, 4.   ⁴ Joan. 8, 6.

Ch. scribens
in terram
docet:
1. se nolle
terrenis
negotitis
occupari;

ipso Christo: *Magister, dic fratri meo, ut dividat mecum haereditatem, respondit: homo, quis me constituit judicem aut divisorem super vos?*¹ ut nos doceret id, quod Apostolus postea dixit: *Nemo militans Deo implicat se negotiis saecularibus*², quae illum ratione officii alicujus non concernunt.

2. condemnationem non esse properandum;

*Deinde videns Christus, quanta furia illi venissent vellentque, statim in momento pauperem illam mulierem condemnari, ipse moram potius trahens in terra coepit scribere, ut illi intelligerent, in negotiis gravibus, et praecipue, ubi de honore et vita proximi agitur, non esse properandum aut praecipitandum, sed mature ac tranquille de iis cogitandum scribendo, legendo et exacte cognoscendo, quae ad rem pertinent. Facile enim homines, dum de factis proximorum judicant, decipiuntur; propterea enim Abrahamo dixit Deus³: *Clamor Sodomorum et Gomorrhaeorum multiplicatus est, et peccatum eorum aggravatum est nimis; descendam et videobo, utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint, an non est ita, ut sciam.* Hoc exemplo utar, ne aliquid temere judicem, quamvis alii rem certam mihi esse narrent, donec plene rei veritatem agnoscam.*

3. se esse Deum, qui legem Mos. scripsit.

*Tertio digito scribebat in terra, ut revocaret illis in memoriam, eundem se Deum esse, qui digito suo in lapideis tabulis Moysis legem scripsisset, ac porro scire se et novisse omnes, qui illam pertinaciter violabant. Ac propterea, ut Jeremias⁴ ait, *recedentes a te in terra scribentur, quoniam dereliquerunt veniam aquarum viventium, Dominum, et gratiam ejus.* Et porro ipse illos in terra sribet, siquidem accusantes mulierem, quod legem transgressa esset, ipsi etiam in modo eam accusandi et in perversa intentione,*

¹ Luc. 12, 13, 14.   ² 2 Tim. 2, 4.

³ Gen. 18, 20, 21.   ⁴ Jer. 17, 13.

quam habebant, eandem legem transgrediebantur. O judex justissime, qui scrutaris hominum corda: scribe in meo sanctam tuam legem digito tuo, ita ut integre eam exsequar, ne cum damnatis in terra, sed cum electis scribar in *coelo*¹.

Denique licet ratiocinari, non de iis, quae Christus Dominus scripsit, siquidem nec Evangelista ea expressit, nec sciri possunt, sed de iis, quae fas est credere ipsum apposite ad praesentem occasionem scripsisse, sicut de hypocrita dixit: *Quid vides festucam in oculo fratris tui, et trabem in oculo tuo non vides?*² Aut scribebat forte ipsorum accusatorum peccata, propter quae digni erant, qui in terra scriberentur. Sed illi ita passione sua erant excaecati adeoque accusationi mulieris immersi, quo sui voti compotes fierent, ut non adverterent scripturam; si enim advertissent, forte fuissent conturbati, sicut *rex Baltassar*, quando aspexit articulos manus, scribentis contra candelabrum parietis aulae regiae³ sententiam ejus damnationis. O magister coelestis, clarifica oculos animae meae, ut trabes meorum peccatorum videam, ne temere me alienis immisceam; excita spiritum meum, ut ita *amaritudines* et minas, *quas contra me scribis*⁴, intelligam in hac vita, ut me emendem et consequar aeternam. Amen.

Conjecter,
quid Ch.
scripserit
et fructum
inde capiam.

PUNCTUM III.

Cum Scribae et Pharisei perseverarent interrogantes eum, erexit se et dixit eis: *qui sine peccato est vestrum, primus in illam lapidem mittat.* Et iterum se inclinans scribebat in terra. Audientes autem unus post unum exhibant, incipientes a senioribus⁵.

¹ Luc. 10, 20.   ² Matth. 7, 3.   ³ Cf. Dan. 5, 3—5.

⁴ Cf. Job 13, 26.   ⁵ Joan. 8, 7—9.

In responsione

Ch. perpendam:

1. Ejus

prudentiam:

Hic *primum* considera prudentiam et integritatem Christi Domini nostri in hac responsione; nam, nihil contra legem faciens nec mulierem condemnans, accusatores ejus valde confudit, idque magna rectitudine, quod significat ipsa elevatio et erectio, ut rectus stans sententiam pronuntiaret. Simile quid respondit, quando interrogatus, *num liceret censum dare Caesari, an non?* respondit: *Reddite, quae sunt Caesaris, Caesari, et quae sunt Dei, Deo*¹. Ex quo eliciam affectus gaudii ob coelestem hanc Christi Domini nostri prudentiam, petens, eam hujus virtutis partem mihi concedi, quae sollertia appellatur, qua me a satanae astutiis defendam et hominum calumnias evadam.

2. quomodo

Pharisaeis

in memoriam

ducatur

peccata

propria,

Deinde considerabo, Christum Dominum nostrum hac sua sententia memorias accusatorum permovisse, ut peccatorum, quorum erant obliti, recordarentur, ut, ea videntes et propriae conscientiae accusationem sentientes, desisterent mulierem illam accusare. Decet siquidem, eum, qui alterum accusare et condemnare velit, non esse earundem culparum aut majorum reum, de quibus alium accusat; item ut omnes discant, peccatoribus compati, siquidem et ipsi sunt peccatores sicut illi. Et facile in idem peccatum ruere ego possum, in quod meus proximus ruit; et non est aequum, me murmurationum lapides, calumnias et ignominias, in alium jacere, qui nolle, similes alium jacere contra me.

Tertio perpendam, Christum Dominum nostrum secundo se, ut in terra scriberet, inclinasse, ut locum illis relinqueret faciendi, quod debebant, propriae conscientiae manibus illos tradens, ut ab illa sententiam propriam audirent.

Verum infelices illi, etsi culpas suas conscientia teste agnoverunt et propterea erubuerunt, illas tamen

3. iisque
moram det
ad resipi-
scendum;

coram Christo confiteri et veniam de illis petere re-
cusarunt et pudefacti statim ex ejus conspectu se
subduxerunt, ut hinc appareat, quam sit atrox pro-
priae conscientiae cruciatus, et quantopere horreat
esse coram supremo judice. Ex quo etiam discriminem
licet advertere inter varios peccatores; quidam enim
valde in suo peccato obstinati, etsi illud agnoscant et
propterea erubescant, non tamen illud confitentur, sed
ipsum Deum fugiunt et ab eo similiter se abscondere
quaerunt ut Adam et uxor ejus, quando post peccatum
*absconderunt se a facie Domini*¹. Alii vero peccatores,
inspiratione divina moti, peccata sua agnoscentes ad
ipsum potius Deum accedunt et confitentes sua pec-
cata *Deum sibi propitium esse*² petunt.

O Pater benignissime et judex juste, quamvis
culpas meas agnosco, nolo tamen a tuo conspectu
me subducere, sicut hi terreni Adami filii, patrem
suum imitantes, fecerunt; potius quia peccatorem me
agnosco, in tuo conspectu sicut aegrotus coram medico
compareo, aperiens cum meo pudore culpas meas,
ut integrum earum veniam concedere mihi digneris.

Quarto attendam, etiamsi infelices illi Pharisei
communibus votis et animis contra Christum venis-
sent, non tamen se ita conjunctos subduxisse, *sed*
unum post unum, quia adeo unusquisque de propriis
peccatis erubescet, ut, nulla alterius habita ratione,
illum relinqueret ac discederet. Inceperunt autem a
senioribus; ut enim illi sceleratores erant, ita in iis-
dem profundiorem locum invenit iniquitas et confusio
de ea, ut propterea citius se subducere festinarent.
Ex quo discam, quanta futura sit confusio in hora
mortis meae et judicii, et quam parum juvare et con-
solari me poterunt illi, quos habui peccati mei com-
plices. Hac ergo consideratione diligentius in poste-

4. *quomodo illi singillatim recesserint.*

¹ Gen. 3, 8.   ² Cf. Lue. 18, 13.

rum attendam negotio salutis meae, evitans quamcunque malam societatem, ut me Christo Domino nostro conjungam, a quo tam temporale, quam aeternum meum remedium dependet.

PUNCTUM IV.

Erigens autem se Jesus dixit ei: Mulier, ubi sunt, qui te accusabant? nemo te condemnavit? Quae dixit: Nemo, Domine. Dixit autem Jesus: Nec ego te condemnabo; vade, et jam amplius noli peccare¹.

Hic perpendam primum, bis Christum Dominum se erexisse e loco, ubi scribebat, semel, ut Phariseos aspiciens ex justitia confunderet, iterum vero, ut aspiceret mulierem et illam ex misericordia liberaret. Ut enim ait David²: *oculi Domini super justos sive contritos peccatores, et aures ejus in preces eorum, ut illis ignoscat; vultus autem Domini super facientes mala sive rebelles peccatores, ut perdat de terra memoriam eorum.* Item³: *allevat Dominus omnes, qui corruunt, et erigit omnes elisos, qui erigi cupiunt; omnes vero peccatores, qui in peccatis suis haerere volunt, disperdet.* Et in utroque est ipse rectus, justus ac sanctus. Sed postquam Phariseos aspicerat, iterum se inclinavit, ne eos videret, tamquam indigni essent, quos ipse aspiceret, et qui se ipsos ejus praesentiae subtraherent, quia ea essent indigni; hanc vero mulierem aspexit ex misericordia et dimisit cum bona gratia, quia contrita et humiliata erat. O duleissime Jesu, aspice in me oculis misericordiae nec illos unquam avertas, siquidem ex benigno tuo aspectu provenit, ut ego a te nunquam recedam.

Deinde considerabo, qua ratione mulier illa, liberatam se a suis accusatoribus videns et solam ante

1. Quam diverse Ch.
agit cum
Phariseis
et cum
muliere.

2. Quam
plenam
exerceat mi-
sericordiam.

¹ Joan. 8, 10. 11.   ² Ps. 33, 16. 17.   ³ Ps. 144, 14. 20.

Christum Dominum, graviter de suo peccato compuncta fuerit, erubescens valde, quod illud admisisset, sententiamque Domini, in cuius praesentia erat constituta, exspectans. Sed idem Dominus consolatus est illam, dicens: *Ubi sunt, qui te accusabant? nemo te condemnavit?* ac si diceret: hoc a me beneficium acceptisti, ut accusatores tui recedentes liberam dimitterent, et quandoquidem illi non te condemnarunt, non ego ero severior illis, ideoque nec ego te condemnabo, quia non veni condemnare peccatores, sed illos salvare; ideoque *vade in pace*. Quibus verbis non solum eam a temporali morte, sed etiam ab aeterna, omnia illi peccata condonans, liberavit, quia opera Christi Domini fuerunt plena et perfecta. Quare dicens, se eam nolle condemnare, significare voluit, nec temporali nec aeterna poena illam condemnare, sed ab illa causa, propter quam erat utramque promerita, illam absolvere.

O dulcissime et benignissime Jesu, protectio et refugium peccatorum! quid tibi retribuam, Domine, pro tanto amore et sollicitudine, quam erga me habes? *Quis audebit me accusare aut condemnare, si tu me justificas*¹ et liberum pronuncias? Cur non tuae misericordiae fidam, qui in tua praesentia omnem miseriariam meam dissolvis? *Redime me a calumniis hominum*² et ab accusationibus inimicorum meorum donando mihi liberaliter culpam, ne locum habeat condemnatio ad poenam. Et siquidem tua misericordia est adeo copiosa, nunquam a laudibus tuis desistam, nec me a tuo servitio propter illam subtraham.

Perpendam *ultimo* postremum illud Christi verbum: *noli amplius peccare*; ac si illi diceret: quandoquidem ab hoc te periculo liberavi, non intelligas, id factum esse, ut in posterum ea carnis libertate vivas, qua

Precatio
et fiducia.

a. Mulioris
admonitio
et con-
firmatio.

¹ Cf. Rom. 8, 33.

² Ps. 118, 134.

hactenus, sed ut temperatam, mundam et castam in posterum vitam ducas, non rediens ad antiqua peccata. Est autem fas credere, sicut accusatores non amplius sunt ausi, contra illam agere, Christo Domino ita statuente, ita illam nunquam ad antiqua peccata rediisse, sed in Dei servitio perseverasse, non tam poenae formidine, quam ejus amore, a quo tantum beneficium se accepisse agnoscebat. Cui sit honor et gloria in aeternum. Amen.

MEDITATIO XXVIII.

De Zachaei, publicanorum principis, conversione.

PUNCTUM I.

*Ingressus Jesus perambulabat Jericho. Et ecce vir, nomine Zachaeus, et hic princeps erat publicanorum, et ipse dives. Et quaerebat videre Jesum, quis esset; et non poterat prae turba, quia statura pusillus erat. Et praecurrens ascendit in arborem sycomorum, ut videret eum, quia inde erat transiturus*¹.

Hic considerandum est initium conversionis hujus hominis divitis et potentis inter suos, qui tamen insignis erat peccator valdeque cupidus et primus ac principalis inter publicanos, qui in populo illo Hebraeo magni peccatores habebantur. Initium ergo conversionis ejus fuit desiderium quoddam a Deo immissum videndi et cognoscendi Jesum, eique persuasum erat, hunc solum aspectum profectum sibi allaturum. Nec fraudatus est spe sua, quia initium nostrae salutis est, viva fide Christum videre illumque eo modo cognoscere, quo ille vixit in hoc mundo, per Jericho ad-

In Zachaeo
expendam:
1. initium
conversionis,
desiderium
ex gratia
conceptum;

¹ Lue. 19, 1—4.

umbrato, aspicientes illum pauperem, mitem, humilem ac pro nobis crucifixum, cuius aspectus nos movet ad peccata nostra et cupiditates abjicienda. O bone Jesu, da mihi desiderium efficax te hac ratione aspiciendi; nam si, *quicunque a veris serpentibus percussus aeneum serpentem aspiceret, sanabatur*¹: multo efficacius, si te verum Deum et hominem, imagine peccatoris in cruce pendentem, aspexero, ab omnibus meis peccatis liberabor.

Deinde perpendendum est, quam fuerit efficax desiderium illud Zachaei, et quantam, ut illud expleret, diligentiam adhibuerit, nullam ducens rationem honoris hujus mundi nec curans, quid de illo homines dicerent, quum divitem ipsum ac inter suos principalem currentem viderent tamquam puerum et arborem postea condescendentem; ubi est verisimile, quod transeuntes illum irriserint, praecipue quum statura pusillum adverterent. Ex quo exemplo discam in primis², quando bonum aliquod desiderium mihi Deus inspiraverit, conculeandum esse mundi honorem, ut illud pro salute mea exsequar, et, sicut Zachaeus fecit, condescendam esse sycomorum sive ficum stultam, ut delicias hujus mundi, divitias et honores calcem, amplectar vero, quae ipse judicat stulta, qualis est crux Christi. O bone Jesu! qui mei causa crucis arborem condescendi, ubi despactus et derisus ab hominibus fuisti: concede mihi, ut et ego eandem condescendam arborem, quae *iis, qui salvi fiunt, est virtus Dei et sapientia, pereuntibus autem et mundi hujus est stultitia*³; certus enim sum, si eam spiritu condescendero, te oculos in me misericordiae sicut in Zachaeum conjecturum.

2. quam perfecte Zach. gratiam sequatur.

¹ Cf. Num. 21, 9.

² S. Greg. M. Moral. I. 27. c. ult. n. 79.

³ Cf. 1 Cor. 1, 18.

PUNCTUM II.

Et cum venisset ad locum, suspiciens Jesus vidi illum et dixit ad eum: Zachaeo, festinans descende, quia hodie in domo tua oportet me manere¹.

Perpendenda hic est infinita Christi Domini charitas et misericordia, quae in hoc opere eluxit, dum publicani illius desideriis adeo abunde satisfecit, ut non solum permiserit, se ab illo videri, sed etiam ad illum se invitarit, quod cum nullo alio eum fecisse legimus. Unumquodque horum verborum proprium habet mysterium expendendum.

Primum proprio eum nomine Zachaeum compellat, ut ostenderet, se eum, etiam nunquam antea visum, bene tamen novisse ejusque nomen tenere, et scriptum illud esse in libro vitae. Optabat etiam, vacuum illud implere, quod in illo nomine continebatur. *Zachaeus* enim significat *purum* vel *justificatum*, quod propterea nomen falso prius usurpabat, eo quod impurus esset, injustus et sordidus; sed ad primam Christi Domini compellationem coepit purificari, ut justus esset ac purus.

Dixit deinde: festinans descende, ut ostenderet magnam propensionem, quam ad ejus justificationem perficiendam habebat, nec velle se punctum temporis et occasionem illum justificandi, quae occurrebat, negligeret, sed priusquam fervens illud desiderium frigesceret, velle illud explere, docens hoc facto eos, qui in animarum conversionem incumbunt, quamprimum illas a Deo impelli vident, festinare et urgere, ut concepta proposita opere exsequantur, priusquam aut ventis tentationum concrescant, aut persecutionis aestu marcescant. Et propter eandem causam vult Christus Dominus, ut, quae ipse inspirat desideria,

Chi verba
charitate
plena
expendam
singula:

1. nomine
suo Zach.
appellat,

2. festinat
benefacere,

sine mora et magno fervore exsequi curem; et si in alto loco sum constitutus, descendam et me humiliem; si haereo, ut pergam velociter ad explendum, quod ipse praecipit. O Salvator mi, qui nomen illud tibi accepisti *Accelera*¹: festina, quaeso, me justificare ac omnes peccatores, quos tua inspiratione tetigisti, tanta nos efficacitate permovens, ut mox copiosam gratiam obtineamus. Amen.

Tertio dixit: Hodie in domo tua oportet me manere. Non ait: eras, aut: alio die, sed: *hodie*. Non enim placet illi, si bona proposita in diem sequentem reji-
3. vult
statim
perfici bona
proposita,ciantur, quando possunt *hodie* expediri, quia hodierna dies est securior, crastina incerta; et ideo vult, *hodie* cum festinatione et fervore nos agere de ipso recipiendo hospitio, quia forte *cras* vellemus et non poterimus, aut certe praeteribit ipse nosque relinquet in altis, quia oblatam occasionem illum habendi negleximus. Quare, anima mea, *hodie si vocem Domini audieris, noli obdurare cor tuum*²; qui enim *hodie* te vocat, forte *eras* non vocabit, et si *hodie*, quum se offert, ut hospes sit in domo tua, tu hospitio non recipis, forte, quando tu illum vocaveris et invitabis, ille non veniet.

Sed piae omnibus valde est dulce illud verbum „*oportet*“, quasi ipsius Christi Domini intersit omnino manere in domo Zachaei. O dulcissime Jesu! multo magis Zachaei, quam tua refert. Nam tu noster es Deus et *bonorum nostrorum non indiges*³; et si quis hospitium tibi deneget, invenies mille, qui in suo te libenter excipient, Zachaeo autem, si tu desis, omne defuerit bonum. Cur igitur dicas: *oportet me in domo tua manere?* Vere amor, Deus meus, quo nos prosequeris, in causa est, ut dicas, tua referre, quod maxime interest nostra; accipis enim nostra bona et

4. urget,
quasi
ipsius Chi
interesset,

¹ Cf. Is. 8, 3.

² Cf. Ps. 94, 8.

³ Cf. Ps. 15, 2.

mala, ac si essent tua. Et quandoquidem ita est, quod oportet, te in domo mea esse, o Domine, ingredere eam, quia plurimum mea refert, ut tu eam ingrediaris; et hoc ipsum tu accipis, quasi tua intersit.

5. nec
transeunter
tantum vult
agere.

*Denique ait: oportet me manere, hoc est, ex instituto in ea esse, donec opus perficiam, quod intendo. Quod enim tanti momenti est, non obiter, sed ex instituto et quasi sedendo id efficit Christus. Et quamvis venire festinet, non tamen festinat exire, nisi ab anima, quae illum exceptit, excludatur. O Fili Patris aeterni, cum quo simul ad animam *venis et mansionem apud eam facis*¹: veni, Domine, ad meam et mane in ea constanter, ita ut nunquam tu eam deseras, nec illa in eam deveniat insaniam, ut a se te repellat. Amen.*

PUNCTUM III.

Et festinans Zachaeus descendit et exceptit illum gaudens. Et cum viderent omnes, murmurabant, dicentes, quod ad hominem peccatorem divertisset².

Hic *primum* considerabo obedientiam Zachaei expeditam et cum gaudio, ut expleret, quae dixerat Christus. Prius indignum se judicabat, qui talem hospitem invitaret, nec ausus est id petere, contentus, si vel illum videre liceret; at quum ejus expertus esset modestiam et affabilitatem audissetque adeo dulcia verba, quae illi dixit, statim plenus gaudio, omni timore rejecto, illi paruit eumque exceptit hospitio. Hinc discam, prompte et cum gaudio voici Dei obedire, quando ille *stat*, ut ipse ait, *ad ostium animae meae et pulsat*, cupiens, *ad illam intrare et coenare cum illa*³. Si enim moras traxero, eveniet mihi, quod sponsae, quae postquam moras traxerat

1. Perpendam
obedientiam
et gaudium
Zachaei;

¹ Cf. Joan. 14, 23.   ² Luc. 19, 6. 7.   ³ Cf. Apoc. 3, 20.

in aperiendo *pulsanti sponso*, quando tandem surrexit,
*ut illi aperiret, jam ille declinaverat et transierat*¹.

Deinde ignorantiam et malitiam perpendam eorum, <sup>2. aliorum
ignorantiam et malitiam</sup> qui de hoc Christi facto murmurabant, quia temere judicantes ut imprudentem eum et parum circumspectum condemnabant, *quod ad hominem peccatorem divertisset*, quia ignari et superbi murmuratores finem ignorabant, ob quem id fecisset, et indignum Christo judicabant, quod maxime ipsius erat officii. Non est siquidem res indigna medico, ut domum accedat aegroti ipsumque visitet ac sanitati reddat. *Omnes autem murmurabant*, quia, quum incipit aliquis murmurationem, statim se ad alios diffundit et omnes inficit imperfectos. At Christus Dominus noster, quamvis hasce murmurations audiret et alias ex causa simili contra se fuisse murmuratum sciret, nihil tamen illas duxit nec propterea a familiari cum peccatoribus conversatione abstinuit, quo illos lucraretur; potius dixit, *non esse opus valentibus medico, sed male habentibus*². O medice supreme, qui e coelo venisti, non ut justos, sed ut peccatores ad poenitentiam, qua indigebant, vocares: *veni, visitare animam meam, quae male habet, ut gratia tua illam restituas sanitati.*

^a Cho tamen neglectum.

PUNCTUM IV.

*Stans autem Zachaeus dixit ad Dominum: Ecce di-midium bonorum meorum, Domine, do pauperibus, et si quid aliquem defraudavi, redde quadruplum*³.

Considerabo hic *primum*, quam fuerit perfecta publicani hujus conversio, perpendens, Christum Dominum nostrum sive ante, sive post convivium locutum fuisse cum illo suaviterque et iis rationibus vitae mutationem persuasisse, ut cor ejus depraedatus in

Perfectam
conversio-
nem Zach.
considerabo,
maxime:

¹ Cf. Cant. 5, 5. 6.   ² Matth. 9, 12.   ³ Luc. 19, 8.

aliud omnino transmutaret. Quo exemplo nos docet, qua ratione nobis sit cum peccatoribus agendum in hujusmodi occasionibus, ut, corporis cibis ab eis acceptis, animae cibum ad salutem necessarium eisdem praebeamus.

Considerabo *deinde* firma illa et adeo efficacia Zachaei proposita, ut factum putaret, quod facturum se statuebat. Non enim ait: dabo, et: reddam, sed: *do*, et: *reddo*; et reipsa rem exsecutus eam adeo certam reddit, ac si facta tunc esset. Cui simile illud est Davidis: *In matutino interficiebam omnes peccatores terrae*¹. Adeo enim firmiter id facere statuebat, ut jam pro facto reputaret. Simili ergo animi firmitate vitae meae emendationem proponam, divina ad id gratia adsistente, ita ut statim renovationi ejus manum admoveam, dicens cum Psalmista²: *Nunc coepi*; cui mox adjecit: *haec mutatio dexteræ Excelsi*. Nam si vere et ex deliberato animo dixero: nunc volo incipere; statim sequetur cordis mutatio, accedente manu omnipotentiae Dei, ut gratia sua faveat juvetque.

Sed eadem animi firmitas adhuc pluris aestimanda est, quod fuerit in materia non qualieunque, sed difficili admodum, nec tali, quae ipsum tota ad exsequendum obligaret, sed etiam quam ex solo consilio et sua sponte, quum alias non teneretur, facere decreverat. Nam quum praedives esset valdeque suis addictus divitiis, quarum aliquam partem (quae ipsius erat aviditas habendi) illicite acquisiverat, extemplo tamen, facultates omnes in duas aequales partes dividens, alteram omnino pauperibus elargitur pro suis peccatis, ex altera vero ita solvere statuit, quidquid ex justitia debebat, ut pro majori conscientiae suae tranquillitate quadruplum redderet, ac porro ex omnibus facultatibus, quas habebat, valde exigua illi pars

*idque
ultra obli-
gationem se
extendens;*

¹ Ps. 100, 8.   ² Ps. 76, 11.

superesset, et quasi omnibus renunciaret et se spoliaret, ut Christum Dominum perfecte sequeretur. O mundi Salvator, quam verum esse ostendis, licet sit *difficilius, divitem in regnum coelorum intrare, quam camelum per foramen acus*, id tamen esse *Deo possibile, quod hominibus est impossibile*¹. O quam possibile, imo quam facile et jucundum fuit huic diviti per gratiam tuam, subito se rebus omnibus spoliare, ut per angustam poenitentiae portam ingrederetur. Fac mihi, quaeso, per gratiam tuam possibile, quod imbecilli naturae meae alias est impossibile.

Ultimo considerabo, Zachaeum non inaniter, aut ut se ostentaret, hanc animi sui minutam rationem Christo reddidisse, sed ex animi demissione, quo ipsi Christo tum mentis suae illud decretum, si bonum esset, probaretur, tum ab eodem in rebus et actionibus suis dirigeretur, hoc nos exemplo instruens, confessariis nostris similem rationem eorum, quae facere decrevimus, esse reddendam, quo exactius securiusque in bonis procedamus et ipsi Deo nominatim eadem proponamus, dicentes: Deus meus, haec per tuam gratiam concepi proposita; si placet tibi, ea ut exequar, adjuva ad exsequendum. Siquidem qui opus incepit, eidem incumbit absolvere et ad perfectum deducere.

haec item
ejus erga
Ch. oblatio-
nem.

PUNCTUM V.

*Ait Jesus ad eum: quia hodie salus domui huic facta est, eo quod et ipse sit filius Abrahae. Venit enim Filius hominis, quaerere et salvum facere, quod perierat*².

In hac responsione est considerandum, ea Christum Perpendam:
Dominum Zachaei vota approbasse et sanctificasse
1. Chi bene-
non ipsum tantum, sed totam etiam familiam. Quum dicti-
onem.

¹ Cf. Matth. 19, 24. 26.

Luc. 19, 9. 10.

enim ipse sit vera salus, si in domum aliquam ingrediatur, totam salvat atque sanctificat, eam quasi propriam sibi faciens, quod hic per illius caput, qui Zachaeus erat, praestitit, ut boni exempli efficacem virtutem nobis proponeret. Nam, Zachaeo ad Deum converso, omnes famuli et domestici ac familia universa eum secuti sunt, et propterea forte dixit Christus: *Hodie salus domui huic facta est*, eo quod Zachaeus esset filius Abrahae, ejus fidei imitator et obedientiae et liberalitatis; et ideo tota domus et familia ipsum est imitata. Ex quo desideria concipiam, bonum omnibus praebendi exemplum; tali enim occasione uti consuevit Christus ad multos convertendos. Est tamen certum, praecipuam horum omnium eam fuisse causam, quam ipse Christus subjunxit, quod Filius hominis venerit quaerere et salvum facere, quod perierat, sicut meditat. 48. de ove perdita amplius expendetur.

2. Applicabo
haec mihi
in S. Commu-
nione,
scil.:

desiderium
Qui et meum,

Quidquid hactenus in hac historia est dictum, licet ad sacram Communionem in hunc modum applicare. *Primum* enim considerabo, sicut, Zachaeo vehementer desiderante, Christum Dominum hospitio recipere, sed ob propriam indignitatem id petere non audente, ejus desiderium redemptorem nostrum permovit, ut se ipsum ad illum invitaret, quia pluris ipse desideria facit, quam verba: ita me decere, *vehementia desideria* Christum Dominum in hoc Sacramento recipiendi concipere et exemplo Zachaei contendere, eundem prius fidei oculis videre, perpendentem, quanta bona in hoc mundo, quounque ingredieretur, perficeret, moxque sanctissimae crucis arborem conscientem alias mortificationes amplecti, quae eundem Dominum provocent, ut sibi complaceat ingredi animam meam.

praeparatio-
nem meam,

Et mox mihi effingam, eum dulcissima illa verba ad me dicere: *Festinans descendere, quia hodie in domo tua oportet me manere.* Perpendam igitur, ipsum, ante-

quam ad me ingredi velit, exigere, ut festinem, magno fervore domum meam priorem ingredi eamque praeparare, verrere et sacra confessione purgare ac virtutibus, ut tantum decent hospitem exornare, admirans simul, eundem tantum Dominum aperte protestari, quod *oporteat ipsum*, quasi ipsius referret, *in domo mea manere*, quum tam ego sim viliis et miserabilis. Ex quo eliciam, quamvis ipse in hoc Sacramento veniat, ut, me ad se invitans, gratiae suae dona mihi communicet, simul tamen eum velle a me sicut a Zachaeo invitari; convivium vero, quod a me exspectat et quo ipse valde delectatur, illud esse, ut inflammati amoris desideriis, animi gratitudine, laudibus et spirituali gaudio illi sim praesens, magna etiam spe concepta, quod, ipso veniente, sanitatem integrum et sanctitatem sim adepturus.

Demum plurima tanto Domino fideliter serviendi propensa ei offeram tam in rebus misericordiae, quam justitiae, nec solum in iis, quae ille praecepit, sed etiam quae consuluit; quidquid etiam habeo, et me ipsum eidem offeram, qui se ipsum adeo liberaliter mihi tradit. Et haec omnia desideria ei offerens supplex petam, ut ea probet. O dulcis Jesu! qui in hoc Sacramento ad pauperem domum meam venire dignaris, ut mansionem in ea facias: dic ei, quaeso, omnipotentia verbi tui: quia *hodie domui huic salus facta est*, ejusque familiam totam et facultates sanctifica, ut placeat tibi, in eadem in aeternum permanere. Amen.

proposita
offerenda.

MEDITATIO XXIX.

**De muliere Chananaea, cuius filiam Christus
a daemonio liberavit.**

PUNCTUM I.

Scedente Jesu in partes Tyri et Sidonis, ecce mulier Chananaea, a finibus illis egressa, clamavit, dicens ei: Miserere mei, Domine, fili David, filia mea male a daemonio vexatur¹.

Perpendendae hic sunt virtutes, quae in hujus mulieris oratione eluxerunt, ut eas, quod insigne valde fuerint, imitari studeamus.

Prima fuit magnae fidei et confidentiae. Ostendit enim, quam praeclare de Christo Domino sentiret, quem Dominum et Messiam confitebatur adeoque potentem, ut vel sola voluntate aut mandato ejicere daemonia posset. Quare non dixit: ora pro me, sed: miserere mei, adjuva me, brevissimis verbis miseriam suam explicans ei, quem credebat posse adferre remedium.

Secunda virtus fuit magnae charitatis, qua filiae calamitatem propriam suam aestimabat; ideo enim non dixit: miserere filiae meae et juva eam; sed: mei, et adjuva me. Imo et humilitas hic eluxit, quia suis forte peccatis potius, quam filiae, ejus calamitatem tribuebat.

In duabus his virtutibus eminent Sancti, proximorum incommoda ut propria aestimantes, parentes filiorum, Superiores subditorum et subditi Superiorum, et simul fatentes, ob propria sua peccata alios a Deo puniri.

Virtutes
in precante
muliere:

I. Fides
et fiducia,

2. charitas,

¹ Matth. 15, 21.

Ex eadem hac animi demissione profecta illa reverentia est, qua usa est in orando. Nam teste S. Marco *procidit ad pedes ejus*¹ et eum adoravit.

3. rever-
tentia,

Denique magnum adhibuit in orando affectum et constantiam, quam tum clamores, ex cordis affectu prodeuentes, tum ipsa post eum petitionum et obsecrationum suarum impigra repetitio satis prodebant. His insignibus virtutibus orationem meam exornare contendam et, quum vitio aliquo superbiae, gulae aut irae me urgeri sensero, ad ipsius Christi pedes prostratus semel et saepius repetam: *Domine, fili David, miserere mei, quia anima mea male a daemonio et gravi superbia vexatur; adjuva et libera me.* Et par ratione, quum proximum aliquem, qui me consuetudine aut jure aliquo contingit, alicui vitio succumbentem perspexero, ejus miseriam ut meam propriam accipiens eidem Christo Domino dicam: *Domine, fili David, miserere mei, quia anima fratris mei male a daemonio torquetur. Adjuva me; nam si illius misertus eum eripueris, me eripueris. Ejus enim calamitas etiam est mea calamitas, quia meis peccatis eam omnino tribuo.*

4. fervor et
constantia

PUNCTUM II.

*Qui (Jesus) non respondit ei verbum . . . At illa venit et adoravit eum, dicens: Domine, adjuva me. Qui respondens ait illi: Non est bonum, sumere panem filiorum et mittere canibus, neque decet, beneficia et gratias, quae Judaeis tamquam filiis conferuntur, gentibus, qui ut canes ea non agnoscerent, conferre. At illa dixit: Etiam, Domine; nam et catelli edunt de micis, quae cadunt de mensa dominorum suorum*².

Severa
tractatio:

Hic perpendenda sunt, tum quae Christus ipse, tum quae Chananaea in hoc suo congressu fecerunt. Nam

¹ Marc. 7, 25.² Matth. 15, 23—27.

1. a Chro
fiebat ad
augenda
mulieris
desideria;

Christus ad Chananaeae clamores, ac si ejus petitiones nihil faceret, tacebat, non quod eas re ipsa contemneret, sed ut ea dilatione desideria ejus crescerent et affectus. Et in ipso progressu etiam indicia dedit negandi, quae illa petebat, quasi ei exprobraret, quod canis esset et indigna, quae tale quid impetraret; quod probandi et eam humiliandi causa objecit, quo magis ad accipiendum, quod petebat, disponeretur. Quando enim Deus nos humiliat, signum est, teste S. Bernardo¹, quod nos velit exaltare; et quos sic probat, signum est etiam, eos esse vasa solida valdeque capacia. Debilibus enim potius statim tamquam infantibus, quod petunt, elargitur; robustiores autem, quorum virtutem habet perspectam, probat nunc differendo, quae petunt, nunc duriori aliqua et aspera responsione, sicut propriam matrem suam in nuptiis probavit, quo tali exemplo discamus non abjicere animum, etiamsi non pro votis cito exaudiamur.

2. e muliere
magnas
elicuit
virtutes:
patientiam,

Deinde, in quibus virtutibus Christus Chananaeam probavit? In patientia, humilitate et constantia, quae verae virtutis lapis sunt lydius, quas illa excellenter hic exercuit et valde prudenter. *Primum* enim, etiam duris et asperioribus verbis excepta, nec turbata nec indignata fuit aut conquesta, nec murmuravit. Nec propterea a sua petitione destitit, sed magna animi constantia petendo perrexit. *Deinde* rara animi demissione confessa, quod erat, dixit: *Etiam, Domine, fateor, me canem esse ac gentilem et catellum inutilis.* Imo ulterius progressa in humilitate est. Nam etsi catelli comedere solent de micis, quae cadunt de mensis dominorum suorum, ipsa tamen, nec earum dignam se esse existimans, non petiit, vel aliquam sibi micam dari, sed id praetermittens liberalitati et misericordiae ipsius Domini sese permisit.

---

¹ In Cant. sermo 34. n. 1 et 5.

Tertio prudenter omnino ex verbis ipsius Christi et prudentiam.
 ex propria sua vilitate rationes et causas deduxit, ut
 feliciter expediri impetraret, dicens: Si canis ego sum,
 domini non filios suos tantum sustentant, sed catellos
 etiam suos micis, quae ex eorum mensis cadunt, alere
 consueverunt. Hoc ego etiam spiritu Christo dicam:
 O rex coeli, qui in regno tuo mensae tuae beatitatis
 assidens filios tuos splendide pascis, non est mensa
 tua sicut avari illias et epulonis divitis, ex cuius micis
 nemo fuit, qui mendico et esurienti Lazaro daret.
 Nam etsi ditissimus es, non tamen avarus, sed libe-
 ralis; non parcus, sed profusus et potius prodigus.
 Ad tuum ecce conspectum ut catellus tuus accedo,
 buccellam panis aliquam exspectans, quae ex ista
 mensa tua cadit pro iis, qui in hac vita degunt.
 Fateor, Domine, sanctum non esse mittendum cani-
 bus, quando ad lacerandum illud quaerunt. Sed ego,
 Deus meus, illud cupio, ut desinam esse canis; ideo-
 que coelestem panem peto, quia ea virtute pollet, ut
 ex canibus filios tuos faciat. Hujus, quaeso, panis
 aliquam mihi partem largire, quamvis non sim eo
 dignus, qui tam es liberalis ad dandum tuis dome-
 sticis, quidquid habes.

Humilis
cum muliere
precatio.

PUNCTUM III.

*Tunc respondens Jesus ait illi: O mulier, magna est
 fides tua; fiat tibi, sicut vis. Et propter hunc sermonem
 vade; exiit daemonium a filia tua. Et sanata est filia
 ejus ex illa hora*¹.

Finalis
exauditio
docet:

Perpende hic, quantopere Christus recreetur hu-
 mili aliqua, tolerante et confidente anima, quomodo
 eam laudet, quomodo extollat ejusque votis annuat,
 dans illi, quidquid petit. Hunc affectum expressit

1. quant-
opere placeat
Oho humiliis
fiducia;

¹ Matth. 15, 28 et Marc. 7, 29.

ipse, eum dixit: *O mulier, magna est fides tua.* O quantam fuisse necesse est, quam tantus Deus magnac nomine insignit! Apostolos saepe Christus modicae fidei homines appellavit; hanc appellat mulierem magnae fidei. O Domine, infunde mihi vivae hujus fidei celsitatem fiduciamque de bonitate tua certam, qua tibi, sicut haec mulier, placeam.

Similiter considera, Deum laudare et honoribus prosequi eos, qui tanta hac fide pollut, quia ipsi ea Deum honorant et glorificant, sentientes de eo alte in bonitate et ejus providentiae sese committentes. Est autem Deo familiare eos honorare, a quibus honoratur.

Denique observandum est verbum illud: Propter hunc sermonem vade; exiit daemonium a filia tua. Ea enim sententia videtur Christus expulsionem daemonis humili Chananaeae verbo tribuisse, quia vera humilitas terret demones cogitque fugere e corporibus et animabus. O Redemptor mi! pone in corde meo et in lingua mea verba humilitatis verae, quibus in virtute et nomine tuo expellam ex mea et proximorum meorum animabus omnes demones, a quibus vexamus, quo ab eorum servitute liberati in justitia et sanctitate serviamus tibi. Amen.

MEDITATIO XXX.

De servo centurionis, a Christo Domino sanitati restituto.

PUNCTUM I.

Cum introisset Jesus Capharnaum, *centurionis cuiusdam servus, male habens, erat moriturus; qui illi erat pretiosus.* Et cum audisset de Jesu, misit ad eum se-

Ipsique
placeat
honorantes
se honorare.

niores *Judaeorum*, rogans eum et dicens: *Domine, puer meus jacet in domo paralyticus et male torquetur*¹.

Perpende hie *primum* centurionis hujus pietatem, qui adeo sollicitus erat de sanitate, non filii, sicut Chananaea, sed servi, magna etiam charitate prosequens parvulos, praeter multa alia pia opera, quae praestabat, synagogas *Judaicis* aedificans et alia multa beneficia in eos, etiamsi gentilis esset, conferens.

Deinde considera profundam ejus humilitatem, qui ^{2. humilitas,} non est arbitratus se dignum, qui ante Christum compareret aut per se ipsum accederet, abjecte de se, altissime vero de Christo sentiens; et licet seniores illi, ab ipso ad Christum missi, dicarent, dignum eum esse, cui gratia petita conferretur ob multa bona, quae ipsis praestitisset: ipse tamen bonorum, quae praestitisset, oblitus indignum se ejus conspectu judicavit.

Tertio magna fuit ejus fides et confidentia, qui satis sibi esse existimavit, quod servi sui necessitatem, quia paralyticus esset et male torqueretur, Christo Domino proposuisset, nihil dubitans, posse ipsum etiam absentem servum sanitati reddere adeoque benignum esse ac misericordem, cui satis esset, eam calamitatem cognoscere, etiamsi non peteretur, ut ei subveniret. Ex quo discam rationem cum Christo Domino agendi, quae non tam est posita in verbis, quam in affectibus, nec tam in praesumptuoso ad eundem accessu, quam in humili ab eodem ob reverentiam recessu; sic enim recedere, appropinquare est. Unde S. Matthaeus refert, centurionem accessisse ad Jesum, quo significaret, non corporis passibus, sed spiritus ad Christum esse accedendum, affectibus scilicet affectibusque fidei, fiduciae, humilitatis, reverentiae et charitatis. O Deus animae meae, da mihi sicut centurioni huic propriae cognitionis lumen,

In centu-
rione con-
sideranda:
1. pietas,

3. fides
et fiducia.

¹ Luc. 7, 2 et Matth. 8, 6.

ut, quodcunque bonum perfecerim, oblitus inutilem me servum semper agnoscam indignumque, qui in tuo conspectu compaream. Sic tamen id obtinere desidero, ut non ita pusillanimitate retrahar, quin vera accedam charitate. Ecce, Domine, servus meus, qui est corpus meum, quod ministrare mihi deberet, est paralyticus valdeque ad ministrandum spiritui ineptus, mancus et ad virtutum opera deficiens; et nisi huic ejus necessitati subvenias, nemo poterit me ab ea eripere.

PUNCTUM II.

In colloquio cum centurione: *Et ait illi Jesus: ego veniam et curabo eum. Et cum re ipsa iret versus domum centurionis et jam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos, dicens: Domine, noli vexari; non enim sum dignus, ut sub tectum meum intres, propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus, ut venirem ad te; sed tantum dic verbo, et sanabitur puer meus¹.*

L. Chi apparet benignitas: Primum hic perpende Christi Domini beninitatem, et quanto favore humiles et parvulos prosequatur, parvi omnino faciens potentes et superbos. Nam regulo², qui rogabat eum, ut descenderet et sanaret filium ejus, etsi princeps erat et per se ipsum veniebat et filii sanitatem petebat, asperius tamen respondit et incredulitatem objecit. Centurioni tamen, qui de se humiliter sentiens indignum se judicabat, qui id a Christo peteret, benigne respondit seque offert ad id etiam, quod non petebatur; ac re ipsa ire coepit versus domum centurionis, non ejus filium, sed servum sanaturus. O humilitas, quam es potens! quae ipsum Dei Filium ita attrahis urgesque venire ad visitandam domum, quam tu incolis. O utinam cor meum

¹ Matth. 8, 7 et Luc. 7, 6.

² Cf. Joan. 4, 47. 48.

esset hospitium tuum, quo ipse Dei Filius illud ingredi et inhabitare dignaretur.

Deinde observa, centurionem non solum non fuisse inaniter elatum hoc Christi in se favore, sed crevisse potius in humilitate et profundiores in sui cognitione radices jecisse eoque in fide omnipotentiae Christi profecisse, ut crederet, eum vel solo verbo posse servum ipsius restituere sanitati. Tantum, inquit, dic verbo, et sanabitur puer meus.

Quae verba commodissima Ecclesiae visa sunt, quae ante sacram Communionem usurparentur, quae propterea utroque hoc affectu humilitatis et fiduciae, reverentiae et vivaे fidei dicere studebo. O Deus coeli et terrae! quis ego sum, ut tu ad pauperculam domum meam venire digneris? Non sum tantum bonum promeritus, nec adeo vilis habitatio tantum hospitem recipere digna est. Satis est, Domine, si vel verbum dixeris ad sanitatem animae meae reddendam et in ea, quidquid ultra libuerit tibi, peragendum. Quum dixisti: *Fiat lux¹*, mox ita facta est. *Dic animae meae: salus tua ego sum²*; et e vestigio salva erit. Dic servo huic corpori meo, ut sanatum resurgat; et resurget sine mora, ut mihi et tibi ministret in omnibus, quae tibi placebunt.

Denique attende, qua ratione centurio ex sui ipsius cognitione ad excellentes aliarum virtutum actus ascenderit, Christum ipsum adjectis illis verbis extollendo: Ego homo sum, sub potestate constitutus, habens sub milites; et dico huic: vade, et vadit; et alii: veni, et venit³. Ego, inquit, homo sum terrenus, ejus conditionis, ut aliis subsim; tu vero homo es coelestis Deusque infinitus, omnibus superior, qui nemini subes, sed omnibus praeceps. Quare non sum dignus, ad quem, utpote vilissimum, tantus dominus veniat. Quodsi

(Eius verba
eum Ecclesia
ex intimo
corde utar.)

¹ Gen. 1, 3.   ² Ps. 34, 3.   ³ Lue. 7, 8.

verbo meo milites servique mei obediunt, multo promptius verbo tuo universae obedient creaturae, et ipsi morbi parebunt. Quare, dicente te: venite, venient; dicente: abite, discedent. Hujus centurionis exemplum imitans ex iis, quae in me experior, intelligam, *quam admirabilis facta sit scientia¹ ejus*, quod potest Deus, *ex me*, exultaboque de excellentia ac potestate ejus. Gaudeo, Salvator mi, supremum te esse monarcham, cui omnes obedient, tantamque esse potentiam tuam, ut, te efficaciter dicente: „fiat hoc“, ad nutum pareatur tibi fiatque, quod jubes. Largire, quaeso, et mihi hanc supra facultates animae meae potestatem, ut, me aliquid, quod obsequii tui sit, imperante, absque mora ipsae obtemperent; et si imaginativae preecepero: „hoc imaginare“, id statim praestet; si illud imaginari prohibuero, mox desistat; et dicente me appetitionibus meis: „hoc appetite“, id faciant; et si dixero: „illud detestamini“, statim illud detestentur, ut in omnibus sanctissimam tuam sequantur voluntatem. Amen.

PUNCTUM III.

Audiens autem Jesus miratus est et sequentibus se dixit: Amen dico vobis, non inveni tantam fidem in Israel. Dico autem vobis, quod multi ab oriente et occidente venient et recumbent cum Abraham et Isaac et Jacob in regno coelorum; qui autem filii regni esse debuissent, ejicientur in tenebras exteriore; ibi erit fletus et stridor dentium. Et dixit Jesus centurioni: Vade, et sicut credidisti, fiat tibi. Et sanatus est puer in illa hora².

Perpende hic primum, Christum Dominum admiratum quoad externa signa fuisse, quo nos doceret, humilitatem, fidem heroicamque virtutem adeo esse

Quo
sensu Ch.
admiratus
sit.

¹ Cf. Ps. 138, 6.

² Matth. 8, 10—13.

admirandam, ut sufficiens esse videatur, admirationem ei adferre, qui est super omnia admirabilis, idque multo magis, quum eadem virtutes in saeculari quopiam et mundi hujus hominibus inveniuntur, quales capitanei, centuriones et milites sunt, quare magnus ad eas virtutes amoris affectus est nobis concipiendus.

Deinde expende, Christum Dominum laudasse fidem hujus centurionis, ut illum eo honore afficeret, quod toto tempore suae praedicationis tantam fidem non invenisset in toto populo Israel eaque erubescere eos faceret, quos ratione sui status et conditionis magis humiles, pios Deoque subjectos esse oportebat. Ex quo magnum concipiam timorem ob cordis mei durtiem circa gratitudinem ob accepta tot beneficia. O mi Rex benignissime! ne patiaris, me, ad fidem tuam sanctam vocatum, et ut filius tuus per gratiam essem, mea culpa ab ea excidere et regno tuo expulsum ad exteriores ejici tenebras extra lucem tuam et ab amicitia tua ad lacus inferni tenebrosos, ubi fletus continuus et rabies invenitur. O utinam plurimi ex Indiis orientis et occidentis ad fidem tuam perveniant, ut Ecclesia tua regnumque coelorum plurimis justis repleatur! Sed ne, Domine, permiseris, eos, qui jam vocati et in Ecclesiam tuam jam ingressi sunt, ex ea egrediantur et a regno, ad quod eos vocaveras, excludantur.

Denique perpendam; quam plene benigneque Christus Dominus centurionis votis annuerit, illo solo verbo sanitatem ejus servo reddendo: Fiat tibi, sicut credidisti. Nam, ut regius ait propheta, voluntatem timentium se facit Deus¹. Timeam ego et reverear te, Deus meus, ut meam digneris voluntatem facere vel in hoc solo, ut tuam ego exsequar semper. Amen.

Confundar
et timeam
compara-
tione hujus
centurionis.

Erigar
benigna Chi
concessione.

¹ Ps. 144, 19.

MEDITATIO XXXI.

De muliere, a fluxu sanguinis sanata.

PUNCTUM I.

Mulier, quae erat in profluvio sanguinis annis duodecim et fuerat multa perpessa a pluribus medicis et erogaverat omnia sua nec quidquam profecerat, sed magis deterius habebat, cum audisset de Jesu, venit in turba retro et tetigit vestimentum ejus; dicebat enim: Quia, si vel vestimentum ejus tetigero, salva ero. Et accedens retro tetigit fimbriam vestimenti ejus, et confestim stetit fluxus sanguinis ejus¹.

Hic perpendenda *primum* mulieris hujus miseria exiguumque ejusdem a terrenis medicis remedium, ita Deo disponente, ut ad coelestem medicum, qui etiam incurabiles animi et corporis morbos sanare potest, accederet; nihil enim illi est impossibile. In ea itaque muliere considerabo animam meam, maligni sanguinis fluxu laborantem, amoris videlicet proprii, cupiditatum, affectionum inordinatarum, fluxu superbiae, irae et innumerabilium aliorum vitiorum et peccatorum, tanto impetu prodeuntium, ut nulla sit vis in terra, quae furenti eorum cursui possit resistere, nisi Deus manu sua illum cohipeat. O supreme et omnipotens medice! respice fluxum hunc sanguineorum peccatorum, quo vexor, et quem nullum terrenum remedium sistere valet: coeleste illud mitte, quo sanitati omnino restituas.

*fidei
insignem,* Perpendenda *deinde* est insignis ejusdem mulieris fides et fiducia. Nam etsi experientia didicisset, infirmitatem suam esse incurabilem, quum primum tamen fama de Christi miraculis ad ipsam pervenit,

¹ Marc. 5, 25. 28; cf. Lue. 8, 44.

tantam de ejus sanctitate et omnipotentia concepit opinionem, ut crediderit, se ab eo posse sanari, etiam non potentem aut ejus manu tactam, sed si solum ipsa ejus vestimentum tangeret, eo quod illud adeo sancti hominis esset vestimentum. Huic fiduciae insignem etiam adjecit humilitatem, devotionem et reverentiam, accedens secreto retro ad ipsum Jesum, non ausa ex anteriori parte accedere. Et statim atque fimbriam extremitatemve ejus vestimenti tetigit, sanatam omnino se sensit. O ineffabilem humilis confidentiae virtutem, quae, spiritu tangens Jesum, tantum potes impetrare! O infinitam Jesu virtutem, quae admiranda adeo in iis perficiis, qui humili confidentia te tangunt. *Quotquot enim vel fimbriam vestimenti ejus tangebant, salvi fiebant*¹. *Et omnis turba quaerebat eum tangere, quia virtus de illo exibat; et sanabat omnes*². O Jesu dulcissime! si tali te spiritu tangerem, ut virtus ex te exiret, quae, morbos omnes meos expellens, virtutibus me omnibus impleret!

Miraculum hoc licebit ad sacram Communionem applicare, tres circumstantias perpendendo: miseriam videlicet animae meae, eo modo, quem jam posuimus; infinitam Jesu virtutem, quem tango, dum comunico; et modum, quo decet eum tangere. Nam propterea Christus apud nos manere voluit veste illa sacramentalium specierum contextus, ut tangentes eam, qui ipsum comedunt et accipiunt, liberentur a fluxu illo sanguineo cupiditatum et affectionum inordinatarum; et propterea forte in forma panis manere voluit, ut, quum comeditur, eas partes membra que tangeret, quae sunt fons et origo sanguinis hujus eaque sanaret. Tangit enim linguam, ut loquacitatem, murmurationum aliorumque plurimorum peccatorum, quae per eam passim admittuntur, fluxus sa-

2. Applicabo
hanc ad
S. Communionem:

meam
miseriam et
tactus Christi
virtutem,

¹ Cf. Matth. 14, 36.

² Luc. 6, 19.

netur; tangit guttur ad gulæ, edacitatis et ebrietatis fluxum sistendum; tangit pectus, ut fluxum reprimat cogitationum et nimiarum cupiditatum, irae, superbiae etc. Denique si viva fide tangitur et recipitur, totus hic fluxus sistitur et exsiccatur; nam ita ait S. Marcus: *Siccatus est fons sanguinis.* Nam licet incurabilis videatur, sicut erat hujus mulieris, remedium tamen inveniet in omnipotentia et misericordia Christi Jesu in Sacramento latentis. Gratias tibi ago, Jesu dulcissime, quod nobiscum manere sis dignatus, ut malis nostris remedium adferres. O misericordiae fons, exsicca in corde meo fontem misericordiae meae, ostende in me omnipotentiam tuam, eo me favore prosequens, ut ita te tangam atque recipiam, ut omnino ccesset abominandus hic fluxus, quo vexor.

Denique perpendam modum et rationem, qua tangere et recipere me oporteat Christum. Debeo enim hujus mulieris exemplo accedere, hinc magna fide fiduciaque de bonitate et omnipotentia hujus Domini, inde vero magna reverentia et timore ob meam indignitatem, indignum me judicans, qui illum tangam, imo et qui aspiciam. Quis enim sum ego, Domine, ut te tangam et recipiam? Id potius sum promeritus, ut ex tuo vestimento et sanctissimo hoc Sacramento radii ignis prodeuntes me perderent. Verum de tua misericordia spero amoris radios prodituros, qui pravarum mearum propensionum fluxum exsiccent. Et hac, Domine, spe accedo ad te recipiendum.

Hos et similes affectus licet excitare, quum sacram ipsam hostiam in ore teneo, et quum linguam et guttur illa pertransit, ac dum in ipso manet pectore.

PUNCTUM II.

Miraculo secuto, ait Jesus: *Quis est, qui me tetigit?* . . . *Et dixit Petrus . . . : Praeceptor, turbæ te com-*

modum quo
Christum
recipere
deteam.

primunt et affligunt, et dicis: Quis me tetigit? Et dixit Jesus: Tetigit me aliquis; nam ego novi, virtutem de me exiisse. Videns autem mulier, quia non latuit, tremens venit et procidit ante pedes ejus et, ob quam causam tetigerit eum, indicavit coram omni populo, et quemadmodum confestim sanata sit¹.

Perpendendum hic est, Christum Dominum, qui sua alias miracula occultabat et taceri mandabat, quo exemplum ab eo humilitatis disceremus, voluisse tamen hoc miraculum, quod mulier occultabat, manifestari ob multa commoda, quae ex eo eduxit in ejusdem mulieris et omnium utilitatem; nominatim vero habuit tres causas sive motiva valde utilia, cur id faceret.

Primum motivum fuit, ut appareret, quantum sit discriumen inter eos, qui Christum ejusque Sacraenta et res alias sacras cum humilitate, reverentia et devotione tangunt, et eos, qui eundem sine his circumstantiis contingunt. Priores enim, quod valde illi placeant, gratia sua, donis et favoribus a se prodeuntibus prosequitur; posteriores, quod ipsi valde displaceant eumque contristent, non participant ejus virtutes, qualis est turba eorum, qui sine spiritu communicant. Et reflexione in me ipsum facta, deflebo, quod, ut saepe tangens Christum exigua mea reverentia et devotione eundem contristavi, ita ob eandem causam exiguum hauserim fructum ex Communione et sacrificio Missae, quod offero vel audio, et ex aliis operibus, quae interdum praesto. O Rex gloriae, ne permittas, me in posterum tangere et tractare te tuaque absque debita reverentia et devotione. Non enim decet me, divinum tuum Corpus tangere et Angelorum panem comedere, nullo discrimine inter eum et vulgarem hominum panem ad-

cur Ch. hoc
miraculum
prepalar
voluerit

1. ut
paterner
diversi
effectus
ex usu
sacrarum
rerum
oriundi;

(Orabo et
conabor
ut dignos
fructus
huiusiam.)

hibito. Attende, anima mea, qua ratione Dominum hunc tangas et recipias, ob id saltem, ne in morbum tibi mortemve convertatur, quod ad sanitatem vitamque tuam est destinatum. Sed et illud advertam, quod, quamvis virtus ex Christo prodeat ad omnes sanctificandos, qui digne, uti diximus, ipsum tangunt et sacramentaliter recipiunt, eo tamen prodit major virtus, quo dignius tangitur. Haec autem virtus, quae ab eo procedit, charitas est, humilitas est, obedientia, patientia, oratio, devotio caeteraeque virtutes ac dona Spiritus Sancti; procedunt quoque virtus pacis, gaudii et spiritualis consolationis, inspirationes, illustrationes coelestes. Quae omnia hic Dominus communicat juxta dispositionem, qua ad eum accedimus, majora gratiae suae dona ei tribuens, qui melius paratus accedit. O virtutum omnium fons, concede mihi, excellentissima te dispositione sumere, quo excellentissimae alicujus virtutis tuae particeps fiam.

2. ut
mulieris
ignorantia
curaret;

Feeit praeterea hoc Jesus, ut mulieris hujus ignorantiam curaret, quae, etsi pia, existimavit tamen, se posse Christum tangere, ipso id non sentiente nec advertente, modo in cumulo cum reliqua turba tangeret. Quam ut ab hac ignorantia eximeret, dixit: *Quis me tetigit?* ut et ego intelligam, scire Christum eos omnes, qui ipsum tangunt et accedunt, quantumvis id faciant occulte et multi illi sint et confusi accedant, videreque eum, qui cum reverentia et devotione, qui sine illis communicent, tempore suo manifestaturum ac promulgaturum omnia, prout erunt gesta. Quamobrem aperi, anima mea, oculos mentis, attendens, quum communicas, eum Dominum, quem tangis, etsi sub sanctissimi Sacramenti velo lateat, videre tamen cor tuum modumque et dispositionem, qua eum recipis, nec posse te occultari, vel ea quae nunc agis, latere. Ipse enim revelabit, ut, si bonum illud fuerit, cedat tibi in honorem, in ignominiam

et pudorem, si malum. Quare contendere, ad eum accedere eumque recipere eadem cordis puritate et munditia, atque is, qui a Deo aspicitur et ita agit, ac si ab universo mundo, qua cordis munditia accederet, observaretur.

Voluit *denique* Christus Dominus quandam aliam hujus mulieris imperfectionem curare, qua infirmitatem suam manifestare pudebat, quod iis, qui eam cognoscerent, stomachum moturam existimaret, ac propterea ipsam ut immundam despicerent. Ut itaque, pudore hoc deposito, magis in humilitate et sui ipsius contemptu proficeret, effecit Christus, ut ipsamet se manifestaret, ut et ego hinc discam, nec nimiam ob vanum confusionis et humiliationis timorem verecundiam meam, qua meas culpas in confessione aperio, nec illam propensionem, qua vellem, defectus et imbecillitates meas et alia, quae ad me humiliandum conferrent, nemini innotescere, ipsi Christo Domino placere posse, potius gratum ei esse, quum ego ipse, calcato vano illo timore, illa confitear et manifestem, quo spiritualis mea salus solidior sit ac perfectior. Et si quando contritione perfecta in cordis mei secreto veniam peccatorum impetrem, necesse tamen est, eadem confessario in tribunali confessionis aperire, qui absolutionis sententia id, quod ante Deus fecerat, ratificet. Eripe me, o bone Jesu, a perniciosa illa confusione, quam secum adfert peccatum, ejusque remedio portam reserans erige pusillanimitatem meam, ut vires resumat et animum ad culpas meas aperiendas, rejecto inani timore ignominiae, quae ex tali confessione posset provenire, siquidem hujusmodi *confusio est adducens gloriam tibi et gratiam*¹ mihi, quam a te recipiens et ipse glorificer.

3. ut eam
a vitorio
pudore
sanaret.

PUNCTUM III.

Cum mulier tremens ad Jesu pedes prostrata maneret, *ipse dixit ei: Fides tua salvam te fecit; vade in pace*¹.

Perpende hic Christi Domini charitatem in consolandis suis electis. Quum enim haec mulier anxia esset ac tremens, nesciens, an forte contactu illo suo eum offendisset et propterea recepta semel sanitatem esset spolianda: magno eam amore compellat filiam, ut sic eam consolaretur et de recepta sanitatem redderet securam, adjiciens et illud: *Fides tua salvam te fecit*, quasi diceret: ne dubites, non tibi auferam sanitatem, quam fide tua tibi comparasti.

Cognoscam vero hinc *primum*, bonarum esse mentium, ibi timere culpam, ubi non est timenda, ac subvereri, ne forte Deo displiceant suis Communionibus et aliis devotionibus; ideoque saepe haerent anxiae dubiaeque, num accedant ad Christum tangendum et recipiendum, necne, id sic permittente Deo ad eas animas dolandas et in humilitate altius fundandas et excitandas ad majorem in profectu suo fervorem et ad exactiorem praeparationem ipsius Communionis.

Deinde intelligam, Christo Domino gratius multo esse, si ex amore ad eum accedamus, quam si abstineamus ex timore. Ad hoc enim approbavit spiritum hujus mulieris et propterea filiam appellavit, quia spiritus amoris et confidentiae proprius est filiorum Dei, qui infinitam suam bonitatem in eo manifestat, quod faventibus oculis nostra omnia respiciat, licet imperfecta aliqua illis misceantur, sicut hujus mulieris fidem, licet alias imperfectam, laudavit, acceptam ei tribuens sanitatem, ut eo exemplo non abjiciam ego animum, si quando advertero aliquam in meis actio-

Christus
mulierem
erigit:

quo
docemur
nimium
timorem
non sequi,

potius
ex auore
ad Jesum
accedere.

nibus imperfectionem. Nam ut ait propheta regius: *In libro suo omnes scribit Deus*¹, etiam imperfectos, quos post expurgationem admittit ad gloriam, in qua cum ipso regnent in saecula. Amen.

MEDITATIO XXXII.

De languido, a Christo Domino ad probaticam piscinam sanato.

PUNCTUM I.

Erat Jerosolymis probatica piscina (in qua ovium et agnorum carnes ad sacrificium lavabantur), *quinq^{ue} porticus habens. In his jacebat multitudo magna languentium, caecorum, claudorum, aridorum, exspectantium aquae motum. Angelus autem Domini descendebat secundum tempus in piscinam; et movebatur aqua. Et qui prior descendisset in piscinam post motionem aquae, sanus siebat, a quacunque detinebatur infirmitate*².

Considera, piscinam illam, animalium illorum, quae Deo sacrificabantur, sanguine tintam, figuram fuisse Sacramentorum et eorum lavaeorum, quae Christus Dominus instituturus erat sanguine ejus sacrificii, quod de se ipso in cruce erat oblatus. Haec sunt sacramenta baptismi aquae, et poenitentiae, quae baptisma est ignis et lacrymarum; cuius excellentiae et praecipuae proprietates in hoc miraculo adumbabantur. In quo tria erant notanda, sed intra certos limites. *Primum*, quod omnes corporis morbos curaret; non tamen dicitur, quod mortuos suscitaret. *Secundo*, quod Angelus de coelo descendebat, ut aquam moveret (nam aqua illa ex se talem vim mi-

Expendenda
miraculosa
virtus
piscinac.

¹ Ps. 138, 16.   ² Joan. 5, 2—4.

nime habebat); attamen non descendebat Angelus, quum infirmi petebant aut volebant, nec ejus descensus ab alicujus hominis voluntate pendebat, sed a solo ipso Deo, qui interdum illum mittebat. *Tertio*, quod non nisi unum infirmum ex una motione sanaret, non multos; et ille unus is erat, qui primus post aquae motum in piscinam descendisset, idque in praeium suae diligentiae.

Tres aliae excellentiae sunt etiam in sacramentis nostris, sed multo eminentiores et absque limitationibus illis. Praemittitur autem, sacramentum baptismi semel tantum a singulis recipi posse.

Prima, excellentia horum sacramentorum est, quod virtutem habeant ad universas peccatorum maculas eluendas et animae morbos curandos et, quod multo amplius est, ad eam ex morte culpae ad gratiae vitam resuscitandam, quod veteris legis sacramenta facere non poterant. Hoc spiritu oportet me ad poenitentiae sacramentum accedere, quod, si ob culpas meas sim mortuus, vitam mihi dabit; si langueo ob vitia et mores depravatos, sanitatem mihi restituet; si caecus ob errores et ignorantias, oculos mihi aperiet et lucem ad videndum, quae oportet, communicabit; si in Dei obsequio claudicem, pedes mihi ad recte progredendum dabit; si aridus ac debilis, fervorem, devotionem et vires ad laborandum concedet. O sit ille benedictus, qui tale instituit lavacrum, tanta virtute pollens, vili adeo accepta creatura, quae ipsius omnipotentiae esset instrumentum, quo a tanta me miseria liberaret.

Secunda excellentia est, quod magni consilii Angelus, Christus Dominus noster, paratus sit, quod in se est, venire ad nos, his sacramentis sanctificandos, semper, omni die et hora; idque ministrorum suorum voluntati et infirmorum desiderio totum ita commisit, ut, assistente continue magno hoc Deo et Domino, salutem accipient, vitam et fervorem spiritus, quicun-

Conferenda
cum N. I.
sacramentis:

1. quae
omnes
animae
morbos
curant,

2. semper
nobis praesto
sunt,

que haec accipiunt sacramenta. Ex quo intelligam, quanta reverentia fiduciaque oporteat me haec sacramenta percipere, aspicientem sacerdotem et confessarium non ut hominem tantum, sed ut Dei ipsius visibilem Angelum, ad me sanandum ab eo missum, ipsum vero Deum invisibilem virtute sua illic assistenter, ut salutem meam operetur; in quo propterea praecipue spes meas debeam collocare. Gratias tibi, Salvator benignissime, quod in ministrorum tuorum manibus remedium posueris curandis meorum peccatorum vulneribus, ita semper salutis meae negotio attentus, ac si tibi nihil aliud agendum incumberet. Utinam et ego divini obsequii tui negotio ita insisterem, ut ad nihil, quod te offenderet, unquam diverterem.

Tertia excellentia est, quod eadem sacramenta virtutem habeant ad sanandum universos, licet re ipsa non omnes sanent ob accendentium tempore aliamve dispositionem pravam; et praecipue eos sanitati redundent, qui primi sunt, hoc est, qui exactiori diligentia, majori fervore, meliori dispositione circa dolorem et examen peccatorum, quam alii, accedunt. Omnes vero contendere par est, ut in his primi simus, tamquam nostrae salutis solliciti, et ut copiosiores ex his sacramentis fructus percipiamus. Sed adeo excellit bonitas Dei, ut etiam sanet imperfectos et tepidos, qui tam exactam dispositionem non habent, supplens virtute sacramenti, quod perfecto nostro dolori deest. Ego tamen, Domine, gratia tua adjutus, desidero primus esse in omnibus, quae ad tuum spectant obsequium et salutem animae meae, omnem pigritudinem executiendo et contendendo, aliis praetere pro gloria tua.

3. non unum
sollem, sed
omnes
sanant.

PUNCTUM II.

Erat ibi quidam homo triginta octo annos habens in infirmitate sua. Hunc cum vidisset Jesus jacentem et

*cognovisset, quia jam multum tempus haberet, dicit ei: Vis sanus fieri? Respondit ei languidus: Domine, hominem non habeo, ut, cum turbata fuerit aqua, mittat me in piscinam; dum venio enim ego, alius ante me descendit*¹.

In viro
aegroto
estenditur:

1. Chi
misericordia,

Perpendenda hie *primum* est magna Christi Domini misericordia, qui atria illa sive porticus ingressus solus et ignotus, cum nullus quidquam ab eo peteret, oculos suos conjecit in languidum, omnium maxime indigentem et simul ab omnibus desertum, ut sanitati illum restitueret; quo enim miseria est major, eo provocat magis misericordiam ad illi subveniendum.

2. necessitas
nostrae
seriae
voluntatis,

Deinde causam expendam, cur Christus Dominus languidum hunc interrogavit: *Vis sanus fieri?* siquidem satis certum et exploratum erat, illum cupere sanitatem. Sed hoc fecit Christus ad significandum, in negotio spiritualis nostrae salutis duas voluntates esse necessarias, Dei et nostram. Illa Dei est certa, siquidem ad sanitatem suscipiendam nos invitat, ideoque ex ea parte defectus non erit; sed nostra voluntas debet esse vera et efficax et non quasi pro forma, ideoque Christus non dixit: velles esse sanus? sed: vis esse sanus? ita ut hoc „volo“ debeat esse absolutum et ita efficax, ut omnes inordinatas ad peccandum affectiones et proximas occasiones omnino removeat et ex parte sua adhibeat, quidquid est necessarium ad spiritualem suam salutem consequendam, sicut languidus hic facere consueverat, qui reptando, ut poterat, contendebat ire in piscinam. Et haec prima est necessaria dispositio, ut quis ad lavacrum hoc poenitentiae accedat.

3. ejusque in-
sufficientia
sine auxilio
Chi.

Tertio languidi responsum est considerandum, quo suam voluntatem confessus est et simul tamen impossibilitatem adjecit, dicens: *Hominem non habeo, qui me juvet ac deducat, nec vires, ut per me in piscinam*

possim intrare. In quo moneor, debere me agnoscere et demisse confiteri imbecillitatem et necessitatem meam, ita ut nec solus ego tantas vires habeam, ut sanare me possim, nec purus alius homo aut creatura aliqua sit, quae me per se ipsam juvare possit, sed a solo Jesu Christo subsidium mihi esse venturum, ideoque ad ipsum mihi esse confugendum et firma fiducia dicendum: Redemptor mi, ecce mancus sum et debilis ac viribus destitutus ad salutem quaerendam et sine auxilio creaturarum ad illam procurandam. Jam non possum dicere, me non habere hominem, siquidem te habeo, qui et vere homo es et plus quam homo, et juvare me potes. Adjuva ergo me, Domine, siquidem non in puro homine spem meam colloco, sed in te, qui verus es Deus et homo, cuius est salus et benedictio in saecula.

Ex dictis constat, duplicem dispositionem ad hoc sacramentum esse necessarium, voluntatem scilicet et desiderium sanitatem obtinendi et humilem meae impossibilitatis confessionem; quibus addenda est tertia exemplo hujus languidi, qui in suo responso magnam ostendit patientiam, quum nec sit questus nec murmuraverit de iis, qui eum non juvabant, sed sortem vicis suae cum longanimitate exspectabat. Sic inquam longam patientiam et constantiam habere me decet in procuranda perfecta mea salute et perturbationum mearum victoria absque querelis aut murmurationibus, non graviter ferendo dilationes et moras, quas Deus in ferendo mihi subsidio trahit, nec dando impatientiae locum, propterea quod pugna sit diuturnior aut morbus, sed clamando tamen et simul perseverando. Nam, ut in libro Job dicitur: *Cum te consumptum putaveris, orieris ut lucifer¹*; et quando minus ego cogitavero, adveniet Christus reddetque mihi, sicut huic languido, sanitatem.

Hinc
colligam
qua sit
dispositio
pro sacra-
mentis
recipiendis.

¹ Job 11, 17 (verba Sophar).

PUNCTUM III.

In sanatione expendenda: *Dixit ei languenti Jesus: Surge, tolle grabatum tuum et ambula. Et statim sanus factus est homo ille et sustulit grabatum suum et ambulabat*¹.

Consideranda hie *primum* est omnipotentia et infinita Salvatoris in hoc miraculo misericordia; nam utens suaे bonitatis et potestatis plenitudine non exegit ab hoc languido fidem nec petiit, ut crederet, sicut ab aliis exigebat, nec manu illum tetigit, nec piscinae aqua lavit, ut potuisset; sed unico solo verbo integrum et perfectam illi reddidit sanitatem. Gaudeo, Salvator mundi, te esse adeo potentem ac misericordem. Satis appareat, te plus esse, quam hominem, qui possis, quae nullus homo aut Angelus posset. Adhibe erga me tuam omnipotentiam et misericordiam, perfectam impertiens sanitatem, quo tibi servire valeam.

2. allegorius sensus verborum: *Tolle grabatum tuum et ambula*, non ad literam solum, ut appareret, corporis sanitatem, quam Deus impertit, esse perfectam et solidam, sed ut idem etiam de spirituali intelligatur. Nam infirmus, qui animam suam paralyticam et impeditam ac in grabato miseri corporis jacentem habebat, tractam et raptatam a suis cupiditatibus et inordinatis carnis suaे appetitionibus, virtute Christi ita sana resurgit, ut ipsamet corpus suum, quoecunque velit, ducat ac gubernet, suamque voluntatem ita dirigit, ut non trahatur a passione irae, timoris, tristitiae aut gaudii, sed ipsa potius has passiones gubernet eisdemque juxta rationis dictamen utatur. Et hoc signum est, eam fuisse perfecte sanitam. O bone Jesu! dic animae meae: tolle grabatum tuum et ambula, ut simul cum corpore meo per sanctae tuae legis viam ambulet; libera, quaeso, eam

¹ Joan. 5, 8. 9.

a nimis cupiditatibus, ut praceptorum tuorum onus ita illi fiat leve, ut facilius tollere illud possit.

Denique consideranda est etiam exactissima hujus hominis obedientia, qui, quum hoc factum esset die sabbati, quo Judaei non existimant licere onera portare, ipse tamen, statim atque a Christo audivit: Tolle grabatum tuum et ambula, judicium suum subjiciens, magna promptitudine, velocitate et lactitia grabatum suum suscipiens super se, coepit ambulare. Dicentibus vero illis, qui ei occurrabant: *Sabbatum est, non licet tibi tollere grabatum tuum,* respondit: *qui me sanum fecit, ille mihi dixit: tolle grabatum tuum et ambula*¹; ac si dixisset: qui adeo est sanctus ac potens, ut me sanare potuerit, ipse hoc mihi mandavit certumque est, id esse licitum, siquidem ipse mandavit; hoc autem mihi satis est. Et hoc dicebat non sciens, quis esset Christus, qui tamen vult, subditos suis Superioribus et poenitentes suis confessariis simili obedientia prompta, ad nutum, hilari et resignata obedire, ubi peccatum non appareat manifeste, et quidquid Deus et confessarius, qui ipsos sanitati reddidit, juss erit, re ipsa praestare. O Deus meus, vera animae meae salus, jube, quidquid volueris, quamvis difficile, ignominiosum et grave sit, et quamvis omnino impossibile esse videatur. Omnibus enim prompta voluntate me subdam et, si quis obedientiam meam voluerit impedire, respondebo ei: Deus, qui me sanum fecit, hoc ut facerem praeceperit; mihi autem hoc satis est, ut id exsequar.

PUNCTUM IV.

Restituto homine sanitati, *Jesus declinavit a turba constituta in loco*, et postea veniens ad templum *invenit ibi hominem et dixit illi: Ecce sanus factus es; jam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat*².

¹ Joan. 5, 10. 11.

² ib. 5, 13. 14.

1. Ch.
humilis
declinat
laudes.

Perpendendum hic *primum* est humilitatis exemplum, quod Christus Dominus hic dedit, se ipsum abscondens et hominum laudes declinans; item sollicitudo, qua ad templum accessit, non solum, ut gratias Deo Patri ob illud miraculum referret, sed etiam, ut illud magis perficeret monitis illis, quae huic homini dedit in templo, ad quod sciebat ipsum iturum.

2. Vir
sanatus
gratis
agendis
occupatus.

Deinde perpendam bonum illum gratitudinis affectum, quem homo ille infirmus habuit, qui, statim atque se restitutum sanitati vidi, primum omnium in templum se contulit, ut pro accepto beneficio gratias Deo ageret, unde exemplum accipiam, mox a confessione Deo gratias agere ob acceptum in eo sacramento beneficium, me ipsum in templo aut in aliquo alio loco ad id apto recolligens et hoc beneficium expendens ac pro eo gratias agens, ut suo loco fuit dictum (pars I. meditat. 32).

3. Monita
Chi contra
relapsum.

Denique verba illa perpendam, quae ultimo Christus eidem homini dixit: *Noli amplius peccare, ne tibi deterius aliquid contingat.* In quibus verbis tria magni momenti documenta continentur. *Primum* est, quod morbi interdum accidunt in poenam nostrorum peccatorum; idque debo de meis judicare. Alii enim tamquam justi patientur ob Dei gloriam aut exercitium virtutum; at ego miser peccator ob culpas meas patior et, ut ait propheta, *iram Domini portabo, quoniam peccavi ei*¹. *Secundum* est, ut nolim amplius peccare. Non dixit autem: ne amplius pecces (quia hominum est, peccare et in leviores praecipue culpas labi), sed, noli², inquit, amplius peccare, hoc est, statuas firmiter firmamque ac resolutam concipe voluntatem cum divina gratia non amplius peccandi. Quod propositum debet in confessione renovari cum vero emendationis desiderio. *Tertium* est, recidivam fore pejorem ipso

¹ Mich. 7, 9.   ² Id, si premas latinam vocem [Ed.]

priore casu ob ingratitudinem, quae ostenditur versus eum, qui primum casum remisit, et quia signum est, parvi aestimari acceptam salutem, quam tam facile iterum amisit; ac porro poena quoque durior erit, quam prima, siquidem culpa est major. O magister verax, *cujus perfecta sunt opera*¹, et certa ac utilis fraudum detectio, audivi monita tua: adjuva, quaeso, ut eadem custodiam in corde meo meamque vitam illis accommode. Libera me a recidiva firmamque concede voluntatem te amplius non offendendi; conserva etiam in me, quod hactenus dedisti, ut vitam ducam in puritate et sanctitate. Amen.

PUNCTUM V.

*Abiit ille homo et magno fervore nuntiavit Judaeis, quia Jesus esset, qui fecit eum sanum*², hoc exemplo nos docens zelum et fervorem vere poenitentium, qui singulare sanitatis beneficium a Deo perceperunt; qui cupiunt, Deum omnibus innotescere ac venerationi esse, ideoque palam manifestant beneficium, quod ab eo receperunt, juxta id, quod Christus Dominus homini illi dixit, a quo legionem daemonum ejecerat. *Vade, inquit, in domum tuam ad tuos et annuntia illis, quanta tibi Dominus fecerit*³. Et ita cum Davide⁴ dicere possum: *Redde mihi, Domine, laetitiam salutaris tui et spiritu principali confirma me. Si enim id feceris, docebo iniquos vias tuas; et impii ad te convertentur.*

Docimur optimam gratitudinem esse zelum animarum.

Denique perpendenda est ejusdem sanati hominis prudentia, qui non dixit Judaeis: Jesus est, qui mihi dixit: tolle grabatum tuum; sed dixit, Jesum esse, qui eum fecisset sanum, ne Judaeis occasionem daret,

¹ Cf. Deut. 32, 4.   ² Joan. 5, 15.   ³ Marc. 5, 19.

⁴ Ps. 50, 14.

calumniandi Christum, contra quem jam coeperunt murmurare, quod curaret in sabbato. Ex quo discam, caute agere et in loquendo circumspeetum esse, ut ea narrem, quae bona esse cognovi, non admiscendo aliquid, quod perversi ad malitiam suam fovendam arripere possint.

MEDITATIO XXXIII.

De leproso, quem Christus mundavit et jussit se sacerdoti praesentare.

PUNCTUM I.

Venit ad Jesum lepronus . . . , et genu flexo, et procidens in faciem adorabat eum, dicens: Domine, si vis, potes me mundare¹.

Expendam:
 1. insignes
 virtutes in
 oratione
 leprosi
 contentas:
 reverentiam,
 fidem,
 resignatio-
 nea:

Docemur modum utendi precibus jaculatoriis. Perpenddae hic sunt insignes hujus leprosi virtutes, quas in sua oratione ostendit. *Prima* fuit insignis reverentia externa et interna; flexit enim genua et procidit in faciem usque ad terram, Christum adorans et vocans Dominum. *Secunda* fuit magna fides de omnipotentia Christi Domini nostri, qua confessus est, ipsum sola voluntate posse illum sanare. Non enim dixit: si id a Deo petieris, sed: *si vis, potes*, ita confitendo, ipsum esse Messiam et Dei Filium. Nec illud „*si vis*“ dixit tamquam de ejus misericordia dubitans, sed quod non sciret, an ob peccata propria dignus non esset, cui beneficium illud conferretur, aut num expediret sibi, sanitatem illam corporis impetrare. *Tertia* fuit magna propriae voluntatis resignatio; nihil enim expresse petiit. Neque enim dixit: munda me!

¹ Cf. Matth. 8, 2; Marc. 1, 40; Luc. 5, 12.

sed necessitatem suam ac desiderium brevissimis verbis manifestavit et Christi omnipotentiam confessus est, cuius voluntati remisit suam sanitatem.

His virtutibus ornatum debo me ante Christum constituere quasi hominem plenum lepra peccatorum et aliarum misericordiarum. Expendam vero, quae sit lepra mearum potentiarum, sensuum et totius animae meae. Est enim ira, gula, superbia et reliqua vicia. Et mox magna animi demissione, profundissima reverentia, fide viva et perfectissima resignatione dicam: *Domine, si vis, potes me mundare.* Loco autem verbi „*Domine*“ licebit alia Dei nomina usurpare, quae illum ad misericordiam, me ad majorem reverentiam provocent. Loco item verbi „*mundare*“ licebit alia ponere, quibus aliquarum particularium necessitatum remedium postulem, diceens: Pater mi, medice mi, salvator mi et omne bonum meum! si vis, potes me a superbia mea, a gula, ira etc. sanare; si vis, potes mentem meam illustrare, amoris tui igne me accendere; si vis, potes me facere patientem, mansuetum, humilem etc. Non dubito de omnipotentia tua, quia omnia potes, nec de tua voluntate in sanitatem animae meae reddenda, quam scio te desiderare, sed ob indignitatem meam dubito. Quare in manus tuas me totum projicio et in voluntate tua meum constituo remedium. Haec una est orationum, quas jaculatorias vocant, admiranda, ut frequenter interdiu repetatur; ad cuius imitationem similes alias facere possumus et in usu habere, quas in subsequentibus miraculis videro licebit.

2. moe
animae
lepram,

et usum
precium
jaculatoria
rum.

PUNCTUM II.

Jesus autem misertus ejus, extendit manum suam et tangens eum ait illi: Volo, mundare. Et . . . statim discessit ab eo lepra, et mundatus est¹.

¹ Marc. 1, 41. 42.

In sanando
leproso
patet
1. Chl com-
miseratio,

Perpendenda hic sunt admirandae Christi Domini nostri virtutes et excellentiae. *Prima* fuit misericordia, quia, *misertus ejus*, statim absque ulla mora commiseratione miseriae illius leprosi fuit permotus; est enim ipse insigniter compassivus. Quod si adeo miseriis corporis compatitur, quanto magis existimandus est compati miseriis animae? Nam peccatorum lepra, quae, quandiu est spontanea, provocat iram et indignationem Dei, eadem inclinat ad misericordiam, quando illam horremus et ab illa cupimus sanari. O Jesu misericors, miserere mei, siquidem a tua misericordia provenit, me a miseria mea liberari. Adjecit autem Evangelista hoc verbum „*misertus ejus*“, ut constet, non ostentationem inanem, sed veram commiserationem miraculi causam fuisse.

2. potentia,

Secunda virtus fuit rarum quoddam et insigne bonitatis et omnipotentiae suae indicium, quo respondit fidei ac fiduciae illius leprosi, dicens illi: *Volo, mundare*. Tu ais: *Si vis*; ego igitur dico: *Volo*. Tu ais: *Potes mundare*; ego igitur dico: *Mundare*, ita factum est. O bonitatis et omnipotentiae Jesu magnitudinem, quae ita adimples eorum desideria, qui in te confidunt. *Dic*, quaeso, Domine, *animae meae: salus tua ego sum*¹; *volo, mundare*. Nam dicere tuum est facere, et mox atque tu dixeris, illa erit sana.

3. benignitas.

Tertia fuit magna benignitas et humanitas. Nam absque ullo leprae horrore (a qua Judaei adeo horribant, ut non solum non tangerent, sed neque ad leprosum accederent; habebaturque immundus, qui illum tangebat) humanitas et benignitas hujus maiestatis extendit manum suam et amanter illum tetigit, ut ei adferret sanitatem. Perpendit vero Evangelista, quod extenderit manum, ut significaret, tum futurum, ut manus suas extenderet in cruce, quo nos a pec-

¹ Ps. 34, 3.

catorum lepra liberaret, tum sanetissimam ejus carnem virtutem habere ad sanandum, quidquid tangeret. Et quando Deus extendit et aperit manum suam, implet omne animal benedictione¹ et plurimis donis. Ex quo apparet, quanta sit efficacitas orationis, quae suppositas conditiones conjunctas habet, et in quem finem illa sit dirigenda: ad impetrandum videlicet a Christo Domino nostro illud „volo“ et illud „mundare“, et ut manum suam, quam clausam et compressam habebat, aperiat et laxet talemque ejus tactum adhibeat, quo animae meae lepra omnino sanetur.

PUNCTUM III.

Dicit ei (Jesus): Vade, ostende te principi sacerdotum et offer pro mundatione tua, quae preecepit Moyses, in testimonium illis².

Perpendendus hic *primum* est zelus Christi Domini circa veteris legis, quamdiu illa durabat, observationem; ideoque voluit, leprosos servare, quod illis erat praescriptum, ut *ad sacerdotem adducerentur*³ et dona ac sacrificia Deo offerrent, tum ob gratiarum actionem propter acceptum ab eo beneficium, tum in testimonium, quod vere mundati essent. Qui autem tantum habebat zelum, ut veteris legis mandatis obtemperaretur, quanto habebit majorem, ut novae legi obediatur.

Deinde jussit leproso, ut se praesentaret sacerdoti, ad significandum sacramentum poenitentiae in lege nova, in qua jubetur, ut, quicunque peccatorum lepra fuerit infectus, quamvis vera eorum contritione veniam impetrasset, se praesentet sacerdoti et lepram manifestet, qua fuit infectus, et coram ipso sacrificium Deo offerat spiritus contribulati et cordis con-

zelus Christi in
observanda
lege.

Missio ad
sacerdotem
praefigurat
sacramentum
poenit.

¹ Cf. Ps. 144, 16.

² Marc. 1, 44.

³ Lev. 14, 2 sq.

triti ac humiliati¹ et sententiam absolutionis audiat, qua accepta remissio confirmatur. Et purificatur magisque perficitur anima per gratiam sacramenti, qua aptior etiam redditur ad sacrae Communionis sacramentum, sicut in veteri lege leprosi, qui ad sacerdotem adducebantur, *radebant omnes pilos corporis sui et capillos capitis, et lavabant vestimenta sua et carnem suam, et offerebant agnum immaculatum in sacrificium²*; et hac ratione a legali immunditia mundi judicabantur et ad communem cum aliis tractationem admittebantur. Ex his duo magni momenti documenta accipiam: *Alterum*, ut, quum examinanda conscientiae causa me recolligo, ut ad sacram confessionem me praeparem, coner talem de peccatis dolorem concipere, ut virtute contritionis tunc re ipsa munder a lepra peccatorum; haec enim est optima ad confessionem praeparatio, ut suo loco (I. part. meditat. 31.) fusius est dictum. *Secundum*, ut statim magna animi demissione confessario me praesentem meaque peccata novo contriti cordis sacrificio aperiam, procurando, radere capillos et pilos, qui sunt superflua vitae veteris, ac lacrymarum aqua lavare animam meam ejusque vestimenta, opera scil., quae fecit, et me ipsum promptum offerre, ut confessarius novacula poenitentiae, correctionis et mortificationis ad purificandum me adjuvet. Et hac ratione mundatus accedam ad offerendum sacrificium agni immaculati Christi Jesu et ad Corpus ejus sanctissimum suscipiendum.

Denique perpendam, Christum Dominum nostrum prohibuisse huic leproso, divulgare hoc miraculum. Dicitque S. Marcus: *Comminatus est ei³*, quasi minas addendo, si manifestaret, aut certe vehementer et severo vultu id prohibuisse, ut humilitatis exemplum nobis hac ratione relinquenteret, et adverteremus, quam

cujus dicam
praeparationem et
gratiarum
actionem.

Chi
prohibito
quo sensu
et cur?

¹ Cf. Ps. 50, 19.

² Cf. Lev. 14, 8 sq.

³ Marc. 1, 43.

serio hominum laudes declinaret ac fugeret. Sed ea prohibitione non est deterritus leprosus, *sed egressus coepit praedicare et diffamare sermonem*¹ causaque fuit, cur plurima turba ad Christum audiendum concurreret. Neque in hoc censendus est fuisse inobediens aut errasse; potius enim id fecit boni spiritus instinctu et zelo gloriae Dei ac gratitudinis erga eum, qui ipsum sanaverat, ut sie omnibus esset venerationi, et multi ex ejus doctrina proficerent. Nam et ipse Christus Dominus sibi complacet, ne nos gratitudinis legibus et gloriae Dei desimus.

Eodem autem facto monemur, si quando justus quispiam ex animi sui demissione cupit sua opera occultare, licere nobis (nisi aliquod inde incommodum sequatur) ea promulgare et extollere tum ad aliorum exemplum, tum ad ipsius justi honorem.

MEDITATIO XXXIV.

De decem leprosis, a Christo sanatis et ad sacerdotes missis.

PUNCTUM I.

Cum ingrederetur Jesus quoddam castellum, occurrerunt ei decem viri leprosi, qui steterunt a longe, et levaverunt vocem dicentes: Jesu praeceptor, miserere nostri².

Considerandum hic est, ut in proxima meditatione, quo affectu isti leprosi oraverint, ostendentes suam humilitatem et reverentiam, dum a longe clamarent, indignos se judicantes, qui ad Christum Dominum

In
supplicatione
leprosorum
expendam:
1. humili-
tatem et re-
verentiam;

¹ Marc. 1, 45.   ² Luc. 17, 12. 13.

accederent; simul vero confidentiam magnam et resignationem orationi suae conjungebant, quia non dixerunt: Sana nos, sed: *Miserere nostri*, ut ipsius misericordiae omnino se subjicerent. His virtutibus etiam conjunctionem in orando addiderunt, quae alias plurimum apud Deum potest, quum multi, eadem necessitate pressi, simul et cum charitate orant; nam quod quisque pro omnibus petit, sibi quoque impetrat. Ideo enim S. Jacobus dixit: *Orate pro invicem, ut salvemini; multum enim valet deprecatio justi assidua*¹. Cujus contrarium factitant mendici hujusmodi, qui vellent soli petere, quia, si multi petant, divites offenduntur; ideoque timent, illos non facturos eleemosynas. At noster Dominus non propterea defatigatur, quod multi ab eo petant, quia pro omnibus habet et potius gaudet, quod omnes ejus pauperes charitate inter se conjungantur; quibus propterea libentius suam eleemosynam impertitur. O liberalissime et benignissime magister, multi sumus in hoc mundo leprosi, decem istis expressi, quia decem sanctae tuae legis praecepta transgredimur, quamvis alii aliis immundiores simus: *Omnium, quaeso, Domine, miserere. Munda haereticos ab haeresis suae lepra, superbos a lepra superbiae, carnales a lepra voluptatis carnis, meque cum illis munda ab omni lepra*, quae in animae meae facultatibus internis et externis inhaeret, ut, *sicut hactenus fuit sensus meus, ut errarem a te, decies tantum iterum convertar, requirens te. Amen*².

PUNCTUM II.

*Quos ut vidit Jesus, dixit: Ite, ostendite vos sacerdotibus. Et factum est, dum irent, mundati sunt*³.

¹ Jac. 5, 16.

² Cf. Bar. 4, 28.

³ Luc. 17, 14.

*Primum considerandum, omne nostrum bonum
inde principium et originem suam habere, quod Chri-
stus Dominus noster misericordiae suae oculis nos
respiciat, sicut alias est dictum. Simul tamen cum
fide, quam in his leprosis vidit, voluit obedientiam,
quae ex illa nascitur, probare illosque in ea exer-
cere, dicens illis, antequam eos sanaret: *Ite, ostendite
vos sacerdotibus, quamvis ipse non ignoraret, legem
statuere, ne prius ad illos accederent, quam essent
a lepra mundati.* Verum illi, judicium suum re-
signantes, absque ulla replica aut mora Christi jus-
sioni paruerunt; et ita *factum est, ut, dum irent, mun-
darentur*, ut discamus, tum quanti ipse faciat re-
signatam, ad nutum et velocem obedientiam (propter
quam saepe etiam facit miracula), tum quod, qui
vivam fidem et fiduciam in Christum habet, nihil
dubitat in omnibus obedire, quod vel per se ipsum
vel per suos ministros injungit. Qui etiam ministri
possunt resignationem et obedientiam suorum sub-
ditorum probare, sicut Christus horum leprosorum
probavit. Hoc enim modo sciens Deus magnam
Abrahae fidem voluit ad nostrum exemplum ejus
etiam obedientiam probare, dicens: *Tolle filium tuum
unigenitum, quem diligis, Isaac, et . . . offeres eum in
holocaustum*¹. Quae probatio paeclarissime evenit;
nam fides, fiducia et obedientia optime ut germanae
sorores convenient ad executionem omnium, quae
placent divinae voluntati.*

Deinde consideranda est mystica hujus facti causa, <sup>2. nos con-
fugere ad
homines suos
vicarios;</sup>
quae eadem est cum causa proximi praecedentis mi-
raculi, quamvis aliquid peculiare habeat. Factum
est enim, ut disceremus, quid leprosis in anima fa-
ciendum sit, quum pro salute impetranda ad Deum
accedunt, qui etsi per se ipsum possit illam largiri,

¹ Gen. 22, 2.

vult tamen, ut prius ad sacerdotes novae legis accedant, qui sunt confessarii, illisque suorum peccatorum lepram manifestent, quantumvis horridam, nihil ejus occultando. Latetque mysterium in illo verbo „*ostendite vos*“, sicut et in simili „*ostende te*“, quod alteri leproso dixit; ac si distinctius diceret: Aperite vos totos sacerdoti, ut vos videat et cognoscat interius et exterius, qui sitis, nihil mali occultando omnium, quae feceritis, dixeritis, aut cui internum consensum praebueritis. Spiritu itaque obedientiae, quia Christus ita jubet, et spiritu humilitatis propter salutem animae meae debeo me totum manifestare confessario, ferendo, quidquid pudoris in hoc occurrit. O bone Jesu! siquidem omnem meam lepram tu vides et cognoscis: quid impedit, quod eandem tuus minister etiam videat? Nolo, Domine, honorem apud homines, quem apud te non habeam. Poteras, Domine, jubere, lepram meam toti mundo manifestare, id quod jure merito mandasses; sed quum satis tibi esse ostendas, si eam sacerdoti manifestem, omnino id faciam, ut ab ea me mundare velis.

a. idque, etsi
janu ante
mundati
fuerimus.

Denique perpendam, hos leprosos, dum irent, in ipso itinere fuisse mundatos, quia in oculis Dei voluntas pro facto reputatur. Et ita perfectus peccatorum dolor cum adjuncta ea confitendi voluntate sufficit ad animae salutem consequendam et a lepra mundandam, quamvis nihilominus sit postea ad sacerdotem accedendum. Pro quibus omnibus laudandus a nobis est Christus Dominus, qui tot modis et viis facile reddiderit malorum nostrorum remedium.

PUNCTUM III.

Unus ex illis, ut vidit, quia mundatus est, regressus est cum magna voce magnificans Deum; et cecidit in faciem ante pedes ejus gratias agens; et hic erat Sa-

maritanus. Respondens autem Jesus dixit: Nonne decem mundati sunt? et novem ubi sunt? non est inventus, qui rediret et daret gloriam Deo, nisi hic alienigena? Et ait illi: Surge, vade, quia fides tua te salvum fecit¹.

Hic considerabo propter novem illos leprosos, ^{1. In novem leprosis perpendam tot hominum ingratitudinem;} maximam hominum partem, etsi, quum aliqua necessitate premuntur, devoti Deoque importuni sint fidemque et fiduciam de ejus misericordia habeant, quia ipsa eos necessitas ad id urget, quam primum tamen desideratum beneficium acceperunt et se sanitatem aut prosperitatem consecutos vident, Dei oblivisci nec gratias, ut par est, agere; quod gravissime ipsi Christo Domino nostro displicere ostendunt illa verba, quae hac occasione tanto sensu ipse dixit: *Nonne decem mundati sunt? et novem ubi sunt?* Et eodem modo loquendi usus est Deus, quando peccavit Adam, quum ei dixit: *Ubi es?*² Quo ostendit Deus, se ingratorum viam et gressus non probare nec eos agnoscere, quia ipsi eum non agnoscent.

Deinde propter leporum Samaritanum considerabo, saepe maximos peccatores, quando animae salutem aut aliud beneficium a Deo accipiunt, magis gratos se Deo ostendere, quia indignitatem suam agnoscentes pluris faciunt ipsum beneficium, tamquam in minus merentes collatum, quamvis ex alia parte esset rationi consentaneum, justos magis gratos se ostendere; et ita ad pudorem novem leprosorum Hebraeorum dixit Christus: *Non est inventus, qui rediret ac daret gloriam Deo, nisi hic alienigena?* Hinc discam, quanti referat, post confessionem et absolutionem acceptam, ut suo loco (I. partis meditat. 32.) dictum est, recurrere statim ad gratias Christo Domino agendas ob munditatem et remissionem, quam mihi dedit, ea devotione, qua hic Samaritanus fecit,

¹ Luc. 17, 15—19.   ² Gen. 3, 9.

de quo refert Scriptura, quod *regressus est cum magna voce magnificans Deum et cecidit in faciem ante pedes ejus*, ac si illos vellet osculari, *gratias agens ob acceptum beneficium*. Est tamen simul perpendenda hujus Samaritani prudentia, qua Christo Domino, dicenti: *Et novem ubi sunt?* nihil ipse respondit, ne eorum culpam et ingratitudinem augeret; sed attendit suae gratiarum actioni, propter quam redierat, ut hinc ego discam, non tribuere proximis culpam, etiam quum ad id faciendum offertur occasio.

Denique perpendendum est, quanta modestia Christus Dominus de novem leprosorum ingratitudine sit conquestus, dicens: *Non est inventus, qui rediret et daret gloriam Deo?* Non dixit: Qui daret mihi gloriam, aut gratias mihi ageret; ut nos doceret, eum, qui beneficium praestat, non sibi gratitudinem aut laudes petere debere, sed Deo, a quo omne *datum optimum* procedit. Benignitas quoque et amor est perpendendus, quo Christus Samaritanum exceptit et cum eo locutus est, eum honorando ejusque fidei sanitatem, quam accepérat, referendo. Estque fas credere, Christum etiam a lepra infidelitatis et reliquorum peccatorum eundem liberasse, dimitendo plene sanum in corpore et anima ob illam gratitudinem, quam solus ex reliquis ostenderet. O Deus animae meae, quam te gratum iis ostendis, qui erga te grati sunt, ut semper habeant, unde tibi sint grati. Semper, Domine, vellem gratus esse ob ingentia beneficia, quae semper in me confers, quamvis parcus semper victusque maneam in hac parte, siquidem et ipsa mea gratitudo novum est beneficium, quod a te, optimo benefactore meo, recipio, cui sit honor et gloria per saecula ob omnia bona, quae tuis tribuis creaturis. Amen.

MEDITATIO XXXV.

De caeco, a Christo apud Jericho sanato.

PUNCTUM I.

Cum appropinquaret Jesus Jericho, caecus quidam sedebat secus viam mendicans. Et cum audiret . . ., quod Jesus Nazarenus transiret, clamavit dicens: Jesu, Fili David, miserere mei. Et qui praeibant, increpabant eum, ut taceret. Ipse vero multo magis clamabat: Fili David, miserere mei¹.

Perpendendae hic sunt hujus caeci virtutes, quas in hac sua oratione prodidit. *Prima* fuit fides et fiducia magna in Christum, credeus, eum esse Messiam et Filium Davidis et Deum, qui omnia posset, ad quem spectet misereri et necessitatibus nostris remedium adferre. *Secunda* fuit insignis fervor et affectus in orando, qui tum ex caecitatis et miseriae suae cognitione, tum ex concepta spe, quod Christus esset eum sanaturus, proveniebat; quem affectum ostendebat clamore illo repetito. *Tertia* fuit magna in orando constantia et perseverantia, etiam quum ut taceret moneretur et reprehenderetur; potius ex illorum reprehensione excitabatur magis ad elevandam vocem et repetendam orationem.

In hoc caeco me ipsum spiritualiter caecum intuebor duplici caecitate ignorantiae et culpae, erroris et passionis, quae duplice animae oculum excaecant, quos S. Bernardus² cognitionem et amorem appellat. Ex quo facile intelligam, me tota vita otiosum sedere

^{1.} Caeci perpendenda virtutes;

^{2.} me ipsum spiritualiter caecum considerabo,

¹ Luc. 18, 35. 39 cum Matth. 20, 29 sq. et Marc. 10, 46 sq.

² Cf. De pracepto et dispensatione c. 14. n. 37, ubi S. Doctor dicit: „Oculum simplicem duo ista faciunt bona, amor boni et cognitio veri“. [Not. Ed.]

nec attendere ad virtutum opera, ad quae teneor, sed occupare me in mendicandis a creaturis hujus mundi praetereuntibus reculis aliquibus, quae me recreent, voluptate scilicet, honore aut lucello aliquo, quibus occupatus continear. Quod tamen totum parum omnino est et caducum, sicut eleemosyna pauperibus a praetereuntibus collata. Perpendens itaque hanc caecae, otiosae ac mendiciae animae meae miseriam, clamare me oportet ad unicum certumque meum adjutorem

Christum eique dicere: Jesu, Fili David, miserere mei!

Quam orationem ornare oportet praedictis virtutibus et ornamentis, omnino statuendo, *quatuor*, teste Bernardo¹, futura *impedimenta* meae *orationis*, nisi eis viriliter me opponam: cogitationum videlicet et multiplicium imaginationum concursus, quae cor meum subeuntes non sinent, me attendere, quid orem; remorsus deinde conscientiae ob admissa peccata, qui, dum me reprehendunt, diffidentiam gignunt terrentque dicentes: „quomodo audes ad Deum clamare, qui talis es!“ agmen quoque necessitatum ac miseriarum corporis; ac denique occupationum et curarum saeculi varietas et multitudo — magna sunt orationis impedimenta. Imo interdum ipsi, qui Christum comitantur, orationem ipsam mihi praeripiunt, me ipsum ad sua negotia specie aliqua pietatis post se trahentes. Sed his nihil obstantibus, orandum mihi et clamandum est corde et interdum etiam ore ac dicendum: *Jesu, Fili David, miserere mei.* Quodsi obstacula pergent pertinaciter me retrahere, ex eisdem sumam occasionem ferventius orandi et cum Davide dicendi²: *Libera me, quia egenus et pauper ego sum, et cor meum confutatum est intra me: Sicut umbra, cum declinat, ablatus sum et excussus sum sicut locustae, cogitationibus*

cum illo
Jesum de-
precabor.

¹ Cf. Sermones in Cant. 23. n. 16.

² Ps. 108, 22. 23.

meis ab hoc in illum locum me projicientibus. Seda illas, Deus, et stabili firmiter, ut orare et te laudare magno fervore possim.

PUNCTUM II.

Stans autem Jesus jussit, illum adduci ad se. Et cum appropinquasset, interrogavit illum dicens: Quid tibi vis faciam? At ille dixit: Domine, ut videam. Et Jesus dixit illi: respice¹.

Considera primum, Christum Dominum nostrum, etsi primum statim caeci hujus clamorem percepit, dissimulasse tamen, ac si eum non audiret, ut ejus probaret constantiam, et sanitatis cresceret desiderium. Idemque nobiscum saepe agit, ut perseverantia in petendo sit nobis ad accipiendum, quod petimus, dispositio. Sed statim tamen elementiam et benignitatem suam ostendit, gradum sistens ad caeci unius mendici vocem, quem, etsi multa esset turba cum ipso, quam totam consistere oporteret, *jussit ad se adduci*, ut eum sanaret. O bone Jesu, sol justitiae, qui *obedis voci hominis*, sistens in medio² coeli et cursus tui, ut cupit lumen illi reddas: audi clamorem meum et illumina caecitatem meam, qui *gaudium habere non possum, nisi lumen coeli videam*³.

Deinde perpendam, qua ratione caecus, audiens, se a Christo vocari, projecto vestimento suo exsiliens ob spem recipiendi visum, venit ad eum⁴. In quo ostenditur ejus animae exultatio, quae internam sentit vocationem Dei ejusque divinam inspirationem; cui ut parereat, omnia relinquit spe omnia, quae desiderat ad salutem et perfectionem suam, inveniendi. Ut experientia didicerunt, qui ad religiosum statum vocati sunt.

Denique considerandum est mysterium interroga-

1. Probata
caeci con-
stantia,
Ch. ejus
miseretur.

2. Exsultatio
illius caeci.

¹ Luc. 18, 40—42.   ² Cf. Jos. 10, 13. 14.

³ Cf. Tob. 5, 13.   ⁴ Marc. 10, 50.

Car Ch. eum interroget, t^{ionis Christi: Quid vis, ut faciam tibi?} et respon-
 sionis caeci: *Domine, ut videam;* ac denique verbi illius „respice“; quo solo verbo implevit Christus totum caeci desiderium, correspondens magnae illius fidei, qua visum petierat, alio verbo synonymo. O Deus animae meae, scio, te caecum interrogare: *Quid vis?* ut nos doceas, te nolle gratiae tuae dona communicare, nisi iis, qui se ad ea recipienda disponunt. Utinam et mihi dices: *Quid vis, ut faciam tibi?* Ego enim mox responderem: *Domine, ut videam,* non tamen quidvis et quomodocunque, sed ut vivacissimae fidei oculis te salvatorem meum videam, ut cognoscam et amem; haec siquidem *cognitio amori conjuncta est vita aeterna*¹. Peto etiam, Domine, ut videam tuam di-
 vinam voluntatem sanctamque legem, plurimi eam faciens, ut semper observem; videam praeterea me ipsum et vere ita cognoscam et me odio habeam et humiliem; ut videam item creaturas non oculis corporis ob curiositatem, sed oculis animae ob contemplationem, te in eis creatorem meum contemplans, a quo tanta bona accipio; ac demum, ut videam suo tempore Divinitatem tuam et Personarum Trinitatem, cuius visione beata sit anima mea in dulcissima sociate tua. O mi Rex et Domine, dic animae meae: *Respice, quod desideras;* nam tuum dicere est facere, et si dixeris: *Respice, sine ulla mora recipiam visum.* Ex iis, quae hic sunt insinuata, colligam, objectum sive argumentum spiritualis visionis in oratione mentis haec quinque complecti, Christum videlicet, Deum et hominem verum, sanctam ejus legem, me ipsum, creaturas, et in eis earum creatorem cum aeternis ejus gloriae bonis; et in omnibus quinque oportet me exercere per meditationem et contemplationem cum spe obtinendi, quod desidero, ut jamjam dicetur.

---

¹ Joan. 17, 3.

PUNCTUM III.

Statim Christus dixit cæco: *Fides tua te salvum fecit. Et confestim vidit, et sequebatur illum magnificans Deum*¹.

Considera *primum*, Christum Dominum nostrum cæci fidei tribuisse, quod re ipsa erat ipsius omnipotentiae et misericordiae, ut hac ratione tum cæco honorem conciliaret, tum nos ad ejusdem fidei amorem incitaret; illa siquidem est, quae ad hujusmodi mirabilia disponit, sicut ipse declaravit, quum aliis cæcis visum a se potentibus dixit: *Creditis, quia hoc possum facere vobis?* et respondentibus illis: *utique Domine, tetigit oculos eorum dicens: secundum fidem vestram fiat vobis.* Et statim *aperti sunt oculi eorum*². Estque observatione dignum, quod in utroque hoc easu cæci isti ob magnam suam fidem in momento receperint sanitatem, quum alias cæcus ob parvam suam fidem non statim integrum, sed paulatim et per incrementa visum receperit. Nam etsi Christus *in ejus oculos expuit, et manibus suis impositis*, tamen *interrogatus, an videret, aspiciens dicebat: video homines sicut arbores ambulantes.* Et iterum *impositis manibus super oculos ejus, coepit clare videre omnia*³. In quibus proponitur nobis duplex modus, quo Christus Dominus spirituale lumen et spiritus perfectionem communicat. Alter est extraordinarius et repente et in momento, sicut communicavit Saulo; alter ordinarius et sensim atque gradatim, communicata initio obscura mysteriorum suorum cognitione, postea distinctiori alia, et sic crescente claritate ad proportionem dispositionis ejus, qui eam recipit, donec *clare videat omnia* et res divinas tanto lumine, ut tam fiat certus de eis, ac si

Magna fidei
vis commen-
datur.

Ch. modo
subito, modo
paulatim
subvenit.

¹ Luc. 18, 42. 43.   ² Matth. 9, 28—30.

³ Cf. Marc. 8, 23—25.

illas cerneret, ascendendo, ut ait Apostolus, *a claritate in claritatem*, donec *transformetur in imaginem ejus gloriae*³. Quae tamen omnia praecedit, quod Christus fecit cum illo caeco, exspuendo scilicet in oculos ejus et manus imponendo, propter ea, quae meditat. 36. dicentur.

Perpendam denique, qua ratione caecus, sanatum se videns, sequebatur Jesum magnificans Deum. Quia enim hujus Domini opera sunt perfecta, cum visu corporis etiam animae visum donavit, ut, rerum omnium oblitus, eum sequeretur, a quo tantum acceperat beneficium. In quo etiam proponitur nobis, quod interna lux, quam Christus Dominus in oratione tribuit, pro scopo et fine habet Christi ipsius et virtutum ejus imitationem, ejus laudes actionemque gratiarum ob accepta beneficia. Verum quid mirum, Salvator mi, quod, aperiente te oculos animae meae, ut te videam, velim etiam te sequi? Quomodo non sequar tantam bonitatem? Quomodo non imitabor tantam sanctitatem? Majus tu mihi beneficium confers, admittingo me, ut te sequar, quam ego tibi obsequium praestem, volens te sequi. Sequar te ergo semper in hac vita, donec perveniam ad te possidendum in tua gloria. Amen.

---

¹ Cf. 2 Cor. 3, 18.

MEDITATIO XXXVI.

De caeco nato, quem Jesus, luto ex saliva sua confecto, sanavit.

PUNCTUM I.

Praeteriens Jesus vidit hominem caecum a nativitate. Et interrogaverunt eum discipuli ejus: Rabbi, quis peccavit, hic an parentes ejus, ut caecus nasceretur? Respondit Jesus: Neque hic peccavit, neque parentes ejus, sed ut manifestentur opera Dei in illo. Me oportet operari opera ejus, qui misit me, donec dies est; venit nox, quando nemo potest operari; quamdiu sum in mundo, lux sum mundi¹.

Considerandum primo, quod, ut Sapiens ait, in *omni loco oculi Domini contemplantur bonos et malos²*, electos et reprobos; sed illos singulari quodam modo, hoc est, oculis misericordiae respicit, tamquam velit illis benefacere, sicut hunc caecum respexit. O dulcis Salvator! antequam ego te aspiciam, necesse est, ut tu me respicias. Antequam enim respicias me, sum caecus; te vero aspiciente, recipiam oculos, quibus te videre possim.

Deinde perpendendum, corporis morbos et alias calamitates, quamvis saepe eveniant in poenam peccatorum, interdum tamen divina providentia provenire eo tantum fine, ut opera Dei in nobis manifestentur, non unum, sed multa, magna scilicet bona, quae Deus elicit ex illis, dum justos, quos afflit, magna virtutum varietate exornat efficitque, ut, quas occultas habent, ad Dei gloriam manifestent, communicans illis in ipsis tribulationibus talia dona, ut ejus omnipoten-

Ch. videt
nos oculis
misericordiae.

Mala terrena
ob varios
fines per-
mittit.

¹ Joan. 9, 1—5.   ² Prov. 15, 3.

tiam revelent, qui illa donavit. Talia sunt, exsultare in ipsis tribulationibus, illas amare ac Deum pro eis glorificare. Et de ejusmodi operibus dicit Christus Dominus noster: *Me oportet operari, donec dies est.* O Redemptor mi! si adeo tua refert, illa opera facere, quae aeterno tuo Patri placeant, donec dies est vitae tuae: operare illa in me, quia multo plus mea refert, illa recipere, quam tua referat, eadem operari; et potius, Domine, ob ingentem amorem, quo me prosequeris, dicas, tua referre, quod re ipsa refert mea. Respice, Deus meus, quam sit brevis pro me dies hujus saeculi, quia ipsa vita mea brevis est, venietque eito nox mortis, quando jam non licebit hujusmodi opera facere. Et siquidem nunc sol et lux es mundi, illumina me, accende et gratia tua vivifica, ut liceat postea te in gloria tua videre.

Capit in me
opus suum
operari.

Quid ego
viciissim?

Haec verba mihi ipsi attribuens dicam cum Sapiente: *Quodcumque facere potest manus tua, instanter operare*¹. Quare summe oportet, me operari opera Dei, opera sancta et voluntati ejus, qui me creavit, consentanea, donec dies est et perdurat vita mea, quae vix tanta est atque dies unus, et repente invadet me mors, quum jam nec operandi nec merendi quidquam sit locus.

PUNCTUM II.

Mysteriorum
hujus
sanationis:

Haec cum dixisset, expulit in terram et fecit lutum ex sputo, et linivit lutum super oculos ejus et dixit ei: *Vade, lava in natatoria Siloe . . . Abiit ergo et lavit,* et venit videns². Hic sunt considerandae causae mysterii hujus curationis, illas ad spiritualem nostram utilitatem trahendo. Prima causa fuit, ut suam omnipotentiam Christus Dominus nobis manifestaret, qui

¹ medium ex
se incepimus;

¹ Eeclae. 9, 10.   ² Joan. 9, 6. 7.

remedio in speciem plane contrario visioni illam caeco restituit; nam luto oculos linire, potius ad caecitatem inferendam, quam ad visum restituendum dirigi videbatur. O immensa Jesu potentia! cur non me ejus providentiae subjiciam, qui adeo potens est, ut unum contrariorum in alterum convertat et, lutum oculis adhibens, eos clarificet. Humiliat aliquem, ut illum extollat; *conjicit in carcerem, quem ex eo eductum salvatorem constituit Aegypti*¹.

Secunda causa fuit, ut doceret nos, accommodatisimum recipienda lucis divinae gratiae medium esse, si p[ro]ae oculis nostrum lutum ponamus, nihilum vide-licet, quod ex nobis sumus, et terram, ex qua conditi fuimus et in quam convertemur, et lutum peccatorum, quae admisimus, illa aspicientes ac deflentes et propter illa nos ipsos humiliantes. Sed hoc lutum conficiendum est ex terra nostra et saliva Christi. Si enim ejus infinita sapientia, quae in saliva exprimitur, oculos nostros non tangat: nunquam oculi nostri clarescent ad cognoscendam, sicut oportet, nostram vilitatem. O dulcis magister! coniunge sputum tuum pulveri meo, ex quo factum lutum me illuminet. Da mihi, ut cognoscam, quis tu sis, et quis ego, ut te cognoscens amem, me vero cognoscens odio habeam replearque gratia et charitate tua.

Denique postquam Christus luto inunxit oculos caeci, dixit: *Vade, lava in natatoria Siloe, quod interpretatur missus*, ut baptismi et poenitentiae sacramentum nobis insinuaret, quibus spiritualis hominis salus perficitur ob Salvatoris nostri virtutem in eis existentem, qui a Patre fuit missus in mundum pro nostra salute. Oportet tamen ad hanc natatoriam sive balnea horum sacramentorum ita dispositum accedere, sicut caecus hic fuit dispositus, qui magnam

^{2. quo commendatur agnitus nostri nihili;}

^{3. lotio in juncta sacra- mentorum figura est.}

¹ Gen. 39, 20; 41, 14.

habuit fidem, insignem humilitatem et obedientiam omnino ad nutum, quum sustinuit, oculos suos luto liniri, et ita eo maculatus per plateas in conspectu omnium perrexit, obediens absque mora aut replica Christi mandato; non enim ut Naaman ille Syrus murmurans dixit: *Putabam, quod egredieretur ad me et tangeret manu sua oculos meos et sic curaret me*¹; numquid non sunt aliae aquae meliores, quam in Siloe, ut in eis lavem et visum recipiam? sed judicium suum subjiciens et obediens visum recepit. Et eodem modo visum ego recipiam, si inspirationi Dei, qua me ad aquas Siloe mittit, agnoscam et opportunitate, quam mihi ipse offert, uti non negligam.

PUNCTUM III.

Heroica Chi confessio per illum caecum; Consideranda tertio est illustris illa hujus caeci confessio et persecutio, quas propter eam sustinuit, et virtutes, quas exercuit, ut illas imitemur.

1. Zelus honoris Chi, *Prima* virtus fuit zelus honoris Christi Domini nostri, qui illum sanaverat, et spiritus simul gratitudinis, quam ostendit, miraculum ipsum omnibus, qui illud ignorabant, manifestando.

2. fortitudo, *Secunda* fuit magna animi fortitudo; nam etiam parentibus propriis timentibus, manifestare quod sciebant, propter metum Pharisaeorum, qui nomen Christi detestabantur, ipse absque ullo timore libere confessus est, se et caecum fuisse et ab ipso Christo sanatum, adjiciens etiam modum, quo sanatus fuit.

3. zelus veritatis, *Tertia* fuit magnus zelus veritatis cum coelesti prudentia conjunctus, ne aut se decipi pateretur, aut veritatem ob aliquem respectum reticeret. Nam dicentibus Pharisaeis: *da gloriam Deo, veritatem ipsam libere fatendo, nos scimus, quia hic homo peccator est*²,

¹ Cf. 4 Reg. 5, 11.   ² Joan. 9, 24.

ac propterea non est possibile, ut ab eo sanareris: ipse, magna fiducia perseverans in confessione veritatis et in defensione Christi, ipsos potius accusavit, quod eum non agnoscerent, et invitavit, ut, si vellent, discipuli ejus fierent.

Quarta virtus fuit magna ejus patientia in toleratione. patientia. maledictis et opprobriis in eum jactatis, praecepit quum ei dicerent: *In peccatis natus es totus, et tu doces nos?*¹ Item sustinuit, ejici se ex synagoga tamquam excommunicatum et indignum, qui cum ceteris fidelibus versaretur.

Has omnes virtutes exercuit hic caecus, adjuvante ipsum Christo Domino nostro, qui unius caeci et mendici opera uti voluit eumque suum facere concionatorem, ut sapientes et Phariseos confunderet, dans plus quam hominis constantiam ei, qui ex se timidus et abjectus erat. O magnitudinem omnipotentiae Christi, quae vilibus adeo et contemptibilibus instrumentis adeo gloriosa efficis opera. Me quoque, Salvator mi, accipe, quo tamquam instrumento utens per me glorificeris.

PUNCTUM IV.

Considerandum quarto, quid Christus Dominus cum hoc homine egerit post ea, quae sunt narrata. Consolatio per Ch. data:

Nam *primum*, statim atque cognovit, ipsum e synagoga ejectum, accessit, ut illum consolaretur, ut ex hoc intelligamus paternam ejus curam, qua eos consolatur, qui ipsius causa persecutioes patiuntur, et quod non obliviscitur eorum, qui coram hominibus ipsum confitentur. O mundi Redemptor! quis non lubens aliquid pro tua gloria patiatur, siquidem tam est tibi curae, eos consolari, qui aliquid pro illa patiuntur.

¹. Paterna
Chi in suos
cura;

¹ Joan. 9, 34.

2. instructio
caeci nati
in fide;

Deinde voluit Christus eundem in fide perficere et augere internum animae visum. Quum enim caecus non existimaret, illum esse aliquid supra prophetam, interrogavit eum: Tu credis in Filium Dei? Respondit ille: Quis est, Domine?¹ ostendens in hoc cordis sui promptitudinem. Et dixit ei Jesus: Et vidisti eum, et qui loquitur tecum, ipse est²; quasi ei diceret: visu, quem a me recepisti, jam vidisti me, et ego ipse sum, qui tecum loquor. At ille ait: credo, Domine. Et procedens adoravit eum³. O quales oculos tunc ei dederit! quale lumen ejus animae communicaverit! quam perfectum visum, qui humilem adeo ad orationem effecit! Da mihi, Domine, talem visum, quo viva fide in te credam et debita reverentia te adorem.

3. humilium
praeconium,
reprobatio
superborum.

Denique tranquillitatem mentis illi reddidit citra scandalum, quo potuit turbari propter ea, quae Pharisaei contra ipsum dixerant. Nam dixit Jesus: In judicium ego in hunc mundum veni, ut, qui non vident, videant, et qui vident, caeci fiant⁴; quasi diceret: hoc ego disserimen inter hos et illos homines facturus veni, ut rudes et ignari ob suam humilitatem et parvitatem visum recipiant, sicut tu, credantque divinitatis et humanitatis meae mysteria, contra vero, qui sunt legis sapientes, ut Pharisaei, philosophi et juris periti hujus mundi, ob superbiam suam incident in caecitatem, non mea causa, sed propria ipsorum culpa, quia doctrinae meae credere nolunt nec fructum ex ea accipere. O bone Jesu! ne patiaris, eos, qui plura videre tenentur, ob suam superbiam minus videre, et qui perspicaciorem visum habere deberent, incidere in caecitatem. Libera, Domine, nos a superbia, quae tantae caecitatis est causa.

¹ Joan. 9, 35. 36.

² ib. 9, 37.

³ ib. 9, 38.

⁴ ib. 9, 39.

MEDITATIO XXXVII.

De surdo et muto, quem Christus sputo suo sanavit.

PUNCTUM I.

*Adduxerunt ad Jesum surdum et mutum et depreca-
bantur eum, ut imponat illi manum*¹. In miseri-hujus
hominis aurium et linguae corporali impedimento con-
siderandum est, quid illud impedimentum sit in spiritu,
quae ejus causae, et remedia.

Primum spiritualis surditas est fidei et obedientiae defectus, quando quis nec audire nec intelligere vult fidei veritates nec verba Dei nec praecepta legis ejus nec divinas inspirationes, sed his omnibus aures surdas praebet. Impedimentum linguae spirituale est defectus orationis et confessionis, quum quis non vult suum os aperire ad invocandum Deum, ad petendam ab eo misericordiam, aut illum laudandum et gratias ei agendas pro acceptis ab eo beneficiis, aut ad sua peccata confitenda, ut eorum obtineat remissionem.

Deinde ipsa surditas in causa esse solet, cur surdus sit etiam mutus; et utrumque satagit daemon, quem S. Lucas *mutum daemonium*² appellat. Clausis enim horum duorum sensuum internorum portis, clauditur quoque porta remedio, quod ingreditur per auditum fidei et obedientiae, obtinetur vero per locutionem, Deum orando et peccata ministro ejus sacerdoti confitendo. Hoc totum licet mihi ipsi applicare et considerare, me surdum et mutum esse, non sicut David, qui *tamquam surdus non audiebat et sicut mutus non aperiebat os suum*³ ad ullum malum, sed contra surdus et mutus sum ad bona. Causa autem

1. In surdo
et muto
considerabo
animaec
miserias
similes:

2. quibus
ipsa re-
media im-
pediuntur

(Quae mihi
meoque
statui
applicabo.)

¹ Marc. 7, 32.   ² Luc. 11, 14.   ³ Cf. Ps. 37, 14.

est, quia tam corporis, quam animi auditum paratum semper habeo ad curiositates et vanitates hujus mundi, ut ejus mendaciis et fraudibus fidem adhibeam ejusque perversis legibus ac decretis obediam; ex quo oritur, ut clausum illum habeam ad ea, quae Deus et ejus ministri mihi dicunt et mandant. Linguam quoque expeditam valde habeo ad loquendum et gariendum cum hominibus de omnibus, quae mihi arrident, ad proprias laudes, ad murmurationes et adulatio[n]es aliorum; ex quo provenit, ut ligata illa sit ad colloquendum cum Deo et mea peccata confitenda, quia ignavia et pudor fortiter illam ligant. O Salvator mi! ejice ex anima mea daemonium surdum et mutum, quod illam possidet, et misericordia tua infinita succurre, siquidem ego ad tantae miseriae remedium adhibendum vires non habeo.

Denique considerabo, quod, sicut hic surdus et mutus nunquam ad Christum pro remedio accessisset, nisi alii illum deduxissent et pro eo orassent, suppletentes suis linguis defectum linguae muti, sic multi sunt peccatores adeo surdi et muti, ut, miseriae suae obliti, nunquam ad Deum converterentur, nisi justi aliqui pro eis intercederent. Et hoc ipsum urgere me debet ad orandum frequenter pro conversione peccatorum et eos, quo modo potero, ad Christum ejusque ministros adducendos, in memoriam revocans, quod, videns Jesus fidem illorum (qui offerebant ei paralyticum in lecto jacentem), dixit paralytico: Remittuntur tibi peccata tua¹. O Deus infinite, miserere tot surdorum et mutorum, qui sunt in hoc mundo; ejice, Domine, ex eorum animabus daemonium, quod surdos illos facit et mutos, ut libere te audiant, laudent et glorificant in saecula. Amen.

3. hinc
indigentia
alienae
orationis —

(quam ego
peccatoribus
impendere
studeb⁹).

¹ Matth. 9, 2.

PUNCTUM II.

Apprehendens Jesus eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas ejus et exspuens tetigit linguam ejus. Et suspiciens in coelum ingemuit, et ait illi: Ephpheta, quod est, adaperire¹. Considerandum hic est, haec omnia Christum Dominum fecisse, etiamsi quidvis illorum suffecisset, ut ita significaret difficultatem in sanandis surdis et mutis animabus, non quidem ex parte ipsius, sed ex parte pravae dispositionis, quae in eis est, propter quam hujusmodi curatio majori mora et magis ex instituto est suscipienda.

Primum apprehendens eum manu abduxit de turba seorsum, ut significaret, hujusmodi aegrotos, ut currentur, debere separare se, quantum possunt, ab iis, qui eorum curationem impedire possunt, et a tumultibus et occupationibus negotiorum temporalium, et seorsim attendere recuperandae sanitati.

Deinde ingemuit, ut hujusmodi animarum miseriae magnitudinem ostenderet, quantumque ipsi dolorem adferant. O quam grave cendum est illud malum, quod ipsummet Deum gemere cogit! O anima, cur non defles gemisque tuam miseriam, pro qua tuus Dominus gemit et plorat. Defleas etiam miserias proximorum, siquidem adeo sunt dignae, pro quibus defleatur, ut etiam Christus pro eis ingemuerit.

Suspexit tertio in coelum ingemiscens ad significandum, hujusmodi mala ferventi et lacrymosa oratione esse curanda, oculis etiam in coelum elevatis, unde potest venire auxilium, siquidem in terra non potest inveniri.

Quarto immisit suos digitos in auriculas ejus, unum scilicet digitum in unam auriculam, et alterum in alteram, ut Spiritus Sancti dona notarentur, quae per

Caeremoniae
a Cho ad-
hibitae spiri-
tualiter ex-
pendendas:

1. Separatio
a tumultu
mondano.

2. Quam
doleat Ch.
nostram
miseriam.

3. Auxilium
a Deo
ferendum.

4. Digitii
Qui monent,
Spiritum S.
esse, qui
moveant
deheat.

¹ Marc. 7, 33. 34.

Christi digitos figurantur; nam ut digitus procedit a manu, ita Spiritus Sanctus procedit a Verbo divino, quod tamquam manus et brachium est Patris aeterni, per quod is omnia operatur. Haec dona (ut in V. parte dicetur) aperiunt nostras aures, ut percipient et intelligant veritates fidei redduntque dociles et obedientes divinis inspirationibus et iis omnibus, quae ad divinae voluntatis exsecutionem pertinent. O Fili Dei unigenite, qui cum Patre tuo producis Spiritum Sanctum et per utrumque dona tua hominibus communicas: ingere illa nostris animabus, ut omnes verba tua audientes tibi pareamus, et sic impleatur, quod scriptum est: *Populus, quem non cognovi, servivit mihi; in auditu auris obedivit mihi*¹.

*Quinto exspuit et tetigit linguam ejus, sicut exspuit in oculos alterius caeci, cui reddidit visum, ut indicaret, coelestem sapientiam, quae sputo ex ore Christi, sapientiae illius incarnatae capitisque nostri, procedente significatur, esse, quae linguam nostram solvat, ut sciat loqui cum Deo, secum et cum proximis, sicut oportet. Illa docet orationem, Dei laudes et nostrorum peccatorum confessionem et aptam alienorum reprehensionem, ut illa curentur. Item quia apud homines, praecipue vero apud Hebraeos, *spuere in alterius faciem magni contemptus et ruboris* est signum², forte Christus Dominus in hunc exspuit, ut ostenderet, nos, si caeci et muti spiritualiter simus, contemptu et poena dignos esse, quibus nos vult exercere, ut lumen nobis impertiat, sicut *fel piscis, quo liniti sunt oculi Tobiae, mox illos aperuit*³. O dulcis Jesu, voluptas mihi est, hac ratione conspui, siquidem tu es, qui exspuis, permittens mihi calamitates et tribulationes, quibus mei sensus aperiantur.*

¹ Ps. 17, 45.   ² Cf. Num. 12, 14.

³ Cf. Tob. 11, 8. 13.

*Sexto absoluto imperio dixit ephpheta ad ostendendam omnipotentis verbi sui virtutem. Nam quamvis homines cum surdis non loquantur, juxta illud Sapientis: *Ubi auditus non est, non effundas sermonem*¹, quia revera frusta esset; at Deus cum eis loqui potest: *Vivus est enim sermo Dei et efficax et penetrabilior omni gladio ancipiti*², potens aures aperire et ad ipsam animam intrare, ut in ea faciat, quod voluerit, eam ita mutando, ut consensum iis praebeat, quae ipse jubet. O Deus omnipotens! *aperi mihi aurem, et ego non contradicam*³; paratus sum enim credere, quidquid docueris, et exsequi, quidquid juss eris.*

*Ex his sex circumstantiis simul sumptis intelligam, quid ex parte mea facere me deceat circa juvandas animas, eas scilicet a peccandi occasionibus subducere, pro illorum peccatis gemere, suspiciens in coelum pro eis orare et ad Christi ministros deducere, ut illis applicent sacramenta et verba Dei, quibus in virtute Christi, qui harum infirmitatum principalis est medicus, sanitati restituantur, ac denique vicem illorum dolere, qui *sicut aspides surdae obturant aures suas*⁴ adversus eum, qui sapienter eorum venena ab eis extrahere conatur; et sapientissimo huic medico supplicabo, ut omnipotentia sua a tali infirmitate velit illos liberare.*

efficacia
imperi Chi.

Doceatur,
quid facien-
dum in
juvandis
animis.

PUNCTUM III.

Et statim apertae sunt aures ejus, et solutum est vinculum linguae ejus, et loquebatur recte. Et praecepit illis, ne cui dicerent. Quanto autem eis praecipiebat, tanto magis plus praedicabant; et eo magis admirabantur dicentes: Bene omnia fecit; et surdos fecit audi re, et mutos loqui⁵.

¹ Eccli. 32, 6.   ² Hebr. 4, 12.   ³ Cf. Is. 50, 5.

⁴ Cf. Ps. 57, 5.   ⁵ Marc. 7, 35—37.

Perpendam:
1. denuo Chi
potentiam;

Consideranda hic *primum* est omnipotentia Salvatoris, ut, quod vult, faciat et nostrae salutis impedimenta removeat, ita ut, qui prius surdus et mutus erat, nunc et bene audiat et recte loquatur. Ex quo documentum accipiam bene loquendi, de bonis scilicet rebus, et eo modo, qui Deo placeat.

O bone Jesu! *pone custodiam ori meo*¹ et accipe in manu tua claves aurium mearum et linguae, claude et aperi eas, prout convenit, ut, sive taceam, sive loquar, sive audiam, sive non audiam, semper tibi placeam. Amen.

2. quomodo
omnia bene
fecerit;

Deinde perpendam, quid hoc miraculum in pia illa turba effecerit; dicebat enim de Christo: *Bene omnia fecit*. O sapientia infinita! qui infantium et simplicium ore tua magnalia praedicas: quam illud est verum, quod per hujus turbae ora es locutus. Bene, Deus meus, fecisti omnia, quae initio mundi creasti, juxta illud: *Vidit Deus cuncta, quae fecerat, et erant valde bona*². Bene fecisti omnia, quae providentia tua disponis in hoc mundo, quia *Dei perfecta sunt opera*³. Bene fecisti nostrae redemptionis opera, quia summa bonitate omnia sunt plena. O quam apte tua miracula fecisti, tuos sermones, tua sacramenta, tuas humiliationes et exercitia studiosa tua! Bene omnia fecisti in bonum hominum, qui tamen male tibi responderunt, retribuendo innumera mala pro innumeris bonis; sed adeo tu bonus es, ut, sicut bene fecisti omnia bona, ita bene sustinuisti omnia mala. Concede mihi, Domine, ad imitationem tui, mea omnia bene facere, ut nihil in me sit, quod tibi malum esse videatur.

3. quomodo
turba Chum
extollat.

Denique perpendam, turbam illam, dum Christum glorificaret, quamvis non nisi unum surdum et mutum sanasset, dixisse, et *surdos fecisse audire, et mutos lo-*

¹ Ps. 140, 3.

² Gen. 1, 31.

³ Deut. 32, 4.

qui. Confitebatur itaque, quod, qui tale beneficium uni contulit, poterat similia pluribus conferre; qui et paratus erat id facere omnibus, qui in anima sua surdi erant et muti, modo ipsi vellent ex ejus misericordia fructum capere. Hoc enim illi incumbit ex officio, et ad hoc venit in mundum. O bone Jesu, exerce hoc officium cum omnibus infidelibus, ut in te credant, et cum omnibus peccatoribus, ut tibi obediant, et cum tepidis omnibus, ut tibi cum fervore serviant, ita ut omnes te glorificant et laudent per saecula. Amen.

MEDITATIO XXXVIII.

De daemoniaco lunafico surdo et muto, quem quum discipuli Christi sanum facere non potuissent, ipse sanavit.

PUNCTUM I.

Accessit ad Jesum homo genibus provolutus ante eum dicens: Domine, miserere filio meo, quia unicus est mihi, et lunaticus est et habet spiritum mutum, qui, ubicunque eum apprehenderit, allidit illum, et spumat et stridet dentibus et arescit, et dissipat eum et vix discedit dilanians eum; nam saepe cadit in ignem et crebro in aquam. Et rogavi discipulos tuos, ut ejicerent illum, et non potuerunt¹.

Consideranda hic sunt in daemoniaci hujus persona: jus daemonis adversus hominem, quem possidet; mala, quae ejus corpori et animae infert; et quae demum inferet in inferno.

Considerabo
daemonis
saevitiam:

¹ Cf. Matth. 17, 14 et Marc. 9, 17 cum Luc. 9, 39.

1. in corpus hominum. *Primum* hac feritate et crudelitate utitur daemon adversus hominem in omnibus, quae spectant ad ejus corpus, nisi Deus eum prohibeat, et eadem vexaret omnes, sicut miserum istum adolescentem, quem reddidit mutum, surdum et lunaticum (qui est quasi morbus caducus), horrendis et continuis cruciatibus ab adolescentia sua eum vexans et intendens, modo eum igne absumere, modo in fluminibus et puteis submergere, idque adeo pertinaciter, ut Christi Apostolis parere noluerit, sed potius de illis quasi triumphaverit.

2. in animas peccatorum. Sed majori violentia utitur adversus peccatoris animam, qui se illi subjicit. Nam et surdum et mutum eum facit, ut paulo ante est dictum, et lunaticum, hoc est, mundo subjectum, varium, mutabilem et in bono inconstantem; allidit illum terrae effidente, ut affectibus suis terrenis rebus adhaerescat, item ut spumas ore foedorum et horrendorum verborum ejiciat dentibusque strideat prae irae et cholerae vehementia; reddit illum stolidum et quasi insensibilem ad ea, quae Dei sunt; nunc illum in ignem cupiditatum carnis projicit, ut in illis consumatur, nunc in fluenta aquarum negotiorum hujus mundi, ut in eis submergatur; et ita illum ab uno in alterum peccatum dilaniando pertrahit et ita indurat, ut coneionatoribus et confessariis resistat, nec sit, qui eum reducere possit. O Deus aeterne, aperi omnium hominum oculos, ut, qui ad tantam miseriam pervenerunt, ab ea liberari procurent, et reliqui eam evadere studeant, resistentes spiritui, a quo tot mala perciperent.

3. in damnatos. Hinc colligitur, quantam feritatem exercebit daemon in inferno adversus peccatores, qui se totos ei in hoc mundo tradiderunt, siquidem adeo crudelem se exhibet erga illos in hoc mundo, quum Deus ad id ei concedit facultatem. O quantam surditatem, quan-

tum linguae impedimentum, quantum dilaniationem, quantum dentium stridorem, quas rabidas spumas, quas in ignis flamas et in aquas nivium projectio-nes, quantum tormentorum varietatem et perpetui-tatem illis tune inferet, ut in eis de ipso Deo ulci-scatur! O anima mea, cur non perhorrescis eum, qui tum in hac, tum in futura vita adeo est crudelis carnifex in eum, qui ipsi obedit? O Deus omnipo-tens, si facultatem huic hosti dederis, ut me sicut Job in corpore vexet: aufer illam, ne mihi noceat in anima. Amen.

PUNCTUM II.

Deinde considerandum, quid Christus Dominus ^{perpendam,}
noster fecerit ac dixerit, antequam adolescentem hunc ^{quid Ch. ante}
a daemone liberaret. ^{sanationem}
^{ficiat:}

*Primum enim exclamavit adversus incredulos, qui ibi erant, et in eis contra reliquos. O generatio, inquit, incredula et perversa, quousque ero vobiscum? usque quo patiar vos?*¹ Qua sententia ostendit, quam graviter ferret incredulitatem et pertinaciam illius gentis, ex qua proveniebat, ut daemon esset in cru-ciando daemoniaco pertinax; videturque insinuare Christus Dominus, se defatigatum quodammodo esse inter eos vivendo eosque ferendo ob illorum duritiem. O Jesu patientissime, quam merito esse posses defatigatus taedioque affectus tecum commorando, qui tot in me confers beneficia, tot vero meas suffers iniquitates. Sed tua patientia est infinita, qui etsi contra culpas ostendis iram, tangeris tamen eorum, qui illas admiserunt, commiseratione, ut ab eis illos eripias. Libera me, Domine, a meis miseriis, ut tuis possim gaudere misericordiis.

1. quam
graviter ferat
increduli-
tatem;

Deinde, *afferte*, inquit, *huc illum ad me*. *Et attulerunt eum*. *Et cum vidisset eum, statim spiritus conturbavit illum; et elisus in terram volutabatur spumans*¹, *ut ostenderet*, quanto odio Christum Dominum prosequeretur. Quodsi in ipsius Christi conspectu ita eos tractat, quos possidet: quid facturum eum censemus in ejus absentia? *Afflictus parens adolescentis* videns, filium ita vexari, dixit Christo: *Si quid potes, adjuva nos, misertus nostri*². Christus vero Dominus, videns hujus hominis exiguam fidem, ut illum prius, quam ejus filium, curaret, admirandam protulit sententiam. *Si potes, inquit, credere; omnia possibilia sunt credenti*³. Omnia, dicit, nullo excepto, quantumvis magna ac difficilia. O Salvatoris omnipotentiam, quae eos, qui in te confidunt, facis etiam omnipotentes, modo ita confidant, ut oportet, de infinita tua misericordia. Cur non fidem et fiduciam in hoc Christi Domini verbo habeam, qui fidelissimus est in impletis promissis et omnipotens ad exsequendum, quod dicit. O bone Jesu, siquidem omnia potes et mihi dicis, si possim credere, me etiam omnia posse: concede mihi posse credere eo modo, quo tu vis, ut in te possim, quidquid mihi promittis.

<sup>2. quam
benigne
perducat
ad fidem.</sup>

Hinc discam petere quod non possum.
Parens adolescentis, hoc audiens et intelligens, ex fide sua dependere filii sanitatem, respondit cum fervore et humilitate: *Credo, Domine, adjuva incredulitatem meam*⁴; quasi diceret: credo, quantum possum; sed quod mihi deest in fide, suppleat bonitas tua. Quibus verbis docet admirandum quendam orandi modum, quum facimus, quidquid possumus, et petimus a Deo, ut, quod nobis deest, ipse suppleat. Credendo petam augmentum fidei, humiliando vero me augmentum humilitatis, amando denique augmentum petam charitatis. O dulcissime Jesu! credo et mil-

¹ Marc. 9, 18. 19.

² ib. 9, 21.

³ ib. 9, 22.

⁴ ib. 9, 23.

lies credo, quidquid mihi dicis, et spero, quidquid mihi promittis; sed fides mea est debilis et brevis fiducia. Supple tu, Domine, defectum meum, corroborando fidem et perficiendo spem, ad tuam siquidem bonitatem spectat, bonum perficere, quod incepit.

PUNCTUM III.

Tunc Jesus comminatus est spiritui immundo, dicens illi: Surde et mute spiritus, ego praecipio tibi: exi ab eo et amplius ne introeas in eum. Et exclamans et multum discerpens eum exiit ab eo; et factus est sicut mortuus . . . Jesus autem tenens manum ejus elevavit eum et reddidit illum patri ejus. Stupebant autem omnes in magnitudine Dei¹.

Hie primo perpendendum est dominium Christi In sanatione
pueri
perpendam: Domini super omnes daemones et imperium, quo huic duo imperavit, exire scilicet statim et non amplius introire. Neque absque mysterio nunc dixit: *amplius ne introeas in eum.* Sciebat enim Christus Dominus daemonis mores, qui, quum diu in aliqua anima locum habuit et ab ea expellitur, *non invenit requiem, donec assumens septem alios spiritus nequiores se eandem iterum ingrediuntur*². Ut igitur hanc daemonis feritatem reprimeret, voluit plena sua misericordia uti, mandans, ne sive solus sive cum comitatu rediret ad eum adolescentem. Et ita fecit.

Deinde considerandum, quam graviter ferat daemon 2, quam
graviter ferat
diabolus con-
versionem; ab anima expelli, praecipue quum diu illam possederit, et quantis paupercula anima doloribus affieatur, quum ab ejus tyrannide est liberanda et vitia, in quibus diu jacuit, debet exuere; sunt enim dolores sicut mortis, quamvis ad vitam recuperandam necessarii. Quare terreat me licet daemon aut mundus et

¹ Marc. 9, 25. 26 et Luc. 9, 43. 44.

² Cf. Lue. 11, 24. 26.

caro, non debo conversionem meam differre, sed quam citissime potero, ab hoc me tyranno expedire; quo enim ego haec diutius distulero, eo ille pertinacius saeviet in me et difficilius expelletur.

3. quam
benigne Ch.
puerum patrī
reddat.

Demum Christi Domini nostri perpendam bonitatem et in porrigenda manu ei, qui lapsus est, benignitatem, ut erigatur et vivificetur; ipse enim solus vitam restituere et integrum sanitatem reddere potest. Et quamvis potuisset hunc adolescentem in suum trahere servitum, non tamen id fecit, sed reddidit illum patri suo, quo suam in omnibus charitatem ostenderet, qua absque ullo interesse, quidquid boni potest, facit. O Deus animae meae, haec omnia me ad te amandum tibique omnino serio serviendum excitant. Sed quandoquidem me a daemonio liberasti, jube, eum ad me amplius non redire; sed tu potius me in tuum filium suscipe, quia neque habeo, neque habere volo alium patrem, quam te, cui sit honor et gloria pro tot excellentissimis operibus, quae in filios tuos ad illorum commodum operaris. Amen.

PUNCTUM. IV.

Tunc accesserunt discipuli ad Jesum secreto et dixerunt: Quare nos non potuimus ejicere illum? Dixit illis Jesus: Propter incredulitatem vestram. Amen quippe dico vobis: Si habueritis fidem sicut granum sinapis, dicetis monti huic: Transi hinc illuc; et transibit, et nihil impossibile erit vobis. Hoc autem genus non ejicitur nisi per orationem et jejunium¹.

Interrogatio
et instrucio
discipulo-
rum:

1. quam
prudenter
Ch. eos
reprehendat;

Primum perpendenda est Christi Domini nostri prudentia, qui noluit publice parvam discipulorum fidem, quae aliquo modo fuit causa, cur daemon ab adolescenti non exiret, manifestare; sed publice re-

prehendit nationis illius incredulitatem, quae publica erat, privatim vero reprehendit incredulitatem discipulorum, quae erat secreta, qua ratione docere nos voluit modum alios cum discretione reprehendendi.

Deinde nos docet, ad magna aliqua impetranda ^{2. ad magni facienda fides vivida requiritur;} necessariam esse fidem similem *grano sinapis*, quod mole quidem est parvum, sed acrimonia et efficacitate magnum. Sic, inquam, fides et fiducia fortis, vehemens, viva et efficax esse debet, sed in subjecto tamen humili et parvo in oculis suis sibique diffidenti, ut omnino Deo confidat. Hac fide poterimus vel *montem ex loco suo*, quantumvis firmiter fundatum, eradicare et *mittere in mare*¹, hoc est, ex corporibus et animabus daemonem, qui in eis inveteravit, expellere et spiritum superbiae, irae, gulae et reliqua terrena impedimenta, quae a Dei servitio nos retrahunt, penitus eradicare. O Domine omnipotens, semina in anima mea hoc granum sinapis, siquidem ego tantam fidem, nisi tu dederis, habere non possum. Da mihi, Domine, talem fidem, quae ardore charitatis sit vehemens et parvitate humilitatis secura et in utroque similis grano sinapis, ex qua tanta crescat arbor virtutum, ut Angeli coeli in ea se possint recreare. Amen.

Adjecit autem Christus redemptor noster, *hoc genus daemoniorum, qui ita sunt radicati, non ejici nisi in oratione et jejunio*. Fidei itaque et confidentiae conjungenda sunt jejunium et oratio², quae ab eadem fide proveniant; nam si fiducia est sicut granum sinapis, eructat fumum orationis ad Deum et jejunii humiliationem, ut, quod petit, impetrret, sperans, se his mediis illud obtenturum. Utitur autem Christus Dominus verbis ei, qui curat, et ei, qui curatur, communibus; utrumque enim easdem virtutes habere oportet.

^{3. jejuni et orationis communatio.}

His spiritualibus armis contendam me spiritum facere, qui cum malignis spiritibus pugnare eosque vincere possim, carnem ipsam ejusque gravem molem jejunio subtiliorem reddendo, oratione autem spiritum ad Deum levando, ut *sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhae* (poenitentiae) et *thuris*¹ (orationis) ad coelum ascendet et *eo fumo extricet*, sicut Angelus Tobiae dixit, *omne genus daemoniorum*², ita ut non audeant amplius ad me accedere. O Redemptor mi, qui in monte Thabor in jejunio et oratione pernoctasti, antequam hunc daemonem expelleres, quem tui Apostoli vincere non potuerunt: da mihi spiritum orationis et poenitentiae, quo meam carnem spiritui subjiciam, animi perturbationes domem et superbiae ac vanitatis spiritus a me expellam, ut, ascendens tecum *ad montem myrrhae et ad collem thuris*³ et jejunium cum oratione conjungens, merear etiam ad montem Thabor gloriae tuae tecum ascendere. Amen.

MEDITATIONES

circa mortuos a Christo resuscitatos, et de spirituali peccatorum resurrectione.

Meditationes de tribus mortuis, quos Christus Dominus resuscitavit, fieri debent, non solum ipsum perpendendo miraculum, sed etiam ejus significationem, quae est resurrectio spiritualis omnium peccatorum, qui ad Christum Dominum convertuntur; qui ad tria genera reduci possunt. *Unum* est eorum, qui imbecillitate aut ignorantia peccant; quos significat puella duodennis, quam Christus Dominus in paterna ejus domo suscitavit. *Aliud* est eorum, qui peccant ex passione; quos refert adolescens, filius viduae

¹ Cf. Cant. 3, 6.

² Tob. 6, 8.

³ Cant. 4, 6.

Naim, quem Dominus suscitavit, quum jam ad sepulchrum deduceretur. *Tertium* denique est genus eorum, qui peccant ex malitia, quorum fuit figura Lazarus, quem Christus Dominus jam sepultum resuscitavit. In modo autem, quem Christus omnes illos mortuos resuscitando servavit, etiam peccatorum variorum resurrectionem delineavit.

MEDITATIO XXXIX.

De defuncta filia archisynagogi.

PUNCTUM I.

Venit vir, cui nomen Jairus, et ipse princeps synagogae erat, et cecidit ad pedes Jesu, rogans eum, ut intraret in domum ejus, quia unica filia erat ei fere annorum duodecim: Quoniam filia mea, inquit, in extremis est, veni, impone manum super eam, ut salva sit ac vivat¹.

Consideranda hic *primum* est qualitas hujus defunctae et causa hujus mortis. (Et idem licebit pendere in filio illo unico viduae apud Naim.) Nam etsi filia esset unica suorum parentum, et quidem divitium ac nobilium, ac propterea tenere dilecta, et cui illi plurimum indulgerent, nihilominus mors illam abstulit, quam nec ipsi parentes nec medici nec divitiae nec viror aetatis ab ea potuerunt eripere, ut hinc ego discam, in omni aetate, in quacunque fortuna et statu nullam esse vitae securitatem, sed ex inopinato me mortem invasuram. Et expendam, quamvis haec puella et reliqui defuncti, quos Christus Dominus resuscitavit, reparare potuerunt damna, quae priori morte incurrerant, disponendo se ad melius

In
defuncta filia
expendam:
1. in qua-
cunque con-
ditione mors
accidere
potest;

¹ Lue. 8, 41 et Marc. 5, 23.

obeundam secundam mortem, mihi tamen id non eventurum. Nam, ut I. partis meditat. 7. fuit notatum, lex est universalis: *Statutum est omnibus hominibus semel mori*¹. Quare damna, quae prima morte obvenerint, reparari non poterunt. O bone Jesu! ne, quaeso, inaniter me assecuret flos aetatis nec deliciae aut divitiae aut res aliae hujus vitae. Da mihi semper timere timore sancto id, quod semper mihi minatur. Et quandoquidem non nisi semel est mihi moriendum, fac me tunc bene mori.

2. causae
præmaturæ
mortis di-
versæ sunt.

Deinde considerabo, hujusmodi juvenum mortem aliquando evenire propter peccata parentum, qui nimium illos amant et illis indulgent et eorum causa saepe Dei legem conculeant. Alias provenit hujusmodi mors propter propria ipsorum peccata, qui absque rationis freno suas sequuntur propensiones. Vult autem Deus perniciosis illorum gressibus morte accedente occurrere, ne damnentur aut ut eo minores patientur in inferno cruciatus. Interdum etiam provenit mors ex favore, quo illos Deus prosequitur, juxta illud Sapientis: *Raptus est, ne malitia mutaret intellectum ejus, aut ne fictio deciperet animam illius*². Denique evenit hujusmodi mors ob occultas alias causas gloriae Dei, quas nos non assequimur.

Ex his timorem concipiam peccati, per quod intrat mors, meque paternae Dei providentiae committam, supplex orans, ut eo tempore et occasione mihi mors adveniat, quo maxime saluti meae conveniat et in ipsius Dei gloriam cedat.

3. Sicut
mortuus, ita
peccator
ex se ad
vitam redire
nequit.

Denique perpendam, sicut haec mortua non potuit per se Christum Dominum quaerere, qui vitam illi impertiret, nec aliter illam ab eo petere, et ita mortua in aeternum permansisset, nisi pater ejus pro ea rogasset: ita nec peccator per culpam mortuus.

¹ Hebr. 9, 27.   ² Sap. 4, 11.

Nam quamvis verum sit, illum non ita esse mortuum, ut non possit ad Christum recurrere illumque vocare, refert tamen plurimum, intercessores habere, qui pro illo orent agantque apud Deum, ut illum dignetur resuscitare; et ita conari debo, frequenter illud ab ipso petere, dicens: O piissime Pater! respice innumeratas animas, quae in hoc mundo adeo sunt mortuæ et in suis culpis submersæ, ut nec vitam nec resurrectionem a te petant; ego vero, Domine, quamvis indignus, supplex oro, ut earum domus accedas et inspirationis tuae manu corda illorum tangas, ut vitam recipient. Aspice etiam unicam hanc filiam meam, quae est anima et voluntas mea, quae velut mortua jacet propter culpam et tepiditatem, qua vitam dicit; veni, Deus meus, ad indignam domum meam et potentis manus tuae tactu eam continge, ut ad novam vitam cum fervore suscitetur.

Utilitas
intercessoris,

quem agam
pro tot
peccatoribus.

PUNCTUM II.

Audiens Jesus archisynagogi petitionem *surgens* sequebatur eum et discipuli ejus. Et cum venisset in domum principis et vidisset tibicines et turbam tumultuantem et flentes et ejulantem multum, non permisit intrare secum quemquam, nisi Petrum et Jacobum et Joannem, fratrem Jacobi, et patrem et matrem puellæ¹.

Consideranda in primis Christi Domini nostri benignitas, qui statim secutus est archisynagogum, quamvis ejus fides esset imperfecta ac propterea non esset eam gratiam promeritus; petiit enim sicut ille regulus, ut veniret ad domum suam et sanaret filiam ejus, ac si non posset, nisi eo veniret, vitam ei impetriri. Attamen illum non reprehendit, quia ipsum ad pedes suos prostratum et humiliatum vidi; humili-

Chus ad
domum
accedit:
1. Cur hic
sine repre-
hensione
patrem
sequatur.

¹ Matth. 9, 19. 23 sq. cf. cum Marc. 5, 38 et Luc. 8, 51.

litas enim plurimum valet tum ad nostros defectus supplendos, tum ad Dei misericordiam, ut illos nobis remittat, inclinandam, sicut *reguli* illius superbia et erectus animus, quem ostendit, dum salutem filio suo, nulla humilitate aut reverentia praemissa, petebat, illum permovit ad indignationem et ad exprobrandum eidem defectum fidei: *Nisi prodigia et signa videritis, non creditis*¹.

Deinde perpendam, Christum Dominum voluisse hoc miraculum occulte facere. Nam quum illud esset omnium, quae eousque perfecerat, famosissimum (erat enim primi defuncti resuscitatio), voluit, inquam, illud occulte facere, ut humilitatis nobis daret exemplum et doceret, fugere inanem nostri apud homines ostentationem. Nec solum in occulto miraculum fecit, sed eo etiam patrato *praecepit illis*, qui praesentes erant, *vehementer, ut nemo id sciret*². Sed voluit nihilominus, testes aliquos esse praesentes, qui factum ipsum ad nostram utilitatem manifestarent. Nec sine mysterio tamen ad hoc tres illos elegit Apostolos, qui etiam fuerunt in monte Thabor testes transfigurationis et in horto Gethsemani afflictionis et agoniae, quam ipse illic est passus, sed ut significaret, se magis dilectos et ferventiores magis etiam participes facere suorum secretorum, nominatim vero in tribus rebus, in operibus scilicet, quae spectant ad conversionem animarum, in magnitudine et excellentia gloriae suae et in passionis suae ignominia et contemptu. O felicem illum, qui adeo est Christo Jesu familiaris, ut agnum hunc sequatur, quounque ierit, nec se vel ad momentum a dulci ejus comitatu separat.

¹ Joan. 4, 48.   ² Marc. 5, 43.

² Occulte
facit miracu-
lum ad cora-
mendandam
humili-
tem;

at coram
testibus;

cor hi
electi?

PUNCTUM III.

Et tenens Jesus manum puellae ait illi: Puella, tibi dico: Surge. Et confestim surrexit puella et ambulabat; et dixit, dari illi manducare. Et stupuerunt parentes ejus¹.

Perpendam hic *primum* Christi Salvatoris omni-potentiam, qui unico tantum verbo, nec rogando sicut Elias et Elisaeus, sed cum imperio mandando, dat mortuis vitam; et in momento demortui anima, sive in limbo, sive quoecunque alio sit loco, audit ejus vocem acceditque et ingreditur corpus suum, nemine resistente aut impediente. Exsulto, Salvatori, te adeo esse potentem, *ut voces ea quae non sunt, tamquam ea quae sunt*², et mortui vocem tuam audiant tibique obtemperent. Voca, Domine, omnes, qui ob culpam suam mortui sunt, voce tuae inspirationis, ut ad gratiae vitam resurgent. Quodsi arbitrii sui libertate tuae inspirationi resisterent (quia neminem vis ad tuam gratiam cogere), etiam eos revoca efficaciore inspiratione, quia, si tua velis uti potestate, quis est, qui non se dedat voluntati tuae?

Deinde causam expendam, cur puellae hujus defunctae manum acceperit, et illa coepit ambulare, ac jusserrit, illi dari manducare. Quae cum aliis defunctis, quos resuscitavit, non fecit. Hoc enim fecit, ut doceret, peccatores, qui moriuntur aut peccant ex imbecillitate (quos haec puella significat), vivificari per Christum manu sua potenti eos adjuvantem, ut illam imbecillitatem vincere valeant. Ideoque statim ac ejus virtute resurgunt, duo ab illis requirit: Alterum, ne sint otiosi et in pigritiae lecto remaneant, sed incipient statim ambulare et, bona opera exercentes, in via virtutis proficiant; alterum, ut panem comedant, *qui cor hominis confirmet*³, qui est sanctis-

Resuscitatio
puellae;

1. Expendam
Chi poten-
tiam, et gau-
cho de ea.

2. Modus
resuscitandi
figura pecca-
toris con-
vertendi:

adjutorium
Chi,

diligentia
in operibus
bonis,

¹ Marc. 5, 41, 43; Lue. 8, 56.   ² Rom. 4, 17.

³ Ps. 103, 15.

participatio
panis Euch.

simum altaris Sacramentum, cuius virtute plene corroborantur. Quod autem jubet alios resuscitatae puellae dare manducare, docere voluit, se ministros suos jubere panem hunc vitae conversis tribuere peccatoribus, ut animum sumant ad vitam inchoatam prosequendam. O Salvator animae meae! ejus, quaeso, manum tua manu accipe; si enim tua cum mea jungatur, mox ego surgam et, omni pigritia excussa, incipiam laborare. Da mihi etiam comedere panem vitae supersubstantialem, qui debiles confortat et corda deficientia corroborat, ut ejus virtute confortatus non cessem progredi, donec ad montem Dei Horeb¹ perveniam, ubi tuam videam gloriam per infinita saecula. Amen.

MEDITATIO XL.

De defuncto filio viduae apud Naim.

PUNCTUM I.

Ibat Jesus in civitatem, quae vocatur Naim, et cum eo ibant discipuli ejus et turba copiosa. Cum autem appropinquaret portae civitatis, ecce defunctus efferebatur filius unicus matris suae, et haec vidua erat; et turba civitatis multa cum illa².

In juvenc^o
defuncto
cogitabo
peccatoru^m
ob passiones
lapsum:

In hoc adolescente defuncto (praeter ea, quae proxima meditatione de morte sunt dicta) considerabo peccatorem, qui ob culpas ex vehementioribus animi perturbationibus ortas mortuus jacet, eujus anima videtur corpori sicut cūdam feretro inclusa. Nam quidquid cogitat, loquitur aut agit, est circa carnem

¹ Cf. 3 Reg. 19, 8.   ² Luc. 7, 11. 12.

et de sua carne. Qui vero hunc loculum portant,
 quatuor sunt appetitiones sive passiones vehementes:
 luxuria scilicet, quae appetitio est voluptatum sen-
 suum; ambitio, quae inanum honorum; cupiditas,
 quae divitiarum; et ira denique, quae est ad vin-
 dictam impulsus contra eos, qui ea bona impediunt.
 Ab his quatuor animi perturbationibus portatur miser
 hic peccator ad innumerabilem peccatorum abyssum
 et tandem ad ipsum inferni profundum, nisi Christus
 Dominus misericordia sua id prohibeat. Ex quo af-
 fectus commiserationis concipiam, videns hunc mun-
 dum tot hujusmodi mortuis refertum, qui quotidie
 in publicum prodeunt et versantur in plateis et por-
 tis civitatum, dicamque cum Jeremia: *Quis dabit
 capiti meo aquam et oculis meis fontem lacrymarum?
 et plorabo die ac nocte imperfectos filiae populi mei*¹.

Deinde perpendam charitatem et providentiam
 Christi Domini nostri, qui ea opportunitate voluit
 venire in Naim, ut mortuo huic adolescenti occur-
 reret; non enim fortuito, sed sciens et prudens et
 cum desiderio eum resuscitandi tunc venit, se ipsum
 ad hoc beneficium ei praestandum, nemine id petente,
 offerens. Puellam enim, archisynagogi filiam, vitae
 restituit, patre ejus id petente; Lazarum etiam, pe-
 tentibus ejus sororibus; sed hunc proprio suo motu,
 ut misericordiae suae magnitudinem in mortuis ani-
 mabus quaerendis ostenderet, quum illis in oceursum
 veniens etiam non potentibus remedium offerat, motus
 tantum earum commiseratione, quamvis etiam, quum
 tale beneficium ab ipso petitur, ille sit, qui praeveniens
 inspirat, ut petatur, ut propterea dicendum sit, omne
 bonum nostrum ab ipsis misericordia initium sumere.

O Pater misericordiarum, respice multitudinem
 peccatorum, qui in hujus mundi plateis mortui ja-

1. quatuor
 passiones,
 et peccata
 inde oritura

2. Ch. sola
 sua miseri-
 cordia
 succurrat.

cent; miserere eorum, exi in occursum illis, interclude illorum gressus, antequam mors illos in eis comprehendat.

PUNCTUM II.

Cum (Jesus viduam matrem) vidisset, misericordia motus super eam dixit illi: Noli flere. Et accessit et tetigit loculum; hi autem, qui portabant, steterunt¹.

Considerandum primo, Christum Dominum nostrum non occulte miraculum hoc sicut praecedens, sed palam pro gloria Patris sui, et ut majorem doctrinae suae auctoritatem adferret, edere voluisse. Quo autem appareret, ipsum non ostentationis, sed commiserationis gratia illud facere, teneritudinem cordis ostendit ex miseria illius mulieris, tum quod vidua esset, tum quod filius, quem amiserat, unicus illi esset. Docet nos hoc facto prudentiam in publicis nostris actionibus adhibendam, ne inanem ostentationem per eas quaeramus; docet etiam commiserationem, quam merito erga afflictos et desolatos habere debemus, sicut magnus Deus noster, qui *orphanorum est pater, viduarum judex*² et omnium protectio ac tutamen.

2. Quantum possint lacrymae justorum. Deinde perpendam, ipsas hujus viduae lacrymas, etiamsi nihil ipsa loqueretur aut peteret, Christum Dominum ad suscitandum ejus filium permovisse, quia lacrymae, quas pro nostris aut aliorum peccatis fundimus, potens quoddam genus orationis sunt apud Deum, ut illum ad nostris miseriis occurrentum inclinent.

O benignissime Pater, cuius oculi tenerescunt, dum nostros flebiles vident: moveant te ad commiserationem matris nostrae Ecclesiae lacrymae, quae et ob tuam absentiam vidua censemur et culpas nostras

¹ Luc. 7, 13. 14.

² Ps. 67, 6.

ita deflet, ac si unusquisque nostrum unicus esset ejus filius, qui ex ejus visceribus prodiisset. Ejus lacrymarum intuitu mihi concede, quod meis ego non sum promeritus; remove, Domine, hujus planctus causam et illam consolare, dieens illi: noli flere, quia filium, pro quo lacrymas fundis, ego tibi vivum restituam.

Denique attendam, Christum Dominum nostrum ad loculum accessisse illumque tetigisse, portatores vero mox substitisse, ut significaret, se, antequam peccatorem ad vitae gratiam restituat, omnipotentiae suae manu illum tangere fortibusque inspirationibus nunc timoris, illi minando, nunc spei, veniam illi promittendo, illum tangere atque quatuor praedictarum passionum, a quibus raptabatur, impetus coërcere; nam etsi illae vehementiores sint, ad tactum tamen et imperium Christi mox se ipsas dedunt. O manus Jesu, quae crucis lignum tetigistis, ut ei vita redderetur, qui, prohibitae arboris fructum suis manibus contrectans, vitam amisit: tangite etiam peccatores, ob culpam suam mortuos, ut se ipsos ad gloriae vitam suscipiendam disponant.

3. Justificationem
gratiae
impulsus
praecedere
debent.

PUNCTUM III.

Et ait: Adolescens, tibi dico: Surge. Et resedit, qui erat mortuus, et coepit loqui; et dedit illum matri suae¹.

In ipso
miraculo
perpendam:

Hic *primum* perpendenda est omnipotentia Salvatoris, quam in hoc miraculo ostendit, qui non necesse habuit sicut Elias et Elisaeus², expandere se atque metiri super puerum tribus vicibus, et ponere os suum super os ejus et oculos suos super oculos ejus et manus suas super manus ejus, neque manu eum tetigit³, sicut filiam archisynagogi; sed unico absoluto et imperioso

1. quam
potenter Ch.
agat;

¹ Lue. 7, 14. 15.   ² Cf. 3 Reg. 17, 21 et 4 Reg. 4, 34.

³ Cf. Marc. 5, 41.

verbo cum mortuo colloquens, ac si solum dormiret, eum vitae restituit.

2. non omnes statim ad perfectam vitam resurgent;

Deinde considerabo, non esse absque mysterio, quod hic adolescens non statim cooperit ambulare, sicut filia archisynagogi, sed resederit in loculo et cooperit loqui, ut significaret, eos peccatores, qui ab animi sui perturbationibus sunt raptati, sensim recuperare sanitatem. Primum enim gratiae vitam recipiunt et inordinatum ad res carnales affectum depo-nunt, quamvis aliquid affectionis adhuc remanet, quae illorum cor cum eis agglutinat et connectit; sed postea tandem exuunt omnino pravos mores et consuetudines. Sed incipiunt tamen statim loqui, confitendo errores suos et veniam de iis petendo et emendationem proponendo Deumque ob beneficia, quae ab eo accipiunt, laudando. Ex quo diseam non indignari contra eos, qui non statim antiquas praeteritae vitae pravas consuetudines uno ictu exuunt. Nam quamvis ipsa justificatio vere fiat in momento, ejus tamen perfectio sensim et paulatim progreditur.

3. Juvenis matri, peccator justificatus Ecclesiae est gaudio.

Denique perpendam Christi Domini charitatem, qua filium resuscitatum mox dedit matri suae, quamvis sibi illum jure potuisset retinere; sed potius matri tradidit, ut in ejus senectute et viduitate illi serviret, et ut filii resuscitatio plene illi esset consolationi. Quo significatur, proprium esse Christi Domini, mortuos peccatores ad vitam redeentes reddere matri eorum, quae est Ecclesia. Et sicut hic adolescens ex materna domo mortuus ab aliis deportabatur, sed vivens pedibus suis ad eandem domum cum magna ejus matris laetitia rediit: sic peccator, qui ex congregazione justorum, ab animi sui perturbationibus tractus, discedit, ad eandem per Christum vivificatus reddit cum libertate spiritus et magna Ecclesiae laetitia. Gratias tibi, dulcissime Salvator, ob tot animabus collata beneficia. Utinam peccatores omnes redirent et

justorum congregationi se adjungerent, quo mater eorum Ecclesia plurimos habens viventes filios exultaret. Siquidem igitur, Domine, hanc animi laetitiam ei dare potes, ne, quaeso, illi eam deneges, ut nomen tuum glorificetur, dicamusque, quod praesens ibi turba, hoc miraculum videns, dixit: *Quia Propheta magnus surrexit in nobis, et quia Deus visitavit plebem suam*¹.

MEDITATIO XLI.

De Lazari resuscitatione.

PUNCTUM I.

Erat quidam languens, Lazarus, Marthae et Mariae frater, quos omnes Jesus valde diligebat. Miserunt ergo sorores ejus ad Jesum, dicentes: Domine, ecce, quem amas, infirmatur².

Martha et
Maria docent
insigne
orandi
modum:

His verbis docemur modum quendam orandi brevem, perfectum et valde efficacem propriumque viorum spiritualium, qui in utraque vita, activa et contemplativa, per Martham et Mariam indicata, diu se exercuerunt; quem Hugo de sancto Victore³ appellat modum orandi per insinuationem. Consistit autem in proponenda aut insinuanda Deo brevissime corporis aut animae necessitate aliqua, quam patior, allegato tantum amoris titulo, quo me ipse prosequitur, in reliquis tota mei remedii cura ipsius divinae providentiae reducta, magna interim in eum fiducia et resignatione in ejus voluntatem. Nam, si sciam, me ab eo amari, haec insinuatio sufficiet, ut certo credam, quamvis ego nihil petam, facturum ipsum, quod mihi magis

¹ Luc. 7, 16. ² Joan. 11, 1. 3. ³ De modo orandi c. 3.

expedit. Haec orandi ratio praesupponit magnam amoris Dei in nos aestimationem, magnam de ejus bonitate fiduciam et magnam denique in ejus voluntatem resignationem, qua non quaerimus aliud, quam quod ipse voluerit, quod ad remedium attinet necessitatum nostrarum, locum, tempus et modum illis subveniendi.

Necessitates
quas Cho
proponam.

His affectibus frequenter et cum animi tranquillitate repetam illam jaculatoriam: *Domine, ecce, quem amas, infirmatur.* Licebit autem, loco hujus verbi „*infirmatur*“ similia alia substituere. Sic: ecce, quem amas, tristis est, desolatus, tepidus, aridus, indevotus, ira tentatur, impatientia, superbia, exul est a coelo, in periculo mortis versatur et aeternae damnationis, etc.

Tituli quos
adducere
liceat.

Item loco illius verbi „*quem amas*“ licet alia ponere, quae amoris etiam titulos complectantur, ut si dicam: Domine, ecce, quem ad imaginem et similitudinem tuam creasti, eam imaginem amisit; quem pretioso tuo sanguine redemisti, peccatis est maculatus; quem in saero baptismate in filium adoptasti, a multis hostibus obsidetur, qui illum opprimunt; quem ad statum religiosum elegisti, multis imperfectionibus est plenus, quae illum deturpant. Et moram in singulis his jaculatoriis trahens effundam cor meum in conspectu Dei, sperans, daturum ipsum mihi, quod magis expediatur, me vero resignans ad amplectendum, quidquid ipse statuerit. Haec orandi ratio est illi similis, quam beatissima Virgo in nuptiis adhibuit, dicens: *Fili, vinum non habent*¹; et illi, quam sponsa insinuavit, quum dixit: *Adjuro vos, filiae Jerusalem, si inveneritis dilectum meum, ut munitietis ei, quia amore langueo*²; ac si diceret: sufficit, illi innotescere, quod langueam, ut meo morbo medeatur.

¹ Joan. 2, 3.   ² Cant. 5, 8.

PUNCTUM II.

Audiens Jesus dixit eis: Infirmitas haec non est ad mortem, sed pro gloria Dei, ut glorificetur Filius Dei per eam. Tunc quidem mansit in eodem¹ loco duobus diebus; quo tempore mortuus est Lazarus.

Hoc responsum ita disposuit Christus Dominus noster, tum ut pias illas sorores consolaretur, tum ut earum virtutem fortiter probaret, et appareret, quanta esset re ipsa fides et resignatio, quam in sua oratione ostendebant.

Primum itaque considerabo, qua ratione Christus Dominus afflietas illas sorores consolatur, efficacissimo consolationis modo, qui esse potest super terram, dicens illis, infirmitatem Lazari et morbos ac calamitates electorum, sive sint corporis sive spiritus, omnes dirigi ad gloriam Dei et suam, et scire se eorum eventum, priusquam accidant, et commodum, quod ipse sit ex eis extracturus. Haec autem Dei gloria aut in eo elucet, quod ab hujusmodi calamitatibus, nobis minime cogitantibus, admiranda quadam ratione nos eripit, aut, eisdem perseverantibus, admirandam nobis patientiam et alia magna ejus gratiae dona elargitur. O gloria mea et Domine mi, si re ipsa ita est, quod infirmitates et calamitates meae in tuam cedunt gloriam: adveniant feliciter; nullam volo refugere, ne tuam imminuam gloriam. Gloriabor potius in illis, in quibus tu glorificaris; libenter gloriabor in infirmitatibus meis, ut inhabitet in me virtus Christi².

Deinde perpendam magnam vere probationem et afflictionem harum sororum, quum viderunt, Lazarum fratrem suum mori, quum tamen Christus ipsis significasset, infirmitatem illam non esse ad mortem. Sed Christus id fecit ad probandam earum fidem et judicii

Chi
responsum
et morale,
quas traxit:
doceant:

1. suminum
solatium in
div. gloria
quaerendum;

2. Deum suos
amicos
fortiter
probare.

¹ Joan. 11, 4. 6.

² 2 Cor. 12, 9.

resignationem in iis, quae non assequebantur, et ad probandam et exercendam patientiam et resignationem, quum re ipsa contrarium eveniret ejus, quod ipsae desiderabant. In his duobus probare consuevit Deus excellentes Sanetos, sicut Abrahamum probavit, quum jussit, sacrificari sibi ejus filium, de quo tamen promiserat innumeram fore ipsi successionem, ut de eo diceret Apostolus: *Qui contra spem in spem credidit*¹, quia credidit, posse Deum illum resuscitare. Idem autem Christus Dominus volebat has duas Lazari sorores praestare. Idemque me facere decet, si quando Deus mihi contrarium dederit ejus, quod petam, ut si petenti sanitatem aut humilitatem permittat infirmitatem augeri aut gravius me a superbia tentari; tunc enim opportune illud Job usurpabo: *Etiam, si occiderit me, in ipso sperabo; verum tamen vias meas in conspectu ejus arguam. Et ipse erit salvator meus*². O Salvator dulcissime! in tuas manus me projicio, tibi judicium meum subdo et voluntatem meque promptum offero ad amplectendum, quidquid tu statueris. Et quamvis me occidas, non tamen spem deponam, quod me possis suscitare. Et si dixeris, me non moriturum, experiar tamen, me mori: credam in spem contra spem, intelligens, hanc mortem allaturam mihi meliorem vitam.

PUNCTUM III.

Profectio
in Judacam:

*Deinde (post duos dies) dixit discipulis suis: Eamus in Judaeam iterum. Et quum dicunt ei discipuli: Rabbi, nunc quaerebant te Judaei lapidare, et iterum vadis illuc?*³ ipse nihilominus perstitit in sententia; nam ubi de gloria Patris agebatur, omnes mundi difficultates perrumphebat. Quo autem illos ad idem facendum excitaret, duas illis attulit insignes rationes.

¹ Rom. 4, 18.

² Job 13, 15. 16.

³ Joan. 11, 7. 8.

*Prima ratio fuit: Nonne duodecim sunt horae diei?*¹ quasi diceret: sicut dies duodecim habet horas, nec fieri potest, ut illas non expleat: sic dies vitae meae et vestrae ac singulorum hominum horas habet a divina ordinatione praescriptas, juxta illud: *Breves dies hominis sunt, et numerus mensium ejus apud te est; constituisti terminos ejus, qui praeteriri non poterunt*². Quare secure aggredi possumus, quidquid erit ad gloriam Dei, absque ullo timore vitam amittendi, antequam Deus velit et statutum habuerit, et eo magis, quod in duodecim horis diei et homines et res ipsae mutantur, Deusque ipse immutat voluntates, quare propter ea, quae in prima diei hora fuerunt, nihil est timendum; nam forte erit mutatum ante ultimam.

1. vitae
brevitas;

*Secunda ratio fuit: Si quis ambulaverit in die, non offendit, quia lucem hujus mundi habet*³; quasi dixerit: qui in veritate ambulat coram Deo, non est, quod timeat; veritas enim et lux Dei liberabit illum a lapsu et a morte, quamdiu Deus voluerit eum vivere. *Si autem ambulaverit in nocte et in tenebris, ille timet et offendit, quia lux fidei et gratiae non est in eo*⁴; ideoque in poenam suorum peccatorum labetur et vitam ante tempus amittet. Nam impii et *virii sanguinum et dolosi*, ut ait Scriptura, *non dimidiabunt dies suos*⁵, et ut ait Propheta, *occidet sol in meridie*⁶, hoc est, qui illis fuisset meridies. His duabus rationibus me ipsum permovebo ad non deserenda, quae sunt obsequii divini, propter timorem hominum et persecutionem eorum; nam ut non possunt vel diem unum, vel unam diei horam iis addere, quas Deus praescripsit, ita nec auferre poterunt contra ejus ordinationem. Et si sum filius lucis, Deo placens, non est, quod timeam ab hominibus, quum ipse Dominus dicat: *Nolite*

2. praeter
Deum nemo
timendus.

¹ Joan. 11, 9.   ² Job 14, 5.   ³ Joan. 11, 9.

⁴ ib. 11, 10.   ⁵ Ps. 54, 24.   ⁶ Am. 8, 9.

*timere opprobrium hominum, et blasphemias eorum ne metuatis. Sicut enim vestimentum, sic comedet eos vermis; et sicut lanam, sic devorabit eos tinea . . . Et quis tu, ut timeas ab homine mortali et a filio hominis, qui quasi foenum ita arescit?*¹ quasi diceret: quamvis te ipsum, et quae a te ipso habes, si respicias, est, cur plurimum timeas; si autem me respicias, qui protector tuus sum et redemptor, nulla est ratio, cur timeas.

Manifestatur
Lazari mors;

His dictis manifestavit Christus suis Apostolis mortem Lazari, non quidem statim aperte, sed paulatim et verbis talibus, in quibus latebat mysterium. Primo enim dixit: *Lazarus amicus noster dormit; sed vado, ut a somno excitem eum*². Quibus verbis Lazari mortem somnum appellat, non ob id solum, quod ipsi aequo esset facile, a morte aliquem resuscitare, atque dormientem a somno excitare (quod proborum et impiorum morti commune est), sed etiam ut discriberet assignaret inter mortem amicorum et inimicorum ipsius. Nam ut is, qui dormit, somno ipso requiescit, sed post vivit, ut solebat: sic *Dei amici et dilecti*, quibus ipse *dat somnum*³, moriuntur, ut requiescant a laboribus suis et *ut ad eam vitam resurgent*⁴, quae eminenter vitae nomen mereatur, qualis est vita aeterna, in qua recipiunt gloriae haereditatem. Inimici autem ejus moriuntur, ut aeternum mortui maneant; *eorum enim resurrectio ad vitam non erit*⁴, sed ad aeternam mortem.

quae eur tam
difficiliter a
discipulis
cognoscatur.

Huic sententiae Christi Apostoli responderunt: *Domine, si dormit, salvus erit*, quasi dicserent: quod aegrotus dormiat, signum est sanitatis; non itaque opus esse tanto labore et cum tanto periculo ad illum excitandum accedere. In quo proponitur nobis imperfectorum hominum repugnantia, qui nolunt intelligi

¹ Is. 51, 7. 8. 12.   ² Joan. 11, 11.   ³ Ps. 126, 2.

⁴ Cf. 2 Mach. 7, 9. 14.

gere, quod nollent facere, nisi eis valide proponatur; et nunquam illis deest aliquid, quod ad se excusandos arripiant, ne, quod Deus et ejus ministri praescribunt, exsequantur, ut hic apparet. Apostoli enim ob repugnantiam, quam sentiebant, eundi in Judaeam, existimarunt, Christum proprie de somno locutum, quem fuisse facile intelligere, ipsum non suscepturum illud iter, ut eum, qui proprie dormiret, tantum excitaret. *Tunc ergo Jesus dixit eis manifeste: Lazarus mortuus est; et gaudeo propter vos, ut credatis*¹. Ostendit autem his verbis, quanti faciat, ut fides et virtus nostra crescat, siquidem gaudere se dicit de morte Lazari, utpote ex qua fides discipulorum esset incrementum acceptura. Et quamvis Apostoli hoc antea crederent, nihilominus dicit: *Ut credatis*, docens nos hic quandam virtutis exercitationem, ferventium justorum propriam, qui singulis rationibus, quibus Deus sua mysteria illis revelat, denuo credunt ac dicunt: si hucusque, Domine, non credidisse, nunc crederem de novo; sed renovo tamen fidem meam. Eadem ratione perfectus religiosus saepius iterat sua vota, ac si tunc recens illa redderet Deo, dicens: si hactenus castitatem non promisissem, nunc promitterem; sed jam denuo illam promitto.

Denique videns Thomas firmum Christi decretum, Fervor
Thomae Ap- *Eamus ad eum*, respondit magno spiritus fervore, conversus ad condiscipulos: *Eamus et nos, ut moriamur cum eo*²; ac si exhortans diceret: ne magistrum nostrum deseramus, sed idem cum eo subeamus periculum et moriamur, ubi ille morietur. Ostendit autem magnum fervorem in duobus: primum, quod se ad moriendum cum Christo obtulit; secundo, quod suos condiscipulos fuerit ad idem exhortatus, simul utrumque charitatis actum, Dei scilicet et pro-

¹ Joan. 11, 14. 15.   ² ib. 11, 16.

ximi, exercendo, plus Christum, quam propriam vitam amando, et proximum, ut eodem modo illum amet, provocando. O supreme Magister! en offero me, ire et mori tecum, si id opus erit, antequam te deseram; *mihi enim vivere tu es, et pro te mori lucrum*¹.

PUNCTUM IV.

Venit itaque Jesus in Bethaniam et invenit Lazarum quatuor dies jam in monumento habentem . . . Martha ergo, ut audivit, quia Jesus venit, occurrit illi . . . et dixit: Domine, si fuisses hic, frater meus non fuisset mortuus²; quasi diceret: si praesens fuisses, infirmitatem ejus tempestive avertisses. In quo proponitur nobis, quod, sicut Lazarus infirmatus et mortuus est, absente Christo, ita, quum nobis abest, quum faciem suam nobis abscondit nec favoribus spiritualibus de more nobis assistit, solere pullulare animi nostri perturbationes et tentationes infirmitatesque tepiditatis ac imbecillitatis spiritalis, quae interdum perducunt nos ad mortem culpæ; quando autem ipse Jesus praesens est, omnia illa cessant, quia sua ipse praesentia illa avertit. O Redemptor mi, non me derelinquas usquequaque³; non id peto, ut me interdum non deseras, ut prober, sed ne usquequaque et ita, ut succumbam.

Adjecit mox Martha: *Sed et nunc scio, quia, quaeunque poposceris a Deo, dabit tibi*⁴. Quo verbo parvam de Christi Divinitate fidem se habere ostendit, quasi necesse Christo esset, per orationem a Deo impetrare, quod esset facturus. Ideoque prius, quam ad miraculum edendum veniret, voluit illam Marthae imperfectionem emendare, inter alia dicens: *Ego sum*

¹ Phil. 1, 21.   ² Joan. 11, 17—21.   ³ Ps. 118, 8.

⁴ Joan. 11, 22.

Chi in
Bethaniam
adventus:

1. Quam
nociva Chi
absentia.

2. Marthæ
fides, sed
imperfecta.

*resurrectio et vita; qui credit in me, etiamsi mortuus fuerit, vivet; et omnis, qui vivit et credit in me, non morietur in aeternum*¹. Ego, inquit, auctor sum resurrectionis animarum, quae ob admissam culpam sunt mortuae, dans eis gratiae primum, deinde etiam gloriae vitam. Sum etiam auctor resurrectionis corporum mortuorum, reddens eis, quando et sicut ego volo, amissam vitam, et quidem multo perfectiorem, quam illa fuerit amissa; et qui fide viva hoc crediderit, non morietur in aeternum. *Credisne hoc?* Illa magno fervore, quasi parvam suam fidem perficere volens, et pudore suffusa, quod parvam primum ostendisset, *utique*, inquit, *Domine, ego credidi, quia tu es Christus, Filius Dei vivi, qui in hunc mundum venisti*², et porro, quod sis resurrectio et vita et possis fratrem meum resuscitare, non solum orando tamquam homo, sed imperando, ut fiat, tamquam Deus. Ex quo apparet, veros Christi discipulos dociles esse et faciles ad suos corrigendos errores, ex quibus ansam accipiunt ad novos actus edendos ejus virtutis, in qua se defecisse advertunt, quo praeteritos defectus instaurent et reparent.

Mox perpendam Christi redemptoris charitatem et sollicitam curam, quam de illis gerit, qui ipsum diligunt. Nam quum Lazarum resuscitare decrevisset, voluit, Mariam interesse miraculo in praemium ferventis amoris, quo ipsum prosequebatur et ipsi serviebat, ut hac ratione nova ei offerret excitamenta in eodem amore proficiendi, quum clarissima videret miracula et recentia sentiret beneficia. Ideoque per Martham ei nunciari curavit de suo adventu, et ut ad se illa veniret; id quod Martha mox praestitit, *silentio ei dicens: Magister adest et vocat te.* Et illa, *ut audivit, surrexit cito et venit ad eum; et . . . videns*

Chi charitas
in vocanda
Maria.

¹ Joan. 11, 25. 26.   ² ib. 11, 27.

*eum cecidit ad pedes ejus et dicit ei: Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus*¹. In quo facto tres insignes virtutes manifestavit Maria.

Prima fuit obedientia prompta, ad punctum et comis, quae ex magna, quam de Christo habebat, existimatione fuit orta; statim enim, atque eum adesse cognovit, ut audivit, surgit cito et, nec vale facto iis, qui cum ipsa erant, aut aliis adhibitis caeremoniis, quae illam poterant remorari, venit ad Jesum, sic nos instruens, ad nutum nos accingere ad Dei vocationem, *non acquiescentes carni et sanguini*², aut aliqua ejus habita ratione.

Secunda virtus fuit insignis erga Jesum reverentia; nam statim, atque illum vidit, cecidit ad pedes ejus, nihil faciens, quod multi nobiles ex Judaea praesentes essent, qui eum oderant graviterque ferebant, si quid illi honoris deferretur. Et in hoc etiam Martham sororem suam superavit, de qua nihil tale scriptum legitur.

Tertia virtus fuit major multo fides, quam fuerit sororis, magna etiam adjuncta resignatione. Plena enim amoris et doloris dixit: *Domine, si fuisses hic, non esset mortuus frater meus*. Non tamen adjecit, quod Martha, ut quae circa Christi Divinitatem magis esset instructa, exaudita ad ejus pedes alias tali doctrina. Et haec adeo benevolia et amoris plena resignatio, non petens fratris resuscitationem, sed ejus providentiae charitatique illam relinquens, potens fuit eandem impetrare. Et ideo Ecclesia in oratione ejus festi fratris resuscitationem ejus precibus tribuit. *Cujus precibus, inquit, exoratus Lazarum resuscitasti*. Ex quo intelligam, quanto plus apud Christum valent amoris affectus, quam verba prolixa. Ut autem ipsa Maria in puncto et ad nutum Christo obedivit,

Mariae
accessus,
ejusque:

obedientia,

reverentia,

fides.

¹ Joan. 11, 28—32.   ² Cf. Gal. 1, 16.

ita ille fuit promptus et ad nutum audivit ejus desideria et implevit petitionem.

Denique mysterium perpendam utriusque sororis, Marthae et Mariae, quae utramque vitam, activam et contemplativam, referunt; quae ad conversionem et resurrectionem peccatorum concurrunt. Praedicatio enim, oratio et contemplatio bene ut sorores conveniunt ad eam rem. Nec contentus est Christus, qui principalis est talis resurrectionis auctor, eam exequi intuitu solius Marthae, sed vult, adesse Mariam, ut Evangelii ministri intelligent, necesse esse, verbis suis etiam orationem adjungere et concionibus earundem meditationem et contemplationem, quo fructum ferant. Ac denique, ut in hoc miraculo plus Maria effecit, quam Martha, sic saepe humilium et ferventium oratio plus efficit, quam verba concionatorum eruditissimorum, ut hinc animum omnes sumamus ad fundendas pro peccatoribus preces, quum videmus, Christo Domino placere, quod Maria oret, ploret et gemens talia petat.

Vita et
activa et
contempla-
tiva ad con-
versionem
peccatorum
juvant.

PUNCTUM V.

Consideranda hic praestantia illa, quae Christus edendo miraculo praemisit. Nam *primo infremuit spiritu*¹ et ingemuit, externis editis interni doloris signis, se ipsum turbatum et suspiria trahentem ostendens; idque bis hic praestitit. Nam semel flevit, videns Mariam et circumstantes flentes, quia officium est charitatis, *fлere cum flentibus*²; et quum ipse Christus sit ipsamet charitas et misericordia, non decebat, charitatis legibus eum deesse. Iterum ingemuit ex commiseratione ipsius mortui et ob peccatum, *per quod mors introducta est in mundum*³. Ibi enim oc-

Quae
miraculum
praecedant.

1. Commi-
seratio Chi-:

ex charitate,
ex dolore
de peccato,

¹ Joan. 11, 33.   ² Rom. 12, 15.   ³ Cf. ib. 5, 12.

currit ejus menti, quanti ipsi constiturum esset, mortem ipsam et peccatum destruere; nam eam ob causam etiam se mortem obitum, et corpus suum in simili sepulchro ferali amictu obvolutum reponendum, animam vero ab eo separatam descensuram ad limbum. Lacrymatus quoque est et ingemuit ex commiseratione Pharisaeorum, qui aderant, eo quod essent tantum miraculum calumniaturi et ex eo accepturi occasionem, ipsi mortem inferendi. Propter haec omnia *lacrymatus est Jesus*¹. Utinam adfuisse, ut Jesu lacrymas colligens oculos meos eisdem ungerem, et illi in fontem lacrymarum converterentur, quae, ipsius Jesu lacrymis conjunctae, peccatorum meorum maculas abluerent et gratiae vitam mihi redderent, quam propter illas amisi. O dulcis Jesu! ob lacrymas tuas donum mihi da lacrymarum.

Sed expendenda tamen sunt varia judicia², quae circumstantes de his Christi Domini lacrymis fecerunt. Sinceriores enim eas ex amore et commiseratione ortas interpretabantur, dicentes: *Ecce quomodo amabat eum!* siquidem homo adeo gravis ejus causa plorat. Alii iniquiores eas calumniabantur, dicentes: si eum tanto opere amabat, *non poterat, ut aperuit oculos caeci nati, ita efficere, ut hic non moreretur?* Ex quo intelligam, quam errent hominum judicia, et quam flocci sint illa facienda, siquidem unum et idem opus alii probantes laudant, alii calumniantes reprobant. Quo exemplo me ipsum solabor, si aliqui meas lacrymas et pietatis opera, quae ex Dei voluntate amoreque praesto, interdum calumniabuntur.

*Jussit deinde Christus, tolli lapidem*³, qui ad portam erat sepulchri, ut omnes demortui cadaver viiderent. Et licet solo verbo lapidem amovere potuisset, id non fecit, nolens in iis miraculum edere, quae ho-

ex dolore
de obcaeca-
tione Phari-
sacerorum.

2. Diversa
hominum
judicia —
flocci pen-
denda.

3. Cur Ch.
non miraculo
lapidem
removerit.

¹ Joan. 11, 35.   ² ib. 11, 36. 37.   ³ ib. 11, 39.

mines praestare possent, sed in eo, quod eorum vires et facultatem excedebat. Observandum est autem et illud, quod Martha bono zelo impedire voluerit, ne lapis tolleretur, dicens: *Domine, jam foetet, quartiduanus est enim*¹. Ubi insinuatur, nostros interdum amicos et cognatos amoris quodam praetextu nobis impedire bonum spirituale, contendentes apud nos, ne talia et talia, quae bonum illud impediunt, removeamus.

Lapide sublato, elevavit Jesus sursum oculos, unde vita mortuo illi erat descensura, ut me doceret, mearum miseriarum remedium non in eo esse, ut eas confuse et quasi in tumulo aut lapidibus dealbatis coopertas aspiciam, sed discoopertas, peccatorum meorum foetorem hauriens et mox oculos ad Deum levans, a quo veniet remedium mihi, supplex illud petenti. Et adjecit: *Pater, gratias ago tibi, quoniam audisti me. Ego autem sciebam, quia semper me audis; sed haec dixi propter populum, qui circumstat*², ut credant, quia tu me misisti. Hoc fuit autem Christo familiare et proprium, gratias Patri agere, antequam miraculum ederet, tamquam qui esset certus, Patri gratum esse, ut illud ederet. Et hoc beneplacitum et voluntatum conformitatem vocat Christus audiri se. Sed simul nos docet, si novas gratias et dona a Deo petimus, inchoandum nobis esse a gratiarum actione ob prius accepta; hac enim ratione disponimur ad nova recipienda.

4. Oratio
Chi ad
Patrem.

PUNCTUM VI.

*Haec cum dixisset, voce magna clamavit: Lazare, veni foras*³, ac si cum procul inde existente loqueretur, ut re ipsa Lazari anima tunc erat remotissima

Miraculosa
Lazari
resuscitatio.

¹ Joan. 11, 39.

² ib. 11, 41. 42.

³ ib. 11, 43.

(quia fas est credere, eam in limbo fuisse), hac vocis suae exaltatione et clamore etiam referens *tubae* illius tremenda sonitum¹, quo mortui omnes ad judicium sunt vocandi. Et quoniam magno imperio dixit: *Lazare, veni foras*, in momento ejus anima ex loco, in quo erat, properavit, ut suo corpori conjungeretur, et corpus vivum prodiit ex sepulchro, sicut erat ferali amictu opertum, vultu vero sudario velato, ut miraculi magnitudo eo magis eluceret, quum mortuo et foetido jam corpori vita et perfecta sanitas et motus ac gressus proprius etiam ligato manibus et pedibus simul sunt reddit. Et quamvis solvere illum potuisset etiam imperio, id tamen non fecit, sed jussit discipulis, *ut solverent et abire sinerent*, ut iidem miraculi testes essent, qui illum solverent.

Ex his omnibus concipiā affectus admirationis et exultationis ob Christi Domini omnipotentiam, ut proximis meditationibus saepe monuimus. Nominatim Lazarus imago hominis quoad animam mortui. vero in ipso Lazaro considerabo peccatorem aliquem, qui prius erat justus; sed Deo se probationis ejus causa subtrahente, non bene illi successit probatio. Nam primum, teperi loco concesso, aegrotavit, et paulo post, culpae consentiens, mortuus est; et quoniam rerum terrenarum affectionibus sese dedidit, etiam sepultus est et in eis submersus; denique cecidit super ipsum lapis duritatis cordis ob longam in peccando contractam consuetudinem; ac demum foetidus redditus est ob exemplum pravum aliis datum, quos scandalizavit. Ex quo provenit, ut nec ipse Christum invocet, qui auxilium ferat, nec ulla hujus cura illum tangit. Sed pergens considerabo, quam sit proprium justorum, affectu fraterno Deum pro peccatoribus orare, et ipsius Christi, eorum precies exaudire et ad illos resuscitandos pro gloria sui

¹ 1 Cor. 15, 52.

Patris accedere, manifestans in hoc interni verbi sui, inspirationis videlicet, efficacitatem ad illos redivivos ex ipso sepulchro, abominandis scilicet peccatis, educendos, ut propterea de nullius conversione, quantumvis deplorati, desperemus. Sed tamen ut Lazarus vivus quidem prodiit ex sepulchro, quamvis ligatus institis, quas Apostoli solverunt: ita peccatores ad gratiae vitam quidem resuscitantur, sed praeteritae vitae peccatorum reliquiis depravatisque moribus adhuc ligati tenentur; a quibus tamen postea confessariorum industria et directione solvuntur et liberantur, quia hujusmodi ministris Christus vices suas etiam ad id reliquit, sicut Apostolo Petro promisit¹, ut sacramentalis absolutionis voce solverent peccatores, quos ipsem internae inspirationis voce excitat, ut sua confiteantur peccata. O potentissime Salvator! si quidem opera tua perfecta sunt, et me viventem a sepulchro eduxisti peccatorum: libera etiam ab institis, quae ex eis remanserunt. Non refugio, tuos ministros pro auxilio accipiendo accedere; sed tuum tamen imploro, ut per eos liber sanusque maneam. Amen.

MEDITATIO XLII.

De concilio Pharisaeorum adversus Christum, in quo Caiphas decretum tulit ejus mortis.

PUNCTUM I.

Quidam ex Iudeis, qui Lazari resuscitationi interfuerunt, abierunt ad Pharisaeos et dixerunt eis, quae fecit Jesus. Collegerunt ergo pontifices et Pharisei concilium et dicebant: quid facimus? quia hic homo

¹ Matth. 16, 19.

Desiderium
Chi occi-
dendi:

*multa signa facit. Si dimittimus eum sic, omnes cre-
dent in eum; et venient Romani et tollent locum nostrum
et gentem*¹.

1. Impii ex
bene sumunt
ansam per-
versitatis
augendae;

Perpendendum hic *primum*, quam abominandi sint illi, qui se ipsos odii et invidiae vitiis subdiderunt praetextu proprii honoris et interesse, siquidem tales ex miraculis et praeclarissimis Christi facinoribus graviorum peccatorum sumunt occasionem, sicut qui ex theriaca venenum sibi faciunt, quo intereant; et unde alii virtutes eliciunt, ut salventur, ipsi eliciunt graviora scelera, ut pereant. O Domine! libera me ab hujusmodi vitiis ob tuam misericordiam, ne, quod tu in aliis officiis in meum commodum et exemplum, id ego in meam perniciem convertam.

2. quam
caeci sint
in suis
consilii,
suo fine
frustrandi.

Deinde considerabo, quanta festinatione impii con-
veniunt *adversus Christum*² et bonos et pios, quam-
que sint in suis consultationibus caeci; nam odium instar trabis alicujus excaecat oculum rationis. Nam hinc fatentur, Christum multa signa facere, et omnes in eum tamquam in verum Messiam credituros, inde vero nec proprio eum nomine appellare dignantur nec ejus credere miraculis nec ut verum Messiam suscipere, ne propria vitia relinquant. Ac denique justo Dei judicio, dum malum exprimunt, quod time-
bant nisi Christum occiderent, illud praedixerunt, in quod erant deventuri, eo quod illum occiderunt, quod fuit templi et gentis totius ruina. O bone Jesu!
magni consilii Angele, libera me a perturbatis carnis meae consiliis, quae dum suggerit fugere dolores et ignominias propter ea, quae ipsi arrident, in easdem tamen incidit, quas fugiebat. Nolo, Domine, con-
silium aliud, quam tuum; et *consilium meum semper* sint *justificationes tuae*³, quibus semper coner vitam meam accommodare.

¹ Joan. 11, 46—48.

² Ps. 2, 2.

³ Ps. 118, 24.

PUNCTUM II.

Unus autem ex ipsis, Caiphas nomine, cum esset pontifex anni illius, dixit eis: Vos nescitis quidquam, nec cogitatis, quia expediret nobis, ut unus moriatur homo pro populo, et non tota gens pereat. Hoc autem a semetipso non dixit, sed cum esset pontifex anni illius, prophetavit, quod Jesus moriturus esset pro gente, et non tantum pro gente, sed ut filios Dei, qui erant dispersi, congregaret in unum¹.

Decretum et sententia Caiphæ consideranda pri-mum erit, qua ex perniciose ejus corde et intentione prodiit, tum qua a Spiritu Sancto, qui per os ejus est locutus, processit; ut enim Evangelista notavit, non a semetipso tantum hoc dixit.

Quoad *primum* itaque perpendam pontificis hujus superbiam, qui sermonem suum incepit, alias omnes insignis insipientiae notando, incidens ipse in multo insigniorem, ferendo sententiam, quod expediret Christum occidere, ne omnes corporis morte perirent per manus Romanorum, quum haec ipsa mors, Christo illata, vere causa fuerit, cur illud malum illis eveniret. Et hic apparet, quod affectus et animi perturbatio eo perniciosior est majoraque infert damna, quo is, qui ea laborat, majoris est auctoritatis et existimationis, ut fit, quum sapientes et sacerdotes et praelatos et principes excaecat, *qui*, ut ait Jeremias, *magis confregerunt jugum divinae legis, ruperunt vincula*² ejus praceptorum.

Quoad *secundum* perpendam divinam Spiritus Sancti inventionem, qui impiorum interdum lingua utitur ad fines suos manifestandos. Prius Caiphas statuerat ob odium in Christum, illam proferre sententiam, et

Consilium
Caiphæ:

<sup>1. ex Caiphæ
superbia
ortum;</sup>

<sup>2. a Deo
directum
in mundi
salutem.</sup>

mox illi Spiritus Sanctus suggessit, ut proferret, prophetando necessitatem, in qua mundus erat, ut Christus moreretur, ne omnes perirent, et ut ad fidem unam et charitatem congregarentur, quicunque in aeterna praedestinatione essent filii Dei; erant vero dispersi per universum orbem. Verissimum est, Deus meus, plurimum nostra referre, ut unus homo moriatur, at non purus homo, sed qui simul sit Deus et homo, qui per excellentiam sit homo et homo unus, homo singularis et talis, ut non sit ei similis inter homines. O homo, vere plus quam homo! unus et singularis inter homines! gratias tibi, quantas possum maximas, quod elegeris pro hominibus mori, ut temporalis tua mors eos ab aeterna liberaret. Ne, quaeso, Redemptor mi, hujus mortis fructus pereat; recollige dispersos, congrega filios tuos omnes, imple tuam Ecclesiam multis justis et coelum multis electis, ut ab omnibus glorificeris in saecula. Amen.

PUNCTUM III.

Ch. Dnus se
subtrahit;
ubi conside-
randa:

Ab illo ergo die (omnibus, qui in concilio erant, Caiphae sententiam approbantibus) cogitaverunt, ut interficerent eum. Jesus ergo jam non in palam ambulabat apud Iudeos, sed abiit in regionem juxta desertum in civitatem, quae dicitur Ephrem; et ibi morabatur cum discipulis¹.

Perpendam primum perversae illius gentis complacentiam in ea resolutione, et quanto applausu Caiphae sententiam excepérunt; Dominumque supplex orabo, me ut a congregatione liberet eorum, qui laetantur, cum male fecerint, et exsultant in rebus pessimis².

1. Con-
spiratio
impiorum
in malo;

¹ Joan. 11, 53. 54.   ² Prov. 2, 14.

*Deinde considerabo Christi Domini patientiam et a. Chi omni-
mansuetudinem, qui, etsi absens, omnia tamen videbat,
nec de adeo iniquo decreto ultiōem accepit, sed
hostium suorum furori cessit usque ad praescriptum
tempus, ita interim se erga illos gerens, ac si eorum
consilii conscius non esset, adimplens nunc, quod prius
dixerat per Jeremiam: Tu autem, Domine, demonstrasti
mihi, et cognovi; tunc ostendisti mihi studia eorum. Et
ego quasi agnus mansuetus, qui portatur ad victimam,
et non cognovi, quia cogitaverunt super me consilia, di-
centes: mittamus lignum in panem ejus et eradamus eum
de terra viventium¹. O dulcis Jesu, agnus Dei et
panis vitae! gratias tibi pro ea mansuetudine, quam
ostendis, sciens, hostes tuos statuisse, te tamquam
agnum sacrificare et in ligno crucis clavis transfigere.
Da mihi istius mansuetudinis aliquam partem, ut ea
te glorificem, ad quemcunque laborem, etiam mortem
pro gloria tua me offerendo. Amen.*

*Denique considerabo discipulorum fidelitatem semper
suum magistrum comitantium in omnibus laboribus et
secessionibus, praecipue vero in hac. Expendam item,
quomodo Christus Dominus noster in parvula illa civi-
tate deserto proxima praeparabat se ad mortem, vehe-
menter gaudens, quod jam hora ejus appropinquaret.
O Redemptor mundi, humani generis Reparator! pro-
mulgatum jam est decretum mortis tuae ore unius
summi pontificis, quamvis improbi, sed a Spiritu
Patris tui ad id inducti. Non potest hoc decretum
revocari, et omnium hominum saluti expedit non re-
vocari. Nec tu id desideras, quia pluris facis vitam
nostrarum animarum, quam tui corporis. Praepara
te, Domine, ad pugnam, quae jam in procinctu est et
te exspectat, ut moriens victoriam obtineas, quam
speramus. Quandoquidem vero eam tu jam obtinuisti,*

3. disci-
pulorum
fidelitas.

¹ Jer. 11, 18. 19.

ne patiare, ejus me fructu privari; adjuva me, Domine, in hujus vitae pugna, ut per gratiam tuam obtineam aeternam. Amen.

Meditationes de coena in Bethania, de ascensu in Jerusalem et ingressu in eam cum ramis palmarum ponentur in quarta parte.

MEDITATIONES de aliquot parabolis Christi Domini nostri.

In sermonibus, quos noster Salvator sex diebus ante suam passionem habuit, aliquas proposuit parabolas, mysteriis plenas et valde utiles. Ex his et aliis, quas aliis temporibus proposuit, insigniores eligam, illas praecipue, quas Ecclesia in aliquot dominicis et festis publice proponit, ut illis diebus meditationis materia esse possint. Et quoniam plures sensus habent et interpretationes, illum hic potissimum sequar, qui ad proprium nostrum profectum dirigitur, ac si talis parabola mihi soli loqueretur. Nec sequar tamen semper ordinem, quo illae fuerunt propositae, ut facilius aliquas conjungam, quae ad eundem specialem scopum pertinent, quamvis omnes universim eo spectent, ut mysteria regni coelorum revelentur, quod sex complectitur partes, in quibus aut in aliqua illarum parabolae similitudo consistit: Ecclesia videlicet militans cum suis membris et civibus; triumphans, ad quam illi proficiuntur; doctrina sancti Evangelii, quam illi credunt; leges et consilia, quae servant; virtutes et opera, quae exercent; proprietates denique Regis, a quo gubernantur, qui est Christus Dominus noster, qui, quod multa habeat officia, varias proponit parabolas ad illa declaranda.

MEDITATIO XLIII.

De sapiente, qui domum suam aedificavit supra petram, et stulto, qui aedificavit super arenam.

Advertens Christus variam dispositionem eorum, qui ejus sermonem in monte audiebant, hac parabola sermoni finem imposuit: *Omnis, qui audit verba mea haec et facit ea, assimilabitur viro sapienti, qui aedificavit domum suam super petram. Et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et irruerunt in domum illam, et non cecidit; fundata enim erat super petram. Et omnis, qui audit verba mea haec et non facit ea, similis erit viro stulto, qui aedificavit domum suam super arenam. Et descendit pluvia, et venerunt flumina, et flaverunt venti, et irruerunt in domum illam, et cecidit, et fuit ruina illius magna*¹.

PUNCTUM I.

Primum considerabo, Christum Dominum nostrum Considerabo; aperte supponere, eorum, qui ejus doctrinam audiunt et credunt, quosdam sapientes esse et cautos, qui eam opere exsequantur, alios ignaros et stultos, qui contenti sint eam credere, etiam illam non exse-
quendo. Quos justissime hoc nomine Christus appellat, quia nulla est major insania nec stultitia magis extra propositum, quam credere, quod Christus dicit, facere vero ejus contrarium; nec altior est sapientia et discretio, quam si illam credens etiam opere exse-
quaris. Quare me ipsum obstupescam, qui credens vere, quod credo, meam tamen vitam ita instituam, sicut video; et credens, esse infernum, et ejus cruciatus aeternos pro iis, qui Dei legem transgrediuntur,

1. in quo
consistat
stultitia et
prudentia
spiritualis;

illam tamen ita ego transgredior, ac si infernum esse non credere; et credens, Deum ubique esse praesentem, ita illum offendō, ac si praesens mihi non esset. Quae insanias innumerous homines inficit. Nam ut Sapiens ait: *Stultorum infinitus est numerus*¹. Et Christus Dominus noster Ecclesiam similem esse dixit decem virginibus, quarum quinque essent fatuae, ut postea videbimus. O bone Jesu! libera me tali stultitia ex tua infinita misericordia; et siquidem gratiam mihi dedisti ad credendum, quidquid dicis, da etiam ad exsequendum, quod praecipis.

<sup>2. tria genera
tentationum;</sup> *Deinde* considerabo, omnes domos et conscientias tam sapientum quam stultorum oppugnari tribus generibus temptationum, quae indicantur fluminibus, quae fluunt per terram, ventis, qui moventur per aërem, et pluviis, quae de coelo descendunt, a temptationibus videlicet et tribulationibus, quae a carne nostra et hominibus terrenis, quibuscum versamur, nascuntur, aut a daemonibus, qui sunt principes aëris hujus tenebrosi, aut denique a secretis divinae providentiae judiciis ad nostram exercitationem eveniunt, quales sunt internae desolationes, ariditates spiritus et varia alia infortunia et persecutioes, quae etiam a piis viris et bono zelo, sed non secundum scientiam, eveniunt. Similiter sapientes et stulti a temptationibus sensualitatis et avaritiae urgentur, quae per flumina indicantur, a vanitate et curiositate, quae ventis, a superbia et ambitione dignitatum et excellentiarum, quae pluviis super tecta descendantibus significantur, juxta illud S. Joannis: *Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est, et concupiscentia oculorum, et superbia vitae*². Denique sicut flumina domum per fundamenta invadunt, venti per muros laterales, pluviae per tecta: ita aliquae temptationes invadunt nos initio

¹ Ecclae. 1, 15.

² 1 Joan. 2, 16.

vitae nostrae et actionum nostrarum, aliae in medio, aliae ad finem. Aliquae impugnant tirones, qui Deo servire incipiunt, aliae proficientes in ipso exercitio virtutum, aliae perfectos et qui jam ad culmen per venerunt, ut omnes in quacunque aetate, quocunque tempore et in quovis statu vitae *praeparemus animam nostram ad temptationem*¹.

Ex quo agnoscam, differentiam inter sapientes et stultos², perfectos et imperfectos non in eo consistere, quod horum domus et conscientiae impugnantur, illorum non impugnantur, quandoquidem utraeque re vera impugnantur; sed hoc differunt, quod sapientes se ad illas praeparent domosque suas ita aedificant, ut etiam accedentibus temptationibus non corruant, insipientes autem et stulti, haec vel non attendentes vel negligentes, facile vincuntur. Ac propterea temptationes vere non faciunt hominem improbum, sed, qualis sit, manifestant, num videlicet sapiens sit an stultus in suae domus aedificatione. Ex quo colligam, errorem esse et ignorantiam, fugere virtutem et religiosum statum, ad quem sentio me a Deo vocari, ob temptationum et tribulationum metum, siquidem etiam improbi et saeculares homines illis urgentur et interdum etiam gravioribus; nam, ut ait Job, *qui timent pruinam, irruet super eos nix*³; incidentes videlicet in graviores temptationes, dum leviores fugiunt. Quare prudentiae est, amplecti virtutem et statum illum, ad quem me Deus vocat, praeparando me tamen ad conflictus, qui mihi evenient.

PUNCTUM II.

Considerandum deinde, domum et conscientiam insipientium propterea ruere, quod sit fundata super

¹ Cf. Eccl. 2, 1.

² Cf. S. Cassian. coll. 18. c. 16.

³ Job 6, 16.

<sup>3. stultorum
et sapien-
tium discri-
men.</sup>

Aedes spir.
stultorum:

arenam. Haec enim aperta fuit ejus stultitia, quod aedificaverit super adeo debili fundamento, sciens, illam fore oppugnandam. Considerandum igitur hic est, quid sit super arenam aedicare, et quam sit perniciosa ruina ejus aedificii, quod super illam fundatur.

Primum itaque aedicare super arenam est, vitam fundare super solam fidem ita, ut solum velimus credere, quod Deus dicit, sed absque proposito exseundi, quod dicit, aut certe cum debili et instabili proposito. Item est, fundare vitam in fide, commixta terrae mutabili nostrarum affectionum ad res terrenas, quales sunt honores et deliciae; nam ut arena propria non est apta, ut sit fundamentum aedificii, quod partes suas disjunctas habeat: ita nec cor variis affectionibus divisum, quae non sunt in Deo unitae. Denique super arenam aedicare est¹, constituere fundamentum super propriam naturam et inniti propriis viribus et inconstantiae propriae voluntatis et proprii judicii ac sententiae.

Hinc provenit, ut stulti et insipientes temptationibus succumbant, et eorum domus ruat, eo quod non habent vires ad ejus pondus sustinendum; et ut statua, quam vidit Nabuchodonosor, quamvis *ejus caput ex auro optimo esset, pectus autem et brachia de argento, porro venter et femora ex aere, tibiae autem ferreae;* sed quoniam *pedum quaedam pars erat ferrea, quaedam autem fictilis, lapis unicus, percutiens statuam in pedibus ejus, totam illam comminuit*²: ita, licet vita nostra elevata sit et donis humanae sapientiae, altis dignatibus, etiam gratiis prophetiae et miraculorum clara, si fundetur in sola fide, conjuncta arenae rerum praedictarum, quaelibet tentatio illam obscurat ac dejicit, et fit magna ruina domus illius, quia perit gratia

2. ruina
spiritualis
unde et
qualis.

¹ S. Bas. de const. monast. c. 21 in fine.

² Cf. Dan. 2, 32—35.

et amicitia Dei, evanescunt Spiritus Sancti dona et virtutes, quae charitatem comitantur, et interdum religiosus male fundatus deserit religionem, et Christianus etiam fidem, super quam erat fundatus, ob mixturam ineptam, cui illam adjunxit. Ruina autem talis domus propterea magna est, quia magnum excitat strepitum magni scandali. Quare bene respice, anima mea, quo pacto tuae conscientiae domum fundes, ne ruat; ne illam fundes in amore rei inconstantis, quia, ea mota, et tu moveberis; *ne innitaris prudentiae tuae*¹ nec proprio consilio; nec fundes illam in sola fide, etiamsi miracula facias, quia in die ultimae rationis *confitebitur tibi Christus, quia nunquam novit te*²; nec dividatur cor tuum, sicut arena, ne tibi eveniat, quod ait Propheta: *Divisum est cor eorum, nunc interibunt*³, neve tu ita aeterna morte intreas.

PUNCTUM III.

Ultimo considerabo, propterea domum et conscientiam sapientium non corruere, quod sit fundata super petram vel rupem vivam, hoc est, in fide viva, quae charitatem conjunctam habet, juxta illud Apostoli: *Christum habitare per fidem in cordibus vestris, in charitate radicati et fundati*⁴. Illa est enim, quae omnes affectiones et desideria conjungit et unit in unum Christum. Eadem conscientia fundatur etiam in mortificatione et abnegatione sui ipsius, carnis suae, amoris proprii, propriae voluntatis ac proprii judicii, sicut qui cor suum fodit, ut, quidquid in eo terrenum et instabile est, ejiciat, donec perveniat ad cognitionem sui nihil, juxta illud Job: *Qui appendit terram super nihilum*⁵, super quod tanta firmitate terra fundata est,

Quid sit
aedificare
super
petram:
1. in fide
viva;

¹ Prov. 3, 5.   ² Cf. Matth. 7, 23.   ³ Os. 10, 2.

⁴ Ephes. 3, 17.   ⁵ Job 26, 7.

2. in mortificatione;

<sup>2. in spe
gratiae
divinae.</sup> ut in aeternum stet¹. Denique fundatur etiam eadem domus in firmo et stabili animi decreto faciendi, quod Deus mandat, non innitendo propriis viribus, sed divinae gratiae et Christi Domini nostri virtuti, qui est petra viva et firmum ac solidum totius sanctitatis fundamentum². Propter quod dicere audent cum Apostolo: *Quis nos separabit a charitate Christi? tribulatio? an angustiae? ... an persecutio? an gladius? ... Certus sum enim, quia neque mors neque vita ... neque creatura alia poterit nos separare a charitate Dei, quae est in Christo Jesu*³ radicata et fundata. O dulcis Iesu, qui tamquam Deus et homo sapientissimus Ecclesiam tuam super petram tanta firmitate fundasti, ut potestates inferi non possint praevalere adversum eam⁴: funda, Domine, aedificium animae meae supra te ipsum et sanctissimae tuae vitae imitationem, ut nec exundantia flumina nec validi venti nec tempestates pluviarum nec inferni potestates contra eam praevaleant, sed in virtute permaneat firma usque ad aeternam vitam.

MEDITATIO XLIV.

De parabola seminantis.

PUNCTUM I.

*Exiit, qui seminat, seminare semen suum*⁵. Hanc parabolam dignatus est Christus per se ipsum declarare, cuius declarationem sequentes expendemus, quod nam semen illud sit, quis seminans, in qua terra, cuius causa, et qua ratione seminetur. Semen, inquit Christus, est verbum Dei, sive externum illud sit,

Semen
verbum Dei.

¹ Ecclae. 1, 4.   ² 1 Cor. 3, 11.   ³ Rom. 8, 35—39.

⁴ Cf. Matth. 16, 18.   ⁵ Luc. 8, 5.

quod auribus corporis percipitur, sive internum, quod intus in anima auditur et est divina inspiratio, ex qua praecipue nascuntur fructus, quos producit cor nostrum; illa enim dat sensum ejus, quod auditur, estque instar virtutis seminalis, quae intra granum, quod seminatur, latet.

Qui seminat, Deus est Trinus et Unus, qui illud seminat per suam inspirationem, quam suggerit nunc per concionatores, nunc per bonos libros iis, qui illos legunt, aut per bona exempla aut pias imagines, quum cernuntur, interdum vero per se ipsum, inspirationem repente immittens in cor nostrum.

Terra, in qua hoc semen seminatur, est anima cum suis potentiis; nam in memoria seminat sanctas cogitationes et pias imagines, quales sunt memoria nostrorum peccatorum, poenarum inferni, praemiorum coelestium, brevitatis hujus vitae, mortis et judicii, praesentiae Dei et beneficiorum ejus. In intellectu seminat illustrationes coelestes, quae repente secreta revelant, quae in fidei nostra mysteriis latent; et sunt instar seminis ad meditationem et contemplationem. Seminat similiter bona consilia, inspirans consilium, quod sibi accipere aut aliis dari posset; conscientiae item dictamina, quibus ad bonum exhortatur et, quod malum est, reprehendit. In voluntate seminat sancta desideria et affectiones, quae scintillarum instar erumpentes producunt ignem perfecti amoris et fructum virtutum, quales sunt aliqui affectus timoris Dei, inferni et mortis, dolor de peccatis, amor Dei, desideria illum videndi eidemque serviendi serio.

Causa, cur hoc semen in anima nostra seminat, non est proprium commodum, quod alii seminantes respiciunt, sed est commodum et utilitas ipsius animae; habet enim haec sementis singularem virtutem commutandi et perficiendi terram, in qua seminatur, quamvis illa ex se sit inepta, sterilis, arida et inutilis,

Seminans
ipse Deus.

Terra anima
nostra cum
suis poten-
tiis.

Cause, cur
Deus in
anima nostra
seminet.

et in eum finem a Deo seminatur, non ob terrae propria merita, sed ob solam suam bonitatem et misericordiam, quia bonus et liberalis est et valde delectatur, dum sua dona nobis dispertit et eis facit nos bonos. Hinc est, quod frequenter valde seminet hoc semen in omni loco, tempore et occasione, praecipue quum ad nostram salutem id magis expedit; et propterea Christus Dominus noster dixit: *Exit, qui seminat*, significans, hoc illi ex officio incumbere, quod vel hoc vel illo modo semper exerceat.

Varii affectus
ex his con-
cipendi.

Ex omnibus his considerationibus et earum singularis affectus eliciam laudis et gratitudinis erga divinum hunc seminantem; magnam etiam sementis ipsius aestimationem et ferventia desideria concipiā, ut illam in anima mea seminet, id quod ex toto corde petam, institutis colloquiis cum omnibus tribus Personis Divinis. O Pater coelestis, qui aeternum tuum Verbum, intra te ipsum genitum, in hunc mundum misisti, ut sementis esset omnium sementum et verbum omnium verborum, quae boni nostri sunt semen: per idem verbum Filium tuum supplex oro, ut in memoria mea copiosam sanetarum cogitationum sementem semines, ut ex ea copiosi bonorum operum fructus proveniant. O Verbum aeternum, qui, ex paterno sinu prodiens, ex coelo in hanc nostram terram descendisti, ut semen verae doctrinae tuae, quae proprie tua est sementis, et non alienam nec ab alio mendicatam seminares: exi, Domine, seminare in meo intellectu copiosam divinarum illustrationum sementem, quibus te cognoscam et me et id, quod credere et facere debeo, illudque opere exsequar. O Spiritus Sanctissime, qui, *ubi vis, spiras*¹ visque inspirare, ubi tua inspiratione opus est: illa, quaeso, voluntatem meam tange et sanctorum affectuum sementem in ea

¹ Cf. Joan. 3, 8.

semina et ferventium desideriorum scintillas in eam projice, ut intra cor meum vehementissimus amoris ignis accendatur, ut ex tali semente copiosissimos proferat *fructus spiritus*¹, qui ex eo amore procedunt.

O Trinitas beatissima! gratias tibi ago, quod liberaliter adeo sementem tuam semines in adeo vili et contempta terra. O sementis divina, utinam pro meritis te possim aestimare! o utinam tua virtute plenus essem! O anima mea, terra inutilis, cur non hanc sementem desideras? Suspira ad illam, pete, urge, quia non denegabitur tibi.

PUNCTUM II.

Deinde considerandum, quod, etsi haec sementis adeo sit pretiosa et efficax, ipseque seminans opportune eam seminet eo fine ac desiderio, ut fructum referat, tres nihilominus ejus partes ipsius terrae, cui committitur, causa et culpa pereunt. Curandum ergo mihi est, examinare ac intelligere, quae sint in me causae et culpae, cur hoc semen in me pereat, dolens, quod in me tales sint causae, et quaerendo rationem illas removendi, vicem quoque aliorum dolens, quod similes in se causas habeant, et quod tanta pars sementis et cum tanta seminantis injuria pereat.

Causae,
cur pars
sementis
pereat:

Dum seminat, aliud cecidit secus viam, et conculcatum est; et volucres coeli comederunt illud². Itaque ne coepit quidem fructum adferre. Terra secus viam et absque aggere est cor durum sicut via valde trita et a praetereuntibus conculcata, quod audiens verbum Dei exterius ruditer tantum illud percipit, nec penetrat nec amplectitur, potius omni terrenarum cogitationum generi absque ulla custodia aditum praebet, quae hoc semen conterunt et conculcant; daemones-

¹ Cf. Gal. 5, 22.   ² Luc. 8, 5.

secus viam?

que ipsi summa velocitate et attentione accurrunt illudque ex memoria et ex corde rapiunt. In hoc loco et conditione me constituens dicam: vae mihi, qui ob duritiem cordis mei noluerim verbum Dei suscipere. Nam quod una aure percepit, altera dimisi. Fui sicut via omnino communis et trita, aditum malis cogitationibus ac desideriis dando, quae per cor meum pertransire volebant; dedi locum inferni volucribus, ut rostris perversarum suggestionum depraedarentur semen bonarum inspirationum. Illis locum dedi, has repuli. Poenitet me, Deus meus, tam parvam me curam tui seminis gessisse; statuo vero, animae meae terram aratro mortificationis colere ejusque duritiem mollire, quo verbi tui semen recipiam et *in corde meo abscondam* et cooperiam *eloquia tua*, ne hostium insultibus et depraedationi pateant, et *peccem tibi*¹. Sed qui imbecillitatem meam agnoscis, effice, ut inspiratio tua cor meum mollificet adjuvetque, ut eum fructum proferat, quem tu ad gloriam tuam desideras. Amen.

2. quid in
petrosa
cadere?

*Aliud cecidit in petrosa, ubi non habebat terram multam, quia prope erat saxum: et continuo exortum est, quia non habebat altitudinem terrae. Sole autem orto aruit, quia non habebat radicem*². Tales sunt, qui naturalem quandam mollitiem et facilitatem habent, ut eum voluptate Dei verbum audiant, pios libros legant, bona desideria et proposita concipientes, imo etiam exsecutioni ea mandare incipientes; et tamen, temptationibus exurgentibus daemonis et carnis et hominum persecutionibus, exarescit illud bonum, quod habebant, ac bene inceptum deserunt, quia mutabiles sunt et inconstantes nec radices egerunt in humilitate et fiducia Dei; ideoque nec humorem nec succum verae devotionis habent, sed, ut ait S. Marcus,

¹ Cf. Ps. 118, 11.

² Matth. 13, 5. 6.

*temporales sunt*¹, hoc est, ad tempus tantum devotionem habent, quae cito evanescit, et ut Propheta ait: *Quasi nubes matutina et quasi ros mane pertransiens*², aut sicut flos, qui quocunque aestu accedente marcescit. Nec tamen mysterio vacat, quod Christus Dominus persecutiones comparet soli, eujus proprietates sunt, luce resplendere, calore vero adurere; quibus duo genera persecutionum exprimuntur, unum prosperitatum saecularium, laudum, adulacionum, inanis gloriae et ambitionum, alterum adversitatum, calumniarum, dedecoris, paupertatis, timoris et aliarum afflictionum; et contra utrumque genus oportet nos esse fortes et bene radicatos, ne fructus, quos divina inspiratio in nobis operatur, arescant, studentes, ut ait Apostolus, fideles esse Dei ministros in prosperis et adversis, *per infamiam et bonam famam*³. O Deus aeterne, cui magna mea inconstantia est nota: corroborata me gratia tua, ut profundas adeo radices in charitate jaciam, ne *creatura ulla possit me ab ea separare*. Amen.

*Et aliud cecidit inter spinas, et simul exortae spinae suffocaverunt illud . . . Et hi sunt, qui audierunt, et a sollicitudinibus et divitiis et voluptatibus vitae eentes suffocantur, et non referunt fructum*⁴. Tria itaque sunt, quae divinam inspirationem suffocant et profectum nostrum spiritualem impediunt, divitiae videlicet, sollicitiae curae et sensuum voluptates; quae omnia uno vocabulo a Christo spinae appellantur. O Magister supreme! quam tua judicia a nostris distant! Quod enim mundus divitias et voluptates appellat, tu spinas dicas et vepres; nam etsi corpori indulgeant, spiritum tamen pungere solent et cruentare multumque sanguinis, hoc est, peccata multa ex eo elicere eumque

<sup>3. quid
inter
spinias?</sup>

¹ Marc. 4, 17.   ² Cf. Os. 6, 4.   ³ 2 Cor. 6, 8.

⁴ Luc. 8, 7. 14.

doloribus, anxietatibus et remorsibus configere. Libera me, Domine, ab hisce spinis, tuis vero me corona, quae, etsi pungentes carnem lacerent, spiritum tamen consolantur et laetificant; nihil siquidem plus consolationis adfert, quam spineam tuam coronam in terra amplecti spe, coronam gloriae in coelo obtinendi.

PUNCTUM III.

Quod autem cecidit in terram bonam, ortum fecit fructum centuplum . . . Et hi sunt, qui in corde bono et optimo audientes verbum retinent et fructum afferunt in patientia, alii quidem centesimum, alii autem sexagesimum, alii vero tricesimum¹.

Sicut itaque tria sunt genera improborum, qui sementem destruunt, ita sunt tria genera bonorum, qui fructum ex ea referunt. Alii in statu tyronum mediocrem adferunt fructum, alii in statu proficien-
tium proferunt ampliorem, alii denique in statu perfectorum plurimum adferunt, omnes autem in patientia et longanimitate laborant, mercedem suam exspectantes. Et quamvis pauciores sint numero, quam mali, lucro tamen suo compensant jacturam trium partium sementis. Exsulto, supreme seminans, esse tales aliquas terras, in quibus tua sementis virtutem suam exercens centum pro uno proferat. Utinam plurimae essent tales terrae, ut plurimi te glorificarent tibique, ut par est, servirent! Excitare, o anima mea, ut Deo servias diligenter nec quiescas in fructu tricesimo aut sexagesimo, sed contendere, proferre centesimum, siquidem fructui hujus vitae correspondet praemium in futura; imo etiam in hac vita, si ei fer-
venter inservias, *centuplum est daturus*².

Fructum
afferunt:

1. tria
genera
bonorum
hominum,

¹ Luc. 8, 8. 15 cf. cum Matth. 13, 23.

² Marc. 10, 30.

Aliae applicationes hujus parabolae possunt perpendiculari, ut Sancti interpretantur, fructum tricesimum tribuendo conjugatis, sexagesimum viduis et virginibus, centesimum martyribus aut etiam religiosis, qui vitam profitentur contemplativam aut mysticam, docentes alios viam perfectionis, quam ipsi sequuntur. In quocunque autem horum statu contendere nos decet, perfectiorem fructum proferre; fieri enim potest, quod status quidem sit fructus tricesimi, proferat tamen centesimum ob insignem fervorem, qui supplet imperfectionem status.

2. in tribus diversis statibus.

MEDITATIO XLV.

De parabola zizaniorum.

PUNCTUM I.

Simile factum est regnum coelorum homini, qui seminavit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines, venit inimicus ejus, et superseminavit zizania in medio tritici, et abiit. Cum autem crevisset herba et fructum fecisset, tunc apparuerunt et zizania¹.

Hanc etiam parabolam Christus ipse declaravit ^{1. Justi cur sint semen Christi.} dicens, se esse, qui seminet; cuius officium est, in campo hujus mundi seminare bonum semen, hoc est, filios regni, justos videlicet, qui coelestis regni futuri sunt haeredes. Vocantur autem Christi semen, eo quod sint ejus filii, ex generosa et coelesti prosapia geniti in statu gratiae virtute sementis divinae inspirationis, quae fuit in illorum cordibus seminata. Imo etiam semen censetur, ex quo alii ipsis similes nascuntur; perfecti enim ad imitationem sui magistri

¹ Matth. 13, 24—26.

contendunt alios justos generare, qui Deo sicut ipsi deserviant.

2. Improbi
semen
diaboli.

Sed inimicus, qui est daemon, in medio boni seminis zizania seminavit, hoc est, homines nequam. Nam ut zizania in gramine similia sunt tritico, quum autem creverint, nigrescunt, suntque tritico, cum quo simul nutriuntur, perniciosa, imo et homini, qui illis vescitur, quia obtundunt visum, provocant vomitum sensumque perturbant: sic iniqui justis sunt similes¹ in natura humana et interdum etiam in fide et externis Christianorum caeremoniis, in rei tamen veritate nigri sunt in anima propter peccata visumque interiorem valde turbatum habent ignorantibus et erroribus multis, jam contra fidem, jam contra bonos mores, quibus alios scandalizant et dissensiones inter eos faciunt, ac denique Deum provocant, ut illos *ex ore suo evomat*². Faciens ergo comparationem duorum horum seminum mihi ipsi dicam: utrum esse mavis? Christine semen, qui tuus est amicus tuamque salutem quaerit, an daemonis, qui tuus est hostis et tuam quaerit condemnationem? O Deus animae meae, semen tuum esse volo, divinae tuae inspirationi obtemperans, ne me permittas, Domine, mei et tui hostis suggestioni obedire, ne fiam zizania tuae Ecclesiae et te provocem, ut ab ea me evomas.

3. Diabolus
post
Christum
seminat.

Considerabo *tertio*, quod inimicus ille homo zizania seminavit, postquam seminatum fuit triticum, idque dormientibus hominibus, ut significetur, prius fuisse bonos quam malos, tum inter Angelos in coelo, tum inter homines in paradyso; et universim, postquam Christus Dominus noster in Ecclesia sua justorum sementem seminat per baptismum et alia sacramenta, accedit satanas, ut, superseminans zizania, illos procuret in nigellam sive melanthium convertere, quod

¹ Cf. Salmer. in Evang. tom. 7. tr. 6. n. 6. ² Cf. Apoc. 3, 16.

facit dormientibus hominibus, in nocte videlicet, repente, et quando ipsi minimam sui curam gerunt aut illam relaxantes dormiunt pigritiae somnum. O dulcissime Jesu, omnis boni seminis seminator, qui semper vigilas et nunquam dormis ac propterea vides zizania, quae hostis tuus in campo tuo seminare contendit: ne, quaeso, dormire te ostendas, permittens, in me tale aliquid seminari, quod me separat a te. Quod si ego ex negligentia dormivero, vigilet tua misericordia, ut me excitet et hosti resistam, priusquam is mei possessionem accipiat.

*Denique perpendam, quod inimicus post seminata zizania abiit, ut significet, quod se abscondat, ne agnoscatur, sicut qui lapidem in alium jacit et manum abscondit, ne jecisse notetur. Et interdum se transfigurat in amicum et in Angelum lucis¹, quo nos facilius decipiatur. Interdum etiam discedit, desistens a tentationibus, ut quasi securi ab eo esse videamur; sed mox rabie majori revertitur, ut nos prosternat². Ex quo fit, ut propter similitudinem zizaniorum ad triticum non potuerint discerni, donec ad fructum perventum est, ut intelligamus, saepe bonos et malos in initio valde similes esse, quia mali induunt habitum et figuram bonorum, et lopi, sicut Christus dixit, *veniunt in vestimentis ovium*³. Sed tempore proferendi fructum deprehenditur, quid quisque sit, et num verae sint an tantum apparentes virtutes, quas habet, ex operibus, quae facit.*

^{4.} Diabolus
clam et
fraudulenter
agit.

PUNCTUM II.

Accedentes autem servi patris familias dixerunt ei: Domine, nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania? Et ait illis: Inimicus homo hoc fecit⁴.

¹ 2 Cor. 11, 14.

² Cf. S. Joan. Chrys. in Matth. hom. 46 (al. 47).

³ Matth. 7, 15.   ⁴ ib. 13, 27. 28.

Amicæ
Apostolorum
querelæ de
zizaniis.

Considerandum *primo*, quod Apostoli et viri Apostolici, eorum successores, videntes multitudinem improborum et errorum ac vitiorum, quae sunt in mundo, stupentes et dolentes ad Deum recurrrunt dicentes: Domine, qui fit, ut, quum tu in mundo tam praeclarum semen jeceris, tot nunc admixta sint illi zizania? unde hoc, quod, quum duodecim Apostolos elegisses, unus eorum fuerit Judas? et in horto Ecclesiae tuae inter lilia justorum tot reperiantur spinae peccatorum? in domibus religiosis cum tritico perfectorum sint commixti tot, qui aliis sunt scandalo? Et ingressus me ipsum cernensque tantam vitiorum et perturbationum multitudinem, quae animam meam conturbant, possum etiam Christo Domino dicere: Num, Domine, non seminasti in corde meo bonum semen sanctorum desideriorum et firma animi decreta relinquendi omnia, ut expeditius tibi et cum perfectione servirem? Unde ergo tanta prodiere zizania, quae in me esse animadverto? Aperi mihi, Deus meus, hujus radicem et causam, ut contendam, cum gratia tua adhibere remedium.

Deinde Christi responsio est perpendenda. *Inimicus*, inquit, *homo hoc fecit*. Quibus verbis tria insinuat. *Primum* est, quod Deus Dominus noster non sit zizaniorum seminator aut mali seminis, sed boni tantum, quia ipse est summa bonitas, et a summa bonitate nihil mali potest provenire, nec illa potest quemquam ad id inducere. *Secundum* est, quod daemon praecipuus sit zizaniorum seminator, et ab eo tentationes proveniunt propter inimicitias, quas habet adversus Deum et homines; et propterea in Scriptura appellatur *tentator*¹, et qui sunt zizania et faciunt peccatum, dicuntur *ex diabolo esse*² et filii ejus, qui patris sui imitatores sunt, cuius desideria volunt fa-

Responsum
Chi docet,
zizaniorum
auctorem:
1. non esse
Denim,

2. esse
diabolum,

¹ Matth. 4, 3.   ² 1 Joan. 3, 8.

cere¹. Tertium est, quod, licet ipse daemon praecipuus sit pessimi seminis seminar, ipsi nihilominus homines, teste S. Thoma², arbitrii sui libertate et a suis passionibus et carne stimulati se ipsos zizania faciunt; et fors propterea dixit: *Inimicus homo, quasi diceret: homo, qui sui ipsius et animae suae inimicus est³* et meus, *hoc fecit*, haec zizania seminavit in mundo et in se ipso hujusque tanti damni est causa. Ex triplici hac certa veritate documentum sumam ad culparum et turbationum mearum originem inveniendam; conatus vero diligens est adhibendus, ut horum hostium conatus et gressus, qui tantum mihi detrimentum adferunt, intercipiam.

Hinc vero ad occultiorem alium sensum illius interrogationis perpendendum progrediar: *Nonne bonum semen seminasti in agro tuo? Unde ergo habet zizania?* quasi a Christo Domino quaereretur: Cur, Domine, si hujus mundi campus tuus est, quia tu eum tua omnipotentia condidisti et postea etiam proprio sanguine redemisti in eoque adeo bonas praestantesque sementes seminasti, permittis inimico tuo, tanta in eodem zizania superseminare? Nisi enim tu id illi permitteres, nisi ad id faciendum illi faceres potestatem, nunquam is adeo temere auderet, in proprio tuo campo optimo tuo semini pessimum suum commiscere. Huic quaestioni in hoc sensu Christus non respondit, quia non vult, nos curiose arcana ipsius judicia scrutari, sed ut demisso animo eadem veneremur, dicentes cum Psalmista: *Justus es, Domine, et rectum iudicium tuum*⁴. Debeo tamen certo credere, tantam esse Dei bonitatem et adeo immensum ejus in suos justos amorem, ut, nisi ex ea permissione inimico facta malorum zizania inter justos seminandi majora ipsis

3. sed non
sine ope
hominis.

Permission
div. circa
malos et
mala:

1. non
curiose in-
vestiganda,

2. cessura
certo in
bonum
electorum.

¹ Joan. 8, 44.   ² I. q. 114. a. 3.   ³ Cf. Ps. 10, 6.

⁴ Ps. 118, 137.

justis bona elicere potuisset ac voluisse, nunquam id illi fuisset permissurus, sicut nec malum temptationum semen in nobis seminare eidem permetteret, nisi easdem voluisse in majus nostrum bonum et utilitatem convertere; et quamvis ego in particuli non possim omnia illa commoda assequi, possum tamen ea in genere cognoscere, credens, Deum permettere improbos ad bonos in patientia et humilitate exercendos, et ut illi in omni perfectione excellant, et ut magis appareat gratiae ipsius efficacitas in vasis misericordiae ipsius, et boni magis honorificantur, dum inter tot infideles suam ipsi fidelitatem strenue tueruntur, et ut hominum libertati consulat, dum singulis liberum relinquit, facere, quod velint, sufficienti interim auxilio eis oblato ad resistendum malo et secundum bonum. O seinator justissime, qui summa tua bonitate in Ecclesia tua zizania tot iniquorum permittis et in anima mea tot temptationum sementem: fac, quaeso, ne in meum cedat detrimentum, quod tu permittis ob meum majus bonum. Ostende in me tuae misericordiae magnitudinem, magnam bonorum copiam ex tanta malorum segete educens, ut properea glorificeris in saecula. Amen.

PUNCTUM III.

Servi autem dixerunt ei: Vis, imus et colligimus ea? Et ait: Non, ne forte colligentes zizania, eradicetis simul cum eis et triticum¹.

Perpendam: In secunda hac servorum interrogatione considerare licet zelum justorum, quum tot mala in mundo perfectum: si sit nimius, cernunt inundare. Qui zelus in aliquibus ex aliqua quatuor causarum nimius esse potest. Prima est, quia fervore suo cuperent omnia simul zizania et

¹ Matth. 13, 28. 29.

tractu uno evellere et auferre ex mundo aut ex Ecclesia aut ex religiosa congregatione omnes malos et a se ipso omnia vitia et passiones simul, quod tamen ex ordinaria lege est impossibile. *Secunda* causa est, quod velint zizania ante tempus et intempestive colligere; ex quo majus sequitur incommode-
intem-
pestivns,
 dum. Nam forte, qui hodie est zizania, cras convertetur in triticum; et si malus cum patientia et spe longa toleretur, tandem blande correctus convertitur et fit bonus; et qui nimium festinat ad perfectionem consequendam, destruit saepe sanitatem et amittit, quod fuerat assecutus. *Tertia* causa est, quae in ipsa parabola insinuatur, quia volunt zizania colligere cum periculo tritici simul evellendi. Quod evenit volentibus improbos castigare cum bonorum damno ob scandalis, bella et turbationes publicas, quae inde oriuntur. Quod quidem perinde esse videtur, atque aliqua zizania colligere quidem, sed alia interim magis noxia seminare. *Quarta* denique causa est, quod iracundiae et ultionis spiritu zizania evellere velint, indignatione potius, quam compassionem ducti, sicut Joanni et Jacobo Apostolis evenit, qui, quum Samaritani Christum non recepissent, ignem de coelo descendere volebant, qui illos consumeret; ob quam causam ab ipso Christo reprehensi fuerunt¹.

Deinde infinitam Christi charitatem considerabo, quae in ea responsione resplendet, quam nomine hujus patrisfamilias servis dedit. Etiamsi enim severissimum se adversus Angelos in coelo ostenderit et eodem momento, quo Lucifer zizania ibi seminavit, eundem simul cum seminatis ab eo zizaniis evulserit et in aeternum ignem praecipitaverit: cum hominibus tamen ea severitate uti noluit, sed longo illos tempore tolerare et poenitendi spatium eis concedere,
intentionis
minus purae

2. Cui erga
homines
malos
charitatem:

quum eos
diu toleret
et convertere
conetur,

¹ Cf. Luc. 9, 53. 55.

desiderans hujusmodi zizania in triticum potius convertere, quam evellere. Dei enim voluntas non est perdere animas, sed eas salvare; et licet velit peccata destruere, nollet tamen perdere ipsos peccatores. O dulcissime Salvator! gratias tibi ago, quod eorum vicem doleas, qui sunt zizania, ejus rationem dueens, quod manutum tuarum sint opus quoad naturam, licet inimicus fecerit suos propter culpam. Destruere, Deus, in eis, quod hostis fecit, ut repares, quod tu fecisti, ut, re ipsa semen tuum effecti et triticum bonum, ad coelestia tua horrea congregentur. Amen.

Resplendet quoque infinita Dei misericordia in eo, quod ob amorem, quem habet ad triticum, velit tollere zizania, malos videlicet propter bonos, ut ostendit ipse, quum Abrahamo dixit, se *non deleturum civitatem Sodomorum, si decem in ea justos inveniret*¹, quamvis cives illi innumeris essent peccatis irretiti. Et quum eosdem voluit pro meritis castigare, prius Lot inde eduxit, prius rationem habens salvandi tritici, quam zizaniorum comburendorum. Quod ipsum magnam bonis adfert consolationem, quia ex eo illis oriri potest haec animi tranquillitas et securitas, quod non accedet ad eos malum propterea, quod maneant inter malos, sed ipse eripiet eos. Denique advertam, Deum Dominum nostrum non prohibere, evelli zizania, quando id absque tritici periculo et potius cum ejus commodo fieri potest, sicut re ipsa nunc Ecclesia peccatores quosdam castigat, ut aliis ea poena sit exemplum, ne zizania vires et incrementa sumant et bonis tranquille vivere liceat. Sed vult tamen Deus, evitari quatuor illos nimios excessus zeli supra notatos. Et in hoc sensu prohibuit servis facere, quod volebant.

usque
propter
justos
pareat.

¹ Cf. Gen. 18, 32.

PUNCTUM IV.

Concludens paterfamilias suam respcionem, *sinite, ait, utraque crescere usque ad messem, et in tempore messis dicam messoribus: Colligite primum zizania, et alligate ea in fasciculos ad comburendum; triticum autem congregate in horreum meum*¹.

Considerandum hic *primum*, quod Christus in hac parabola certos nos reddit, ad finem usque mandi, quod tempus erit messis, semper triticum futurum simul cum zizaniis, bonos videlicet cum malis commixtos, quia nunquam divina providentia intermittet, bonam sementem in Ecclesia sua et in religiosis congregationibus seminare, crepet licet daemon zizania etiam superseminando. Nec animum abjicere debemus, quamvis plurimos videamus improbos; nam ubi existimamus paucos esse bonos, quia illos non novimus, sunt plurimi noti Deo, de quibus se ipse jactat apud Eliam, cui, se solum Deo fidelem relictum affirmanti, respondit: *Reliqui mihi septem milia virorum in Israël, quorum genua non sunt incurvata ante Baal*².

Deinde attendendum, toto tempore ante messem triticum et zizania multiplicari et crescere. Tam enim optimi, quam improbissimi tempore vitae suaे crescent, illi in sanctitate, hi in improbitate, juxta illud Christi in Apocal.: *Qui nocet, noceat adhuc; et qui in sordibus est, sordescat adhuc; et qui justus est, justificetur adhuc; et sanctus sanctificetur adhuc. Ecce venio cito, et merces mea tecum est, reddere unicuique secundum opera sua*³. Sed hoc interest hic: Quod triticum crescere et quotidie a bono in melius proficere, id est ex directa Christi voluntate, ad quod

Conclusio
parabolae
inonet:

1. semper et
malos et
bonos fore
in Ecclesia;

2. utrosque
crescere;

¹ Matth. 13, 30.   ² Rom. 11, 4 ex 3 Reg. 19, 18.

³ Apoc. 22, 11. 12.

etiam auxilium suum particulare praebet; zizania autem crescere et a malo in pejus ruere usque ad ipsam messem, id ex permissione provenit, non ex directa voluntate. Messis autem ipsius duplex est tempus, unum messis universalis in fine mundi, alterum particularis in fine vitae uniuscujusque, quum ejus boni malive augmentum pervenit ad terminum, a divinae providentiae ordinatione aut permissione praescriptum. Et tunc, qui lolium esse deprehendetur, eradicabitur ex hac vita et ad ignis aeterni incendia comburendus mittetur; qui vero triticum purum nitidumque esse invenietur, is metetur et in horrea coelestia recipietur.

Accedente autem universalis messis tempore, *mittet* Christus Dominus *Angelos suos*, qui ipsius sunt messores et divinae justitiae ministri; *qui colligent de regno ejus omnia scandala et eos, qui faciunt iniqutatem, et mittent eos in caminum ignis*¹, tam videlicet eos, qui depravatis suis moribus et perversa doctrina aliis fuerunt scandalo et occasione peccandi, quam qui sibi ipsis tantum iniqui fuerunt. Omnesque eos ita in diversos fasciculos distributos ligabunt, ut in unum colligant eos, qui similes aut complices in culpa fuerunt, ut sint quoque simul in poena; itaque ligati in aeternas mittentur flamas, quas effugere nunquam possint. Et ut fasciculi se mutuo juvant ad comburendum, ita infelices illi erunt sibi invicem cruciatus et tormentum; *eritque ibi fletus et stridor dentium* rabie incredibili vociferantium in se ipsos et in eos, qui tanti damni causam illis dederunt. O anima mea, quomodo non contremiscis de tremendo hoc judicio cogitans! Quis potestati adeo robustorum messorum resistere poterit? Quis se poterit a vinculis adeo fortibus expedire? Quis poterit habi-

3. infeliciem
malorum
sortem et
timendum;
vitandam;

tare cum ardoribus sempiternis et abominandis sociis convivere? Quis adeo amarum fletum poterit sustinere et rabidum illum dentium stridorem pati? O zizania infeliciissima, quae, ut dissensiones inter bonos in terra seminatis, ita in inferno easdem feretis aeternas cum ipsis impiis poenas. Libera me, Deus, ab hisce culpis, ne in tremendas adeo incidam poenas.

Ipsi denique Angeli triticum congregabunt in horreum coelorum; boni enim a zizaniis separati in coelestibus sedibus collocabuntur, et tunc justi fulgebunt sicut sol in regno patris eorum¹. O Pater amantisime! gratias tibi ago pro favore, quo justos te prosequi ostendis, suscitans a terra inopes, ut eos colloces cum principibus in regno tuo² et ut solem in firmamento. Nam qui in tuo servitio excelluerunt, lucentes sicut sol bonis editis operibus, excellent quoque in tui fruitione, lucentes sicut sol in praemium eorum. Hic splenderunt sicut sol justitiae, Jesus Christus Filius tuus, ejus vitae imitatione, et ibi splendebunt sicut ipsem sol, imitantes etiam ejus gloriam in saccula. Amen.

4. felicem
justorum
sortem
summe ex-
optandum.

MEDITATIO XLVI.

De parabola grani sinapis.

Simile est regnum coelorum grano sinapis, quod accipiens homo seminat in agro suo. Quod minimum quidem est omnibus seminibus; cum autem creverit, majus est omnibus oleribus, et fit arbor, ita ut volucres coeli veniant, et habitent in ramis ejus³.

¹ Matth. 13, 43.   ² Cf. Ps. 112, 7. 8.

³ Matth. 13, 31. 32.

PUNCTUM I.

Gramum
 sinapis
 significat: Perpendendum *primum*, quid granum hoc sinapis
 significet, ad tria praecipua capita ejus significata
 revocando. *Primum* enim significat aut refert nobis
 ipsum Christum Dominum, supremum regni coelorum
 Regem. Ut enim sinapis granum externa forma est
 minimum inter omnia semina, ipso aspectu vile, fere
 sine colore et odore grato, magnum tamen est in
 virtute inflammata, quam habet, quae proditur, quum
 teritur et comeditur: ita Christus Dominus noster
 qua homo in externa specie parvus fuit et humilis
 et hominum minimus, adeo ut per os Davidis de se
 dixerit: *Ego sum vermis et non homo, opprobrium ho-*
*minum et abjectio plebis*¹; at interius quoad animam,
 ac multo magis quoad divinitatem fuit infinitae vir-
 tutis et efficacitatis, intra se enim continebat omnes
 thesauros sapientiae, bonitatis et charitatis Dei, qua
 omnes ad se accedentes amore inflammabat, virtutem
 ita condiebat, ut eam comedere delectaret, eos a te-
 piditate et frigiditate purificabat et peccatorum vene-
 num ab eis removebat, dissolvens infernalis serpentis
 opera, et universim ea officia praestabat, quae mini-
 mum hoc, sed efficax tamen sinapis semen reprae-
 sentat. Sed tunc maxime suam virtutem ostendit,
 quando tot cruciatibus fuit in cruce contritus; et
 nunc etiam eandem ostendit, quum a piis ac devotis
 in sanctissimo altaris Sacramento comeditur, ubi vere
 granum sinapis appellari potest, quia in exteriori
 forma est minimus, quandoquidem in qualibet hostiae
 sacrae particula, etiam minori, quam sit granum si-
 napis, totus est Christus, sed interne tamen im-
 mensam habet virtutem ad animas illum comedentes
 amoris igne inflammandas, estque instar condimenti

---

¹ Ps. 21, 7.

suavissimi, quo omnes hujus vitae asperitates dulces-
cunt. O Verbum divinum, Fili aeterni Patris! gra-
tias tibi ago quantas possum maximas, quod eosque
te demiseris, ut abjecto alioqui sinapis grano po-
tueris comparari adeoque hac parvitate deleteris, ut
usque ad finem mundi in hoc Sacramento velis in
ea perseverare. Concede mihi, Domine, ut usque ad
finem vitae meae imiter te, me ipsum propter te hu-
miliando, sicut te humiliasti propter me. Amen.

Ex his fit, ut hoc sinapis granum referat etiam <sup>2. justos Chi-
imitatione:</sup> omnes justos, coelestis regni cives et Christi disci-
pulos, qui ad ejus imitationem externe quidem parvi
sunt et in oculis hominum despecti, sed interne ma-
gnae sunt virtutis et efficacitatis ob charitatis magni-
tudinem et spiritus fervorem, quem eo magis mani-
festant, quo majores sustinent persecutions et mo-
lestias exemplo sui capitanei. Ac propterea de se
ipsa loquens Ecclesia, *nigra*, inquit, *sum, sed for-
mosa, filiae Jerusalem, sicut tabernacula Cedar, sicut
pelles Salomonis*¹.

Ex iisdem quoque efficitur, ut granum hoc sinapis
virtutes illas exprimat, quibus regnum coelorum ob-
tinetur; nam et illae in specie sunt parvae, sed valore
efficacissimae. Fides enim divinorum mysteriorum,
quae in Scriptura sacra revelantur, externe videtur
res parva et contemptibilis, est tamen immensa vir-
tutis pro iis, qui illa in meditatione conterunt et
communiunt, in qua meditatione ignis amoris accen-
ditur, sicut ait Apostolus, *Christum crucifixum Judaeis
quidem scandalum, gentibus autem stultitiam esse; ipsis
autem vocatis Judaeis atque Graecis Christum esse Dei
virtutem et Dei sapientiam*². Eandem considerationem <sup>3. ipsas
virtutes
christianas:</sup> humilitatem
et obedientiam etc.

¹ Cant. 1, 4.   ² 1 Cor. 1, 23.

beatos appellavit; quae omnino in specie viles sunt, et mundus eas pro infortuniis habet, sed in rei veritate et interne adeo sunt pretiosae, ut in eis beatitudinem veram et regni coelestis possessionem Christus constituerit. O Deus omnipotens, qui, ut omnipotentiam tuam manifestes, quae stulta sunt mundi, eligis, ut confundas sapientes; et infirma mundi eligis, ut confundas fortia; et ignobilia mundi et contemptibilia eligis et ea, quae non sunt, ut ea, quae sunt, destruas; et qui parvis et vilibus instrumentis maxima operaris, ut non glorietur omnis caro in conspectu tuo¹ in se, sed in te: concede mihi, ut ex corde amem et amplectar res illas parvas, quas tu elegisti, ut efficiar dignus, qui magnas, quas in parvis illis inclusisti, obtineam. Sim itaque ego, Salvator mi, sinapis granum, contemptu et cruciatibus contritus sicut tu, ut aeternam possim requiem obtainere. Amen.

PUNCTUM II.

Deinde considerandum, quomodo sinapis granum crescat, ut fiat magna arbor, et in quo ejus haec magnitudo consistat, ratiocinando circa tria illa, quae granum hoc repreäsentat.

Primum sicut granum sinapis necesse est ut seminetur in terra ibique moriatur, ut mittat radices, et tunc crescit, extendit ramos suos et fit arbor ita magna, ut, quum prius omnium seminum fuerit minimum, ea proportione crescat, ut sit omnium olerum maximum, et quum fuerit unicum et solum, innumera-bilia alia sibi in omnibus suis proprietatibus similia proferat: ita Christus Dominus noster, quum se humiliasset, factus pro nobis homo, voluit instar grani sinapis (et ut ipse alibi dixit, sicut granum frumenti²)

Incremen-tum
grani
sinapis:

1. Ch.
abjectione,
tormentis,
morte crevit
in glori-ficatione:

¹ Cf. 1 Cor. 1, 27—29.

² Joan. 12, 24.

in terra seminari et in ea mori, quia tota vita ipsius magnis mortificationibus fuit semper conjuncta, et postea in horto graves tristitias sustinuit et in campo horrendis cruciatibus fuit occisus et in alio horto sepultus et sub terra collocatus, et hoc modo radices jecit usque ad limbum, ex quo deduxit animas sanctorum patrum, et gloriosus ad novam vitam resurrexit crevitque et ascendit ad tantum honorem et altitudinem, ut, qui paulo ante judicatus fuerat omnium hominum minimus, eo perveniret, ut tamquam caput et supremus hominum et Angelorum Dominus adoraretur, et *in nomine Jesu*, quod est super omne nomen, omne genu flecteretur¹, ut etiam impleretur illud Prophetae²: *In die illa erit germen Domini in magnificentia et gloria, et fructus terrae sublimis*, quia genuit innumeros spirituales filios in virtute et sanctitate sibi ipsi similes. O Redemptor dulcissime! vehementer gaudeo de ista tua magnificentia, quam in praemium abjectionis pro me susceptae obtinuisti. Felix tua mors! quae nisi fuisset, solus, ut tu dixisti, mansisses; sed quia illam sustinuisti, adeo copiosum fructum attulisti³, ut terram impleat et coelum augeat. Et quandoquidem ignominiosa tua morte *exaltatus a terra omnia ad te ipsum traxisti*⁴, trahe etiam me, quaeso, ut per omnia tibi similis efficiar. Amen.

Deinde considerabo, omnes Christi discipulos, qui et ipsi grana sinapis fuerunt, eadem via ad imitationem ejus crevisse et factos fuisse arbores magnas, juxta illud, quod praedixit de illis Christus, Judaeis loquens: *Ecce ego mitto ad vos prophetas et sapientes et scribas, et ex illis occidetis, et crucifigetis, et ex eis flagellabitis in synagogis vestris, et persequemini de civitate in civitatem*⁵. Et de ipsis Apostolis dicit ipse

^{2.} justi per tribulationes sancti evaserunt,

¹ Cf. Phil. 2, 9. 10.   ² Is. 4, 2.   ³ Joan. 12, 25.

⁴ Cf. ib. 12, 32.   ⁵ Matth. 23, 34.

Apostolus: *Semper mortificationem Jesu in corpore nostro circumferentes*¹; et idem Apostolus eisdem applicat illud Psalmi: *Quia propter te mortificamur tota die; aestimati sumus sicut oves occisionis*². Et tandem eo crescentes devenerunt, ut fierent principes Ecclesiae et, fidem per totum orbem propagantes, innumerabiles Christo animas lucrarentur, ut omnes propterea patriarchas et prophetas omnesque justos Veteris Testamenti altitudine excelluerint. Eodem modo creverunt martyres et confessores, et ego ipse crescam, certo mihi persuadens quamvis sim granum sinapis, in Ecclesiae terra et in concluso saeculae religionis horto seminatum, nisi me tamen mortificem et mundo moriar, non crescitum me in virtutibus et meritis, sed remansurum solum absque fructu bonorum operum et lucro animarum, imo, quod deterius est, etiam in ipsa oratione remansurum me solum sine comite Deo, qui nihil delectatur agere cum immortificatis; si tamen vere mundo moriar, in his omnibus me crescitum.

Hinc fit, ut hac eadem via ipsae virtutes crescant adeoque alte ramos suos extendant, ut pertingant ad coelum. Fides enim pervenit ad visionem Dei per contemplationem, quia suam conversationem habet in coelis; spes pervenit ad delibandam praemiorum coelestium dulcedinem; charitas ad perfectam cum Deo unionem crescit; obedientia eosque progreditur, ut voluntatem Dei exsequatur in terra, sicut exsequuntur, qui sunt in coelo; et si fiducia tanta est, sicut granum sinapis, potens erit, montes ex uno loco in alterum transferre³ et arbores eradicare et transplantare in mare⁴, ut supra est declaratum.

¹ 2 Cor. 4, 10.   ² Ps. 43, 22; Rom. 8, 36.

³ Cf. Matth. 17, 19.   ⁴ Lue. 17, 6.

neque
ego aliter
crescam;

³. eadem
via ipsae
crescant
virtutes.

PUNCTUM III.

Tertio considerandum est, qua ratione *granum sinapis ita fiat arbor, ut volucres coeli veniant et habitent in ramis ejus et sub ejus umbra requiescant*¹.

In quo est *primum perpendendum*, Christum Dominum multos ex se ramos produxisse, doctrinam videlicet Evangelii, quod praedicavit; legem perfectonis cum omnibus consiliis, quae proposuit; sacramenta et sacrificia, quae instituit; admiranda etiam exempla vitae, quae praebuit; miracula et insignia opera, quae praestitit, cum caeteris gloriosae vitae suae mysteriis, donec ad eam altitudinem ascendit, quam habet in coelis. Ad hos ramos accedunt aves coeli, non aquilae aut aliae valde magnae aves, quae sunt figura superborum, sed aves exiguae, animae scilicet justae et humiles, illae praecipue, quae omnia terrena abjicientes cupiunt per contemplationem in coelis conversari. Ad quarum imitationem sedebo ego magna quiete sub horum ramorum umbra, considerans fructuum eorum dulcedinem et gaudens de protectione et tutela, quae mihi ex eis accedit, dicens cum sponsa: *Sub umbra illius, quem desideraveram, sedi; et fructus ejus dulcis gutturi meo*². Construam quoque mihi nidum et habitationem in hisce ramis, in his mysteriis videlicet meditando, nunc in mysterio praesepii, nunc volando ad arborem crucis, nunc ad ipsum coelum empyreum, ubi totam meam fiduciam et amorem in Christo ponam; ibi cantica laudum et gratiarum actionis cantabo, ibi in noctibus tribulationum quiescam et cibo animae, quem invenero, me sustentabo. Quis mihi det alas avis, ut volem ad divinam hanc arborem! O altissima et suprema arbor, etiamsi ascendas altissime, possum tamen ad te per-

1. Chus quos produxerit manus, sub quibus quiescam.

¹ Matth. 13, 32 et Luc. 13, 19.   ² Cant. 2, 3.

venire, volando alis contemplationis, quas tu mihi dederis. Leva me, Domine, supra me ipsum et supra omne, quod creatum est, ut in te, creatore meo, per infinita saecula requiescam.

Eadem ratione considerare licet, quod Apostoli et Sancti plurimos ramos produxerint et per orbem universum extenderint, doctrinam videlicet, quam praedicarunt, libros, quos conscripserunt, heroicas virtutes, quas exercuerunt. In quorum meditatione exercentur etiam spirituales animae, se ipsas excitando ad eorum imitationem, ut, sicut illi creverunt, et ipsae crescant. Nominatim vero religiosi considerare possunt, suum fundatorem et religionem ipsam sicut granum esse sinapis parvum in humilitate (unde aliqui vocantur *Minores*, alii *Minimi*, et religionem nostram fundator ejus appellavit *minimam societatem Jesu*);

sed unaquaeque tamen est magna in virtute crevitque sicut arbor, extendens ramos suos per totum mundum in varias domos et conventus et excellentibus sanctitatis exercitiis, bono animarum valde utilibus, quae sicut aves coeli a Spiritu Sancto motae ad hosce ramos advolant, in quibus suos nidos et mansiones perpetuas construentes vivunt sub umbra illorum, meditantes et contemplantes vitas suorum fundatorum eosque imitantes, sicut illi Christum fuerunt imitati, eorum regulas legesque servantes Deumque canticis et musicis tam vocum quam affectuum laudantes ob continuata beneficia, quibus illos afficit. Simul etiam conantur volare per omnium virtutum ramos, in quarum altissimis gradibus nidos suos collocant, ut ad culmen perfectionis, quam sunt professi, perveniant.

O sapientia divina, *cujus fructus sunt honoris et honestatis*¹, qui nos Deo gratiosos faciunt, Angelis amabiles, hominibus honoratos et in toto mundo ve-

nerabiles: admitte me sub ejus umbra, ejus floribus
me conforta, foliis sana, fructibus sustenta et per-
petuam in ejus culmine habitationem mihi concede,
ut, semper crescens in virtute, ad culmen perveniam
gloriae, in qua per infinita saecula requiescam. Amen.

MEDITATIO XLVII.

De parabola negotiatoris, quaerentis bonas margaritas.

PUNCTUM I.

*Simile est regnum coelorum homini negotiatori, quae-
renti bonas margaritas. Inventa autem una pretiosa
margarita, abiit, et vendidit omnia, quae habuit, et
emit eam¹.*

Studium
quaerendi
margaritas

*Primum est considerandum, officium et studium
omnium hominum esse, bonas quaerere margaritas;
omnes enim, quod bonum et pretiosum est, quaerunt,
quamvis aliter atque aliter. Alii enim gemmas quaerunt
bonorum temporalium, divitias, dignitates et alia,
quae mundus pretiosa judicat; alii gemmas quaerunt
artium et scientiarum humanarum, aut solo intuitu
sciendi aut honores et lucra acquirendi; alii margaritas
quaerunt moralium et politicarum virtutum, ut
in sua republica et communitate ut rerum periti vi-
vant. Officium autem et studium Christiani, qui
regnum coelorum assequi desiderat, est, quaerere
gemmas veritatum et virtutum coelestium ac divina-
rum, quae re ipsa et pleno, ut dicitur, ore bonae sunt
et pretiosae, quae ipsum habentem faciunt bonum et*

1. quam
diversum
in diversis
hominibus:

¹ Matth. 13, 45. 46.

preciosum in oculis Dei. Et quoniam hujusmodi margaritae seu gemmae dicuntur *uniones*, quia unaquaeque est in propriis excellentiis unica et inter alias singularis: ita unaquaeque virtus est unica et singularis in aliqua excellentia, quamvis haec varietas non obstet, quo minus omnes perfecta unione conjugantur ad eum ditandum, qui illas invenit, et eundem cum suo creatore conjungendum.

<sup>2. meum sit,
coelestes
quaerere,</sup> Hinc colligam, studium et negotiationem meam praecipuam eam esse debere, ut veras margaritas seu uniones quaeram, mihi persuadens, quandoquidem mercator sum et negotiator, non debere me vilibus mercibus et abjectis, et ex quibus exiguum lucrum sperem, occupari, et multo minus, si et fortunas et operam in eis perdam. Nec studium meum principale esse debet, margaritas quaerere bonorum temporalium, quae nec bonum me facient nec sufficient, ut me ad regnum coelorum ducant; ac propterea non debo tales pretiosas judicare, potius ex toto corde contemnere et conculcare, quatenus saecularis superbiae, ambitionis, avaritiae et aliorum vitiorum occasionem praebent. Nec praecipuus meus scopus esse debet, quaerere gemmas scientiarum humanarum, quia, ut ait Apostolus, *scientia inflat*¹, suntque curiositatis et vanitatis alimentum, possumque sine eis salvari. Nec satis mihi esse debet, gemmas quaerere virtutum politicarum, quae saepe nihil aliud habent, quam externam virtutum speciem, quia in externis operibus apud homines splendent; aut certe sunt gemmae falsae et fictitiae, quales sunt hypocitarum, qui probi et studiosi haberi student, quibus si velim esse contentus, in hora mortis me valde deceptum deprehendam, et credens, me valde esse divitem, inveniam me pauperem et miserabilem.

Praecipue itaque quaerendi mihi sunt pretiosi uniones veritatum, quas Deus revelavit, ut eas intelligam et credam viva fide, *sine qua impossibile est placere Deo*¹. Denique quaerendae mihi sunt virtutes supernaturales, gratia, charitas, obedientia, patientia, humilitas, oratio et similes, quibus siam bonus et sanctus et regnum coelorum ingrediar. Reliqua illa temporalia bona aut scientias secundo loco quaerere licet, quatenus juvare me possunt ad veros et preciosos uniones quaerendos.

Super omnia tamen studium et negotiatio mea esse debet, Jesum Christum, verum Deum et hominem, quaerere, qui orientalis est margarita pretiosissima, quae roris instar de coelo descendens in beatissimae Virginis utero virtute Spiritus Sancti factus est homo ad honorem et ornatum hominum. Haec est margarita eminenter bona, a qua universa bonitas promanat, quam procurare debo possidere et mecum semper retinere et thesauris ejus gratiarum et virtutum ita ditari, ut unus sim ex illis, de quibus David: *Haec est generatio quaerentium Dominum, quaerentium faciem Dei Jacob*². O mundi Salvator, verus margaritarum negotiator, quatenus e coelo ad quaerendas animas descendisti, margarita vere pretiosissima, quam negotiatores omnes, ut ditemur, quaerere debemus, siquidem venisti in terram, ut bonas et pretiosas margaritas veritatum et virtutum coelestium nobis indicares: ostende mihi illas, ut quaeram, non specie tantum externa, sed in veritate, non ut per illas honorem meum, voluptatem, aut lucrum quaeram, sed tibi placere teque per infinita saecula possidere. Amen.

¹ Hebr. 11, 6.   ² Ps. 23, 6.

PUNCTUM II.

Margarita
illa quaerenda:
Considerandum deinde, qua ratione quaerendae
sint hae margaritae, siquidem vult Christus, ut illas
quaeramus et nos in hac negotiatione occupemus.

1. oratione,
Primum quaeruntur pretiosae margaritae oratione,
qua petimus a Deo, ut illas nobis ostendat, idque
incessanter et importune, siquidem ipse jussit: *Petite,*
*et dabitur vobis; quaerite, et invenietis; pulsate, et aperietur vobis*¹.

2. meditatione,
Deinde quaeruntur meditatione intellectus, divina
illustratione eum praeveniente et adjuvante, fodiendo
adeo alte circa veritates et mysteria fidei et circa
virtutum excellentiam, donec veram earum intelligentiam et aestimationem assequamur.

3. desiderio.
Tertio quaeruntur desideriis et affectibus voluntatis, quae divina inspiratione praeventa suspirat, ut
has margaritas possit obtinere, applicatque proprii
arbitrii libertatem, ut eis mediis illas quaerat, per
quae Deus quaeri illas voluit, qualia sunt opera poenitentiae, lectio piorum librorum, frequentia Sacramentorum, sanctissimae Eucharistiae praecipue, quae instar est conchae, intra quam pretiosissima margarita Christus Dominus noster continetur, ut reliquarum virtutum gemmas nobis communicet. Et hoc est vere negotiatores nos esse et, ut Apostolus loquitur, *negotium nostrum agere*². Quod si hujus mundi negotiatores adeo sunt cupidi et in gemmis terrenis quaerendis solliciti, ut plurimis se periculis eas inveniendi gratia exponant: quanto magis rationi est consonum, me esse sollicitum, ut has coelestes margaritas quaeram, eas petens orationibus, quaerens meditationibus, affectibus et desideriis suspirans Deoque obediens in mediis illis adhibendis, quae ipse statuit, ut inveni-

---

¹ Matth. 7, 7.   ² 1 Thess. 4, 11.

rentur. O mundi Salvator, fac me negotiatorem diligentem et cupidum, ut divinae sapientiae margaritam quasi pecuniam queram et sicut thesauros effodiam¹, siquidem hac ratione quaerenti promittis, me eam inventurum.

PUNCTUM III.

Negotiator, inventa una pretiosa margarita, vendidit omnia, quae habuit, et emit eam.

Perpendendum primo, hanc margaritam appellari unam et pretiosam, quia Christus Dominus noster est unus, verus Deus et homo. Et quamvis virtutes sint plurimae, omnes tamen ita unitae sunt et cohaerent, ac si una essent, conjunctae charitate, quae, ut ait Apostolus, *vinculum est perfectionis*², et illa est, quae hominem cum Deo et cum Christo et cum proximis omnibus conjungit et unum cum illis facit, ac si *cor illorum esset unum et anima una*³. Et sicut inter conchas maris, in quibus margaritae continentur, una est quasi dux, quam caeterae sequuntur, et qua capta facile reliquae capiuntur: ita, quia charitas dux est omnium virtutum, qui illam obtinuerit, reliquas obtinuerit; ut enim Apostolus ait: *Charitas omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet*⁴ et in omnibus obedit.

Deinde pretiosam hanc gemmam invenire est, luce fidei ad eam penetrare, ejus excellentiam et pulchritudinem videre, ejus dulcedine et suavitatem frui, quae tanta est, ut mox eam invenientis eorū ita ad se rapiat, ut absque mora et sponte, quaecunque habet, vendat et, quaecunque impedimento illi esse possunt, abjiciat, ut integre illam possidere possit, imo omnem

1. Cur haec
margarita
sit una.

2. Cognitio
ejus pretij
omnia alia
doceat de-
spicere.

¹ Cf. Prov. 2, 4.

² Col. 3, 14.

³ Act. 4, 32.

⁴ 1 Cor. 13, 7.

amorem et affectus rerum terrenarum, quae illi comparandae et intra se possidenda contrariae sunt, exuat ac deponat; imo hoc totum, quod pro illa obtinenda a se abjicit, parum esse judicat, juxta illud: *Si dederit homo omnem substantiam domus suae pro dilectione, quasi nihil despiciet eam*¹. O charitas pretiosissima, o amoris unio excellentissime, o Deus amabilissime, qui et vocaris charitas et margarita es infiniti valoris, ita unus in essentia, ut, quamvis trinus sis in personis, adeo sis unitatis amator, ut omnes, qui ad te accedunt tibique junguntur, *unum facias eos spiritum tecum*²: ostende mihi margaritam hanc unam et pretiosam; fac me affici erga illam et eam revera possidere. Ecce pro illa offero, quidquid habeo, et si plus haberem, plus etiam pro illa offerrem, quia ejus valoris comparatione, quidquid habeo, est parum. Dona mihi ergo illam gratis, ut ego etiam tibi non propter mercedem, sed gratis et ex puro amore deserviam.

3. Examinabo
me ipsum,
quomodo
ego eam
quaeram.

Juxta haec praedicta me ipsum ingrediens diligenter interius examinabo, *primum*, num quaeram ficticias et in specie tantum apparentes margaritas; deflebo autem, si quid temporis in hoc consumpsi hactenus aut etiamnunc consumo. *Deinde*, num veras margaritas quidem, sed adeo negligenter et oscitantur quaeram, ut eas non inveniam, propterea quod apta ad id media non adhibeam. *Tertio*, num decreverim omnino premium dignum pro illis dare, hoc est, renuntiare omnibus, quae possideo, saltem affectu. Et exquiram, num in corde meo aliquid amoris proprii et terrenarum affectionum resideat, et statuam viriliter, quidquid tale est, mortificare et ex anima mea extirpare, quia cupiditatis diminutio est augmentum charitatis.

¹ Cant. 8, 7.

² Cf. 1 Cor. 6, 17.

PUNCTUM IV.

Quarto considerabo, hanc margaritam unam et pretiosam esse etiam evangelicam perfectionem, quam religiosi profitentur ad imitationem Christi Domini nostri; quae eminenter dicitur una, quia eminenter complectitur exsecutionem duorum praceptorum charitatis, *diligere scilicet Deum ex toto corde et in tota anima et in tota mente*, et alterum, quod Christus *huic simile appellat, diligere proximum suum sicut se ipsum*¹; aut *sicut ipse Christus dilexit nos*². Et ut apud homines duae perlae, sibi similes, magni sunt pretii et pro inauribus solent appendi: ita duae istae margaritae dilectionis Dei et proximi propter Deum, quae sibi sunt similes et admirandas faciunt conjunctiones, pretiosissimae sunt, et plurimi eas Deus et Angeli faciunt; et in religiosis congregationibus excellenter exercentur, eisque tamquam inauribus ornantur aures animae, quae sunt fides et obedientia, concurrentibus omnibus religiosis in unum ad omnia exercitia religionis, non ex necessitate aut *coacti, sed spontanee et voluntarie*³ ex charitate, quod adeo coelesti sponso arridet, ut dixerit: *Vulnerasti cor meum, soror mea sponsa, vulnerasti cor meum in uno oculorum tuorum*⁴, in unione videlicet justorum tuorum. Nam sicut uterque hominis oculus sunt sibi similes et simul faciunt suas operationes, et quo unus tendit, alter sequitur: ita religiosi sunt sibi similes in moribus et simul ad actiones religiosas concurrunt. Denique tanta est hujus gemmae pretiositas et valor, ut, cui Deus sua illustratione illam revelat, mox ille magna sua voluptate vendat omnia sua, deserat mundum, exeat ex terra sua et, affectum omnem ad res suas exuens,

Eximio
sensu talis
margarita
est status
religiosus;

eius,
primum
extollam
apud me.

¹ Matth. 22, 37. 39.   ² Joan. 13, 34.

³ Cf. 1. Pet. 5, 2.   ⁴ Cant. 4, 9.

omnes tradat pro hac gemma et statum adeat religionis. Et, ut dixit S. Laurentius Justinianus, studio Deus hujus margaritae valorem non omnibus aperit, quia, si illam viderent, omnes illam vellent sibi comparare, et sic non esset, qui vellet in saeculo remanere. O Deus aeterne, qui dixisti: *Invenerunt me, qui non quaesiverunt*¹, quia tuis inspirationibus eos praevenis, ut te inveniant: ostende mihi valorem harum gemmarum, ut ita eas quaeram, ut etiam inveniam. Ne permittas, ut vulnerem cor tuum plaga doloris ob dissensionem cum fratribus meis, sed plaga amoris ob unionem et conjunctionem cum illis. Aperi etiam pretium et valorem vitae religiosae illis, qui ad illam sunt apti, ut cum voluptate illam sibi comparent; multoque amplius eandem illis manifesta, qui jam illam compararunt et in ea vivunt; et gaudio exsultent, quod eam compararint et finem illum assequantur, propter quem illam adierunt. Amen.

Ratio et modus, quo Christus Dominus noster pretiosas animarum margaritas quaerit, in proxima meditatione ponetur.

MEDITATIO XLVIII.

De pastore, qui perditam ovem quaesivit.

Murmurantibus Phariseis de Christo ac dicentibus: *Quia hic peccatores recipit, . . . ait ad illos, parabolam istam dicens: Quis ex vobis homo, qui habet centum oves, et si perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta novem in deserto, et vadit ad illam, quae perierat, donec inveniat eam?*²

¹ Is. 65, 1.   ² Luc. 15, 2—4.

PUNCTUM I.

Circa hanc primam parabolae partem considerandum est, quis hic sit pastor, quae istae oves, quae illa, quae perit, et quo pacto pastor illam quaerat et inveniat.

Primum hic homo est Jesus Christus Dominus noster, qui de coelo descendit, ut esset *pastor* hominum, qui admirabili providentia magnaque vigilantia oves suas gubernat *et cognoscit eas*¹ signoque gratiae et charitatis suae eas signat *et ante eas vadit*, dans illis exemplum vitae sanctae, curat illas a scabie peccatorum, defendit ab inferni lupis, dat illis selecta doctrinae et sacramentorum pascua; tantusque ejus est in eas amor, ut se ipsum illis det in cibum, ita ut pascat eas proprio suo corpore et sanguine, quamvis panis et vini speciebus velato, ac denique propriam *animam suam posuit pro ovibus suis*². O bone pastor, et quidem eminenter bone! felices oves, quae sub tua sunt gubernatione, tua providentia gubernatae et protectione defensae. Gratias tibi, quod tale assumpseris officium illudque tam sollicite exsequaris: mecum, quaeso, idem praesta plene, quia, *si tu regis me, nihil mihi deerit*³.

Centum oves in genere sunt omnes Ecclesiae fides-
les; sed magis in particulari sunt justi, centenario
numero, qui perfectionis est, significati, quos Deus
numeratos habet, novitque bene, qui sint ejus. Hae
oves, quamdiu pastori suo subjectae manent, optime
illum noverunt per fidem et contemplationem; vocem
ejus audiunt eique obediunt in omnibus, quae ille
praecipit; ejus gressus sequuntur, dum virtutes ejus
imitantur; recipiunt pabulum doctrinae et sacramen-
torum ab ipso oblatum, non declinantes ad aliud illi-

*1. Chus
omnia
pastoris
officia erga
nos gerit.*

*2. Oves
Christi
qui sint
et quales.*

¹ Joan. 10, 14.   ² ib. 10, 15.   ³ Cf. Ps. 22, 1.

contrarium; gaudent, se divinis pascuis ab eo pasci. Reddunt illi totam suam lanam, dum facultates suas ejus servitio offerunt; reddunt illi lac pectorum suorum, dum cordis sui affectus omnes illi offerunt et corporis deliciis ipsius causa renuntiant; reddunt illi foetus et agnos suos, dum sua opera ad ejus gloriam dirigunt; et si opus est, propriam etiam carnem et sanguinem ei dabunt ac vitam ejus amore ponent. Sicut itaque pastor se totum illis dat, ita illae se totas pastori reddunt, singulis dicentibus: *Dilectus meus mihi, et ego illi*¹. O Pastor supreme! imprime cordi meo ovium tuarum signum et accipe in tuum obsequium, quidquid habeo, siquidem tu, quidquid habes, tribuis, ut mihi indulgeas.

3. *Ovis perdita peccator est — paullatim deficit.*

Tertio ovis, quae perit, est peccator, qui ex congregacione justorum et ex subjectione et obedientia pastoris sui recedit, non defectu aut culpa pastoris, sed noxia sua libertate, quia pastor nullam ovem contra ejus voluntatem vult in grege suo retinere. Sed cur illa exit ex grege et perit? Quia defecit in proprietatibus ovis fidelis, quia videlicet pastorem suum non agnoscit nec bona, quae in illo habet, nee aestimat, quod sub ejus sit protectione et in congregacione justorum. Deinde grave illi est, vocem ejus audire et custodire mandata, judicans, esse ea dura et gravia; graviter fert, pastoris sequi vestigia tamquam aspera, utpote crucis et mortificationis; fastidit pascua doctrinae et sacramentorum ejus, delectatur vero mundi et carnis pascuis; ac denique sibi ipsi retinet lanam, lac et foetus suos, dum facultates, dignitates, officia et omnia sua opera ad proprium honorem et commodum dirigit, se ipsum proprio et inordinato diligens amore et recusans, aliquid horum Deo offerre. Ob has causas aut aliquas illarum se-

parat se a grege et exponit se periculo damnationis aeternae et incidendi in dentes luporum inferni, qui rugientes circumeunt, ut lacerent illam ac devorent. O ovem infelicem, si pastor illam omnino desereret! O me miserum, qui tamdiu sicut ovis errans vixerim, meas sequens appetitiones meamque contra Dei voluntatem faciens! O quot oves sic errant in mundo, et ut ait Propheta: *Omnes nos quasi oves erravimus, unusquisque in viam suam declinavit*¹; cuius terminus est ipse infernus! O Pastor piissime! voca tu illas sibili tuae inspirationis; aperi illis internos oculos, ut suum errorem prius agnoscant, quam remedii tempus elabatur.

Quarto perpendenda est infinita hujus pastoris charitas, qui, nonaginta novem ovibus in tuto relictis, venit quaerere perditam unam, nec prius requiescit, quam illam inveniat. Hac de causa ex coelo in terram descendit, ut vocaret et quaereret peccatores; et in hac exercitatione posuit tres vitae suae ultimos annos, gravissimos propterea tolerans labores et persecutiones usque ad ipsam mortem, quam horrendis etiam cruciatibus sustinuit. Et quamvis sit verum, mortuum ipsum fuisse pro omnibus centum ovibus (nam ex virtute mortis ejus provenit hominibus quodcunque bonum supernaturale illisque conceditur), verum majori omnino sollicitudine eas quarebat, quae suo tempore erant perditae, incessanter attendens ad varia media illas inveniendi. O supreme Pastor! quam tibi stant care istae oves, quum tamen nulla illarum opus habeas! Etsi enim illae perirent, quid tibi decederet? Num illarum lana te indues? aut lacte illarum nutrieris? aut earum ditesces foetibus? Quodsi oves omnino vis, num alias meliores in coelo non habes, quae obsequio tuo fidelissime

4. Chi
charitas
erga ovem
perditam.

¹ Is. 53, 6.

assistunt? Sed charitas tua, Deus meus, omnium horum est causa; et quum illarum referat, sub tua esse gubernatione, dicis nihilominus, referre tua, ad tuum eas gregem reducere, dicens: *Et illas oportet me adducere*¹. Reduc ergo illas, Domine, ad tuam obedientiam, ut, sicut pastor unus es et perfectissimus, ita sit grex tuus unus et plenissimus.

5. Modus,
quo Ch. cum
quaerit. Modus denique perpendendus est, quo Christus Dominus nunc quaerit perditam ovem, donec inveniat eam. Nam illam quaerit inspirationibus et illustrationibus coelestibus, pulsans interne cor ejus, linguas praedicatorum movens, ut illam quasi alloquantur et poenitentiam illi persuadeant; alloquitur illam mediis piis libris, bonis exemplis propositis, aut etiam poenis aliis illatis; mille denique media tentat, ut sine ulla requie illam quaerat, donec inveniat. Et quum ego aliquam ex his inspirationibus in anima mea sensero, cogitare me decet, Christum Dominum nostrum venire, ut me quaerat; et agnita ejus praesentia, merito obediam amplectarque, quidquid ipse suggesserit, ut ad gregem, a quo exiveram, ab ipso deducar.

PUNCTUM II.

In ove
inventis per-
pendenda: *Et cum invenerit eam, imponit in humeros suos gau-
dens; et veniens domum convocat amicos et vicinos, dicens
illis: congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, quae
perierat*².

1. Complares
oves sua
culpa non
inveniuntur.

Primum perpendendum est, quod S. Matthaeus, eandem referens parabolam, dixit: *Si contigerit, ut inveniat eam*³. Nam oves aliquae pereunt, quas etsi Christus quaerat, non tamen invenit, non defectu diligentiae ipsius, sed quod illae ipsum fugiant ipsiusque inspirationibus et vocibus resistant. Sic enim periit

¹ Joan. 10, 16.

² Lue. 15, 5. 6.

³ Matth. 18, 13.

Judas, quamvis ejus magister Christus Dominus multum in eo revocando laborasset. O Pastor dulcissime, *erravi sicut ovis, quae periit; quaere servum tuum*¹, priusquam omnino pereat. Ne, quaeso, desistas a me quaerendo, etiamsi ego fugiam et me sicut Adam abscondam, nec cesses vocare me, quantumvis resistenter et contradicentem tibi sicut Cain. Compatere tanto periculo meo et multiplica auxilia tua, donec me invenias et ad gregem reducas electorum tuorum, cum quibus te fruar in aeternum. Amen.

Deinde perpendam immensam divini hujus pastoris charitatem, qui inventam ovem non percussit baculo pastorali nec illam per terram traxit aut calcibus impulit, ut rediret, sed magno cum gaudio accepit eam in humeris suis, donec ad gregem suum reduceret, quasi nobis diceretur, eum valde comiter et amanter agere cum peccatoribus, qui convertuntur, non enim illos trahere invitos et poenis inflictis aut baculis sicut mancipia, sed spontanea voluntate, quam gratia sua mutavit. Nec permittit, illos pedites redire, quia nec gressum unum in via coelesti ipsi ex se ipsis ambulare possent. Ipse illis est oculus, dando eis lumen fidei et sapientiam coelestem; est etiam illis pes, eorum gressus et affectus dirigendo, ne a recta via declinent aut divinam legem deserant; est illis et manus, in omnibus eos bonis operibus adjuvans; imponit denique eos super humeros suos, quia illos juvat ferre cum suavitate onera hujus vitae solvitque pro illis debita peccatorum ipsorum, dum satisfactiones suas et propria merita illis applicat. O Pastor dulcissime, quid tibi pro tot favoribus et indulgentiis, quibus me prosequeris, reddam? Cur non tibi sponte et lubens serviam jugumque tuum et onus super humeros meos tollam, siquidem tu me tollis super tuos?

2. Ch.
inventam
ovem quam
benigne
tractet.

Jure optimo dicere potes, *jugum tuum suave esse, et onus leve*¹, siquidem tantum opis praebebas ad ferendum. Ego tollam, Domine, magno meo gaudio tui amoris intuitu, siquidem, quum me ipsum tollis, etiam tollis onus, quod imposuisti super me.

<sup>2. Inventam
ovem vult
esse omnibus
gaudio.</sup>

Perpendam *tertio*, quounque pastoris nostri supremi charitas progrederiatur, qui non solum exsultat, dum hujusmodi oves invenit, et peccatores convertuntur, sed convocat etiam et invitat omnes Angelos coeli et omnes justos, qui sunt in terra, et omnes habitatores domus suae et Ecclesiae suae triumphantis et militantis, ut et ipsi gaudeant et sibi congratulentur, quod perditam ovem invenerit. O Pater amantissime, congratulatio haec ovi esset deferenda, eujus interest, quod sit inventa. Sed vis tibi congratulari, quia ovis est tua magnoque labore tibi constituit eam quaerere et invenire. Congratulor itaque tibi, Domine, de peccatoribus gratia tua a peccatis eductis, gaudeoque de laetitia, qua tu propterea afficeris. Utinam omnes, qui nunc sunt in mundo, converterentur, ut millies tibi congratularer et exsultarem de gaudio, quo afficeris de illorum conversionibus.

PUNCTUM III.

*Dico vobis, quod ita gaudium erit in celo super uno peccatore poenitentiam agente, quam super nonaginta novem justis, qui non indigent poenitentia*². Conclusio hujus parabolae talis est, quod, sicut parens aliquis, plures habens filios sanos et in prosperitate bene habentes, si illorum aliquis in gravem morbum aut adversitatem incidisset, si ex eo periculo evadat, novo quodam et magno actuali gaudio afficitur, diverso ab illo, quo ex aliorum sanitate et prosperitate afficie-

batur: ita ex conversione alicujus peccatoris afficiuntur Angeli novo accidental i gaudio, diverso ab eo, quod ex caeteris justis habebant, qui non indigebant poenitentia, qua ad Deum converterentur, quia re ipsa conversi erant.

Gaudium
coeleste de
inventa ove
monet:

Ex hoc igitur deducere licet *primum*, esse voluntatem Christi Domini nostri, ut de conversione peccatorum gaudeamus, nec solum non murmuremus sicut Pharisaei de eo, qui contendit, tales convertere, sed ut nos idem facere studeamus, adjuvantes hujusmodi conversionem, ut simus cooperatores Christi in quaerendis ovibus perditis et ad gregem suum reducendis, magnae hoc felicitati nostrae tribuentes, si id re ipsa praestemus.

Deinde deducam, si quando ego ero ovis perdita, ut operam dem ad Christi gregem redire vel hoc nomine, ut hanc ei gaudendi materiam adferam et Angelos coeli exhilarem. Quodsi Deus hoc me beneficio affecit, ut in sua gratia constiterim, operam dabo, ne ab illa excidam. Nam ut peccatoris conversio laetificat Angelos, contristat vero daemones: ita justi lapsus laetificat daemones et, quod in se est, contristat Angelos pacis, qui amare flerent¹ nostram perditionem, si talium lacrymarum et amaritudinem essent capaces.

2. conver-
sionem a
peccatis non
esse diffi-
cendum.

O Angeli pacis, supplicate pastori supremo et pastorum principi, ut sanctum suum amorem mihi concedat in eoque conservet; quodsi infortunio meo ab ejus amore exciderim, statim mihi sit praesto, ut recuperem, quo mea conversio gaudii materiam coelo adferat, egoque Deo vobiscum fruar in aeternum. Amen.

¹ Cf. Is. 33, 7.

MEDITATIO XLIX.

De filio prodigo.

PUNCTUM I.

Desiderans Christus Dominus noster, ut omnes intelligerent, quanta ipse benignitate poenitentes peccatores reciperet, hanc proposuit parabolam: *Homo quidam habuit duos filios. Et dixit adolescentior ex illis patri: Pater, da mihi portionem substantiae, quae me contingit. Et divisit illis substantiam. Et non post multos dies, congregatis omnibus, adolescentior filius peregre profectus est in regionem longinquam; et ibi dissipavit substantiam suam vivendo luxuriose*¹.

Considerandum primo, quod Dominus Deus noster, hujus parabolae parente expressus, duo genera habeat filiorum, unum bonorum, quos major filius refert (quia virtus et antiquior est et pretiosior, et in ea consistit vera sapientia et in hac venerabilis scientia), aliud iniquorum, qui per minorem filium adolescentem significantur. Nam cum vitio conjuncta est imprudentia et levitas, quam ille ostendit, dum a parente petiit haereditatem, quae ad se spectabat, ut eam per se ipsum administraret, insinuans secreta quadam superbia, Deum aliquid ipsi debere, ac presumens, se solum et per se ipsum scire et posse illud gubernare. Contra quam faciant boni filii, qui demisse credunt, ex gratia se habere, quidquid habent, nec prudentiae suae in ejus gubernatione fidunt.

2. liberalitas div. in distribuendis donis; Hinc ad liberalitatem divinam infinitam considerandam ascendam, qua utitur in distribuendis donis ac talentis naturalibus et multis etiam supernaturalibus tam bonis, quam inquis filiis, illorum libertati

¹ Luc. 15, 11—13.

Perpendenda:
1. Duo genera filiorum, quae Deo sunt;

relinquens bonum et malum illorum usum, manere in domo sua aut ab ea exire, nulla ulli illata violentia. Ut enim ait Sapiens¹: *Deus ab initio constituit hominem et reliquit illum in manu consilii sui . . . Apposuit tibi aquam et ignem; ad quod volueris, porrige manum tuam. Ante hominem vita et mors, bonum et malum; quod placuerit ei, dabitur illi ita tamen, ut suggerat semper bonam electionem et bonum usum ejus, quod illis dedit, ad quod etiam praebet auxilium.*

Hinc tertio pergam considerare, filiorum felicitatem in eo esse, ut in coelestis patris domo maneant et sub ejus protectione, ut ab eo gubernentur et in talentorum ac donorum acceptorum usu dirigantur eique in omnibus obedient; quem enim *Deus gubernat in via, qua ambulat, is obtinebit, sicut ipse per Isaiam promittit² pacem sicut flumen et justitiam sicut gurgites maris.* Contra vero malorum filiorum infelicitas initium sumit ab eo, quod ex paterna domo et ejus gubernatione discedere velint, ut, se ipsos judicio proprio et voluntate gubernantes, laxiorem vitam instituant. Ex quo efficitur, ut in regionem longinquam statim se conferant, procul a Deo discedentes ob culpam et vitae dissimilitudinem et oblivionem divinae praesentiae, exponentes et expendentes, quidquid habent, vivendo luxuriose, et ita cum creaturis in concubinatu manentes, quia plus illas, quam creatorem amant. Ex quo intelligitur, secretam superbiam labi in manifestam luxuriam, et multum sibi fidere eo hominem adducere, ut procul a Deo recedat, et multum Dei oblisci hoc efficere, ut nimium homo creaturis adhaereat, donec supernaturalia bona gratiae et charitatis amittat et ipsa etiam naturalia deturpet et obfuscet cum jactura interdum facultatum, honoris et quietis.

8. felicitas
corum, qui
in domo
paterna
manent,
contraria
infelicitas;

4. in filio
prodigo me
ipsum con-
siderabo.

In hoc adolescente me ipsum considerabo dicamque Deo Domino nostro: o Pater coelestis, ecce hic filium unum prodigum, qui quum magna dona a liberali manu tua accepissem, e domo tua discessi tuamque gubernationem reliqui, ut propriam meam voluntatem et judicium sequerer; procul a tua praesentia innumerabilibus meis peccatis discessi; bona, quae mihi dedisti, ad meam voluptatem illis utens, contempsi. O Domine, quanta me patientia et quamdiu sustinuisti! Utinam domum tuam nunquam deseruissem! O me miserum, qui uti juvenem et liberum maleque expertum permisi me a mea sensualitate decipi! Deus meus, miserere mei; ne, queso, mihi neges misericordiam, quia ignorans feci¹.

PUNCTUM II.

*Et postquam omnia consummasset, facta est fames valida in regione illa; et ipse coepit egere. Et abiit, et adhaesit uni civium regionis illius. Et misit illum in villam suam, ut pasceret porcos. Et cupiebat, implere ventrem suum de siliquis, quas porci manducabant; et nemo illi dabat². Perpendenda hic sunt spirituales et corporales miseriae, in quas incident peccatores Perpendenda
miserias
filii prodigi: ob superbiam et rebellionem suam, quando bona gratiae dissiparunt et in profundum peccatorum pervenerunt contemnentes³.*

Prima miseria est ingens fames non panis, sed audiendi verbum Dei⁴ ob defectum spiritualis cibi; quae fames praevaleret valde in regione malorum, apud quos nemo est, qui possit adferre remedium. Est autem haec fames, quia non recipiuntur sacramenta, non auditur verbum Dei, non leguntur pii libri, non

1. famem
cibi spiri-
tualis,

¹ Cf. 1 Tim. 1, 13.   ² Lue. 15, 14—16.

³ Cf. Prov. 18, 3.   ⁴ Am. 8, 11.

videntur exempla bona, non percipiuntur internae animae consolationes.

Secunda miseria est, quod maximo illius regionis ^{2. servitatem diaboli,} civi, qui est daemon, sese subjiciunt et serviunt, strictissimo amore miserrime amantes, quod debuisserent odisse; eidemque obediunt in rebus infamibus et in vitiis, hominis generositate indignis.

Tertia est, pascere porcos, occupare videlicet se in ^{3. occupatio- nem indi- gnam,} sola sensuum suorum et carnalium appetitionum gubernatione, sollicite quaerentes, quomodo illos alant, et in pascendis daemonibus, quorum cibus est luxuria nostra et sensualitas nostra, quibus illi vehementer delectantur.

Quarto est, quod voluptatum ipsarum fames est ^{4. famem voluptatum insatiabilem,} etiam insatiabilis; nunquam enim usque ad satietatem potest pervenire, qui se illis tradit, neque quod quaerit assequitur, quia cibus quo vescitur non est hominum, sed immundarum bestiarum, qui non sufficit ad illum satiandum. Quae igitur major miseria accidere potest homini, qui erat filius Dei et poterat cum honore et saturitate in domo coelestis Patris sui permanere? O caecitatem cordis mei, quae ad tantum malum me deducis! Absit, absit, ut vivere velim in regione adeo famelica aut hero adeo crudeli servire aut officio adeo vili me occupare.

Considerandum *denique* est, Christum Dominum nostrum affigere interdum peccatores et, ut per Prophetam dixit, *sepire viam ipsorum spinis*¹, ut saltem formidine poenae sapiant et convertantur ad Deum; quare illos castigat paupertate, fame, dedecore et servitute, et quo majores sunt peccatores, eo in majores permittit incidere miserias, ut, animae sua oculos aperientes, convertantur. Quae major est Dei in illos misericordia, quam si in temporali prosperitate eos

¹ Os. 2, 6.

manere permetteret juxta illud Prophetae: *Misereamur impio, et non discet justitiam*¹ et illud: *Requiescat indignatio mea in te, et auferetur zelus meus a te, et quiescam, nec irascar amplius*², quia hoc signum videtur reprobationis illorum. O Deus animae meae, ne auferas zelum misericordiae tuae a me, si ego a te recessero, sed statim calamitatibus me reple, donec per peccatorum meorum poenitentiam ad te convertar.

PUNCTUM III.

*In se autem reversus, dixit filius prodigus: Quanti mercenarii in domo patris mei abundant panibus; ego autem hic fame pereo. Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei: Pater, peccavi in coelum et coram te, jam non sum dignus vocari filius tuus; fac me sicut unum de mercenariis tuis. Et surgens venit ad patrem suum*³.

Hic considerandum primo, conversionem peccatoris ab eo initium sumere, ut se ipsum ingressus suas miseras consideret, quarum obliviscitur, quia ambulat quasi extra se effusus in creaturas. Ad hoc itaque praevenit illum Deus inspiratione et illustratione interna, quae nunquam cessat, sed potius in medio scelerum ejus inculcat illud Prophetae: *Redite, praevaricatores, ad cor*⁴; quasi dicat: ingredimini cor vestrum et recipite sensum, quem amisistis. *Audite, duri corde, qui longe estis a justitia; prope feci justitiam meam, non elongabitur, et salus mea non morabitur*⁵. Venite et accipite, si vultis. O anima mea, quae extra te ambulas, ingredere in cor tuum et stude te cognoscere, ut invenias Deum, qui tibi subvenire potest.

Deinde considerabo, quanti referat peccatori, conferre miserandum suum statum cum statu justorum,

Fili resi-
discentia:

1. initium fit
a propriae
miseriae con-
sideratione;

2. ejusque
compara-
tione cum
sorte justo-
rum;

¹ Is. 26, 10.   ² Ezech. 16, 42.   ³ Luc. 15, 17—20.

⁴ Is. 46, 8.   ⁵ ib. 46, 12. 13.

etiam imperfectissimorum, et qui Deo ut mercenarii et propter sui laboris mercedem serviunt. Nam hac ratione clarius advertit famem et necessitatem suam, abundantiam vero, qua Deus illis prospicit, qui ipsi serviunt, et beneficia, quae illis confert in usu sacramentorum, concionum et aliorum animae alimentorum. Ex quo sese excitat ad desiderandum et procurandum statum illum, qui tot partibus suo praestat. Et si quando fuit justus vixitque ordinate et secundum Dei legem, decet ipsum comparare praesentem suum statum cum praeterito, ut confusus ob praesentem miseriariam usurpet illud Prophetae: *Vadam et revertar ad virum meum priorem, quia bene mihi erat tunc magis quam nunc*¹. O anima mea, convertere ad Dominum Deum tuum, qui non potest verbo suo deesse, quo dixit: *Convertimini et videbitis, quid sit inter justum et impium, et inter servientem Deo et non servientem ei*², quod cito experiri poteris, si tuam properes mutare vitam.

Tertio considerandum, quanti referat, magna et firma proposita concipere nos ad Deum convertendi, quae ex parte una humilitati et propriae indignitatis cognitioni innitantur, ex altera vero bonitati et misericordiae Patris nostri coelestis; sic enim expeditius fit nostrum remedium. Agnosco, Pater mi, me adeo esse miserum, ut non merear vocari filius tuus, nec decet nomen adeo gloriosum tribui homini adeo infami, qui se ad pascendos porcos abjecerit. Verumtamen simul agnosco, quod, quamvis ego indignus sim nomine filii, tu non desieris esse pater. En ad domum tuam redeo, confidens de tua misericordia, quod me recipies in illa. Peccavi, Domine, in coelum et contra te, tot scelera videntibus Angelis et coram tuis purissimis oculis faciens. Peccavi in coelum,

3. quanti
referat
humilitas et
in Deum
fiducia;

utens ejus lumine et influentiis ad te offendendum; peccavi coram te, exiens e domo tua et gubernatione tua, praferendo voluntatem meam tuae voluntati. Poenitet me sceleris mei; non sum dignus, admitti ad delicias filiorum dilectissimorum. Admitte me saltem ad commoditatem mercenariorum; magnae enim felicitati meae tribuam, esse in domo tua, quamvis minimus sim in ea.

Denique considerandum, plurimum referre, si bona proposita opere exsequamur, antequam eorum calor refrigescat, sicut prodigus iste filius fecit, qui statim atque ad patrem suum redire statuit, coepit ire versus illum. Neque enim decet manu super manum collata haerere et exspectare, ut Deus ipse omnia faciat, nos quaerat et per capillos, ut dicitur, trahat; sed vult ipse, ut, quandoquidem nos gratia sua praeveniens excitat, nos illum quaeramus et faciamus aliquid, deserentes pravam vitam et obedientes iis, quae nobis inspirat, ut bonam inchoemus.

PUNCTUM IV.

Cum autem adhuc longe esset, vidit illum pater ipsius; et misericordia motus est, et accurrens cecidit super collum ejus, et osculatus est eum. Dixitque ei filius: Pater, peccavi in coelum et coram te; jam non sum dignus vocari filius tuus. Dixit autem pater ad servos suos: Cito proferte stolam primam, et induite illum, et date annulum in manum ejus et calceamenta in pedibus ejus. Et adducite vitulum saginatum et occidite; et manducemus, et epulemur, quia hic filius meus mortuus erat et revixit, perierat et inventus est. Et coeperunt epulari¹, exhibita etiam musica et symphonia instrumentorum et vocum.

---

¹ Luc. 15, 20—24.

Hic est consideranda infinita charitas et bonitas
Patris nostri coelestis, quae in multis resplendet.

Susceptio
filii a patro.

Primum, quod oculis misericordiae peccatorem re-spiciat, quamvis procul adhuc agentem et needum ad ipsum conversum, sed tamen de conversione cogitantem. Et hac pietate festinans accurrit ad juvandum eum inspirationibus et pulsibus internis, donec omnino sit ille conversus, et tunc se ipsum illi conjungens illum amplectitur datque ei osculum pacis, hoc est, gratiae et amicitiae suae illum restituit. O Pater benignissime et purissime, non horres, non movet tibi stomachum, amplecti pororum custodem foetidum et deformem, filium impudentem, et qui te non noverit, hominem turpem, nudum, sine calceis, sine vestibus. Apparet bene, Domine, quod sis pater, et quod amor patris facit te extra te exire, ut te in filios effundas.

1. Deus
primus mi-
sericordiae
oculos in
peccatorem
concepit.

Deinde in eo ostendit suam charitatem, quod magna liberalitate id restituat filio, quod ille amiserat. Nam reddit illi stolam primam, vestem gratiae et charitatis; annulum Spiritus Sancti et familiaris cum Deo conversationis; et exercitium bonorum operum manibus ejus; calceamentum pro pedibus divinae protectionis et virtutum, quae affectus animae mortificant et gressus ejus dirigunt ornantque, ut aliis possit praedicare evangelium pacis; invitat illum ad saginatum vitulum sacratissimi sui corporis in Sacramento altaris et copiam consolationum ac deliciarum spiritualium, quas ibi illi communicat. O Pater misericordiarum et Deus totius consolationis! quot simul misericordias accumulas in unum peccatorem, et quantum cumulum consolationum ei das immerenti?

2. Ejus
liberalitas in
restituendis
donis spiri-
tualibus.

Tertio eandem misericordiam ostendit, quum haec omnia magno suo gusto et voluptate praestat peccatori, ac si ipsius referret talis conversio, volens, ut omnes servi gaudent et laetentur et convivium habeant laetitiae propter eam. Plurimum tibi debeo,

3. Cum
gaudio
filium
suscepit.

Pater mi, propter bona, quae mihi das; sed multo magis obstrictum me sentio propter gustum et excessum amoris, quo illa largiris. Cupio, pari gustu et voluptate tibi servire, aliquid reddendo eorum, quae tibi debeo, siquidem amori nihil, quod par sit, reddi potest, nisi amor.

4. Quibus
permotus
filius se
totum patri
committit.

Denique perpendam, filium prodigum, admirantem tantam misericordiam et charitatem patris erga se eaque commotum, non petuisse, admitti sicut unum de mercenariis, sicut petere statuerat, sed projecisse se potius in manus patris, confidentem, quod ipsum admitteret ad filii dignitatem. O quam merito, Pater mi, de tua misericordia confido, quem video tanto favore prosequi eos, qui ad illam confugiunt. Et praeterea das operam, ut hoc ipsum in omnium notitiam perveniat, ne magni peccatores desperent, viidentes, quam benigne tales recipias et ad quantam dignitatem eos tam liberaliter eleves¹.

PUNCTUM V.

Erat autem filius ejus senior in agro, et cum veniret, et appropinquaret domui, audivit symphoniam et chorum. Et cum cognovisset causam, indignatus . . . nolebat introire. Pater ergo illius egressus coepit rogare illum. At ille respondens dixit patri suo: Ecce, tot annis servio tibi, et nunquam mandatum tuum praeterivi, et nunquam dedisti mihi hoedum, ut cum amicis meis epularer; sed postquam filius tuus hic, qui devoravit substantiam suam cum meretricibus, venit, occidisti illi vitulum saginatum. At ipse dixit illi: Fili, tu semper tecum es, et omnia mea tua sunt; epulari autem et gaudere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat et revixit, perierat et inventus est².

¹ Cf. S. Bern. in cant. serm. 85.

² Luc. 15, 25—32.

Considerandum hic *primo*, qua ratione imperfecti quidam, qui fuerunt innocentes et a gravibus peccatis praeservati, soleant interdum invidia tangi ob illos favores, quos vident Deum ostendere iis, qui magni fuerunt peccatores; et ita murmurantes conqueruntur, quod Christus Dominus noster non ita ipsis atque illis indulgeat, judicantes, se plura adhuc esse promeritos. Hoc autem oritur ex defectu humilitatis et charitatis displicetque vehementer Deo, cui contra multum placet, si nos gaudeamus de bonis, quae ipse fratribus nostris confert, dicamusque cum Moyse: *Quis tribuat, ut omnis populus prophetet, et det eis Dominus Spiritum suum?*¹ Utinam, Domine, peccatores omnes recipias eosque ad magnam justitiae et sanctitatis altitudinem promoveas.

Deinde considerandus est scopus Christi Domini nostri in hoc responso filii senioris. Voluit enim extollere misericordiam et liberalitatem, quam filio minori exhibuit, quae tanta erat, ut posset provocare ad invidiam et querimonias ipsos justos, quamvis ipsi virtute sua hujusmodi vitiis aditum non darent, venerantes occulta Dei judicia et ejusdem bonitatis magnitudinem, dum se creaturis communicat, majora interim amoris et benignitatis indicia iis praebens, qui magis indigni esse videntur.

Tertio perpendenda est Patris misericordiarum interna responsio, quam justis illis dat, qui serio illi deserviunt: Fili, tu semper mecum es, et omnia mea tua sunt. O Pater amantissime! ubi major favor et indulgentia, quam ista esse potest? Quae stola, quis annulus, quae calceamenta, quis vitulus saginatus pluris aestimari potest, quam me semper esse tecum, in domo tua, in obedientia tua, sub gubernatione tua, et quod omnia tua mea sint? Si omnia mea

Agendi ratio
filii natu
majoris:
1. Docemus
evitare
invidiam
spiritualen.

2. Instruimus
de magni-
tudine div.
liberalitatis.

3. Conjunctio
eum Deo
omnibus
praestat.

sunt, mea est gratia tua, mea sunt dona tua, meum coelum, meus Filius tuus et redemptor meus, et tu quoque ipse meus es, quia in te omnia tua sunt. O Pater meus, Deus meus et omnia mea! tu deliciae meae, honor meus et divitiae meae! Et si tua sunt mea, mea quoque sunt tua. Hoc solo favore contentus sum, ut semper ego tecum sim, et tu mecum, et quod tua omnia mea sint eo pacto, ut nihil ego velim, nisi quod a tua manu mihi provenerit, et hoc mihi sufficere existimem, si tantum serviam tibi, Patri meo coelesti, cui sit gloria et honor in saecula. Amen.

MEDITATIO L.

De eo, qui incidit in latrones et fuit a Samaritano adjutas.

PUNCTUM I.

Interroganti legisperito Christum Dominum, quis esset ejus proximus, ut illum sicut se ipsum amaret, respondit Christus hac parabola, aperiens in illa compassionem, quam ipse habuit de peccatoribus. *Homo*, ait, *quidam descendebat ab Jerusalem in Jericho, et incidit in latrones, qui etiam despoliaverunt eum; et, plagiis impositis, abierunt, semivivo relicto*¹.

Considerandum hic *primo*, quis iste sit homo, et qui illi latrones, quibus bonis illum spolarint, quae vulnera illi infixerint, et qua ratione semivivus sive semimortuus remanserit.

Hic homo est quilibet filius Adam terreni, qui exemplo sui patris, quum esset in gratia et amicitia

Perpendam,
quis sit ille
vulneratus:

¹ Luc. 10, 30.

Dei ac porro designatus haeres civitatis coelestis Jerusalem, sensim ab eo statu cadit, inclinans se ad bona miseri hujus et inconstantis mundi, quem Jericho, quod luna interpretatur, significat. Hujus lapsus sive descensus initium est, affici erga res hujus mundi aliquo modo inordinato et occupari nimium in negotiis terrenis.

1. Homo
generatio
designatur.

Huic homini occurunt in itinere isto daemones, qui sunt latrones, praedones et hostes nostri, qui suis temptationibus et iniquis suggestionibus nunc aperte, nunc ex insidiis et fraudibus nos conantur perdere; ad quod saepe utuntur visibilibus hostibus, qui sunt hic mundus et caro, hoc est impii, qui vivunt in mundo, et carnis nostrae appetitiones. Is autem dicitur incidere in manus eorum, qui infelicitate eorum suggestionibus dat locum et culpam admittit, quam letalem vocamus.

2. Insidiæ
quae ei
struntur.

Bona, quibus miser ille spoliatur, sunt Dei gratia, septem Spiritus Sancti dona, charitas cum infusionis virtutibus, quae semper illam comitantur; nominatim vero quosdam spoliant castitate, alios humilitate, alios patientia, temperantia, obedientia et similibus, et interdum eo pervenitur, ut ipsâ eos fide spolient et praecipitent in peccata infidelitatis, et eodem modo spe, in desperationem praecipitantes, quia id omnino conantur hi hostes, ut spolient ac destruant, quidquid a Deo habemus, juxta illud Psalmi: *Exinanite, exinanite usque ad fundamentum in ea*¹.

3. Bona
quibus
inimicus
nos vult
spoliari.

Vulnera et plagae, quae infliguntur, sunt illa damna, quae in potentiis nostris relinquunt, qualis ignorantia intellectus obsecurati eorum tenebris, debilitas liberi arbitrii, quod debile manet ad resistendum vitiis, impetus inordinatus appetitionum et perturbationum, quae trahunt ad terrena; totque plaga-

4. Vulnera
potentis
nostris
inflictu.

¹ Ps. 136, 7.

judicatur quisque accepisse, quot ignorantias, passiones et perversas inclinationes habet.

Hac ratione manet iste miser homo semivivus, quia solum illi remanet lumen fidei aut rationis tantum naturalis; sed manet idem etiam semimortuus, quia prope est, ut aeternum moriatur. His bene consideratis, fingam, me esse infelicem hunc hominem, de quo est haec parabola, et deflebo meum infortunium. Ego enim sum, qui neglexi conservare gratiam, quam Deus mihi dedit in baptismo, quia ad bona hujus vitae delectabilia me inclinavi. Ego incidi in manus daemonum, hostium meorum, idque mea culpa; nam *si ego illis restituisse, ipsi fugissent a me*¹, et, si ego Deum et Angelos in meum auxilium vocassem, illi ad defendendum accurrissent. Tam enim plenum est hoc iter Angelis, qui nos custodiunt, atque daemonibus, qui nos oppugnant, imo, ut Propheta Elisaeus dixit, *plures nobiscum sunt, quam cum illis*². O me miserum, qui passus sum, me ab his hostibus spoliari, quum potuissem ab eis me defendere. Heu mihi, qui amisi gratiam Dei et ejus dona coelestia! O quot plagas, quot vulnera in anima mea accepi! *A planta pedis usque ad verticem non est in me sanitas*³. Non est potentia, non est sensus, qui propriam non habeat plagam et perversam inclinationem; et quamvis aliquid vitae supersit, plus tamen sum mortuus, quam vivus, et in periculo mortis aeternae. O Deus aeterne, aspice hunc miserum oculis misericordiae et gratia tua illi subveni, priusquam vitam finiat infeliciter.

PUNCTUM II.

Accidit autem, ut sacerdos quidam descenderet eadem via; et, viso illo, praeteriit. Similiter et levita, cum

¹ Cf. Jac. 4, 7.   ² 4 Reg. 6, 16.   ³ Cf. Is. 1, 6.

esset secus locum et videret eum, pertransiit. Samaritanus autem quidam iter faciens venit secus eum, et videns eum misericordia motus est¹. In hoc puncto considerandum est, qui sint sacerdos iste et levita, qui, etsi vulneratum hominem viderunt, nullo remedio adhibito, pertransierunt, et quisnam iste sit Samaritanus, qui curam ejus gessit.

Primum sacerdos et levita eos homines hic nobis repreäsentant, qui, etsi in aliqua dignitate et sublimi loco sint constituti, non tamen sufficiunt, ut peccatori remedium adferant; ideoque tamquam progredientes ulterius illum sine remedio relinquunt. Nam quamvis oculos habeant ad ejus miseriam cognoscendam, non tamen in se ipsis habent vires et facultatem, ut illi possint subvenire. Praeterea sunt, qui non multum tangantur compassione malorum alienorum, quia propriis commoditatibus sunt nimium immersi. Alii propterea auxilium non ferunt, quia satis habent, quod secum agant et se a latronibus, ipsis in itinere invadentibus, defendant, timentes, si haereant alterius, qui vulneratus est, causa, se quoque vulnerandos et casuros. Denique nulla pura creatura huic miserabili potest succurrere aut ejus vulnera sanare, ideoque, nisi e coelo illi veniat auxilium, necessario tandem peribit.

Samaritanus, qui misericordia et compassionē fuit motus, est Verbum aeternum, Filius Dei vivi, custos et protector desertorum; hoc enim significat Samaritanus. Hoc Verbum Divinum videns periculum et desertonem nostram voluit, ex coelesti Jerusalem in hunc mundum descendens, fieri homo et vivere more hominum, ambulans per easdem vias, per quas alii homines, sed sine peccato, quamvis conversaretur et accederet ad peccatores; quam ob causam peccator

Perpendam:
I. Homines
michi auxiliū
non esse,
quia
nequeunt,

nolunt,

timent.

2. Del Filium
solam mīhi
esse miseri-
cordiā Samari-
tanum.

fuit habitus et *Samaritanus*¹, quod apud Judaeos erat in horrore. Sed nihilominus benevolos semper conjicit oculos in quemcunque peccatorem, quem videt gratia sua spoliatum et daemonibus subjectum cum periculo aeternae suae damnationis. O benignissime Samaritane, Deus et homo vere, custos et protector eorum, qui nec sciunt nec possunt se custodire! quis nos a tot hostibus et periculis potuisset defendere, nisi tu nos custodires? *Nisi enim Dominus custodierit civitatem, frustra vigilat, qui custodit eam*². Quid fuisse de nobis miseris, nisi tu miseriae nostrae fuisses compassus? Moyses transiit cum toto statu sacerdotum et Prophetarum antiquorum, nec potuerunt infirmitati nostrae mederi, quia et ipsi infirmabantur et eadem indigebant curatione. Transiit et genus Scribarum et Phariseorum, qui, ut superbi et duro corde, nulla eorum commiseratione tangebantur, qui erant in peccato. Sed tu, piissime Samaritane, de coelo descendens transiensque per hunc mundum, *pertransiisti beneficiando et sanando omnes oppressos a diabolo*³. Gratias tibi pro misericordia, nobis exhibita, remedium adferendo nostrae miseriae, quae omnino sine remedio permansisset, nisi magna tua misericordia illi succurrisset.

PUNCTUM III.

*Et appropians alligavit vulnera ejus, infundens oleum et vinum; et imponens illum in jumentum suum, duxit in stabulum, et curam ejus egit. Et altera die protulit duos denarios, et dedit stabulario, et ait: curam illius habe, et quocunque supererogaveris, ego, cum rediero, reddam tibi*⁴.

¹ Joan. 8, 48.   ² Ps. 126, 1.   ³ Act. 10, 38.

⁴ Luc. 10, 34. 35.

Considerandus est hic modus, quo divinus hic Samaritanus nostri misertus est, et innumera bona, quae nobis contulit, quia ejus misericordia infinita non sistit in sola commiseratione; nec solis verbis contentus est, sed opera exhibet infinitae charitatis.

Primum itaque appropiavit ad vulneratum; nisi enim ipse quaesitum venisset peccatorem, non potuisset peccator illum quaerere. O amantissime Jesu, fateor, me instar filii prodigi ex domo tua exivisse et procul a te discessisse et in tantam miseriam propterea incidisse, ut, in terram prostratus, pedes non habuerim ad surgendum et te quaerendum, ut mihi remedium afferres; sed charitas tua praevenit me ac visitavit, sanctas suggestis inspirationes et appropians mihi pulsibus internis et tangens ipsum cor meum eo fine et desiderio, ut illud omnino curares. Gratias tibi, Domine, quod appropiaveris ad me, quum ego procul a te discessissem.

Deinde alligavit omnia vulnera ejus, nullo non ligato aut non curato relicto. Sed quo linteo, aut quibus fasciis illa ligavit? O medice piissime, qui nostrum sanguinem recipis et nostrorum peccatorum fluxum intercludis perturbationumque nostrarum impetum purissima gratiae tuae, charitatis et caeterarum virtutum, quas nobis communicas, vitta constringis, ut animas nostras justifices, praeteritas omnes culpas expurges et, quae evenire possent, praeveniendo impedias. O quam es in nos misericors, qui adeo fuisti in te ipsum severus, permittens, te ob nostras culpas horrendis plagis vulnerari, crudelibus funibus ligari et clavis durissimis acutissimisque cruci affigi. Per vulnera tua te supplex oro, ut mea curare digneris, et per tua illa severissima vincula peto, me quoque ita ligari, ut nunquam amplius carnis libertatem recipiam aut ad vitia relaxer, sed firmissime virtutes omnes amplectar.

Expendam
singillatio
nem miseri
cordiam:

1. Ipse me
quaerit,

2. vulnera
ligat et
curat,

3. Sacra-
mentis suis
infundit
oleum et
vinum,

Tertio infudit in vulnera oleum et vinum, quia nobis applicat efficacissima sacramenta, misericordia et virtute coelesti plenissima, quibus nos ungens sanitati restituit, confortat, nutrit et cor nostrum exhilarat. O Samaritane dulcissime, quam bene tibi e coelo descendens prospexeras, siquidem ita in promptu habuisti nostrorum vulnerum remedium! Sacramenta enim, quae instituisti, quid sunt aliud, quam vasa olei gratiae et vini charitatis, qua nostris vulneribus infusa, illa sanantur? Unge me, Domine, hoc oleo lactitiae; conforta me hoc vino spiritus; et sana me, ut sanum me totum consecrem et offeram in obsequium ejus, qui adeo benevole mea vulnera sanat.

Aliud quoque antidotum nobis applicat, verbum scilicet Dei et ipsam divinam Scripturam, quae oleo vinoque redundat, veritatibus scilicet blandis ac benevolis, quae comiter et blande ad poenitentiam alliciunt, et aliis duris et asperis, quae terrent urgentque ad peccatorum dolorem, ex timore concipiendum; et utrisque permovet nos ad varios affectus desideriaque sancta, quibus nostram salutem negotiamur.

Quarto nec his contentus fuit, sed quum aegroti tantam debilitatem adverteret, ut propriis pedibus non posset incedere, eum imposuit in jumentum suum, quia super sanctissimum suum Corpus imposuit onera peccatorum nostrorum et inspirationum suarum subsidiis nos adjuvat ducitque tamquam pedibus alienis per viam virtutum, sic reddens suave jugum suae legis et praceptorum ejus observationem.

Pergensque in sua misericordia educit infirmum ex via, in qua prostratus jacet, hoc est, ex occasionibus et periculis peccandi, et eum in apto decentique hospitio constituit, in catholicae scilicet Ecclesiae gremio, ubi necessaria omnia illi suppetent ad integre convalescendum et sanitatem magna securitate et jucunditate recuperandam; cuius ipsem et amantissime

4. in
humeros
suscipit,

5. in
Ecclesiae
hospitio
collecat,

curam agit, parentis instar illi providet atque indulget. O infinita Jesu charitas, quas tibi referre possum gratias pro tot favoribus et indulgentia tanta mihi tam amanter impensis? Angeli omnes te propterea laudent, et anima mea liquecat in tuis laudibus. Sis benedictus propter oleum et vinum, quibus mea vulnera sanas; milliesque sis benedictus ob tantum subsidium, meis imbecillitatibus submissum; et centies millies, quod me a tot periculis erueris et in glorio-
sissimo Ecclesiae tuae hospitio constitueris; ac millies millies sis benedictus, quod me, a mundi vanitate et saecularibus negotiis eductum, in securissimo sacrae religionis diversorio (quod intra Ecclesiae tuae moenia situm est ad recipiendos in eo, quos ad altiores perfectionis gradus praelegisti) manu tua benignissime collocaveris.

Denique ascendens hic Dominus ad coelum et secundum humanitatem sese nobis subtrahens (quamvis nostri curam nec sic depositus) commisit tamen stabulario, suo videlicet visibili Vicario omnibusque Ecclesiae Praelatis et religionum Superioribus, ut hujus infirmi curam gerant; cuius causa duos illis denarios tradit, quidquid videlicet ad infirmi integrum gubernationem et curationem est necessarium. Offert enim illis virtutem et scientiam, gratias sanctitatis et gratias gratis datas in utilitatem aliorum, potestatem ordinis et jurisdictionis, simulque committit, ut ex parte sua his addant, quidquid poterunt, in utilitatem infirmi, non contenti ea adhibere, quae praeecepti sunt, sed multa etiam praestent, quae sunt supererogationis et gratiae, promittens, se, quum redierit judicare, omnia quae in infirmi utilitatem praestiterint illis redditurum. Hie, Deus meus, deficio sensu nec scio, quid dicam, nisi ut te in silentio laudem ob misericordiae magnitudinem et paternam providentiam, quam de indigenibus geris, et ut Majestati tuae supplicem pro Eccle-

6. ministris
suis mei
curam
mandat.

siae praelatis, quibus efficaciter suggeras omnem fidelitatem et sollicitudinem in praestandis iis, quae a te commissa habent, ut, quum ad judicandum redieris, invenias integre sanos et valentes eos, qui infirmi et peccatores illis commissi fuerant, ipsos vero praelatos plenos multis meritis in munericis sui administratione.

PUNCTUM IV.

Ultimo expendenda est parabolae conclusio. Nam interrogavit Christus legisperitum: *Quis horum trium videtur tibi proximus fuisse illi, qui incidit in latrones, illumque ut tales dilexit?* Ille ait: *Qui fecit misericordiam in illum.* Et ait illi Jesus: *Vade, et tu fac similiter*¹. In quo multo adhuc magis splendet infinita hujus Domini charitas.

Expendendum
exhortatio-
nem Ohi de
mutua misericordia,

Primum, quod velit nos omnes invicem ita diligere, ut vicem infirmorum doleamus, misericordia in alterum utamur, necessitatibus tam corporis quam spiritus subveniamus, ut hic fecit Samaritanus, qui, etsi alienigena, commiseratione tamen vulnerati Israelitae prae sacerdotibus et levitis ejus nationis tactus est. *Deinde*, quod tacite sese nobis proponat exemplum, ut, sicut ipse per Samaritanum significatus misericordiam nobis exhibuit, sic nos ad invicem exhibeamus. Aspicite, quid ego infirmo huic peccatori fecerim, et idem vos mutuo praestate; subveniat quisque, quoad poterit, alterius corporis et animae necessitatibus. Nec parei in hoc sitis, sed liberales, multo etiam plura praestantes, quam praecepto teneamini, sicut ego incomparabiliter plura vestri gratia praestiti, quam erat vobis necessarium. In hoc enim volo respondeatis amori, quo ego vos prosequor; et quum ego rediero ad judicandum, reddam vobis, quid-

¹ Luc 10, 36. 37.

quid feceritis, liberalissime mensuram bonam et confortam et coagitatam et supereffluentem in sinum vestrum¹. O dulcissime Salvator, ego ex gratia tua statuo, proximos meos diligere, sicut tu nos dilexisti, eorum misertus, sicut tu nostri misertus es, ut sic te, cui tantum debeo, imiter juxta tuam voluntatem; cui sit honor et gloria in saecula. Amen.

MEDITATIO LI.

De servo, qui decem millia talenta debebat domino suo.

Haec parabola est veluti exemplar quoddam vivum liberalissimae Dei misericordiae in condonandis injuriis etiam plurimis et gravibus, et simul horrendae duritiae hominis nolentis illatas sibi a proximo etiam parvas et paucas condonare, et utroque nomine erit materia hujus meditationis.

PUNCTUM I.

Assimilatum est regnum coelorum homini regi, qui voluit rationem ponere cum servis suis. Et cum coepisset rationem ponere, oblatus est ei unus, qui debebat ei decem millia talenta. Cum autem non haberet, unde redderet, jussit eum dominus ejus venundari et uxorem ejus et filios et omnia, quae habebat, et reddi².

Primum considerandum, Deum Dominum nostrum rationem exacturum ab omnibus hominibus de omnibus, quae in hac vita gesserunt. Quam exigit a singulis in mortis momento, ubi tota ratio expenditur. Sed ante illud tempus incipit eam exigere, quum sci-

Perpendam:
1. Deum esse
qui a nobis
ratione ex-
acturus sit;

¹ Luc. 6, 38.   ² Matth. 18, 23—25.

licet interne nos monet eorum, quae illi debemus, exigitque, ut in hac vita per poenitentiam illi solvamus; praecipue autem id exigit, quum gravi aliquo morbo nos premit, aut sumus alias in periculo mortis. Id enim speciem quandam p[re]ae se fert exigendae rationis. Est tamen observanda differentia. Nam si in ipsa morte invenior aliquid Deo debere, eo quod gravibus culpis sim oneratus, expediuntur rationes absque ulla spe veniae; quum autem haec ratio in vita exigitur, semper est spes, quod feliciter succedet rationis redditio ob infinitam aeterni Regis liberalitatem. Quare, anima mea, cura, rationes cum Deo tuo componere in vita, et attende, quid illi debeas, siquidem tempus hoc est misericordiae; nam illud ultimum est severae justitiae.

2. Peccatoria
ingens esse
debitum:

peccata
contra decem
praecepta,

Servus, qui decem millium talentorum est debitor, est peccator peccatis onustus, cujus proprietates insinuantur decem illis millibus talentorum. *Prima* proprietas est, quod illa sint contra decem mandata legis Dei, quorum transgressio cedit in injuriam legislatoris; et quamvis peccatum sit contra solum unum mandatum, est tamen ejusmodi, ut quodammodo, sicut ait S. Jacobus Apostolus, injuria fiat contra *omnia*. *Qui enim dixit: Non moechaberis, dixit et: Non occides; quodsi non moechaberis, occides autem, factus es transgressor legis*, ut propterea, qui offendat in uno, factus sit *omnium reus*¹. *Secunda* est, quod plurima sint et innumerabilia; nam propterea comparantur numero decem millium, quod, si huic numero etiam veniali adiungantur, dicere licet, plura esse, quam sint capilli gravissima, capitis et arenae maris. *Tertia*, quod sint gravissima et singula ponderosa instar talenti, et complectuntur magnum onus et gravissimam injuriam, quia fiunt contra Deum infinite bonum et contra innumera et

¹ Jac. 2, 11. 10.

altissima ejus beneficia, et quod fiant cum contemptu sanguinis Jesu Christi, qui est infiniti valoris, et cedant in damnum animarum, quae infinito illo pretio fuerunt comparatae, et denique destruunt dona et talenta, quae Deus infinita charitate nobis largitur. *Quarta* proprietas, quae ex praedictis sequitur, est, *insolubilita-*
 quod nullus homo possit ex se ipso hoc debitum solvere nec facultates habet, ut solvat Deo vel unicum peccatum mortale ac multo minus tot. Quum enim per peccatum fiat inimicus Dei, nihil efficere potest, quod illi satisfaciat; et quidquid dare potest, est nihil, si cum infinito debito, cuius est reus, comparetur. *Quinta* est, quod propterea sit subjectus poenae adeo terribili, ut et ipse et ejus uxor et filii et, quidquid habet, vendatur, ut possit satisfacere, hoc est, propriam libertatem amittat, fiat perpetuum daemonis mancipium in inferno amittatque omnia bona, quae Deus illi dederat, corporis et spiritus, quia auferuntur illi tamquam proditori et indigno. Ipse itaque homo et uxor ejus, quae est sensualitas, et filii, qui sunt opera, et fortunae sive facultates, quae sunt dona gratiae accepta, haec, inquam, omnia auferentur ab eo, qui illa habebat; et naturalia, quae retinet, majorem illi adferunt cruciatum. Perpendens quinque haec capita excitabo in anima mea ingentem dolorem ob injurias, Christo Domino nostro illatas, ob quas tot debitis obstrictum me video. Magnum etiam concipiam timorem ejus justitiae et poenae, quam propter ea sum promeritus; confugiam autem ad illud remedium, quo servus hic veniam a suo domino impetravit.

*gravissimi.
poenis ob-
noxia.*

PUNCTUM II.

*Procidens autem servus ille orabat cum, dicens:
Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi. Misertus*

*autem dominus servi illius dimisit eum, et debitum dimisit ei*¹.

Perpendenda in hoc servo sunt media, quae apta sunt ad veniam peccatorum impetrandam, ut eadem nobis usui esse possint. *Primum* est, debitum non negare, sed illud agnoscens integre et sincere confiteri cum ingenti dolore ob lapsum in illud. *Secundum* est, se ipsum in conspectu Dei profunda reverentia humiliare et usque ad terram procidere, agnoscendo suum nihil et suam miseriam. *Tertium* est, orare et petere demisse misericordiam et spatium poenitentiae, ut possimus pro offensis, contra eum admissis, satisfacere. *Quartum* est, firmum et efficax propositum concipere reddendi integrum debitum, faciendi scilicet ex parte nostra cum ipsius gratia, quidquid poterimus, ut omnia solvamus. His ergo affectibus bene dispositus et coram Deo constitutus dicam illi: *Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi*. O patientissime Domine, qui infinita tua patientia sustines eos, qui toties adeoque graviter te offendunt: hanc quoque ei, quam hactenus habuisti, adjunge, ut haec vice des mihi locum poenitentiae, ut solvere possum, quod debo; et quia mihi non est ad id facultas, accipiam in hunc finem solutionem, quam redemptor meus sanguinis sui pretio obtulit, qua solutione et gratiae tuae auxilio reddam tibi, quidquid pro meo debito potero.

² in rege
Dei miseri-
cordiam et
liberali-
tatem.

Deinde in rege illo expressam perpendam magni nostri Dei misericordiam et liberalitatem infinitam, dum peccatoribus se humiliantibus multo plus largitur, quam ipsi petere aut desiderare sint ausi, quandoquidem mera gratia sententiam poenae revocat, quam adversus eos minando protulerat, et remittit totum debitum, non habita ratione, quod adeo esset grande.

¹ Matth. 18, 26. 27.

Sed totum hoc mera praestat misericordia. Nam venia culpae et aeternae poenae non datur propter merita nostra. O benignissime, liberalissime et magnificentissime Rex, omnes Angeli infinitam istam tuam misericordiam extollant, et omnes homines immensam tuam liberalitatem ubique promulgant, et anima mea te magnificet ob ineffabilem tuam magnificentiam. Necessarius erat Deus adeo misericors, sicut tu es in hominem adeo miserum, ut sum ego, et necessaria erat tanta liberalitas et magnificentia, atque ista est tua, ad tanta debita remittenda, quanta sunt mea. Et quandoquidem adeo te liberalem ostendisti in dimittenda mihi culpa et poena aeterna, non negligam ego, temporalibus poenis me castigare, ut pro modulo meo solvam, quod potero, loco aeternarum poenarum, quas eram promeritus, adjuncto simul desiderio, non amplius offendendi eum, qui tanta misericordia in me est usus, omnia mihi condonando.

PUNCTUM III.

Egressus autem servus ille invenit unum de conservis suis, qui ei debebat centum denarios. Et tenens suffocabat eum, dicens: Redde, quod debes. Et procidens conservus ejus, rogabat eum, dicens: Patientiam habe in me, et omnia reddam tibi. Ille autem noluit; sed abiit, et misit eum in carcerem, donec redderet debitum¹.

Circa hoc punctum considerandum primo est, esse valde vulgare et ordinarium, ut inter homines alii aliis aliquid debeant aut ob injurias, verbis vel operibus sibi illatas, aut ob alias causas, id quod ex nostra imbecillitate procedit; estque a divina providentia ita permissum, ut probi occasionem habeant merendi apud ipsum, dum sustinent et dimitunt injurias, ut

Agendi
modus cum
conservo
monet:

1. homines
mutuo sibi
esse debi-
tores;

¹ Matth. 18, 28—30.

possint dicere Deo: *Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos dimittimus debitoribus nostris.* Quod si tamen attente inspiciamus debita, quibus Deo obstricti sumus, excedent ea, quae alii nobis debent, sicut decem millia talenta excedunt centum nummos aut denarios. Est enim excessus hic maximus, eo quod vel unica injuria Deo illata sit infinite major omnibus injuriis, quae hominibus inferuntur. Eo siquidem injuria censetur major, quo excellentior est is, qui illam accipit; ut itaque Deus infinite major est omnibus hominibus simul, sic injuria illi illata, ut alibi perpendimus.

Perpendenda *deinde* est iniqui hujus servi in conservum suum crudelitas, *primo* in ira et odio, quod in eum ostendit, non contentus, debitum suum verbo petere, sed violenter illum invadere et ita fauces comprimere, ut illum suffocandi esset periculum. *Deinde*, quod in procidentem ad pedes ipsius et dilationem humiliter deprecantem et ad totum debitum reddendum eisdem verbis se offerentem, quibus ipse apud suum dominum usus fuerat, nullam commiserationem ostenderit, nec eum audire aut remittere, nec ad breve quidem tempus exspectare voluerit. *Tertio* in praecipi illo furore, quo illum misit in carcerem, donec solveret debitum, tanto in his omnibus rigore erga suum conservum usus. *Quarto* in illa ingenti ingratitudine, quam ostendit in proprium suum dominum, cuius debitor ille servus erat. Injuria enim huic servo irrogata cedebat in dedecus sui domini, et quia adeo se dissimilem et contrarium ostendit ingenio domini sui moribus, ut qui nihil ad commiserationem sit permotus eisdem verbis, quibus dominus ipse permotus fuerat. Hoc totum habet locum in illis peccatoribus, qui injurias a proximis sibi illatas, et debita, quae sibi debentur, remittere nolunt, potius rancore quodam ultionem de illis accipiunt.

2. quam
male in se
ugant
crudelitate,

in Deum in-
gratitudine;

Denique consideranda est radix, ex qua mala ista proveniunt; quam insinuat parabola, quum ait, servum illum egressum fuisse e conspectu domini sui. Perspicuum est enim, in ejus conspectu non futurum fuisse adeo temerarium, ut conservum suum ita urgeret atque oppimeret. Et eodem modo dicendum est, causam peccatorum nostrorum in Deum et proximos nostros esse, quod e conspectu Dei egrediamur et oblivioni tradamus, quod ipse sit praesens et noster sit judex, et similiter beneficiorum, quae in nos contulit, et gratitudinis et obsequii, quod propterea illi debemus, obliviscamur; si enim haec recenti memoria et fide viva teneremus, non haberemus animum illum offendendi. Quamobrem, anima mea, attende, quod te Deus respiciat; ambula semper in ejus praesentia; esto memor beneficiorum, quae in te confert, quorum rationem etiam exiget. Si enim horum memineris, etiam eris memor, non offendere eum, cui tot nominibus servire teneris.

PUNCTUM IV.

Videntes autem conservi ejus, quae fiebant, contristati sunt valde; et venerunt, et narraverunt domino suo omnia, quae facta fuerant. Tunc vocavit illum dominus suus, et ait illi: Serve nequam, omne debitum dimisi tibi, quoniam rogasti me; nonne ergo oportuit et te misereri conservi tui, sicut et ego tui misertus sum? et iratus dominus ejus tradidit eum tortoribus, quo adusque redderet universum debitum¹.

Considerandum hic *primum*, quod nostra scelera et injuria in proximos hominibus et Angelis improbabantur, omnesque Dei servi, quum vident, tristantur et graviter affliguntur tum ex commiseratione laesi,

<sup>3. Dei
oblivionem
hujus rei
causam esse.</sup>

<sup>Justitia in
servum
illum
exercita:</sup>

<sup>1. quam
graviter
ferant Angelii
peccata in
proximos;</sup>

tum ex ipsius laedentis damno, et quod Deus ea re offendatur. Et observabo, sicut a bono spiritu est, contristari de peccatis proximorum, ita esse optimum, illa evitare, ne, quod in me est, ipsos justos et Angelos contristem. Hinc fit, ut, quamvis nostra iniqitas et ingratitudo non possit Deo occultari, licet ipse absens esse et ea non videre dissimulet, at tristitia illa et dolor, quo justi ob hominum scelera afficiuntur, et desiderium, quo tenentur, sic afflictos et oppressos liberandi, est instar clamoris eujusdam et narrationis, quam de illis apud Deum faciunt, ex quo solet interdum quasi evigilans Deus vindictam sumere de rebellibus et ingratis et eripere ex crudelibus eorum manibus parvulos, juxta illud, quod Christus Dominus dixit: *Deus non faciet vindictam electorum suorum clamantium ad se die ac nocte?* Dico vobis, quia cito faciet vindictam illorum¹.

Deinde est perpendendum, quod statim Dominus jusserit, servum illum ad se vocari ultima vocatione et ad judicium, quia in poenam insignis alicujus sceleris solet Deus interdum dies vitae abbreviare et peccatorem ex tempore ad ultimam rationem reddendam vocare et reum inventum tortoribus et inferni carnificibus tradere, donec integrum debitum persolvat; quod quia nunquam ille perficere poterit, nec illi unquam ab eo torquendo cessabunt. O si ultimam illam vocationem semper tibi praesentem faceres, quam suaviter proximos tuos tractares, ut te Deus blande, ut tu desideras, tractaret! O si meminisses tortorum et cruciatuum, qui te exspectant ob debita, quae in hac vita non exsolveris! Omni dubio procul contenderes, statim illa exsolvere apud Deum, agendo pro illorum remissione.

Denique perpendam, nequam hunc servum non solum ob ultimum peccatum in conservum, sed quodam-

2. quam
severe Deus
in illa
peccata
animad-
vertat;

modo etiam ob praeterita¹, quae fuerant illi condonata, poenas illas dedisse, eo quod peccatum plurimum excreverit ob ingratitudinem beneficij, quod a suo domino acceperat, et modi, quo in remittendo ille usus fuerat, siquidem nullam horum rationem duxit, quando oportuit suo conservo debitum remittere. Hinc trebam ego horreamque vitium ingratitudinis adversus Deum, quae valde auget culpae gravitatem. Quot enim peccata Deus mihi remisit, tot ingratitudines cogitare possum in peccato, quod postea admitto; ideoque etsi unicum illud sit, virtute tamen continet multa. O abominandam ingratitudinem, postquam ingrediuntur in animam *septem spiritus, priori*, qui jam exiverat, *nequiores*². Libera me, Deus, a tali seelere, tibi adeo inviso.

3. quo sensu
peccata
remissa
culpam et
poenam
augeant.

PUNCTUM V.

Mox parabolae conclusionem perpendam. *Sic, inquit Christus, et Pater meus coelestis faciet vobis, si non remiseritis unusquisque fratri suo de cordibus vestris*³.

Conclusio
doct
magnum
Qui in nos
charitatem:

In hoc est perpendenda infinita Christi Domini nostri charitas, quae in eo eluet, quod velit, nos invicem nobis remittere, non verbis et ad speciem tantum, sed ex corde; quod legibus charitatis innititur, ut ex verbis hie positis colligitur. *Primum*, quod ita velit Pater noster coelestis, cuius filii sumus; id que sufficit, ut illi in iis, quae nobis mandat, satisfaciamus. *Deinde*, quod omnes nos simus fratres, ejusdem patris filii; est autem rationi consonum, ut frater unus remittat alteri. *Tertio*, quia quisque habet aliquid, quod frater ejus in ipso sustineat et remittere debeat; est autem justum, ut, qui sibi vult re-

1. charitate
nos excitat
ad mutuam
veniam
dandam;

¹ Cf. S. Thom. III. q. 88. a. 3.

² Cf. Luc. 11, 26.

³ Matth. 18, 35.

mitti, ipse quoque remittat. *Quarto*, quia pater ipse coelestis liberaliter omnino remittit nobis debita absque ulla comparatione majora, quo nos obliget, ut nos aliis remittamus, quae nobis debent, quum sint multo pauciora. *Denique*, quia, si lex amoris non satis nos ad hoc implendum convincit, accedet lex timoris et poenae formido, quae erit horrenda, quia non remittetur ei iterum, qui fuit rebellis ad non remittendum, ideoque porro tradetur daemonibus, divinae justitiae carnificibus, a quibus pro meritis castigetur. Ex horum omnium consideratione firma et efficacia concipiāt proposita miserendi proximis meis et illatas mihi injurias remittendi, desiderans, si absque nova Dei offensione fieri posse, injuriis affici vel ob id solum, ut remittendi eas occasionem habeam, quo Deus etiam mihi remittat. O Pater coelestis, ex toto corde remitto debita, quae mihi debent, qui me injuriis affecerunt, ut ita sim tibi similis, qui liberalis adeo es in remittendis injuriis tibi illatis; par est enim, filium patri assimilari. Accepta nunc promptam hanc voluntatem et confer gratiam, ut, occurrente occasione, eam re ipsa exsequar.

MEDITATIO LII.

De villico dissipante bona domini sui.

PUNCTUM I.

Homo quidam erat dives, qui habebat villicum; et hic diffamatus est apud illum, quasi dissipasset bona ipsius¹.

Perpendendum hic est, quis sit iste homo dives, quis ejus villicus, et qua ratione hic bona sui do-

Homo considerandus ut Dei villicus:

¹ Luc. 16, 1.

mini dissipabat, et quomodo apud suum dominum fuit diffamatus.

Primum homo hic dives refert nobis Deum Dominum nostrum, cuius sunt divitiae omnes coeli et terae, quibus Angeli et homines fruuntur; quarum sunt tria genera. Quaedam enim sunt divitiae corporis, quae sunt illi usui ad nutrimentum, vestitum et ornatum; aliae sunt divitiae spiritus, quem ornant ac ditant, *gratia* scilicet et virtutibus; aliae sunt virtutes aeternae, quae sunt praemia gloriae justorum in coelo. Has divitias ita Deus hominibus distribuit, ut primas concedat bonis et malis, fidelibus et infidelibus; secundas solis fidelibus, imo aliquas ex illis tantum justis; postremas solis beatis in coelo. O Deus supreme, *dives in misericordia*¹, *dives in omnes, qui te invocant!*² concede mihi, ita divitiis temporalibus uti, ut spirituales non amittam, et ita his negotiari, ut consequar aeternas. Amen.

Villicus supremi hujus Domini est homo, cui tradit administrationem divitiarum, quas possidet, tam corporis, quam animae; et quamvis eum faciat divitiarum illarum dominum, semper tamen ille appellatur villicus, quia ipsius dominium non absolutum est, sed Dei dominio ejusque legibus subiectum. Nec licet ipsi distribuere aut uti hujusmodi divitiis, nisi juxta voluntatem supremi Domini, qui illas est largitus, cui propterea rationem est redditurus, quando is illam exegerit; ad quod ipsum confectus est liber accepti et expensi, in quo distinete notatur, quidquid nobis est datum, et quomodo acceptum exposuerimus.

Hinc *tertio* sequitur, villicum illum censeri dissimpare bona domini sui, qui ea expendit aut illis utitur contra divinam illius voluntatem et praecepta,

^{1.} Diversa bona a Deo commissa;

^{2.} homo non absolutus dominus;

^{3.} abusus rerum est dissipatio;

quae nobis in sancta sua lege praescripsit. Dissipope itaque cibum, si ob gulam comedo; et vestitum, si utor ad solam jaetantiam; et pecuniam, si in rebus prohibitis illam expendo aut apud me retineo et non distribuo in pauperes, quando Deus jubet; et eodem modo dissipare judicor vitam, sanitatem, sensus et omnes animae facultates, quando eas insumo aut occupo in re aliqua, quae eum offendit, qui mihi ea dedit.

4. Haec hominem apud Deum infamat.

Propter hujusmodi ergo bonorum dissipationem diffamatur villicus apud dominum suum, quia bona aut mala fama nostra apud Deum non ex hominum dictis et verbis dependet, sed ex nostris operibus. Haec enim nobis opinionem bonam conciliant aut eam offuseant, honorem adferunt aut infamiam in ipsius oculis, quibus nihil esse potest occultum. Et quamvis totus mundus de me bonam opinionem habeat: si revera sim malus, opera mea clamabunt contra me, sicut *clamor Sodomorum et Gomorrhæorum* clamavit ad Deum¹, et me apud eundem infamabunt. O Deus aeterne, qui ex tua infinita misericordia magnæ domus hujus mundi villicum hominem constitueristi et *omnia pedibus ejus subjecisti*²: Ne permittas, me vestigia sequi veteris Adam, qui non bonam reddidit rationem suae villicationis in paradyso terreno; sed gratia tua me adjuva, ut ejusmodi opera præstem, quae me apud te commendent, ut postea me in coelestem paradisum admittas. Amen.

PUNCTUM II.

*Vocavit ad se dominus villicum et ait illi: Quid hoc audio de te? Redde rationem villicationis tuae; jam enim non poteris villicare*³.

¹ Cf. Gen. 18, 20.

² Ps. 8, 8.

³ Luc. 16, 2.

Considerandum est *primo*: sicut homo hic dives ob informationem, quam de suo villico habuit, quod ipsius bona dissiparet, officium villici illi ante tempus abstulit et jussit reddere rationem, sic peccatorum nostrorum clamor accedens ad tribunal Dei in causa est, cur dies vitae nostrae minuantur, et vocamur ad reddendam rationem. Quamobrem dixit Sapiens: *Ne impie agas multum, et noli esse stultus, ne moriaris in tempore non tuo*¹. Hoc autem facit Deus Dominus noster nunc ex justitia in poenam scelerum, nunc ex misericordia, intercludendo malos ejus gressus, qui quo diutius viveret, pejorem redderet rationem et graviorem sustineret poenam.

Haec vocatio duabus solet modis accidere. *Primus* est horrendus, quum Deus ita repente vocat peccatores, ut nullam habeant praemonitionem, quod jamjam sint morituri, nec tempus datur, quo possint se ad rationem reddendam praeparare; *alter* est modus, quum paulatim media aliqua infirmitate vocantur, quae praemonitio est instantis mortis et praeparationi ad reddendam rationem locum relinquit, juxta illud Psalmi: *Paucitatem dierum meorum nuntia mihi*². Et tunc Deus dicit: *Quid hoc audio de te?*

Hujus sententiae vi revocat nobis in memoriam omnia peccata, de quibus notati, et diffamati apud ipsum sumus, ut audientes, quae contra nos objiciuntur, purgare nos possimus in tempore; alioquin in puncto mortis eandem sententiam repetet, de culpa nos convincens, secundum quam judicii sententiam feret. Quare, anima mea, audi nunc vocem Dei, qui suis inspirationibus et admonitionibus tibi dicit: *Quid hoc audio de te?* quae ista sunt peccata, quae perpetras? quae ista tepidas, in qua vitam ducis? quae ista tuae salvationis oblivio? quae istae sunt paupe-

Villici
evocatio
docet

1. Oh peccata
Deum saepe
suecidere
nostram
vitam;

2. Deum
aliquando
subito
vocare, ali-
quando praem-
onitudo;

3. haec evoca-
tione omnia
peccata in
memorium
reducit;

*rum et propter te afflictorum querelae, quae ad meas aures ascendunt? quae haec est incuria in tuo munere exsequendo circa ea, quae tibi commisi? Audi itaque statim hoc verbum et tempestive emenda id, de quo a Deo moneris; si enim in hora mortis emendatum non fuerit, verbum, quod nunc tibi dicit in salutem, dicet et tunc in tuam condemnationem.

Quarto perpendenda est horrenda severitas illius verbi: Redde rationem villicationis tuae, jam enim non poteris villicare; quasi diceret: redde mihi rationem domus et villae hujus mundi, quae ad tuam habitationem creavi; plantarum etiam et animalium, quae in tuam sustentationem condidi; thesaurorum et divitiarum, officiorum et dignitatum, quas habuisti; annorum vitae, sanitatis, virium et talentorum, quae tibi donavi. Redde item mihi rationem cogitationum, quas in tua memoria pervolvisti; verborum, quae ex ore tuo effutivisti; actionum et operum, quae tuis manibus perfecisti; gressuum, quos pedibus tuis confecisti; et affectuum ac desideriorum omnium, quae intus in corde tuo disposuisti. Denique rationem mihi redde de omnibus, quae ad villici officium pertinent, quia jam non poteris villicare. Praeterit enim jam dies, in quo licet negotiari, et venit nox, quando nemo potest operari¹ nec quidquam mereri; pervenit jam hora, qua, licet invitus, manifestari te oportet ante meum tribunal, ut referas propria corporis tui, prout gessisti, sive bonum sive malum², et praemium aut poenam recipias. Hoc verbum conabor semper ante oculos meos habere, siquidem est certum, quod perveniet aliquando hora, in qua mihi illud dicatur. Est autem magnae prudentiae, ita me vivere praeparatum, ut bonam possim rationem reddere, quandocunque vocabor.

4. rationem
reddendum
exactissi-
mam.

PUNCTUM III.

Ait villicus intra se: Quid faciam, quia dominus meus aufert a me villicationem? Fodere non valeo, mendicare erubesco. Seio, quid faciam, ut, cum amotus fuero a villicatione, recipient me in domos suas. Convocatis itaque singulis debitoribus domini sui, dicebat primo: Quantum debes domino meo? At ille dixit: Centum cados olei. Dixitque illi: Accipe cautionem tuam et sede cito, scribe: quinquaginta. Deinde alii dixit: Tu vero, quantum debes? Qui ait: Centum coros tritici. Ait illi: Accipe litteras tuas, et scribe: octoginta. Et laudavit Dominus villicum iniquitatis, quia prudenter fecisset; quia filii hujus saeculi prudentiores filiis lucis in generatione sua sunt¹.

Considerandum hic *primo* est hujus villici factum, sicut prima facie et in ipso cortice parabolae appetet; in quo ob oculos nobis proponitur genus quoddam hominum mundi hujus astutorum et sagacium ad omnem improbitatem, qui nec fodere volunt, ut labore cibum suum quaerant (sunt enim delicati et otio dediti), nec mendicare volunt, quia se reputant honoratos horrentque ad exercitia humilia. Quare suam sustentationem ex aliorum expensis fraude quaerunt, ut suae inopiae consulant. In quo sensu non attulit Christus factum hujus villici, ut illud imitemur, sed ut ex ejus providentia, qua suis necessitatibus corporis tempestive providit, discamus prudentiam in providendo animae nostrae necessitatibus, quia filii hujus saeculi in prudentia, qua negotia sua temporalia gerunt, excellunt filios lucis in ea, qua curant aeterna; ideoque possunt prudentiam ab illis discere. O anima mea, conjice oculos in illam prudentiam et circumspectionem hominum hujus saeculi in modo

Astutus
villici:

1. in se a
Glo non
approbatur.

2. sed
commendat
prudentiam
in rebus
spirituali
litteris;

¹ Lue. 16, 3—8.

vitae suae saecularis et erubesce, quod tantum tibi desit in tua vita religiosa et christiana. Illi diligentes sunt et expediti ad vitium, tu deses et ignavus ad virtutem; illi vigilantes in excogitandis mediis ad malos suos fines obtinendos, tu vero jaces et dormis, negligens, exsequi tua bona proposita; illi sine mora faciunt, quantum possunt, quamvis res sit difficultate plena, tu de die in diem tua protrahendo non facis, quod potes, etiamsi illud sit facile. Pudeat itaque te, minus prudentem et attentum esse ad bonum, quam illi sint ad malum; et omissa eo, quod in illis est malum, spiritu imitare, quod in iisdem est bonum, tanto fervore tibi providens necessaria animae, quanto illi necessaria praeparant corpori.

3. figurat
varia
exercitia
acquirendas
vitae
aeternae.

Deinde perpendam spiritum, qui in hoc villici hujus facto latet, in quo varia insinuantur exercitia vitam aeternam conquirendi. Nam alii illam quaerunt fodiendo, hoc est, poenitentiam et carnis mortificationem tamquam praecipuum medium magnis rigoribus et asperitatibus assumendo. Haec igitur vita, quamvis sit excellens, non est tamen pro omnibus, ut Apostolus insinuat Timotheo suo discipulo¹, eo quod multi sint debiles et infirmi nec possunt tantum rigorem ferre. Alii vitam aeternam mendicando conquirunt, assumentes videlicet pro suo praecipuo medio exercitia contemplationis et orationis, in qua nihil fit aliud, quam mendicare a Deo et ejus Sanctis, quae necessaria sunt ad propriam salutem et perfectionem. Etiam haec ratio vitae, quamvis etiam sit excellentissima, non tamen est pro omnibus; aliqui enim non possunt semper separatae hujusmodi et prolixae orationi incumbere, sicut eremitae, eo quod praeteritae vitae peccata, vitia et pravae propensiones verecundiam quandam et pudorem illis injiciant in familiari

¹ Cf. 1 Tim. 4, 8.

tractatione cum Deo, et vitae ratio, officium et naturalis ipsa constitutio parum ad id faveat. Qui ad neutrum horum vitae modum apti sunt, dicunt cum hoc villico: *Fodere non valeo, et mendicare erubesco.* Quare tertia alia vitae ratio illis superest, qua vitam aeternam conquerant, eleemosynas videlicet largiendo et alia misericordiae opera corporalia aut spiritualia juxta suum talentum et capacitatem exercendo, consilium illud Apostoli sequentes: *Exerce te ipsum ad pietatem, quae ad omnia utilis est, promissionem habens vitae, quae nunc est, et futurae¹*; hujusmodi enim charitatis et misericordiae operibus obtinetur a Deo venia peccatorum² et magna dona gratiae in hac vita et postea aeternae vitae praemium.

Hoc est autem, quod Christus Dominus in fine parabolae intulit: *Et ego vobis dico: facite vobis amicos de mammona iniquitatis, ut, cum defeceritis, recipient vos in aeterna tabernacula³.* Ubi nomine mammonae iniquitatis intelligit divitias temporales, quamvis licite acquisitas, aut quia tantum mali, qui suam in eis felicitatem ponunt et *beatum dixerunt populum, cui haec sunt⁴*, divitias appellant (justi enim et perfecti, sicut Apostoli, *omnia hujusmodi arbitrantur ut stercore⁵* et illas fugiunt), aut quia occasionem innumerabilem malorum culpae et poenae adferunt, si inordinate amentur, juxta illud Apostoli: *Qui volunt divites fieri, incident in temptationem, et in laqueum diaboli, et desideria multa inutilia et nociva⁶*, etc. Possunt nihilominus esse instrumenta ad conquirendas divitias spirituales iis, qui hoc Christi consilium amplectuntur, quum exhortatur, ut ex hujusmodi divitiis faciant sibi amicos, *ut, cum defecerint, recipient illos in aeterna tabernacula,* exercentes erga pauperes omnia opera misericordiae,

Oh commendat eleemosynam divitibus.

Cur divitiae iniquitatis.

¹ 1 Tim. 4, 7. 8.

² Tob. 4, 11.

³ Luc. 16, 9.

⁴ Cf. Ps. 143, 15.

⁵ Phil. 3, 8.

⁶ 1 Tim. 6, 9.

quae amici sunt fidelissimi et potentes, et *fiducia magna erit*, ut ait Tobias¹, *coram summo Deo omni facienti eleemosynam*, ut, si culpae morte moriatur, ab ea liberetur, collatis illi gratiae suae divitiis; et quando temporali morte diem suum clausurit, liberabit eum ab aeterna, replendo illum sua gloria in tabernaculis, quae appellat aeterna, quae eo amplius excedunt divitias hujus vitae in praestantia et magnitudine, quo excedunt in diuturnitate. Et hoc permovere nos debet ad gratias infinitas ei agendas, qui tale cambium et commutationem instituit, qua facultas suppeteret, terrena pro coelestibus tam facile commutare et divitiis adeo abjectis, quales sunt istae terrenae, posse nobis duo genera amicorum lucrari, qui nobis coelestes negotientur, opera videlicet misericordiae, *quae posita in corde pauperis*, ut ait Sapiens, *pro nobis exorant ab omni malo*², et ipsos pauperes, quorum orationes exaudit Deus, quando pro eo orant, qui illis bene fecit. O benignissime Deus, illustra et accende corda *divitium hujus saeculi* splendore et igne tuae gratiae et charitatis, ut divitiis, quas illis dedisti, *divites fiant in bonis operibus*³ et faciant sibi amicos pauperes et justos terrae et Angelos ac Sanctos coeli, quorum intercessione recipientur in tabernaculis aeternis, apprehendentes vitam aeternam. Amen.

---

¹ Tob. 4, 12.   ² Eccli. 29, 15.

³ Cf. 1 Tim. 6, 17. 18.

MEDITATIO LIII.

De publicano et Phariseo ascendentibus
in templum, ut orarent.

PUNCTUM I.

Dixit Jesus ad quosdam, qui in se confidebant tamquam justi et aspernabantur caeteros, parabolam istam: Duo homines ascendebant in templum, ut orarent, unus Phariseus et alter publicanus. Phariseus stans haec apud se orabat: Deus gratias ago tibi, quia non sum sicut caeteri hominum, raptiores, injusti, adulteri, velut etiam hic publicanus. Jejuno bis in sabbato; decimas do omnium, quae possideo¹.

In prima hac parabolae parte notandi sunt determinandi actus superbiae, quos Phariseus iste in sua oratione ostendit, faciensque reflexionem in me ipsum videbo, num similes etiam in me sint, ut eos repellam.

Primus actus fuit, existimare se sanctum et virtutibus plenum; ex quo factum est, ut nihil sua oratione a Deo peteret, nec peccatorum veniam, nec ut ipsum Deus conservaret aut dona augeret, ac si nihil horum indigeret.

Secundus actus fuit, praetextu actionis gratiarum² se laudare et jactare bona opera sua, voluptatem quandam ex eis sibi hauriens; ore itaque tantum gratias Deo agebat. Et ideo dicit: Apud se et secum ipse, non apud Deum orabat.

Tertius actus fuit, se ipsum omnibus aliis hominibus praeferre, se ipsum meliorem et justiorem reliquis judicando et ita in virtute singularem, ac si inter omnes ipse solus bonus esset.

Expendam,
ut detester,
actus
superbiae
Pharisei:

1. se ipsum
sanctum
habet,

2. se laudat

3. aliis se
praeferit,

4. opera sua
magni facit,

Quartus fuit, magni facere sua bona opera, quamvis essent in se exigua, quia ea cum aliorum sceleribus conferebat, quum contra facere oportuisset; solumque externorum operum rationem habuit, qualia erant jejunare et decimas dare, quae tamen ob inanem potius gloriam et jactantiam faciebat, nihili faciens, quod similis esset sepulcris dealbatis, quae aforis parent hominibus speciosa; intus vero plena sunt ossibus mortuorum et omni spurcitia¹ et foetore gravium peccatorum.

5. ceteros
contemnit.

*Quintus fuit, reliquos homines contemnere et inter alios etiam publicanum, socium orationis; praeterea de ipso temere judicabat, quod adhuc esset peccator, quum posset ex signis, quae in illo videbat, existimare, ipsum poenitere et jam esse conversum. In his omnibus apparet, quam caecus fuerit hic Pharisaeus, et quam ipsa superbia sit caeca ad res suas et alienas cognoscendas, quam delineat Christus Dominus noster in Apocalypsi in quodam praelato, huic Phariseo simili, qui dicebat: *Dives sum et locupletatus et nullius egeo.* Et nescis, inquit Christus, quia tu es miser et miserabilis et pauper et caecus et nudus². O superbiam detestandam! o bestiam prodigiosam! caecam ad videnda propria mala et praesumentem de bonis, quae non habes, *videntem festucam in oculo fratris tui, trabem autem in proprio tuo oculo non videntem*³, quia vere te ipsam non vides, quia trabs es, quae mentis oculos excaecat. Confiteor tibi, Deus meus, quod fuerim hujus Pharisaei vestigia secutus, qui, quum professione essem religiosus, fui in vita profanus. Sed tua gratia me ita potes mutare, ut vita sit conformis professioni.*

¹ Cf. Matth. 23, 27.   ² Apoc. 3, 17.

³ Cf. Matth. 7, 3.

PUNCTUM II.

Consideranda secundo est oratio *publicani*, qui a longe stans (non audens accedere sicut Pharisaeus ad superiorem partem templi) nolebat nec oculos ad coelum levare, sed percutiebat pectus suum dicens: *Deus, propitius esto mihi peccatori*¹.

Perpendendi sunt hic actus humilitatis, quos hic publicanus edidit, contrarios illis, quos ediderat Pharisaeus.

Exponendam
publicani
actus humili-
tatis:

Primus actus fuit humilitatis, indignum se agnoscere, qui esset prope Deum, imo et prope ipsum Pharisaeum; ideoque secessit longe ad inferiorem partem templi, eligens ex humilitate locum ultimum inter omnes.

1. se
indignum
habuit,

Secundus actus fuit, non audere oculos suos in coelum levare, judicando, nullum se praemium a Deo promereri, nec sua opera posse coram eo comparere; ideoque ex pudore illos habebat defixos in terram.

2. coram
Deo pudore
afficitur,

Tertius fuit, percutere pectus suum, in signum doloris interni, quem de suis peccatis sentiebat, et desiderii, quod habebat, castigandi carnem suam propter illa, conjungens hac ratione tres partes humiliatae poenitentiae, eorū videlicet contritum et humiliatum, humilem peccatorum confessionem, et pro eis satisfactionem eo modo, quo poterat.

3. poeniten-
tia amore
ducitur,

Quartus fuit, petere a Deo veniam sibi soli, ac si esset ipse solus peccator in mundo, non judicando de aliis, quod peccatores essent, nec quidem de ipso Pharisaeo. Et si forte verba audivit Pharisaei, quibus se videbat ab illo contemni, non tamen indignantus est contra illum, judicans se vere dignum, qui contemneretur.

4. alios non
judicat, sibi
soli intentus

Quintus actus fuit, plurimum confidere in misericordia Dei; non enim verbis prolixis oravit, judicans,

5. confidit
in Dei
misericordia.

¹ Luc. 18, 13.

apud Deum pauca sufficere, nec in verborum prolixitate se citius exaudiendum. O supremam humilitatis virtutem, virtutum omnium magistram! tu me doces amare Deum, in eo confidere, reverentiam cum amore ei exhibere, neminem contemnere, sed me potius omnibus subjicere et omnium me vilissimum judicare.

Imitabor
hunc publi-
canum.

Utinam liceret, felicem hunc publicanum, non jam publicanum, sed Sanctum imitari! Ejus enim humilitas ejusdem prodit sanctitatem. Hujus publicani spiritu repetam saepius brevem, sed ferventem ejus orationem, dicens: *Deus, propitius esto mihi maximo peccatori.* Et in particulari exprimens aliqua peccata dicam: Deus, propitius mihi esto superbo, mihi impatienti, mihi ulti etc.

PUNCTUM III.

Sententiam
Cui perpen-
dant:

Tertio loco expendenda est sententia, quam Christus Dominus ut judex rectissimus de duobus his hominibus tulit. *Dico, ait, vobis, descendit hic justificatus in domum suam ab illo, quia omnis, qui se exaltat, humiliabitur, et qui se humiliat, exaltabitur*¹.

1. Ch. respicit
internam
dispositio-
nem;

Primum in hac sententia perpendam, Christum tamquam judicem supremum non in externis rebus sistere, sed ad corda, ad intentiones et affectus cordis penetrare, ex quo externa proveniunt opera, et juxta illos sententiam proferre justificationis aut damnationis; contra quam homines faciunt, qui solum externa considerantes non raro decipiuntur.

2. summe
amat hu-
militatem,
superbiā
detestatur;

Deinde considerandum, quam sit potens humilitas Deoque grata, siquidem publicos peccatores facit viros valde justos; contra vero, quam sit detestanda superbia, siquidem eos, qui erant justi, ita pervertit,

¹ Lue. 18, 14.

ut mutet in magnos peccatores. Causa vero est, quod superbus, sibi ipsi ex vana complacentia virtutes tribuens, illas destruit, Deo illum humiliante, propterea quod superbierit. At humilis, tribuens sibi sua peccata, dolore illa et vera displicentia dissolvit, Deo illum exaltante, quia se ipse humiliavit.

Hinc progrediar ad perpendendam generalem illam sententiam, qua Christus Dominus parabolam hanc conclusit: *Omnis, qui se exaltat, humiliabitur; et qui se humiliat, exaltabitur.* Omnis itaque homo, cuiuscunque sit status et conditionis, ecclesiasticus, saecularis aut religiosus, nobilis aut plebeius, doctus aut indoctus, magnus aut parvus, si vere se humiliat, exaltabitur; et in eo ipso, in quo se ipse humiliaverit, Deus exaltabit illum, vel in hac vita, si hoc illi expedit, ipsum honorando aut ejus opinionem apud homines augendo ac donis suis magnum et insignem illum faciendo, et in futura vita amplius eum corona gloriae clarificando illumque cum principibus sui regni coelestis collocando. Contra vero, quicunque etiam fuerit, qui superbe se exaltaverit, humiliabitur in hac vita vel in altera, ut expendimus meditat. 18. I. partis.

Ex his omnibus magnum concipiam humilitatis amorem et horrorem superbiae, ea firma spe in hac Christi promissione fundata, me propterea, quod sponte me humiliem, non amissurum exaltationem, quae mihi erit ad salutem obtinendam expediens; tremam vero, si superbiero, quia aequa tunc erit certa mea ruina et confusio.

8. generalis
regula circa
superbum et
humilitatem.

MEDITATIO LIV.

**De patrefamilias conduceente operarios
in vineam suam.**

PUNCTUM I.

Simile est regnum coelorum homini patrifamilias, qui exiit primo mane, conducere operarios in vineam suam. Conventione autem facta cum operariis ex denario diurno, misit eos in vineam suam. Et egressus circa horam tertiam, quae erat nona hora, invenit alios stantes in foro otiosos, et dixit illis: Ite et vos in vineam meam, et quod justum fuerit, dabo vobis . . . Iterum exiit circa sextam et nonam (id est, duodecimam et tertiam post meridiem) et fecit similiter. Circa undecimam vero (hoc est quinta vespertina) exiit, et invenit alios stantes et dicit illis: Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei: Quia nemo nos conduxit. Dicit illis: Ite et vos in vineam meam¹.

Expenditum: Considerandum hic est, quis hic sit patrefamilias, quae haec vinea, qui operarii, quomodo, quibus horis et qua ratione vocentur.

Paterfamilias est Deus Dominus noster, verus pater duarum familiarum, quas habet in celo et in terra, spiritus videlicet beatos et homines peregrinos, sollicitus valde de suorum bono adeoque in particuli de singulis, ac si familia esset parva. Ac propterea, licet sit rex supremus et monarcha, vocatur tamen patrefamilias, cuius cura ad singula etiam minuta circa domesticos suos se extendit. O felicem illum, qui in tali domo versatur sub tanto protectore et directore!

1. Deum
ut patrem.
familias;

Ejus vinea est fidelium congregatio, quamvis magis in particulari illa, quae est justorum, eo quod illi sint vites aut palmites ejus selectiores, qui et fructus benedictionis et vinum amoris divini proferunt; quos quum paterfamilias hic amputat, transfert ad vineam coelestem, quae est congregatio beatorum.

Operarii hujus vineae sunt homines, ad quos spectat, animas colere fodiendo et putando illas ligone et putatoria falce mortificationis et poenitentiae ac procurando, ut aptum et copiosum, non labruscarum, sed botrorum et uvarum maturarum, hoc est, operum Deo placentium fructum proferant. Sunt autem aptiores illi operarii, qui exemplis et verbis laborant, ut doceant et colant alios, qui serio Deo serviant, quales sunt praelati et multi religiosi.

Ad hoc illos vocat ipsemet Deus. *Nemo enim potest venire ad me*, ait Christus Dominus, *et ingredi in hanc vineam et in ea operam suam collocare, nisi Pater . . . traxerit eum*¹. Vocat autem illos internis inspirationibus et illustrationibus, utens tamen interdum concionatoribus aut aliis rebus externis tamquam instrumentis, interdum vero per se ipsum magnam eis lucem et vehementem inspirationem injiciendo.

Exit tamen primo mane, quia desiderat ipse, omnes homines statim, atque rationis lumen illis elucet, esse aptos operarios, qui non otientur; ideoque omnes vocat et sufficienti vocatione, ut veniant, invitat, licet non omnes illi obedient nec venire velint. Sed tanta est ejus misericordia, ut non desistat a vocando in omni vitae eorum aetate, idque saepissime. Aliqui, efficaci vocationi annuentes, ab infantia convertuntur, alii in adolescentia, alii in media aetate, alii in senectute, alii denique paulo ante mortem. Aliquos

2. homines
ut operarios
in vinea
propriarum
animalium;

3. necessa-
riam esse Iesu
vocationem;

4. Deum
saepius
vocare.

¹ Joan. 6, 44.

vocat promissionibus et pactis initis, qui convertuntur tamquam mercenarii ob interesse et spem praemii; alios vocat reprehensionibus internis, iniquae eorum vitae turpitudinem ostendendo et simul aliquid praemii, prout par erit, illis offerendo; alios denique vocat imperio et jubendo, ire ad labores ob amorem virtutis et studiosae occupationis.

Affectus
varios in
Deum et
in me.

Ex his considerationibus varios hauriam affectus gratitudinis, laudis hujus patrisfamilias ob sollicitudinem, quam ostendit in his vocationibus, affectus etiam doloris et poenae, quod multi vocationi resistant, et ego interdum restiterim, statuens, in posterum valde serio obedire. O supreme paterfamilias, tuae vineae et operariorum ad eam vocationis sollicite! tu, Domine, in lege naturae et scripta saepe exivisti ad operarios vocandos et elegisti magnum numerum Patriarcharum, Prophetarum et justorum aliorum tibi charorum; postea etiam per incarnationem factus homo prodiisti et praedicatione tua vocasti et elegisti multos Apostolos et discipulos, per quos etiam innumeros alios, nec cessas exire quotidie ad eos vocandos. Exi ergo nunc, Domine, ad illas gentilium regiones ipsosque infideles efficaciter voca, ut fidem tuam recipient. Exi etiam et per Ecclesiam tuam efficaciter voca peccatores, ut ad te convertantur. Exi etiam per istum orbem et voca multos justos, qui te in via perfectionis sequantur, nec me oblivioni tradas, sed efficaciter et frequenter ad omnium virtutum exercitationem voca, ut anima mea bene culta et exercita copiosos fructus proferat, quos tu desideras.

PUNCTUM II.

Cum sero esset factum, dicit dominus vineae procuratori suo: Voca operarios, et redde illis mercedem, incipiens a novissimis usque ad primos. Dedit ergo iis,

qui circa undecimam horam venerant, singulos denarios et aliis operariis similiter¹.

Considerandum hic *primum*, aeternum Patrem Jesu Christo Domino nostro, qua homo est, judicium operariorum et eorum ad mercedem accipiendam vocacionem commisisse, juxta illud: *Pater potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est*². Hoc autem fit in fine vitae cujusque, quae tota reputatur unius diei, quia, etiamsi valde sit diurna, si tamen cum aeternitate conferatur, censembitur unius diei, et quidem brevissimi, *quoniam mille anni ante oculos tuos tamquam dies hesterna, quae praeteriit*³; item quia quotidie ita strenue esset nobis laborandum, ac si ultimus ille sit totius vitae nostrae. Memor itaque esto, anima mea, postremae hujus vocationis ad coronam recipiendam, ut hac memoria te ipsam excites ad consentiendum cuicunque vocationi, qua vocaberis ad labores; si enim huic primae restiteris, non pervenies ad secundam, qua merces distribuitur.

Deinde perpendendum, quod omnes operarii, tam primi quam novissimi, tam qui mature incipiunt, quam qui tarde veniunt, accepturi sint suam mercedem, nec ulla hora laboris sit absque mercede transitura; ac porro, quo erunt opera plura et praestantiora, eo erit merces major, juxta id, quod Christus Dominus dixit, *Filium hominis venturum et tunc redditurum unicuique secundum opera ejus*⁴.

Tertio prae aliis est considerandum, hunc laborem, quod ad ejus praemium spectat, non tam aestimari ex temporis diurnitate, quam ex fervore, diligentia et amore, quo suscipitur. Ex quo provenit, ut novissimi operarii unius solius horae labore tantum mercedis promeriti sint, quantum reliqui labore totius

1. Ch. Deus
qua homo
procurator
vineae;

2. omnes pro
labore suo
aceipiant
mercedem;

3. quac
magis aesti
matur ex
fervore
quam ex
tempore
laboris.

¹ Matth. 20, 8—10.

² Joan. 5, 27.

³ Ps. 89, 4.

⁴ Cf. Matth. 16, 27.

diei, propter fervorem in laborando, propter humilitatem et charitatem, quia se aliqua mercede indignos judicabant, quum ceteri ignaviter et propter fines longe inferiores et proprii lucri spe laborarint; ac propterea de se ipsis et labore suo tamquam prolixiori multum praesumebant, quum apud Deum pluris fiat unius horae labor ferventer et prompte, quam duodecim horarum pigre et ignave impensus. Et ita praeter esse principale praemium datur illis novissimis etiam accidentale quoddam honoris, quod Evangelista ideo exprimit, quod ipsi sint primi in praemio recipiendo.

Quantopere
contendens
dom, ut
nullum
laboraverimus.

Ex quibus aliquot documenta in meam utilitatem traham; nam si novissimi operarii una hora tantum praemium sunt promeriti, quantum promeriti fuissent, si toto vitae tempore illo modo laborassent? Et si possent in coelo Sancti dolore aliquo affici, quanto afficerentur, quod non statim respondissent divinae vocationi et ab infantia Deo servire coepissent? Et qui ab infantia vocationem audientes servire coeperunt et diu quidem servierunt, sed remisso, quanto dolore propterea afficerentur advertentes, quod, si toto illo tempore ferventer servivissent, ampliorem multo gloriam fuissent consecuti? O anima mea, siquidem adhuc es in tempore laborandi, excitare et labora nunc, sicut in die, quo merces reddenda est, velles laborasse; propera, quia tempus breve est, ingens vero praemium, et quilibet gloriae gradus, qui obtinetur, est aeternus, nec decet ob ignaviam jacturam facere ejus boni, quod durat in aeternum.

PUNCTUM III.

Primi operarii videntes, se nihil plus accipere, quam novissimi, murmurabant adversus patrem familias, dicentes: *Hi novissimi una hora fecerunt, et pares illos nobis fecisti, qui portavimus pondus diei et aestus?* At

*ille respondens uni eorum dixit: Amice, non facio tibi injuriam; nonne ex denario convenisti tecum? Tolle, quod tuum est, et vade; volo autem et huic novissimo dare sicut et tibi. Aut non licet mihi, quod volo, facere? an oculus tuus nequam est, quia ego bonus sum?*¹

Primum est hic considerandus scopus Christi Domini in his verbis, quibus significavit, tanta esse praemia et favores, quibus ferventer servientes, qui brevi tempore multum et valde exacte laborarunt, ipse prosequitur, ut, si ceteri beati, qui tam ferventes non fuerunt, non haberent divinum lumen, quo Dei bonitatem et aequitatem cognoscerent, solumque more hominum hujus mundi rem ipsam considerarent, murmurarent, conquererentur et angerentur invidia propter ea, quae Deus cum ferventibus agit. Benedicta sit hujus patrisfamilias liberalitas, qui dans singulis meritum praemium liberalissime tamen retribuit et compensat, quod ipsius amore et intuitu est factum.

Deinde perpendendum, qua ratione Christus Dominus hic referat eorum proprietates, qui in hac vita multis annis illi serviunt, sed remisse, illis contrarias, quas habent, qui breviquidem tempore, sed cum fervore serviunt.

Prima proprietas est, quod praesumant de suis operibus et servitiis propter eorum diuturnitatem, ideoque existimant, magnum se praemium recepturos, quum alii nec de se praesumant nec praemio dignos se esse existiment.

Secunda, quod portent pondus diei et aestus, quia tepiditas facit ipsa virtutum opera gravia, etiamsi alioqui sint parva; contra vero fervor in causa est, ut virtutum labores, etiamsi alioqui graves, ne sentiantur quidem. Ex quo fit, ut tepidi multum defatigentur, et proficiant parum, ferventes contra parum defatigentur, proficiant vero multum.

Murmuratio
operariorum
docet:

1. quam
copiose Deus
renuniorat
servidos;

2. quam
multos
defectus
committant
tepidi.

Tertia, quod tepidi sint mercenarii et lucra sua quaerentes semper sint pleni querelis et secretis adversus Deum murmurationibus, quod ipsis non faveat nec indulget, et adversus homines, quod ipsos non honorent nec promoveant, quum ferventes contra Deo serviant non mercedis et lucri intuitu, sed solius amoris, ideoque nullam inveniunt causam, cur de Deo conquerantur, potius ex animi demissione, quemcunque favorem a Deo accipiunt, magni aestimant et eo se indignos judicant.

Quarta, quod tepidi sint invidi et quasi carie consumantur, quum vident gratias et beneficia, quae Deus ferventibus confert; quos propterea vellent e medio sublatos eosque contemnunt et quasi in virtute tyrones sugillant, objicientes, quod tarde ad laborandum in vinea et Ecclesia Dei accesserint. Ferventes vero laborant et tacent, optantes, Deum omnibus benefacere. O Pater coelestis, qui adeo faves operariis diligentibus et sollicitis in tuo obsequio: evelle ex corde meo omnem temorem et laxitatem et adjuva, ut semper ferventer serviam et gaudeam in corde meo, plurimos alios hac tibi ratione servire; ne permittas, me adeo esse nequam, ut oculus meus invidia tabescat, eo quod tu sis bonus. Gaudio et exsulto, Domine, quod adeo sis bonus et benignus, ut omnibus beneficias, laetorque de beneficiis, quae aliis plus, quam mihi confers, quia scio, te in omnibus esse bonum, justum et sanctum.

PUNCTUM IV.

Concludit Christus Dominus parabolam dicens: *Sic erunt novissimi primi, et primi novissimi; multi enim sunt vocati, pauci vero electi*¹.

---

¹ Matth. 20, 16.

Circa primam partem hujus sententiae est considerandum, multos in hac vita haberi primos in sanctitate aut propter annorum et temporis diurnitatem, qua Deo serviunt, aut propter externorum operum speciem, quae valde movent, aut propter status et officii excellentiam, quia est status perfectionis, aut propter famam et nomen justorum, quod aliquo tempore obtinuerunt, qui tamen in die judicii et ultimae rationis habebuntur novissimi, quia in oculis Dei tepidi fuerunt, et proprium lucrum spectantes valde fuerunt interius imperfecti. Contra vero aliquos, qui in hac vita novissimi esse videntur, vel quod aliquando magni fuerint peccatores, aut parvo tempore Deo servierint, aut se ex humilitate et patientia ocultarint, in rebus abjectis et humilibus operam suam collocantes, futuros esse postea primos ob fervorem et puritatem, quam in Dei oculis habuerunt. Sieut etiam eveniet, aliquos, qui hic justi videbantur, postea damnari tamquam peccatores; alios vero, qui peccatores videbantur, postea exaltari tamquam justos. Ex quo diseam, diligenter attendere, quomodo vivam, ac desiderare, esse primum non in oculis hominum, sed in oculis Dei, qui videt omnia et judicaturus est me, non habita ratione loci primi aut novissimi, quem in mundi opinione occupaverim. Simul vero timoris affectus concipiam, tremens judicia Dei et sortem, quae mihi continget, siquidem fieri potest, ut hodie revera sim primus et cras mea culpa sim novissimus.

Deinde perpendenda est altera illa sententiae pars: 2. Pauci ad sanctitatis perfectionem pervenient, idque sua culpa.

Multi sunt vocati, pauci vero electi. Ut enim inter omnes homines hujus universi, qui a Deo vocantur, ut fidem et gratiam ejus recipient, plurimi sunt peccatores, qui huic vocationi resistunt, pauci vero justi, qui ei consentientes eliguntur, ut ad coelum perveniant: ita etiam inter ipsos justos, qui vocantur ad vitam perfectam, multi huic vocationi resistunt,

1. Judicium
Dei de gradu
sanctitatis
diversum
ab humano
iudicio.

viventes in quadam tepiditate et quadam mediocritate contenti, pauci vero sunt electi et perfecti, quia semper, quod est pretiosum, est rarum. O Deus infinite, qui omnes vocas et, ut perfectionem sequantur, invitas: *supplico tuae Majestati, ut electorum numerum augeas, ut multi sint perfecti, sicut tu es perfectus. Fac etiam, Domine, ut unus ego sim horum, respondens perfectioni meae vocationis, ut in me et per me glorificeris in saecula. Amen.*

MEDITATIO LV.

De parabola vineae.

PUNCTUM I.

Homo erat paterfamilias, qui plantavit vineam, et sepem circumdedit ei, et fodit in ea torcular, et aedificavit turrim, et locavit eam agricolis; et peregre profectus est¹.

Perpendenda primum est suprema Dei providentia erga vineam Ecclesiae suae, quae in tribus praecipue elucet, quae sepe, torculari et turri significantur. Sepes est protectio Angelorum, qui illam circumdant et a daemonibus defendunt, prohibentes feras, hoc est, ejus persecutores, ne eam conculeant, et singulos tanta vigilancia tuentur, ac si unus solus esset vinea. Est autem multo fortior sepes ipsiusmet Dei protectio, quia *Dominus in circuitu populi sui²*, protegens eum subsidio inspirationum suarum; sepivit enim illum praecepsis, praemunivit promissis magnorum praemiorum iis, qui illa custodierint, et horrendarum poenarum minis in eos, qui illa transgredientur.

¹ Matth. 21, 33; cf. Marc. 12, 1; Luc. 20, 9; Is. 5, 1.

² Ps. 124, 2.

Vinene
instructio
docte Dei
providen-
tiam circa
Ecclesiasticam:
1. Sepes
protectio
Angelorum,

Torcular est multitudo sacramentorum et saefi-
ciorum, in quibus colligitur sanguis Jesu Christi,
caleatus et expressus trabe crucis, cuius virtute com-
municatur venia peccatorum et distribuitur vinum
charitatis. Inter omnia autem primas tenet sanctissi-
mum Sacramentum et Sacrificium altaris, in quo Chri-
stus Dominus ipsum Corpus suum et Sanguinem re-
posuit, ut nos vino sui amoris inebriaret. Torcular
est etiam lex divina cum suis praeceptis et consiliis
perfectionis, *cujus finis*, ut ait Apostolus, *est purum*
*charitatis vinum*¹, depuratum a rerum terrenarum
folliculis et a culpis omnibus defoecatum, trabe morti-
ficationis et poenitentiae et pondere humiliationis et
obedientiae expressum.

Turris est specialis magni nostri Dei providentia,
qua futura praevidet in bonum Ecclesiae suae et
singularum animarum; templum item et orationis do-
mus, in qua invocatur *nomen Domini*, quod est *turris*
*fortissima*² ad nostram defensionem; multitudo quo-
que praelatorum et magistrorum, qui speculatorum
instar vineae invigilant, ne eam aut ferae dilaniant aut
vulpes destruant. Denique turris est alta et suprema
doctrina Sacrae Scripturae et Evangeliorum, qua ele-
vatur cor nostrum a terrenis ad coelestia, habetque
sicut *turris David*, *quae aedificata est cum propugna-
culis, ex qua mille clypei pendent et omnis armatura
fortium*³, arma offensiva et defensiva magnorum docu-
mentorum et subsidiorum adversus tentamenta et
molestias hostium nostrorum, tam occultorum, quam
manifestorum. O paterfamilias supreme, gratias tibi
ago pro beneficiis, quae vineae huic confers, *quam
plantavit dextera tua*⁴. Et siquidem me in illa collo-
casti, accipe etiam sub tua protectione et tutela;

2. torcular
sacramenta
et saefi-
ciorum,

leges et
consilia,

3. turris
specialis Dei
protectio etc.

¹ Cf. 1 Tim. 1, 5.   ² Prov. 18, 10.   ³ Cf. Cant. 4, 4.

⁴ Ps. 79, 16.

inebria me vino amoris tui, laetifica in domo orationis tuae, gubernata per tuos ministros et lumen mihi communica, quo fructum ex tua doctrina ita hauriam, ut perfectionem, ad quam illa dirigitur, obtineam.

Deinde considerandum, quo pacto Deus Dominus noster hanc vineam locavit agricolis et conductoribus, qui sunt homines, non venditione, sed locatione; ipse enim retinet sibi dominium. Exigit autem a nobis, ut ita illam colamus, ut benedictionis fructum adferat. Quisque autem partem, quae sibi contingit, hoc est, propriam animam et animas illorum, qui ipsi sunt commissi, colere debet.

Tradita autem vineam peregre profectus est, ut significet, se in hoc negotio gerere tamquam absentem, libertati nostrae nos relinquens, nulla vi adhibita, ac si nec nos videret, quamvis re ipsa omnia videat et sit ubique. In his considerationibus mecum ipse colloquens dicam: stude esse liberalis in Deum, sicut ipse est in te. Et quandoquidem Deus te fecit tam pretiosae vineae conductorem, redde fructus copiosos, utendo in eum finem sepe, torculari et turri, quae in ea sunt. Et siquidem ipse locator quasi absentem se facit, ut tuam experiatur fidelitatem: tu ita fideliter illi servias, ac si praesentem semper cerneret, ut sic pervenias ad eum videndum, sicut habes in votis. O Deus liberalissime, qui hujus vineae preventus a me exigis, non ob tuum, sed ob meum commodum: concede mihi, abundantes proferre fructus, non ad meam, sed ad tuam gloriam in saecula. Amen.

PUNCTUM II.

Cum autem tempus fructuum appropinquasset, misit servos suos ad agricolas, ut acciperent fructus ejus. Et agricolae, apprehensis servis ejus, alium ceciderunt, alium occiderunt, alium vero lapidaverunt. Iterum misit alios

*Locavit
vineam
nobis, ut
colamus.*

*Deus quasi
se abscondit,
dum sumus
in hac vita.*

servos plures prioribus, et fecerunt illis similiter. Novissime autem misit ad eos filium suum, dicens: Verebuntur filium meum. Agricolae autem videntes filium, dixerunt intra se: Hic est haeres; venite, occidamus eum, et habebimus haereditatem ejus. Et apprehensum eum ejecerunt extra vineam, et occiderunt¹.

Consideranda hic est suavis Dei providentia in hosce conductores, qua eos variis mediis ad bonum impellebat, et contra illorum detestanda in ipsum Deum malitia, qua omnia illa media repulerunt. Praemittendum est autem, tempus fructuum esse illud totum, quo mortalis haec vita durat. Nam post mundi finem et eujusque mortem non est amplius tempus reddendi fructus, quamobrem dicit Apostolus: *Dum tempus habemus, operemur bonum ad omnes²*, nostras videlicet animas et proximorum nostrorum; elapso enim hoc tempore nullum suppetet nobis remedium.

Hoc praemisso, perpendenda ejusdem est patrisfamilias Dei infinita charitas, qui semper et omni tempore hanc curam ostendit, mittendo patriarchas, prophetas et praedicatores, qui agricultas illos conductores exhortarentur ad laborandum in bonum animalium suarum. Et licet homines rebelles fuerint adeo et impudentes, ut hujusmodi prophetas et praedicatores graviter exceperint et occiderint, ipse ex infinita sua benignitate pro igne, quo tales homicidas incendere potuisset, dedit illis Filium suum unigenitum, hominem factum, ut per se ipsum veniens idem illis praedicaret et ad idem exhortaretur, ad quod alii prophetae. Adeo tamen iniqitas conductorum illius temporis crevit, ut — o inauditum facinus! — ausi fuerint, unigenitum patrisfamilias Filium extra vineam, quae ipsius erat, ejicere et occidere, tradentes eum gentibus, a quibus tamquam agnus mansuetus passus

Quoniam
D. nos urgat
ad ferendos
fructus;

I. Expendit
Dei curam
in genus
humanum:

missi
patriarchae,

prophetas,

Dei Uni-
genitus.

¹ Matth. 21, 34—39.   ² Gal. 6, 10.

est se comprehendendi, flagellari et crucifigi extra civitatem Jerusalem, qui suo pretioso sanguine irrigare voluit vineam, ut copiosos fructus proferret. O Pater aeterne, quam tibi utilitatem fructus afferunt hujus vineae, ut ad illos urgendos proprium Filium mitteres, bene conscientius, quam male esset a conductoribus excipiendus? O Fili Dei vivi! cur adeo deperis hanc vineam, ut velis pro illa mori? O amorem Filii Dei excellentissimum! Nunc, Domine, video, quam vere dixeris: *Quid est, quod debui ultra facere vineae meae, et non feci ei?*¹ Vere, Domine, summum fecisti, quod facere poteras, dum factus es homo et mortuus pro homine. Sed homo ingratus et rebellis non potuit e contra magis detestandum facinus admittere, quam te vita privare tuaeque praedicationi resistens bona, quae illi locaveras, sibi ut propria usurpare. Sed hoc totum me, ut te amem, invitat, et ut laborem, quo fructum, quem tibi debeo, reddam et faciam ego summum, quod potero, obsequii tui causa, sicut tu fecisti, quod summum poteras meae utilitatis intuitu.

2. Expendam
curam Dei in
me: dedit
daces,

inspira-
tiones,

Chum onela-
risticum.

Mox perpendam continuatam Dei sollicitudinem in me movendo per praedicatores, spiritus magistros et alios suos invisibles servos, qui sunt ejus inspirationes, ut vineae animae meae curam diligentem habeam, quamvis ego adeo sim improbus, ut saepo illos graviter excipiam et *extinguam spiritum*², qui ad bonum me incitat, et conscientiae dictamen calcem, quod me reprehendit, quandounque aliquid mali facio, et rursus crucifigo mihi metipsi Filium Dei, eundem expellens ex corde meo, ut peccato aditum praebeam. Et quamvis eosque aeterni Patris bonitas sit progressa, ut voluerit proprium Filium in medio vineae suae Ecclesiae remanere in sanctissimo altaris Sacramento, ut, hujusmodi ejus praesentiae rationem ha-

¹ Is. 5, 4.

² Cf. 1 Thess. 5, 19.

bens, me ad laborandum et animam meam colendam animarem, nec hoc tamen satis fuit, ut id ego exsequerer. O rebellem duritiem, o ingratam rebellionem et ingratitudinem cordis moi detestandam! cur tot favoribus Dei non mollescias ad serviendum, ut par est, huic Domino, a quo accipis tanta bona? Adjuva me, Deus, gratia tua, ut ex nunc vitam novam incipiam.

PUNCTUM III.

Absoluta parabola, dixit Christus ad Pharisaeos: *Cum ergo venerit dominus vineae, quid faciet agricolis illis?* Aiunt illi: *Malos male perdet, et vineam suam locabit aliis agricolis, qui reddant ei fructum temporibus suis.* Dicit illis Jesus: ... ideo dico vobis: quia auferetur a vobis regnum Dei, et dabitur genti facienti fructus ejus¹.

Perpendendum hic *primo* est, quam sit justus Deus in judiciis suis, siquidem ipsimet ejus inimici sententiam contra se proferunt, quam ipse protulisset; quam vero sit detestanda hominis malitia contra Deum, siquidem idem ipse, qui eam habet, in tertio aliquo positam reprobat et condemnat, eandem contra se ferens sententiam, quam Deus justissime protulisset, ut pro meritis castigaret. O Pater misericordiae et justissime judex, moderare justam iram tuam magna misericordia tua! et si hujusmodi parabolis nos velis convincere, ne id, quaeso, sit ad nos condemnandos sicut istos pharisaeos, sed ut culpas nostras agnoscentes sicut David poenitentiam pro illis faciamus.

Deinde perpendenda est horrenda illa, licet justissima poena, quam Christus minatus est Judaeis: *Auferetur a vobis regnum Dei*, quod idem est, atque ipsa

*Justum Dei
judicium:*

*1. quod
agnoscet debet
ab ipsis reis;*

¹ Matth. 21, 40—43.

² *horrenda
poena
annuntiatur.*

vinea cum sepe, toreulari et turri, illos ob suam pertinaciam deserens, quo facile destruerentur. Abstulit illis jus, quod habebant ad sacramenta et sacrificia, ad sacros libros et leges regni Messiae, omnia haec transferens ad gentes, ex quibus suam collegit Ecclesiam. Quare, anima mea, experimentum cape in capite alieno, priusquam ultio veniat super tuum; attende, quod Deus eos deserat, qui ipsum relinquunt, et novit bene fidem suam ab uno regno in alterum et regna ipsa et dignitates ab uno homine in alium transferre, auferendo illa ab eo, qui habet, propter ejus culpam et alios in ejus locum substituendo. Et si aliquis deficit in fide aut religione, quam est professus, vocabit innumeros alios, qui, in ea perseverantes, fructus ejus proferant. *Tene igitur, quod habes, ut nemo accipiat coronam tuam*¹.

MEDITATIO LVI.

De invitatis ad nuptias et ad coenam.

Hae duae parabolae simul pro eadem meditatione assumi possunt ob magnam affinitatem, quam inter se habent, et quia ad eundem finem dirigi possunt.

PUNCTUM I.

*Simile est regnum coelorum homini regi, qui fecit nuptias filio suo, et vocavit multos ad eas*².

Considerandum primo, quod Pater aeternus, rex coeli et terrae, sola sua bonitate et misericordia voluit, Filium suum unigenitum desponsare sibi naturam humanam, conjugendo illam sibi in unitate personae,

Multiplex
Filiij Dei
desponsatio:

¹ Apoc. 3, 11. · ² Matth. 22, 2 et Luc. 14, 16.

tot monilibus gratiae et virtutum ornatam, quot par erat habere sponsam talis Filii, qui in omnibus esset aequalis Patri. O Pater supreme! quid te permovit, ut velles, Filium tuum adeo abjectam et turpem sponsam ducere? Numquid non nobilior et pulchrior erat natura angelica? Cur ergo, Domine, hac omissa, illam ei dedisti? Si propterea id fecisti, quod, etsi haec vilior et deformior esset, magis ea gratia indigeret, id quidem verum est; sed in hoc ipso adverto excessum charitatis tuae, quae libentius se demittit ad eos honorandos et opem iis ferendam, qui et abjecti sunt et in majori necessitate constituti. Laudent te propterea omnes creaturae tuae et anima mea in tuis laudibus liquescat.

Sed ulterius adhuc coelestis hujus Patris bonitas est progressa. Nam etiam voluit, Filium suum verum Deum et hominem despontare sibi nuptiasque celebbrare cum Ecclesia¹, quae est congregatio fidelium, conjungens sibi animas justas unitione charitatis easque virtutibus ornans, prout decebat sponsas supremi regis. Agnosce, o anima mea, dignitatem, ad quam Deus te vult elevare. Lavare poenitentia, ungere devotione, ornare virtutibus coelestibus, ut in sponsam coelestis hujus sponsi recipiare.

Sed neque hic sistit nostri Dei bonitas. Si enim hoc beneficium obtulisset paucis aliquibus animabus tantum, iisque hominum nobilissimorum aut eruditissimorum aut insignis alicujus conditionis, fuisset procul dubio magnum beneficium; sed majus omnino est, quum vocat plurimos, qui sint harum nuptiarum participes, nullo homine excluso, etiam vili, rerum ignaro aut magno peccatore, etiam qui divinae hujus desponsationis fidem violaverit. O immensum charitatis Dei pelagus! Quomodo, abyssum hanc charitatis considerans,

1. cum
natura illa
humana, cui
hypostaticē
unitus est;

2. cum
Ecclesia sua,

3. cum
singulis,
si volunt,
hominibus.

¹ Cf. Os. 2, 19; 2 Cor. 11, 2; Eph. 5, 25 sq.

non exeo extra me ipsum? O anima mea, excitare ad divinam hanc desponsationem, quae tibi offertur, acceptandam, qua ex deformi in pulcherrimam, ex vili in nobilissimam, ex inope in ditissimam et ex terrena mutaberis in coelestem.

PUNCTUM II.

Ad harum nuptiarum solemnitatem tam Rex coelestis, quam ejus Filius Jesus Christus solempne instituerunt convivium, *coenam magnam*¹. Et quum jam omnia parata essent, *misit rex servos suos, vocare invitatos, ut venirent*².

Considerandus est hujus convivii splendor, quod Deus hominibus praeparat; in quo tria fercula aut tria genera pretiosissimorum ciborum proponuntur. *Primum* est doctrinae coelestis ac divinae ad nutrimentum intellectus, fide illustrati, qui hoc cibo censemur vesci, quum audit verbum Dei, quum libros sacros aut alias pios legit aut quum seorsim eam meditatur, offerente illi Deo magnum lumen et voluptatem in illa. *Secundum* est praceptorum et admirabilium magnaeque perfectionis consiliorum ad alimentum voluntatis, salutis suae cupidae, quo ferculo vescitur, quum Dei voluntatem exsequitur in omnibus, quae ille praescribit et consultit, tribuens ei magnam laetitiam in benevola hac obedientia. *Tertium* est sacramentorum, quae magna vi sunt plena ad communicandam gratiam, virtutes et dona coelestia, quae vivificant, alunt et perficiunt animas; inter quae praestantissimum et sanctissimum altaris Sacramentum, in quo ipsemet sponsus Jesus Christus, verus Deus et homo, dat in cibum suum reale et verum corpus, speciebus panis velatum, et suum verum realemque

Perpendam
hujus coenae
nuptialis
splendorem:

1. Coelestem
doctrinam,

2. sacra-
menta et
dona per
haec collata.

¹ Luc. 14, 17.   ² Matth. 22, 3.

sanguinem sub vini speciebus in potum ad nutritionem spiritualem animarum, quae illum recipiunt, et indulgentiam, et ut illas sibi tamquam sponsas conjungat perfecti amoris coniunctio. O supremum convivium! o coena magna supra omnes, quae fuerunt hactenus et futurae sunt, et denique omnium excellentissima!

*O beatos illos, qui ad coenam nuptiarum agni vocati sunt*¹, in qua agnus ipse Dei, qui tollit peccata mundi, est, qui invitat, qui est ipsum convivium, et qui illud instituit et qui vere comeditur, hoc cibo, id est, se ipso, purificans comedentem eumque coelestibus deliciis replens. Aperi ergo oculos, anima mea, et diligenter attende, te non ad planetum, sed ad nuptias et convivium vocari. Quodsi ad planetum vocaris, id erit, ut tua peccata et exilem praeparationem tuam ad tale convivium plangas, et hac ratione te dignam efficies, cui possis interesse.

Precatio.

Denique considerandum est, omnes hujus mundi homines invitatos esse ad praedicta tria fercula et per praedicatores, qui hujus regis et sponsi sunt servi, et per secretas inspirationes, ut ad convivium veniant, vocari. Si quando igitur impulsum aliquem internum in corde sensero, qui me ad trium rerum praedictarum exercitationem permoveat, intelligam, me a Deo vocari, ut ipsius intersim convivio et deliciis fruar.

omnes
homines
invitatur.

PUNCTUM III.

Dum invitati, ut ad nuptias venirent, vocarentur, *nolebant venire, sed cooperunt simul omnes excusare;* et negligentes abierunt, *alius in villam suam, alius vero ad negotiationem suam.* Reliqui vero tenuerunt servos ejus, et contumeliis affectos occiderunt².

¹ Apoc. 19, 9.² Matth. 22, 3. 5. 6 et Luc. 14, 18.

Invitati
repulsam
dant:

Considerandum hic est, tres fuisse, qui nominatim ad coenam venire recusarunt, adferente unoquoque proprium vitium, quo laborabat et venire impeditatur; quibus nos etiam impedimur et retardamur. Quae S. Joannes enumerat, dicens, *omne, quod est in mundo, esse concupiscentiam carnis, et concupiscentiam oculorum, et superbiam vitae*¹.

Primus dixit: *Villam emi, et necesse habeo exire, et videre illam; rogo te, habe me excusatum*². Ubi notatur, superbiam vitae visusque et aliorum sensuum curiositatem et sollicitudinem aspiciendi et ad res proprias attendendi impedire nos, quo minus divinae vocationi respondeamus.

Secundus dixit: *Juga boum emi quinque, et eo probare illa; rogo te, habe me excusatum*³. Ex quo intelligitur, quod rerum temporalium cupiditas et nimiae negotiationes et occupationum non necessiarum multitudo illud ipsum impedian.

Tertius dixit: *Uxorem duxi, et ideo non possum venire*⁴. Hic non dixit: *Habe me excusatum*, ut significetur, quod matrimonii voluptas hominem inebriaverat et alienaverat a mente. Quodsi voluptas carnis, ex se alioqui licita, quia tamen nimium illi attenditur, impedit, ad tale convivium venire, quid faciet illicita illa et lege Dei prohibita voluptas?

Ex quo intelligam ego, quodnam istorum vitiorum impedit me ad tale convivium accedere et doctrinam Christi audire et illam legere et meditari et opere exsequi et sacramenta suscipere; et quum cognovero, operam dabo, illo impedimento remoto, divinae vocationi respondere. Alioqui comprehendet me severa Christi sententia, in istos rebelles lata, quum dixit: *Dico autem vobis, quod nemo virorum illorum, qui vocati*

¹ 1 Joan. 2, 16.

² Luc. 14, 18.

³ ib. 14, 19.

⁴ ib. 14, 20.

1. ex con-
cupiscentia
mundana se
excusant;

2. sine
excusatione
renunt;

*sunt, gustabit coenam meam*¹. Justo enim Dei judicio in poenam rebellionis illorum permittuntur obire mortem, non susceptis sacramentis; aut si forte suscipiant, fructum tamen non sentiant. Ex quo fit, ut a coena quoque et convivio, quod Deus in coelo praeparavit pro iis, qui illi hic obediverunt, excludantur. Time igitur ac tremere, anima mea, ab hac sententia; quod si te amor, ut nunc ad hanc coenam accedas, non urget, urgeat saltem timor, ne ab illa aeternum excludaris.

Denique, qui impudentius servos regis occidunt, a quibus vocantur, illi sunt, qui horrent praedicatores et confessarios et eos, qui eorum vitia reprehendunt et consulunt, quod illis expedit; quibus ipsi gladio linguae honorem et famam auferunt et, quod in se est, etiam corporis et animae vitam. In quos rex coelestis vehementius indignatur, quia supra peccatum non veniendi ad coenam hoc alterum addiderunt, quod ipsius nuntios affecerunt ignominia; quorum propterea poena erit, non solum a coena excludi, sed occidi etiam, et civitatem eorum, hoc est omnia quae habent, succendi, crescente poena ad mensuram culpae. O Rex aeterne! emollias duritiem rebellium Judaeorum, haereticorum et infidelium, qui divinis tuis inspirationibus resistunt et occidunt servos et ministros tuos, qui illos ad nuptias et convivia tua convocant; contine, Deus, iram tuam et misericere eorum.

3. nuntios
contumelia
afficiunt.

PUNCTUM IV.

Tunc ait rex servis suis: Nuptiae quidem paratae sunt, sed qui invitati erant, non fuerunt digni. Ite ergo ad exitus viarum, et quoscunque inveneritis, vocate ad

¹ Luc. 14, 24.

Alli
vocantur;
quo patet: *nuptias. Et egressi servi ejus in vias, congregaverunt
omnes, quos invenerunt, malos et bonos; et impletae sunt
nuptiae discubentium*¹.

1. Dei
liberalitas; *Perpendenda hie est primum immensa Dei libera-
litas et charitas, qui non fastidit genus hominum,
etiamsi multi ipsius convivia et favores contemnant,
quamvis principes illi sint, eruditi aut alias excellentes,
quos par esset aliis civiliores et minus impudentes
esse; potius videns ipse, hujusmodi principes culpa
sua indignos se reddere beneficiis, quae ille offert,
vult efficaciter vocare ad eadem viles et despectos
homines et eos, qui nihil in mundo habent, quo cor
illorum sit implicatum.*

2. eaque
maxima,
quod miseros
invitat et
compellit; *Admittit vero bonos et malos, eos scilicet, qui
aptam aut ineptam naturalem conditionem, bonas aut
malas propensiones habent, ut omnes, accedentes ad
ipsius convivium, boni et sancti fiant, quamvis aliqui
postea futuri sint mali. Majorem vero adfert ad-
mirationem, quod nominatim jubeat, vocari *pauperes*
ac debiles et caecos et claudos; quodsi adhuc locus
vacet, *jubet in vias et sepes exire et obvios quosque*
*compelli intrare*², non brachiorum vi, sed miraculorum
et rationum, et ea vi, quam infert bona et sancta
vita concionatoris. Et idem Dominus divinarum et
efficacium suarum inspirationum lumine interne illos
compellit, ut sponte et magna sua voluptate sese de-
dant ac veniant, quo vocantur.*

(Preceatio.) *O Pater misericordiae, qui neminem invitum co-
gere vis, tibi servire: urge et compelle me, Domine,
interna hac vi, ut rebellem voluntatem meam mutem
et lubens eam tuae subjiciam. Respice, supreme
Pater, quod mundus iste plenus sit caecis, claudis,
debilibus et miseris peccatoribus, qui nec viam vident,
qua ad nuptias tuas sit veniendum, nec pedes habent,*

¹ Matth. 22, 8—10.

² Luc. 14, 21—23.

ut venire possint, nec vires, ut incipient, nec facultatem, ut prosequantur. Seio, Domine, te esse promptum ad illis dandum, quidquid deest, ut re ipsa venire possint; sed bonitati tuae supplico, ut re ipsa des lumen caecis, claudis rectos pedes intentionis et affectionis rectae, robur debilibus et gratiae facultatem mendicis, compellendo eos jucunda vi tuae inspirationis, ut sanctae tuae vocationi obedient.

Denique perpendam, qua ratione domus et mensa Dei vocatis impleatur, quia Deo nunquam desunt media, quibus, quae designavit et decrevit, ad finem perducat, et ad electorum numerum explendum. Nam his resistantibus et venire recusantibus, scit, potest et vult alios ita vocare, ut non resistant; ideoque non est timendum, quod domus Dei non sit replenda, quando ille vult, ut repleatur. Neque religiosis familiis deerunt homines ad eas vocati, si quidem Deus illas instituit et ipse est, qui vocat homines ad illas. Ex quo occasionem sumam aliquujus consolationis, ut sustineam miserandos multorum lapsus et ruinas, quas video in mundo, et confidam de coelestis Patris providentia, quod sit illas reparaturus mediis sapientiae ipsius notis, etiam si ego illa non assequar.

3. efficacia
vocationis,
quac repulsa
fine sue nou
frustratur.

PUNCTUM V.

Intravit autem rex, ut videret discumbentes, et vidit ibi hominem non vestitum veste nuptiali. Et ait illi: Amice, quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem? At ille obmutuit¹.

Accessus regis docebat:

Perpendam hic primo, non sufficere, si divinae vocacioni consentiens veniam ad convivium et coenam cum sola virtute fidei, sed oportere, venire in veste

1. necessitatem
charitatis;

¹ Matth. 22, 11. 12.

nuptiali, quae est charitas et innocentia vitae, quae reddit hominem dignum, qui nuptiis hujusmodi interdit et invitanti Deo placere possit. Hac veste induitus esse debet, qui cibum sumit doctrinae et obedientiae, legis et sacramentorum, praecipue corporis et sanguinis Christi Domini nostri. Et qui re ipsa illam non habet, ita tamen dispositus accedere debet ad sacramenta, ut eam per illa recipiat.

2. severum
in fine
iudicium; *Deinde* perpendendum est, coelestem hunc regem ad finem convivii, qui erit in fine mundi aut in fine vitae uniuscujusque, venturum, ut invitatos homines visitet et eorum opera et vitam dijudicet, examinans, num sit aliquis inter illos, qui non ea decentia, qua par fuit, convivio interfuerit, ut severis eum suppliciis afficiat, sicut eos affecit, qui ad convivium venire recusarunt. Ut enim ipsum offendit, qui invitatus ad convivium venire recusat, ita eundem offendit, qui venit quidem, sed negligit vestem charitatis et vitae innocentiam, cuius loco habet antiquam vestem laceram et peccatis maculatam.

Hoc autem iudicium nemo potest effugere; quae causa est, cur, etsi plurimi sint mali, qui damnentur, solum hic dicatur regem vidisse unum sine veste nuptiali, ut intelligamus, *primum*, quamvis inter omnes Christianos totius orbis nonnisi unicus indigne communicaret aut legem divinam non servaret, eum tamen non posse divinos oculos effugere, quia, etsi solus esset in tanta multitudine, divini oculi illum notarent atque damnarent. *Deinde*, ut etiam intelligamus, hujusmodi condemnationem adeo esse horrendum malum, ut, licet ex omnibus Christianis nonnisi unicus damnandus esset, id sufficeret, ut reliqui omnes timerent et trepidarent ac tremerent, quod nemo sciret, num ipse sit futurus ille, qui damnetur; quanto itaque magis timere quisque debet, quum plurimi sint damnandi? Eo enim spectat, quod Christus ad-

jecit: *Multi sunt vocati, pauci vero electi*, quia, etsi plurimi quidem sunt vocati, pauci tamen ad convivium conveniunt idque ita ut in eo sint cum ueste nuptiali, si cum illis conferantur, qui divinae vocationi resistunt.

Denique perpendam terribilem illam Christi Domini reprehesionem, quam fecit, non ex odio hominis, sed ex zelo justitiae contra peccatum et peccatorem obstinatum; et propterea amicum illum appellat ac dicit: Amice, quomodo huc intrasti? ac si illi diceret: Quis tibi tantam dedit audaciam, ut ueste adeo sordida, et quae aspicientibus stomachum moveat, nuptiale convivium ingredereris?

O quanto pudore infelix peccator afficietur, quum experietur, se adeo severe a Christo Domino in praesentia Angelorum ejus reprehendi seque adeo convictum esse, ut obmutescat, nihil habens, quod respondeat! O bone Jesu! sic me reprehende in hac vita benigne, ut ego, prae humilitate tacens, corruptionem tuam ad meam emendationem acceptem, ut sic vitam aeternam consequar. Amen.

PUNCTUM VI.

Tunc dixit rex ministris: Ligatis manibus et pedibus ejus, mittite eum in tenebras exteriores; ibi erit fletus et stridor dentium. Multi enim sunt vocati, pauci vero electi¹.

Perpendenda hic sunt hujus sententiae tremenda severitas, et poenae, quae in ea exprimuntur, quae sunt quatuor. *Prima* est perpetui careeris absque ulla spe liberationis ab eo; hoc enim notat illud „*ligatis pedibus et manibus*“, ita ut in poenam dissolutionis, qua vixit in hac vita, nunc ita ligetur, ut sol-

^{a.} *terribilem
in malos
poenam.*

*Poenae
singillatum
con-
siderandae:*

^{1.} *poenae
perpetuitas,*

2. impossibilitas bene agendi,

3. tenebrae extremae,

4. fletus et stridor dentium.

vere se non possit. — *Secunda* est obstinationis in malo, sublata ei libertate faciendi bona opera, quae per manus significantur, et bonos affectus conceipiendi, qui significantur per pedes, in poenam, quod ipse in hac vita pedes et manus inordinatarum suarum passionum et affectionum catenis ligaverit. — *Tertia* poena est extremarum et horribilium tenebrarum, tam animae ob privationem visionis Dei et obscuritatem judicii miseria sua stipati, quam corporis ob externas infernalis loci tenebras, cuius ignis comburet quidem, sed nullum edet lumen, ut suo loco partis I. meditat. 17. dictum est. — *Quarta* poena est perpetui fletus et stridoris dentium. Flebit enim amare memor convivii, in quo fuit, et commoditatis, quam habuit obtinendae salutis, quam sua incuria neglexit, non amplectens opportunam, quam habebat, occasionem; flebit etiam ob cruciatus, quibus afficitur. Fletui autem adjungetur stridor dentium ex rabie et impatientia tormentorum, quia videbit, nullam esse spem illa evadendi.

Hoc totum rex imperabit ministris, justitiae executoribus, qui sunt daemones, qui infelicem illum convivam rapientes extrahent ex domo convivii, quae est Ecclesia, et projicient in carcerem inferni, ubi erit ejus habitatio.

O Rex aeterne, judex rectissime, cuius judicia sunt recta, quamvis in malos terribilia! en ego me coram tua Majestate constituo manibus et pedibus ligatum, non catenis obstinationis, sed obedientiae, et praeparatum, ut non resistam iis, quae mihi mandaveris. Confirma, Domine, hanc voluntatem vinculis charitatis, ut constans in tuo amore et obedientia perveniam ad te videndum et fruendum in saecula. Amen.

Deprecatio.

MEDITATIO LVII.

De decem virginibus.

PUNCTUM I.

Simile erit regnum coelorum decem virginibus, quae accipientes lampades suas exierunt obviam sponso et sponsae. Quinque autem ex eis erant fatuae, et quinque prudentes. Sed quinque fatuae, acceptis lampadibus, non sumpserunt oleum secum; prudentes vero acceperunt oleum in vasis suis cum lampadibus¹.

Considerandum primo, in Ecclesia et justos et peccatores contineri, qui decem his virginibus describuntur; et utriusque adventum exspectant Christi ad judicandum et celebrandas nuptias cum sua sposa Ecclesia triumphante. Omnes autem praeparant se fide et communibus Christianorum operibus quoad externa, quae requirit professio christiana, sed cum discrimine tamen. Alii enim sunt prudentes, qui praeparant omnia necessaria ad horam adventus sponsi, alii sunt imprudentes, qui etsi praeparent aliqua, negligunt tamen multa valde necessaria.

Imprudentes sunt similes fatuis virginibus, quae lampades quidem habent, sed parum in eis olei; nec in aliis vasis illud habent, ut lampades foveant. Habent enim fidem, sed non habent charitatem; lucem habent veritatum, sed deest illis oleum virtutum; lampades habent, quae externis operibus lucent, sed vacuae sunt ferventibus internorum operum affectibus; habent interdum sensibilem devotionem cum lacrimis, quae brevi tempore durant, sed interna et substantiali devotione carent, quae diu perdurat; habent virginitatem et integritatem corporis, sed non habent

1. In Ecclesia
et justi et
injusti sunt.

2. In
justorum
imprudentia
virginibus
istis
illustrata.

puritatem et integritatem spiritus; statum habent perfectionis, sed magnam imperfectionem ob intentiones terrenas et crassas; denique contenti bono, quod cum hac vita finitur, illud bonum negligunt, quod in futura durabit in aeternum. Ac propterea instantे morte imparatos se esse deprehendunt in multis, quae ad sponsum excipiendum erant illis necessaria. Quae itaque major stultitia esse potest, quam adeo parva praeparatione adventum exspectare judicis adeo severi et sponsi lynceos oculos habentis, qui quum aequa interna penetret atque externa, nihil sibi complacet in externis, quae vacua sunt interioris virtutis. O Judex supreme et animae meae sponsus dulcissime, libera me per temetipsum a simili stultitia et ne permittas, me contentum esse, si medium partem faciam eorum, quae jubes; sed effice, ut integre, quidquid jubes, expleam.

^{4.} Contraria
justorum
prudentia.

Sapientes sunt sicut prudentes virgines, quae praeter lampades oleo plenas etiam in aliis vasis oleum habent, quo lampades alere possunt. Habent enim cum fide etiam charitatem, cum lumine veritatum etiam virtutes, opera externa et interna, puritatem corporis et spiritus, ac denique omne bonum habent, quod duret usque ad vitam aeternam. Non contenti sunt fide, quae cessatura est, neque eo, quod lucet et placet hominibus, quod cum ipsa morte finitur, sed student habere sapientiam spiritus et pietatem, quae ad omnia utilis est¹, et charitatem, quae nunquam excidit², et vestem nuptialem³, quae placet sponso. O prudentiam et discretionem dignam hominum christianorum, qui faciunt, quod credunt, et ita se praeparant, ut possint recipere, quod sperant! O Deus animae meae, da mihi hanc prudentiam et discretionem, ut ita praeparem et ornem lampadem cordis mei lumine

¹ 1 Tim. 4, 8.

² 1 Cor. 13, 8.

³ Matth. 22, 12.

veritatum et oleo heroicarum virtutum, ut omnia necessaria ad tuum adventum exspectandum et in tuo conspectu sine pudore comparendum in promptu habeam.

PUNCTUM II.

Moram autem faciente sponso, dormitaverunt omnes et dormierunt. Media autem nocte clamor factus est: Ecce sponsus venit, exite obviam ei¹. Dormitare hic accipitur pro levi somno, qui cito transit, in quo sensu hac voce nunc uteamur.

Considerandum est primo, sponsum omnium hominum judicio moram facere in veniendo; omnes enim existimant, se vitam diuturnam habituros, ideoque longum esse interstitium usque ad mortem et iudicium, quod in illa peragitur. Ex quo provenit, ut boni dormitent somno pigritiae, facile cadendo in peccata venialia, iniqui vero dormiant somno peccati mortalis, valde immemores adventus iudicis. O judex supreme, libera me a noxio hoc somno, nec dormitet anima mea, ne eo perveniam, ut omnino dormiam, nec ita laxe vivam, ut in multas leves culpas incidam, ne etiam decidam in maiores. *Surge anima mea, quae dormis, et clama ad Christum, qui te illuminabit²* et resuscitatbit gratiaque sua copiosa ita vivificabit, ut vivas in aeternum.

Deinde considerandum, omnes decem virgines dormitasse ac dormivisse, quia omnes homines incident aut in infirmitatem aut in senectutem aut in debilitatem aut in aliquam aliam causam, quae disponit ad somnum mortis; et tandem omnes eo deveniunt, ut somnum hunc ultimum dormiant, ita ut nemo possit evadere. Vocatur autem mors somnus, quia, ut hic nos etiam invitos et valde resistentes ac pertinaciter

Dilato
adventu
sponsi,

1. justi
aliquo
tempore, gravi
lapsu iugis
dormient;

2. infirmi-
tatis
corporis
monemur de
somno
mortis,

¹ Matth. 25, 5. 6.

² Cf. Eph. 5, 14.

illum repellentes tandem nos vincit et, quamdiu durat, privat nos usu sensuum et rerum omnium, quae nos in hac vita delectant: ita mors. Et ut aspiciens imaginem recordor rei, quam illa refert, ita, quoties me somnus invadit, aut eo dormitum, memor esse debeo ipsius mortis, quam, quo frequentius et diutius potero, ob oculos mihi proponam; ac porro quum primum lectum aspicio, in quo dormiens corpus cooperitur, deberem in memoriam revocare sepulchrum, in quo corpus mortuum conditur.

^{primo repente}
^{nōs}
^{occupabit,} *Tertio* considerandum, media nocte intonuisse illam vocem: *Ecce sponsus venit, exite obviam ei*, quia repente et nobis minime cogitantibus vocabimur ad judicium, tam ad particulare, quod habetur in fine vitae unius-ejusque, quam ad universale, quod fiet in fine saeculi. Et quamvis is, qui venit, sit sponsus animarum justarum, est tamen etiam judex; nam ideo induit ornatum sponsi adversus bonos, severitatem vero judicis adversus malos. Venit ut sponsus ad indulgendum et ditandum, quos bene dispositos et praeparatos invenerit, ut judex vero ad excludendum et a se repellendum, quos invenerit imparatos. O anima mea, audiatur frequenter in auribus tuis haec vox tremenda, et contendere, ut sis parata, quandoquidem et dies et hora, in qua sonabit tibi, est prorsus incerta et incognita. Quando morbus te tangit, cogita, hanc vocem insonare, ut te praepares, siquidem non scis ejus morbi exitum; et ut illam majori cum securitate tunc audias, audi etiam illam, quando ad sacram Communionem accedis, cogitans, tibi diei: *Ecce sponsus venit, exi ei obviam praeparatione debita*, quandoquidem ille venit, ut te sibi in misericordia et charitate desponset.

PUNCTUM III.

Tunc surrexerunt omnes virgines illae, et ornaverunt lampades suas. Fatuae autem sapientibus dixerunt: Date nobis de oleo vestro, quia lampades nostrae extinguiuntur. Responderunt prudentes, dicentes: Ne forte non sufficiat nobis et vobis, ite potius ad vendentes, et emite vobis. Dum autem irent emere, venit sponsus; et quae paratae erant, intraverunt cum eo ad nuptias¹.

Primum considerandum est, tam bonos quam malos resurrecturos et in universali judicio comparituros; ante illud tamen, statim post mortem, aperientes oculos, ac si evigilarent ex somno, quo dormiebant in hac vita mortali, invenient se in proprio et particulari judicio constitutos, et unusquisque lampadem suam secum habebit sic praeparatam, sicut ipse in hac vita habere studuit, aut sine oleo aut cum oleo, modico aut multo. Opera enim illorum sequuntur illos², sive bona sive mala, secundum quae judicabitur.

*Deinde certum est, malos et imprudentes in ea hora deprehensuros, se valde fuisse deceptos; agnoscet enim ipsa experientia suam stultitiam, quem videbunt lampades suas ob olei defectum extinctas. Et quamvis recurrent ad bonos, ut misericordiam et intercessionem ab illis petant, non erit, qui id faciat, singulis circa se ipsos valde occupatis, item quia exspirabit tempus intercedendi pro aliis; imo in modum irridentium dicent: *Ite potius ad vendentes*, quasi dicant: sero omnino de vobis providendo cogitastis; jam enim neminem invenietis, qui vel det vel vendat vobis, nec vos emere poteritis, quia tempus emendi jam practeriit.*

O anima mea, esto prudens comparando tibi in tempore oleum illud, quod Deus tibi vendere est

^{1.} Justi et
injusti
comparabunt
in judicio.

^{2.} Posteriorum de-
ceptionis.

paratus, qui et pretium offert, quo illud compares; quod est idem, ac si gratis tibi donaret. Ipse te juvat gratia sua, charitate, virtutibus suis ac donis coelestibus; dabit quoque tibi dispositionem, ut illa possis obtinere, praeveniens te divinis suis inspiracionibus. Audi in tempore, quod ille tibi inspirat, et amplectere, quod mandat. Nunc habes intercessores, qui pro te orabunt, quorum exaudientur preces, Virginem sacratissimam dominam nostram, Apostolos, Sanctos omnes coeli, et Angelici omnes chori tui erunt advocati. Recurre nunc ad hanc prudentium spirituum multitudinem, qui omnes tibi favebunt; quod post mortem tuam nec volent nec poterunt praestare.

Denique est considerandum, quod, quamprimum sponsus ad judicium venerit, omnes purae et prudentes animae, quae praeparatae fuerint ea praeparatione, quam in hac vita sibi conquisiverunt, admittentur ad coelestes nuptias in comitatu dulci sui sponsi. O quam tunc exsultabunt, quod se in tempore praeparaverint! o quanta erit illarum laetitia, videntes, se apud eum jam esse, quem tantopere dilexerunt! O quanta erit illarum jucunditas et animi solatium, quod coelestem suum sponsum facie ad faciem videant et beatifico amore complectantur, cum eo ad ipsius mensam cibis vescantur divinitatis hauriantque ex illo fluvio deliciarum ipsius! O quam splendens erit lampas animae, illustratae lumine gloriae! quam erit ardens igne charitatis, quam pia laetaque cum oleo divinae consolationis, quam secura, quod non amplius recedet a protectione Dei. O felices labores, qui ad tantam quietem perducunt.

PUNCTUM IV.

Ingresso sponso cum virginibus prudentibus, clausa est janua. Novissime vero veniunt et reliquae virgines,

dicentes: Domine, Domine, aperi nobis. At ille respondens ait: Amen dico vobis, nescio vos¹.

Primum considerandum, portam coeli in die judicii universalis ita occludendam, ut nunquam amplius aperiatur ad aliquem, qui eo semel est ingressus, dimittendum, quia ejus gloria erit perpetua et duratura, quamdiu Deus erit Deus, fruendo ejus societate absque timore aut formidine eam amittendi. In hac vita interdum *nos introducit Deus in cellam vinariam*² aut in cubiculum interius et in secretum suum recessum, dum nos visitat et inspirationibus suis consolatur; sed porta semper patet, ita ut ex tempore, quum minime cogitamus, aut dimittamur aut sponte exeamus. At quum semel in coelum ingrediemur, mox ita porta claudetur, ut neque Deus quemquam inde dimittat, nec sit ullus, qui exire velit. O felix ingressus et fortunatus! o locus securus! Ingrediar ego, Deus meus, in istam coelestem cellam, in penetrale istud beatorum, ut cum illis gaudens semper sim tecum.

Deinde perpendendum, eandem portam esse occlusam illis omnibus, qui ea hora parati non sunt, et si semel inde fuerint exclusi, nunquam in aeternum illis aperiendam. Et quamvis gementes et clamantes petant a Domino, sibi aperiri, non solum non exaudientur, sed potius illis dicetur: *Nescio vos, nec vitam vestram approbo nec voces istas novi nec admittere volo. Discedite a me, omnes operarii iniquitatis, in ignem aeternum*³. O anima mea, quid facis, quum haec audis? Quomodo non praetereorre contemiscis? Itane vere est, quod, semel exclusa ab ingressu in coelum in judicio particulari, quod fit in ipsa morte, aeternum sis ab eo exsulatura, quod nunquam sis ad Deum in gloria sua videndum ingressura, quod tuus ipse creator te sit ignoraturus et tamquam

1. Porta coelestis clauditur ad securitatem justorum.

2. occlusa manet ad poenam injustorum.

extraneam et inimicam tractaturus, quod aeternum sis in obscuris inferni cavernis remansura? O benignissime Deus, animarum sponse, moderare istam tuam justam indignationem, quam contra me habes; agnosce me creaturam tuam, ad imaginem et similitudinem tuam factam, et vere mancipium tuum, pretiosissimo tuo sanguine redemptum. Fateor, Domine, non esse magnum quid aut mirum, quod me ignores, qui peccatis meis innumeris offusearim, quod tu in me fecisti. Et quandoquidem ego te non agnovi nec tua mandata vita mea improba approbavi, promeritus sane sum, ut tu me non agnoscas nec ad tuum paradisum approbes; non promereor, ut clamores meos exaudias, quibus peto, coeli portas mihi aperiri, siquidem ego tuos audire nolui, quibus petebas, portam cordis mei tibi aperiri. Sed quandoquidem adhuc est tempus misericordiae, en portas cordis mei apertas ad te recipiendum; aperi tu mihi portas coeli ad me in eo recipiendum, ubi te videam et aeternum fruar. Amen.

Denique expendenda est parabolae conclusio, quae ejus totius scopus et finis est: *Vigilate itaque, quia nescitis diem neque horam.* Quae verba memoriae impressa semper me habere decet, siquidem, ut S. Marcus ait, ipse Christus dixit: *Quod vobis dico, omnibus dico: Vigilate*¹. Quare me ipsum illis animare et excitare debedo, dicens: Anima mea, vigila in oratione et poenitentia et continua bonorum operum exercitatione. Et si quando ex pigritia dormitaveris, mox evigila diligenter, siquidem nescis, num hora praesens sit futura ultima tuae vigiliae, in qua sis vocanda ad nuptias. Et si, quum vocaberis, eris imparata, in aeternum ab eis excluderis; si autem parata, ad eas admitteris, aeternum in illis permansura, ut sponso tuo Jesu in aeternum fruaris.

Admonitio
continuae
vigilantiae.

¹ Marc. 13, 37.

MEDITATIO LVIII.

De parabolis talentorum et mnarum.

PUNCTUM I.

Homo peregre proficiscens, vocavit servos suos, et tradidit illis bona sua; et uni dedit quinque talenta, alii autem duo, alii vero unum, unicuique secundum propriam virtutem¹.

In distributione
talentorum
conside-
randum:

Hic est considerandum, quae sint ista talenta, quis illa distribuat, et cui, et qua ratione, et in quem finem distribuantur.

Primum talentum censetur esse id, quod necessarium est et nobis convenit ad nostram et proximorum nostrorum salutem conquirendam, et quidquid ad hoc juvat; quod totum ad quinque rerum capita deduci potest. *Primum* complectitur dona et partes naturae, tam corporis quam animae, qualis salus, vires corporis, ingenium, sensuum vivacitas et super haec omnia naturale lumen rationis, juxta illud: *Signatum est super nos lumen vultus tui, Domine²*, quod fidelibus et infidelibus est commune et docet nos, quid sit bonum et quid sit malum, inclinatque ad prosequendum bonum et fugiendum malum. *Secundum* complectitur dona et partes industria humana conquisitas, quales sunt divitiae, honores, dignitates, scientiae, artes liberales, virtutes morales et politicae, quamvis haec omnia sint etiam Domini Dei nostri dona et juvare nos possint ad nostram salutem consequendam. *Tertium* complectitur virtutes supernaturales, fidelibus communes, tam bonis quam malis, quale est lumen fidei, virtus spei et jus, quod habent ad utendum sacramentis Ecclesiae, quibus gratiam et salutem aeter-

1. Talenta
diversa esse
bona
naturalia,

industria
acquisita,

super-
naturalia
varii
generis;

¹ Matth. 25, 14. 15; cf. Luc. 19, 12. 13.   ² Ps. 4, 7.

nam acquirant. *Quartum* complectitur ipsammet gratiam et charitatem cum virtutibus et donis, quae illam comitantur; quibus meritorum aeternorum et augmentum praemiorum negotiamur. *Quintum* complectitur omnes gratias gratis datas, quae tendunt ad Ecclesiae aedificationem et proximorum salutem, quales sunt gratiae intelligendi Scripturas divinas, praedicandi, docendi, donum consilii, donum convertendi animas et caetera Ecclesiae officia ad eundem finem destinata. Ex his omnibus varia ac diversa talenta conficiuntur, quae homines habent.

2. omnia ad
Deum esse
referenda;

Qui ea distribuit, est Dominus Deus noster, quia omnia sunt ejus dona et a liberali ejus manu proveniunt. Ipse enim dat bona naturae et fortunae et gratiae, ideoque omnia illi accepta referri debent; et qui sibi haec bona attribuere velit, Deum veluti excludendo, superbus erit et indignus iis, quae habet. Quem propterea Deus illis bonis privando castigabit. Ideoque par est, pro omnibus gratias agere et laudare Deum ob liberalitatem, qua in propria mancipia distribuit bona, quae habet, eo tantum fine, ut illis beneficiat, et quia bonus est et in id valde propensus, ut, quae habet, det aliis.

3. diversa
mensura
ea dari;

Haec talenta dantur hominibus in triplici gradu, qui significantur per tres illos servos. Uni dat Deus talenta in magna copia, quae per numerum quinarium significatur; aliis moderate, quod significatur per numerum binarium; aliis dat in infimo gradu, quod significatur per unitatem. Nulli tamen horum facit injuriam, quia nulli quidquam debet; cui autem nihil debetur, honor fit illi, si detur aliquid. Et praeterea sufficit, quod Deus ita velit et sua providentia ita statuat, ut vel hoc nomine illud approbem et amplectar.

Eadem talenta dantur cuique secundum virtutem, hoc est, juxta capacitatem et aptitudinem, quam habet ad eum finem, in quem talenta distribuuntur. Deus

itaque Dominus noster nemini gravius imponit onus, quam videat ipsum posse ferre, nec ad plura quemquam obligat, quam possit praestare. Ideoque in talentorum distributione rationem habet virium naturalium et dispositionis, quam habet is, cui illa confert, sive illam ex naturae conditione habeat, sive postea eam sibi comparet industria propria et inspiratione divina, quae semper nos praevenit et suaviter adjuvat, ut nos ad supernaturalia talenta recipienda et ad bonum illorum usum disponamus.

Finis, ob quem haec talenta distribuuntur, est, ut nostram salutem et perfectionem et proximorum nostrorum juxta nostras vires negotiemur, id quod S. Lucas expressius posuit dictum fuisse servis a domino, quibus decem minas seu libras tradidit, dicens illis: *Negotiamini, dum venio*¹, ac si clarus diceret: attendite, non dari vobis hanc pecuniam, ut otiosa maneat, nec ut illam prodigatis, sed ut ea negotiantes lucrum aliquod conquiratis; duo scilicet extrema vitia in usu talentorum illis prohibens, otiositatem scilicet aut remissionem, ex pigritia non utendo illis, et prodigalitatem, utendo illis temere et imprudenter cum periculo illa amittendi. Quo vero vigilantes et solliciti sint, adjungit: *Dum venio*. Quo verbo certos eos reddit, se redditum et rationem exacturum. Non assignat autem illis tempus reversionis, ut negotientur semper, donec ipse revertatur. O mundi Redemptor, qui *ascendens in altum dedisti dona hominibus*², distribuens varia talenta et gratias discipulis tuis in proprium et Ecclesiae tuae bonum: da mihi spiritum, non hujus mundi, sed qui ex te procedit, ut sciām, quae a te mihi donata sunt³. Si enim talenta non novero, nec gratias agere pro illis nec iisdem negotiari scivero; sed fac me ita demisse ea cognoscere, ut non decipiatur,

4. ea dari
ad finem
propriae
et alienae
salutis
aeternae.

¹ Luc. 19, 13.   ² Cf. Eph. 4, 8.   ³ Cf. 1 Cor. 2, 12.

plura esse aut majora existimans, quam re ipsa sint. Da mihi etiam, Domine, ita me illis contentum esse, quae mihi dedisti, ut neque ex superbia eos contemnam, qui pauciora habent, nec illis invideam, qui habent plura, sed huic rei solum intendam, ut tibi eo placeam, quod mihi dedisti, sive parum sive multum illud sit. Denique concede, ut tui adventus ad rationem a me exigendam semper sim memor, ut sollicite semper negotier, sicut tunc vellem me esse negotiatum, nec ulla mihi praetereat dies absque aliqua negotiatione, siquidem tibi displicet, me vel ad momentum esse otiosum, ut, morte me negotiantem inveniente, tu in sanetum tuum regnum admittas. Amen.

PUNCTUM II.

Abiit, qui quinque talenta acceperat, et operatus est in eis, et lucratus est alia quinque. Similiter et qui duo acceperat, lucratus est alia duo. Qui autem unum acceperat, abiens fodit in terram, et abscondit pecuniam domini sui¹.

Considerandum *primo*, majorem aut minorem profectum nostrum spiritualem non tam in acceptis talentis consistere, quam in majori aut minore sollicitudine et diligentia in laborando et negotiando cum illis. Nam qui accepit quinque talenta, potuit illa fodere ob pigritiam et remissionem, sicut qui unum acceperat; et qui accepit unum, poterat diligenter negotiando alterum lucrari, sicut fecerunt, qui plura acceperant. Culpa itaque sua piger non negotiatur; fervens vero diligentia sua perficit, cooperante illi Dei gratia quae illum praevenit et liberum ejus arbitrium adjuvat. Ad quod magis declarandum dicit S. Lucas², unum ex servis, qui *unam manam acce-*

Perpendam
diversum
talentorum
usu[m]:

1. Profectus
magis ex
fervore,
quam ex
copia
talentorum
pendet.

¹ Matth. 25, 16—18.   ² Luc. 19, 16. 18.

perat, *decem m^{as}* esse lucratum, alterum vero *una etiam m^{as} quinque lucratum esse*, ut appareat, lucrum illud ex diligentia servorum cum auxilio gratiae Dei provenisse. Quod ipsi insinuant dicentes: *Domin^e m^a tua fecit alias decem, ac si dicerent: Non ego solus, sed ego in virtute illius, et illa plus quam ego, juxta illud Apostoli: Gratia Dei mecum¹.* Quare attende, anima mea, quid agas, et manus tuas appone ad laborem, quia Dei Domini tui manus te semper comitabitur *et misericordia ejus praeveniet te²* critque tibi in auxilium *et subsequetur te omnibus diebus vitae tuae³*, nisi tu tibi desis.

*Deinde considerandum est, Christum Dominum nostrum ferventium et diligentium exemplum posuisse in eo, qui quinque talenta acceperat, et in eo, qui duo, quia ut plurimum, qui magnas facultates acceperunt, magnum recipiunt animum et fiduciam ad laborandum, sicut mercatores divites solent, et ita sese in magnas occasiones inferunt, in quibus plurimum lucrantur, modo tamen humilitatem servent, fervorem illum suum non soli arbitrio suo tribuentes, sed praecipue divinae gratiae, sicut Apostolus faciebat, quum diceret, *se abundantius caeteris Apostolis labrasse; non ego autem, inquit, sed gratia Dei mecum⁴*. Contra vero posuit Christus exemplum pigrorum et negligentium in eo, qui unum tantum talentum acceperat. Nam qui curtam habent supellectilem, nisi valde sint humiles, facile conqueruntur, invidia moventur et pusillanimes fiunt; ideoque facile se pigritiae dedunt. Et si alia talenta forte habeant rerum terrenarum et carnis, applicant se ad quaerenda bona terrena, sepelientes in terram illud, quod acceperant ad conquirenda bona coelestia. O Deus animae meae!*

2. Quonodo
major
talentorum
copia com-
modo, minor
incommodo
esse possit
et e con-
trario.

¹ 1 Cor. 15, 10.   ² Cf. Ps. 58, 11.   ³ Cf. Ps. 22, 6.

⁴ Cf. supra 1 Cor. 15, 10.

utinam tantum ego curae in negotiando meo talento bona aeterna ponerem, quantum mundi negotiatores ponunt in conquirendis bonis temporalibus! Ne permittas, Domine, adeo pretiosa talenta sepeliri et occultari sub adeo vili operculo. Adjuva me, ut ita illis utar, ut ea duplicem ac reduplicem cum ingenti lucro, siquidem nullum hic terminum assignasti.

Denique est considerandum, bonum negotiatorem omnibus talentis, quae habet, et singulis eorum negotiari debere; nam de omnibus et singulis ratio exigetur a Deo. Et quo plura recepit, eo major erit illi ratio reddenda, nisi illis operetur; ut enim S. Gregorius ait¹: quum augentur dona, rationes etiam crescunt donorum.

PUNCTUM III.

Post multum vero temporis venit dominus servorum illorum, et posuit rationem cum eis. Et accedens, qui quinque talenta acceperat, obtulit alia quinque talenta, dicens: Domine, quinque talenta tradidisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum. Ait illi dominus ejus: Euge serve bone et fidelis, quia super pauca fuisti fidelis, super multa te constituam: intra in gaudium Domini tui².

Primum est considerandum, adventum Christi Domini nostri ad accipiendas rationes a suis servis esse post multum tempus tum propter adventum ad universale judicium, quod in longum tempus protrahitur, tum ut significetur, ipsum sufficiens tempus, imo ultra quam opus esset, servis suis dare ad negotiandum, quae illis ad salutem suam sunt necessaria, ita ut nullus homo, qui rationi locum dare velit, conqueri possit, defuisse sibi tempus, quo, si voluisset, ad Deum converteretur. Si autem, quum jam vellet converti,

Ratio
reddita,
bonorum
praemium:

1. Omnibus
tempus
sufficiens
datur.

¹ In Evang. hom. 9. n. 1.   ² Matth. 25, 19—21.

deficit illi vita, ipsius est culpa; nam temporis satis habuit ad vitam procurandam aeternam.

Deinde consideranda est magna fiducia et securitas, quam ferventes habent in hora mortis et rationis red-dendae, quia vident, se eam bene reddere posse. Vident enim, quid acceperint ad negotiandum et quid sint lucrati; et ita confidenter dicunt: *quinque talenta tra-didisti mihi, ecce alia quinque superlucratus sum*, quia auxi dona gratiae tuae, quae accepi, quibus negotiando alia denuo conquisivi. O felix fervor, qui tantam adfers securitatem in occasione tam justi timoris!

Tertio considerandum praemium, quod Christus Redemptor noster tali servo largitur, bonum eum et fidelem compellans, bonum, quia sanete vixit Dei legem custodiens, fidelem, quia acceptis donis et gratiis fide-liter usus est. Quae etsi magna in se sint, collata tamen cum aeternis parva judicantur, et propterea illi dicitur: *quia super pauca fuisti fidelis* (qualia sunt, quae in hac vita mortali dantur), *supra multa te (in coelo) constituam*, plurima et magna tibi conferens beneficia; *intra in gaudium Domini tui* et merge te in abyso voluptatum coelestium, ut intus et extra gaudio replearis et inebrrieris ab ubertate domus meae et tor-rente voluptatis meae poteris et satieris¹. O gaudium immensum! gaudium aeternum! gaudium dignum Deo! o felicem negotiationem, qua coeleste gaudium con-quiritur, *quod nemo tollet a vobis*².

Denique perpendendum, eadem verba fuisse dicta ei, qui duobus talentis lucratus est alia duo, ut instruamur, ad mercedem coelestem majorem diligentiae in operando, quam numeri talentorum rationem haberet. Quare si is, qui duo tantum acceperat, tantum in negotiando laboris posuit, atque is, qui accepit quinque, aequale cum eo praemium accipiet; et nihil-

^{2.} Securitas
justorum
fervidorum.

^{3.} Praemium
abundans,
quod Ch.
largitur,

¹ Cf. Ps. 53, 9.   ² Joan. 16, 22.

^{4.} idque
labori potius
quam
talentis datis
respondens.

minus, qui plus laborando magis talenta auget, majus etiam referet praemium, ut ipse Christus distinctius declaravit in parabola mnarum. Ei enim, qui una mna lucratus est decem, quoniam ejus diligentia fuit major, decem dedit civitates; is vero, qui una quoque mna lucratus est quinque, quia ejus diligentia fuit minor, quinque tantum civitates accepit. Quare, o anima mea, omni tempore et omni, quo potes, fervore labora; habet enim Deus in coelo multas mansiones. Quare si una mna aut talento potes decem civitates promerer, decem videlicet excellentes gradus gloriae, noli quinque esse contenta; id vero non tam facias ob proprium lucrum, quam ob ejus majorem amorem, qui dignus est, qui infinito diligatur amore in aeternum. Amen.

PUNCTUM IV.

Accedens autem et qui unum talentum acceperat, ait: Domine, scio, quia homo durus es, metis ubi non seminasti, et congregas ubi non sparsisti. Et timens abii, et abscondi talentum tuum in terra; ecce habes, quod tuum est¹.

In hac sententia proponitur nobis servi pigri malitia, qui, ut pigritudinem suam contegat, fingit difficultates et gravia pericula, timet, ubi non est, cur timeatur, sicut et nunc faciunt multi. Alii enim se peliunt talentum orationis et contemplationis eamque propterea omittunt, quia timent se decipiendos; alii abscondunt talentum concionandi et agendi cum proximis, timentes, ne se ipsos perdant; alii, adhuc pejores, observationem divinae legis abjiciunt, fingentes in ea tantam asperitatem, ut non possint ipsi eam servare, Deum ipsum severitatis nimiae in se insimulantes, quod fructum colligere velit, ubi non semi-

Pigri servi
malitiam
multi
imitantur.

¹ Matth. 25. 24. 25.

navit, quasi ipsis non dans vires et virtutem vellet, ut fructum ferrent bonorum operum. O caecitatem exsecrandam! o maledictam pigritudinem, quae, ut culpam a te removeas, in Deum ipsum illam conjicis! O Redemptor mi! multo aliter, quam malus iste servus, dico ego de te, quod optime sciam, te hominem esse non durum, sed blandum et benignum, non crudelium, sed misericordem, nec unquam velle colligere ex eo, quod non seminaveris. Nisi enim prius tu semines talentorum tuorum semina, impossibile est, fructus aliquos provenire; adeoque procul es a colligendo, ubi non seminasti, ut saepe multa seminans parum colligas, tantaque est tua lenitas, ut vel exiguo lucro sis contentus.

Protestatio
et laudes
divinae.

PUNCTUM V.

Respondens autem dominus ejus dixit ei: Serve male et piger, sciebas quia meto ubi non semino, et congregate ubi non sparsi; oportuit ergo te committere pecuniam meam numulariis, et veniens ego perceperissem utique quod meum est cum usura. Tollite itaque ab eo talentum, et date ei, qui habet decem talenta. Omni enim habenti dabitur, et abundabit; ei autem, qui non habet, et quod videtur habere, auferetur ab eo. Et inutilem servum ejicite in tenebras exteriores; illic erit fletus et stridor dentium¹.

Tria in tremenda hac sententia sunt consideranda. Primum est asperrima illa Domini reprehensio ad ingentem mali servi pudorem. Quae enim major confusio esse potest, quam ab ipso Deo coram Angelis suis servo objici, quod sit malus, piger, inutilis et infidelis? et quae major ignominia, quam ex propriis verbis et rationibus convinci? sicut S. Lucas narrat huic servo dictum: *De ore tuo te judico, serve nequam;*

Sententia
in servum
pigrum:

¹. Severa
reprehensio,

¹ Matth. 25, 26—30.

sciebas, quod ego homo austerus sum, tollens quod non posui, et metens quod non seminari¹; quanto ergo magis oportuit te scire, velle me colligere fructum ex talento, quod tibi concreddidi?

2. bonorum,
quae possidet,
spoliatio,

Secundum fuit, quod traditum illi talentum abs-tulerit et spoliaverit omnibus bonis gratiae et iis, quae ipsius naturae fuerant superaddita, in poenam pigritiae ipsius. Quam interdum etiam infert Deus in hac vita iis, qui acceptis talentis non utuntur, sicut etiam permittit interdum amittere fidem eum, qui male illa utitur. Sed in altera vita sine spe remedii illis spoliantur, sicut in I. parte meditat. 9. observavimus. Quod vero hic jubetur talentum hujus nequam servi dari ei, qui habet decem talenta, significat, Sanctos ex omnibus haurire gloriam accidentalem, tam ex bono priorum talentorum usu, quam ex donis a Deo aliis vel liberaliter communicatis, vel ex justitia, quam ipsi venerantur, ablatis.

3. in
infernum
detrusio.

Tertium fuit horrendum, quod miserit eum in tenebras exterioreas et extremas inferni, ubi aeternum fleat rabieque agatur ob inutilem suam pigritiam. Quodsi talis poena ei infertur, qui ex pigritia non utitur talento accepto: qualem censemus ei dandam, qui accepto talento utitur in injuriam ipsius Dei et scandalum aut detrimentum proximi? O Deus aeterne, juste judex et sancte! ne mecum intres in judicium severum. Scio enim, quod ex meis verbis possis me juste condemnare. Promeritus enim eram, talentis mihi concessis privari, eo quod illa sepelivissem. Sed quandoquidem tua misericordia me hactenus sustinuisti, adjuva me illa exhumare, ut illis negotiando et conquirendo, quod a me petis, obtineam, quod mihi promittis, et tecum regnem in aeternum. Amen.

¹ Luc. 19, 22.

*Ô Marie conçue sans péché,
priez pour nous qui avons recours à vous!*

Les 20 premières pages de ce PDF donne un aperçu de la qualité, *bonne ou mauvaise*, de l'édition papier. La qualité dépend du livre original dont nous nous sommes servi pour produire le fac-similé (*texte numérisé*).

Il est possible de commander l'édition papier à prix abordable en visitant le site :

canadienfrancais.org

Plusieurs autres livres sont également disponibles sur le même site, toujours à prix abordable.

Année 2023
canadienfrancais.org